

'Süper kahraman' özgür düşüncenin yaratıcılığı, ya kahramanlar?

Hıdır Geviş 01.06.2008

Geçtiğimiz pazar, kalabalık bir arkadaş grubuyla birlikte, New York'taki Metropolitan Sanat Müzesi'ne gittik. Yanlış anlamayın, müzeyi basmak için değil, sadece oradaki Superheroes: Fashion and Fantasy (Süper Kahramanlar: Moda ve Fantazi) ismini taşıyan sergiyi görmek için... Çizgi romanlardan doğup, sinema dünyasına transfer olan ve orada kendilerine yeni bir hayat kuran süper kahramanların kostümlerine hepiniz aşinasınızdır. İşte sergide, ünlü modacıların bu kostümlerden nasıl etkilediklerine ilişkin örnekler yer alıyor. Metropolitan'daki bu ilginç sergide, Kıbrıslı modacı Hüseyin Çağlayan'ın da bir eserine yer verilmiş. Yarattığı mühendislik ve dizayn harikası giysilerle beni her seferinde kendine hayran bırakan Çağlayan'ın, Aeroplane Dress adını taşıyan bu yapıtı, Flash adlı çizgi roman kahramanından esintiler taşıyor. Flash, çok hızlı hareket eden, çok hızlı düşünen ve çok hızlı koşan bir karakter. Flash'ın bu yerçekimini zorlayan yetisinden olsa gerek, Çağlayan'ın giysisi de hem materyal hem de şekil şemal olarak uzay mekiğinin dış yüzeyini hatırlatıyor. Sergide, Çağlayan'ın yanı sıra, Dolce Gabbana, Christian Dior, Julien Macdonald, Jun Takahashi Yves Saint Laurent, Armani gibi isimlerin geçmişte yaptıkları giysiler de bir araya getirilmiş. Bu giysiler, Örümcek Adam, Kedi kadın, Süpermen ve Demir Adam gibi süper kahramanların bildik kostümlerinden esinlenerek hazırlanmış. 5 mayısta açılan serginin tantanası o günden bugüne hâlâ sürüyor. Zaten açılışa da Hollywood ve moda dünyasından isimler yağmur gibi yağmıştı. George Clooney, Julia Roberts, Giorgio Armani, Gisele Bundchen, David Beckham, Tom Cruise, Beyonce, Christina Ricci, Jennifer Lopez ve daha pek çok ünlü açılış galasında vardı. Sergiyi gezince ister istemez kendi kendime sordum; "Neden popüler kültürümüzde, olağanüstü güçlere sahip olan fantazi ürünü kahramanlar yok" diye. Hakikaten, neden Amerika'da ortaya çıkan Iron Man, Batman, X-Man bizde değil de orada ortaya çıkmış. Bunun bir nedeni olmalı. Türkiyeli bir sosyal psikolog ortaya çıkıp da bu konu üzerinde düşünse, koca bir kitap yazar, böylece hem beynindeki yağ tutmuş hücreler biraz erir, hem de işe yarar bir eser ortaya çıkarmış olur. Ama nerdeeee... Süper kahramanlara kaynaklık eden comic books'lara geçmiste "funny book" deniyordu. İlk funny book olan Yellow Kid 1896'da basılmıştı. İlk kostüm giyen karakter ise 1936'da yaratılan The Phantom oldu. Fakat Phantom'un öyle insanüstü güçleri yoktu. Sadece cesurdu, gözü pekti ve güçlüydü.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir bomba atarım sevişirsin

Hıdır Geviş 15.06.2008

Sybil'e gerçekten çok bozuluyorum. Bir sevgili bulunca arkadaşlarını ihmal ediyor. Oysa bilmiyor ki sevgililer geçici, arkadaşlıklar kalıcı. Evvelki gün, üç kere telefonuma mesaj bırakmış, "Açmayacağım işte" diye inat ettim. Sybil'e kızgınlığımın asıl nedeni başka. Geçen gün East Village'daki Mehanata adlı Bulgar barına gidecek ve bir Yunan müzik grubunun canlı performansını izleyecektik. Ama hanımefendi son anda bize katılamayacağını söyledi. Nedeni yine o adamdı tabii.

FEMİNİST TERÖRİSTLER • Sybil'in yeni fikri ise feminist kadınları örgütleyerek onlardan bir tim kurmak ve çeşitli

erkek hedeflerine terörist saldırılar düzenlemek. Haydaaa. Sybil'e dedim ki, "Bu bir çizgi roman projesi olsun, en azından konuşurken öyle diyelim ki durduk yere başımıza iş açılmasın. "?imdi size Sybil'in çizgi roman planını anlatayım biraz. Sybil adlı kadın kahraman, biyoloji alanında çalışan feminist kadınları örgütlüyor ve onların illegal yollardan gay bombası üretmesini sağlıyor. Sonra bu bomba, kadınlara en çok eziyet çektiren ülkelerin meclislerine atılıyor. Haliyle ilk hedef Ahmedinecad'ın İran'ı oluyor. Gay bombasını yiyen mollalar, aniden birbirlerine ısınıp, birbirlerini sıradışı bir şekilde sevmeye başlıyor. Bombanın etkisi ne kadar sürüyor, Sybil'e sormayı unuttum.

GAY BOMBASI • Gay bombası ilk olarak 2005'te The Sunshine Project adlı, kimyasal silahlar karşıtı bir sivil toplum örgütünün sitesinde dile getirildi. Pentagon'un üzerinde çalıştığı bir bombanın savaş alanında savaşan askerlerin üzerine atıldığı taktirde afrodizyak bir etki yarattığı ve askerlerin cin çarpmışa dönüp, etrafında, güzel çirkin kadın erkek kim olursa olsun sevişmeye meyledecekleri iddia ediliyordu. Öneri ABD ordusunun Ohio eyaletindeki laboratuvarlarından çıkmıştı ve geliştirilmesi için milyonlarca dolara ihtiyaç duyulduğu söyleniyordu.

TA?LAYIN KAHPEYİ • Çok geçmeden olay pek çok televizyonun haber programlarına yansıdı. Çokbilmiş gazeteciler, bombanın bu geçici etkisini "bomba askerleri gay yapıyor" şeklinde yorumladı. Bu da, haliyle gay örgütlerini kızdırdı. Onlara göre bir bombayla cinsel kimliğin değişeceğini iddia etmek gay kimliğini aşağılamaktı. Bu arada ben şunu düşündüm; eğer askerin teki çölde yalnızsa ve bombanın etkisi ona kadar ulaşmışsa ne yapacak? Tüfeğiyle mi aşk yapacak? Peki, savaştan sonra tüfeğini anasının evine götürüp, "nişanım" diye mi tanıştıracak. Sybil'i İran konusunda deliye döndüren sebep, hani bizdeki Vurun Kahpeye adlı kurmaca romanın İran'da "taşlayın kahpeyi" adlı gerçek bir oyuna dönüşmesi.

GAZ CUMHURİYETİ • Biliyorsunuz bu gariban ülke ?ah'ın diktatörlüğünden kurtulayım derken, mollaların diktatörlüğüne teslim oldu ve koca Cumhuriyet eldeki demokratik hakları da kaybedip tam bir gaz cumhuriyetine dönüştü. ?imdi yasaların gücü adına habire kendi insanlarını asmaktan ve sağa sola kabadayılık etmekten başka ülkesine hiçbir sey verememiş bir rejimle karşılaşıyorsunuz. İşte bu rejim en çok da kadınlara kan ağılatıyor. Bizim Sybil'i kızdıran da işin bu yönü zaten. Özellikle de Zohreh ve Azar Kabiri adlı kız kardeşin trajik durumu Sybil'i çok üzüyor. Bu iki kızkardeş, Zohreh'in eşinin "zina" şikayeti üzerine, şubat 2007'de tutuklandı. Biri 27 diğeri 28 yaşında olan kardeşler, sözde eve erkek atmışlardı. Önce 99 kırbaç yediler. Sonra da taşlanarak idamlarına karar verildi. Uluslararası baskılar nedeniyle idam henüz gerçekleşmedi, belki de gerçekleşti de kimsenin haberi olmadı, İran bu, belli mi olur. İran'da şu anda 11 kişi taşlanarak öldürülmek üzere hapiste tutuluyor. 2007'de iki kişinin bu şekilde idam edildiği söyleniyor. Erkek kurbanlar taşlanmadan önce bellerine kadar; kadınlar ise göğüs hizalarına kadar toprağa gömülüyor.

BURUNLARINDAN GELDİ • Zina davalarında kanıtlar yeterince gözden geçirilmiyor ve kararlar çok kolay alınıyor. Çünkü yargıçlar erkek. Zohreh ve Azar'ın bir erkekle cinsel ilişkiye girdiklerinin bir kanıtı yok. Sadece evde bir erkek olduğu ispat edilmiş. Ayrıca kanıt olsa ne olur. Kadının namusunu temizlemek devlete mi düşmüş. Bu durum, devletin din adına vatandaşların bireysel hayatına tecavüz etmesi değil midir. Tövbe Yarabbim, sanki penisi kürek çekmek, vajinayı ise çiçek dikmek için üzerimizde taşıyoruz. Bırakın insanlar doya doya sevişsin. İşin içinde zorlama, kandırmaca, taciz, manipölasyon, dayatmaca, korkutmaca, yaş sınırını ihlal ve teşhir olmadığı sürece cinsel hayatlarında insanların kiminle düşüp kalktıkları devletin üzerine vazife değil, mahallelinin üzerine de vazife değil, kimsenin üzerine vazife değil.

HAYDİ, HAYAT KURTARMAYA • ?imdi siz okurlar, bu kız kardeşler için ne yapabilirsiniz? Bugün pek çok uluslararası sivil toplum kuruluşu İran'a bu insanlık dışı cezaların kaldırılması için baskı uyguluyor. Bu baskıyı siz

de yapabilirsiniz. Hiç üşenmeyin, hemen, internette Zohreh ve Azar Kabiri için İngilizce yazılmış çağrı mektubunu bulup İranlı yetkililerinin mail adreslerine yollayın. Böylece sadece bu zavallı iki kız kardeşi değil, gelecekte idam edilmesi muhtemel kadınların da hayatını kurtarabilirsiniz. Haydi, hayat kurtarmaya.

15.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Melih Gökçek'i bir sürahi suda boğacak adam

Hıdır Geviş 22.06.2008

Allah'a şükürler olsun, güzel bir hafta geçirdim Hatta açık havada bir film bile izledim. Aslında birazını izledim. Film gösterimi, benim oturduğum semtteki Frank Sinatra Parkı'nda yapıldı. Bir hatırlatma yapayım: Frank Sinatra, bir zamanlar, İtalyanların ve gangsterlerin bıcır bıcır kaydığı bu semtte yani Hoboken de doğdu. Genç bir delikanlıyken arkadaşlarıyla birlikte kurduğu ilk müzik grubu ise ismini bu semtten aldı: "Hoboken Four".

KAR?I YAKA GAY YAKA . Hobokenliler da kadir kıymet bildiklerini göstermek için Hudson nehri kıyısında inşa edilen dev iskelenin üzerine kurulan bu parka, rahmetlinin ismini vermişler. Park, karşı kıyıdaki Chelsea semtine bakıyor. O yaka ne kadar gay'se bu yaka da o kadar straight. İstisnalar da yok değil tabii...

Zengin bir semt olan Hoboken'da, beyaz Amerikalılar ve tek tük zengin yabancılar yaşıyor (istisnalar yok değil tabii). Nüfusun çoğunluğu finans sektöründe çalışan 30'lu yaşlardaki genç çiftlerden oluşuyor. Bu nedenle ortalık bebek arabası gezdiren nanny'ler ve çalışmayan annelerle dolu. Bu çiftler burada Hoboken'in dar ama şık apartmanlarında bir süre idare ediyorlar, (çünkü işlerine daha yakın), biraz para biriktiriyorlar, çocuklar büyüyüp okul çağına gelince de varoşlarda (suburb) mortgage sistemiyle kendilerine bahçeli müstakil bir ev alıyor ve bu diyardan göçüp gidiyorlar.

ÇİMLERİN ÜZERİNDE SİNEMA KEYFİ . Neyse, neyden bahsediyordum, film gösteriminden bahsediyordum. Herkes yanında portatif sandalyesini, yastığını, battaniyesini getirmiş, çimlerin üzerine güzelce yerleşmiş, bense tipik bir Türkiyeli olduğum için, hazırlık mazırlık yapmadan, elimi kolumu sallayarak geldim. Millet film öncesinde pikniğini yapıp üzerine şarabını yudumlarken, ben, elimdeki organik limonata ve şortumun sağ cebinin derinliklerinden tesadüfen bulup çıkardığım nane şekerleriyle idare etmeye çalıştım.

SINATRA PARKI . Sinatra Park'taki akşam hakikatten çok güzeldi. Sinema perdesinin tam arkasında, tersine çevrilmiş bir avize gibi duran Manhattan manzarası ise görülmeye değerdi... Rüzgâr da püfür püfür esiyordu, ohh. Ancak ben filme bakar gibi yaparken sanki karşımda birileri varmış gibi içimden onlarla sohbet etmeye başlamıştım. Huy işte, çıkmıyor: İnsanların yüzüne söyleyemediklerimi onların hayaletlerine söylüyorum.

HAYALETLERE İÇ DÖKMEK . Hayaletlerle sohbet uzun sürdü, limonatamın dibini getirip, nane şekerlerimi de bitirince, uykuya dalmışım. Uyandığımda ise parkta bir tek ben vardım bir de cinler periler.

Neyse kalktım, yürüye yürüye eve gittim, zaten parktan beş dakika. Gecenin o saatinde uyku da tutmayınca Netflix'den kiraladığım Ralph Nader ile ilgili An Unreasonable Man adlı filmi koyup izlemeye başladım.

UZAYLI MUSTAFADAN ANKARA HAVALARI . Bu filmi izledikten sonra şu karara vardım: Eğer Ralph Nader gibi bir avukat Türkiye’de yaşıyor olsaydı. Melih Gökçek’i bir sürahi suda boğabilirdi. Ama gördüğünüz gibi Melih Gökçek bir sürahi siyanürlü suyu içerek basın açıklaması yapacak kadar kanlı canlı. Ankara Belediye Başkanı Gökçek, halk sağlığı açısından son derece kritik bir skandal karşısında, Uzaylı Mustafa’yı andıran tavırlar sergiliyor. Bununla da kalmıyor, topu sürekli saha dışına, yani bir İzmir Belediyesi’ne bir ODTÜ’ye atarak meseleyi kafa bulandıran bir futbol oyununa çevirmeye çalışıyor.

İşte sırf Gökçek gibiler yüzünden Nader’ın bu ülkede çok iyi bilinmesi ve örnek alınması gerekiyor. Çünkü Nader, kanunsuzlara savaş açan gerçek bir Amerikan halk kahramanı. Bu ülkede de bir zamanlar insanlara zehirli ve kontrolsüz sular içiriliyordu. Ta ki Nader’ın “Safe Dirnking Water Act” (Sağlıklı İçme Suyu Hareketi) bu işe el atana kadar.

Amerika’daki içme suyu ile ilgili verdiği inanılmaz mücadeleye girmeden önce Nader ile ilgili bandı bir ileri bir geri sarıp, O’nun bilmediğiniz yanlarını size göstermek istiyorum.

RALPH NADER’IN İÇME SUYU SAVA?I . Çoğu insan Nader’ı 2000 yılı Amerikan başkanlık seçimlerine Green Party adına katılan siyasi lider olarak görür. Hatta Nader o seçimlerde, oylarını bölmek ve başkanlığı Bush’un kapmasını sağlamakla suçlamıştı. Tıpkı bizde CHP’ye alternatif olan partilerin oy bölmekle suçlanması gibi.

Oysa Nader, tek başına giriştiği o çetin mücadele sonucu, Amerikan halkına hiç bir siyasi liderin veremediği kadar çok şey verdi. Üstelik sıradan bir aktivist, bir avukat olarak yaptı bunu. Bu uğurda çok bedel ödedi, telefonları dinlendi, peşine adamlar takıldı, şantajlar yapıldı, hayat kadınları aracılığıyla tuzağa düşürölmek istendi.

Yani Nader hem iyi bir politikacı hem de iyi bir aktivist. O’nun yaptığı işleri bir bilerseniz... Bugün arabalarda size can güvenliği sağlayan emniyet kemerlerinin varlığını Nader’a borçlusunuz, yine araba camlarındaki sileceklerin sağlamlığı Nader sayesinde. Bütün bu süreçte avukatlık mesleği Nader’a çok yardımcı oldu ve O’nun bu ülkenin gelmiş geçmiş en etkili tüketici hakları savunucusu olmasını sağladı. GM gibi büyük otomobil şirketlerini, başka büyük şirketleri, finans devlerini, hatta devlet organlarını yine devletin kanunlarını kullanarak dize getiren bir isim oldu Nader.

YURTTA?LAR! İLK HEDEFİNİZ HAKLARINIZ. Nader, 1971’de Public Citizen adlı bir örgüt kurarak içinde yer aldığı bütün öteki sivil toplum kuruluşlarını bu örgüt çatısı altında topladı. Bugün bu örgütün, çeşitli mesleklerden gelen ve organizasyona gönüllü olarak katkıda bulunan 140 bin üyesi olduğu söyleniyor. Örgüt üyeleri kendi aralarında gruplar kurarak hayatın her alanında, halk adına ciddi araştırmalar yapıyor, denetlemelerde bulunuyorlar ve yeri geldiğinde sorumlular hakkında davalar açıyorlar. Hormonlu gıdalar, reklam sahtekârlığı, çevre kirliliği, borsada sahtekârlıklar, medyanın kötüye kullanımı, yani aklınıza gelebilecek her türlü sorunun üzerine korkusuzca gidiyor ve önlerine çıkan kalın duvarları devirerek sonuca varmaya çalışıyorlar. Örneğin bu çalışma gruplarından biri olan “sağlıklı içme suyu hareketi” 1996’da Amerika’da bu konudaki kanunların bile değişmesini sağladı ve bu kanunlar tümüyle bu grubun sunduğu veriler dikkate alınarak yenilendi. Üstelik bu yenileme belediyeler ve devlete milyarlarca dolarlık bir yük bindirdiği halde. ?imdi halk iç rahatlığıyla musluktan akan suyu içiyorsa sebebi ne bürokratlar ne belediyeler, Nader ve yandaşlarıdır.

KENDİNİZİ KİMSENİN VİCDANINA TESLİM ETMEYİN . ?imdi Ankara’nın zehirli su meselesi ile ilgili neler yapılıyor ona bakalım. Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF) başkanı konuyla ilgili açıklama yapıp, basına

konuştı, sonra işi Allah'a havale etmiş gibi kenara çekildi. Bu işlerin basında yazılmasıyla her şey düzelecek sanki. Yine ÖDP'nin (Özgürlük ve Dayanışma Partisi) üyeleri sağ olsunlar duyarlılık gösterdiler, geçmişten kalma klasik bir protesto alışkanlığıyla belediyenin önünde miting yapıp slogan attılar. Sonra da Gökçek'i kendi vicdanıyla baş başa bırakıp geri döndüler. Sanki Gökçek utanıp konuyu çözüme kavuşturacakmış gibi. Hayır, halk, hiç bir şeyini bir belediye başkanının vicdanına teslim etmemeli. Kanun yolunu kullanarak Gökçek'in tıpış tıpış doğru olanı yapması, bugüne kadar yapmadıkları içinse cezası neyse onu da çekmesi sağlanmalı.

CİNSEL TACİZCİ ANAYASA MAHKEMESİ ÜYESİ . Bir hatırlatma daha yapayım. Amerika'da pek çok kanun sıradan insanların açtığı davalar sonucunda yeniden düzenlendi. Ya da bu davalar emsal teşkil ettiği için ileride ortaya çıkabilecek benzeri bir suç baştan önlenmiş oldu. Bunların kolay olduğunu düşünmeyin. Burada da her şey çok zor ama inançlı ve kendine güvenen insanlar var. Sigara ilgili yasal düzenlemeler ya da "sexual harassment" olarak tanımlanan cinsel taciz suçu bu tür davalar sonucu yapıldı. Somut bir örnek vereyim. Geçmişte, Anita Hill adlı kadının, Anayasa Mahkemesi üyesi olan Clarence Thomas aleyhine açtığı dava olmasaydı, bugün Amerikalı kadınlar iş yerlerinde bu kadar rahat olmayacaklardı. Bu kadın, kendisine cinsel tacizde bulunan üstü hakkında açtığı dava sürecinde çok çekti ama sonunda kazandı. ?imdi şirketler işe alım sırasında elemanlara cinsel tacizle ilgili bir prensip anlaşması imzalatıyor. Bunları ihlal ettiğinizde gözünüzün yaşına bakılmadan kapı önüne bırakılıyorsunuz.

?imdi! Bu ülkede Ralph Nader gibi eldeki delilleri uç uca ekleyecek ve haksızlıkların üzerine gidecek kahraman bir avukat yok mu? ... Kırıntısı da mı yok.

22.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medyanın truva atları

Hıdır Geviş 29.06.2008

Taraf'ın bir süredir yayınladığı skandal belgeler karşında belli bir kesim hâlâ ikna olmuyor. Bu kesimin sisteme olan güçlü inancı, onların bu türden katı gerçekleri görmelerine engel oluyor. Çünkü bu gerçekler onların ideolojik inanç dünyasını ayakta tutan iskeleyi tümüyle alaşağı edebilir ve onlara büyük bir hayal kırıklığı yaşatabilir. Kimse de bunu yaşamayı, bir yıkıntının altında kalmayı tercih etmez. Sırf bu nedenle, ihtiyacı olduğu halde psikoloğa gidip kendine çeki düzen vermeye çalışan çok az insan vardır. Anlamak zor değil, bu tür insanlar kendileriyle, özellikle de olumsuz yönleriyle yüzleşmekten çok korkarlar.

?ÜPHECİ OL Kİ GÖRESİN . Buna rağmen, şüpheci olmakta herkes için yarar var: kendimizden, doğru bildiklerimizden, tapındığımız ünlülerden, güvendiğimiz dağlardan... ?üphecilik insanın gözünü açan bir şey, öteki türlü sizden saklanana da saklanmayıp gözünüzün içine sokulana da göremiyorsunuz. Yanlış anlamayın paranoyak olun demiyorum.

Bugün Türkiye'de yaşanan ve Taraf'ın ortaya çıkardığı belge skandalının bir benzeri yakın geçmişte Amerika'da ortaya çıktı. Ancak şüpheci ve cesur Amerikalı gazeteciler olmasaydı böyle bir skandal ortaya çıkmayacak ve toplumu ilgilendiren pek çok gerçek, devletin kara kutusunda saklı kalacaktı.

New York Times'ın ortaya çıkardığı skandala göre Amerikan Savunma Bakanlığı ülkenin en etkin televizyonlarında görev yapan askerî danışmanları istediği gibi yönlendiriyordu. Yani Savunma Bakanlığı

danışman-gazetecileri kullanarak toplum bilincini biçimlendirmeye çalışıyordu.

PENTAGON'UN ÜLKEYİ BİÇİMLENDİRME SAVAŞI! . Savunma Bakanlığı'nın toplum bilincini biçimlendirme çabası Irak savaşının başlamasından biraz önceye dayanıyor.

2001 yılında Pentagon bünyesinde Stratejik Etki Departmanı (The Office of Strategic Influence-OSI) adlı bir bölüm kuruldu. Bu bölümün varlığı aradan bir yıl geçmeden basına yansıdı.

Bu departmanın amacı, Irak ve Afganistan'daki savaşın psikolojik cephesini yürütmektir. Öyle ya var olan bir savaşı sürdürmek için önce kendi toplumunuzu, sonra da başka toplumları ikna etmeniz gerekiyordu.

Psikolojik için en uygun silah ise gazetecilerdi. Bu savaşın gereği olarak da gazetecilere doğruları değil yanlışları iletmeniz gerekiyordu.

Kullanılan taktiklerden biri black propagandaydı. Hayali isimlerle, gazeteci ve sivil toplum kuruluşları liderlerine sürekli savaşla ilgili yanlış bilgiler içeren mailler yollanarak onları etkilemek ve Pentagon'un çizgisine çekmek hedefleniyordu.

DEVLETTEN MAAŞ ALAN GAZETECİLER . Bu departmanın yediği öteki naneler de var. Bunları da yine medyaya yansıyan skandallar sayesinde öğrendik. Pentagon, propaganda yapmak için gazetecileri maaşa bile bağlamış. Örneğin 2006 yılında çıkan bir skandalda, Pentagon'un, farklı yayın organlarında çalışan 10 gazeteciye Castro karşıtı yorum yapmaları için para verdiği ortaya çıktı. Bu gazetecilerden üçü İspanyolca yayın yapan El Nuevo Herald için çalışıyordu. Oldukça da yüklü miktarlarda paralar alıyorlardı. Pablo Alfonso, devletten toplam 175 bin dolar almıştı. Ancak olayı öğrenen gazete yöneticileri "bizim çocuklar vatan millet için bunu yaptı" gibi bir savunma yapmadılar elbet, onların işine anında son verdiler. Çünkü gazetecilik ayrı askerlik ayrı.

Bu konudaki son skandal ise yine yakın zaman önce ortaya çıktı. Buna göre CNN, NBC , ABC, MSNBC, FOX News televizyonları ile bir çok radyoda askerî yorumcu olarak görev yapan isimler, Pentagon'un medyadaki Truva atı gibi hareket ediyorlardı.

FOX News da çıkan ve Pentagon ne derse aynısını yankılayan John C. Garrett bu isimlerden biri. Kendisi emekli albay, FOX'dan ücret bile almaya tenezzül etmiyor. Çünkü parayı başka şekilde kazanıyor. Bu isim aynı zamanda, Patton Boggs adlı bir firma için çalışıyor. Bu firma özellikle Irak'taki Savunma ihalelerine katılan şirketler için ihale takipçiliği yapıyor. Durumu anlayın artık. Sayın Garrett Pentagon'un suyuna ne kadar giderse o kadar çok ihale kapma şansı var.

YAN GEL YAT OSMAN IRAK DEDİĞİN DÖRT DÖNÜM BOSTAN . New York Times'ın ele geçirdiği yazışma metinleri de gösteriyor ki çoğu asker kökenli olan bu yorumcular Pentagon'un "gag" dediğini noktasına virgülüne dokunmadan aynen aktarıyorlar. Pentagon bu beyefendiler için Irak'a özel turlar düzenliyor. Başka gazetecilerin girmediği noktalara bunlar götürülüyor. Yani bir sürü olanak ve kolaylık sağlanıyor. Hatta yeri geliyor Donald Rumsfeld'le rahatlıkla oturup çay kahve içiyor hoş beş ediyorlar. Bu sırada tek taraftan akan bilgilerle beyinleri bir güzel yıkıyor tabii. Eve dönünce de dinledikleri bütün o yalan yanlış bilgileri esas alarak, askerî uzman sıfatıyla televizyonlarda yorumlar yapıyorlar. Karşılığında da her yorum için 500-1000 dolar arasında para kazanıyorlar. Oh, bir yorum yap yan gel yat. Bir de bu insanların savunma şirketlerinde buldukları yüksek maaşlı işler var tabii.

Demek ki Harper's Bazaar dergisinin yayıncısı olan John R. MacArthur hiç de haksız değilmiş. Ne demişti, medya kuruluşlarının Irak savaşı konusunda ülkeyi sattığını ve tümüyle Bush'un propaganda organı haline geldiklerini söylemişti.

Bu yazıya burada bir son verirken, sorayım bari. Sondan bir önceki paragrafta çizilen manzara bana bayağı tanıdık geldi, peki ya size?

KENAN MENDEKLİ . Can arkadaşım Kenan Mendekli'yi yitirdik. Kenan, çok ama çok zor zamanlar geçirdi. Tam düzenini kurmuştu, rahat etmişti ki bu kez de kanser çıktı karşısına
O, deri fabrikalarında işçi olarak çalışmış, sendikacılık yapmış, siyasete girmiş, daha sonra gazetecilikte karar kılmış bir mücadele insanıydı. Ama yakalandığı kanser hastalığına yenik düştü.
Eşi Emoş'a ve dünya güzeli iki kızına sabır diliyorum. Kızları hiç bir zaman unutmasın ki babaları iyi bir insan, onurlu bir gazeteciydi.

29.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Niye sen sağcısın, niye ben solcuyum

Hıdır Geviş 06.07.2008

Bizim cadı Sybil'in arabasından hiç bahsettim mi bilmiyorum. Özetle bahsedeyim bari. 950 dolara alınmış külüstür mü külüstür bir Chevrolet, ucu asfalta sürtüp duran egzoz borusu öksüre öksüre çalışıyor, camlardaki kirden dışarıyı göremiyorsunuz, içerisi çok dağınık ve ağzına kadar irili ufaklı ne olduğu belirsiz eşyalarla dolu. Bana Halkalı Çöplüğü'nü anımsatıyor. Kazayla ayağınız kayıverse, çöplerin içine gömülür, nefes alamaz ve oracıkta can verirsiniz.

İki gün önceydi, akşam vakti atladık Sybil in arabasına, Westwood adlı kasabada bulunan bir masaj salonuna gidiyoruz. Arabada giderken düşünüyorum. Benim solcu arkadaşlarımdan çoğu Sybil gibi dağınık. Ben de öyleyim, odamı düzeltirim iki dakika sonra yine her şey başa döner. Tekrar düzeltirim kaç dakika bilmiyorum ama çok geçmez tekrar dağılır, "Allah yardımcım olsun" derim, olmaz.

Bu nedenle ister istemez soruyorum, "Acaba bu solcu milletinde mi bir gariplik var, neden böyle dağınıklar"

Kaç gündür bu sorunun cevabını araştırıyorum, tam çat diye çatlayacaktım ki cevabı buldum. Evet, tahminim doğruymuş, bizim solcularda bir gariplik varmış. Aman durun solcu kardeşlerim, hemen hiddetlenmeyin. Sözünü edeceğim gariplikler öyle kötü gariplikler değil.

ASLAN YATTIĞI YERDEN, SOLCU DAĞINIKLIĞINDAN . Çeşitli üniversitelere bağlı psikologlardan John Jost, Dana Carney ve Sam Gosling'in yaptığı bir araştırma göstermiş ki aslan hakikaten yattığı yerden belli oluyor. Bu nedenle kimin sağcı kimin solcu olduğunu biraz olsun çakmak için onların ofis ve ev düzenine bakmanız yeterli. Solcuların evleri daha dağınık ama daha renkli, sağcıların ise daha derli toplu, daha aydınlık. Solcular evlerinde daha çok kitap bulunduruyorlarmış, üstelik bu kitaplar farklı alanlardaymış. Yine solcular, diğer dünya ülkelerine ilişkin haritadır, fotoğraftır, hediyelik eşyadır... bulundurmaya daha çok sevinirler.

Peki, insanlar neden böyle? Neden bazıları sağcı bazıları solcu oluyor? Acaba aileden mi miras kalıyor, yetiştirme tarzından mı, kişiliğimizdeki zayıf ve güçlü yanlarla ilgili bir şey mi, sadece işimize öyle geldiği için mi, zaman içinde neler yaşadığımıza bağlı bir şey mi, bulaşıcı mı? Ne?

Elin sosyologları, psikologları bizimkiler gibi üşengeç olmadıkları için oturup bu konularda kafa yormuşlar tabii.

ALINGAN SAĞCI, ATILGAN SOLCU . 1969 yılında, Berkeley Üniversitesi profesörlerinden Jack ve Jeanne Block, çocukluk kişiliği ile ilgili bir araştırma yaptılar. Araştırma için, çeşitli anaokulu öğretmenlerinden, çocukların mizaçlarını değerlendirmeleri istendi.

Bu çocuklar 20 yıl sonra tekrar bulundu ve onların çocukkenki mizaçları ile bir yetişkin olarak yaptıkları politik tercihler karşılaştırıldı. Görüldü ki solcular çocukken daha kendine güvenli, enerjik, arkadaşlarıyla daha yakın ilişkiler kurabilen, atılgan ve esneklermiş. Sağcılar ise alıngan, çok kolay mağdur duruma düşen, kararsız, katı, ürkek ve çekingenlermiş. Araştırmanın sonucunda ise çocukken yeterince kendine güven hissetmeyen çocukların, gelenekler ve otoriteye daha çok güvenme ihtiyacı duydukları ve büyüdüklerinde de bu gelenek ve otoriteyi sağ politikalarda buldukları tespiti yapılmış.

KİM TERTİPLİ, KİM YENİLİKÇİ . Buraya kadarki sonuçlar solcu kardeşlerimi sevindirdi şimdi azıcık sağcılar sevindireyim bari. Bundan beş yıl önce 22 bin insan üzerinde çok geniş kapsamlı bir araştırma daha yapıldı. Bu araştırmayı ise John Jost, Arie Kruglanski, Jack Glaser ve Frank Sulloway birlikte yürüttüler. Araştırmanın sonucuna göre sağcılar çabuk karar alma ve bu kararda ısrar etme konusunda daha tutkulular. Yaptıkları işleri ise daha tertipli, kuralına uygun ve belli bir disiplin içinde yapıyorlar. Solcular ise yeni fikirlere daha açık, daha meraklı, hep yeni heyecan arayışı içinde, yaratıcı ve yenilikçiler, ayrıca seyahate, sanata, müziğe ve edebiyata daha meraklılar. İki kesim arasındaki bir başka ilginç farklılık ise şu: sağcılar belirsizliğe karşı hiç tahammüllü değiller. Bunun yanı sıra, sağcılarının dünyasında her şey daha siyah-beyazken, solcuların dünyasında gri alanlar da var.

Peki, insanları sağcı yapan en önemli faktörlerden biri neymiş biliyor musunuz: Ölüm korkusu ve dünyanın tehlikelerle dolu olduğu düşüncesi.

Gayler evlenmeye California'ya gidiyor

California eyaletinde gay evliliğinin serbest bırakılması evlenme daireleri önünde uzun kuyruklara yol açtı. Üstelik bu kuyruklar sadece eyalet içindeki şehirlerden gelenlerden değil, eyalet dışından gelen gay ve lezbiyen çiftlerden de oluşuyordu. Çünkü çıkan yasaya göre eyalet dışında yaşayanlar da gelip California'da nikâhı basıp dünya evine girebiliyorlar. Ne utanç verici bir durumdur ki bizim eyalette, yani New York'ta gaylerin ve lezbiyenlerin evliliği yasal olarak mümkün değil. Bu nedenle New York doğumlu olan ve Manhattan'da yaşayan ünlü oyun yazarı Tony Kushner, uzun zamandır birlikte yaşadığı partneri (eğer iki gay ya da lezbiyen sevgili aynı evde birlikte yaşıyorlarsa birbirlerini "partner" olarak tanımlıyorlar) Mark Harris ile birlikte California yolcusu. Bu gay çift 2003 yılında ahabları ve aileleri arasında yaptıkları özel bir törenle ilişkilerini sosyal olarak resmîleştirmişlerdi.

Hepiniz bir Paris Hilton etmezsiniz

Geçen hafta, ünlü oyuncu John Cusack MSNBC'den Keith Olbermann programına konuk oldu. Nedeni ise Cussak'ın politik bir reklam kampanyasında yer almasıydı. Bu kampanyayı moveon.org adlı bir internet sitesi yürütüyor. Kampanya aracılığıyla, Amerikan halkına, Başkan Bush'un ve Cumhuriyetçilerin başkan adayı John

McCain'in ülkeye ne kadar zararlı oldukları ve olacakları anlatılıyor. Bu web sitesinin sahipleri ise Silikon vadisinde iş yapan iki zehir zemberek girişimci. Görüyorsunuz elin işadamlarını ve sanatçılarını, paralarını koyarak kariyerlerini riske atarak neler yapıyorlar. Cumhuriyetçi Parti belasının bir daha bu ülkenin başına musallat olmaması için çaba gösteriyorlar.

Görmenizi istediğim nokta şu; ünlü bir Hollywood oyuncusu olan John Cusack bir siyasi aktivist gibi hareket ederek ülkesi için bir şeyler yapmaya çalışıyor.

Pop şarkıcısı Christina Aguilera, gençlerin oy kullanması için çaba harcayan "Rock the Vote" (rockthevote.com) adlı kampanyanın reklamlarında bedava oynuyor. 28 yaşındaki şarkıcı Alicia Keys Kenya ve Uganda'ya giderek oradaki AIDS'lilere yardım etmeye çalışıyor. Mia Farrow UNICEF'in iyiniyet elçisi olarak Darfur gibi Afrika'nın en tehlikeli bölgesinde insanlara yardım için çırpınıyor. Brad Pitt, New Orleans'ta evleri selde yıkılan insanlara evler yapıyor. Bu da yetmiyormuş gibi boşalan ve fakirleşen kente canlılık sağlamak ve dikkati şehre çekmek için karısı Angelina ve çocuklarıyla birlikte gidip bizzat o kentte yaşıyorlar. Bir de dönüp Türkiye'deki ünlülere bakın. Siz Kenan Doğulu'nun gidip Diyarbakır'da ev alacağını ve yılın yarısını orada geçireceğini düşünebiliyor musunuz?

Yukarıda saydığım Amerikalı ünlülerin hepsi, hem popülaritelerini belli bir davaya dikkat çekmek için kullanıyor hem de o davaya kendi ceplerinden inanılmaz miktarlarda büyük paralar akıtıyor. Türkiye'deki şarkıcılar, türkücüler, oyuncular, genç işadamları ise kazandıkları paraları tek başına yemeyi seviyor. Toplum için bir şey yapma gibi bir alışkanlıkları ve kültürleri yok. Kaçı Madonna gibi kimsesiz çocukları evlat ediniyor, kaç gay şarkıcı Kaos GL dergisine yardım ediyor, kaç genç işadamı çocukların eğitimine destek oluyor, kaç zengin köşe yazarı hayır için bir şey yapıyor. Türkiye'deki paralı insanlar bu açıdan dökülüyor. Onca küçümsenen Paris Hilton kadar bile olamıyorlar. Herkesin aptal muamelesi çektiği ve küçümsediği bu kız bile yardım kuruluşları ile birlikte kalkıp ta Güney Afrikalardaki yetimlerin yardımına koşuyor. Türkiye'dekilere "Yuh" diyorum başka da bir şey demiyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TRT amca size Pravda diyebilir miyim?

Hıdır Geviş 20.07.2008

Geçen haftaki yazıda, Sybil'in külüstür arabasından söz etmiştim. Aslında Sybil, çevreyi kirletiyor ve enerji tüketiyor diye araba kullanmaya karşıydı. Zaten Manhattan'da oturuyordu. Eeee Manhattanlılar için de araba almak aşırı lüks bir girişim. Çünkü bedava park yeri bulmak imkansız, varolan park alanları ise çok pahalı. Park sorunu bir yana, şehir içinde araba kullanmak anlamsız gibi bir şey; hem trafik çok kötü, hem zaten her yere metro gidiyor. Öte yandan borsacı Dan gibi paralı bazı arkadaşlarım ise şehir içinde araba kullanmasalar da sırf hafta sonları bir yerlere kaçmak için araba alıyorlar.

Sybil bizim bu taraflara, yani *Hoboken*'in tam yanındaki Jersey City'e taşındıktan sonra kendisine o külüstür Chevrolet'i aldı. *Jersey City*, *Manhattan* adası dışında, *New Jersey* eyalet sınırları içinde bir semt. Kızımızın şimdi daha geniş bir apartmanı olduğu gibi, kendine ait bir de park yeri de var, oturduğu bina içindeki bu park için ayda 80 dolar ödüyor.

Aslında araba alması için Sybil'in aklına giren şahıs benim. Eee ne yapayım, yaz geldi, plaja şuraya buraya rahat rahat gitmek için araba lazım oluyor. Nitekim canımız istediğinde Sybil ile birlikte başımızı alıp şehir dışına çıkabiliyoruz artık. Bazen hiç plan bile yapmıyor ve yoldayken nereye gideceğimize karar veriyoruz. Hızır Sybil'i korusun, arabası eski meski ama ayağımızı yerden kesiyor...

GEORGE WASHINGTON'UN SEVDİĞİ ŞARKILAR . Bir önceki Cumartesi günü Sybil ile birlikte atladık arabaya, tam gaz gidiyoruz. Bu kez Long Island'aki bir mangal partisine yetişmemiz lazım. Bir önceki gün, yani Cuma günü 4 Temmuz bağımsızlık günüydü. 4 Temmuz burada milli bayram olarak kutlanıyor ve bu günün denk geldiği haftasonunda herkes her yerde mangal yapıyor; terası olan terasta, bahçesi olan bahcede... Dostlar aileler bir araya geliyor, yiyip içip laflıyorlar. Bu insanlar yiyip içerken, bir yandan da radyodan, Amerikan'ın bağımsızlığı için yıllar yıllar önce İngilizlerle savaşan, George Washington'ın sevdiği şarkıları dinliyorlar... Yok yok, hemen inanmayın, şarkılar konusunda şaka yapıyorum.

SİVİL BAYRAM-ASKERİ BAYRAM . Buradaki bağımsızlık günü Türkiyedekiyle kıyaslandığında çok daha sivil bir biçimde kutlanıyor. Yani insanlar Nazi Almanyasındaki gibi stadyumlarda, askerler gibi arş ileri marş ileri yürümüyor... simetrik ve muntazam görünümlü jimnastik hareketleri yapmaya gayret edeyim derken kendilerini germiyorlar... yapmacık bir üslupla, çok sıkıcı konuşmalar yapıp, inandırıcılığı olmayan bir vatanseverlik oyunu oynamaya kalkışmıyorlar...

4 Temmuz akşamı şehrin belli noktalarında havai fisek gösterileri oldu. Örneğin Boston'daki en büyük gösteri, her yıl Charles nehri kıyısında yapılıyor, New York daki ise Doğu nehri kıyısında... Uzunca bir süre pata pata pata havaiyi fişekleri patlatılıyor ama ne havayı fişekleri; renkleri ve ortaya çıkan şekiller o kadar güzel ki.... Bu işi de artık bir sanat haline getirmişler.

Sybil le mangal partisine gidişimize döneyim yine. Bu kızla arabada yolculuk etmek güzel olmasına güzel de bir huyu var ki beni zannedersem biraz deli ediyor. Araba kullanırken, vır vır vır sürekli radyo dinliyor. O nun dinlediği radyo kanalında müzik de çalmıyor pek. Sadece bir takım insanlar hep ciddi konular üzerine konuşuyorlar. Zaten hayatımda her şey çok ciddi, **bari** bu kız bıraksa da izin günlerimde kafamı bir kesekağıdı gibi boş bıraksam, sevimli, sakın ve iyi niyetli bir inek gibi usul usul sağa sola baksam...

REKLAMSIZ HALK RADYOSU . Sybil'in dinlediği kanal WBAI adlı, kar amacı gütmeyen, reklamsız bir halk radyosu... Bu radyo da az buz değil hani; bir yıl dinleyin, bakın görün bir tane üniversite bitirmiş kadar olursunuz. O kadar dolu dolu bir radyo yani... İçme suyu sorunundan, Türkiye'deki gay haklarına, Afrika'daki AIDS sorunundan Amerikadaki hapishane ekonomisine kadar her konuya yer veren, her konuyu derinlemesine ele alıp didik didik **eden** bir radyo. İlerici bir radyo olduğu için de her şey bu istasyonda tartışılıyor. Şirket medyasında asla duyamayacağınız konular bu radyo sayesinde gün yüzüne çıkıyor. İşçisinden ev kadınına ve milyarder isadamından sanatçısına kadar her kesimden Amerikalı radyoya duzenli olarak bağışta bulunuyor. Örneğin Sybil her ay 30 dolar yardım yapıyor. Kimin gönlünden ne koparsa. Bu yardımlar ve ücret almayan pek çok gönüllü çalışanı sayesinde WBAI finansal olarak çok güçlü. Bu nedenle ne devlete eyvallah ediyor ne de şirketlere...

Sybil'in radyosu WBAI Amerika'daki halk radyolarinin anası olarak bilinen NPR'a bağılı. 1970 yılında kurulan bu kuruluşa, WBAI gibi benzer ilkelerle yayın yapan 860 irili ufakli radyo bağılı ve haftada 23 milyon dinleyiciye ulaşıyor. NPR bu radyoların birbiri arasında program alışverişı yapmalarını sağlıyor. Bu alışverişte her radyo belli bir ödeme yapıyor. Böylece birbirleriyle alışveriş yaparak para kazanıyorlar. NPR, ana kuruluş olarak bu radyoların kurumun yayıncılık prensiplere uyup uymadığını da kontrol ediyor.

HÜKÜMETE KARŞI HALK TELEVIZYONU . Halk radyoculuğı demisken bir de halk televizyonu var bu ulkede. PBS adlı bu kuruluşun eski adi Ulusal Egitim televizyonu. 1967 yilinda kurulan PBS, eski adına layık bir yayıncılık yapıyor. PBS e bağılı 355 kanalda özel televizyonlarda insanı bıkip usandıran reklamlar yok. NPR gibi tümüyle şirket sponsorluklarıyla ve bağışlarla ayakta kalıyor. PBS'in çalışma biçimi de NPR gibi. Her eyalette PBS'e bağılı bir ya da birden fazla yerel televizyon istasyonu var. Bunlar kendi yerel programlarını yapıyorlar ama belli programları da ana kanal aracılığıyla birbirlerinden alıyor ve karşılığında da cüzzi bir ödeme yapıyorlar.

KES YARDIMI BİTİR İŞİNİ . Haftada 100 milyon insana ulaşan bu televizyon NPR gibi ilerici bir yayın anlayışına sahip, işte bu nedenle aşırı sağcı Başkan Bush'u deliye çevirecek yayınlar yapıyorlar. Örneğın Boston'daki WGBH televizyonu PBS bünyesinde yer alıyor. Bu kanalın yaptığı "Front Line" adlı haber belgesel programının bazı bolumlerinde, Güney Amerika ülkelerinde CIA'nın döndürdüğü ihale dolapları, Irak'daki savaşın vahşeti, bu savaşın aslında Bush'un savaşı olduğunu ve ülke içindeki her türlü usulsüzlükleri gözler önüne seriliyor. Bu nedenle Bush, her defasında PBS'e devletin kanunen yaptığı yardımı kesmeye çalışıyor. Ancak PBS Bush'un bu **mali** tehditlerine göğüs geriyor ve yayın politikasından asla ödün vermiyor. En son bu yıl yardım bütçesinin neredeyse yarısının kesilmesine ve \$420 milyon dolara indirilmesine karar verildi, bakalım ne olacak, umarım bu karar da kongreden döner. Çünkü Cumhuriyetçi Parti'nin amacı PBS'e devlet yardımını tümenden kesmek ve bu sayede üzerine kondugu paraları Irak savaşında har vurup harman savurmak.

ZAVALLI PRAVDA'NIN DA ADI ÇIKMIŞ . Bu arada size bir itirafta bulunayım; o kadar beceriksiz bir yazarım ki sabahtan beri lafı TRT'ye getirmeye çalışıyorum, ancak gelebildim. Şimdi beni yiyip bitiren TRT derdinden sözedebilirim artık. Türkiye'nin "halk televizyonu" olan TRT biraz tuhaf bir televizyon aslında. Anlıyorum, girişimlerin bizzat devlet eliyle gerçekleştirildiğı yıllarda, devlet TRT'yi kurdu. Bu TRT her dönem olduğu gibi tek kanallı dnmemde içindeki kaliteli kadrolarla güzel şeyler de yaptı ve büyük bir boşluğu doldurdu. Tek olması nedeniyle geniş kitleleri yakalayacak bir yayın politiksi geliştirdi.. Ama TRT politik olarak biraz korkunçtu. Çünkü hep devletin sözcülüğünü yapan bir propaganda organıydı. Tıpkı eski Sovyetler Birliğı ndeki rejimin sözcülüğünü yapan Pravda gazetesi gibi. Gerçi zavallı Pravda'nın da adı çıkmış. Yolu düşen yazarlar bu gazeteyi tekmiyor. Oysa Amerika'dan Türkiye ye kadar dünyanın her yerinde özel sektörün sahip olduğu sözde objektif olan ama özde Pravda gibi işleyen, yani birilerinin beynini yıkamaya calisan bir sürü gazete var.

TRT'NİN KİŞİLİK PROBLEMİ . Şimdi ise koşullar değışti. TRT dışında yüz çeşit kanal var. Dolayısıyla TRT'nin diğerk kanallarla yayın yarıştırması, rating kaygısı güderek reklam gelirinden iyi bir pay alma çabası çok anlamsız. Eğer reklam almak için populist programlar hazırlayacaksan neden halkın elektrik faturasından TRT vergisi kesiliyor. O halde kendi başına ayakta kalmaya çalış. İkincisi halk neden

her gelen hükümetin borazanı ya da oyuncağı olmaya ayarlanmış bu televizyon için üste bir de para versin. Hükümetin propagandası için halkın cebine neden el uzatılıyor.

TRT için şöyle bir formül geliştirilebilir; vatandastan vergi alınmaya devam edilir, böylece TRT finansal olarak devlet tarafından desteklenen bir TV olur, ama aynı zamanda TRT'nin yönetimi devletten yüzde yüz bağımsızlaştırılır. Yani yöneticileri hükümet değil TRT çalışanları kendi seçer. Bu durumda TRT'nin takib edeceği yayıncılık prensipleri çok önemli olacak. Bunun için de PBS gibi saygın halk televizyonlarının yayın prensiplerine bakarak bir TRT çizgisi, bir TRT kişiliği geliştirilir. Yani TRT kar amacı gütmeyen, devlet tarafından desteklenen ama devletin hiç bir şekilde müdahale edemediği bir yapıya kavuşturulabilir. Çünkü Türkiye'nin, kar etme derdi olmayan bağımsız ve ilkeli bir halk televizyonuna ihtiyacı var. Bu televizyon demokratik bir toplumun kurulmasına yardımcı olabilir. Bu da bir olayın bütün yönlerini görmelerini sağlayacak verileri izleyicilere sunmakla olur... Hazırlanacak tarihsel belgelerle resmi tarihin bütün yanlışlarını toplum hafızasından silip atılabilir... Hazırlanan tartışma haber ve popüler kültür programlarıyla insanların seviyesi yukarı çekilebileceği gibi, toplum içindeki farklı grupların da birbirlerini anlamaları sağlanır. Çoğulcu bir toplumun temsilciliğini üstlenmeyi hedef alan bir TRT, o toplumdaki bütün azınlıkları da doğru biçimde ekrana yansıtabilecektir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Liralarım döküldü toplayamadım

Hıdır Geviş 27.07.2008

Kimseyi hor gördüğüm sanılmasın. Sadece söylemek istiyorum, söyleyeceğim de: Türkiye'deki erkekler, saçlarını taramaktan neredeyse kafa derilerini yüzüyorlar ama nedense vücutları konusunda aynı özeni göstermiyorlar. Allah ne verdiyse onunla idare ediyorlar: omuzları dar, kolları ince. Yaş biraz ilerleyince göbek de çıkıveriyor. Bu aşamadan sonra vücudun nasıl bir şekil aldığını siz benden daha iyi biliyorsunuz.

Ben kızların yerinde olsam, bir organizasyon kurar, bütün diğer kızlarla birlikte erkekleri veto ederdim, ta ki vücutlarına çeki düzen verene kadar. Dost-ahbapla sohbet ederek harcanan zamanın yüzde 10'unu koşarak harcasalar, vaziyetleri böyle olmayacak. Vurgulamakta yarar var; spor yaparak vücudunu geliştirme konusunda galiba genç kuşak gay erkekler daha gayretli ama onların da kızlara bir faydası yok.

Şimdi, ben ne haldeyim onu size söyleyeyim. Ağzımdan çıkanları duyunca diyeceksiniz ki “dinime küfreden bari Müslüman olsa”. Deyin bakalım... İki ay öncesine kadar, “Allah bağışlasın” dedirtecek ölçüde kocaman bir göbeğe sahiptim 1,5 yıl boyunca spora ara vermenin cezasıydı bu. Aslında omuzlarım, kollarım ve göğüs kafesim fena değildi ama göbek vardı işte..

Her şeyin farkındaydım, insan içine çıktığımda, eskiye oranla daha az kişi beni kesiyordu... Fakat bütün bu sosyal yan etkiler, göbek sorununa el koymam konusunda bende en ufak bir kıpırtıya yol açmadı. Fakat günün birinde, internette, Ahmet Altan'ın boydan çekilmiş bir resmini görünce her şey değişti. Çok açık saçık belliydi ki Ahmet Bey'de bir gram yağ, bir santim göbek yoktu. Allah allah, bu yaştaki insana bak, ben yaştaki insana bak... Onu öyle görünce kıskançlıktan burnumdan dumanlar çıkarmaya, ardından sağ ayağımla toprağı eşelemeye başladım. Nasıl oldu hatırlayamıyorum, kendimi bir anda New York Sports Clubs'da (NYSC) buldum, sanki oraya ışınlanmışım.

Bu spor kulübünde, aylık 74 dolar ödemeyi kabul ettiğim 1 yıllık bir kontrata imza attım. Ayranım yok içmeye ama ne yapayım, ben de böyleyim işte, harcamaktan elimde üç kuruş birikmiyor, Böyle giderse sonum Cahide Sonku gibi olacak. O hiç değilse otel odasında ölmüştü, zannedersem ben sokakta öleceğim. Amaaaan ölürsem öleyim.

Benim katıldığım NYSC şubesi yeni açılmış. Her şey pırıl pırıl, yer geniş. Her koşu, yürüme ve merdiven bandına bağlı kişiye özel küçük televizyon ekranları var, koşarken kulaklığınızı takıp istediğiniz kanalı izliyorsunuz. Benim umurumda değil gerçi, çünkü ben bu aletleri kullanmıyorum, daha çok ağırlık kaldırıyorum, bazen saunaya girip ter atıyorum.13 sokak ötede yer alan bu spor salonuna gitmek için koşuyorum. Eve dönüşte yürüyorum.

Eee sıkı çalışmamın karşılığını iki ay sonra aldım. Göbek neredeyse kayboldu, bunun üzerine Kadir bana önünde Batman amblemi olan daracık bir tişört hediye etti. Ben de yeni tişörtümü göbeksiz vücuduma geçirip, hemen bir vapur gezisi partisine katıldım, kendimi dosta düşmana göstermeliydim.

Arkadan çarklı, eski ama şirin bir buharlı nehir vapuruyla yapacaktık bu geziyi. Vapurumuz Chelsea'deki iskeleden kalkacak, Manhattan'ın güney burnunu, yani Financial District denilen kısmı dolaşıp, Ellis adasının önünden, Doğu nehrine geçecekti.

Ahhh ahhh. Bir zamanların en gözde, en güvenilir, en romantik ve en hızlı yolcu taşıma aracı olan vapurlardan geriye kala kala, turistik gezi amaçlı kullanılan bir kaç vapur kalmış. Oysa eskiden bu nehirlerin üzerinden vızır vızır yolcu vapurları geçermiş. Hele 1861'de hizmete giren *The Mary Powell* adlı bir vapur varmış ki görenleri kendine âşık edermiş. O'na Hudson nehrinin kraliçesi derlermiş. O güne kadarki buharlıların en sükselisi, en şıkı, en hızlısıymış. Bu kraliçe, tam 55 yıl boyunca Hudson üzerinde fing atıp durmuş.

New York'ta nehir üzerinde ilk buharlı gemi ile yolcu taşıma işi 1807'de başlıyor. Seferler New York ile Albany arasında yapılıyor. O zamanlar vapur ulaşımı Robert Fulton'a ait şirketin tekelineydi. Ancak 1824'te bu tekel kırılıyor. Rekabet hareketlilik getiriyor ve işler hızla büyüyor: Nitekim 1819'larda sekiz buharlı gemi varken, 1840'a doğru bu sayı 100'ün üzerine çıkıyor. The Erie, Champlain, Delaware-Hudson kanallarının açılmasıyla, buharlı gemiler, yolcu ve yük taşımacılığı için daha da ucuz araçlar haline geliyor. The Erie kanalı, tahıl ambarı olarak bilinen Orta Batı (Midwest) bölgesinin tarım ürünlerinin New York'a ulaşmasını sağlıyordu. The Delaware-Hudson kanalları ise Pennsylvania kömürlerini şehre ulaştırıyordu.

Çok eskilere daldım, afedersiniz. Günümüze dönüyorum hemen. Vapurumuz Chealse'deki iskeleden hareket etti. İçindeki insanlar pek bir rahattı. Pek çok erkek tişörtünü çıkarmış, ben de çıkarmak istiyorum ama utanıyorum . En sonunda nasıl oldu hatırlayamıyorum üzerime kazayla bira döküverdim, Hay allah, ne fena. O ıslak tişörtü üzerimde taşıyamazdım, dolayısıyla çıkarmalıydım, nitekim çıkardım da. İyi ki de çıkarmışım; başkaları tarafından hayranlıkla süzülme ne güzel bir duyguymuş; yeniden hatırladım.

Ben deniz, Bill, Edward, Jorge ve diğerleri vapurun en ön güvertesindeyiz, serin serin... Doğu nehrine girmek üzereyken nehirdeki şelaleler göründü, hepimiz çok heyecanlanmıştık. Suyun içinde şelale deyince, gerçek şelale sanmayın. Gerçek bir şelaleye benzetilerek yapılmış yapay bir şelaleden söz ediyorum. Aslında bu bir sanat projesi. İzlandalı sanatçı Olafur Eliasson tarafından gerçekleştirilmiş Toplam dört tane olan ve 90 ile 120 foot (1 feet 30,48 cm, siz hesaplayın artık) yüksekliklerinde olan bu şelaleler, belediyeye 15 milyon dolara malolmuş. Nehrin içine kurulmuş demirden bir inşaat iskelesi düşünün, o iskeledeki borular yukarıya su taşıyor ve sonra su o yükseklikten aşağıya nehre düşüyor, Şelaleler sabah 7'den akşam 10'a kadar her gün çalışıyor. Belediye başkanımız Bloomberg, bunun şehre 50 milyon dolarlık katkı sağlayacağı görüşünde. Çünkü turistler sırf bunları görmek için şehre akın ediyor. Aydınlatma için kullanılan lambalar güneş enerjisiyle çalışıyor, suyu yukarıya çıkaran pompaların çalışması için gerekli enerji ise nehirdeki akıntıdan elde edilen enerji.

Ben özellikle Brooklyn köprüsünün ayaklarının dibindeki şelaleyi çok beğendim, hava kararınca daha da güzel gözüktüyor. Vapur, Governor adasına yaklaşınca, Bill herkesin şelalelerle ilgili bir düş kurmasını istedi. Bende düşten çok ne var, ilk ben başladım zaten. Düşüm şuydu: Şelalenin yüksekliği Empire State binasının yüksekliğiyle eşitleniyor. Ortaya çıkan yeni şelalenin tam tepesine çıkıyorum, üzerimde bir tek mayo var, kaslarım dört kat daha büyümüş. Şelaleden tarihî bir rekor denemesi atlayışı gerçekleştireceğim. Herkes başaracağıma o kadar inanmış ki daha atlayış yapmadan boynuma sıra sıra altın liralara takmışlar. Bütün New York toplanmış, beni izliyor. Düdük sesini duyunca hop diye atlıyorum, yer çekimine meydan okurcasına yavaş yavaş, tıpkı bir yaprak gibi düşüyorum nehre. Bu arada beni çekmek için yarışan TV kameramanlarına el bile sallıyorum düşerken. Sonra aniden dev bir kuş beliriyor, hızla yaklaşıyor ve beni gagasına aldığı gibi güneşin battığı yöne doğru uçuyor. Bütün liralarım dökülüyor. Dolayısıyla ne New York şelalesinden atlayabiliyorum ne de dökülen liralarımı toplayabiliyorum. Ortalık inanılmaz derecede karışıyor, herkes, hatta başkan Bush bile "Hıdır'a ne oldu? Çabuk Onu bulun getirin!" diye emirler yağdırıyor. Solcu sinemacı George Clooney ise "Hıdır olayı, ülkeyi mahveden Bush rejiminin ihmalkârlığının yeni bir örneğidir, ya O'nu bulursunuz ya da bu ülkeyi terk ederim" diyor.

Bu manasız düşe kendimi öyle kaptırmışım ki şarkı söylerken gözlerini kapayan sanat musikisi sanatçısı Nesrin Sipahi gibi ben de gözlerimi kapamışım. Gözlerimi tekrar açtığımda ise etrafımda kimse yoktu, bizimkiler vapurun üst güvertesine çıkmış, diğer yolcularla birlikte dans ediyorlardı. Hay Allah...

*** **

“YA SEV YA DÜZELT”

Bizdeki “Ya sev ya terk et sloganı” (Leave it or love it) Amerika’da da çok kullanılıyor. Birileri bir şeyleri eleştirmeye kalktığında bundan gocunan milliyetçiler, hemen onların önünü kesmeye çalışıyor ve “kardeşim, ya sev ya terk et” diyorlar. Bu lafa sinir olanlarsa, “kardeşim, başlatma şimdi, ne severim ne de terk ederim, vatan sizin tapulu malınız mı, istediğimi söylerim” karşılığını vermekten kendilerini alamıyorlar tabii.

Good Magazine adlı yayın, milliyetçilerin bu meşhur sloganından yola çıkarak yeni bir slogan geliştirdi: “Ya sev ya düzelt” (Love it or fix it). Yani eğer ortada seilmeye değer bir şey varsa otur ve sev, yok eğer yoksa o zaman onu sevicecek hale getir yani bozuklukları düzelt.

Bu sloganı yaratanlar 12 güzel sanatlar okulu öğrencisi. Hayatında reklamcılıkla haşır neşir olmamış bu öğrencilere *Good Magazine* adlı yayın için bir reklam kampanyası yapma projesi veriliyor. Öğrencilere göre reklam toplumu eğitmek için önemli bir potansiyel taşıyor. Bu nedenle amaçları reklam yaparken aynı zamanda belli bir konuda insanların gözünü açmak. Bu grup, çalışmaları sonucu “ya sev ya düzelt” sloganını buluyor. Çünkü Amerika’nın mükemmel olmadığını düşünüyorlar ama karamsar da değiller. Onlara göre bireyler bir şeyleri düzeltme konusunda aktif olurlarsa gelecek çok daha iyi olacak.

*** **

“ALLAHIM NE OLURSUN OĞLUMU GAY YARAT”

Geçen gün *Blossoms of Fire* (Ateş Tomurcukları) adlı belgesel bir film izledim. Unutmadan hatırlatayım, bu belgeselin fragmanını *YouTube*’dan izleyebilirsiniz.

Ateş Tomurcukları, Meksika’daki Juchitan adlı bir taşra kasabasını anlatıyor. Ekonomik azgelişmişlik açısından bu kasabanın Anadolu’daki yoksul kasabalardan hiç bir farkı yok. Ancak Juchitan, zihniyet olarak çok ama çok gelişkin. Bu konuda bırakın Anadolu kasabalarıyla karşılaştırmayı İstanbul’la bile karşılaştıramazsınız, çünkü İstanbul’dan da ileri.

Juchitan’da hayatın her alanında hâlâ anaerkil toplumun izlerini görüyorsunuz. Yani kadınlar her konuda erkeklerden daha baskın ve daha aktif: ticareti onlar yapıyor, büyük kararları onlar alıyorlar. Her konuda onların sözü geçince, işler değişiyor tabii. Sonuç şu: Juchitan, diğer yoksul Meksika kasabaları gibi sokaklarını toz toprak götüren, bakımsız bir yerleşim birimi değil. aksine her yer gıcır gıcır ve bakımlı... Sadece kasabanın görünümü değil, sosyal yaşam da farklı: insanları daha saygılı, daha hoşgörülü, daha açık fikirli ve daha rahatlar. Özellikle de gayler, ne karışanları ne edenleri, ne yargılayanları ne dövenleri, ne sövenleri ne hırpalayanları, ne şantaj yapanları ne de öldürenleri var. Canlarının istediği gibi yaşıyorlar. Hatta bu kasabada anneler çocukları gay olsun diye Allaha dua bile ediyorlar. Çünkü biliyor ki diğer evlatlar evlenip evi barkı terk edecek, kendi çoluklarının çocuklarının derdine düşecekler. Peki, gay evlatlar? Onlar ömür boyu anne babalarının yanında olacak, onlara hep el uzatacaklar.

Yukarıda demiştim ki Juchitan İstanbul'dan bile ileri. Biliyorsunuz yakın zaman önce İstanbul'un orta yerinde gencecik bir gay erkek katledildi. Ahmet Yıldız adlı bu gencin katlinin arkasında ise kendi öz ailesinin olduğu iddia ediliyor. Peki, aile niye böyle bir şey yapmış? Oğulları gay olduğu içinmiş her şey... Meksika'nın Juchitan kasabasında anneler "oğlum gay olsun" diye Tanrıya yalvarırken, bizde gay olduğu için oğullarının hayatını almaya hazır aileler varmış demek ki. Yazıklar olsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yan Dersim yan

Hıdır Geviş 03.08.2008

İlginç değil mi hâlâ rüyalarımnda Dersim'i görüyorum. **New York neresi Dersim neresi...** Dağların tepesine kurulmuş, sırtını Düldül tepesine dayamış güzel mi güzel, şirin mi şirin bir şehir Dersim. Dizinin tam dibindeki **Munzur** nehri, her zaman aceleyle ve köpürerek akıyor. **Bu asabı bozuk nehir**, biraz ileride, ince belli, sakın bir Kürt kızını çağrıştıran **Harçık** çayıyla buluşuyor. Neyse ki bu birleşme Munzur'un maço karakterini birazcık yumuşatıyor.

Munzur'un oluşturduğu dar vadinin her iki yanı meşe, söğüt ve meyve ağaçlarıyla dolu.

Sıcak bir günün öğlen arası, tek başıma oturmuş elimdeki sandviçi yiyorum. Dalmış gitmişim, derken Manhattan'daki gökdelenlerin arasından yukarıya doğru havalanıyor, gökyüzüne yükseliyorum... Sandviç mi zehirledi, öldüm mü ne. Bu yazıyı yazdığımı göre hâlâ hayatta olmalıyım. Durun, göğe yükselme olayının devamını getireyim. **Sahiden uçuyordum**. Uçarak okyanusları ve dağları aşıp Dersim'e vardım. **Zaman ayarlı bir uçuş** değil bu. Eskilere gitmişim. 1970'lerin sonuna. **Pamuğumsu yaz bulutlarının** üzerine yüzükoyun serilip, başımı uçtan sarkıtarak aşağıda olan bitenleri gözetliyorum. Kıyıda bir yerlerde, bir grup çocuk ağaçların serin gölgesine sığınmış, hummalı biçimde çalışıyor. Amaçları söğüt dalından olta yapmak.

Tam bir ekip çalışması içindeler. Ali Ekber Diribaş, içlerinden en usta olanı, diğerlerine işin inceliklerini öğretmeye çalışıyor. Kardeşi Muzaffer, şimdiden toprağı eşeleyip, yem olarak kullanılacak solucanları "Evet" yağlarının sarı renkli boş tenekesine dolduruyor. O'nun ikide bir **elinin tersiyle burnundaki sümüğü temizlemesi**, Devrim'i sinir ediyor. **Muzaffer de Devrim'in sürekli osurmasına sinir oluyor**. Yediği ezik Eriklerin etkisine engel olamayan Devrim, çözümünü gidip biraz ilerdeki minik su göletine kışını daldırmakta buluyor, ardından da suyun üzerinde oluşan ve sonu bir türlü gelmeyen hava kabarcıklarını sayıyor: 1, 2, 3,... 14,... 28,... İnan ise bir süre sonra sıkılıp gruptan ayrılıyor ve bir başka minik gölete yönelip, kıyısına çöküveriyor. Elini suya daldırarak jet hızıyla hareket eden yavru balıkları yakalamaya çalışıyor.

Küçük bir kaz sürüsü gürültü yaparak çocukların arasından geçiyor.

Nihayet, suyunun soğukluğuyla meşhur Munzur'un lezzetli alabalıklarını yakalamak için oltalar hazır. Eğer iyi bir balık yakalarlarsa annelerini sevindirecekler. Akşama güzel bir yemek yiyecekler, **sebze yemeklerinden bıkılmışlar** çünkü.

O çocukların arasında ben de varım, yani arkadaşlarımla seslenişle **Xıdo**. Henüz ilkokul 4. sınıfa gidiyorum. Üzerimde ıslak beyaz bir don var. Gülnaz ablamın, **plastik leğende, Omo'nun etkili temizlik gücüyle çitileye çitileye yıkayıp bembeyaz ettiği donun rengi**, gün içinde beyazlıktan çıkmış bile. Neyse donu boşverelim. Oltam tamamlanınca aniden yerimden fırlayıp koşa koşa nehre gidiyorum. Ayaklarım serin suya değince misinamı nehrin ortasına vın diye fırlatıyorum. Balıklara sesleniyorum, “şimdi yandınız güzelim”.

Dersim kentini çok seviyorum, orada çok mutluyum, Munzur nehrini seviyorum, nehrin etrafındaki bahçeleri seviyorum, dere kenarlarında sıralanan ve **dalları Bob Marley'in saçları kadar gür ceviz ağaçlarını seviyorum**, oraların yumuşak başlı insanlarını seviyorum, çünkü onlardan Alevi olduğumu saklamak zorunda değilim, **herkes Alevi zaten**. Köylerdeki ormanlara ise aşığım, aşığım da aşığım.

Bu ormanları görebilmek için türlü numaralara başvuruyorum. Köylerden gelin getirmeye giden düğün konvoylarına katılan minibüslerin içine gizleniyorum. Yollar ormanların içinden geçiyor, yol bitince yolculuk katır sırtlarında veya yaya olarak devam ediyor. Ormanların kıyısındaki köylere gidiyoruz...

Ormanı ilk Dersim'de görmüştüm. Ormana adım attığınız anda başka bir dünya başlıyor; serin havası, çeşit çeşit yaban hayvanları, bülbül sesleri, güzel kokulu bitkileri, yaban armutları, buz gibi kaynak suları, belki cinleri ve perileri...

Peki bu **ormanlar şimdi ne âlemde?** Duyduklarıma göre artık **yerlerinde yeller esiyor**. Peki, **keçiler mi yedi** bitirdi, yok... Peki orman siyasal baskılardan bezip yürüdü ve **Kanada'ya iltica mı** etti, yok... Peki **müteahhitler söküp yerine apartman mı dikti**, yok... O halde ne oldu? Tabii ki **yandı bitti kül oldu**. Peki, kim yaktı? Ben de bilmiyorum, yani zannedersem bilmiyorum. Aslında, ben çok saf ve temiz kalpli bir insan olduğum için hep münasebetsiz piknikçilerden şüphe ediyordum, belki de ormana geziye çıkmış izcilerden de şüphe etmek lazım, bilemiyorum. Bazen de aslında bir şeyler seziyorum ama başıma iş açmayayım diye **“göremiyorum Cüneyt-duyamıyorum Hülya”** numaralarına yatıyordum. Ta ki bir gün üç **Hollandalı akademisyenin** hazırladığı çalışmayı okuyana ve iyice ikna olana kadar. Onların **“Türkiye'nin doğusunda, isyan bastırma yöntemi olarak orman yakımı”** adını taşıyan çalışması, bana bir anımı hatırlatmıştı.

Yıllar önce **Süleyman Demirel** ve **Halis Toprak**'la birlikte **Diyarbakır Lice**'ye, **Toprak Holding**'in kurduğu mermer fabrikasının açılışına gitmiştik. Herkes Demirel'in konuşmasını dinlerken, ben başka âlemdeydim: O'nun söylediği basmakalıp, hiçbir samimiyet içermeyen, bir cümlesi diğerini diğeri ötekini inkâr eden, nereye çekseniz oraya gidecek kadar sakızlı laflarını dinlemekten sıkıldım. **Tıpkı yavru bir dağ keçisi gibi takım elbiseli beylerin arasından, kendime yol aç aça, kalabalığın dışına çıktım**. Yerli halkın arasında dolaşıyor, onları dinlemeye çalışıyordum. Bir gence sormuştum, “Bu yamaçlar çok çıplak, hiç mi ağaç yetişmez”. Cevabı şu olmuştu: “Oralar ağaç doluydu, hepsi yandı”. Devam ettim, **“Peki niye yandı, şimşekten mi yoksa biri mi yaktı?”** O zamanlar çok tehlikeli bir soruydu bu, dolayısıyla o genç, cevabını sözcüklerle değil, gözlerindeki ifadeyle vermeye çalışmıştı? Dediğim gibi saf olduğum için anlayamamıştım, yani zannedersem anlayamamıştım.

Kürt illerindeki ormanların neden yandığının cevabını **Joost Jongerden, Jacob van Etten** ve **Hugo de Vosadli** adlı üç Hollandalı akademisyen açıkça veriyor. Bu üç fesat akademisyene göre, ordu, bir savaş taktiği olarak Kürt illerindeki ormanları yakıyor. Böylece PKK adına savaştan gerillaları daha rahat takip

edebileceklerini hesap ediyorlar. Ordu yetkililerine saf saf sormak lazım, “Hakikaten öyle mi, cidden yakıyor musunuz? Peki, ormanlar yanınca doğanın dengesi bozulur diye hiç mi endişe etmiyorsunuz? Orman ürünlerine bağımlı yaşayan bazı Kürt köylüleri açlıkla yüz yüze gelmiyor mu, ormanı vatan bellemiş geyikler yanarak can vermiyor mu, ormana âşık çocuklar üzülüyor mu, çıplak kalan toprak, yağmurlarla sürüklenip gerisinde sadece çorak ve verimsiz bir arazi bırakmıyor mu, bütün bunların hiç bir önemi yok mu? **Önce vatan, vatanın selameti için yan vatan yan** ha... Bu ne yaman bir çelişki.

Şimdilerde *Taraf* sayesinde öğreniyoruz ki **Dersim’in yanı sıra Elazığ, Hakkâri, Siirt, Mardin, Bingöl, Diyarbakır, Şırnak gibi Kürt illerinde** ormanlar cayır cayır yanıyor. Halk bu işin sorumlusu olarak piknikçileri değil, orduyu işaret ediyor. Zaten söndürmek için yangına müdahale bile edilmiyormuş. Halk da edemiyor, kurşunu alınlarının çatına yemekten korkuyorlar. Bu haberleri okuyunca kafayı yiyecek gibi oluyorum. Nasıl bir politika bu: ormanları yak çöle dönsün, vadileri doldur baraj gölüne dönsün, tarihî eserler su altında yüzün, Kürtler yerinden yurdundan kopup yolla düşsün, per perişan olsun...

Ordu her tarihte ordu, devlet ise her tarihte devlet. Dolayısıyla, orman yakmak da geçmişte pek çok ordunun denediği vahşi bir savaş taktiği. **“Düşman” canına rahatlıkla kıyabilenler, düşman topraklarındaki ormana da rahatlıkla kıyabiliyorlar.** Ancak bu devirde, hem de kendi vatanındaki ormanı yakıp, hayatı kendi halkına zindan eden ordu örneği başka bir yerde var mı bilmiyorum.

Georgetown Üniversitesi’nden J.R. McNeill’in Ormanlar ve Savaş adlı araştırmasına göre ormanları içindekilerle birlikte cayır cayır yakma konusunda Amerikan ordusunun sicili çok bozuk. Amerikan ordusu, Vietnam savaşında ormanların derinliklerinde gizlenen Vietkonglar’la bir türlü başedemeyip, çareyi onların üzerine Napalm bombası atmakta buldu.

Bu kararla birlikte tonlarca bomba yağdı Vietnam üzerine. **İşi öyle abarttılar ki, 2. Dünya Savaşı’nın bütün cephelerinde atılan bombadan daha çok bombayı Vietnam’a attılar.** Bir çeşit alev bombası olan Napalm’la güzelim yeşil ormanlar hayalet ormanlara dönüştü (*YouTube*’dan “Vietnam Napalm” diye arayın, bu bombanın nasıl işlediğini izleyin). Hayvanlar da insanlar da cayır cayır yandı. 1965-73 yılları arasında 22 bin kilometrekare orman yandı, bu oran ülkedeki tüm ormanların yüzde 23’ü demekti. Ancak uzun vadede bu bombalama sivil halkın nefretini daha da arttırdı ve bu nefret Amerikan ordusuna koca bir yumruk olarak geri döndü.

Tarihteki bütün sinir bozucu imparatorluklar gibi, hükümranlıkları boyunca, sağı solu, aşağıyı yukarıyı işgal etmekten geri kalmayan ve yüzölçümü olarak şiştikçe şişen Romalılar da orman yakma konusunda pek ustaydılar. **Romalı yazar Lucretius**, askerlerin orman yakmasının arkasındaki gerekçeyi şöyle özetliyordu: “etrafı aydınlatarak düşman birliklerini yakalamak”.

Nitekim Romalılar **Galya ve Britanya’da** planlı olarak pek çok orman yaktılar. Yine Avrupa’da süren **30 yıl ve 100 yıl savaşları** sırasında özellikle Fransa ve Belçika’daki ormanlar çok tahrip oldu. 1. Dünya Savaşı’nda da aynı tahribat yaşandı.

Çin imparatorları da orman yakmayı bir çeşit düşmanı kolayca dize getirme taktiği olarak kullandılar. Ming ve Qing hanedanlıkları döneminde Guizhou bölgesindeki etnik azınlığı sürmek için bu yola başvuruldu. Bu bölge dağlık ve ormanlıktı. Hanedanlık, yerel yönetim karşısında her defasında

bozguna uğrayınca, çareyi doğaya saldırmakta buldu. Ormanlar yakıldı, yollar açıldı, buna rağmen o bölgeye hâkim olmak Çin hanedanlığının iki yüzyılımı aldı.

İmparatorluk Rusyası da eski Çin'in taktiğini aynen uyarladı. Kuzey Kafkasya'da, 1760'larda başlayan gerilla ayaklanmacılarını bastırmak için önce ormanları ortadan kaldırdılar.

1920'lerde başlayan **Rif savaşında** ise İspanyollar ve sonradan işin içine giren Fransızlar, **Fas'ın kuzeyinde, güzelim sedir ormanlarını bombalayarak yaktılar**. 1944-49 yılları arasındaki **Yunan iç savaşında da benzeri manzaralar yaşandı**. Komünist savaşçılar, ülkenin kuzeyindeki ormanları bir sığınma kalesi olarak kullandılar. Amerika ve İngiltere destekli Yunan ordusu, komünistlere yuva olan ormanları Napalm bombasıyla yakmakta hiç bir sakınca görmedi.

Her neyse, bu eski savaş âdetinin hayaleti şimdi Kürt illerinde dolaşıyor. Ama size bir şey söyleyeyim, **Xido** bu işe çok kızgın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Edibe Hanım'ın edep savaşı

Hıdır Geviş 17.08.2008

İSA KAMPI . Ah ben bu meyvelere verdiğim parayı biriktirip de yatırıma dönüştürseydim, şimdiye hanlarım hamamlarım olmuştu. Meyveyi çok seviyorum. Eee burada da çok pahalı. Geçen akşam iş çıkışı Çinli bir kadının islettiği küçük mahalle bakkalına gittim, meyve sebze orada nispeten daha ucuz. Buna rağmen bir avuç kiraza inanır mısınız 4 dolar verdim. (Bu paraya burada bir pound kıyma geliyor, 1 pound yaklaşık 450 gr. ediyor). İki küçük şeftali 1,5 dolar tuttu. İki yumruk büyüklüğündeki ufacık bir kavun 3 dolar, 2 pound beyaz üzüm ise 4,5 dolar, bir tane de muz aldım etti mi size bir sürü para. Bu arada bu ülkedeki en ucuz meyve muz, paundu 69 ile 99 cents (kuruş) arasında değişiyor.

Aldığım bu meyveler bizim Sybil'e bir hafta yeter ama ben o akşam oturup hepsini yedim bitirdim. Bitirmezsem, dolapta kalsa, içim rahat etmiyor. Ben de Allah'ın böyle tuhaf bir kuluyum işte.

HARRY POTTER BİR ŞEYTAN İŞİ . O akşam meyvelerimi lüpletirken çok ilginç bir belgesel film izledim. İsmi İsa Kampı (**Jesus Camp**). Bu filmde, küçücük küçücük, sevimli sevimli Amerikalı çocukların, dincilere ait yaz kamplarında nasıl eğitildiklerine tanık oluyorsunuz. Söz konusu kamplar, çok güçlü bir dini grup olan Evangelistler (Evangelic).

Kamplarda çocuklara verilen din eğitiminin dozu çok aşırı. Öğretilenler, o çocukların daha kıkırdak halindeki bilincinin kaldırabileceği şeyler değil. Bu çocuklar dünyaya geleli zaten topu topu 6-7 sene olmuş ve birden bir kampa yollanıyorlar. O kampta, **kendini hakiki Hristiyan zanneden** ve bence ciddi bir psikolojik tedavi görmesi gereken Becky Fisher adlı kadın eğitmen var. Bu kadın, çocuklara, başka dinlerle ilgili kendi kafasındaki bütün ön yargıları ve düşmanlığı aşıyor, günahtan, şeytandan ve Tanrı'dan korkmayı ama çok korkmayı öğretiyor. **Hatta Harry Potter filminden uzak durulması gerektiğini** bile tembihliyor ve onlara, verilen kurallardan şaşmamalarını tembihleyerek bir de yemin

ettirtiyor. Çocuklar hep bir ağızdan başlıyor: “Ne denirse onu yapacağım, ne söylenirse onu söyleyeceğim”. Allah allah...

ÇILDIRMIŞ ÇOCUKLAR TIMARHANESİ . Hele o kamplardan birinde yapılan bir ayin töreni var ki insanın tüylerini diken diken ediyor. Aşırılığın nasıl bir noktaya varabileceğini kendi gözlerinizle görüyorsunuz. Söylemeye dilim varmıyor ama sanki çıldırmış çocuklardan oluşan bir tımarhanenin içinde gibisiniz. Görüntünün bir **Aczimendi ayininden hiç bir farkı yok: Çocuklar dualar ederek ağlıyor, titriyor, aynı sözcükleri tekrar edip duruyor ve bazıları transa geçip yere yığılıyor... YouTube’a girin ve arama kutusuna “jesus camp” yazın sonra da çıkan videoları bir izleyin, görün.**

Peki, bu aileler neden ısrarla çocuklarını böylesi kamplara yolluyor ve onların saf dünyasının Becky Fisher gibi insanların soyut dinsel öğretileriyle işgal edilmesine izin veriyorlar. Belki onları da anlamak lazım. Anne babalardaki korumacı dürtü onları böyle davranmaya itiyor olabilir. Belli ki **çocuklarını din yoluyla korumaya, din ve Tanrı korkusuyla terbiye edip kötü alışkanlıklardan uzak tutmaya çalışıyorlar.**

Şimdi kendime de sizlere de soruyorum: **Dinî eğitim vermek, çocukların ve dolayısıyla toplumun karşılaştığı sorunları çözmek için gerçekten bir çözüm mü?** Eğer çözüm olduğunu düşünüyorsanız, bir de şu soruyu cevaplayın: Çocuklara bir takım ahlaki değerleri öğretmenin tek yolu dinden mi geçiyor? **Hiç bir dinin adını bile anmadan, bu çocuklara nasıl saygılı olunacağı, nasıl hak yenilmeyeceği, nasıl iyi davranışlar sergileneceği, nasıl dürüst olunacağı, nasıl yardım edileceği, nasıl insanların fiziğine, ırkına, cinselliğine, yaşadığı topraklara, yaşama hakkına, düşüncelerine, inanışlarına, beğenilerine ve zevklerine saygı duyulacağı öğretilemez mi? Sonuçta bunlar herkesin fikir birliği ettiği evrensel insanlık prensipleri, öyle değil mi?**

EĞİTİMDE LAİK DİNCİ KAVGASI . “Dinî eğitim mi değil mi” konusunda, laikler ve dinci kesim arasında dünyanın her yerinde ciddi bir kavga var. Ama burada iki kesim arasındaki önemli bir farkı hepimizin bilmesi gerekiyor. **Gerçek laikler hiç bir zaman çocuklara dinden uzak durulması gerektiğini öğretmeye çalışmıyorlar ama dinciler bütün çocuklara kendi inandıkları dini öğretmeye ve kabul ettirmeye çalışıyor.** Bu nasıl oluyor, şimdi söyleyeceğim.

EVİRİME KARŞI YARADILIŞ TEORİSİ . Kavganın Amerika tarafından başlayalım. Amerika’da sahici bir laiklik var, dolayısıyla Türkiye’deki gibi devlet okullarında zorunlu din dersleri okutulmuyor. Okutulmuyor ama hafta sonu okulları var, ya da örneğin **Katolik okulları** gibi dinî okullar da var ve bu okulların sayısı hiç de azımsanacak gibi değil. İsteyen çocuğunu dinî okullarda okutabiliyor. **Fakat dinci gruplara bu da yetmiyor, onlar ısrarla Tanrı’nın ve Hristiyanlığın devlet okullarına da sokulmasını istiyorlar.** Evrim teorisiyle birlikte onun tam zıddı olan yaratılış teorisinin de okutulmasını istiyorlar. İstekleri bitmiyor. Onlara kalsa sadece din dersleri değil, diğer derslerde de Hristiyanlığın toplumdaki, tarihteki ve insan psikolojisindeki etkisi vurgulanmalı. Yani nasıl ki **Edibe Sözen Sünni Müslümanlığını devlet okullarına sokarak iyice kurumsallaştırmaya kalkıştıysa, aynı şeyi onlar da Hristiyanlık için yapmak istiyor.** Bu arada Edibe Hanım’a geleceğim, O’na biraz daha var.

Peki, karşı gruplar dincilerin bu politikasına ne diyor? Onlar da diyorlar ki ”Yahu kardeşim, etmeyin eylemeyin, her kültürden, her dinden, her ırktan ve milletten insanların birarada yaşadığı Amerika gibi bir ülkede, Hristiyanlığı devletin okullarına sokmaya çalışmak hem adil değil, hem de doğru değil. **Bu çeşitlilik göze alınarak devlet okullarının şimdiki gibi dinden arındırılmış alanlar olarak mevcut varlığını sürdürmesi gerekiyor.** Dinî eğitim almak isteyenler için okul dışında tonca kuruluş var, öğrenciler oralara gidebilirler.”

TANRISIZ ÜLKE . Britanya’da şimdi benzer bir kavga sürüyor. **Hristiyanlığın resmî din olduğu bu ülkedeki** din eğitimi sistemi biraz **Türkiye ile Amerika** arasında bir yerde duruyor. Pek çok devlet okulunda öğrenciler zorunlu olarak din dersleri alıyor. Bu derslerde nasıl bizde Sünni Müslümanlık ağırlıklı olarak öğretiliyorsa onlarda da temel olarak Hristiyanlık ve bir kaç din daha öğretiliyor, o kadar. Britanyalı öğrenciler okullarındaki ibadet törenlerine de katılmak zorundalar. Başka dinden olanların bu dersi almama şansı var, ancak Hristiyanısanız almak zorundasınız. Fiiliyatta çoğu okul işin ibadet kısmını uygulamıyor, zor ve külfetli çünkü.

Anne-babalar isterlerse çocuklarının din dersi almasını engelleyebilirler. 2006 yılından beri ise son sınıftaki öğrencilerin kendi kişisel kararlarıyla din dersi alıp almama hakkı var.

Ancak şimdi Britanya’da işler değişiyor ve Amerika benzeri bir sisteme geçilmeye çalışılıyor. **Parlamento İnsan Hakları Komisyonu şimdi 16 yaşının altındaki öğrenciler için de din dersinin seçmeli olması** konusunda ciddi çalışmalar yapıyor. Gerekçeleri ise son derece mantıklı ve yerinde. Diyorlar ki **çocuğu din dersi almaya zorlamak, onun düşünce özgürlüğünü ve kendi öz bilincini hiçe saymak demek.** Ayrıca bu zorunluluk Avrupa Birliği İnsan Hakları Sözleşmesi’yle de uyuşmuyor. Britanya’daki sistemi değiştirmek isteyenlere göre, halkın kiliseye katılımının son 10 yılda inanılmaz ölçüde düştüğü bir ülkede, **çocukların dinî etkinliklere ayırdıkları zamanın anne babalarına ayırdıklarından fazla olması yanlış.**

Ancak bu tavır nedeniyle **Katolik Kilisesi** başındaki **Kardinal Cormac Murphy-O’Connor** kıyameti kopardı ve Britanya’nın Tanrıdan arındırılmak istendiğini iddia etti.

ALEVİ ÖĞRENCİLER TACİZ Mİ EDİLİYOR . Bizde işler nasıl? Bizde de durum pek kabul edilir gibi değil. Örneğin ben lisedeyken istemediğim halde zorunlu olarak din dersleri aldım. İsteksizliğimin sebebi şuydu: **Alevi inancına sahip bir öğrenci olarak bu dersin tümüyle Sünni Müslümanlığın propagandasını yapmaya yönelik bir ders olduğunu düşünüyordum.** Üstelik din öğretmenlerinin hepsi de Sünni Müslüman ve inançlı insanlardı. Dolayısıyla benim inanışımı yok sayan, umursamayan bir dersi almak zorunda olmak ciddi bir psikolojik tacizdi. Hatta bu gerilim veli toplantılarına da hep yansıyor, ablam Fatoş her defasında din öğretmenleri ile tartışıyordu.

Şimdi **AKP Genel Başkan Yardımcısı Edibe Sözen’e** gelebiliriz. Türkiye’de okullar ve öğrencilerle ilgili ortada çözüm bekleyen tonca sorun **varken Edibe Hanım ilk fırsatta, “Gençleri Koruma Kanun Tasarısı”nı hazırlayarak bir iman ve edep savaşına girmeye kalktı.** Tasarının iman yönü şuydu, “Devlet, gençlerin sağlıklı ve dengeli gelişimi için, her seviyedeki okulda, her dine mensup öğrenciler

için ibadethane alanı kurmakla yükümlü olacak". Tasarının edep yönü ise porno yayıncılığına ve gece hayatına yönelik getirilen kısıtlamalarda kendini gösteriyordu.

AKP'nin bilinçaltını göstermesi açısından Edibe Hanım'ın sonradan geri çekilen tasarısının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu tasarının AKP onaylamadığı için değil, şartlar henüz uygun olmadığı için geri çekildiğine inananlardanım. Dolayısıyla **bu bilinçaltının ne zaman ve ne şekilde hortlayıp geri geleceğini hiç birimiz bilemeyiz**. Sırf bu nedenle, bu bilincin, şartlar olgunlaştığında geri gelmesini önlemek için şimdiden bu konuyu ciddiyle tartışmakta fayda olduğuna inanıyorum.

BUNLARI HIÇ DÜŞÜNDÜNÜZ MÜ? . Türkiye'de gençlerin yaşadığı ve çözülmesi elzem olan çok büyük sorunlar var. Edep ve iman sorununa fokus olmuş Edibe Hanım, her şeyden önce bir sosyolog olarak bu sorunları görmüyor mu? O görmüyorsa ben görüyorum ve Edibe Hanım'a soruyorum:

* Gençlerin ve çocukların hepsi okula gidebiliyor mu? Gidemeyenlerin ya da gönderilemeyenlerin okula gidebilmeleri için bir plan ve projeniz var mı?

* Öğrenciler okulda karınları acıkınca bir şeyler yiyebiliyorlar mı, yoksa dersleri aç karnına mı dinliyorlar?

* Okula eski bir çantayla gelen öğrencinin okula gıcır gıcır bir çantayla gelen öğrenciye karşı yaşadığı eziklik nasıl giderilir?

* Defter ve kalem almaya gücü yetmeyen öğrencilere bu konuda nasıl yardım edilir, bu ihtiyaçları nasıl sağlanır?

* Sınıflarda azınlıkta olan Alevi, sünnetsiz Hristiyan, Musevi, Çingene, gay, aşırı kilolu ve aksanlı Türkçe konuşan Kürt öğrenciler, sınıf arkadaşlarının psikolojik tacizlerinden nasıl korunabilir?

* Öğrenciler eve geldiklerinde ders çalışacakları sıcak ve sessiz bir odaya sahipler mi? Her mahallede çalışma odaları inşa edilebileceği geldi mi aklınıza hiç?

* Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri ve içlerindeki o inanılmaz enerjiyi harcayabilecekleri spor tesisleri var mı? Okul dışında kendilerini geliştirebilecekleri kurslar almaya imkânları var mı? Yoksa bütün gün daracık apartman dairelerinde anne, baba ve kardeşleriyle birbirlerini bunaltıp, içlerindeki enerjiyi kavga ederek ve tartışarak mı dışa vuruyorlar?.. Ya da köşe başlarında gruplaşıp şiddet eylemlerine mi yöneliyorlar?

* Öğrencilerin, ailelerindeki ve çevrelerindeki bireyler tarafından cinsel tacize uğrayıp uğramadıklarını hiç merak ettiniz mi? Tacizi önlemek ve ilk, orta lise çağı öğrencilerinin kendi kendilerini koruması için anne ve babaların da katıldığı bir eğitim programı düşündünüz mü hiç?

* Öğrencilik dönemlerinin çok zor olduğunu siz de biliyorsunuz. Dolayısıyla okullarında onlara psikolojik danışmanlık hizmeti verecek yetkinlikte danışman kadrosu var mı?

* Okullarda, anne babalara, çocuklarla ilişkilerini nasıl ayarlamaları gerektiği konusunda tavsiye ve önerilerde bulunacak bir departman kurmayı düşünüyor musunuz?

Ama Edibe Hanım galiba siz haklısınız, yukarıdaki onca sorunla kim uğraşacak, bir sürü iş, bir sürü hamallık... Siz iyisi mi okullara ibadethane yapıp, çocuklara din aşılama çalışın, böylece kestirmeden bütün sorunları çözmüş olursunuz. Cennette de yeriniz ayrılır, yani zannedersem...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabiha Hanım ne güzel bombalarınız var

Hıdır Geviş 24.08.2008

Amerikalı pilot **Paul Tibbets**, uçağını **Hiroşima**'ya doğru uçururken tarihin gelmiş geçmiş en büyük celladı olacağını farkında mıydı acaba? Benimki de amma da soru; elbette farkındaydı, koskoca bir komutandı ana sınıfı öğrencisi değildi ki.

Tibbets, Hiroşima saatiyle gece 2.45'de, **Enola Gay** adlı uçağı ile Tinian adasından havalandı. Günün tarihi, 6 Ağustos 1945'di. Uçak, sabahın 8.15'inde şehir semalarına varmıştı bile. İşte tam bu saatte, bizim pilot, o meşhur atom bombasını 9600 metreden aşağıya bırakıverdi ve sonra da hızla çekip gitti. **Little Boy** adı verilen bomba, hesaplandığı gibi yerden 580 metre yükseklikte patladı. Bir kaç saniye içinde kenti bir alev fırtınası sardı. Bu fırtına önüne gelen herkesi ve her şeyi kavurdu: **Okuluna gitmeye hazırlanan bir ilkokul öğrencisini, işbaşı yapan bir temizlik işçisini, yatakta sevişen iki sevgiliyi, ibadethanedeki yaşlı bir erkeği, hastanede ameliyata hazırlanan genç kızı, müşterisinin evinden yeni ayrılan bir hayat kadını ve daha kimleri...** Hâlâ kesin bir rakam yok ama o gün toplam 70 bin insanın yaşamını yitirdiği söyleniyor. **Radyasyonun etkileri zamanla artınca ölümler 200 bini buldu.**

Pilot Paul Tibbets, bu tarihi katliamdan yıllar yıllar sonra bile, **“Allah kahretsin, ben ne yaptım, nasıl kıydım onca insana”** demedi. Hatta her defasında hiç pişmanlık duymadığını vurguladı ve **“bugün yine aynı görev verilse yine yapardım”** dedi. Çünkü ona göre bu iş vatanın selameti için yapılmıştı.

Geride kalan 6 ağustos günü, Hiroşima'ya atılan bombanın 63. yıl dönümüydü. Bu nedenle New York'ta da çeşitli etkinlik düzenlendi. Etkinliklerin amacı, insanlara barışın önemini göstermek, savaşın nasıl bir felaket olduğunu anlatmaya çalışmaktı. Ben bu etkinliklerin hiç birine katılamadım, ancak geçen akşam eve gelince *YouTube*'dan Hiroşima'yla ilgili pek çok video izledim.

O videoları izlerken aklıma ister istemez Sabiha Gökçen düştü. Atatürk'ün manevi kızı ya da öteki adıyla dişi “Türk Kuşu” Sabiha Gökçen. O'da 1937'lerde tek motorlu tayyaresiyle Dersim semalarında uçmuş ve “haydut” dediği TC vatandaşı Kürtler'in üzerine tepeden bombalar yağdırmıştı.

Bir süre sonra izlediğim vidolardan yorulmuştum, elimdeki bilgisayarı sehpanın üzerine bıraktıktan sonra, recliner koltuğumun üzerinde öylece uykuya dalmışım.

GİZLİ TEŞKİLAT • Rüyamda, Buğday tarlalarının arasından akıp giden bir yolun düzlüğündeyim. Etrafta in cin top oynuyor. Aaa tek motorlu bi tayyare uzaktan bana doğru yaklaşıyor. Tayyareye de bakın siz, alçalıyor galiba, yok düşüyor, hayır göğsünü saçlarıma sürüp tekrar havalanıyor. Belli ki bu kötü kalpli tayyare canımı almaya çalışıyor, **Hitchcock**’un *Gizli Teşkilat* filmindeki tayyarenin aynısı bu, bense o filmdeki oyuncu **Cary Grant** gibiyim, yolun üzerinde zikzak çizerek, bu at sineği gibi peşimden koşturan tayyarenin elinden kurtulmaya çalışıyorum. Tayyare vızıldayarak bir sağımdan uçuyor, bir solumdan uçuyor, bir bakıyorum tepemden geçiyor, Tır tır titriyorum. Besmele çekeyim diyorum (besmele deyince yanlış anlamayın, sadece “devrimciler ölmez” diyecektim) ama sesim çıkmıyor. En sonunda güçlü bir el ensemden tutup beni tayyarenin arkasındaki koltuğa atmasın mı.

Meğer bu güçlü el, tayyareyi kullanan Sabiha Gökçen’e aitmiş. Ben şoktayım. Sabiha Hanım başlıyor, “Hıdırcım, sol **gözümü pembe renkli, iri yarı, lezbiyen bir arı ısırdı**. Bu nedenle sadece sağ gözümü kullanabiliyorum. Bana yardım etmen lazım; uçağın sol yanından aşağıya bakıp gördüklerini rapor edeceksin. Böylece Dersim’deki haydutları tek tek temizleyeceğiz; her şey vatanın selameti için.” Bense içimden, “Hıdırcım, hayır, bu kadın kendinde değil, yol yakinken kaç kurtul” diyorum. Oradaki bir paraşütü üzerime geçirdiğim gibi hop aşağı atlıyorum.

15 ağustos, öğleden sonra, **Uhni köyüne düşüyorum**. Yıl 1937. Ortalık çok karışık. 16 ağustos günü, çatışmalardan ve askerlerin saldırılarından etkilenip yerini yurdunu terk etmeye çalışan **500 kişilik çoluklu çocuklu bir köylü grubuna katılıyorum**. Bu grup yanlarına koyun sürülerini ve çadırlarını da almış. O an Sabiha Hanım’ın uçak filosu yaklaşıyor. Atılan bombalar herkesi yere yıkıyor. Hâlâ ayakta kalanların üzerine ise yine uçaklardan, makineli tüfekle ateş ediliyor. Benim iki kolum birden kopuyor, yanıyorum sanki, Sarp yamaçlardan koşarak uçakları yakalamaya çalışıyorum. Delirmiş olmalıyım. **Gökyüzü mavi, yeryüzü kırmızı. Haykırıyorum: “Sabiha Hanım ne güzel bombalarınız var, ne güzel bombalarınız var, ne güzel bombalarınız var.”**

Derken bu tozlu dumanlı kan kırmızısı rüyadan nihayet uyanıyorum. Hızır sana şükürler olsun.

Bir rüyamı düşünüyorum bir de bugünün gerçeklerini düşünüyorum. Kürtler hâlâ bombalanıyor. Söz gelimi Ahmedinecad’ın gaz cumhuriyeti İran’a ait uçaklar, kendi sınırları içinde bulunan Kürt eyaletleri üzerine bomba yağdırıyor, sınırı geçiyor Irak’taki Kürtler’i bombalıyorlar. Bu bombalar köylerde yaşayan yoksul Kürt sivillerin yaşamını altüst ediyor.

Dünyada bombalar sadece Kürtler’in üzerine düşmüyor, Iraklılar’ın üzerine bombaların nasıl yağdığını hepimiz naklen izlemiştik. Yakın zaman önce İsrail, Lübnan’a yağdırdı, 2. Dünya Savaşı’nda Almanlar’ın başına yağdı, Vietnam savaşında Vietnamlılar’ın tepesine yağdı.

Özellikle içinde bulunduğumuz yüzyılda bir ülkenin işini bitirmek istiyorsanız önce havadan stratejik şehirlerin üzerine bombalar yağdırır, hayati felç eder, sonra da o kente kara harekâtı düzenlersiniz.

İLK HAVA SALDIRISI OSMANLI ORDUSU’NA YAPILDI • Askerî uçağın havadan bir saldırı cihazı olarak kullanılması 1. Dünya Savaşı’na kadar gidiyor. Tarihte ilk hava saldırısının 1911 yılında İtalyanlar tarafından yapıldığı iddia ediliyor. Üstelik bu saldırı Trablusgarp savaşı sırasında yapılmış, dört bombacık 1 kasım tarihinde Libya’daki Osmanlı birliklerinin **üzerine bırakılmış**.

ATEŞ UÇURTMALARI • Aslında hava harekâtlarının geçmişi, biraz daha çeşitlendirirsek görürüz ki çok daha öncelere uzanıyor; örneğin uçurtmalar, uçaklardan önce askerî amaçla kullanılan ilk hava araçlarıydı. Ama bunlar bombalamak için değil, düşman mevzilerini gözetlemek ya da düşmanı şaşırtmak için kullanılıyordu. Kim Yu-Sin adlı Koreli general 637 yılında isyancıları bastırmak için uçurtmalarla havaya ateş topları kaldırtmıştı. Yine 1592-98 deki Japon işgali sırasında bir başka Koreli kumandan, 300’e yakın uçurtmayı birlikler arasındaki haberleşmeyi sağlamak ve direktiflerini bildirmek

Köroğlu’nun deyişini günümüze uyarlarsak diyebiliriz ki “Uçak icad olundu mertlik bozuldu”.

KÜLDEN EVLER • “Yan Dersim Yan” başlıklı yazımın ardından, yazar Cemal Taş, *Külden Evler* adlı kitabını incelik göstererek adresime gönderdi. Cemal Taş’ın bu muhteşem çalışmasında Dersim’deki köy yakmalarla ilgili belgeler, tanıklıklar ve gazete haberleri bir araya getirilmiş.

Kitapta dönemin Köln Belediye Meclis üyesi olan Şengül Şenol’un da tanıklığına yer verilmiş, şöyle anlatıyor yaşadıklarını Şenol: “O günleri hatırlamak için hafıza zorlanıyor. Hatırladıklarını bile unutmak istiyor. Çünkü acı veren her şeyi hafıza unutmak istiyor. 94’ün sonbaharında ne olmuştu? Dersim’de o dönem süren çatışmalarda kimin aklına “iyi bir fikir” diye gelmişse, birçok köy güneyden kuzeye ateşe verilmişti. Dersim köylerinin yüzde sekseni böyle yok olmuştu. İnsanlar kendi topraklarında mülteci durumuna düşmüş, Ovacık ve Hozat barakalarında yıllarca hayat tüketmişlerdi. Sağlıksız koşullar nedeniyle ölenler oldu. En çok da çocuk ve yaşlıların sağlıkları bozuldu. Hâlâ oralarda hayatını devam ettirmeye çalışan insanlar var. Diğer ilçelerde de durum farklı değildi. On yıl önce nüfusu 170 bin olan Dersim, bugün nüfusunun yarısını kaybetmiş durumda.”

Bir belge çalışması olmasına rağmen, insanın yüreğini dağlayan bu kitabı herkese öneriyorum. Eğer kitapçılarda bulamazsanız yayınevi ile telefon yoluyla irtibata geçip bilgi alabilirsiniz.

Tij Yayıncılık: 212 576 0136

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dijital muhalefet

Hıdır Geviş 31.08.2008

Unutmuşsunuzdur, hatırlatayım. Geçen sefer **terörist bir kuş**, beni New York’un orta yerinde, güpegündüz, üstelik de herkesin gözü önünde kaçırmıştı. Nasıl mı olmuştu? Tam da New York

şelalesinden atlarken olmuştu; havada beni yakalamış ve iri kanadının üzerine alarak güneşin battığı yöne doğru uçmuştu. O yazıyı hatırladınız değil mi?..

Neyse efendim, yolda giderken bu terörist kuşla bayağı bir samimi oldum. Meğer kendisi İranlı yazar **Farîd ud-Dîn Attâr**'ın bundan yaklaşık sekiz yüzyıl önce yazdığı **Kuşlar Konferansı** adlı kitabındaki şu ünlü yarı insan yarı kuş olan ölümsüz **Simurg**'muş. Bunu öğrenir öğrenmez **“eyvah, kaçırıldım, rehine alındım”** korkusunu hemencecik üzerimden atıverdim. Ne de olsa bu kuş ermiş bir kuştur, yüzyıllarca yaşamış, dünyanın bütün bilgisine sahip bir kuş. Yani bildiğiniz kuşlara hiç benzemiyor; O bir filozof, dolayısıyla zararsız...

Simurg, insanların onu geçmişte kalan bir efsane sandığını, oysa kendisinin bütün zamanlarda yaşayan bir varlık olduğunu anlattı bana. Yani geçmişte olduğu gibi bugün de var ve gelecekte de olacak... Her neyse, Simurg günümüzün sorunlarıyla da oldukça ilgili bir kuş. Örneğin medyaya ve gazetecilere fena halde takmış durumda. Onların hiçbir şeyi doğru dürüst görmediğini ve çetrefil olayları algılamakta zorluk çektiğini düşünüyor. Bu yaklaşımından dolayı Simurg'u biraz saf buldum, çünkü esasına bakılırsa, gazeteciler herşeyi herkesten daha iyi görüyor ama işlerine gelmediği için görmezden geliyor ya da gördüklerini zihinlerindeki çıkar aynalarından geçirip biçimini bozuyor, değiştiriyor ve ondan sonra halka yansıtıyorlar.

Peki, Simurg beni niye kaçırmış biliyor musunuz? Gazetecilere ders vermek için kaçırmış. Daha doğrusu onların gözünü açmak istemiş, bu nedenle beni bir numune olarak seçmiş. Düşünebiliyor musunuz, beni de o gazetecilerle bir tutuyor, kurunun yanında benim gibi yaşıp da gözünü açmaya çalışıyor.

Peki, gözümü açmak için ne yapmayı planlıyor bu kuş? Beni çok ilginç bir tura çıkaracakmış; hadi çıkarsın bakalım, yaz da bitti ama... Fakaaaaat bu öyle bildik bir tur değilmiş. Geçmiş, bugün ve gelecek arasında gidip gelen fantastik bir gezi olacakmış. Benim dünyadaki farklı olaylara tanıklık etmemi sağlayacak, o olayları bizzat çıplak gözle görmem için çaba gösterecekmiş. Sırf şaka olsun diye sordum, “Bill Clinton ile sekreteri Monica'yı Oval Ofis'te oral seks yaparken de görebilecek miyiz?” Bu soru Simurg'u çok kızdırdı, **“Siz Türkiyeli gazeteciler böylesiniz işte, aklınız fikriniz sekste”**. Bu kez de ben sinirlendim, **“Ne yani senin aklın firkin sadece türbelerde ve evliyalarda mı?”** Hay Allah dilim şişseydi de bu lafı etmeseydim, **intikamcı kuş, kanadını hafif eğdi, az kalsın yuvarlanıp aşağıya düşecektim.**

Bu nasıl bir gezi anlayamadım, New York'tan çıkmıştık, gele gele yine New York'a geri geldik, acaba aynı yöne gidip dünyanın etrafında bir tur mu atmıştık? Hmmm, bir tuhaflık olmalı, bu New York, benim bildiğim New York'tan farklı. Örneğin Lexington Caddesi üzerinde uçarken, kenardaki Bloomberg binasını göremedim. Oysa bu bina 2005 yılından bu yana oradaydı. Yine bu caddede bırakın 2007 model arabaları, 2000 model araba bile geçmiyordu, gördüklerim 1960'lı 70'li yılların popüler markaları olan **Chevrolet Corvette, Mercury Cougar, Dodge Charger, Ford Mustang'dı...** Allah allah....

Dikkatimi bu kez insanlara veriyorum, aaaa, 'İspanyol paça pantolonlar, eşekkulaklı gömlekler giyinenler çoğunlukta, erkeklerin saçları da uzun... Anlaşıldı, biz tarihin gerisine gitmişiz, yani zannederseniz 60'ların sonu 70'lerin başındayız.

İleriden bağırış çağırış sesleri duyduk. Simurg o yöne uçmaya başladı, of!!! aşağıda bir milyona yakın insan toplanmış, gösteri yapıyor. İyice alçalmaya başladık. Göstericilerin ellerindeki pankartlardan anlıyorum ki Vietnam savaşını protesto ediyorlar. Hepsi de çok kızgın, itirazlarını dile getiriyor, yer yer de polisle çatışıyorlar. Amerikan hükümetinden hesap soruyor, bu haksız savaşı bitirmesi için baskı yapmaya çalışıyorlar.

“Aman Simurg, çok acıktım, iniş yapalım da bir şeyler yiyelim” diye rica ettim bizimkine. Bunun üzerine **Union Meydanı**’na yakın bir yerde, **“Diner”** denilen ve içinde ucuz ama lezzetli klasik Amerikan yiyeceklerinin satıldığı bir lokantanın kapısının önüne iniş yaptık. Simurg ölümsüz bir canlı olduğu için yemiyor içmiyor, dolayısıyla dışarıda beni bekleyeceğini söyledi.

Ağzında sigarasıyla masaların arasında gidip gelen garsonu beklerken, TV’ye bakıyorum. Gösterilerle ilgili görüntülü haberler var. Hatta bir ara tekerlekli sandalyeli ve koltuk değnekli Vietnam gazileri de görüntüye geliyor. Elleri havada slogan atıyorlar. İçlerinden biri madalyalarını söküp yere fırlatıyor ve diyor ki **“işte insan öldürdüğüm için bana verilen rozetler”**, bir diğeri ise **“Umuyorum bir gün Vietnam’a geri gidebilir ve ülkelerini viraneye çevirdiğimiz o zavallı insanlara yardım ederim”** diyor.

Yine TV’de Vietnam’a giderek düşman birliklerini ziyaret eden ünlü Hollywood yıldızı **Jane Fonda**’nın eski görüntüleri var. Bu görüntülerin ardından **Michigan Üniversitesi**’nde yüzlerce öğrenciye seslenerek yaptığı bir konuşma geliyor ekrana, **“Eğer komünizmin ne olduğunu anlasaydınız dizlerinizin üzerine çöküp bir gün komünist olmak için dua ederdiniz.”**

Televizyon birden karıncalanıyor, kendi kendime mırıldanıyorum, **“Hıdırcığım, bu ülke çok karışık herkes sokaklara dökülmüş, çekip gitseniz iyi olur”**.

Dalıyorum, düşünüyorum, aslında Simurg beni kaçırmakla hiç de fena etmemiş. Gözüm hakikatten açılıyor. Bazı noktaların ayırdına varıyor, bazı noktalar üzerine daha fazla düşünmeye başlıyorum. Örneğin şimdi sokaklarda böyle toplanmalar, bağırımlar çağırımlar eski sıklıkta yapılmıyor. Peki, bunu neye yormak lazım. Amerikan halkı artık hiçbir şeyi protesto etmiyor diye mi düşünmeliyiz. Yok, öyle düşünmemeliyiz. Çünkü Amerikalılar her şeyi öyle bir protesto ediyorlar ki şaşarsınız. Tabii protestolarını sokağa çıkarak değil, evde bilgisayarlarının önünde yapıyorlar. Sanmayın ki bunun bir etkisi, işlevselliği yok, aksine hem çok etkili hem çok işlevsel.

Üstelik internet ortamında, hiçbir şey protesto boyutuyla kalmıyor. Sıradan insanlar biraraya geliyor, devletten, büyük kurumlardan ve zengin şirketlerden bağımsız olarak projeler geliştiriyorlar.

BAĞIMLI GAZETELERE KARŞI BAĞIMSIZ BLOGLAR . Bloglar bu yeni tür muhalefetin yani dijital muhalefetin en büyük silahlarından biri. Dünyada inanılmaz bir blog fırtınası esiyor. Ama bu bloglar Amerika’da daha çok ilgi görüyor ve daha büyük kitlelere ulaşıyor.

Diyelim ki hiçbir gazeteyle uyuşan bir gazeteci değilsiniz, bu durumda kendinize rahatlıkla beş kuruş ödemeden bir blog açabilirsiniz. Blog dediğiniz bir ya da birkaç sayfalık çok basit bir web sitesi. Kullanımı da çok kolay. Kendi bloğunuzda istediğinizi istediğiniz gibi yazabilirsiniz; ne yazınızı kesip biçecek biri var, ne de yazınızın maksadını gazetenin bir takım politikaları nedeniyle değiştirecek bir yazı

işleri ekibi var, orada bir tek siz varsınız. İşte bu nedenle okurlar da bloglara ilgi gösteriyor, çünkü yazılanlar daha sahici ve daha samimi, üstelik de muhalif.

Bu ilgi, blog sahiplerine reklam geliri de sağlıyor. Böylece blog sahibi rahatlıkla geçimini sağlayabiliyor. Hatta bu bloglar şimdi kendi aralarında örgütleniyorlar, aralarında bir reklam birliği bile sağlanmış durumda. Örneğin **Liberal Blog Advertising Network** adlı bir kuruluş var. Bu kuruluş, **150'den fazla özgürlükçü muhalif blogun reklam bulmasına yardımcı olarak** onların finansal olarak ayakta kalmalarına yardımcı oluyor.

Bloglar hakikaten çok etkili. **Bütün büyük televizyon kuruluşları ve gazetelerin ambargo koyduğu Noam Chomsky** bile “**corporation free**” denilen bu bloglar sayesinde hâlâ çok etkin, **pamshouseblend.com, americablog.com, frameshopisopen.com, dailykos.com** bu tür bloglardan sadece birkaçı.

KİTLESEL E-MAİLDEN ONLINE PROJELERE . Aslında dijital muhalefete geçiş, insanların birbirlerine gönderdikleri kitlesel e-maillerle başladı. Bu e-mailler sayesinde biraraya geldiler, toplandılar, tartıştılar, imza kampanyaları düzenlediler, hatta sokak gösterileri bile organize ettiler.

Ancak bu bir başlangıçtı ve bir süre sonra bu muhalif dalganın önemli bir kısmı tümünden online üzerinde yürümeye başladı. İnternetin sağladığı imkânlardan daha verimli yararlanma yolları bulundu ve bir süre sonra protesto gösterileri sokakta değil dijital ortamda yapıldı.

DÜNYANIN BÜTÜN EYLEMCİLERİ BURAYA . Bu süreç içinde, belli alanlarda muhaliflerin bir araya geldiği web sayfaları yayına geçti. Hatta bugün bu işte öyle ileri gidildi ki örneğin **care2.com** adlı web sitesi, her konuda, dünyanın her yerindeki aktivistleri bir araya getiriyor. 1998 yılında kurulan ve bugün dünya çapında 9 milyondan fazla üyesi olan bu web sitesi, pasif vatandaşı fazla zahmete sokmadan aktif vatandaş haline getirmeye çalışıyor. Örneğin, “10 yıl içinde Amerika’nın tümünden temiz enerjiye kavuşmasını istiyoruz” kampanyasına bir tıklama ve kısa bir form doldurma yoluyla katılabiliyorsunuz. Aynı şekilde yılda yarım trilyon dolar savunmaya harcayan Pentagon’a karşı da çıkabiliyorsunuz ya da işçi hakları için bir şeyler yapabiliyorsunuz.

Care2.com dışında bir sürü aktivist web sitesi daha var. Örneğin **gayrightswatch.com** gay hakları konusunda mücadele veriyor, biraz bizdeki kaosgl.com adlı başarılı web sitesine benziyor.

Downhillbattle.org ise müzik piyasasını tekeline alan büyük şirketlere karşı mücadele veriyor. Bağımsız müzik yapan müzisyenleri desteklemek ve onların ürünlerini yaymasına yardımcı olmak için var.

Freecycle.org sayesinde elinizde olan herhangi bir eşyayı, dünyanın başka bir köşesinde yaşayan ve ihtiyacı olan insanlara bağışlama fırsatı buluyorsunuz.

VİCTORIA SECRET’İ DİZE GETİRDİLER . Bu siteler sahiden çok etkili, çünkü katılımcıları çok ve herkes üç kuruş beş kuruş bağışlayınca bu paralar biraraya gelip çok büyük paralar halini alıyor. Mesela, **catalogcutdown.org** adlı bir site var. Bu site şirketlerin boşu boşuna katalog ve broşür ürettiklerini ve bu anlayışın dünyadaki ormanlara büyük zarar verdiğini savunuyor. Hatta aşırı katalog tüketerek kâğıt harcayan şirketleri deşifre ederek, insanları bu şirketlere karşı soğutuyor. Örneğin yakın zaman önce kadın iç çamaşırı üreten Victoria Secret adlı şirketi dize getirdiler ve bu şirkete kendi savundukları ilkeleri uygulattılar.

YOUTUBE VE FACEBOOK . *YouTub*e dünyanın her köşesindeki muhalifler için çok önemli bir medya organı. Burada çok yaratıcı ve eğitici videolar izlemek mümkün. Örneğin arama kutusuna “Dub Ya War” yazıp çıkan videoyu bir izleyin. Bu bir video klip ve bu klipte farklı yerlerde yapılan Irak Savaşı’na karşı gösterilerden görüntüler yer alıyor. Bu görüntülerde konuşmacıların yaptığı konuşmalardan bölümler alınmış ve bir müzik üzerine döşenmiş, böyle ortaya siyasi mesajlar içeren bir rap müzik şarkısı çıkmış.

Hatta dijital muhalefet öyle bir vaziyet aldı ki bugün sadece muhalif gruplara internet sitesi kurmaları konusunda teknik destek ve içerik danışmanlığı yapan **radicaldesigns.org** gibi şirketler bile var.

DİJİTAL SAVAŞÇILAR . Biz eskiler, geçmişin siyasi tozunu toprağını fazlasıyla üzerimizde taşıyoruz. Geleceğe bakarken aklımız hep geçmişteki hesaplaşmalarda kalıyor, o nedenle herkese değil, sadece ve sadece gençlere bir tembihte bulunacağım. Özellikle de Ekşi Sözlük gibi internet sitelerine yazan, internete meraklı, kendini eğitmeye açık, dünyayı bilen parlak zekâlı gençlere... Neden tek başınıza ya da web tasarımından anlayan bir iki arkadaşınızla biraraya gelip, Ergenekon’la ilgili bir internet sitesi yapmıyorsunuz, neden bu işi savcılar, devlet büyükleri ya da gazetecilerin takibine ve insafına bırakıyorsunuz. Bu korkunç çeteyle ilgili bütün gelişmeleri sizler de pekala takip edip, arşivleyebilirsiniz. Web sayfasına kimin kim olduğunu, neyle suçlandığını, kimlerle bağlantılı olduğunu gösteren web grafikleri, hatta eğlenceli Ergenekon oyun programları bile yerleştirebilirsiniz, yani olayın ciddiyetini bir cenaze merasimi ciddiyetine çevirmenin de hiç gereği yok. Hiç bilemezsiniz, bir bakmışsınız, web siteniz ziyaretçi akınına uğramış ve kocaman bir güç haline gelmişsiniz. Sadece bu konuda da değil, zorunlu din dersi kalksın mı istiyorsunuz, devletin din işlerinden elini çekmesini ve diyanetin kaldırılmasını mı istiyorsunuz, Dersim’e üniversite mi istiyorsunuz, konuşma ve yazma özgürlüğünün önündeki tüm engeller kalksın mı istiyorsunuz, RTÜK’ten cinsel azınlıklara karşı olan çağdışı bakış açısını değiştirmesini mi istiyorsunuz, öyleyse yapın bir web sitesi ve kampanyanızı başlatın. Düşünün bir, içinizden biriniz yolsuzlukla mücadele sitesi yapmış, insanlar bu siteye para bağışında bulunmuş ve gün gelmiş elinizdeki paralarla sokaklardaki reklam tabelalarına bu yolsuzların vesikalık resimlerini koymuş ve ciddi bir rezil etme kampanyası başlatmışsınız. Dediğim gibi hiç belli olmaz.

YANILMAKTAN KİM ÖLMÜŞ . Ben 40’ıma geldim ve öğrendim ki benim gibi sıradan insanlara hiçbir siyasi partiden bir fayda yok. Geçen gün kendime en yakın hissettiğim **ÖDP**’nin web sayfasını inceledim, **Devlet Demir Yolları**’nın web sitesiyle tıpa tıp aynı; **aşırı ciddi, asık suratlı, renksiz, heyecansız, durağan, pasif, soyut, hiç bir insani tını taşımayan** bir site. Diyeceğim şu: Muhalefet etmeyi siyasi partilerin, siyasi organizasyonların ve işlevsiz derneklerin elinden kurtarmak gerekiyor. Türkiye’nin, tek başına ya da birkaç arkadaşıyla birlikte muhalefet edebilecek dijital savaşçılara ihtiyacı var. Adil, samimi, anlaşılır, insancıl, temiz, hilekârlıktan uzak, şiddeti savunmayan, naif, oyunbazlıktan uzak, açıksözlü ve saygılı bir muhalefet ortaya koyarsanız, etrafınıza size benzeyen milyonlarca insan toplayabilirsiniz. Bakın *Taraf* gazetesine, daha dün kaç kişi okuyordu şimdi kaç kişi okuyor. Gençler, siz de bir deneyin, yanılmaktan kim ölmüş.

* * *

YALNIZ RUHLARA ELMA ŞEKERİ . “Kitapların Efendisi” olarak nam salan sevgili **Sayım Çınar**, bana yeni bir paket göndermiş, açtım baktım içinden bir kitap çıktı. Sağolsun, Sayım da olmasa Türkçe kitap okuyamayacağım. Üstelik son gönderdiği kitap, benim çok sevdiğim bir gazeteci ağabeyime, **Fuat**

Uğur'a ait. Fuat ağabey, gazetecilik mesleğindeki başarısını, edebiyat alanında da aynen devam ettiriyor. Hepsi birbirinden güzel, sıcacık öykülerden oluşan **Yalnız Ruhlara Elma Şekeri** adlı bu kitabı bulup, okumaya çalışın.

* * *

“FİNANS NETWORK” GRUBU . Geçen hafta Cumartesi günü, merkezi New York'ta olan **Finans Network** adlı grubun toplantısına katıldım. İyi de oldu, grupta aktif görev alan ve son derece parlak bir zekâya sahip Tuğba Temurcan'ı ve Birleşmiş Milletler'den arkadaşım Fatih Vursavaş'ı görme imkânı buldum.

Toplantı Manhattan'da yeralan **Pera** adlı bir restoran-bar da yapıldı. Girişte herkesten 40 dolar kesildi. Toplantı boyunca da çok lezzetli aperatifler dağıtıldı. Hatta çiğköfte ve tavuklu adana kebab da vardı. Ancak içecekler bedava değildi, isteyen bardan ayrıca para ödeyerek kendi içkisini aldı.

İşin magazin kısmı bir yana, bu toplantının esas maksatlarından biri, New York'ta finans sektöründe çalışan yüksek eğitilmiş insanların birbirleriyle tanışmasını sağlamak. Biliyorsunuz bu kent çok rekabetçi ve zor, dolayısıyla böyle bir yerde herkes için kişisel ilişkiler kurmak çok önemli. İşte bu grup, Türkiye kökenli üyeleri arasında bir dayanışma zinciri kuruyor ve bu zincire yeni üyeler katmak istiyor, yani çok hayırlı bir iş yapıyor.

Ben de toplantı sırasında pek çok insanla tanışma imkânı buldum. Hepsi de mesleklerinde iyi noktalara gelme başarısı göstermişler. Avukat **Robert Zara** ve **Natixis** adlı şirket için çalışan **Abdullah Karatash** bu isimlerden sadece ikisi. Hatta Abdullah çok resmî olmayan kısa bir konuşma yaparak, son ekonomik krizi değerlendirdi. **Krizle başlayan yavaşlamanın önümüzdeki aylarda yoğunlaşarak devam edeceğini ve etkisinin dört beş yıl süreceğini belirten Abdullah, 1987 krizini örnek vererek, ekonominin konjonktürel doğasına dikkat çekti ve yavaşlama sonrasında Amerikan ekonomisinin daha da güçleneceği saptamasını yaptı.**

Abdullah'ın yanı sıra grubun bir başka etkin üyesi **Serdar Kaya** da bir konuşma yaptı.

Davetlilerle yaptığım sohbetlerde ilginç şeyler de öğrendim. Örneğin **Goldman Sachs** adlı şirkette çalışan **Esra Ünlüaslan**, dikkatimi ilginç bir noktaya çekti. Işıl ışıl bir genç kız olan **Esra**'nın söylediğine göre 2006 yılında kurulan bu organizasyon, klasik otoriter yönetim yapısına sahip değil, bu nedenle grubun tek bir lideri yok. Ne güzel değil mi? Finansçılara da böyle örnek bir örgütlenme yapısı yakışır zaten.

2006 yılında kurulan bu genç organizasyon hızla büyüyor. Şimdiden **İstanbul, Londra, Washinton DC ve Chicago'da** da örgütlenmeyi başarmışlar.

Bu arada, toplantı sırasında tanıştığım pek çok insan, **Taraf'ın bağımsız ve cesur gazetecilik politikasını takdirle karşıladıklarını ifade ettiler.**

Hayalet Cumhuriyet

Hıdır Geviş 07.09.2008

Geçen Pazartesi burada **Labor Day**'di, yani işçi bayramı, dolayısıyla pek çok iş yeri tatildi. Amacım o günü evde geçirip, temizlik yapmak, birikmiş çamaşırlarımı yıkamaktı. Nitekim planladıklarımı da yaptım. Hem de erkenden...

Bütün gün kendimi içeriye hapsetmekten sıkılmışım, dışarı çıkmak istiyordum. Bu nedenle hemen telefonun tuşlarına pıt pıt pıt dokunup, arkadaşlarımı aradım ve onları bir barda buluşup, soğuk bir şeyler içmeye ikna ettim,

YÜRÜYEN OFİS • Saat 6.30 gibi Kuzey **Chelsea**'de bir barın terasında buluştuk. Şansımıza havada çok güzeldi, püfür püfür esiyordu. İlk biraları ben ısmarladım, 5'er dolardan 5 **bud light** aldım, etti 25 dolar, 3 dolar da bahşiş verdim...

Arkadaşımdan biri **Fransız-İtalyan** karışımı, diğeri **Tayvan** kökenli, öteki **Macar-Alman** karışımı. Bunların hepsi burada doğmuş Amerikalılar. Ancak dördüncü arkadaşım 15 yıl önce ailesiyle birlikte **Diyarbakır'dan Amerika'ya gelip yerleşmiş bir Kürt**, ismi **Baran**. Kendisi hem TC hem de Amerikan vatandaşı. Çift vatandaşı olduğu için kendini şanslı sayıyor.

Bizimkilere, birkaç gün önce Manhattan'ın kuzey batısında (Upper West Side), cadde kenarında rastladığım bir ofis arabayı anlatıyorum. Bildiğiniz 5 kişilik otomobillerden... **İçinde dosya dolabından, fotokopi makinesine ve bilgisayara kadar her şey vardı.** Otomobildeki genç adam, bilgisayarda bir şeyler yazıyor, bir yandan da çıkış makinesinden aldığı kâğıtları dosyalıyordu.

Baran, bu anlattığım olay karşısında hiç şaşırmadı, çünkü böyle bir trend olduğunu biliyormuş. Bu işin özellikle pazarlamacılar arasında giderek yaygınlaştığını söylüyor, Siparişi almak, gerekli anlaşma kâğıtlarını arabada hazırlayıp imzaya hazır hale getirmek, merkezle detaylar üzerinde konuşmak ve hemen oracıkta müşteriyle bütün işleri bitirmek için ideal bir yöntem. Hatta sırf arabalara ofis malzemeleri satan **comfortchannel.com** gibi web siteleri bile varmış.

TÜRK DEĞİL KÜRT • Güzel bir akşamdı, çocuklar gibi şendik, kakara kikiri sohbet ediyorduk. Derken Baran'ın tam arkasında iki kişinin Türkçe konuştuğunu fark ettik. Baran hemen heyecanla yüzünü onlara dönerek Türkçe, "**merhaba nasılsınız**" dedi onlar da "**iyiyiz, sağolun siz de Türk müsünüz**" cevabını verdiler. Baran gayet saygılı bir tebessümle "**yo hayır, Türk değil, Kürdüm ama Türkiyeliyim**" dedi. İki Türk bu yanıtı aldıklarında buz kestiler sanki, derken suratlarını ekşiterek, Baran sanki hiç orada değilmiş gibi aralarındaki sohbete devam ettiler.

Baran'ın tebessümü yüzünde asılı kalmıştı. Bu tür davranışlarla daha önce karşılaşmasına rağmen her defasında yaşadığı durum nedeniyle üzüldüğünü söylüyor ve ekliyor, "**Ne zaman bir Türkle karşılaşsam ve Kürdüm desem aynı tepkiyle karşılaşıyorum, bana kendimi suçluymuşum gibi hissettiriyorlar.**"

ALİYE RONA TOKADI • Baran'a göre işin ilginç yanı bugüne kadar benzer tepkiyi veren Türkler'in aslında son derece eğitilmiş, kibar ve hoş insanlar olması. Ancak Baran "Kürdüm" deyince işler bir anda değişiyor ve bu kibar Türkler suratlarına sert bir Aliye Rona tokadı yemiş gibi oluyormuş. Baran, şu sözleri de söyleyip konuyu kapatmaya çalışıyor; "**Biliyorum ki Kürt olduğumu söylemesem, onlar benim Kürt olduğumu anlasalar dahi hiç bir sorun yaşanmayacak. Ama ben kendimi niye gizleyeyim, neysem oyum, üstelik burası Amerika, özgür bir ülke, onların burada benim özgürlüğümü kısıtlamasına asla izin vermem.**"

Baran'ı çok iyi anlayabiliyorum. New York gibi bin bir çeşit milletten insanın bir arada yaşadığı, birlikte ürettiği, birlikte mücadele ettiği, evlendiği, sevgili olduğu, öpüştüğü, seviştiği, yediği, içtiği, gezdiği, tozduğu bir şehirde, **bazı Türkler'in hâlâ Kürt lafını duyunca hakarete uğramışçasına alınganlık göstermeleri anlaşılması zor bir davranış.**

DOLABA KİLİTLENMİŞ AZINLIKLAR • Aslında Baran'ın o akşam o barda yaşadığı durum **Amerikan standartlarına göre ciddi bir ırkçılık.** Örneğin New York'ta bir iş yerinde benzer bir durumla karşılaşmış olsanız, o iki insanı İnsan Kaynakları departmanına rahatlıkla şikâyet eder ve derhal işten atılabilirsiniz. Ancak Türkiye'de bütün azınlıklar bu talihsiz durumu her an yaşıyor ve bunun karşısında yapacakları pek de bir şey yok, çünkü onları bu konuda koruyan hiçbir yasa yok. Bu nedenle **Türklük** olarak geçen, ırkçı mitoslar üzerine kurulu **Kemalist ruh, bir şekilde ülkedeki bütün azınlıkları dolaba kilitliyor. Dolabın dışına ise ancak Türkmüş gibi davranırsanız çıkabilirsiniz.**

İşte bu nedenle Türkiye'de, aslında **Kürt olan, Musevi olan, Ermeni olan hayalet Türkler epey çoğunlukta.** Aynı şey fikir azınlıkları ve cinsel azınlıklar için de geçerli; gerçekte sosyalist olan ya da İslamcı olup Kemalist gibi davranan bir sürü **hayalet Kemalist** var. Örnekleri çoğaltabilirsiniz; gay olup straight numarası yapmak zorunda kalanlar, üniversiteye girebilmek için başını açmak zorunda kalan türbanlılar...

Bu nasıl bir **Cumhuriyet ki vatandaşlarına oldukları gibi görünme izni vermiyor ve toplumdaki bireyler kendi asıllarıyla mesafeli yaşayan birer hayalet vatandaşa dönüşüyorlar.**

Aslına bakılırsa Cumhuriyetin kendisi de gerçek bir Cumhuriyet değil. O da kendini dolaba kilitlemiş ve dışarıda aslıyla hiçbir benzerlik taşımayan hayalet bir mekanizma olarak dolaşıyor..

SÜRÜM SÜRÜM SÜRÜN • Bizdeki Cumhuriyet neden mi gerçek bir Cumhuriyet değil? Söyleyeyim, Cumhuriyetler'de insanlar fikir ve düşüncelerini ifade etme özgürlüğüne sahiptir değil mi; o halde **Nazım Hikmet**'ten günümüze kadar, yazdıkları ve söyledikleriyle sürüm sürüm süründürülen yazar, sanatçı ve politikacılara ne demeli...

Cumhuriyet halkın kendi kendisini yönetmesidir değil mi; o halde her on yılda bir yapılan darbeler ve son 20 yılda yapılan **post modern darbelere ne demeli...**

Demek ki bizde gerçek bir Cumhuriyet değil onun halkı ürküten hayaleti hüküm sürüyor.

REBECCA'NIN 'R'Sİ • İşte bu hayaletten sırt alan Kemalistler, kendilerini nedense Cumhuriyetin ev sahibi olarak görürler, kendi dışındakileri, özellikle de azınlıkları, bu Cumhuriyetin ortağı değil, misafiri olarak kabul ederler. Bu nedenle, Kemalist olmayanların önünde sadece üç seçenek vardır, ya boyun eğecek ve aslını inkâr ederek hayalete dönüşeceksin, ya dağlara çıkacaksın ya da ülkeyi terk edeceksin.

Kemalistlerin bu tavrı, bana **Alfred Hitchcock'un, Rebecca** filmindeki sadık hizmetçileri hatırlatıyor. Film, büyük bir şatoda yaşayan hizmetkârlarla, bu şatoya yerleşen, yeni gelin arasındaki çatışmalı ilişki üzerine kuruludur.

Evin eski hanımı Rebecca ölmüştür. Buna rağmen evin hizmetkârları ölen kadına saplantılı bir bağlılık gösterirler. Onun ruhuna sadık kalayım derken şatonun sahipleri gibi davranırlar. Onun yatak odasını olduğu gibi korurlar, elbiselerini, yastıklarını, çalışma masasında yer alan ve üzerinde **'R'** harfi olan ofis malzemelerini...

Bu hizmetkârlar işi öyle bir boyuta taşırlar ki Rebecca'nın yerine geçen yeni gelini, bir türlü kabullenmez ve O'nu sürekli Rebecca ile kıyaslarlar. Zavallı yeni gelin, sonunda pes eder, ancak bu kez hem kendini kocasına beğendirmek, hem de bu hizmetkârlarla iyi geçinmek için Rebecca gibi

davranmaya başlar. Böylece bir karakter parçalanması yaşar ve kişiliğini kaybeder. Bu durum O'nun mutluluğunu ve kocasıyla ilişkisini iyileştirmez, aksine zorlaştırır.

Diyeceğim şu ki herkesin kendi gibi olabildiği yeni bir Cumhuriyette hayat da daha kolay olacak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ağır makyaj

Hıdır Geviş 14.09.2008

Allah'ıma şükür, marketing (pazarlama) alanında az buçuk uzmanımdır. Uzmanlığım gereği de Türkiye'nin yurt dışındaki tanıtım kampanyalarını yakından takib ediyorum. Geçenlerde **Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay**'ın konuyla ilgili bir açıklamasını, yüzümde tebessümle okudum.

Günay, Türkiye'nin yurt dışındaki tanıtımı için kullanılan reklam görsellerini güzel ve etkileyici bulmuş, “**Ama**” diyor “**bazen Türkiye logosunun üzerini kapatırsanız, bu Akdeniz'in başka bir ülkesinde olabilir izlenimi veriyor. Bundan biraz kurtulmamız gerekiyor.**”

Tövbe Yarabbim, sayın bakan öyle teknik konulara değiniyor ki sanki grafiker. Görsellere de fena halde takmış. Ertuğrul Günay sevdiğim bir politikaci, O'nu kırmak istemem, ancak **açıklamalarını fazlasıyla naif, profesyonellikten uzak ve derinlikten yoksun bulduğumu söylemeliyim.**

REKLAMLARDA EUROVISİYON ETKİSİ . Niye mi öyle buldum, açıklayayım. Madem Amerika'da yaşıyorum, o halde buradan bir örnekle başlamalıyım. Arada bir Amerikan CNN televizyonu'nda Türkiye ile ilgili reklam filmleri dönüyor. Şu aralar rastlamıyorum pek. Bu reklam filmlerinin hepsi de klasik Eurovision tanıtım filmlerini andırıyor; Türkiye'nin tarihi bölgeleri ve modern yüzünü vurgulayan, çok hoş görüntüler ve görsel efektlerden oluşan bir video klip. Filmin sonunda, sonunda, laleli **Türkiye (Turkey)** logosu, **Türkiye'yi düşlüyorum** benzeri bir sözcükle beraber gelip ekranın köşesine konuveriyor. Eğer Türkiye diye bir ülkeden haberdar değilseniz bu reklamı rahatlıkla Hindi reklamı sanabilirsiniz.

Amerika'daki turizm pazarının yapısı ve tüketici davranışları göz önünde bulundurulduğunda, bu reklam filmlerinin, hiç bir amaca hizmet etmeyen, boşuna bir çaba olduğu ortaya çıkar. Neden boşuna, çünkü bu reklam hiç bir strateji üzerine oturtulmamış, sadece “**şöyle güzelinden, şık bir reklamımız olsun, Amerikan medyasını doldursun**” diye hazırlanmış bir reklam da ondan. Belli ki işlerden anlamayan bürokratların gözünü boyamak için hazırlanmış. Bu nedenle reklamdan kazanç sağlayan Türkiye değil, bu reklam için gösterim başı dolar ödenen CNN ve reklamı hazırlayan ajans.

Bu filmle ne hedeflendiği, ne söylendiği, ne anlatılmaya çalışıldığı da pek belli değil. Ama benim anladığım şu: deniyor ki **bizde mavi deniz var, tarihi eserler var, metro da var, gel Amerikalı gel.** Ama bu iş, meyveleri tezgâha koyup müşteriye gösteren manavcı anlayışıyla yapılamaz ki, bu anlayışla yapılan bir reklam filmiyle Amerikalıyı tavlamayı beklemek, sadece çocuksu bir hayal. Reklam hazırlanmadan önce ciddi bir piyasa araştırması yapılsaydı bu tür bir reklam filmi ortaya çıkmazdı zaten.

Siz bu reklamlarla **insanları denize mi çağırıyorsunuz, boşuna, çünkü denizin en güzeli Karayipler’de var,** üstelik Amerika’nın tam dizinin dibinde, dolayısıyla gitmesi daha ucuz ve daha kolay. Siz bu reklamlarla **Kültür turizmine yatkın insanları mı hedefliyorsunuz, boşuna,** çünkü hemen oracıkta koskoca Avrupa var, olmadı Amerikalıların daha alışık olduğu ve bildiği bir bölge olan Güney Amerika var... Siz bu reklamlarla, antik Yunandan kalma eser görmek isteyenleri mi cezbetmek istiyorsunuz, yine boşuna, çünkü Türkiyeden önce Yunanistan var.

Peki bu durumda **Amerikalıların Türkiye’ye gelmeleri için sebep ne olabilir, ya da gelmemeleri için sebep ne olabilir?** Türkiye onlar için ne gibi avantajlar içeriyor? Bu soruların yanıtlarını düşünerek bir reklam filmi hazırlansaydı, daha verimli sonuçlar alınabilirdi.

KARA İMAJ . Yok bu reklamlar turist çekmek için değil, Türkiye’nin modern ve geleneksel yönleri ile kültürel zenginliğini vurgulamaya yönelik hazırlanmış bir piar çalışması, bir imaj oturturma kampanyası diyorsanız, o zaman ben de derim ki bu iş öyle kolay değil. İster kabul edin ister etmeyin **Türkiye yurt dışında adı kötüye çıkmış bir ülke.** Dolayısıyla bu kara imajla savaşılabilmek için çok detaylı düşünülmüş, çok yönlü bir reklam kampanyasına ihtiyacınız var. Öyle zor bir şey yapıyorsunuz ki neticede çürük elmayı sağlam elma diye satmaya çalışıyorsunuz, bu nedenle de ağır bir makyaja ihtiyacınız var ama biliyorsunuz ki **makyaj ağırlaştıkça kadın hafifler.**

Doğru bir tanıtım stratejisi bulmak için önce Türkiye’nin adının neden kötüye çıktığını anlamaya çalışmak gerekir? **Pek çok Amerikalı Türkiye den korkuyor.** Üstelik bu önyargılara dayalı bir paranoya değil, tümüyle gerçekler üzerine kurulu bir korku. Örneğin Amerikan devletinin yurt dışına çıkacak Amerikalı turistleri bilgilendirmeye yönelik **travel.state.gov** adlı bir internet sitesi var. Bu sitede Türkiye ile ilgili gerçekler son derece doğru biçimde alt alta dizilmiş, **Malatya’daki katliam, Alman turistlerin kaçırılması, Amerikan konsoloslughuna yönelik terörist saldırı, bütün trafik kurallarını hiçe sayan ve potansiyel katile dönüşen sürücüler....** Şimdi bu gerçekleri bilip de Türkiye’ye gitmek yürek ister.

Diyeceğim şu: Eğer gerçekten Türkiye’nin imajına yönelik bir çalışma içindeyseniz çözülmesi gereken pek çok düğüm var ve bu düğümler bazı noktalarda reklamcılığın gücünü çok aşıyor. Nedeni şu, Türkiye’nin yurt dışındaki imajı düşündüğünüzden de kötü. Yazar **Orhan Pamuk Nobel alıyor, sevinmek yerine onunla kavga ediliyor,** hatta neredeyse bir suikasta bile kurban veriliyordu: Ne oluyor, **Türkiye’nin adı yazar düşmanına çıkıyor.** Her yıl binlerce insan siyasi baskı gördükleri gerekçeyle yurt dışına kaçarak, başka ülkelere sığınma talebinde bulunuyor. Ne oluyor, **Türkiye’nin adı diktatörlüğe çıkıyor.** Terör örgütleri ordunun içine kadar sızıyor. Ne oluyor, Türkiye’nin adı riskli ülkeye çıkıyor. 30 yıldır savaşıla savaşıla daha da büyütülen bir örgüt var ve bu örgütle savaş hala devam ediyor. Ne oluyor, **Türkiye’nin adı sivil savaşın içindeki ülkeye çıkıyor:** Aşırı dinci Talibanlar, ideolojik maksatla Bamyan vadisindeki tarihi dev Buda oymalarını yok ediyor, bizde de elektrik maksadıyla Doğu’daki güzelim antik kentler baraj sularına gömülerek yok ediliyor. Ne oluyor, **Türkiye’nin adı tarih düşmanına çıkıyor.**

Gelin de bütün bunları gizleyin bakalım, çok zor. Gizlemeniz için sınırsız bütçeyle hazırlanmış ağır bir piar makyajına ihtiyaç var. Ama iyisi mi makyajla değişmeyi boşvermek, makyaj zamanla akar ve görüntü daha da beter olur, hem madem, batılı ülkelerin Türkiye ile ilgili fikirlerinden pek çok kimse rahatsız oluyor, o halde **Türkiye kendini değiştirsin, nasıl bilinmek istiyorsa öyle olsun**. Hatta sevimli, insancıl, güler yüzlü, yeniliğe açık, demokratik bir ülke olsun, sonra bu yeni ülkenin reklamını doya doya yapın.

Türkiye'nin imajı nasıl tamir edilir

Türkiye, kimseden kendisini olmadığı gibi algılamasını beklemesin. Türkiye'nin Batıdaki imajı yerlerde sürünüyor, eğer yetkililer bu imajdan memnun değilse ve bundan kurtulmak istiyorsa, aşağıdaki maddeler yerine getirmeli.

*** Tam Demokratik bir anayasa hazırlayın. Bu anayasada, etnik ve cinsel kimliklere karşı ırkçılık da dahil olmak üzere her türlü ırkçılığı yasaklayın, Türk kavramını değil Türkiyeliler kavramını yerleştirin**, konuşma ve din özgürlüğünü garanti altına alın, devletin elini din işlerinden çektiği bir laiklik tarzını ilke edinin, merkezi devlet anlayışını batılı devletlerdekine benzer ölçülerde kırın.

Sonra da bu yeni Anayasayı çeşitli ülkelerin devlet başkanlarını çağırarak görkemli bir törenle kutlayın.

*** Türkiye kökenli Ermeni, Kürt, Musevi ve Rumların yurt dışında oluşturduğu dernek ve organizasyon yöneticilerini Türkiye'ye davet edin ve onların karşısında geçmişte yaşananlardan dolayı özür dileyin.** Bu tavır Türkiye'yi küçültmez, sadece yüceltir. Böylece Türkiye'ye karşı kullanılan politik silahları da susturmuş olursunuz.

*** PKK'yi dağdan indirmek için yarım ağızlı ve bulanık planlar değil, ciddi, detaylı, gerçekçi ve sonuç verecek net bir program yapın ve unutmayın; her savaş masada sona erer.** Kürt illerinde yaşayan halkın, kendi yatırımcı gücünü kullanmasını geliştirecek projeler hazırlayın, köylerinden zorla uzaklaştırılan Kürtlerin geri dönmesi için projeler hazırlayın. Kürtçe-Türkçe eğitim veren okullar kurun. Bütün bu eylem paketini şenlikler düzenleyerek tüm dünyaya duyurun.

*** Gay evliliğine izin verin**, çünkü gayler Türkiye'nin askerî ve antidemokratik imajını tümüyle tolere edecek en büyük koz. Bütün dünyaya sürpriz yapın ve bu kozu kullanın. Hatta gay dernekleriyle iş birliği yaparak İstanbul'da Avrupa'nın en görkemli gay yürüyüşünü organize edin. Yürüyüşe gay olmayan ünlülerin de katılmasını sağlayın. Bütün dünya gazeteleri günlerce bu gelişmeyi konuşacak, Türkiye inanılmaz bir sempati toplayacak.

*** Amerika'nın sanat ve kültür merkezi olan New York Manhattan'da bir kaç katlı küçük bir binayı satın alın ve adını "Türkiye Modern Saatler Müzesi" koyun.** Burada bütün Ortadoğulu sanatçıların eserlerini sergileyin ve işletmesini de kar amacı gütmeyen bir kuruluşa verin. Bu müze bütün

turist rehberlerine girecek, milyonlarca turist tarafından ziyaret edilecek, her yeni sergide adından başında sözedilecektir. Böylece “Türkiye” ve “sanat” sözcükleri hep yanyana geçecek.

* **Dünyanın en iyi 10 fotoğrafçısını iki aylığına işe alın.** Bir tema belirleyin diyelim ki aşk... Bu fotoğrafçıların iki ay süreyle bu tema çerçevesinde sadece Türkiye içinde fotoğraf çekmelerini sağlayın. Onların işlerine hiç karışmayın. Sonra çıkan eserlerden oluşan “Aşk ve Türkiye” adlı sergiyi dünyanın bütün sanat galerilerinde dolaştırın.

* **Özgürlüğe bir kez de siz sahip çıkın.** Nasıl olsa yukarıdaki değişimleri de tamamladınız.Önce İstanbul’da diyelim ki “**21. yüzyılda dünya barışını kurmak**” adlı uluslararası bir konferans düzenleyin. Tüm dünyadan felsefeci, ekonomist, edebiyatçı, sanatçı, politikacı ve bilimadamlarını davet edin. Bu konferansdan çıkan bildirgeleri esas alarak, dünyada diyelimki 10 başarılı mimar, heykel sanatçısı ve grafik sanatçısına dev bir abide siparişi verin. Hazırlanan projeleri ise konferans katılımcılarının oylamasına sunun. Onların beğenip seçtiği çalışmayı hayata geçirin. Eğer bu hedefler gerçekleştirilirse, **Türkiye sağı solu belli olmayan, ne yapacağını tahmin etmesi zor bir ülke olmaktan çıkacak, standartları olan bir ülke haline gelecektir. Standartları olan bir ülkeyi de herkes sever ve güvenir; o zaman turisti de gelir yabancı yatırımcıları da gelir, herkes gelir.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kapitalizm değil zenginler sosyalizmi

Hıdır Geviş 21.09.2008

New York’ta insanlar tedirgin.

Yıllardır **Merrill Lynch** adlı yatırım bankasında çalışan arkadaşım Dan, son ekonomik kriz nedeniyle işini kaybeden binlerce Amerikalıdan sadece biri. O da pek çok finansçı gibi **zenginler adası Manhattan’ın** gözde semti **Greenwich Village’de** yaşıyordu, şimdi harcamalarını kısmak için **Brooklyn’de** ucuz bir eve kiracı olarak taşınıyor, kendi evini ise kiraya vererek bir miktar gelir elde etmeyi hedefliyor.

HER AN SOKAKTA KALABİLİRSİNİZ . Bu şehrin ekonomisinde, finans sektörü önemli bir yer tutuyor. Bütün büyük finans kuruluşlarının merkezi burada. Anlayacağınız New York paranın anavatanı. **Yaklaşık 355 bin New Yorklu, finans sektöründe istihdam ediliyor.** Hal böyle olunca borsadaki hafif bir oynama, kentin gündelik yaşamında, etkisini hemen hissettiriyor. Nitekim son bir haftadır, başta Amerika olmak üzere bütün dünyayı zedeleyen ekonomik kriz nedeniyle, Manhattan’da yaşayan herkes tedirgin. Benim yaşadığım Hoboken’da da durum farklı değil, çünkü burada da kime çarpsanız finansçı...

Sadece finansçılar da değil, başka sektörlerde çalışanların keyifleri de kaçık. Durum çok ciddi. Bu kriz, **1929’daki ekonomik buhran sonrası yaşanan en büyük kriz** olarak değerlendiriliyor ve krizin domino etkisiyle, başka sektörleri de sarsacağı biliniyor.

Bizim semtin en işlek bölgesi olan **Washington Caddesi üzerindeki lokantalar, eskisi gibi kalabalık değil, dükkânlardan eskisi gibi alışveriş yapılmıyor. Çünkü ekonomideki gelişmeler nedeniyle herkes harcamalarına dikkat ediyor.** Kimse işim garanti diyemiyor. Bugün işiniz olabilir ama yarın kendinizi sokakta bulabilirsiniz. Düşünsenize, daha krizin ilk günlerinde, 78 bin kişinin işini kaybettiği haberleri dolaşıyordu.

BECERİKSİZ DEHALAR . Peki, bu kriz durup dururken nereden çıktı? Kim bu işin sorumlusu? Daha dün kadar piyasanın baş aktörleri olan yatırım bankalarının genel müdürleri ekonomi dergilerinde kapak oluyor, adeta bir deha olarak lanse ediliyorlardı. Bunlar nasıl deha ki iki adım ötesini bile göremediler ve işlerin bu noktaya kadar gelmesine sebep oldular.

AKSIRAN TIKSIRAN BORSA . Geçen yıldan beri Amerikan ekonomisi sürekli ciddi arızalar veriyordu. Bir bakıyorsunuz **ekonominin karnı ağrıyor**; kıvranıyor... bir bakıyorsunuz **başı dönüyor**; tökezliyor ama her defasında doktorun, yani **Amerikan Merkez Bankası’nın yaptığı şey, eve gelip hastaya aspirin vermek ve ağrıyı geçici olarak durdurmaktır.** Aspirinden kastım para ve bu paralar da halkın cebinden alınarak devletin kasasına konmuş vergilerden oluşuyor. Kriz her defasında bu paralarla geçirtilirdi. Elbette bu geçici tedaviler işe yaramadı; aksine, her kriz, ardından gelen yeni bir krize neden oldu.

BELANIN GELECEĞİ BİLİNİYORDU . Bu gelişmeler yaşanırken, civarda, ekonomide neler olduğunu teşhis eden akıllı başında insanlar yok değildi. Örneğin **Paul B. Farre** Wall Street’e seslenerek, yeni bir ekonomik krizin sadece rakamsal bir kriz olmayacağını vurgulamış ve iflasların olabileceğine işaret etmişti. Nitekim dediği de oldu.

Peki, neden bu insanlara kimse kulak vermedi? Çünkü bu uyarıları ciddiye almak demek, finansal sistemde köklü bir arıza olduğunu kabul etmek demektir. Tamir için de ciddi yasal düzenlemeler yapmak gerekiyordu. Ancak **finans şirketleri krizlerle karşılaşılıyor olsalar da iyi kazanıyorlardı.** Bu nedenle **devletin kendilerini yasal düzenlemeler aracılığıyla kontrol etmesini istemiyorlardı.** Nasıl olsa zora düştüklerinde devlet hemen yardımlarına koşuyor ve durumu kurtarıyordu.

BEDELİ HALKA ÖDETİLDİ . İşte devletin, Merkez Bankası aracılığıyla piyasalara yaptığı kurtarma müdahalelerine karşı çıkanlar, seslerini iyice yükseltmeye başladılar ve özetle şunu savundular: “Kardeşim ne iş bu, her krizde merkez bankası cebini doldurup ateşi söndürmeye koşuyor. **Wall Street’teki şarlatanlar, aşırı riskler alarak, borsada oynamayı neredeyse bir kumar oyununa çevirdiler.** Onların bu hatalı tutumu yüzünden doğan kötü sonuçların bedelini neden halk ödesin ki.”

DEVLET ZENGİNLERİN İLK YARDIM ÇANTASI MI? . Bu kesim, iddiaları karşısında yerden göğe kadar haklıydı. Bu nasıl bir kapitalizm ki devlet ekonominin baş aktörü oluyor ve özel şirketlerin ilk yardım çantası rolünü üstleniyor. Üstelik bu yardım çantası daha şiddetli kriz zamanlarında bir diyaliz makinesine dönüşüyor ve bu kez aynı şirketlerin damarlarına yeşil dolar akıtarak onları yeniden hayata kavuşturuyor. O halde nerede kaldı **Adam Smith**’in bir zamanlar

özel girişimciliğin sloganı olan o meşhur sözü; “**bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler**”. Şirket batmayan bir sisteme kapitalizm demek mümkün mü? Demek ki **bu sistem kapitalizm değil, olsa olsa zenginler için icat edilmiş bir çeşit sosyalizm**.

Nitekim bu eleştirilerin psikolojik baskısıyla hareket eden **Amerikan Merkez Bankası**, yüksek ateşten yatağa düşen 130 yaşındaki **Lehman Brothers** adlı yatırım bankasına son müdahaleyi yapmaktan sakındı ve kenara çekilerek ölümünü izledi.

Lehman Brothers iflas ederken, **Merrill Lynch** ve **Washington Mutual** gibi şirketler de kendilerine bir ortak bularak hayatta kalmayı başardılar. Bunlar olurken, sigorta şirketi **AIG**’in durumu da iyice kötüye gidiyordu.

Lehman’ın batması, piyasaları altüst etti ve inanılmaz bir paniğe yol açtı. Bu olayın ardından **yaklaşık 200 yerel bankanın da batacağı söyleniyordu**. Yaşanan krizin ekonomiyi tahmin edilmez derecede dip noktalara çekeceği ve yeni bir ekonomik buhran yaratacağı konuşulmaya başlandı. Borsalar sadece Amerika’da değil, bütün dünyadaki hızlı düşüşünü sürdürüyordu. Sonunda Merkez Bankası durumdan ürktü ve tavır değişikliği yaparak, bu kez her an tepetaklak gitmesi beklenen sigorta şirketi **AIG**’i batmaktan kurtardı. Bu iş için, dile kolay, tam **85 milyar dolar** koydu.

Aslında bir çeşit devletleştirme girişi olan bu adım bile piyasalardaki paniğin önünü alamadı. Bunun üzerine, **Hazine’nin başındaki Henry Paulson** yeni bir fon kurma hazırlıklarına giriştiklerini açıkladı. Bu gelişme borsaları yükselişe geçirdi. Kurulacak bu yeni fon ise batan şirketleri satın alacak. Yani işi bitirilen şirketler, devletin başına kalacak, bu şirketler halkın parasıyla tamir edilip tekrar zenginlere yani eski sahiplerine satışa sunulacak.

Böylece devletin ekonomiye müdahalesi sürekli hale gelecek ve Amerika'daki zenginler sosyalizmi iyice kurumsallaşacak...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şeref ve utanç çağının sonu

Hıdır Geviş 28.09.2008

SİYASAL KEMOTERAPİ . Türkiye, Deniz Feneri adlı ciddi bir yolsuzluk skandalıyla silkeleniyor.

Öyle şiddetli bir silkelenme ki artçı skandalları da beraberinde getirdi.

Yolsuzluk belası sadece Türkiye’nin değil, bütün dünyanın başını ağrıtıyor, ağrıtmaya da devam edecek. Çünkü tedavisi çok zor bir hastalık bu. **Bir sürü nedeni olan bu illetten kurtulmanın en önemli**

yolu ise detayları çok iyi düşünülmüş, yasal bir kemoterapi tedavisi başlatmak. Üstelik bu tedaviyi asla kesmeyerek, değişen koşullara göre sürekli yenilemek...

PARA KİMLERİ SATIN ALIR? . Ancak bu girişim için kararlı ve samimi bir siyasal iktidar lazım.

İktidar kararlılığını sağlamak da öyle kolay bir şey değil. Çünkü yedi büyük günahtan biri olan açgözlülük, siyasal iktidarı elinde tutan siyasetçi ve bürokratların elini kolunu bağlıyor. **Modern çağın en büyük gücü olan para, kendini çoğaltmak için yoluna çıkan herkesi satın aldığı gibi, politikacıları, askerleri ve bürokratları da satın alıyor.** Böylece ortaya tonca yolsuzluk ve tonca yolsuz çıkıyor.

Yolsuzluk, çok çabuk yaygınlaşan bir yapıya sahip. Her şey tıpkı bir düğün töreninde dans etmek gibi. Sahneye kalkan ve ilk dans eden insan olmak zordur, ancak birileri dans etmeye başlayınca, hatta sahne kalabalıklaştıkça, oraya çıkıp grubun arasına dalmak ve dans etmek daha da kolaylaşır. Yolsuzluğa kalkışmak da böyle bir şey. Birileri çalmaya başlayınca, neden ben de çalmayayım diyenlerin ve kendinden bir hırsız yaratanların sayısı arttıkça artar. **Kalabalık içinde, yüzlerinin fark edilmeyeceğini düşünerek, utanç duymaz, aksine bu duyguyu kendi ayakları altında ezerler.**

YILDA 1 TRİLYON DOLARLIK RÜŞVET . Dünya Bankası'nın verilerine göre, dünyada her yıl 1 trilyon dolar sadece rüşvet olarak veriliyor. Bu rüşvetin bilinen ve hesaplanan miktarı, bir de kayda geçmeyen miktarını düşünün, üstüne de dolandırıcılıkları ekleyin... Birleşmiş Milletler verilerine göre sadece **Afrika'da her yıl 400 milyar dolarlık kanunsuz kazanç** gizlice başka ülkelere akıyor. Zaten yolsuzluk en çok da Afrika ülkeleri gibi az gelişmiş bölgelerin belini burkuyor: yatırım için, okul yapmak için ve alt yapı kurmak için yola çıkan paralar, amaçlanan noktaya varmadan garip bir **hokus pokus** oyunuyla birilerinin cebine giriveriyor. Açlıktan ve hastalıktan kıvranan çoluğun çocuğun rızkı, insafsızca lüptetiliyor.

EN TEMİZLER İSKANDİNAV ÜLKELERİ . İnternet üzerinde şeffaflık adlı bir site var (transparency.org). Bu siteye göre **yolsuzluk oranının en yüksek olduğu ülkeler az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler.** Hatta yolsuzluğun en az görüldüğü ülkelere başlayıp en çok görüldüğü ülkelere doğru inen bir liste bile yapmışlar. Bu **listenin başında İsveç, Norveç, Fillandiya, Danimarka gibi İskandinav ülkeleri yer alıyor. Yani bu ülkeler en temiz ülkeler.** Türkiye haliyle bu temizlik listesinin çok aşağılarında, 58. sırada, yani kirliler arasında... **Amerika** ise yukarılarda, 18. sırada. Irak, Somali ve **şeriat ülkesi Suudi Arabistan** ise en yolsuz ülkeler olarak listenin diplerinde bir yerlerdeler.

AMERİKA NE YAPTI? . Ben iyisi mi fazla oyalanmadan direksiyonu Amerika'ya kirayım. Yolsuzluk bu ülkenin kuruluşundan beri hep bir sorun olmuş, ancak kimse de bu sorunu görmezden gelmemiş ve her defasında üstesinden gelmek için çözüm yolları aramışlar. Örneğin 70'li yıllarda, Amerikan şirketlerinin, yabancı ülkelerdeki politikacı ve askeri kurumlara inanılmaz rüşvetler verdikleri belirleniyor. Tespitlere göre **400'den fazla Amerikan firması, yabancı ülke yetkililerine toplam 300 milyon dolarlık rüşvet vermişti.** Bunun önüne geçmek için, 1977 yılında *Foreign Corrupt Practices Act* (internet adresi: usdoj.gov) adlı özel bir birim oluşturuldu.

Elbette hiç bir zaman yeterli ölçüde yasal düzenlemeler yapılmadı. **Çünkü rüşvetle işini yürüten şirketler, yasaları yapan politikacıları da rüşvetle satın alıyorlardı.** Özellikle son iki dönemdir iktidarı elinde tutan sağcı Cumhuriyetçiler, şirket lobicilerinin baskısıyla bu konuda kollarını bile kıpırdatmadılar. Ancak 2006'da Kongrede solcu Demokratların ağırlığı artınca işler değişti. O dönem **yapılan bir ankete göre nüfusun yüzde 40'ı en önemli mesele olarak devlet içindeki yolsuzlukları görüyordu.** Bunun üzerine Demokratlar harekete geçti ve 2007 yılı Mayısında, **Dürüst Liderlik ve Açık Devlet Hareketi** (*Honest Leadership and Open Government Act*) adını taşıyan yasal bir düzenleme hazırladılar.

HARVARD'A İŞ AHLAKI DERSİ . Bütün bunlar olurken azıcık geriye, 2001 yılına gitmek istiyorum. Çünkü bu tarihte ortaya çıkan Enron skandalı insanlara yolsuzlukla ilgili farklı sorular sordurtmaya başladı. **Enron şirketi Amerika'nın en büyük 7. şirketi**ken yolsuzluk nedeniyle, **bir gecede iflas ederek, tepetaklak gitti.** Sorumlulardan biri ise Enron'un tepe adamı olan **Jeffrey Skilling'di. Bu beyefendi Harvard Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunuydu.** Harvard ki dünyanın en saygın ve en iyi üniversitelerinden biridir. Ne ilginç tesadüftür ki o dönem ülkede ortaya çıkan pek çok büyük yolsuzluğun sorumluları yine ülkenin diğer saygın işletme fakültelerinde mastır yapmış kimselerdi.

AHLAKSIZ MAKYAVEL . O halde bu okulların eğitiminde eksik olan bir şey olmalıydı. Bu kadar çok hırsız çıkarabildiklerine göre... Nitekim, okul müfredatları azıcık incelendiğinde görüldü ki eğitime tümüyle Makyavelist bir zihniyet hakim, **yani başarılı olun, şirketi karlılığa ulaştırın da nasıl yaparsanız yapın felsefesi...** Derslerde, geleceğin işadamı ve yöneticilerini sınırlayabilecek hiç bir ahlaki değer öğretilmiyordu. Aman ahlak deyince beni yanlış anlamayın, sözünü ettiğim ne cinsel ahlak ne de dinsel ahlak. Kabaca buna dürüstlük diyelim.

Bu konudaki sert eleştirilerin ardından, Harvard İşletme Fakültesi 90 yılı aşkın tarihinden sonra ilk defa müfredatına **iş ahlakı dersleri** ekledi

Demek ki kapitalizm harcını karanlar, karışımın içine ahlak eklemeyi unutmuşlardı...

“BENİM MEMURUM İŞİNİ BİLİR” . Şimdi direksiyonu Türkiye'ye döndürmenin zamanı geldi. Çünkü bu ahlak sorunu Türkiye'deki yolsuzlukların da altında yatan temel nedenlerden biri. Zaten Deniz Feneri yolsuzluğunun tarafları arasında çıkan tartışmalarda en çok sarfedilen sözcüklerin **şeref ve şerefsizlik** olması da boşuna değil.

Şeref ve utanç, çoğu zaman birbirleriyle yan yana giden iki sözcük. Örneğin **İlyada** gibi eski Yunan destanında, **şeref sözcüğü, 9 ayrı insani değerle ilişkilidir: Şan, mükemmellik, yüreklilik, alicenaplık gibi değerlerin yer aldığı bu listede, utanç da var.**

Ben bu iki önemli değer, yani şeref ve utancın, modern hayattan çoktan kovulduğuna ve arkeolojinin sahasına girdiğine inanıyordum. Çünkü Özal'ın, **“Benim memurum işini bilir”** sözü, utanç ve şeref çağının bittiğini resmîleştiren önemli bir itiraftı benim için.

Ancak bu kavram şimdi ateşli yolsuzluk tartışmalarının içinden yeniden doğuyor. Taraflar birbirlerini şerefli olmamakla suçluyorlar.

Eski çağların ünlü filozofu Sokrates, şerefsizliği en büyük kötülük olarak görürken, şerefın kişisel ve ekonomik güvenliğin bile üzerinde tutulması gereken bir değer olduğunu vurguluyordu.

Şimdi bu kritik kavramın etkili ve işe yarar bir ahlaki ölçü birimi olarak hayatımıza yeniden katılması, AKP'nin Deniz Feneri yolsuzluğu konusunda alacağı tavra bağlı.

JAPON USULÜ SEPPUKU . Eğer AKP, bu yolsuzluk skandalından, alını ak sırtı pek çıkmak istiyorsa, Seppuku yapmalıdır. Seppuku, utanç ve şeref kültürünün simgesi olan Japonya'ya özgü, eski bir cezalandırma yöntemidir. Bu yöntemle göre, eğer bir Samuray suç işlemişse, suçunu önce kendi kabul etmelidir. İşlenen suçun hem onun şerefine, hem de arkadaşlarının şerefine leke düşürdüğüne inanılır. Arkadaşları, samuray'ı düşmanın cezalandırmasına izin vermek yerine, işi aralarında halletme yoluna giderler, bir tören düzenler ve samuraydan bir veda ağıdı yakmasını isterler, sonra da onun yaşamına orada son verirler.

AKP de başka partilerin işin peşine düşmesine fırsat vermek yerine, kendi içindeki suçluları belirlemeli, ardından onlardan bir savunma ağıdı yakmalarını isteyerek, bütün unvanlarını sökmeli ve parti dışına yolcu etmelidir. Ayrıca yargıya da bu konuda tam işlerlik kazandırmalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politik at yarışı

Hıdır Geviş 05.10.2008

Perşembe akşamı, sizler yatağınızda uyurken, burada, **Sarah Palin** ve **Joe Biden**, televizyon kameraları önüne geçmiş, karşılıklı tartışıyorlardı. Palin, Cumhuriyetçi Partinin, Biden ise Demokrat Partinin başkan yardımcısı adayları...

REKOR KIRDILAR . Palin-Biden tartışması öncesinde, bütün medya çok heyecanlandı, sürekli bu tartışmayla ilgili haberler yapılıyor, adaylar arasında kıyaslamalara gidilerek, tartışmanın seyri ve sonuçlarıyla ilgili düşünsel bahislere giriliyordu. Hatta bu haber dalgasının da etkisiyle, **69 milyon üzerinde Amerikalı, perşembe akşamı onları izlemek için TV başına geçti**. Böylece, tarihin en çok izlenen politik tartışması rekoru kırıldı.

Aynı heyecan, tartışma sonrasında da devam etti. Medya bu kez uzmanlara danışarak şu soruların cevabını vermeye çalışıyordu: Palin mi iyi Biden mi, hangisi hangi konuda daha iyi, hangisi daha etkileyici, hangisi sevimli, hangisi daha bilgili?

Sadece uzmanların değil, halkın da düşüncelerini anlamak için anketler yapıldı. *CNN* ve *ABC* televizyonlarının, izleyicileri arasında yaptıkları anketlerde **Joe Biden tartışmanın galibiydi**.

Anlayacağınız iki başkan yardımcısı adayı arasındaki bu tartışma, **televizyon kanalları sayesinde neredeyse bir tür at yarışına dönüştürüldü.**

DERBEDER GÖRÜNÜMLÜ BAŞKAN . Başkan adayları arasında teke tek yapılan bu tür tartışmalar, radyo günlerinden beri hep yapılıyor. Bu tartışmalar sayesinde, halk, oy vereceği liderleri tanımaya çalışıyor. Her izleyici, kendine göre tartışmanın başka bir yönünden etkilenip, kime oynayacağına o ölçütler çerçevesinde karar veriyor.

Kimi seçmen, liderlerin bilgisinden etkileniyor, kimi sergiledikleri görüntü ve imajdan, kimiye onların hitabet yeteneğinden...

Örneğin, lider imajının, seçmenlerin tutumunu nasıl etkilediğinin en iyi örneği, eski Amerikan başkanları **John F. Kennedy** ve **Richard Nixon** arasında yapılan tartışmadır. 1960 yılında yapılan **bu tartışma, Amerikan siyasî tarihinde, TV kameraları önünde yapılan ilk başkanlık tartışmasıdır ve galibi de Kennedy olmuştur.** Çünkü o sırada Nixon'ın saçları dağınıktı, sakal tıraşı kötüydü, yorgun görünüyordu ve vücut dilini iyi kullanamıyordu. Kennedy ise temiz pak, iyi giyimli ve enerjiktir; dik duruyor ve konuşurken ellerini çok iyi kullanıyordu.

Bu tarihî deneyimden şu sonuç çıkıyor: Bazı seçmenler, kendi gündelik hayatlarındaki sorunlarla başkan arasındaki ilişkiyi, sağlık sorunlarıyla doktorları arasındaki ilişki gibi görmüyor. Yani seçecekleri kişiyi sadece bir işin uzmanı ya da bir problemin çözücüsü değil, aynı zamanda gözlerini ve gönüllerini okşayacak biri, kendi hassasiyetlerini anlayacak ve onları küçümsemeyecek bir arkadaş ya da bir sevgili gibi görmek istiyorlar. Belki de tıpkı bir film yönetmeni gibi davranıyor, **adayları bir görüntü olarak başkanlık rolüne yakıştırmaya gayretine kalkışıyorlar.**

SİYASİ ZAMPARA . Kimi seçmenler ise adayların ağzından çıkan vaatlere göre oyunu kullanıyor.

İşte seçmenlerin bu tavrı çoğu zaman başkan ya da başkan yardımcısı adaylarının kolaylıkla bir siyasi halk zamparasına dönüşmesine olanak sağlıyor. Çünkü **siyasi liderler, halkı baştan çıkarmak için çoğu zaman olmadık vaatlerde bulunuyorlar.** Bu vaatleri de halkın zayıf noktalarına, onların hayallerini nelerin süslediğine ve temel ihtiyaçlarının ne olduğuna bakarak belirliyorlar. Verilen sözler ülkesine göre değişiyor. Örneğin önümüzdeki seçimlere hazırlanan Amerikan başkanlık adayları **Obama** ve **McCaine**, sosyal sağlık sigortası, Irak savaşı, vergi, alternatif enerji üretimi ve ucuz benzin sağlanması konularında çeşitli sözler veriyorlar.

HALKIN DUYGULARIYLA OYNAMAK . Fakat liderler, seçilip de başkanlık ya da başkan yardımcılığı koltuğuna oturunca, verdikleri sözleri kolayca unutabiliyorlar. Halka vermek yerine, halktan alma yoluna gidiyorlar. Dolayısıyla her şey klasik bir **Yeşilçam filmindeki** gibi işliyor. Nasıl ki bu filmlerde, yoksul kezban kızlar, zampara erkeler tarafından “**seni ölesiye seviyorum**”, “**evleneceğiz**”, “**güzel bir yuvamız olacak**”, “**çocuklarımız olacak**”, “**seni bu hayattan kurtaracağım**”, “**korkma güven bana**”, “**hadi benimle gel**” vaatleriyle kandırılıyorlarsa, aynen öyle... Sonra iş, “**şurada biraz uzanalım mı ne dersin**” noktasına varıyor. Bu aşamada alacağını alan zampara, ortarlardan yok oluyor, geride ise duygularıyla oynanmış, iki gözü iki çeşme bir halk bırakıyor.

ÖLÜ VAADLER ÜLKESİ . Hatta siyasi liderler sözlerini tutamamaları durumunda bir de istifa edecekleri sözünü verirler ama bugüne kadar bunu da yapan pek görülmedi.

Örneğin **Demokratik Politika Komitesi**’nin bir internet sitesi var (dpc.senate.gov). Orada şimdiki Amerikan Başkanı Bush’un söz verip de tutmadığı sözler bir bir sıralanmış. Tutulmayan sözlerin listesi sayfalar alıyor. Mesela 2004 mayısında demiş ki, “2005 yılı için eğitim bütçesini 1,7 milyar dolar arttıracam” ama sözünü tutmamış ve bu rakamı aşağılara çekmiş.

Keşke **ekşi sözlük**, **itü sözlük**, **uludağ sözlük** gibi sitelerde yazan gençler, enerjilerini biraz da hükümet uygulamalarının sivil müfettişliğini yapan bu tür internet siteleri kurmaya harcasalar. O zaman, şimdiki Ak Parti hükümetinin verip de tutmadığı sözleri açıkça görebilirdik: Mesela değişmeyen siyasi partiler yasası, değişmeyen Kürt meselesi, değişmeyen Alevi meselesi, değişmeyen 12 Eylül Anayasası, hatta değişmeyen türban meselesini bile.

ÇİFT ANAHTARLI BAŞBAKAN . Söz verme konusunda durumu büyük bir yüzüzlüğe vardırarak, halka çift anahtar (ev ve araba) vaat eden **Tansu Çiller**’in kulaklarını çınlatmadan da edemeyeceğim.

Zaten şu sıralar, ekonomik kriz nedeniyle ismi sık sık gündeme gelen eski **Merkez Bankası Başkanı Alan Greenspan**’in *The Age of Turbulance* adlı kitabında, işin ekonomik yönünü hesaba katmayan ve bol keseden söz veren politik liderlerin bu konudaki popülist tavırları eleştiriliyor.

Aşırı sözler verme konusunda az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke liderleriyle kimse yarışmıyor. Hata bazı ülke liderlerinin sözleri, ülke dışına bile taşıyor. Mesela İran Cumhurbaşkanı **Ahmedi Necat** sadece İran halkına vaatlerde bulunmakla kalmıyor, İslam âleminin kurtarıcılığına oynuyor ve İsrail’den hesap soracağı sözünü veriyor. **Binlerce Kürdün katili Saddam** da son zamanlarında her şeyi İslam için yaptığını telaffuz ediyor, Amerika’yı dize getireceği sözünü veriyordu.

Türkiye’de ise bu tür yarı deli liderler yok. Nedeni çok açık, Türkiye’nin kendine özgü siyasi yapısı, hiçbir seçilmiş tam iktidar olma fırsatı vermiyor. Dolayısıyla, **delice olsun akıllıca olsun, hiçbir seçilmiş lider, içindeki projeleri dışarı vuracak kendine güven ve siyasal imkâna sahip değil.**

Not: *Musevi okurlarımın geçmiş (30 eylül-1 ekim) **Roş Aşana** bayramını en içten dileklerimle kuthuyorum.*

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlete karşı toplum

Hıdır Geviş 12.10.2008

Aria, Alman asıllı Amerikalı bir doktor. Kendisi **Sınır Tanımayan Doktorlar** örgütü görevlisi olarak, dünyayı dolaşiyor; gezip tozmak için değil, sağlıkçıya ihtiyaç duyup da bulamayanlara yardım etmek için...

TRAVMAYA YOL AÇAN UÇAKLAR . Aria, Tanrıya inanmıyor, dinlerin de mitolojik hikâyeler olduğunu düşünüyor. Ancak yeri geliyor, Malarya hastalığına yakalanan Afrikalı bir Müslüman kadının ilaçlarını içiriyor ya da Perulu bir Hristiyan çocuğun cildindeki yanıkları iyileştirmeye çalışıyor. **Yeri de geliyor dertli bir Süryani'nin omzunda ağlamasına izin veriyor.** O'nun için bütün insanlar çok değerli, kim olursa olsunlar...

Aylar sonra, Aria ile tekrar karşılaşma imkânı buldum. Irak Kürdistanı'ndan yeni dönmüş. Ayaküstü de olsa oralardaki gözlemleri üzerine sohbet ettik. “Bölgenin en önemli sağlık sorunları neydi,” diye sorduğumda, aldığım yanıt ilginçti; çünkü saydıkları arasındaki ikinci büyük sağlık sorunu travmaydı. “Niye Travma?” diye devam edince, şu cevabı verdi; “Türkiye’ye ait askerî uçakların yaptığı bombardımanlar halkta travmaya yol açıyor.”

GÖRMEYEN BİR ÇİFT YEŞİL GÖZ . Şu an bu yazıyı okuyanlar, her kimseniz, **kendinizi 30’lu yaşlarda olan ama 40’ında gösteren bir Kürt kadını olarak hayal edin.** Türkiye sınırının öte tarafındaki bir dağın yamacında, yolu yolağı olmayan ıssız bir köyde yaşıyorsunuz. Yoksul ve zor bir yaşamınız var; vahşi doğaya, amansız hastalıklara, kuraklığa, kısacası her şeye karşı o kadar korunmasızsınız ki... İki göz odası olan, kapı penceresinden soğuk geçiren, kerpiçten bir eviniz var. Her gece, yere serili yatağınıza uzandığınızda, derin bir korkuya kapılıyorsunuz, gözünüze uyku girmiyor, çünkü daha bir kaç ay önce, köyünüze, yukarıdan bombalar yağmış. O dehşet anlarını yeni bir bombardımanla bir kez daha yaşama olasılığı sizi ürkütüyor. Üstüste yığılan bütün bu düşünceler nedeniyle delireceğinizi düşünüyorsunuz, ne kadar çaresiz olduğunuz aklınıza geliyor bu da sizi daha da endişeleniyor. **Derken, koynunuzda mışıl mışıl uyuyan, küçük kızınıza sarılıyorsunuz,** bu küçük kız ki yeşil gözlerini, geçmişteki o hava bombardımanı sırasında yitirmiş.

Aria’nın travma dediği işte bu Kürt kadınının yaşadığı psikolojik durumun ta kendisi...

Aslında şiddeti farklı da olsa, bu çaresiz Kürt kadınının yaşadığı travmayı, Türkiye’de de herkes yaşıyor. Doğuya, askere gönderilen her evladın ardından, geride kalan aile üyeleri, endişeli bir bekleyiş içine girmiyor mu: Dönecek mi dönmeyecek mi dönecek mi dönmeyecek mi diye.

DÖNECEK-DÖNMEYECEK . Çocukları PKK’ya katılan ailelerin durumu da aynı: Hatta onlar, gidenin bir daha dönmeyeceğini biliyorlar ama yine de bunu kabullenmek mümkün değil, ölüm haberi ne zaman gelecek, bugün mü gelecek yarın mı gelecek kaygısıyla kahroluyorlar.

25 yıldır süren bu savaş, hem Mehmetçiğin, hem de gerillanın yakınlarını yiyip bitiriyor. Peki, “bu Allahın cezası savaş” neden bir türlü bitmiyor. Çünkü Türkiye’de savaşa karşı ciddi bir kamuoyu oluşmuyor. Peki neden?

Bu sorunun cevabı, biraz da medyanın ölü askerler konusundaki tutumunda gizli. Daha hayatlarının baharında olan gencecik Amerikan askerleri, Irak’tan bayrağa sarılı bir tabut içinde geri döndüklerinde, medya sormaya başlamıştı, “Neler oluyor,” diye. Sadece 2007 yılında toplam 800’ün üzerinde tabut dönmüştü. Sayı başlangıçtan itibaren her geçen yıl artınca, artınca ve artınca, medya bu kez işi devletten hesap sormaya vardırdı, “Bu sonuçlara değer mi, orada işimiz

ne, ne için savaşıyoruz, petrol için mi, bu savaş kimin savaşı?..” Bu süreç zarfında, ne kimse “kahpe Iraklılar” başlığını attı, ne de “bunun hesabı sorulacak alçak Iraklılar” diye yazılar yazıldı.

NARKOZ MEDYA . Ama Türkiye gazetelerine bir bakın, savaşın başından beri attıkları başlıklar onları kusturmaya yetmedi belki ama benim midemi fena halde yakıyor.

Türkiye medyası bu tutumu nedeniyle adeta toplumsal bir narkoz işlevi görerek halkın kızgınlığını yanlış hedeflere yöneltti. Ortaya çıkan her trajik durumdan, içi geçmiş kahramanlık hikâyeleri yazmaya kalkışarak, kamuoyunun savaşa karşı yönelmesini engellediler, bunu yaparken halkı, milliyetçi sağ ve ırkçı bir çizgiye çektiler.

Oysa ordunun başarısızlıklarının sorgulanması ve savaşın içyüzünün anlaşılmasını sağlayan en önemli güç medya. Bunu görmek için Amerikan medyasının ve Amerikan halkının Irak savaşı konusundaki tutumlarının seyrine bakmak lazım.

Irak’ın işgali 2003 yılında başladı. O günden bugüne sadece beş yıl geçti ve bu süre zarfında Amerika’da, Irak savaşının sona erdirilmesi yönünde büyük bir kamuoyu oluştu. Hatta ülkeyi yönetmek için yarışan iki başkan adayından biri olan Obama seçmenlere bu işi bitirecekleri sözünü vererek başkan bile olmaya çalışıyor.

SAVAŞIN BİTMESİNDE HALK ETKİSİ . Aslında benzeri durum 1959’da başlayan **Vietnam savaşı** sırasında da yaşandı. 1963’de ufaktan ufaktan savaş karşıtı hareketler başlamış, 1970’lere gelince inanılmaz bir güce erişmişti. Nitekim bu dönemlerde Amerikan halkının büyük bölümünün savaşa karşı olduğu görülüyordu.

Her iki savaşta da kamuoyu baskısını oluşturan ve güçlendiren, medyanın yaptığı haberlerdi. Medya cephenin öteki yüzünü yani düşman tarafını da halka aktarınca işler değişmişti. Böylece Amerikan halkı olaya daha objektif bakma imkânı elde etmişti.

Irak savaşına karşı mücadele edenler, 70’lerde olduğu gibi sokakları doldurmasalar da mücadelede benzer sonuçlara ulaştılar. Devir değişmişti, yeni kuşaklar biraraya gelmek, tepkilerini göstermek ve örgütlenmek için internette kurdukları siteleri tercih etmişlerdi. Nitekim bu yoldan giderek oldukça başarılı ve etkili oldular. Bugün Amerika’da antiwar.com, votenowar.org gibi 35’in üzerinde Irak savaşı karşıtı internet sitesi var.

AMERİKALI ŞEHİT AİLELERİ SAVAŞA KARŞI . Bunun yanı sıra Irak’ta savaşmış gazilerin ve gazi ailelerinin oluşturduğu pek çok kuruluş da var Örneğin “**Asker Aileleri Sesini Yükselt**” (Military Families Speak Out) grubuna 2 bin 400 aile üye. Bu dernekler de yine Irak savaşının bitmesi için mücadele ediyor. Oysa Türkiye’deki şehit aileleri dernekleri devlet destekli ve devlet yanlısı propagandalar için bir dekor işlevi görüyor

Sonuç olarak devletten bağımsız hareket eden bütün bu kuruluşların ellerindeki yayın organlarında yer verdikleri düşünceler, dalga dalga yayıldı. Bu etkiyi halkın Irak savaşına bakışındaki değişimde de görebilirsiniz. Savaşın başladığı yıl halkın sadece yüzde 23’ü “savaşmaya değmez” düşüncesindeydi, bugün halkın çoğunluğu Irak savaşına karşı. Hatta yüzde 83’ü savaşın Amerika’daki öz kaynakları yok ettiğine inanıyor.

Ya Türkiye? Ne yazık ki Türkiye’de toplumun boynu devlet karşısında hâlâ kıldan ince. Medyanın 1. liginde ise *Taraf* dışında savaşa açıkça karşı çıkan başka bir gazete yok. Böyle giderse bu savaş hepimizden uzun yaşayacak ve daha doğmamış çocukları da öldürecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokratik diktatörlük

Hıdır Geviş 19.10.2008

1933 yılıydı, şu meşhur diktatör **Hitler**, Alman (Weimar Republic) Anayasası üzerine yemin etmek için kürsüye çıktı. Yemininde, cumhuriyetin bütün ilkelerine sadık kalacağını söylüyordu. Ancak aynı gün, yani 30 ocak günü, apar topar **kabineyi biraraya getiren Hitler, gizli bir toplantı gerçekleştirdi**. Toplantıda, cumhuriyetin ve onun sağladığı demokratik atmosferin nasıl alaşağı edileceği üzerine beyin fırtınası yapıldı ve bir takım planlar hazırlandı.

Sıra bu planların nasıl uygulanması gerektiği konusuna geldi. **Bulunan çözüme göre, ülke güvenliği bahane edilecek ve bunun üzerinden adım adım ilerlenecekti**. Ancak ortada böyle bir güvenlik sorunu da yoktu ki. Ancak yoktan var etmek diye de bir şey vardı, o halde ülke güvenliğini tehlikeye atacak bir tehdit yaratmak gerekiyordu.

Beklenen tehdit sonunda geldi. Aradan sadece bir kaç hafta geçmişti, şubat ayıydı, **Alman parlamento binasına (Germany’s Reichstag) bir kundaklama saldırısı düzenlendi**. Bu saldırıyla birlikte tehdidin **komünistler** olduğu ortaya atıldı. Bunun hemen ardından, medya aracılığıyla iyice yaygara koparılarak, **ülkede bir kargaşa atmosferi varmış izlenimi yaratıldı**. **Hitler ve ekibinin ihtiyaç duyduğu puslu psikolojik ortam hazır** artık. Bu durumda başbakan Hitler’e düşen görev, hemen savunmaya geçmek, söz konusu kargaşaya yol açan tehdidi ortadan kaldırmaktı. Yani Hitler ve arkadaşlarının daha ilk günden hazırladıkları o kirli planı, tersaneden denize indirme zamanı gelmişti.

Daha Meclis binası üzerindeki yangının dumanı tüterken, Hitler yemedi içmedi **Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg’a** çıkarak halk ve ülke güvenliğine yönelik bir tasarı sundu. Önerilen tasarıyla ülkede bir tür **olağanüstü hal** ilan ediliyordu. Bu çerçevede kişisel özgürlüklerin sınırlandırılması öngörülüyor, konuşma ve düşünce özgürlüğü kısıtlanıyor, özellikle basın özgürlüğüne büyük darbe indiriliyordu. Halkın örgütlenme hakları da toptan kaldırılıyordu. Polise ise olağanüstü yetkiler verilmesi öngörülmüştü.

Tasarı çok geçmeden sıcak sığına hayata geçirildi. Hitler, devleti koruma bahanesi maskesiyle, yasaların tüm gücünü eline geçirmiş, halkın varolan bütün demokratik haklarını ise bir hamlede buharlaştırmıştı. Böylece Almanya demokratik cumhuriyetten başka bir rejime geçiş yapıyordu. **İlginç bir rejimdi bu; kâğıt üzerinde demokratik bir cumhuriyet ama fiiliyatta bir diktatörlüktü.** O nedenle biraraya gelmesi zor ve absürt olan bu iki kavramı birleştiriyor ve bu rejime demokratik diktatörlük diyorum.

Hitler'in demokratik diktatörlüğünde, halkın eli kolu bağlanmıştı. Çok geçmeden bu yeni rejimin nasıl hasta bir karaktere sahip olduğu iyice anlaşıldı; **Kendi öz halkını taciz eden, telefonlarını dinleyen, özel görüşmelerini şantaj malzemesi olarak kullanan, adım adım takip eden, hapse atan, işkence eden,** yetmedi büyük bir hızla silahlanarak **konuya komşuya saldıran bir diktatörlüktü** bu.

Biraz daha yakın tarihe geleyim. Amerika'nın 2003 yılında Irak'a girmesini kolaylaştıran neden de **tehdit faktörü**ydü. Irak'ın kimyasal silah üreten gelişmiş tesislere sahip olduğu inancı, hükümet tarafından üretildi ve herkes bu konuda ikna edildi. Ardından da Bush Irak'a girdi. Sonra anlaşıldı ki Irak'ın kimyasal silah ürettiği iddiası yalanmış. Ancak Amerika, farklı bir ülke, burada özgürlükler anayasal garanti altında. Dolayısıyla özgür vatandaşlar, özellikle akademisyenler ve gazeteciler bu iddiaların yalan olduğunu çok geçmedi bir bir ortaya çıkardılar.

Hitler Almanyası'ndaki süreçle akrabalık içeren bir şeyler arıyorsak, Ankara'ya bakmalıyız. Siz ne düşünürsünüz bilmem ama bana göre Hitler döneminde yaşananlarla, Türkiye'de son bir aydır yaşananlar arasında ciddi bir kan bağı ilişkisi var.

Türkiye de ne yaşandığını benden daha iyi biliyorsunuz. Bu ayın 3'ünde, **PKK, Aktütün** karakoluna bir saldırı gerçekleştirdi. Aslan gibi 17 asker yaşamını yitirdi. Bu saldırıyla birlikte PKK Türkiye kamuoyunda bir kez daha en büyük tehdit olarak kendini göstermiş oldu.

Saldırının yarattığı gergin psikolojik ortam doruktayken, Silahlı Kuvvetler'in Kuzey Irak'a hava saldırısı yapmasını bir yıl daha uzatan tezkere Meclis'ten jet hızıyla geçirildi. Halkın seçtiği 515 milletvekili hiç tereddüt etmeden tezkere için hop diye "evet" oyu verdi. Bununla da yetinilmedi, Kürt illerinde olağanüstü hal uygulamasına ilişkin ordu ve hükümet arasında görüşmeler başlatıldı.

Tezkerenin ardından, *Taraf*, Genelkurmay'ın PKK saldırısını başından beri bildiği ve izlediği ama hiç bir önlem almadığı haberini yayınladı. Cumhuriyet tarihinin belki de en önemli skandallarından biriydi bu.

Sonra Genelkurmay Başkanı'nın yaptığı tehditkâr açıklamalar geldi, ardından da yayın yasağı...

KONSOMATRİS HÜKÜMETLER . Peki ya sivil halkın seçip ülkeyi yönetmek için başbakan koltuğuna oturttuğu Sayın Erdoğan'ın tavrına ne demeli. Başbakan, olaylardan sorumluluk duymak ve ordu yetkililerinden hesap sormak yerine, sadece bu tarafa dönüp bağırdı, o kadar. Böylece siyasi iktidarlarla ilgili bir tezim de doğrulanmış oldu. Tezim şu, **12 Eylül** darbesinden bu yana iktidar olan bütün o sözde **sivil hükümetler, aslında ordunun masasında oturan siyasi konsomatrislerden başka bir şey değildi.** Sonradan masaya medya da dahil edildi. Böylece **demokratik diktatörlüğün aşk üçgeni tamamlanmış** oldu.

Konsomatris hükümetler, devletin bütün imkânlarını kullanarak, yedi sülalelerini zengin etme ve büyük yolsuzluklara imza atma konusunda yüzde yüz özgürlüğe sahiplerdi, ancak darbe yasalarına dokunma ve doğru yöntemler kullanarak Kürt sorununu çözme konusunda karar alma güçleri yoktu.

AKP'ye bir bakın. Bırakın Kürt sorununu, şunu bunu, **partinin seçim kampanyalarında canla başla çalışan onca kadının türban takma özgürlüklerini bile sağlayamadılar.**

Eğer Meclis'teki milletvekilleri, demokratik bir diktatörlüğe dönüşmüş ülkenin bu durumundan biraz sıkıntı duyuyorlarsa, 12 Eylül'e ait bütün o **hurdaya dönmüş çağdışı yasaları** derhal ortadan kaldırmalı ve bu sivil savaşa bir son vermelidirler. Sayın **Cemil Çiçek**'in kendisi söylüyor, bu savaşın ülkeyi **nasıl 300 milyar dolar zarara uğrattığını** ve binlerce gencin hayatını aldığını...

Sözüm yine politikacılar, bu ülkede herkese Amerikan vizesi verilsin, eminim ülke boşalır, halk bu düzenden o kadar bıkmış çünkü. **Siz halkın sessiz kaldığına bakarak da her şeyin yolunda gittiğini düşünmeyin. O zorba yasalardan korktukları için sessiz kalıyorlar,** memnun oldukları için değil yani. Ama yerel seçimler yaklaşıyor, **AK Parti**'deki sevgili dostlarımı uyarayım, **sessiz atın çiftesi pek olurmuş.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Birleşik Dünya ve Obama

Hıdır Geviş 26.10.2008

Amerikan başkanlık seçimlerine çok az bir zaman kaldı. Size söyleyeyim, 4 kasımdaki seçimlerden sonra, **Amerika'nın yeni başkanı Obama olacak.**

Ben **Nostradamus** değilim. Ancak Obama'nın başkan olacağından hiçbir şeyden emin olmadığım kadar eminim. Şimdi diyeceksiniz ki, **nasıl bu kadar emin olabiliyorsun; seçimler biraz da futbol oyunu gibidir, son dakikaya kadar beklemek gerekmez mi?..** Açıklayayım, Obama'nın başkan olacağı kanısına varmamı sağlayan küçük küçük pek çok neden var. En başta, kamuoyu yoklamaları. Çünkü seçimlere Demokrat Parti'nin

adayı olarak katılan Barack Obama'nın halktan aldığı destek, hızla yükseliyor. Son gelinen noktada rakibi olan **Cumhuriyetçi Parti'nin başkan adayı McCain'e attığı fark, 8 ile 10 puan arasında gidip geliyor.**

Halkın Obama'ya olan bu ilgisini, yapılan yardımlardan da görmek mümkün. **Sadece eylül ayında, 632 bin kişi,** ilk defa **Obama'nın seçim kampanyası için yardımda bulundu.** Bağışların çoğu sıradan vatandaşlardan gelmişti ve 100 doların altındaydı. Bunun dışında aynı ay, **Barbra Streisand** tek bir etkinlikle, 11 milyon dolar topladı. Seçim kampanyasının başlangıcından itibaren ise toplam **3 milyon 100 bin kişi Obama kampanyasına bağışta bulundu.**

AMERİKAN RÜYASINI GERÇEKLEŞTİRDİ . Amerikalıların yoğun desteğini almak hiç de kolay olmadı. **Hem siyah, hem genç ve hem de siyasette tecrübesiz olmak,** başlangıçta Obama için yıpratıcı bir dezavantajdı, ancak Obama sergilediği liderlik karakteri, politik üslubu, kişisel yaşamı ve düşünceleriyle Amerika'da herkesin az buçuk kendinden bir şeyler bulduğu bir fenomene dönüştü. O'nunla ilgili yapılan **rock star** benzetmesi boşuna değil. Orta sınıftan, alt sınıftan, üst sınıftan, kısacası **her kesimden insanın ihtiyaçlarını, arzularını ve duygularını bir besteci ustalığıyla sentezleme becerisi gösterdi.**

Ülkesi için hayalleri vardı, orta sınıfı yeniden güçlendirmek, gelir dağılımındaki uçurumu ortadan kaldırmak istiyordu. Bu hayallerini gerçeğe dönüştürmek için köklü değişimler yapmayı arzuluyordu, bu nedenle kampanyasının ana sloganı "değişim" oldu.

Amerikan halkının Obama'dan büyük beklentileri var. Bu nedenle Obama konvoyuna katılanların sayısı, seçim günü yaklaştıkça daha da artıyor. **Bugüne kadar oy sandıklarından uzak duran gençlerden tutun da politik sistemin marjinalize ettiği Yeşiller, Sosyalistler, Gay ve Lezbiyenlere kadar herkes O'na destek veriyor.**

RAKİP PARTİDEKİLER DE OBAMA'YA **KATILDI** . Hatta Obama konvoyuna rakip partililer, yani Cumhuriyetçiler de katıldı.

Bunun son örneği Cumhuriyetçilerin ağır taşı olarak bilinen **General Colin Powel**'di. Koyu bir Cumhuriyetçi olup Demokrat Parti başkan adayı Obama'ya destek veren sadece Powel değildi. **Köse yazarı Christopher Buckley, talk showcu Michael Smerconish** ve hatta *Chicago Tribune* gibi yıllardır Cumhuriyetçileri destekleyen gazeteler bile.

YENİ KENNEDY . Obama'nın yıldızı sadece kendi ülkesinde değil, dünyada da parladı. Geçtiğimiz temmuz ayında, büyük ilgiyle karşılandığı Berlin kentinde, binlerce Alman vatandaşının dinlediği bir konuşma yaptı. Konuşması sırasında sarfettiği, "En büyük tehlike, bizi ayıracak yeni duvarların kurulmasıdır" cümlesi, O'nun dünyayı nasıl algıladığına ilişkin ciddi bir ipucu veriyordu. Bu mesajla, dünyanın, ekonomik, siyasi ve kültürel olarak bölünmesine ve bu bölünmenin yarattığı çatışmalara gönderme yapıyordu; **zenginleşmiş Kuzey**

Yarımküre-yoksullaşmış Güney Yarımküre, Müslüman Dünya-Hristiyan Dünya, Doğu medeniyetleri-Batı medeniyetleri...

Obama'nın dünyadaki çatışmalara yönelik barışçıl ve bütünleşmeci mesajı, öldürülen Amerikan başkanı Kennedy'nin geçmişte yine aynı kentte yaptığı konuşmasını anımsatıyordu. 1963 yılındaki hitabetinde, Dünya uluslarına seslenen **Kennedy, herkesi, insanlığın ortak düşmanı olan baskı, zulüm, yoksulluk, hastalıklar ve hatta savaşın bizzat kendisiyle savaşmaya çağırmıştı**. Obama şimdi yarım kalmış Kennedy misyonunu yerine getirmeye adaydı.

Nitekim sadece Alman halkı değil, Almanya Başbakanı Merkel de Obama'ya methiyeler dizdi. O'nu başbakanlık adayı bir senatör gibi değil, bir başkan gibi karşıladı. Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy de Obama'ya benzer bir muamelede bulundu.

Gallup'un birkaç gün önce açıkladığı araştırmanın sonuçları da Obama'ya ilginin büyüklüğünü gösteriyor. **70 ülkede yapılan ankete katılanların yüzde 30'u, Obama'nın seçilmesini isterken, sadece yüzde 8'i McCain'in başkan seçilmesini istiyor.**

DÜNYANIN KAVŞAĞINDAKİ ADAM . Dünya, şu an yaşanan ikinci büyük ekonomik krizle birlikte, bir yol ayrımına da girdi. **Immanuel Wallerstein'in** dediği gibi 'ya daha kötü bir dünya olacak ya da yaşadıklarından ders alacak ve ilerici bir dünya olacak'. İşte tam bu kavşakta, Dünyalıların Obama'ya gösterdikleri ilgi, aslında O'nun yumuşamayı hedef alan politikalarına olan bir ilginin göstergesiydi. Bu ilginin bir diğer açıklaması da şu, **21 yüzyıl başında ortaya çıkan Bush, Putin ve Ahmedinecat gibi sevimsiz, bencil, saldırgan ve dayatmacı liderlerin hâkimiyeti Dünyalıları çok sıkımsı.**

Nitekim Avrupa dahil bütün Dünyalılar biliyor ki Dünya, kağıt üzerinde olmasa dahi birbirine bağlı Birleşik bir Cumhuriyetler Birliği gibi. Artık **Beyaz Saray'da kimin başkanlık koltuğuna oturacağı, sadece Amerikalıların hayatını değil, diğer Dünyalıları da etkileyecek**. Geriye bir bakın isterseniz. Dünya halkları, **Bush yönetiminin başlattığı Irak savaşıyla yayılan uluslararası terörizmden büyük ölçüde payını aldı** (Madrid, Londra ve İstanbul'daki El Kaide saldırılarını anımsayın). Aynı şekilde **Bush'un yanlış ekonomik politikalarından doğan finansal krizden de payını aldı**. Bunların yanı sıra, **savaşın yolaçtığı insan hakları ihlallerine** (Abu Garip'teki işkenceler, Guantanamo toplama kampı, Irak halkının içine düşürüldüğü tasviri zor perişanlık) **seyirci kalmanın verdiği suçluluk hissinden de herkes payını aldı**.

Obama'nın ilerici, açık fikirli, yerküre üzerinde yaşayan bütün canlılara saygılı, çevreye karşı sorumlu politikaları, Dünyalılara çekici geliyor. **Çünkü savaşıyla yolaçan petrol enerjisine bağımlılığı, Yeşil Enerji'ye yatırım yaparak yok etmeye çalışıyor, Irak'tan Amerikan birliklerini çekeceğini açıklıyor, İran'la masaya oturmak istiyor**. Ne popülizme ne de milliyetçiliğe yüz veriyor. Radikal çözüm önerilerini hiç utangaçlığa yer vermeden dillendiriyor ve bu nedenle koyu Cumhuriyetçileri çıldırtıyor.

REHİN OLMA RİSKİ . Obama'nın bu hedeflerini yerine getirip getiremeyeceğini ise zaman gösterecek. Çünkü her adayın, başkan seçildikten sonra o makamın rehinesi olma riski var.

Bu arada ne dersiniz, **geleceğin Türkiye'si ile ilgili net bir vizyon çizemeyen Erdoğan'ın**, sizce de Obama'dan öğrenmesi gereken çok şey yok mu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beyaz yakalı fasoncular

Hıdır Geviş 02.11.2008

Seçim kampanyası boyunca **Barak Obama**'nın üzerinde en çok durduğu sorunlardan biri, üretim sektörünün ülke dışına taşınması oldu, çünkü **Amerikan şirketleri, ellerindeki fabrikaları sökülüp, ülkeyi terk ediyor ve geride kalabalık bir işsizler ordusu bırakıyor.**

UCUZ İŞGÜCÜNE HÜCUM . Biraz daha derine inelim isterseniz. **İşgücü Çin ve Hindistan gibi ülkelerde çok ucuz.** Örneğin Çin'de, **Shenzhen** ve **Zhuhai** bölgelerinde biraz daha yüksek olmakla birlikte çoğu bölgede saatlik asgari ücret 1 doların yarısı bile değil, ortalama 38 cent. **Amerika**'da ise yine eyaletten eyalete farklı olmakla birlikte, **ulusal asgari ücret, saatlik 6,5 dolar** civarında. Aradaki farkı görüyor musunuz? **İşte bu fark, Amerika'daki şirket sahiplerinin aklını başından alıyor, fabrikalarını toplayıp Çin'e taşıyor, üretimlerini orada yapıyorlar. Çinli işçileri kullanarak, başta işçi ücretleri olmak üzere, maliyetlerden önemli bir tasarruf sağlıyor ve kârlılıklarını arttırıyorlar.**

YURTSUZ ŞİRKETLER . Peki, geride kalan Amerikalı işçiler ne yapsın, nerede, hangi fabrikada çalışıp da ekmek kazansınlar? Ülkede çalışacak fabrika kalmadı çünkü. Duruma bakılırsa onlara "ne yaparsanız yapın" deniyor. Sonuçta kapitalizm bu. Şirketlerden, **'yerli işçi yurdun işçisi, herkes onu çalıştırmalı'** gibi bir kural izlemelerini bekleyemezsiniz. Zaten günümüzdeki global şirketlerin **ne dini, ne imanı, ne milliyeti, ne cinsiyeti, ne vicdanı, ne de ülkesi var. Neresi daha kârlıysa, hop oraya gidiyorlar.**

Obama işte bu sorundan kaynaklanan işsizliğe çare bulacağını söylüyor. Tabii şirketlerin şakağına silah dayayarak, "durun, hiç bir yere gidemezsiniz" diyecek hali yok. Bulduğu çare bu kalabalıklara yeni bir istihdam alanı yaratmak. Bunu da **alternatif enerji (rüzgâr, güneş vb.) sektörüne olan yatırımları teşvik ederek gerçekleştireceğini söylüyor.** Obama kafasındaki planı uygulayabilirse, **5 milyon Amerikalıya iş imkânı sağlanacak**

Fakat, taşınma sorunundan kaynaklanan işsizliği azaltmak Obama için hiç de kolay olmayacak. Çünkü sorun, Obama'nın vurguladığından da büyük. Neden büyük, anlatayım. **Amerikan şirketleri sadece üretim sektörünü değil, beyaz yakalıların çalıştığı hizmet sektörünü de başka ülkelere taşıyor.** Size buradaki durumun resmini çizmeye çalışayım da meselenin ne denli ciddi olduğunu görün. Daha iki gün önce telefon üzerinden ödeme yapmak için, kredi kartı şirketimi aradım. Karşımdaki yetkili Hindistan'ın **Faridabad** kentindeki bir ofisten bana cevap veriyordu. Bir ay önce ise internet bağlantısı ile ilgili bir problemim vardı,

sorunu çözmek için firmayı aradığımda, bu kez Hindistan'ın **Haydarabat** kentindeki bir **Hintli teknisyen** telefon üzerinden bana yardımcı olmaya çalıştı.

HİZMET SEKTÖRÜ DE TAŞINIYOR . Bugün Amerika'da pek çok firmanın **call center**ları (telefonla müşteri yardım ve danışmanlık servisi) Hindistan'da. Anlayacağınız **Amerika'da üretim sektörü Çin'e kayarken, servis sektörü Hindistan'a kaymış**. Ancak taşınma işlemi sadece call centerlarla sınırlı kalsa yine iyi, **film sektörü, finans sektörü ve bilgisayar sektörü de Hindistan'a kayıyor**. Ve böyle giderse, **Amerikalılar, kendi ülkelerinde çalışacak ofis bulamayacaklar**.

Hindistan'da binlerce üniversite var. Bu ülkeyi sakın ha küçümsemeyin, orada **The Indian Institute of Technology** gibi Amerika'nın en iyileriyle rahatlıkla yarışacak üniversiteler var. Dolayısıyla son derece eğitilmiş ve genç bir işgücüne sahipler. Üstelik **bu eğitilmiş işgücü, İngilizceyi iyi derecede ve akıcı konuşabiliyor**. Bu nedenle sadece call centerler değil, örneğin finans sektörünün bazı departmanları da oraya kaydırılarak, özellikle matematikte çok iyi olan Hintli gençler istihdam ediliyor. İki ülke arasındaki mesafenin ise hiç bir önemi yok, Amerikan şirketinin **New York, Wall Street**'teki merkezinde çalışan **Jonathan** ile bu şirketin **Mumbai**'deki şubesinde çalışan **Sanjay** aslında aynı binada çalışıyor gibiler. Çünkü bu iki eleman, bilgisayar üzerinde çetleşerek anlık iletişim sağlayabilir, telekonferans sistemiyle ortak toplantılar yapabilirler.

Finansın yanı sıra **IBM** ve **Oracle** gibi bilgisayar şirketleri de **yazılım departmanlarını 20003 yılından itibaren aşamalı olarak Hindistan'a taşımaya başladılar**. Hintlilerin ucuz ve kaliteli işgücünden **Hollywood** da yararlanıyor. Yakın arkadaşım olan animasyon yönetmeni **Leon Joosen** (kendisi **Scooby Doo** filminin de animasyon yönetmeniydi) geçtiğimiz bahar, yeni film çalışması için üç aylık bir uzak doğu turuna çıktı ve animasyon işlerinin belli bir kısmını Hindistan'daki bir şirkete yaptırdı.

Yani anlayacağınız **nasıl ki Türkiye'de bir takım tekstil şirketleri Batılı ünlü firmalar için fason üretim yapıyorlarsa, Hindistanlılar da benzeri şeyi hizmet sektörü için yapıyor**. Peki, Türkiye Hindistan gibi servis sektöründe de fason üretim yaparak üniversiteli işsizler ordusuna istihdam sağlayamaz mı?

HEADHUNTER'LAR VE İNSAN İHRACATI . Ancak Hindistan'a karşı rekabet gücümüz zayıf, neden zayıf çünkü **İngilizce eksikliğimiz var**. Bugün **ODTÜ** ve **Bilkent** gibi üniversitelerden mezun olanlar bile, İngilizceyi Hindistanlılar kadar rahat konuşamıyorlar. Buna rağmen, bu pazardan Türkiyeliler de pay alabilir. Peki, ne yapmalı? Bu tümüyle Türkiyelilerin girişimci ruhuna bağlı. Örneğin **İstanbul'daki reklam ajansları**, bağlı oldukları çokuluslu reklam şirketlerinin Amerika'daki merkezinde ihtiyaç duyulan grafik işlerini daha ucuza yapmak için talip olabilirler. Böylece birçok genci istihdam edebilirler.

Bir ikincisi ise şu; Batı'daki finans şirketlerinde çalışan Türkiyeliler, çalıştıkları departmanın bazı işlerini Türkiye'de fason olarak yaptırtmayı bağlı olduğu şirketlere önerebilir.

Üçüncü yol ise 'headhunter'lar (beyin avcıları)... 90'lı yılların ikinci yarısında Türkiye'de gözükmeye başlayan headhunterlar, anlaşmalı oldukları şirketler için değişik kademelerde yönetici buluyor ve bundan komisyon alıyorlar. Yani bir çeşit modern, iş ve işçi bulma kurumu gibiler. İstanbul merkezli bu şirketlerin çoğunluğu, çokuluslu olan Batılı headhunter şirketlerinin acenteliğini almış durumdalar. Ancak bu küçük şirketler, biraz vizyonlarını zorlayarak hızla büyüme imkânına kavuşabilirler. Söz gelimi, **bağlı oldukları ana şirketin sahip olduğu uluslararası ağıları kendileri için gerçek bir avantaja dönüştürebilirler**.

Bunu nasıl yapabilirler? **Türkiye'deki üniversitelerin mühendislik, bilgisayar yazılımcılığı, matematik, tıp**

ve hemşirelik alanlarından yeni mezun olmuş ve İngilizce bilen öğrencileri, Batı'daki büyük şirketlere pazarlayabilirler. Bugün bazı Amerikan şirketleri, kendi iç bünyesindeki işe alma yetkililerini (HR), Hindistan'ın en iyi üniversitelerine göndererek, oradaki yeni mezun öğrencileri işe alıyorlar. Türkiye'deki headhunterlar da iş piyasasının bu yöndeki talebini değerlendirip, **Türkiye'yi Batılı şirketler için bir beyaz yakalı işgücü kaynağı olarak kullanabilirler.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çamur kampanyası

Hıdır Geviş 09.11.2008

Obama'nın başkan seçildiğini, **Palulu** arkadaşım Doğan'ın evinde öğrendim.

Burada adettir, insanlar ya evlerde ya barlarda, biraraya gelir, yer içer, bir yandan da seçim sonuçlarını izlerler. Biz de Doğan'larda toplandık. Biz dediğim, bir kısmı Kürt, bir kısmı Türk ve bir kısmı da Amerikalı olan bir grup arkadaş. **Doğan maharetli bir Kürt erkeği, bize lezzetli Meksika yemekleri yaptı** ve hepimizi güzelce doyurdu, sağolsun.

Seçim sonuçları açıklandığında evdeki herkes çok sevinçliydi ama galiba ben biraz daha sevinçliydim, çünkü **"Birleşik Dünya ve Obama"** başlıklı yazımda, **Obama'nın kazanacağından hiç bir şeyden emin olmadığım kadar emin olduğumu** yazmıştım. Allah yüzüme baktı, dediğim oldu ve Obama kazandı.

HALKI POLİTİZE ETTİ

Amerika'nın yeni başkanı, bu seçimde, **Kennedy**'li seçimlerde görülmüş türde bir halk heyecanı yarattı. Bu heyecanı hem siyahlar hem de beyazlar paylaştı. Öyle ki eski başkanlardan **Jimmy Carter**'dan bu yana, beyazlardan en çok oy alan demokrat başkan adayı oldu Obama. Oy kullanma konusunda ayakları hep ger geri gitmiş olan gençleri ve siyahları sandığa çekmeyi başardı. Lise talebeleri bile harçlıklarıyla Obama kampanyasına bağışta bulundular.

Nitekim seçimin sonuçları, sadece Demokratları değil rakip partideki Cumhuriyetçileri de memnun etti. Ünlü televizyoncu **Bill Mahler** geçen gün bu ironik noktaya değiniyor ve şöyle diyordu; **"Obama kazanınca aslında Cumhuriyetçiler de hafifledi, çünkü onlar da biliyordu ki başkanlığı Obama hak etmişti."**

KOMPLO TEORİSİ

Peki bu başarı nasıl kazanıldı dersiniz? Anlatayım ama önce **Türkiye'deki bazı gazetecilerin bu soruya verdiği korkunç yanıtlar** üzerinde durmak istiyorum. Gazetecilerimizin görüşleri özetle şöyle: Obama özellikle seçtirildi (o seçtiren her kimse...) çünkü Obama hem siyah, hem beyaz, hem Müslüman, hem de Hristiyan... Dolayısıyla, Amerika, Obama sayesinde dünyayı rahatça parmak takıp, elinde oynatabilecek.

Aslında **bu tür görüşler komplo teorisiyle hayatı algılamayı alışkanlık haline getirmiş miskin bir zihniyetin ürünü.** Bu zihniyet, demokratik diktatörlük rejiminin, gazeteciler üzerindeki yan etkisi gibi. **Devletin, ordunun ve polisin, birey karşısında korkulacak derecede güç kazandığı Türkiye gibi ülkelerde, pek çok insan gibi, bazı gazeteciler de kendini güçsüz ve güvensiz hissediyor.** Bunun yansıması

olarak da bireylerin bir şeyleri değiştirebileceklerine inanmıyorlar. Dolayısıyla Obama'yı gizli güçlerin seçtiğine inanarak, aslında binlerce insanın bu kampanya için ortaya koyduğu fizikî ve düşünsel emeği hiçe saymış oluyorlar. Sanki onlar uğraşmasaydı bile Obama nasıl olsa kazanacaktı gibi. Çünkü bu zihniyete göre, bir şeyleri değiştirse değiştirse, büyük ve güçlü devlet organizasyonları ya da düşman ülkelerdeki karanlık ve kötü kalpli organizasyonlar değiştirir.

ŞANTAJ GAZETECİLİĞİ

Zaten **bu tür gazeteciler, sahip olmadıkları güç ve güven eksikliğini, Kemalizme, devlete ve orduya taparak kazanmaya çalışıyor.** Böylece kendilerini güvende hissediyorlar, ancak **bu kez de başkalarına güvenlerini yitiriyor ve derken karanlık bir paranoya denizine sürükleniyorlar.** Şuraya arabanızı park edin, gizli servisler park etti diye düşünürler, sıradışı bir gazete çıkarın **Mossad ve Fethulah grubunun ortak işidir** derler, sevgilinizle buluşun, iki **terörist** buluştu derler. Hedef aldıkları gücün ortadan kaldırılmasıyla birlikte her şeyin düzeleceğine inanırlar; o gazete kapatılmalı, o iki sevgili hapse atılmalı, o araba oradan çekilmelidir. **Eğer istedikleri olmazsa, fikirleriyle savaşmayı bir kenara bırakır ve çamurlaşırlar; bu kez düşmanlarının özel hayatına dair yalan yanlış bilgileri ortaya atar ve bu bilgileri onları durdurmak için garip bir şantaj silahı olarak kullanırlar.** Bunu yaparken gazeteci olmaktan iyice çıkar, hem resmî ideolojinin muhafızına, hem de aynı ideolojinin propaganda aygıtına dönüşürler.

Resmî güçlerin illüzyonunda kendini kaybetmiş bu tür gazetecilerden burada, Amerika'da da çok, **Amerikan Fox TV'deki ekran yüzlerinin hepsi böyle.**

NEGATİF SEÇİM KAMPANYASI

Bakın **Obama'ya karşı seçim yarışına giren Cumhuriyetçi aday McCain de kampanyasını bu zihniyet üzerine kurdu ve kaybetti.**

McCaine'in kampanyası tümüyle negatif bir kampanyaydı ve sürekli rakibe, yani Obama'ya çamur atılıyordu. Bunun bilimsel bir temeli de yok değildi. Kimi iletişim uzmanları negatif kampanyanın daha etkili olduğunu düşünüyordu, çünkü **insan beyni, biriyle ilgili iyi değil, kötü değerlendirmeleri daha kolay akılda tutuyor.** Ancak bu tez tutmadı. Bazı iletişimcilerin dediği gibi bu kez de insanlar **sürekli çamur atılan Obama'yı kurban olarak gördü ve ilginç bir koruma içgüdüsüyle** kötülere karşı beyefendiliğini koruyan Obama'dan yana tavır almayı tercih etti.

İşte Obama'nın başarısı da bence kendisiyle ilgili başından beri yürütülen bu negatif kampanyaya karşı gösterdiği hayran olunası tavırdan kaynaklanıyor. Ünlü belgesel film yönetmeni **Michael Moore'un** dediği gibi **"Obama hiç bir zaman kendine atılan çamura çamurla karşılık vermedi"**. Bunun yerine ne yaptı; fikirlerini ve projelerini halka anlatmaya çalıştı, insanları kendi hedefleri konusunda ikna etmek için gayret sarf etti.

"RADİKAL OBAMA"

Oysa bu çamur kampanyası dayanılır gibi değildi. İnanın, daha seçim gününün sabahı, millet oyunu kullanırken, televizyonlarda dönen reklamlarda Obama için, **"Bu adam radikal, bu adam riskli, ona güvenmeyin"** deniyordu. Neler yapılmadı ki Obama'ya... Cumhuriyetçilerin seçim kampanyasının bir parçası olarak, esrarengiz bir ses tonuyla Amerikalılar telefonla aranıyor ve Obama'nın **terörist** olduğu, ülkeyi yıkmak istediği söyleniyordu. Seçim kampanyası boyunca Obama'nın ne **Müslümanlığı** kaldı, ne **ırkçılığı** kaldı, ne

İsrail düşmanlığı kaldı, ne **Filistin** yandaşlığı kaldı. Hatta onlara göre Obama'nın rekor düzeyde topladığı yardım paralarını bile Araplar yolluyordu.

Ancak Cumhuriyetçiler çamur atmaya sürdürdükçe adeta tüyler ürperten bir yaratığa dönüştüler, insanlıklarından uzaklaştılar. Obama'yı sevdiren ve başarıya taşıyan neden ise insanca tavırları oldu. Samimiyetiyle, dürüstlüğüyle, açıklığıyla, sakinliğiyle, saygılı ve ölçülü tavırlarıyla, sevecenliğiyle, çocuksu gülüşüyle, heyecanı ve **enerjisiyle insan kokan bir liderdi**. O'na oy kazandıran sadece söyledikleri değil, sergilediği bu karakter özellikleriydi. Bu nedenle seçmenler ona güvendi.

Sonuç olarak Obama ülkedeki herkesi aynı amaç etrafında toplamayı ve bir birlik yaratmayı başardı. Şimdi çevremdeki herkes, Amerika'nın ve dünyanın geleceğiyle ilgili daha umut dolu. İşsizlik, ülkenin son 14 yılının en büyük oranına ulaşmış durumda ama halk yeni başkana ve bir şeylerin değişeceğine inanıyor. Anlayacağınız **Obama bu soğuk günlerde adeta bir pastırma yazı gibi geldi**.

KENDİNİ YAKAN ERDOĞAN

Bir de Sayın Tayyip Erdoğan'ın ülkede yol açtığı kara kışa bakın. Önceki gece rüyamda gördüm, Başbakan, üzerine bir teneke benzin dökmüş kendini yakmaya çalışıyor, dayanamadım, engel olmaya çalıştım tabii, ancak bana sinirlenerek, geri durmamı istedi ve ekledi, **"bırak yanayım Hıdır, belki küllerimden yeniden doğarım"**.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Engizisyon toplumu

Hıdır Geviş 16.11.2008

Değişim, insanlar için hayatta kalmanın ve ilerlemenin neredeyse tek yolu. Bir dönem geçerli olan düşünceler ve inanışlar bir dönem geliyor değişiyor. Bir dönem geçerli olan moda ya da mimari akım, bir dönem geliyor yerini başka bir akıma bırakıyor.

Değişim, yüzyılımızda çok daha önemli bir kavram haline geldi. Çünkü hayatın ivmesi geçmiş yüzyıllara göre hız kazanmış durumda. **Örneğin günümüzde** yeni teknolojiler, yeni iş çeşitlerini ortaya çıkarıyor ve **eski iş çeşitlerini gereksiz kılarak ortadan kalkmasına sebep oluyor**. Bu hızlı değişim karşısında kendinizi yenilemekten ve değişmekten başka çareniz yok. **Aksi halde her şeyin gerisinde kalıyor, kabacası hiçbir işe yaramıyor ve tedavülden kalkıyorsunuz**.

AMERİKA'NIN DEĞİŞİM YETENEĞİ . Nitekim, **değişim**, taşıdığı bu önemden dolayı Amerika'nın yeni lideri **Obama**'nın, seçim kampanyasının da ana sloganı oldu. Amerika'nın dış siyasette, iç siyasette, ekonomide ve diğer alanlarda tıkanıdığı noktalar var. Bu noktaları aşmanın tek yolu ise değişimden başka bir şey değil. Bunu gören Obama, değişim için söz verdi, seçmenler de değişime oy verdi. Çünkü Amerikan toplumunun önemli bir çoğunluğu, **kendisini felç eden sorunlardan kurtulmanın tek yolunun**, değişim olduğunu biliyor. Zaten Amerika'nın her konuda dünyada lider olmasının anahtarı da bu; değişebilme yeteneği.

Peki, **Türkiye, değişim konusunda ne kadar yetenekli?** Bence Türkiye'nin böyle bir yeteneği yok. Tezat bu

noktada başlıyor zaten **Türkiye Cumhuriyeti'nin, kendisiyle en çok övündüğü dönem**, kuruluş yıllarıydı; yani ülkede en büyük değişimlerin yaşandığı dönem. O halde ne oldu da Osmanlı'ya karşı **değişmekle gurur duyan bir Cumhuriyet, değişime en çok direnen katı bir rejime dönüştü.**

Bunu anlamak için değişimin yolunun nereden geçtiğine bakmak lazım. **Açık fikirli olmak değişimin önündeki engelleri kaldıran en temel etken.** Böylece gerçeği görüyor ve onunla daha doğru ve sağlıklı bir ilişki kuruyorsunuz.

Ancak biz, **gerçekle ilişki kurma yeteneğimizi bir türlü ilerletememiş ve tümünden kaybetmiş bir toplumuz.**

Bu bağlamda, Türkiye'de son yaşanan **Mustafa** filmi tartışmalarını buradan dehşetle izliyorum. Ulusal bir liderle ilgili bilinen ama dile getirilmeyen bilgileri, bir film yaparak dile getirmiş **Can Dündar**. Ancak **Kemalist prizden cereyanını alan toplum, hemen sekter ve adaletsiz bir engizisyon mahkemesi halini aldı ve Dündar'ı yargılamaya kalktı.** Atatürk'le ilgili bazı gerçeklerin dile getirilmesinden pek çok kişi rahatsız olmuştu. Peki, neden Atatürk'ü insan yapan özelliklerinden rahatsız oluyor bu toplum. **Liderler kişisel hayatında alkole de düşkün olabilir, başka bir şeye de düşkün olabilir...** Bu neyi değiştirir, ne var bunda...

GAY BAŞKAN . Bu konuda, bizdeki ve Amerika'daki zihniyet farklılığını ortaya koymak için bir örnek vermek istiyorum. 2005 yılında yayınlanan **Abraham Lincoln'un Mahrem Dünyası** (The intimate World of Abraham Lincoln) adlı kitabın yazarı Richard Brookhiser, **Amerikan eski başkanlarından Lincoln'un gay olduğunu** çok açık bir dille yazmıştı ama ne kimse bundan rahatsız oldu ne de kıyamet koparan oldu. 1857-1861 yılları arasında başkanlık koltuğuna oturan **James Buchanan için de aynı iddialarda bulunuldu** ama yine kıyamet kopmadı.

ÇORAP KOKLAMAK . Hangi ülkede olursa olsun, **bir lider, yatakta karısının çoraplarını koklayarak ereksiyon da olabilir**, çok sevdiği bir müzisyenle **yemek masasının altında aşk da yapabilir.** Bunların o liderin lider karakteriyle ve yaptığı işle ne bağlantısı var, ya da bunların bilinmesinin ne sakıncası var.

Mesele bu değil tabii. Mesele **Türkiye toplumunun gerçeklerle temas ederken yaşadığı elektrikleme...** Az önce dediğim gibi, bu toplumun gerçeklerle ilişki kurma konusunda ciddi bir problemi var. Bu sorun, gerçekleri kabullenememekten ve onları inkârâ yönelmekten kaynaklanıyor. Bu durum, hem toplumsal karakterimizdeki zayıflığın, hem de öz güven eksikliğinin bir göstergesi. Hepiniz şöyle bir etrafınıza bakın, kaç kişi kendi kişilik özellikleriyle barışık, kaç kişi kendi gibi davranıyor, kaç kişi kendini seviyor...

Kendini inkâr eden bir toplum, kendini olmadığı bir şey gibi görür ve sahiciliğini yitirir. Hataları ve günahlarıyla yüzleşemeyen bir toplumun kendini sevmesi de mümkün değil. Bunu becerememesinin altında yatan temel sebep ise kendine karşı duyduğu gizli nefretten başka bir şey değil. İşte bu sebeptir ki bu ülkede Atatürk'ü peygamber yerine koyanlar belki de Atatürk'ten en çok nefret edenlerdir. Çünkü onu olduğu gibi kabullenmekte zorluk çekiyorlar. Oysa **sevmek kabullenmektir.**

Türkiye toplumunun kendini kabullenme ve kendi kiri pasıyla yüzleşme konusunda inatçı bir direnç gösterdiği apaçık. Bu yüzleşmeyi bir türlü gerçekleştiremediği için de varolan sorunlar kronikleşerek yeni kuşaklara devroluyor.

GEÇMİŞİYLE BARIŞAMAYAN TÜRKİYE . Söz konusu direnci biraz daha iyi anlamak için, psikoloji biliminin kurucularından olan **Freud'un** ortaya attığı bir kavram olan, **"resistance" (direnc gösterme) kavramını biraz**

kurcalamak lazım. Freud bu kavramı, **bazı şeyleri hatırlamak istemediği için kendi hafızasını bloke eden** hastalarının durumunu açıklamak için ortaya atmıştı. Hastaların geçmişin önüne kurduğu bu bloğu kırabilmesi için de **terapi** yöntemi geliştirildi. **Terapi, hasta ve doktor arasında karşılıklı konuşmaya dayanıyor.** Doktor hastasına kritik sorular sorarak onu kendiyle ilgili daha farklı düşünmeye ve geçmişi ile yüzleşerek olan biteni karşıdakiyle paylaşmaya itiyordu. Sağalma işte böyle sağlanıyordu.

Türkiye toplumunun da geçmişini hatırlama konusundaki gereksiz direncini kırması ve hiçbir korku ve endişe duymadan, yaşadıklarını tartışması gerekiyor. **Toplum olarak tüm cesaretimizi toplayıp, aynadaki o korkunç yüzümüze bir bakmanın zamanı geldi. Bunu becerebildiğimiz gün, hep birlikte iyileşecek ve güzelleşeceğiz.**

MEHMET MURAT SOMER AMERİKA'DA . Geçenlerde ünlü yayın grubu Penguin'den arkadaşlarım aradı ve yılbaşına doğru Amerika'daki kitapçılarda piyasaya sunacakları bir kitabın tanıtım faaliyetleri için yardım edip edemeyeceğimi sordular. Bu kitabın (*The Kiss Murder*) Türkiye'den bir yazara, üstelik Murat Somer'e ait olduğunu öğrenince çok sevindim. Murat Somer'le tanışıklığımız yıllar öncesine dayanıyor. Ne kadar oldu unuttum, en son Murathan Mungan'ın doğum günü partisinde karşılaşmıştık. MS, kitabın basımı nedeniyle ocak gibi New York'a geliyor, yıllar sonra burada onunla buluşmak güzel olacak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nefret Suçları yasasına ülkenin çok ihtiyacı var

Hıdır Geviş 23.11.2008

Parlamenter rejimler bazen gülünç bir evcilik oyunu gibi. Birileri ülkeyi yönetmek için aday oluyor, bol keseden sözler veriliyor; şunu yapacağız, bunu yapacağız deniyor ve sonuçta, adaylardan biri başkanlık koltuğuna oturuyor. İşte o andan başlayarak, verilen pek çok söz ters yöne esen rüzgâra bırakılıyor; uçuşup gözden kayboluyor.

Siyasal tarihte örnekleri tonca. Pek çok ülkede, seçimle gelmiş yeni liderler, halktan alacağını almış, dolayısıyla onlarla işleri bitmiş gibi davranıyor. Bu zihniyetle hareket edenler, bu kez **büyük şirketler, silah tüccarları, lobiciler**, medya kuruluşları ve güçlü teşkilatlarla **içli dışlı oluyor**. Çok geçmiyor, **bu liderler, her gece birinin yatağında uyanan yedi eşli bir metrese dönüşüyorlar.**

SEÇMEN DOLANDIRICILIĞI . Peki bu durum, bir çeşit seçmen dolandırıcılığı değil mi. Halkını aldatarak, büyük güçlerle düşüp kalkan ve sözünde durmayan liderlerin cezalandırılması gerekmez mi. Gerekir elbette ama cezalandırılmıyorlar...

Öyleyse parlamenter sistemin poposundaki bu koca yırtık nasıl tamir edilecek. Seçmenler her defasında kollarını düğüm yapıp, yanaklarını şişirerek ülkeyi kötü yönetenlerin görev sürelerinin dolmasını mı bekleyecekler. Hayır, beklemeyecekler, bunun yerine onlara ülkeyi dar edecek ve Onu bir gölge gibi takip edecekler.

Bu nasıl olacak, şöyle olacak; örneğin seçimden önce **Obama**'ya destek olan **Amerikalılar, seçimden sonra da liderlerinin peşini bırakmayacaklar**, yani iş bitti deyip kenara çekilmeyecekler. Oylarıyla başkan yaptıkları

Obama'nın, dürüst, namuslu, kendilerine karşı açık ve sadık bir lider olarak görevini yürütmesi için çaba sarf edecekler, **verdiği sözleri tutması için tetikte bekleyecekler**.

Amerika'daki bu yeni dönem, her iki taraf için de tarihî bir sınav olacak. Seçmenler, başkanı ne ölçüde denetleyebileceklerini görecektir, başkan ise **halkın istemlerine ne ölçüde kulak tıkayıp**, ne ölçüde kulak açması gerektiğini anlayacak.

İnternet üzerindeki iletişim olanakları ise sivil müfettişliğe soyunan Amerikalı seçmenlere bu konuda büyük kolaylık sağlıyor. En ufak bir mesele, ışık hızıyla aralarında yayılıyor ve hemen eyleme geçebiliyorlar.

İşte bu insanlar, şimdi **gözlerini dikmiş, Obama'nın verdiği sözleri tutup tutmayacağını** izliyorlar. Verilen en önemli sözlerden biri de "nefret suçları" ile ilgili olanı. Obama, seçim kampanyasında söz vermişti, iktidara geldiğinde **nefret suçları** konusunda ciddi adımlar atacak ve bu yasanın kapsamını genişleterek bütün azınlıklar için daha işe yarar hale getirecekti. Çünkü son genişletme girişimi, **Bush tarafından geçen yıl veto edilmişti**.

BAŞBAKAN NEFRET SUÇU İŞLİYOR . Nefret Suçları Yasası Amerika'dan çıkan ve dünyadaki **çoğu ülkenin hukukçularına ilham veren bir yasa**. Britanya'sından İspanya'sına kadar onlarca ülke benzeri yasalar hazırlayarak, bu yasaları yürürlüğe soktular. Türkiye'de ise böyle bir yasal düzenleme henüz yapılmadı. **Kaos GL** adlı dergi ve **Lamda** gibi saygın örgütler, bu konuda kamuoyu oluşturmak için imrenilesi bir mücadele verdiler. Ancak siyasi partiler ve hükümet yetkilileri bu grupları ciddiye aldı mı görünüşe göre hayır.

Oysa hiç değilse muhalefet partileri, Amerika'daki bu yasaı özellikle şu dönemde çok ciddi biçimde incelemeliler. Görüyoruz ki, **MHP Aleviler** konusunda, **CHP** ise **dinci kesim** karşısında **pozitif tavır değişikliği** yapıyor O halde bu tavrı bir felsefi kaide üzerine oturtmalılar. Bu konuda Amerika'daki Nefret Suçları Yasası onlara yardımcı olabilir. Çünkü bu yasa, kurbanın dinî inancı, politik görüşü, ırkı ve cinsel yönelimi nedeniyle işlenen suçları kapsıyor. Hatta bizde de böyle bir yasa hazırlamak için kolları sıvayabilirler. Buna ülkenin acil ihtiyacı var; çünkü Türkiye'de başbakan da dahil pek çok hükümet yetkilisi ve sıradan vatandaşlar nefret suçu işliyorlar, ne acıdır ki **işledikleri suçun farkında bile değiller**.

AZINLIĞI ÇOĞUNLUKTAN KORUMAK . O halde nefret suçları nedir ne değildir biraz kurcalayalım. Nefret Suçları Yasası'nın temel mantığı şu; Amerikan toplumu çeşitlilik gösteren bir yapı. Bu yapının içinde **etnik azınlıklar** (siyahlar, Asyalılar, vs.) dinsel azınlıklar var (Yahudiler, Müslümanlar vs.) **siyasal azınlıklar** (sosyalistler, yeşiller) **cinsel azınlıklar** (gayler, lezbiyenler, travestiler vs.) ve **bedensel yapı olarak azınlıkta olanlar** (sakatlar, körler, şişmanlar, kısa boylular, sivilceliler vs.) var. **Bunun yanı sıra azınlık olmayıp da ayrımcılığa uğrayan kesimler var: kadınlar...** İşte bu yasa, toplumdaki azınlıkları, çoğunluğun her türlü baskısından korumayı hedef alarak, ırkçılığın da önüne geçmeye çalışıyor. Bu arada koruma işlemi sadece fiziki şiddet saldırılarını değil, **psikolojik taciz ve cinsel taciz saldırılarını da kapsıyor**.

Aslında Türkiye gibi ülkelerde azınlıklara karşı **psikolojik taciz saldırıları (aşağılama, küçümseme, kaş göz hareketleriyle imada bulunma, alay etme ve laf geçirme yoluyla gurur incitme)** fiziki saldırılardan daha fazla. Bunu bir örnekle açıklayalım. Diyelim ki işyerinizde Musevi bir çalışma arkadaşınız var ve siz, ne zaman onunla sohbet etseniz, sürekli **"Museviler cimridir"** temelli şakalar yapıyorsunuz. Bir insanın dinî kökeninden hareketle bu tür şakalar yapmak o insanı rahatsız eder, gururunu incitir. Ancak siz ona karşı böyle bir saygısızlık yapmaktan çekinmiyorsunuz. Neden? Çünkü Musevi arkadaşınız azınlık olduğu için, size karşı kendini savunup sesini yükseltmiyor, hatta karşı bile çıkamıyor, bunu yaparsa **"Yahudi"** damgası yemekten ve işyerindeki diğer

çalışma arkadaşları tarafından dışlanmaktan korkuyor. Hatta Musevi düşmanı bir yönetici tarafından işten bile atılabilir, dolayısıyla sessiz kalmayı ve yutkunmayı kendisi için en iyi çözüm olarak görüyor

IRKÇI ŞAKALAR . Aslında burada sizin Musevi çalışma arkadaşınıza karşı **davranışınız ırkçılık içeren çok ciddi bir psikolojik taciz oluyor.** O insanı kendinize katlanmak zorunda bırakıyor ve belki de O'na o işyerini zindan ederek büyük bir suç işliyorsunuz. Peki, ülkede Nefret Suçları uygulaması olsaydı nasıl bir senaryo çıkardı ortaya. Şöyle olurdu: siz bu tür şakalar yapmaya yeltenemezsiniz. Diyelim ki yeltendiniz. O Musevi çalışan, sizi şirket yönetimine rahatlıkla şikayet edebilirdi, çünkü yasaların onu bu konuda koruduğunu bilirdi. **Sonuç olarak, yönetimden uyarı alırsınız, aynı saygısızlığı göstermeye devam etmeniz durumunda, bu kez aynı işyeri, size zindan olur ve kapı dışarı edilebilirdiniz.** Diyelim ki işyerindeki yöneticiler Musevi düşmanı ve meseleyi ağırdan alıyor, bu durumda o Musevi çalışan, dava açarak **şirketi milyarlarca lira tazminata mahkûm ettirebilir.**

KİM KİME DİŞ GEÇİRİRSE . Şunu anlamamız gerekiyor; insan denilen canlı, gücü yettiğine diş geçirmeye çok müsait. Ancak ülkedeki yasalar, insanların birbirine zarar vermesini önlemeye çalışmalı. Nefret Suçları işte böyle bir yasa, yani güçlünün zayıfı ezmesini önleyerek, iki kesim arasında bir çeşit eşitlik sağlıyor. **Böylece birbirinden çok farklı insanlar, daha huzurlu ve uyumlu biçimde bir arada yaşayabiliyor,** çalışabiliyor, üretebiliyor ve arkadaş olabiliyor. Birlik ve bütünlük denilen hayal de ancak böyle sağlanabilir zaten. **Öteki türlü; azınlıklar için ülkede yaşamak bir çeşit işkenceye dönüşür, bunun yansıması olarak da Kemalistler, ülke bölünüyor paranoyasıyla uyku uyuyamaz.**

Sonuç olarak şunu diyeceğim, Nefret Suçları yasasına bu ülkenin sahiden çok ihtiyacı var. Aksi halde **başbakanın** ağzından, **“ya sev ya terk et”** türünde ırkçı açıklamaları daha çok duyacak ve azınlıkları hep mutsuz edeceğiz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politik dürüstlüğün bir kültür olarak yerleşmesi

Hıdır Geviş 30.11.2008

Bir **Thanksgiving** daha geçti. Thanksgiving bir tür bayram, bu günde aileler, arkadaşlar toplanır, güne özgü klasik yemekler pişirilir ve afiyetle yenilir, hatta **artan yemekler portatif kaplara konularak gelen misafirlere de verilir.** Ben ve pek çok arkadaşımın ailesi burada değil, ama biz arkadaşlar biraraya gelince, zaten bir aile oluyoruz. Bu nedenle bu yıl **Edward, George, Alan** ve diğer arkadaşlarla biraraya geldik ve Manhattan'ın doğu yakasında yer alan, **Old Devil Moon** adlı bir lokantaya gittik.

Normalde tıpkı İstanbul sokakları gibi kalabalıktan yürünmeyen Manhattan sokakları, o gün neredeyse bomboştu. Çünkü herkes evlere kapanmış, ya yemek yapmakta ya da yemek yemekteydi. Boş şehir manzarası, bana İstanbul'daki nüfus sayımı günlerini anımsattı.

Karakter sahibi salaş bir lokantaydı gittiğimiz yer. **Aslında Thanksgiving günü açık yer bulmak zor,** ancak bu lokanta, geleneksel olarak her Thanksgiving'de, bizim gibiler için kapısını açık tutuyor ve bugüne özel bir menü hazırlıyor. 23 dolar ödeyip karışık bir yemek tabağı yaptırabiliyorsunuz. Tabakta, patates püresi ve fırında hindi gibi klasik Thanksgiving yemekleri vardı. Ben bir de soğan çorbası içtim, bizim Dersim-Elazığ yöresi Kürtlerinin

keledoş çorbasına çok benzeyen Fransız usulü bir çorbaydı.

SIYAH DÜŞMANLIĞI . Oraya **biri Kürt, biri Türk iki mastır öğrencisi ahababımı da götürdüm**. Neyse, yemeğimizi yerken bir yandan sohbet ediyoruz. Laf döndü dolaştı kentte işlenen suçlara geldi. Türk arkadaş, **“her taşın altından bu siyahlar çıkıyor”** diye bir laf attı ortaya, ardından Kürt arkadaş onun iddiasını destekledi, **“suç işlemek onların genlerinde yazılı”**

Hoppalaaa... O an başımdan aşağı kaynar sular döküldü sanki, kızmıştım, **“Beyler, aynı şeyi İstanbul’da Kürtler için, Almanya’da ise Türkler için söylüyorlar**, eğer bizden olmayan gruplara karşı birazcık empati kurma yeteneğiniz olsaydı, böyle haksızca bir değerlendirmede bulunmazdınız” dedim.

Aslında bu durum en çok Kelly’i üzmüştü, çünkü o gün aramızda olmayan eşi bir siyahtı. Nitekim kadıncağız, “çok yorgunum” bahanesiyle oradan ilk ayrılan kişi oldu, bize yansıtmaya çalışmasa da **keyfi kaçmıştı...**

CÜCE LAFINI KÜFÜR YERİNE KULLANMAYIN ARTIK . Nasıl bir toplumdan geldikleri düşünüldüğünde, **Amerika’da yaşayan** o iki **Türkiyeli** arkadaşı anlamamak mümkün değil. Çünkü Türkiye’de insanlar, **sosyal bir ortamda konuşurken, ettikleri lafların birilerini gücendirebileceğini hatta onları küçük düşüreceğini hesaba katmıyorlar**, böyle bir sosyal kültüre sahip değiller...

Üstelik bu hatayı sadece tek tek bireyler değil, kurumlar da yapıyor. Medya da bunlardan biri. Türkiye’deki her türlü gazeteden bu konuda tonca örnek çıkarmak mümkün, ancak *Hürriyet* çok etkili bir gazete olduğu için oradan bir örnek vermek istiyorum. Geçenlerde çıkan bir yazıda, **“Bu cüce, yandaş ve besleme basın”** deniyordu. Yani yazıda eleştirilen **“yandaş medya”yı aşağılamak için “cüce” sözcüğü kullanılıyordu**. Peki, bu satırları okuyan bir cüce ne hisseder hiç düşündünüz mü, **bedensel görünümü başkalarını aşağılamak için neredeyse bir küfür olarak kullanılıyor**.

Yanlış anlamayın, herkes kendini sansürlesin demiyorum ama **azınlık bir gruba yönelik ırkçı ve doğru olmayan önyargılar üzerine inşa edilmiş düşüncelerimizi otosansür etmeyi kendimize öğretsek hiç de fena olmayacak**. Böylece, **hayatı birbirimiz için dayanılmaz bir ağırlık haline getirmemiş oluruz**.

POLİTİCAL CORRECTNESS . Amerikalılar bu konuda hayli aşama kaydetmiş durumda: Örneğin, burada **Political Correctness** adlı bir kavram var. Bunun kabaca tanımı şu; siz bir grubu sevmek, beğenmek ya da takdir etmek zorunda değilsiniz. Ancak bu size cinsiyetçi, ırkçı, homofobik fikirlerinle başkalarını suçlama ve bunu ulu orta ifade etme hakkı vermez, çünkü siz söylediklerinizle, karşı tarafı psikolojik olarak taciz etmiş ve küçük düşürmüş oluyorsunuz, bu yapılan da sağduyu sahibi insanlar nazarında bir suç.

Biri Kürt diğeri Türk olan o iki mastırlı arkadaşım Amerika’da yaşamalarına rağmen ne yazık ki **Political Correctness** kavramının önemini kavrayamamışlar.

Oysa Amerika’da bu konuda her geçen gün yeni tartışmalar yaşanıyor. Örneğin Hristiyanlar için dinî bir bayram olan **Christmas** döneminde, artık kimse dinî kökenini bilmediği insanlara kolay kolay **Marry Christmas** diyemiyor, çünkü bir Müslümana Marry Christmas demek uygunsuz bir davranış (**politically incorrect**), bu nedenle **happy holiday (mutlu tatiller)** demenin daha uygun olduğu söyleniyor. Dolayısıyla bizdeki **Ramazan bayramı-şeker bayramı, hayırlı Ramazanlar-iyi bayramlar** söylemi arasındaki farklılığa biraz bu açıdan bakmak lazım. Dinî inancı olmayan ya da Müslüman olmayan birine, **“Hayırlı Ramazanlar”**

demek ne derece anlamlı ve doğru bunu biraz düşünmeliyiz. Çünkü bana öyle geliyor ki bilerek ya da bilmeyerek bir **Alevi'ye** ya da **Ermeni'ye**, "**Hayırlı Ramazanlar**" demek, onları Sünni Müslümanlara benzetme çabasının bir çeşit dışavurumu olarak da algılanabilir.

Amerika'da **Political Correctness** kültürünün oluşmasında **Nefret Suçları Yasası**'nın çok önemli bir etkisi oldu. **Bu yasa, sadece işyerlerinde değil sosyal ortamda da insanların konuşma ve davranışlarına dikkat etmelerini sağladı.** Geçen haftaki yazımda bu yasanın içeriğinden söz etmiş ve Türkiye'nin böyle bir yasaya acil ihtiyaç duyduğunu belirtmiştim.

Bu anlamda bir noktayı vurgulamak isterim. İlle de devletten bu konuda adım atmasını beklersek daha çok bekleriz. Türkiye'de **özellikle şirketler bu konuda çok önemli adımlar atabilirler.** Üstelik bunun onlara bindireceği hiç bir külfet olmayacak. Şirketlerin tek yapması gereken şey, **Nefret Suçları** yasasından ilham alarak, çalışanların yaşına, bedensel görünümüne, cinsel ve etnik kimliğine yönelik, fiili, sözlü ve görsel her türlü ayrımcı davranışı yasaklayan bir kontrat hazırlamaları. Daha sonra, var olan çalışanlara ve yeni işe alınanlara bu kontratı okuturlar, anladıklarından emin olduktan sonra da imzalatırlar. Dolayısıyla herhangi bir çalışan, o ilkeleri tüm uyarılara rağmen ısrarla ihlal ettiği vakit, şirket tarafından işine rahatlıkla son verilebilir.

Yine *Hürriyet*'ten örnek vereyim, diyelim ki *Hürriyet*'in çarşafı bir muhabiri var, bu muhabir **Hürriyet**'in insan kaynakları birimine başvurup, **Bekir Coşkun**'un "**Kara**" başlıklı yazısının çarşafı kadınlara karşı ırkçılık unsurları içerdiğini ve bir şirket çalışanı olarak bundan rahatsız olduğunu iddia edebilir, bu iddia soruşturulur. Bir başka yazısında Bekir Coşkun'un yine benzeri bir mantıkla hareket ettiği tespit edildiğinde o zaman **Ertuğrul Özkök'e de gerek kalmadan, İnsan Kaynakları Müdürü, Bekir Coşkun'un** işine anında son verilebilir.

YAŞ VE CİNSİYET AYRIMCILIĞI . Şirketlerin nefret suçları konusunda adım atması, Türkiye gerçekleri düşünüldüğünde iki açıdan çok önemli: birincisi kronik bir hastalık halini alan her türlü **cinsel taciz suçlarının önünün alınması**, (çünkü kadınlar bu konuda inanılmaz bir psikolojik baskı altındalar);ikincisi ise şu: neticede çalışanların büyük çoğunluğu bir şirketin çatısı altında çalışıyor. Dolayısıyla şirketlerin bu konuda koyduğu zorunluluklar, bir süre sonra ofis dışındaki hayatta da etkisini gösterecek ve **potically correctness kavramının ülkemizde bir kültür olarak yerleşmesinin önü açılacak.**

Şirketlerin **HR** uzmanlarının bu anlamda atması gereken bir başka adım da eleman alımlarında fırsat eşitliğinin esas alınması ve artık şu çağdışı olan, "**bay elemanlar aranıyor**", "**30 yaşının altında elemanlar aranıyor**" türünde ilanlara bir son vermeleri. Çünkü bu **yaş ve cinsiyet ayrımcılığı yaptıkları anlamına gelir ki ciddi bir yanlış, ciddi bir suç...**

Ne dersiniz, political correctness ve nefret suçları biraraya geldiğinde size **Alevilerin** temel bir prensibini hatırlatmıyor mu: **eline diline beline hâkim ol.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Global Cihad ve Hasan Sabbah'ın fedaileri

Bundan yüzyıllar önceydi, **Elburz dağlarından** aşağıya doğru atlarını süren silahlı fedailer, nefes kesen bir korku dalgası yaymaya başladılar. Her biri başka bir hedefe yönelen bu savaşçılar, vardıkları noktalarda, büyük suikastlar gerçekleştiriyorlardı. Böylece, **İran'ın kuzeyinden başlayan korku dalgası, bugünkü bütün Ortadoğu bölgesini sardı**, kaynağından uzaklaştıkça, şiddetini arttırdı, büyüdü ve efsaneleşti.

Ünlü vezir **Nizam-ül Mülk** ile **Melik Şah** gibi siyasi liderler ve **Abu Ali Mansur** gibi dinî ağırlığı olan isimler bu suikastların kurbanları arasında yer aldılar.

ALAMUT'TAKİ ERKEKLER CUMHURİYETİ . Suikastçıları yönlendiren **Hassan Sabbah**, yüksek bir tepeye kurulan ve ulaşılması çok zor olan Alamut (**Kartal yuvası anlamına geliyor**) kalesinde yaşıyordu. Burada adeta küçük bir erkekler cumhuriyeti kurmuştu. **İsmailî inancının takipçileri** olan bu erkekler, gizli projeler hazırlıyor ve zamanı geldiğinde inançları uğruna birilerini yok ediyorlardı.

Bugün yaşayıp yaşamadığı bile tartışılan **Usame Bin Ladin** ise güçlü bir ihtimalle **Afganistan'ın kuzeyindeki dağlık bölgelerde** yer alan mağaralardan birinde yaşıyor. Orada, erkek savaşçılarıyla birlikte gizli projeler hazırlıyorlar ve tıpkı Hasan Sabbah gibi etrafa korku saçıyor. Ancak bu korkunun coğrafyası Ortadoğu'nun sınırlarını aşmış ve bütün dünyaya yayılmış durumda: Bin Ladin'in lideri olduğu **El Kaide** örgütü üyeleri, **Nairobi'den New York'a, Londra'dan İstanbul'a, Yemen'den Bağdat'a kadar her yerde kanlı intihar saldırıları düzenliyorlar**. Ancak bu saldırılarda, **liderler değil, kalabalıklar hedef alınıyor**, öldürüyor, yaralıyorlar. Sonuçta kendileri de ölüyor. Bununla birlikte, yoksul ya da tuzu kuru gençler, onlarca farklı ülkeden çıkıp gelip, örgüt bünyesine katılıyorlar.

BOMBAY SALDIRISI . El Kaide adı daha geçen hafta gerçekleştirilen bir başka kanlı saldırı nedeniyle yeniden telaffuz edilmeye başlandı. Söz konusu saldırıda, başrolde İslamcı militanlar vardı. Bu militanlar Hindistan'ın Bombay kentinde (**kentin adı yerel yönetim tarafından 1995 yılında Mumbai olarak değiştirildi**), Batılıların fink attığı sekiz ayrı noktayı hedef aldılar. Ortalık kan gölüne çevrildi. Yeni içişleri bakanı **Palaniappan Chidambaram**'ın açıklamasına göre; **9 terörist ve 18 güvenlik görevlisiyle birlikte 163 kişi öldürüldü, yaralıların sayısı ise 293**.

Bu saldırının arkasında El Kaide olabileceğini düşünenler oldu ancak bu konuda resmî bir kanıt henüz yok, buna rağmen buram buram El Kaide kokan bir saldırıyla yüz yüze olduğumuzu söyleyebilirim. Şu nedenle: Aslına bakarsanız, Hindistan'da bu tür kitlesel terör saldırıları hep yapılıyor. Ülkede **sadece 2008 yılı içinde 2 bin 473 kişi terör saldırıları nedeniyle yaşamını yitirdi**. Bu saldırıların önemli bir kısmını, **Lashkar-e-Taiba (Masumların ordusu) ve Jaish-e-Muhammad (Muhammedin askerleri)** isimli örgütler gerçekleştirdi. Müslümanların çoğunlukta olduğu kuzeydeki **Keşmir**'in Hindistan'dan ayrılmasını amaçlayan bu örgütler, yaptıkları saldırılarda hep Hintlileri hedef alıyorlardı. Öte yandan Hintli grupların Müslümanları hedef alan saldırıları da var tabii...

SERMAYENİN GÖZÜ KORKTU . Oysa **İslamcı militanlarca düzenlenen bu son saldırı, Hintlileri değil, aksine Batılıları hedef aldı**. Öyle ki silahlı teröristler, eylemleri sırasında, Batı pasaportuna sahip kimi buldularsa öldürdüler, **ölene kadar öldürdüler**. Saldırıdaki bu içerik, El Kaide'nin amacı da tamı tamına uyuyor. El Kaide'nin diğer saldırılarını bir düşünün. Irak'taki bütün o canlı bomba ve adam kaçırma icraatlarının temel amacı sadece Batılıları cezalandırmak değil, onları korkutmak ve İslam ülkelerine girmelerine ve kalmalarına engel olmak.

Nitekim son Bombay saldırısının yapıldığı bölge aynı zamanda Batılı büyük şirketlerin merkezlerinin bulunduğu

bir bölge. Örneğin **ABN Amro, Citigroup, Bank of Amerika, HSBC Morgan Stanley** gibi uluslararası finans şirketlerinin merkezi burada. Şimdi bu şirketlerin bazıları, saldırının ardından tepe yöneticilerini ülke dışına uçuruyorlar, güvenlik önlemleri için daha fazla ödenek ayırmaya çalışıyorlar. Anlayacağınız sermayenin gözü güvenlik nedeniyle epey korkmuş görünüyor, çünkü biliyorlar ki terör saldırısının hedefi bu kez Hintliler değil, bizzat kendileri. Dolayısıyla, Batı sermayesi için çok ciddi bir çıkış kapısı olan ve **Çin’le kıyasladığında hem dil açısından rahatlık sunan** (İngilizce resmî dil) **hem de daha demokratik olan Hindistan artık riskli bir bölge.**

BOĞULARAK ÖLDÜRÜLDÜLER . Saldırıdaki El Kaide parmağının ikinci bir göstergesi de şu: Bölgede ilk kez bir **Musevi merkezi de hedef alındı ve buradaki Museviler, bırakın silahla öldürülmeyi, içlerinden bazıları boğularak öldürüldü.** Bu da El Kaide’nin amacına uyuyor. Hatırlamaya çalışın, 1998 yılında Usame Bin Ladin, **Mısır’daki İslamî Cihad örgütü** ve diğer İslamî gruplarla birlikte bir deklarasyon (fetva) yayınlamıştı. Deklarasyonda şöyle deniyordu: **“Haçlılara ve Musevilere karşı savaşmak için Dünya İslam Cephesi.”** Yani El Kaide’nin bir düşmanı Hristiyanlar diğeri ise Museviler...

KEŞMİRDEKİ MİLİTANLAR BİN LADİN E KATILIYOR . Öte yandan saldırı, ilginç bağlantıları ve gelişmeleri de su yüzüne çıkardı. Canlı yakalanan tek terörist, Pakistan’daki askerî kampta Lashkar-e-Taiba örgütünün lideriyle eğitim gördüğünü itiraf etti. Bilindiği gibi Lashkar-e-Taiba ve Jaish-e-Muhammad örgütleri, 2002 yılına kadar Pakistan’da legal orak faaliyet yürütüyorlardı. Ancak Lashkar-e-Taiba örgütü son Bombay saldırısıyla bir ilgilerinin olmadığını açıkladı.

Saldırıda **kullanılan silahların, Pakistan ordusuna silah üreten bir Alman üreticiye ait olduğunun anlaşılması, saldırganların Pakistan bağlantısını doğruluyor.** Ancak El Kaide bağlantısı konusunda Pakistanlı uzmanların ortaya attığı iddialar daha aydınlatıcı. Bu uzmanlara göre, Lashkar-e-Taiba ve Jaish-e-Muhammad e bağlı örgüt militanları, Pakistan ve Afganistan’ın kırsal kesimlerinde faaliyet gösteren El Kaide ve Taliban örgütleriyle iş birliğine giriyorlar. Bundan da şu sonuç çıkıyor: **El Kaide bölgedeki diğer İslamî örgütlerde yer alan militanları kendi çemberi içine çekiyor. Bombay olayı da bu ilişkinin bir ürünü olabilir.**

Eğer öyleyse, El Kaide, öncülüğünü yaptığı ve 1996’da Amerika’ya karşı ilan ettiği cihadın alanını ve gücünü büyütüyor, yani iyice globalleşiyor. Dolayısıyla gelecekte, Hindistan’ın başka bölgelerinde de Amerikan hedeflerine ve Batılı ülke vatandaşlarına karşı herhangi bir saldırıda bulunulursa kimse şaşırmasın.

AMERİKAN PARMAĞI MI! . Bu arada,Türkiye deki bazı yazar çizerler eski alışkanlıklarını devam ettirerek Bombay katliamınıkomlo teorilerileriyle anlamaya çalışıyor. Onlara göre bu işte de Amerikan parmağı var,çünkü Amerika ekonomisi büyüyen Hindistan’ın bu yükselişine bir dur demek istiyor, dolayısıyla bölgede bir çatışma yaratıyor.

Ne diyeyim, bundan böyle **Türkiye’deanne babası arasındaki şiddetli geçimsizliğin ardında Amerikan parmağı arayan biri çıkarsa hiç şaşırmayacağım.**

Bu olayda Amerikan parmağı yok. Çünkü tam aksine Amerika, dış politikasında Hindistan’ı Çin karşındabir müttefik olarak görüyor. İki ülkenin ilişkilerigayet iyi gidiyor, Amerikan sermayesi Hindistan’da çok önemli ve ciddi yatırımlar yapıyor. Hatta bu yıl içinde nükleer teknoloji konusunda Hindistan'a yardım etme kararı bilealındı. Üstelik de Hindistan rejimi, nükleer silahların yayılmasını önlemeyi amaçlayan uluslararası anlaşmaya imza atmaya yanaşmadığı halde, üstüne üstlükbu konuda askerî amaçlı deneyler yaptığı halde. İran'ındurumu

düşünüldüğünde Amerika'nın Hindistan'a karşı ne denli toleranslı olduğu ortada.

Son söz olarak da şunu söyleyeyim burada bir özdeyiş var: **Two wrongs don't make a right. Anlamı şu: iki yanlıştan bir doğru çıkmaz.** Yani, gecenin bir yarısı yukarıdan uçakla bomba yağdırıp hiç kan görmeden aşağıdakileri katledenler de bir, aşağıda ölenlerin intikamı üzerine temellenmiş bir inanışla yukarıdakilerin akrabalarını elini bizzat kana bulayarak öldürenler de bir...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyanet'in üç büyük günahı

Hıdır Geviş 14.12.2008

Bundan yaklaşık 400 yıl önce ünlü gemi **Mayflower** İngiltere'nin **Southhampton Limanı**'ndan yola çıkarak Amerika'nın kuzeydoğusunda yer alan **Plymouth**'a vardı. **Gemidekilere Pilgrims deniyordu** ve bu insanlar mezhepleri nedeniyle **İngiliz kilisesinin** ve İngiliz devletinin baskısından kaçıp gelmişlerdi.

Bu baskıyı hiç küçümsemeyin, öyle bir baskı ki bu zavallı insanlar, **yaşadıkları yerden çekip gitmeye ve hiç bilmedikleri topraklara doğru yelken açmaya zorlanmışlardı.** Gidecekleri yerde daha neyle karşılaşacaklarını dahi bilmiyorlardı; son derece riskli, ölümüne bir yolculuktu onlarınki. Nitekim yeni kıtaya (Amerika) vardıklarında **içlerinden 50 kişi, verem, zatürree ve diğer hastalıklar nedeniyle hayatlarını kaybettiler.**

Geriye kalan 50 kişinin çocukları çoğaldı, sonradan gelenlere eklendi ve bu insanlar, ileride günümüz Amerika'sının temellerini attılar.

AMERİKAN LAİKLIĞININ İNŞASI . Mayflower gemisiyle ülkeye ayak basan ilk göçmenlerin yaşam tecrübeleri unutulmadı; **kıtaya gelen ve burada kendilerine yeni bir hayat kurmaya çalışan herkes, bu tecrübeden etkilendi.** Nitekim bu etkileşim nedeniyle, bugün Amerika, dünyada din ve mezhep özgürlüğünün en ileri olduğu birkaç ülkeden biridir. **Dinleri nedeniyle baskı gören insanların torunları, kendilerinden olmayana aynı baskıyı uygulamak istememişlerdi.** Dolayısıyla siyasal sistemlerini de buna göre inşa ettiler. İşte bu sistem, **Amerika'nın aynı zamanda dünyanın en büyük dinî çeşitliliğini barındıran ülke olmasına da yol açtı.** 21 yüzyılın Amerika'sında çoğunluk sırasına göre, **Hristiyanlık (hemen ardından laik inançsızlar geliyor), Musevilik, Müslümanlık, Budizm, Agnostizm Ateizm, Hinduizm, Unitarian Universalist, Paganizm, Spritualistizm, Kızılderili dini, Bahailik, New Age, Sihizm, Scientology, Hümanizm, Deist, Taoizm, Eckankar** gibi onlarca din, inanış ve mezhep yer alıyor.

DİNDEN UZAK DURAN LİDERLER . Peki bu noktaya nasıl geldiler? **Amerikan devletini kuranlar, din ve devlet arasına her zaman sınırları çok belli bir mesafe koymayı başardılar.** 1776'da deklare edilen **Amerikan Bağımsızlık bildirgesinde de din adına tek bir sözcük yoktur.** O zamanki bu tutum, Amerika'nın, Avrupa'dan tümüyle farklı bir yol izlediği anlamına geliyordu. Düşünün bir; aynı yıllarda, İngiltere kralı olan **3. George**, kilisenin başı olarak anılıyordu. **Osmanlı padişahı I. Abdülhamit** ise Müslümanların halifesiydi.

Amerikan'ın ilk anayasasında her şey daha da netlik kazandı. İlk madde de aynen şöyle söylenir, **"Kongre (Meclis) dinin yerleştirilmesiyle ilgili ya da dinin özgürce yaşanmasıyla ilgili herhangi bir yasa yapamaz"**

Olağanüstü keskin bir zekâyla yazılmış olan bu kısa madde, açıkça, din ve devlet işlerini birbirinden ayırıyordu. Bunu yaparken bireylere din özgürlüğünü veriyor ve bu özgürlüğü garanti altına alıyordu. Bununla da kalmıyor Devleti din devleti haline getirmeye çalışacakların da ayağını da baştan kesiyordu.

Bu madde Amerikan laikliğinin de temeli oldu.

Peki din ve devlet arasındaki bu ilişki Amerika'da böyle de Türkiye'de nasıl? Türkiye'de tabii ki durum çok ama çok korkunç. Bu konuda devletin bizzat kendisi çok temel yanlışlar yapıyor. Ben bu yanlışlara **günah** diyeceğim ama siz onları **suç** anlayın lütfen..

GÜNAH BİR: LAİKLİK İLKESİ VE ANAYASA'NIN İHLALİ . Şu an yürürlükte olan Anayasa'nın ikinci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri tarif edilirken, laiklik de bu nitelikler arasında sayılıyor. Peki, devlet gerçekten laik bir devlet gibi mi davranıyor? Hayır. **Türkiye'de devlet Diyanet İşleri Başkanlığı aracılığıyla din işlerine karışıyor** ve dinî hayatı düzenliyor. Oysa laiklik devlet ve din işlerinin birbirinden ayrı tutulması demek. Bu da demek oluyor ki Diyanet'in varlığı Anayasa'ya aykırı. O halde **devletin kendisi Anayasa'ya aykırı davranıyor**.

GÜNAH İKİ: MEZHEP AYRIMCILIĞI . Devlet, Diyanet aracılığıyla ülkedeki Sünni Müslümanlara önemli miktarlarda paralar akıtıyor (**2007 bütçesi, 1 milyar 638 milyon 383 bin YTL. Yani Ulaştırma Bakanlığı'nın 2 katı**). Yani onlara bir şekilde finansal sponsorluk yapıyor: camiler kuruyor, arazi tahsis ediyor, imamların maaşını ödüyor vesaire. Bunu yaparken Anayasa'nın eşitlik ilkesi ihlal edilmiş oluyor. **Madem ülkede yaşayan herkes eşit, neden bu ülkede yaşayan ve TC vatandaşı olan milyonlarca Alevi ile nüfusu nispeten az olan Hristiyanlar ve Museviler bu konuda görmezden geliniyor**.

GÜNAH ÜÇ: RESMÎ HIRSIZLIK . Devlet, vergi toplarken mezhep ve din ayrımı gözetmiyor. Devletin hazinesinde toplanan vergi paralarının bir kısmı Diyanet bütçesi olarak ayrılıyor ve bu bütçe sadece Sünni Müslümanların ibadet masrafları için harcanıyor. Bu durumda bu bütçeden yararlanamayan **Alevi, Hristiyan ve Musevilerin hakkı yenmiş**, paraları gasp edilmiş olmuyor mu? Bu noktada **lafı ne uzatmaya ne de kıvırmaya gerek var, devlet çok açık biçimde hırsızlık yapıyor, Alevinin parasını Sünniye veriyor**.

DİNSİZ REJİM . Şimdi, ne yapmalı? Önce ne yapıldığına bakalım. **AKP iktidarı Alevi dedelerine maaş bağlanmasını tartışıyor**. Oy kaygısıyla da olsa AKP'nin Alevileri resmî olarak tanıma girişimi **kesinlikle olumlu ve güzel**. Ancak bu konuda hâlâ hazımsız oldukları da gözden kaçmıyor. Çünkü Alevilere Diyanet aracılığıyla değil, Kültür Bakanlığı bütçesinden maaş verilmesi konuşuluyor. Yani **Alevilik sunilik gibi bir mezhep olarak değil, kültürel bir olgu olarak algılanıyor hâlâ**.

Peki, bütün bunlara rağmen Alevi dedelerine maaş verilmesi doğru mu, bu durum ülkedeki sorunu çözer mi, hayır doğru değil. . **Eğer Diyanet'in bütçesi Sünnilerle birlikte Aleviler, Hristiyanlar, Yahudiler ve inançsızlar arasında nüfusları oranında paylaştırılırsa diyeceğim bir şey olmaz** ve belki sesimi keserim. Çünkü en azından her dinî gruba eşit davranılmış olacak...

DİYANET'İ HAVAYA UÇURMAK . Ancak en doğrusu nedir diye soracak olursanız şunu öneririm: **En yakın köşe başında, Diyanet İşleri'ni devletin dolmuşundan aşağı itmek** ve ruhunun havaya uçuşunu izlemek. Bir daha da devleti din işlerine karıştırmamak. Çünkü devlet bir organizasyondur ve bu organizasyonun dini olamaz. Eğer devletin dini olursa, bizde olduğu gibi toplumdaki çeşitliliği kucaklayamaz, aradaki mesafeyi kaybeder ve bazı vatandaşlarına haksızlık yapmaya başlar. **Dinsiz bir rejimde ise isteyen istediği kadar cami**

yapsın, hatta Amerika'da da yapsınlar, Rusya'da da, yeter ki benim vergimden çalıp yapmasınlar.

ALEVİLER, DEVLETİ VE SAYIN BAŞBAKANI DAVA ETMELİ . Son söz olarak Alevilere, Hristiyanlara ve Musevilere sesleniyorum. **Size yapılan haksızlık kimsenin yanına kâr kalmamalı**. İster aranızda birleşerek ister tek tek, sırf ibret olsun diye önce Sayın Başbakanımız Tayyip Erdoğan'ı bu hırsızlığa son vermediği için dava edin. Sonra da kendi anayasasını ihlal ederek bu hırsızlığı yaptığı için devleti dava edin. **Cumhuriyet'in kuruluşundan beri hakkınıza düşen ama alamadığınız paraları nüfusunuza oranlayarak hesaplayın ve faiziyle birlikte devletten tahsil edin**.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermenilerin geçmişi kimsenin geleceği olmasın

Hıdır Geviş 21.12.2008

Eğer ordudan kaçmak istiyorsanız bunun iki yolu var; akıllı olduğunuz halde göze batan tuhaf bir takım davranışlarda bulunur ve sonunda **amirlerinize deli olduğunuzu söylersiniz**, onlar da kafayı çatlatmış olduğunuza inanıp sizi eve gönderir. Eğer **kafanızda gerçekten hafif bir çatlaklık varsa**, yine amirlerinize gider, **"ben sorunlu bir insanım, böyleyken böyle"** der sorunlarınızı anlatırsınız, aynı şekilde çürüğe çıkarılır yine eve dönersiniz.

DELİLİĞİN GEREKÇELERİ

Peki, eğer gerçekten zırdelinin tekiyseniz ne olacak? O zaman ne siz deli olduğunuzun farkına varacaksınız ne de kimse size deli olduğunuzu söyleyecek. Dolayısıyla **hiçbir yere gitmeyecek ve orduda kalacaksınız**. Düşünün bir, delisiniz ve elinizde öldürmek için her mühimmat var. Bunun sonuçları ne mi olur? Gün gelir üzerinde uçtığınız **sevimli buzağıları düşman diye bombalarsınız**, bir başka zaman, dağın başında dünyadan habersiz yaşayan **köylüleri bir kiliseye toplar ve süngüden geçirirsiniz**, olmadı ormanları napalm bombasıyla yakarsınız, yetmedi tanklarla girip, kentteki bütün **Hristiyanların dükkânlarını dümdüz edersiniz**, bu da yetmedi farklı politik çizgideki bir **gazete binasına sabotaj düzenlersiniz**.

Merak etmeyin, bütün bu yaptıklarınıza rağmen kimse sizin deli olduğunuzu iddia etmeyecek. Çünkü gerekçeleriniz var: **O buzağılar düşmana akşam yemeği olacaktı**, o köylüler bağımsızlık ilan etmek için o kilisede toplanıp planlar yapıyordu, o ormanda düşman askerleri saklanıyordu, o Hristiyanlar zenginleşecek ve Müslüman ülkemizi ele geçireceklerdi, **o gazete, ordumuzu yıpratmaya çalışan Amerikan casusları tarafından çıkarılıyordu**.

Kendi çapında bir mantığı olan bu gerekçeler, gerçeğin kendisiyle karşılaştırıldığında **deli saçması ve asılsız halüsinasyonlardan başka bir şey değil** elbet.

Bu halüsinasyonlar, kaynağını, ötekilere olan güvensizlikten, paranoyadan, korkudan ve kendine olan güvensizlikten alıyor. Sonuçta ortaya, **zekâdan, mantıktan, dengeden, vicdandan ve insanlıktan nasibini alamamış iftiralar**, "olağanüstü kararlar" ve "geniş çaplı uygulamalar" çıkıyor.

Osmanlı döneminde gerçekleştirilen Ermeni soykırımını "geniş çaplı uygulamalar"a örnek gösterebiliriz.

CATCH 22

Nitekim savaşın, **askerî sistemin ve bürokrasinin her türlü deliliğe açık olan bu mantık dışı yapısını çok güzel ifade eden bir kavram var Amerika'da**; "catch 22" Bu kavram **Joseph Heller**'in aynı adlı kitabından kaynağını alıyor. Heller'in, 2. Dünya Savaşı sırasında bombardıman pilotluğu yaptığı ve kitabı, bizzat kendi tecrübelerinden yola çıkarak yazdığı söylenir. Sonradan **Mike Nicholas** tarafından filme de alınan bu yapıt, gerçekten dahice bir eser. Kitapta **Aziz Nesin** öykülerini çağrıştıran birbirinden absürt bölümler var; bunlardan birinde, **Yossarian adlı bir bombardıman pilotuna**, Amerika'nın hiçbir çıkarı olmayan bir **İtalyan köyünü bombalaması emri verilir**. Ancak uçuş timine komuta eden Yossarian, köyü bombalamak yerine **Akdeniz'in mavi ve serin sularını bombalarıyla ısıtır**. Diğer pilotlar da kurallar gereği onu takip eder ve bombalarıyla denizi köpürtüp üslerine geri dönerler. Komutan, Yossarian'ı cezalandırmak ister, ancak bir başka komutan, bu garip bombalama olayının basına sızmasını engellemek için Yossarian'a madalya verilmesini önerir, böylece Yossarian, olmayan başarısı nedeniyle madalya sahibi olur...

Catch 22 kavramı Ermeni soykırımını organize edenlerin profilini çıkarmamıza da yardımcı oluyor aslında. Bu soykırım, 1. Dünya Savaşı'nın, sisli ve sersemletici ikliminde, mantığını, sağduyusunu, aklını ve vicdanını büsbütün yitirmiş Osmanlı paşalarının ve bürokratlarının planları ve kararları sonucu gerçekleştirilmişti. Varlıklarıyla ülkeyi zenginleştiren, ekonomik, kültürel ve fizikî olarak ülkeye değer katan bir halk, **bu zirdeli Osmanlı paşalarının ve bürokratlarının kararları nedeniyle yokedildi**. Oluk oluk kan döktüler ve büyük bir ihtimalle iyi bir iş başardıklarını düşündüler. O deli paşaların da gerekçeleri vardı tabii. Onlara göre bu **Ermeniler ülkeyi ele geçirip işimizi bitirecekler, o halde biz önce davranıp onların işini bitirelim**.

BÜTÜN KATLIAMCILAR ÜNİFORMALI

Zaten dikkat edin, tarihteki bütün büyük delice katliamları gerçekleştirenler hep üniformalılardır. **Stalin** üniformalıydı **Hitler** üniformalıydı, **Pinochet** üniformalıydı, **Kenan Evren** ve takım arkadaşları üniformalıydı, **Saddam** üniformalıydı. Biraz daha yakın tarihe geelim. **Darfur'da 300 bin insanın ölümünden**, beş milyon insanın ise yerinden yurdundan sürülmesinden sorumlu olan **Omar al-Bashir** üniformalıydı, **Rwanda'da**, 800 bin Tutsi'nin kesilerek öldürülmesinden sorumlu olan **Theoneste Bagosora** yine üniformalıydı.

Şimdi Stalin de Hitler de Osmanlı paşaları da rahmetli oldu, **biraz geriden de olsa onlar da öldürdükleri insanlarla aynı diyara göçüp gittiler**. Ancak bu topraklarda yaşayan herkes şu noktanın bilinciyle uyanık olmalı, **Ermenilerin o acı geçmişi hiçbirimizin geleceği olmamalı**. Ne **Kürtler** ne **Türkler** ne **Sünniler** ne **Aleviler** ne **Hristiyanlar** ne **Museviler** ne **Sosyalistler** ne **Liberaller** ne de **Eşcinseller**... Hiçbir grup yeni bir katliamın kurbanı olmamalı. İşte sağduyu sahibi olan son derece değerli yazar ve sanatçılarımızın başlattıkları özür kampanyası bu açıdan çok anlamlı. **Yasemin Çongar'ın "Özür Diliyorum, Çünkü..."** başlığını taşıyan olağanüstü güzellikteki makalesi bu anlamı çok güzel açıklıyor zaten, üzerine eklenecek hiçbir şey yok.

Ancak son söz olarak şunu söyleyeyim; bu **ülkedeki bireylerin hayat garantisi**, üniformasını çıkarmış, sivil, demokratik, anti merkeziyetçi, şeffaf ve laik bir Cumhuriyet kurarak sağlanabilir.

Amerikalılar eskisi gibi bonkör değil

Hıdır Geviş 29.12.2008

Yakında **Türkiye**'de olacağım. Biraz gerginim galiba. Çünkü alışveriş yapmalı ve hediye almalıyım. **Ailem o kadar kalabalık ki eli boş gitsem olmuyor, birine alsam diğerine almasam yine olmuyor.**

Ancak **İstanbul**'a gidiş tarihi yaklaştıkça, fikrim değişiyor gibi, kimseye bir şey almamayı düşünmeye başladım, hem böylece, bir kaç yükten birden kurtulmuş olacağım; birincisi, kime ne uyar, kim neyi beğenir ya da beğenmez diye düşünmekten, ikincisi, ayaklarıma kara sular inene kadar çarşı pazar gezmekten, üçüncüsü ise bu ekonomik krizde çok kıymetli olan parayı, çula çaputa ıvıra zıvıra harcamaktan.

Ancak sonra tekrar fikir değiştirdim ve kesinlik kazanmamakla birlikte, sadece anne ve babama hediye almaya karar verdim. Yani kafam bir gidip bir geliyor.

Ne alırsan 99 sente

Neyse, **Christmas arifesindeki** alışveriş turumun başlangıç noktası 23. Sokak'ı 8. Cadde'ye bağlayan kavşak oldu. Köşedeki pastanede bir kahve içip peynirli danishimi yedim (danish, Elazığlıların taze tuzsuz koyun peynirinden ve şekerden yaptığı ve **peynirli** dedikleri pideyi anımsatıyor bana).

İçerinin sıcaklığını bırakıp dışarı çıkmak zor oldu, New York son bir haftadır bayağı bir soğuk çünkü. Aynı zamanda, az ileride **99 Cent Store** adlı bir mağazalar zinciri var, o yöne koştum ve mağazanın içine atıverdim kendimi, içerisi sıcaktı.

Burada her şey üst üste yığılı, biraz Anadolu kasabalarındaki eski toptancı dükkânlarını anımsatıyor. Müşterilerin çoğunluğu **Chelsea**'deki **project house** (düşük gelirli insanlar için devlet tarafından yapılmış konutlar) denilen binalarda yaşayan Latinler ve siyahlar, bir de benim gibi tutumlu insanlar (isterseniz cimri deyin)...

Raflarda, çoğunluğu Çin'de yapılmış fiyatı bir dolara her türlü malzeme mevcut; tuzdan karabibere, taraktan çoraba, bisküviden bibloya, oyuncaktan cimbıza kadar... Bazılarının fiyatı bir doların biraz üzerinde ama hiç biri de öyle üç doları geçmiyor.

99 Cent Store'da dolanırken aklımdan, en azından küçük yeğenlerim için bir kaç şey almak geçti. Sonra yine vazgeçtim.

New York'un Mahmutpaşa'sı

Bu mağaza beni kesmedi, bunun üzerine doğruya doğru yürümeye karar verdim. Amacım, 6. Cadde üzerinden yukarıya çıkmak ve İstanbul'daki **Mahmutpaşa'yı anımsatan 28. Sokak'a varmaktı**. Bu sokak üzerinde yer alan mağazalarda, **10 dolara pantolonlar bulabilirsiniz; 8 dolara sahte ama gayet güzel görünümlü saatler, 13 dolara marka parfümler var...** Bu parfümlerin kokusu ne kadar kalıcı ne kadar uçucu, sahte mi değil mi hiç bir fikrim yok.

Bu sokakta da kafama göre pek bir şey bulamadım. Bunun üzerine biraz daha yukarıya yani 34. Sokak'a doğru

yürüyüp, fiyatların nispeten tuzlu olduğu ünlü mağazalar zinciri Macy's'e gitmeye karar verdim. Çünkü Macy's'den alışveriş kartı sahibiyim ve taksitli alışveriş yapabilirim. Hem bu dönemlerde, büyük mağazalarda malına göre yüzde 60'lara varan indirimler yapılıyor.

Dünyanın en büyük mağazası

Macy's'in buradaki şubesinin dünyanın en büyük mağazası olduğu iddia ediliyor. Müşterileri çok çeşitli. Yüzde 42,3'ünü yüksek gelir grubundan insanlar oluşturuyor, Yüzde 37'sini orta, yüzde 20,7'sini de düşük gelir grubundan kişiler. İçerideki kalabalıktan da bunu az bucuk çıkarabiliyorsunuz zaten.

Mağazanın 34. Sokak ve Broadway'e bakan vitrinleri, özel şekilde hazırlanmış. Vitrinler 15'e yakın bölüme ayrılmış. **Her bölüm bir tiyatro sahnesini andırır şekilde dekore edilmiş. İçinde hareketli kuklalar, ilginç ışıklandırmalar ve müzik var.** Dolayısıyla bu vitrinler, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çok çekiyor.

Hep aynı şarkılar

Mağazanın içi ışıltılı ve rengârenk, **George Michael**'in fondaki sesi içerideki kalabalığın uğultusunu birazcık bastırıyor gibi. **Last Christmas** adlı şarkısı çalıyor yine, geçen yıl da çalıyordu, önceki yıl da daha önceki yıl da ve daha daha önceki yıl da...

Bu şarkı bitiyor bu kez **Santa Claus is Coming To Town** başlıyor, ardından **Rudolph The Red Nosed Reindeer**, sonra **Jingle Bell Rock, I'll be Home for Christmas** ve yarı Latince yarı İngilizce söylenen **Feliz Navidad**.

Mağazalarda müzik çalmak burada zaten adet. Ancak Christmas döneminde hep aynı şarkılar çalınca biraz bezdiriyor insanı. Garibim mağaza yöneticileri de ne yapsın, yapılan araştırmalara göre **müşterilerin o mekânda daha fazla kalmasını ve daha fazla alışveriş yapmasını sağlıyormuş fon müziği.**

Köpeklere de Christmas hediyesi

Düşünün şimdi, benim kafamı allak bullak eden bu alışveriş gerilimini Amerikalılar her yıl Christmas döneminde yaşıyorlar. Benim bir arkadaşım tam 45 hediye paketi hazırladı mesela. Herkes herkese bir şeyler almak zorunda gibi. Bu nedenle mağazalar, Christmas'a yakın dönemde adeta yağmalanıyor. Reklamlar da bu konuda adeta insanları kamçılıyor gibi. İnanır mısınız geçen gün televizyonda bir **reklam filmi** izledim, **adam köpeğine de Christmas hediyesi alıyor.**

Christmas aralığın 25'indeydi. Bu ayın 24'ünü 25'ine bağlayan akşam aileler biraraya gelip yemek yapıp yiyorlar ve o akşamın sabahı da birbirlerine aldıkları hediyeleri açıyorlar. Hediyelerin pahalılığına değil, ilginç ve eğlenceli olmasına bakılıyor çoğu zaman.

Nerede o pancarın bolluğu

Christmas gelenekleri Amerikalılar için hakikaten büyük masraf. Yapılan bütün araştırmalar gösteriyor ki her yıl **aralık ayı içinde, her bir evde, ortalama 616 dolarlık harcama yapılıyor ve bu harcamaların 416 doları sadece hediye almak için... Alışveriş çılgınlığı** özellikle kasımın sonunda başlıyor ve aralık ayı sonunda had safaya çıkıyor. Örneğin, **2005 yılı aralık ayında** **sırf internet üzerinden 30,1 milyar dolarlık alışveriş**

yapıldı. Perakende satış yapan şirketler, bazen bir yılda yapamadıkları satışı bu ay içinde yapıyorlar.

GALLUP'a göre 2007 yılında kişi başına Christmas harcaması 866 dolardı. Ancak bu yıl bu rakamın çok düşeceği hesap ediliyor. Bunun işaretleri çeşitli. Normalde, şirketler bu dönemde paralar harcayıp elemanları için Christmas partileri düzenlerler, birçok şirket elemanlarına hediye çeki verir. **Eee bu çekleri nakide çeviremiyorsunuz, mecburen bir şey satın alarak harcamanız lazım. Hediye çekleri ile yapılan alışveriş ise geçen yıl 40 milyon dolara yakındı.**

Ancak bu yıl işler değişti tabii. Ekonomik kriz ülkedeki her şeyi olduğu gibi Christmas harcamalarını da çok kötü etkiledi. İşsizlik son 14 yılın en yüksek oranına erişince o cömert olan Amerikalılar birden tutumlu olmaya başladılar. Elemanları için yılbaşı partileri düzenleyen şirketlerin sayısı çok azaldı, hediye çeki verenler de öyle. Zaten batan mağazalar yüzünden milyonlarca dolarlık hediye çekinin boşa çıktığı söyleniyor. GALLUP'un yaptığı ankete göre **Amerikalıların yüzde 45'i geçen yıla kıyaslandığında bu yıl hediyeye daha az para harcamış.** Harcayanlar da ucuz mağazalardan alışveriş etmeyi tercih etmişler, bu nedenle **Wal-Mart, BJ's Wholesale Club**'ın satışları hiç de fena değil, ancak **Saks Inc.** ve **Abercrombie & Fitch** gibi mağazalar kan ağlıyor. Aynı durum lokanta zincirleri için de geçerli **Red Lobster** müşteri bulamazken 1 dolara hamburger satan **McDonald's**'ın işleri tıkırında.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amerika'nın içindeki ikinci İsrail

Hıdır Geviş 04.01.2009

İsrail, Filistinlilere yönelik bildik vahşi saldırılarından birini daha gerçekleştirdi. Bu saldırılar hâlâ sürüyor. Detaylara hiç inmeyeceğim. Eminim her şeyi benden daha iyi biliyorsunuzdur. Bu nedenle meselenin başka bir yönünü kurcalayacağım. Önce bir soruyla başlayayım; **Sizce Ortadoğu'da küçücük bir ülke olan İsrail, nasıl oluyor da bu saldırıları bu kadar rahat gerçekleştirebiliyor?** Üstelik Dünyanın gözü önünde ve Dünyanın tepkisine rağmen yapıyor bunu. Elindeki güçlü silahlara mı güveniyor dersiniz, olabilir ama silah gücü böyle saldırgan bir politika yürütmek için yetmez, çünkü **İsrail, kaynakları kısıtlı olan bir ülke.** Öyleyse İsrail'e, bu derece kendine güven veren daha güçlü bir kaynak, daha güçlü bir dayanak olması gerekiyor.

Hiç abarttığımı düşünmeyin. **İsrail bütün gücünü bütün o kendine güvenini Amerika'dan alıyor. Amerika'yı oksijen tüpü olarak görürsek, İsrail bu oksijen tüpüyle Ortadoğu'ya dalmış bir dalgıç gibi.** Dolayısıyla bu tüple arasındaki bağlantı hortumu kesildiğinde İsrail'in Ortadoğu'daki konumu çok farklı olur. Ancak bu bağlantı hortumu o kadar güçlü ki koparılması bir 50 yıl içinde bile mümkün değil.

Neymiş bu bağlantıyı bu kadar güçlü yapan, onu anlamaya çalışalım. İsterseniz önce şöyle 2000 yılına doğru bir turlayalım. Bu tarihte Amerikan Başkanı olarak görev yapan **Bill Clinton, İsrail ve Filistin yetkililerini Camp David adlı zirvede bir araya getirmişti.** Bu barış zirvesine katılan Filistin heyeti üyeleriyle yapılan bir röportaj, çok önemli bir detayı ortaya çıkarmıştı. Filistin heyeti üyeleri demişlerdi ki **"Biz iki ayrı İsrail heyetiyle görüşme yapıyoruz, heyetlerden biri İsrail bayrağıyla karşımıza çıkıyor diğeri ise Amerikan bayrağıyla."**

"İSRAİL'E YARDIM İÇİN AIPAC'A YARDIM EDİN"

Yukarıdaki sözlerin ne anlama geldiğini tam olarak çözmek için **Camp David** zirvesindeki **Clinton** heyetinde kimlerin yer aldığına bakmak gerekiyor. Bunların arasında **Martin Indyk** adlı bir isim vardı. Kendisi **AIPAC'in eski yöneticisiydi**. AIPAC bugün hâlâ var olan ve **Amerika'da İsrail'in lobiciliğini yapan çok etkili bir kuruluş**. İsrail'in sağcı Likud partisine destek oluyor. Hatta **"Kasap"** lakaplı **eski İsrail Başkanı Ariel Sharon** bir keresinde Amerikalı dinleyicilere hitaben şöyle demişti, "Ne zaman insanlar bana İsrail'e nasıl yardım edeceklerini sorsalar onlara diyorum ki bize yardım etmek için AIPAC'a yardım edin."

Diğer Amerikalı diplomat ise **Dennis Ross**'du, o da bir Musevi'ydi ve ileriki yıllarda **Washington Institute for Near East Policy** adlı **İsrail yanlısı, Arap düşmanı olan think tank** kuruluşuna katılmıştı. Bir diğer isim **Aaron Miller**'di. Miller, İsrail'de yaşamış ve İsrail'i sürekli ziyaret eden bir Amerikalıydı. İşte bu ekip nedeniyle, **Camp David'de her şey önce İsrail'e soruluyor ve onların kabul edebileceği şeyler masaya getiriliyordu**. Nitekim Amerikan ekibi Filistin devletinin kurulmasından yana tavır koysalar da bağımsızlığı önermediler bile çünkü bağımsızlık İsrail ekibinin kabul edebileceği bir şey değildi.

Yani Filistin heyeti "biz iki ayrı İsrail heyetiyle görüşüyoruz" derken durumu hiç de abartmamış sayılmazlardı, çünkü Amerikan ekibi, Amerika'ya temsilden çok İsrail'i temsil ediyordu.

AMERİKAN SİYASETİNİ REHİN ALAN İSRAİL LOBİSİ

Peki, iş nasıl bu duruma geldi? Ne oldu da Amerika'daki İsrail yanlısı Museviler (**Amerika'da ciddi biçimde İsrail karşıtı olan Museviler de var**, bunu unutmayın lütfen), bir anlaşma olurken bu kadar kritik görevlerde rol aldılar? Söyleyeyim, Amerikan siyaseti, İsrail yanlısı lobi tarafından rehin alınmıştır, **bu rehin alma işlemi, İsrail yanlısı Musevilerin egemenliğinde olan medya, Hollywood, düşünce kuruluşları, üniversiteler, büyük finans kuruluşları ve çeşitli örgütler tarafından gerçekleştiriliyor**.

FİLİSTİNLİLER OBAMA'DAN UMUT BEKLEMESİN

İşte bu nedenle daha baştan söyleyeyim. Üstelik bir Obama hayranı olarak söylüyorum, Obama'dan İsrail'i durdurmasını bekleyenler boşuna umutlanmasın çünkü **Obama'dan Filistin lehine hiç bir şey çıkmayacak. Bunu çok iyi biliyorum**. Nereden bildiğimi anlamak istiyorsanız bu yazıyı sabırla okuyun lütfen, hepsini tane tane anlatacağım.

Obama daha başkanlık aday adayırken **Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği**'ne bir mektup yazmıştı. Mektupta Filistinlileri şikâyet etmiş ve şöyle demişti, "Sınır kapılarının kapatılmasının Filistinli aileler üzerindeki etkisini hepimiz biliyoruz. Bununla birlikte İsrail'in bunu yapmaya zorlandığını anlamalıyız. İsrail sivilleri korumak için bir takım haklara sahiptir. BM İsrail'e yönelik roket saldırılarını engellemeli." **Obama bu mektupta İsrail saldırılarını bir hakmış gibi görürken Hamas'ın engellenmesini istiyor**.

Şimdi, Obama bu mektubu neden yazmıştı. Çünkü Obama çok zeki ve çıkarıcı bir lider. Gücün kimin elinde olduğunu çok iyi bildiğinden İsrail lobisinin desteğini almak için uyanık bir atılım yapmıştı.

BİR GÜNDE TEPETAKLAK OLAN HOWARD DEAN

Amerika'da Musevilerin nüfusu genel nüfusun yüzde 3'ü kadar ama seçim kampanyalarının en büyük finansörleri Museviler. Örneğin **Washington Post** gazetesinin bir keresinde özellikle Demokrat Parti

adaylarının seçim kampanyası **masraflarının yüzde 60'ının** Amerikalı Musevi lobisi olduğunu iddia etmişti.

Bu lobinin gücünü iyi kavramanız için bir örnek vereyim: Howard Dean 2004 seçimleri için başkanlığa adaylığını koyduğunda medyada adından çokça söz ettiriyordu. Kısa zamanda bir yıldız olmuştu. **Ne zaman ki, Arap İsrail çatışmasında Amerika'nın her iki tarafa eşit davranması gerektiğini söyledi** o günden sonra her şey değişti ve Dean'ın başkanlık hayalleri suya düştü. Üstelik söylediği öyle radikal bir şey de değildi. Ama **İsrail yanlısı lobi bunu bile tolere edemedi**. Senatör Joseph Lieberman O'nu İsrail'i satmakla suçladı ve Dean'ın sorumsuz olduğunu iddia etti. Senatörler ortak bir mektuba imza atarak Dean'i eleştirdiler. Ardından Musevi basınının eleştirisi geldi ve **Howard Dean'in adı "İsrail için kötü adam"a çıktı**. Çok geçmedi, bir zamanlar Dean'i yere göğe sığdıramayan popüler medya kuruluşları tavır değiştirip Dean'i görmezden gelerek **O'nu siyasi ölüme terk ettiler. Ardından İsrail'i açıkça desteklediğini ilan eden John Kerry** Demokratların başkan adayı seçildi.

EVİNİN PENCERESİNDEN RUSYA'YI GÖREN KADIN

Bugün **Amerika'daki bütün siyasi aktörler İsrail lobisinin olağanüstü gücünün farkında**, dolayısıyla attıkları adımı da buna göre ayarlıyorlar. Hillary Clinton mesela... geçen seçimlerde Demokrat Parti'den başkan aday adayıyken binlerce insan karşısında yaptığı bir konuşmayı hatırlıyorum. Aynen şöyle demişti: **"Biz İsrail'in yanında yer alacağız çünkü İsrail kendi değerlerinin olduğu kadar Amerikan değerlerinin yanında olan bir ülke."**

Aslında son derece manasız bir cümle bu. Bu manasızlığın Clinton da farkında, ancak İsrail lobisini memnun kaygısı onu böyle konuşmaya itiyor.

Peki, Demokrat olan Hillary kendisini İsrail lobisine beğendirmeye çalışıyor da öteki cephede yani Cumhuriyetçi Parti cephesinde durum nasıl?

Orada da durum aynı. Cumhuriyetçilerin başkan yardımcısı aday adayı Sarah Palin'in konuşmalarına bakmak yeterli. **Dış politikadan zerre kadar anlamayan, adı "aptal" a çıkmış** bu kadın politikacıya dış politikayla ilgili fikri sorulduğunda **"biliyor musunuz, Alaska'daki evimin camından bakınca Rusya'yı görüyorum"** cevabını vermişti. Palin dış politikada bu "aptalca" açıklamalarına rağmen iş İsrail lobisine gelince ne hikmetse birden akıllanıyor ve ne söyleyeceğini çok iyi biliyordu; Ona göre İsrail Amerikanın en yakın dostuydu ve Hamas'ın saldırılarına karşı İsrail i korumak gerekiyordu.

YIRTIK ÇORAPLI SAVAŞ ÇIĞIRTKANI

Hatta bu lobinin sırf İsrail çıkarları için Amerika'yı Irak savaşına sürüklediğini iddia edenler de var. Onlara göre Musevi olan ve açık bir İsrail taraftarı olan **New York Times gazetesi** yazarı **Thomas Friedman**'ın ve yine **Paul Wolfowitz**'in tavrı bunun en büyük kanıtı. Wolfowitz'i siz **"yırtık çoraplı Dünya Bankası Başkanı"** olarak hatırlıyorsunuz. Nitekim kendisi Bush hükümetini, Afganistan'dan önce Irak'a saldırması konusunda ikna etmeye çalışmıştı. O da açık bir İsrail yandaşı. Hem o, hem de Friedman, inanılmaz bir savaş çığırkanlığı yapmış, ülkenin Irak'a girmesi için ellerinden geleni yapmışlardı.

Zaten **Jimmy Carter**'den bu yana Amerikan dışişlerinde İsrail yanlısı bürokratlar hâkim. Bu bürokratlar sayesinde en büyük ekonomik yardım İsrail'e gidiyor. Askerî yardımlar konusunda diğer ülkelere zorunlu koşulan şartlar İsrail'e koşulmuyor. Yine aynı şekilde, İran ve Kuzey Kore'nin nükleer silah çalışmaları

konusunda haklı bir yaygara koparılırken, İsrail'in nükleer silah çalışmaları tümünden görmezden geliniyor.

MUSEVİLER VE İSRAİL

Bütün bunlardan sonra şunu vurgulamakta yarar var. **Musevilerle İsrail'i aynı kefeye koymamak gerekiyor. İçinizden kaçınız Türkiye devletinin bütün politikalarıyla kendini hemfikir görüyor?** Dolayısıyla bütün Musevileri İsrail devletinin politikalarıyla hemfikir görmek ve onlara karşı önyargı beslemek çok yanlış. İsrail devleti sınırları içinde yaşayan ve savaşa karşı olan son derece özgürlükçü bir kesim bile var. Amerika'daki Musevilere dönersek, onlar bu ülkede her zaman bütün ilerici ve yenilikçi politikaların arkasında olmuştur. Hatta siyahların yasal haklarının kazanımında bile katkıları yadsınamaz. Ancak bir kesim var ki, İsrail söz konusu olduğunda tümüyle romantik bir bağlılıkla hareket ediyor ve bu bağlılığın getirdiği güçlü destek de İsrail ordusunu savaş konusunda cesaretlendiriyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Portakalları denize atan Filistinli

Hıdır Geviş 11.01.2009

"Yıllar önceydi, **Gazze bölgesini ilk defa ziyaret ediyordum.** Arkadaşım **Alya** ile birlikte Gazze'nin **sahil şeridinde arabayla ilerliyorduk.** Birden ileride, sahilde **bir adamın denize bir şeyler fırlattığını fark ettik.** Yaklaştıkça anladık ki bu yaşlı adamın elindekiler **portakaldan** başka bir şey değildi. Yanındaki sandıktan çıkardığı portakalları denize fırlatırken, keyifli bir oyun oynuyor falan değildi, çünkü bunu yaparken üzüntülüydü. Yaptığından pişmanlık duyuyor olmalıydı ki elindekiler ağırlaşıyor, sanki kaldırılması güç demir güllerle dönüşüyor, kolunu güçlükle hareket ettiriyordu. Bu talihsiz adam, kendi bahçesinden topladığı bu **portakalları İsrail'e sokamadığı için satamamış ve emeğinin karşılığını alamamış Filistinli bir çiftçiydi.** Dolayısıyla bekleyip portakalların çürümesini görmek yerine, onları denize atıp unutmayı tercih etmişti. O gün tanık olduğum bu manzara hiç bir zaman aklımdan çıkmadı."

Yukarıdaki satırlar, Harvard **Üniversitesi öğretim görevlilerinden Sara Roy'a ait.** Roy bu ziyareti 1985 yılında gerçekleştirmişti. O günden bu güne yıllar geçti ancak bu manzarada değişen hiç bir şey olmadı. Çünkü bugün hâlâ Gazzeli çiftçiler, benzeri hayal kırıklıkları yaşıyorlar onca emek verdikleri ürünlerini İsrail'in çıkardığı zorluklar nedeniyle satamıyorlar ve para kazanamıyorlar dolayısıyla yaşamları sürekli bir kâbus olarak devam edip gidiyor.

İSRAİLLİLER KENDİ GEÇMİŞLERİNİ FİLİSTİNLİLER'E YAŞATIYOR

Bugün medyada İsrail'in Filistin'e uyguladığı askerî ve siyasi baskılardan söz ediliyor. Oysa bu baskıların bir de ekonomik ayağı var. İşte bu üç ayaklı baskı nedeniyle Filistin, özellikle Gazze, modern dünyanın en büyük toplama kamplarından birine dönüşmüş durumda. Bu bölgede sefalet kol geziyor. Bir dönem Hitler tarafından toplama kamplarında tutulan, aç bırakılan, işkence yapılan ve ölüme hazırlanan masum insanların kurduğu İsrail devleti, şimdi kendi halkının geçmişini aynen Filistinlilere yaşılatıyor. Filistinliler Gazze şeridinin öte yanına

sıkıştırılmış ve ölüme terkedilmiş esirler gibiler. Neden böyle olduğunu birazdan daha iyi göreceksiniz.

Gazze’de ekonomik durum gerçekten içler acısı. Üstelik bu durum tesadüfî değil, aksine sistematik. Asıl korkunç olan da bu zaten. İsrail uyguladığı politikalarla o toprakları her anlamda Filistinliler için yaşanmaz hale getirmek ve oralardan çekip gitmelerini sağlamak istiyor Tıpkı daha önceki katliamlar nedeniyle dünyanın başka ülkelerine toplu göçe zorladıkları milyonlarca diğer Filistinli gibi. İsrail şimdi kalanları da göndermek istiyor.

AĞIR AĞIR ÖL FİLİSTİN

İşin hem trajik hem de komik bir yönü var; İsrail ve Batılı devletler, bu halktan, yaşadıkları onca eziyete karşı sessiz kalmalarını ve duruma katlanmalarını istiyorlar: çocuklar taş atmasın, Hamas İsrail kentlerine füze fırlatmasın. Bu arada İsrail her şeyi yapsın. Peki, o halde Filistinliler ne yapsın? Filistinlilerden yapılması istenen tek şey var; hiç karşı koymadan oturup beklemek ve ağır ağır ölmek...

GAZZE İKİNCİ DUBAİ OLABİLİR Mİ?

İsrail’in bu halkı nasıl adım adım köşeye sıkıştırdığını biraz daha yakından görelim. 2005 yılındaki ayrılmadan bir yıl sonra Bush, Gazze’yi Filistinliler için büyük bir fırsat olarak değerlendirmişti. Ona göre Filistinliler bölgede modern bir ekonomi inşa edebilirlerdi. İsrail şakşakçısı olan ve ne hikmetse zaman zaman **pembe hayallere dalacak kadar saflaşan New York Times yazarı Thomas Friedman** ise Filistinlilerin Gazze’de ikinci bir Dubai kurabileceklerini yazıyordu. **Çünkü bu iki kafadara göre Gazze’nin içinde bulunduğu büyük ekonomik çöküntü sadece bir tesadüftü, dolayısıyla Filistinliler isterlerse bu kaderi değiştirebilirlerdi.**

Oysa ne bu yoksulluk bir tesadüftü ne de Filistinliler modern bir ekonomi kurmak için gerekli güce ve bağımsızlığa sahipti. Bir kere Gazze ekonomisi tümüyle İsrail’e bağımlıydı ve **1970’lerden bu yana kuralları İsrail belirliyordu.** 2000 yılındaki intifadadan bu yana İsrail’in mantık dışı kısıtlayıcı politikaları iyice arttı ve durum daha da kötüye gitti. Her şeyden önce İsrail’den gelen aylık 55 milyon dolar civarındaki gümrük ve vergi gelirleri kesildi, **çünkü İsrail bu paraları Gazze’yi cezalandırmak için elinde tutma kararı aldı ve vermedi.** Ayrıca uluslararası ambargo nedeniyle Gazze’ye verilmesi gereken yıllık 1 milyar doların üzerindeki ekonomik yardım donduruldu dolayısıyla bu para da Gazzelilerin eline geçmedi. Çünkü onlara göre Meclis’te çoğunluğu elinde bulunduran Hamas bir terör örgütüydü. Oysa bu örgüt demokratik bir seçimle başa geçmişti ve **halk aşırı derecede “peki efendimci” olan Arafat yanlılarının** hiçbir sonuca götürmeyen politikalarından bıktığı için **Hamas’a** oy vermişti.

Bütün bu gelişmeler Gazze’de işsizliğin sürekli olarak yükselmesine sebep oldu. Dünya Bankası verilerine göre 2007 yılına ait işsizlik oranı yüzde 30’u buluyordu. Bunun daha yüksek olduğunu iddia edenler var. Bu arada yoksulluk oranı yüzde 50’nin bile üzerine çıkmıştı Durumun vahametini düşünün artık.

Zaman zaman bu trajik durumun ortadan kalkacağına yönelik de umutlar yaratılmadı değil. 2007 Kasım’ındaki **Annapolis konferansından sonra İsrail başbakanı Olmert ve Filistin lideri Abbas** bu meseleleri **2008 sonuna doğru çözmek** konusunda mutabakata varmışlardı. **Filistin Reform ve Kalkınma Planı** gereği 7,7 milyar dolarlık bir paket öngörülüyordu. Ancak hepinizin şahit olduğu gibi barış ve ekonomik rahatlama değil İsrail’in vahşi saldırısı geldi.

İsrail'in son saldırısına kadar 1,5 milyon Gazzeli ne İsrail'e giriş yapabiliyordu ne de Rafah'dan Mısır'a geçebiliyordu. Yiyecek, yakacak, elektrik, su gibi kritik ihtiyaçlarını karşılamak konusunda inanılmaz zorluklar çekiyorlardı. Bu nedenle binlerce Gazzeli 2008 Ocak'ında Mısır sınırındaki duvarı yıkıp karşı tarafa yani Mısır'a geçmek zorunda kaldı, sırf yiyecek ve yakıt satın alabilmek için. **Hatta Mısır**, insanlar içeri girip temel ihtiyaçlarını satın alabilsinler diye **Ramazan'ın başlangıcında sınır kapısını bir kaç günlüğüne açık tutmuştu.**

Şimdi bütün bunlara ek olarak evlerine bombalar düşüyor, ölüyor, yaralanıyor ve yok oluyorlar, üstelik bu portakal mevsiminde...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu ülkede her şeyin çivisi çıkmış

Hıdır Geviş 18.01.2009

Bir suredir **Türkiye'deyim**. Bu ziyaretim biraz gecikmeli gerçekleşti. Dolayısıyla Türkiye'ye ilişkin unuttuğum pek çok detayı tekrar hatırladım. Sonra bu detayları sizlerle paylaşmaya karar verdim. **Sekiz yıldır Amerika'da yaşayan birinin** Türkiye ile ilgili gözlemleri, sizin için ilginç olabilir diye düşündüm. Bu arada bir noktayı özellikle vurgulamak istiyorum. **Bu ülkede insanlar, bir başkasına saygı duyma konusunda ciddi biçimde zorluk çekiyor.** Oysa **saygı, ilişkilerin daha güzel ve daha kolay yürümesini sağlayan en temel faktör.** Bu konuda herkesin, "ben başkasına ne kadar saygılıyım" diye düşünüp, kendini sorguya çekmesinde fayda var. Her neyse, şimdi gözlemlerime geçeyim:

HIRSIZLIK . Daha İstanbul'a ayak basar basmaz soyuldum. **Oysa sekiz yıllık Amerikan maceramda bir kez bile bir şeyim çalınmadı.** Kimse evime girmede mesela. Üstelik **ben çoğu zaman evin kapısını kilitlemeyi unuturum.** Sokakları **İstanbul** kadar kalabalık olan **Manhattan'da** yürürken cüzdanımı yürüten de çıkmadı, zaten hiç bir zaman cüzdanımı kollama gereği duymadım. Şimdi ise tam bir paranoyak oldum: Türkiye'de genellikle evde vakit geçiriyor, pek sokağa çıkmıyorum, ancak ne zaman çıksam elimi cebime sokuyor, **cüzdanımı sıkı sıkı tutuyorum.**

KUYRUK İHLALİ . Her bakkala gittiğimde **istismara uğruyorum. Parayı tam kasiyere vermek üzereyken önüme biri giriyor** ve bu biri, sanki ben orada yokmuşum, görünmez bir adammışım gibi parasını benden önce uzatıyor, malını alıyor ve aldırış etmeden çekip gidiyor. İşin ilginç yanı, **bakkal gözünün önünde cereyan eden bu haksızlığı önlemek konusunda hiç bir teşebbüste bulunmuyor**, benden onun adına özür de dilemiyor. Zaten **"özür dilerim" lafını buraya geldiğimden beri hiç işitmedim. Eğer insanlar bu lafı telaffuz etme konusunda bu kadar zorlanıyorsa, bu, o insanların, suçlarını kabullenme konusunda çok zorlandıkları anlamına gelir.** Bu nedenle, Türkiye'de insanlar, kendileriyle ilgili her sorundan başkalarını mesul görüyor ve o başkalarını suçluyor, kimsenin kendini suçladığı yok.

EROTİK KUYRUKLAR . İster havalimanında, ister bankada olsun, **ne zaman bir yerde bir kuyruk olsa, herkes birbirine yapışarak kuyruğa geçiyor.** Önündekiyle arasında mesafe bırakmak kimsenin aklına gelmiyor. Daha ilk kuyruğa girme tecrübemde benim aklıma geldi ama arkamdaki öyle çok yapıştı ki ilerleyip ben de önümdekine yapışmak zorunda kaldım. **Yana çekileyim dedim, sıramı kaptırdım.**

KÖTÜ MUAMELE . Kadınlar alışveriş yaparken çalışanlara çok kaba saba davranıyorlar. Kesinlikle **azarlar gibi**

ve emir verir gibi konuşuyorlar. Demek ki yeri geldiğinde kocalarının kötü muamelesinden dem vuran, onların yeterince romantik olmadığından, ince davranmadığından şikâyet eden **kadınlar, fırsat bulduklarında başkalarına kötü muamele etmekten geri kalmıyor.**

KÖLE MUAMELESİ . Bazı ofislerde ilginç manzaralara tanık oldum: Müdürler çalışan görevlileri azarlıyor. **Yani müdürler müdür gibi değil, çocuklarına bağırarak asabi bir aile babası gibi davranıyorlar.** Özellikle erkek yöneticiler, çalışanları, rahatlıkla öseleyecekleri küçük çocuklar gibi algılama alışkanlığını terk etmeli. Çünkü **bu ilişki türü aslında bir köle ve kâhya ilişkisini andırıyor.** Hatta **Çalışma Bakanlığı,** işyerlerinde kötü ve saygısız muameleyi engellemek konusunda yasal bir takım düzenlemeler yapmalı.

TRAFİK . Sürücülerin yayalara karşı bu kadar saygısız olduğunu görmek çok üzücü. **Sürücüler her nedense yayalara karşı kendilerini üstün görüyor** ve bu üstün görme nedeniyle her konuda kendilerini yayalardan daha öncelikli sayıyorlar. **Sürücülerin çoğu cinayete teşebbüs eder gibi araba kullanıyor,** herkes her an birini ezebilir. Özellikle ara sokaklarda çok hızlı araba kullanılıyor, kavşaklarda durup bekleme ve etrafı kollama alışkanlığı yok, karşıdan karşıya geçenler umursanmadan, çok hızlı dönüşler yapılıyor. Örneğin kavşaklarda ciddi ezilme tehlikeleri atlattım, hâlâ sağ kaldığıma şaşıyorum. İstanbul'da **daracık sokaklar bile çift yönlü trafiğe açık.** Oysa özellikle ara sokaklarda tek yön uygulamasına gidilmesi yayaların can güvenliğinin sağlanması açısından çok önemli.

HÜRRİYET'İN YEMEĞİNİ NASIL KAÇIRDIM . Amerika'ya taşınmadan önce burada gazetecilik yapıyordum. Bizim medya sektörü çok istikrarsız olduğu için sürekli iş değiştirmek zorunda kalırsınız. Dolayısıyla ben neredeyse her grupta çalıştım. Bütün bu gruplar arasında Hürriyet'in benim için ayrı bir yeri var; nedeni de yemekleri; çünkü çok lezzetli. İşte bu sebeple sevgili dostlarım **Cengiz Semercioğlu** ve **Selim Akçin**'le özellikle Hürriyet binasında buluşmak istedim, birlikte yemek yiyecektik. Ancak ben trafiğin bu kadar kötü olabileceğini hesaplayamadığım için randevuya geç kaldım. Dolayısıyla yemeği kaçırdım. Kısmetime Selim'in ısmarladığı tost ve çay düştü, o da güzeldi. Hürriyet binasında eski dostum **Gülden Aydın**'la ayaküstü sohbet etmeansı bulmak da bu ziyaretin ikramiyesi oldu. Eskilerden **Mevlüt Tezel** ve genç gazeteci **Hakan Gence**'yle de biraz sohbet ettik.

DÜKKÂN ENFLASYONU . Mahallelerde, sokak içlerinde de olsa, inşa edilen **çoğu binanın giriş katı, dükkân yeri olarak düzenleniyor.** Böylece mahallenin her yerinde dükkânlar açılıyor. Oysa **küçük işyerleri de olsa, bu işyerleri konutlardan biraz uzak tutulmalı.** Devletin ve belediyelerin bu konuyu ciddi biçimde ele alması gerekir. Ana caddeler ve belli caddeler dışındaki sokaklarda inşa edilen apartman girişlerine dükkân yapılmasına izin verilmemeli. Bu gidişatin sonuçları esnafı da olumsuz etkiliyor; **her yerde dükkân olunca pastadan alınacak dilim de zayıflıyor tabii.**

GÖRÜNTÜ KİRLİLİĞİ . New York'ta bir tek **Times Square** civarındaki binalarda üst üste binmiş gibi duran ışıklı-renkli ilan tabelaları görürsünüz. Nitekim **bu tabelalar o bölgeye özel bir kişilik katar.** Ancak **şehrin geri kalan binaları üzerinde reklam panoları ve küçük işyerlerinin tanıtım tabelalarını biraz zor görürsünüz.** İş hanlarındaki işyerleri, bina dışına tabela asamazlar. Bina içinde olan ve kapısı sokağa açılan dükkânların ise neye göre ve ne ölçüde isimlerini yazacakları belli kurallara bağlıdır. Kimse kafasına göre tabela asamaz. Hatta bu konuda başkent Washington DC'de kurallar daha sıkıdır. **İstanbul'daki binalar ise reklam tabelasının kendisine dönmüş durumda.** Özellikle iş merkezlerinin duvarları insanı bakarken yoran karma karışık yazı ve resimlerle dolu. **Belediyelerin** bu konuda ciddi önlemler almaları gerekiyor, **aksi halde İstanbul hızla çirkinleşecek.**

DOLMUŞ ŞOFÖRLERİ . Yolculuk ettiğim dolmuş, bir durakta durdu, **kaldırımındaki yaşlı kadın**, tam sol ayağını dolmuşun basamağına atmış, sağ ayağını da atmak üzereydi ki şoför hemen gaza bastı. Eğer kolundan yakalamasaydım, yaşlı teyze tekerin altında yuvarlanıp ezilebilirdi. Dolmuş şoförüne dönüp aynen şunları söyledim; **“insanlar, özellikle de yaşlılar dolmuşa binerken, aracınızı hareket ettirmemeli ve o insanları yerlerine oturana kadar beklemelisiniz, aksi halde insanlar düşebilir, yaralanabilir ve ölebilirler”** dedim. O da bana **“sen ne diyooosun yaa”** diye karşılık verdi. Bu sırada dolmuş içindeki hiç bir yolcu bu adaletsizliğe karşı gelmeye yeltenmedi bile.

GARSONA LÜTFEN DEMEK . Arkadaşlarımla birlikte **bir lokantaya girdik**, garson geldi, ben her zamanki alışkanlığımla garsona dönerek, **“Nasılsınız iyi misiniz”** diye sordum, sonra da lokantayla ilgili bir iki soru sordum. Kısa ama çok sıcak bir ilk tanışma sohbetiydi. Ancak yanımdaki arkadaşlarım bu durumdan pek fazla hoşlanmadılar. Yemekte, İsrail’in Filistinliler üzerinde yıllardır süren insan hakları ihlallerinden söz edildi. **Ne tuhaftır ki yemek boyunca bu üniversite mezunu olan, duyarlı olan, çok iyi meslekleri olan arkadaşlarım, garsona karşı, bir kez bile “lütfen” sözcüğünü kullanmadılar**, sürekli emir cümleleriyle garsondan bir şeyler istediler ve **garsona onca hizmeti karşılığında hiç teşekkür etmediler**.

CANA YAKINLIK . Türkiyelilerin en övündükleri yanları cana yakın olmalarıdır. Ancak **ben buna pek katılmıyorum**. Özellikle **üzerlerinde biraz daha pahalı giysiler taşıyan insanlar, nedense çok kasıntı ve soğuklar**. Bir barda ya da lokantada biriyle dostça tanışmak çok zor, biriyle göz göze geliyorsunuz, gülümsüyorsunuz ama karşılık yok, sohbet etmek için ortaya bir laf atıyorsunuz gerisi gelmiyor. Örnek vereyim: dışının bekleme salonuna **girdiğimde, orada oturan hanımefendiye kibarca, “merhaba” dedim**, hanımefendi aldırış etmeyince duymadı sandım, yerime oturunca, bana baktığını fark ettim ve tekrar **“merhaba” dedim**, hanımefendi merhaba karşılığını vermek yerine, azarlar ve hesap sorar bir üslupla, **“bir yerden tanışıyor muyuz”** dedi. Ne söyleyeceğimi bilemedim. Bundan şu sonuç çıkıyor: **Türkiye’de kentte yaşayan insanlar, tanımadıkları insanlardan korkuyor, onlara güvenmiyor ve potansiyel bir tehlike olarak görüyorlar, bu nedenle de yaklaşmamayı tercih ediyorlar**.

GÜZEL BİR ŞEY: Taraf ZİYARETİ . Seyahatimde *Taraf*’ın ofisini de ziyaret etme şansı buldum. Yerleri harika; **Kadıköy iskelesine çok yakın ve deniz manzaralı olan y şeklinde bir ofisleri var. Tamer Kayaş** sağolsun, bana hemen bir çay ısmarladı, içim ısındı. Çalışan arkadaşların hepsi çok sıcak ve hoş insanlar.

ZAVALLI CNN TÜRK . **Çok ciddi bir CNN takipçisiyim**. Evdeki ana kanalımdır ve diğer kanallara ondan hareket ederek geçerim, sonra hep döner yine CNN’e geri gelirim. İşte bu ilgim nedeniyle burada olduğum süre içinde CNN Türk’ü nedir ne değildir diye dikkatlice izlemeye çalıştım. Ancak kanal, Amerikan CNN’inden çok, TRT2 çizgisinde bir özel televizyon gibi. Hazır **kanalın başına iki değerli ve saygın gazeteci yani Mehmet Ali Birand ve Ayşenur Arslan geçmişken** bazı tavsiyelerde bulunmak istiyorum. CNN Türk bir haber kanalı olmasına rağmen çok **heyecansız ve durgun**. Bunun en temel sebebi kanalın yükünün rutin programlara bindirilmesi, örneğin Noyan Doğan’ın ve Kürşat Başar’ın aheste çek kürekleri şeklinde ilerleyen programları kanalı yavaşlatıyor. **Tembel işi olan ve kanalı şişirmekten başka işe yaramayan bu stratejiden vazgeçilmeli**. Bunun yerine **haber merkezini güçlendirmek ve CNN ismini taşıyabilecek gazeteciliği çok güçlü kadrolu anchorlar almak gerekiyor**. Muhabir olarak da alanında çok deneyimli **senior muhabirlere ağırlık tanınmalı**. CNN Türk’ün iç örgütlenmesini pek bilmiyorum ama **haber konusunda deneyimli haber yapımcılarının sayısının en az muhabirler kadar arttırılması, hazırlanacak haberlerin hem görsel, hem içerik, hem sunum zenginliği, hem de hız kazanmasına yol açacaktır**.

Bunlar dışında, **dekor düzenlemeleri çok özensiz ve yaratıcılıktan uzak. Kanalın bir mizanpajı yok**. Bu

eksikliği gidermek için, farklı bölümler arasında köprü kuracak ve **kanala görsel bir bütünlük kazandıracak grafik tasarımları geliştirilmeli**. Ayrıca bu iki yeni yönetici, kendilerine “**Neden CNN Türk Amerikan CNN’i gibi kendi öz starlarını yaratamadı**” diye sormalı. Bu sorunun cevabını vermeye çalışırken kendilerine yol açacak pek çok fikir geliştirebilirler.

TELEVİZYON DİZİLERİ . Türk televizyon piyasası **Hindistan’ın Bollywood’una dönmüş** durumda, aşırı dizi üretimi var. Hepsinden birer bölüm izlemeye çalıştım ama yetişemedim. **İzlediklerimin hiç birini sevmedim**. Bir dönem **medyatava.com** adlı internet sitesine yazan başarılı tv eleştirmeni **Atilla Aydoğdu**’yu şimdi daha iyi anlıyorum. Çoğu dizide, **sulandırılmış bir sözde samimiyet ve hastaca bir duygusallık ağır basıyor. Ne zekice yazılmış diyaloglara, ne de ilginç bir hikâyeye rastladım**. İşte bu nedenlerle eğer ben bir diktatör olsaydım; ilk icraatım bu dizilerin hepsini yasaklamak olurdu. Hepsi birbirine benziyor, **biri diğerinin öteki bölümü gibi**, biri bitiyor diğeri başlıyor, **oyuncuların hepsi hiç bıkmadan ağlamaklı ses tonuyla konuşuyorlar**, fonda ağlamaklı müzikler çalıyor.

RÜŞVET VE YOLSUZLUK . Bir aile dostumla arabada gidiyoruz. Aile dostumuz **’Deniz Feneri’nden ve öteki yolsuzluklardan şikâyet ediyor**, politikacıları ahlaksızlıkla suçluyor. Derken trafik polisi bizi durdurdu. Bir belge eksikti. Bizimki dışarı çıktı, az sonra geri geldiğinde, **rüşvet verip** kurtulduğunu söyledi. Ben de ona **trafik polisine rüşvet vermenin de diğerleri gibi bir tür yolsuzluk olduğunu** söyledim. Beni orada arabasından indirmedi ama bir daha da yüz vermedi.

TUVALETLER . Lokantaların, barların ve birahanelerin **tuvaletleri sidik kokuyor**. Bunun en temel nedeni **alaturka tuvaletler**. Yapısı gereği sağlıksız olan bu tuvaletlerin yasaklanması gerekiyor. İkincisi ise tuvaletlerde içerideki **havayı dışarıya taşıyacak havalandırma sistemi yok**. Belediyeler böyle yerlere nasıl ruhsat veriyorlar pek anlayamadım.

ASIK SURATLI İNSANLAR . İnsanlar güler yüzlü değil, asık suratlı, çok çabuk sinirleniyor ve çok çabuk kavga ediyorlar. Bu nedenle ortaya ürkütücü görüntüler çıkabiliyor. Oysa kavga olaylarını azaltmanın çok kolay bir yolu var; ilk fiziki saldırıda bulunanlar için çok ağır cezai yaptırımlar getirmek.

* * *

Türkiye gözlemlerim burada bitmiyor. Devam edecek. Bu bölümü burada sonlandırırken, babalarını kaybeden yeğenlerim Hasret’le Meltem’e ve tüm aileye sabırlar diliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İkiyüzlü Ortadoğu ve Müslümanın Müslümana ettikleri

Hıdır Geviş 25.01.2009

Geçen haftaki yazımda Türkiye’deki tatilim süresince yaptığım gözlemlere yer vermiştim. Bu yazı nedeniyle alışık olmadığım kadar çok okur mektubu aldım. Bazıları çok sevmiş, bazıları sinir olmuş. Sinir olan okurlarımı

çok iyi anlayabiliyorum; bir başka insandan kendinizle ilgili negatif değerlendirmeler işitmek, kolay hazmedilir bir şey değildir. Ancak hepimiz önce şunu bilmeliyiz: **bugüne kadar hayatındaki sorunlar nedeniyle, devleti, hükümeti, orduyu, polisi, şirketleri, patronları, Amerika'yı suçlayanlar bu listeye bir de kendilerini eklemeli.** Benim o gözlemlerimden çıkardığım sonuç şuydu. **Halkı oluşturan pek çok birey aslında eleştirdikleri ve suçladıkları kurumlara benziyorlar: kuralları ihlal ediyor, hak yiyor, kötü davranıyor, yalan söylüyor, rüşvet veriyor, üzüyor, fiziki şiddete başvuruyor...**

Eğer hayatımızı tedavi etmek istiyorsak, yaptıklarımızı ne olursa olsun kabullenmek zorundayız. **İnkârın olduğu yerde hiç bir şeyi değiştiremez, hiç bir ilerleme sağlayamaz ve hiç bir şeyi de sağaltamayız.**

Bu girişi fazla uzatmadan gözlemlerimin ikinci kısmına geçmek istiyorum:

Müslüman dünyasında çifte standart

İsrail'in Gazze halkına yönelik zulmü bütün dünyada İsrail aleyhtarı bir hava yarattı. Milyonlarca insan İsrail'i protesto etmek için sokaklara döküldü. En büyük kitlesel tepki ise İslam coğrafyasından geldi. Türkiye de tepki veren ülkelerden biri oldu. İstanbul'da sokağa adiminızı attığınız andan itibaren bu tepkinin farkına varıyorsunuz. Her yerde İsrail'i kınayan pankartlar ya Filistinlilere yardım organizasyonlarının pankartları var. Bu çok anlamlı ve güzel.

Ancak **gönül ister ki Ortadoğu halkı, aynı tepkiyi kendi ülkelerinde ve komşu ülkelerdeki insan hakları ihlalleri konusunda da verebilsin...** Çünkü ister istemez akla şu soru takılıyor: Ortaya konulan bu kitlesel tepkiler, insan hakları prensiplerinden hareket edilerek gerçekleştirilmiş protesto gösterileri mi yoksa Musevi düşmanlığından beslenmiş sabun köpüğü bir kabarma mı? Demek istediğim şu; sadece bir Musevi bir Müslümana zulüm ettiğinde değil, bir Müslüman bir Müslümana zulüm ettiğinde de aynı tonda gürleyebiliyor muyuz? Öyle zannediyorum ki Müslümanın Müslümana ettiği zulüm konusunda Ortadoğu halkı çok sessiz kalıyor. Oysa **Ortadoğu'nun karanlık ve acı suyunun altına biraz daldığınız vakit görüyorsunuz ki orada İsrail'in zulmünden daha şiddetli bir zulüm var: bu, Müslümanın Müslümana ettiği zulüm...** Örnek mi istiyorsunuz. İşte örnekler:

IRAK'IN HALEPÇE KATLİAMI: Saddam Hüseyin 1988 yılında **Kürtler üzerine kimyasal bomba attığında, ne Kuzey Afrika ülkelerinde, ne Ortadoğu ülkelerinde, ne de Türkiye'de Irak'ı protesto etmek için kitlesel halk gösterileri yapıldı.** Üstelik Saddam kendinden beklendiği üzere çok canice davranmış, attığı kimyasal bombalarla çoluk çocuk dahil beş bine yakın insanı öldürmüştü, on bine yakın insanın da yaralanmasına ve sakat kalmasına sebep olmuştu.

Bütün bunlara rağmen **Müslüman dünyasında Saddam'a karşı her zaman büyük bir sempati beslendi, kimse onun kendi öz halkına yaptığı zulümleri görmek ve hatırlamak istemedi.** Bu Ortadoğu kabadayısının Müslümanlık değerlerini kullanarak Amerika ve İsrail'e karşı çıkması, Onun bütün kötülüklerinin üzerini örtmeye yetmişti.

SURİYE'DEKİ VATANSIZ KÜRTLER: Suriye, bir Cumhuriyet rejimi olarak anılıyor. Ancak nasıl bir Cumhuriyetse **baba Hafız Esad 1970 yılından 2000 yılına kadar, yani ölene kadar tam 30 yıl boyunca ülkeyi yönetti.** Odur budur da oğlu **Başer Esad** direksiyonun başında.

Bu diktatörlük, insan hakları ihlalleri konusunda nam salmış. Bu namdan biraz söz edeyim: **Bugün Suriye'de**

yaşayan tam 300 bin Kürdün vatandaşlık statüsü yok, yani bu insanların bir nüfus cüzdanı yok, vatansız sayılıyorlar, dolayısıyla maaşlı bir işte çalışmıyorlar, hiç bir sosyal hakka sahip değiller. Oysa o Kürtler binlerce yıldır orada yaşıyorlar. **Ne ilginçtir ki aynı Suriye siyasal sığınmacı olarak kendi ülkesine gelen Filistinlilere her türlü hakkı tanıyor. Elbette tanınmalı** ve yardıma ihtiyaç duyana kucak açmalı ancak bu çok **çirkin bir çifte standart** değil mi sizce.

GÖZALTINDA YAŞAYAN SUUDİ ARABİSTAN HALKI:Suudi Arabistan, İnsan Hakları ihlalleri konusunda bir başka nam salmış ülke. Öyle ki, halk, bunaltıcı devlet politikalarından dolayı adeta gözaltında yaşıyor gibi.

Kadınlara, dinî azınlıklara (**İsmailî ve Şiiler**) ve yabancılara karşı inanılmaz bir ayrımcılık var. **Konuşma, gösteri ve örgütlenme hakları neredeyse yok.** Hâlâ idam cezası uygulanıyor, **üstelik kılıçla kelle kesiyorlar, 2007 yılında 156 kişi kellesinden oldu.** Büyü yapmanın cezası idam, dinden dönmenin de... **Bir kadının çalışması, seyahat etmesi, evlenmesi ve sağlık sigortası edinmesi için babasından kocasından ya da oğlundan izin alması gerekiyor.**

Yabancı işçilere köle muamelesi yapılmak isteniyor ve ciddi zorluklar çıkarılıyor. Örneğin Dr. Abd al-Halim Yusif 2006'da çalıştığı Suudi hastanesinden istifa edip bir başka Suudi hastanesine geçiyor. Ancak eski işyeri buna karşı çıkınca, Dr. Yusif yeni işine başlayamıyor dolayısıyla işsiz kalıyor, bu süreçte yasal oturum izni de iptal ediliyor ve ülkeyi terk etmek zorunda kalıyor.

Gazetecilik ve yağcılık

Türkiye'de bulunduğum günlerde en sevdiğim şey daha önce sadece internetten okuyabildiğim gazetelerin kâğıt baskısını elime almaktı. Hele *Taraf*'ı bayiden satın alıp okuduğumda verdiği keyfi tarif edemem. Elbette sadece *Taraf* okumadım, *Milliyet* gibi pek çok diğer gazeteyi de dikkatle okudum. Ancak daha ilk günden *Milliyet*'te okuduğum bir Güneri Cıvaoğlu röportajı tüylerimi diken diken etti. Eğer ileride bir gün, bir gazetecilik okulu, müfredatına **Case Study** dersi koymayı akıl ederse, bu röportajın yapılış öyküsü de ilginç bir case study olabilir. **Böylece öğrenciler gazetecilikte yağcılık realitesini çok daha iyi anlar.**

Önce yanlış anlaşılmaya mahal vermemek için yağcılık ve övgü arasındaki ayrımı ortaya koymak isterim. **Övgü gerçekler üzerinden hareketle söylenen hoş sözlerdir, yağcılık ise hayalî gerçekler üzerine söylenen hoş sözlerdir. Birinde doğruya vurgu yapılır, ötekinde ise asılsız bir iddia veya sığfata.**

Yağcılığa en müsait mesleklerden biri ise gazeteciliktir. Nedeni açık: **Medya Türkiye'deki diğer sektörlerle kıyaslandığında çok dar bir sektör.** Bu nedenle hem çalışanlar hem de işletmeler bazında **çok yorucu bir rekabet hâkim.** İşte bu rekabet kuyusu içinde, bazı **"büyük" gazeteciler, tutunmak, üstte kalmak ve ismini daha da büyütmek adına ülkeyi yöneten ve yönlendiren elitlerle sürekli bir al gülüm ver gülüm konsensüsü içindeler.**

Güneri Cıvaoğlu'nun Abdullah Gül ve eşi **Hayrünnisa** Hanım ile gerçekleştirdiği röportaj da bu konsensüsün bir göstergesi. Cıvaoğlu Hayrünnisa Hanım'a soruyor: **"George Clooney ile Abdullah Gül arasındaki benzerlik konusunda ne düşünüyorsunuz?"** Hoppala; Gül ve Clooney arasında benzerlik varmış demek ki... Gördüğünüz gibi bu soru, doğru olmayan bir iddiadan hareketle soruluyor, halbuki Gül ve Clooney arasında her ikisinin de saçlarının ağarmış olması dışında hiç bir fiziki benzerlik yok. Sayın Cumhurbaşkanımız beni yanlış anlamasın ve kırılmasın, kendilerine saygım var ama bütün bunlar beni **kral çıplak** demekten de alıkoyamaz. **George Clooney yakışıklı ve çekici bir erkek, Abdullah Gül ise değil.**

Güneri Cıvaoğlu'nun karşısındaki iki ismi cilalamaya yönelik tavrı röportaj boyunca sürüp gidiyor. Peki, bu röportajda Sayın Gül, yakışıklı olmakla payelendirilirken, röportajı yapan **Güneri Cıvaoğlu'nun payına ne düşüyor? Onun bu röportajdaki rantı da şu: devletin en tepe noktasında bir isimle yan yana gelmiş olmanın verdiği prestij, önemlilik duygusu ve bir sonraki röportajlar için ünlülerden davetiye alma garantisi.** Öyle ya hangi ünlü bu röportajı okuduktan sonra, Cıvaoğlu ile yeni bir al gülüm ver gülüm röportajı yapmak istemez.

Kadın röportajcılar dürüst, erkekler sinsi ve hesapçı

Güneri Cıvaoğlu bu konuda tek değil, ağır abi olarak bilinen pek çok erkek gazeteci, zaman zaman köşelerinden çıkıp, özellikle siyasilerle röportajlar yapıyorlar ve üç aşağı beş yukarı Cıvaoğlu ile benzeri tonda işler çıkarıyorlar. Buradan da şu sonuç çıkıyor: erkek gazeteciler (Sevgili **Ecevit Kılıç**'ı ayrı tutuyorum) röportaj yapamıyor, iyisi mi bu işi tümünden kadınlara bıraksınlar. Çünkü kadınlar, röportajcılığın hakkını veriyor. Bunu anlamak için **Neşe Düzel, Mine Şenocaklı, Sanem Altan, Nuriye Akman, Nagehan Alçı, Ayşe Arman, Ayça Örer** gibi gazetecilerin tek bir işine bakmak yeterli.

Peki, kadın gazeteciler röportaj konusunda neden daha iyi? Bunun iki nedeni var; kadın gazeteciler röportaj yaptıkları kişiye karşı daha dürüstler, dolayısıyla daha açık sözlü sorular soruyorlar. Bu açıklık röportaj yapılına da açıyor ve ortaya daha ilginç ve lezzetli konuşmalar çıkıyor. Ancak erkekler hesapçı, içe kapanık ve sinsiler, bu nedenle **karşı tarafı açmak yerine onlarla uyum içinde olmayı tercih ediyor. Bu tavır, röportaj yapılına daha resmî ve sıkıcı konuşmaya itiyor.** Arkadaşım **Sayım**'a İstanbul'la ilgili pozitif ve keyifli bir yazı yazma sözü vermiştim. Hatta Sayım bunun için bir gün beni zorla evden çıkardı, önce Beyoğlu Tünel'deki **Lokal** adlı güzel bir mekâna gittik, sonra daha başka mekânlara, ancak ben, şekilde de gördüğünüz gibi yine keyifli bir İstanbul yazısı yazamadım, ne yapayım...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçimizdeki Gazze ve siyasal şizofreni

Hıdır Geviş 08.02.2009

Kadim zamanlardan beri diplomaside geçerli olan bir ilke vardır: **diplomatik dokunulmazlık ya da ayrıcalık** (diplomatic immunity). Hatta ilkel kabileler arasındaki çekişmeler ve bunun ardından gelen arabuluculuk ilişkilerinde bile bu prensip kendini hissettirir. Nasıl hissettirir, şöyle hissettirir: **düşman kabileden gönderilen ulak, ne tutuklanır ne taciz edilir ne de öldürülür.** Mesaj alışverişi tamamlandıktan sonra sağ salım geri gönderilir. İşte bu politik kültür sayesinde barış ve diyalogun önü açılır.

BİR LİDERİN KAFA YEME KORKUSU

Diplomatik dokunulmazlık farklı ülkelerden katılımcıların yer aldığı uluslararası toplantı ve konferanslarda tarafların kendilerini her açıdan rahat ve güvencede hissetmesini sağlar. Örneğin

Birleşmiş Milletler Kurumu bu güvenceyi kendi çatısı altında yer alan bütün üye ülke görevlileri için eşit standartlarda temin eder. Nitekim Bu ruhun yarattığı havayı, kurumun **New York**'taki Genel Merkezi'nde çalışırken bizzat teneffüs etmiştim. 2006 Eylül ayı sonuydu. BM'nin ana binasında genel kurul toplantıları yapılıyordu. **Doğu nehrine bakan büyük yemekhaneye giderken** yürüdüğümüz dolambaçlı koridorlarda Fransız Cumhurbaşkanı **Jacques Chirac**'tan bir önceki **ABD Başkanı Bush'a**, Venezüella Devlet Başkanı **Hugo Chavez'den** İran Cumhurbaşkanı **Ahmedinejat'a** kadar herkesi fink atarken görmek mümkündü. Birbirini seven ya da birbirinden nefret eden bu liderler, hiç bir şekilde bir başka liderin kafa saldırısına uğrayacakları ya da onlardan haysiyetlerini zedeleyecek bir söz işitecekleri korkusunu taşıyorlardı. Çünkü BM çatısı altına girmek o kurumun diplomatik dokunulmazlıkla ilgili esaslarını kabul etmek ve ona göre davranmak demekti.

DAVOS'TA DİPLOMATİK ANARŞİ

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Davos'taki tavrı ise diplomatik ayrıcalık ilkesini ihlal eden bir davranış. **Bu olayı kendi çapında bir diplomatik anarşi olarak bile yorumlayabiliriz.** Dolayısıyla Sayın Erdoğan, **İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e** söylediklerinde haklı olsa bile, kullandığı üslup teknik açıdan yanlış ve tacizkâr... Durumun vahametine açıklık getirmek için bir örnek vereceğim. Diyelim ki spikerin biri, kendisine eziyet eden patronundan hem intikam almak ve hem de gazetelere biraz manşet olup şöhretini arttırmak adına canlı yayında aynen şöyle desin; **“Sevgili izleyiciler, biliyor musunuz bu televizyonun sahibi aşağılık domuzun tekidir.”** Patron gerçekten aşağılık bir domuz olabilir, dolayısıyla **spiker doğruları dile getirmiş olabilir, ancak spiker bu davranışıyla, kendine sağlanan imkânı ve kendisine karşı gösterilen güveni istismar etmiş, canlı yayını kişisel sorunlarını duyurmak ve garip hesaplarını görmek için bir zemin olarak kullanmıştır.** Spikerin canlı yayın skandalı karşısında TV patronunun imajı yara alabilir, ama asıl zararı, içindekini bir anda kusan o spikerin kendisi görür. **Ne kadar 7 sütuna manşet olursa olsun,** bir daha hiçbir TV patronu ona güvenmeyecek ve iş vermeyecektir, dolayısıyla spikerin kariyeri son bulacaktır. Oysa spiker patronundan memnun değilse, işi racununa göre çözmeye çalışmalı; bunun için işinden istifa edebilir ve bir basın toplantısı düzenleyerek de istifa gerekçesini işi hakarete vardırmandan kibarca dile getirebilir...

Sayın Başbakan'ımızın Davos'taki çıkışı da örnekteki spikerin yaptığından farklı bir şey değil. Erdoğan, **Gazze'yle ilgili kaygılarını soğukkanlı bir devlet üslubuyla değil, illegal bir örgüt üslubuyla dile getirdi Davos'ta.** Ben zannetmiyorum ki bundan böyle Türkiye ile ilişkileri limoni olan hiç bir ülke lideri kolay kolay bu tarz bir toplantıda Erdoğan'la bir araya gelsin.

Başbakan'ın, İsrail Cumhurbaşkanı **Peres'in yüzüne, “siz adam öldürmeyi iyi bilirsiniz” diyerek açıkça hakaret etmesi,** Davos'ta açtığı bohçadan çıkan en ciddi skandaldır, **kendine tanınan süreyi şikâyet ederek zorla uzatmaya çalışması ikinci bir skandal,** bu esnada **toplantı yöneticisiyle girdiği bilek güreşi benzeri kapışma, dördüncü skandal,** konuşmalarını tamamladıktan sonra, **“Bir daha Davos'a gelmem” demesi ise beşinci ve son skandaldır.**

ULUSLARASI DİPLOMATİK TOPLANTI KURALLARI

Bu toplantı sırasında, toplantıyı yöneten **Washington Post gazetesi** yazarının başbakanı durdurmaya çalışırken ortaya koyduğu fizikî üslup çok çirkin. Ama O'nu bunu yapmaya zorlayanın da Başbakan'ımızın kendisi olduğu ortada. Başbakan'ımız, kendisine konuşma yetkisi verilmediği halde, konuşma yapmak konusunda inat etti, sonra kesmedi ve konuşmayı iyice uzattı. Dolayısıyla burada kuralları ihlal eden Sayın Erdoğan olmuş oldu.

Bakın Birleşmiş Milletler'e bağlı olan **World Intellectual Property Organisation** adlı kuruluş, diplomatik konferanslardaki kuralları belirlemiş bile. İsterseniz bu kuralların ne olduğuna bir bakalım. Kurallar listesinde yer alan **20 madde**, toplantıyı yöneten kişinin yetkilerini açıklıyor. Buna göre, **toplantıyı yöneten kişi, istediği yerde toplantıyı sonlandırma ve ara verme hakkına sahip**. Ayrıca katılımcıların kaçar defa konuşacaklarına da sınırlama getirebiliyor. **Konuşma hakkını düzenleyen 21. madde ise hiç bir konuşmacının yöneticinin onayın almadan konuşamayacağı kuralını koyuyor**. Ayrıca yönetici, konu dışına çıkan konuşmacının sözünü kesme hakkına da sahip.

Neticede toplantıyı yöneten kişi daha çok kendine karşı sorumlu ve kendi bacağından asılır. Ancak Başbakan Erdoğan bu devleti ve bu halkı temsilen oradadır. **Dolayısıyla Sayın Erdoğan, karşılaşabileceği en seviyesiz davranışın üstesinden diplomatik bir zarafetle gelebilme yeteneğine sahip olmalıdır**.

KİMSE BAŞBAKAN'I SADDAMLAŞTIRMASIN

Ben bütün bu **olup bitenlerden, Başbakan'ın etrafındaki danışmanları sorumlu tutuyorum**, sonuçta onlar Başbakan'a akıl vermek için orada oldukları kadar, Başbakan'ı dengelemek, yani yeri geldiğinde frenlemek için de oradalar. **Ancak görüyorum ki Başbakanlık'taki dostlar, bu görevini hakkıyla yerine getirmiyorlar**.

Bu danışmanlar grubu, Başbakan'ın çok tehlikeli sulara yelken açmasına göz yumuyor, ya da onu bizzat arkadan itiyorlar. Ortadaki tehlike açıktır; farkındalar mı bilmiyorum ama Başbakan'ı Saddamlaştırmaya çalışıyorlar. Başbakan Davos'ta kendi çapında bir anarşi yaratarak dünyanın gözü önünde bütün diplomasi ve nezaket kurallarını ihlal etti. Biliyorsunuz **rahmetli Saddam içeride yitirdiği halkını kendine bağlamak ve dışarıdan moral destek almak için bir Amerikan sazını eline alır düşmanlık türkülerini söyler, bir İsrail flütünü ağzına yerleştirip düşmanlık havası çalardı**.

Danışmanlarının bizzat Erdoğan'ın eline tutuşturdukları İsrail flütüyle O'na hangi havayı çaldırmak istedikleri ise ortada. **Çaldıkları bu havayla, Türkiye'de yükselen İsrail karşıtı akımı, AKP için bir oy potansiyeline çevirmek istediler** (Biliyorsunuz Başbakan'daki bu oy hırsı öyle böyle değil, nitekim bu hırsı O'nu Dersim gibi asla ve asla alamayacağı bir şehre bile götürmüştü.) Ancak Başbakan'ın danışmanlarının bu hedefi gerçekleştirmek isterken Davos'ta sahneye koydukları oyun, oldukça ürkütücü. Batıya, Amerika'ya ve İsrail'e kafa tutan Saddam biliyorsunuz bir diktatördü ve ülkesi de Batılı devletler tarafından izole edilmişti. Türkiye ise Batı'yla en çok bütünleşmiş görece daha demokratik ve laik bir Ortadoğu ülkesidir. **Böyle bir ülkenin iktidar partisi, oy toplamak adına Saddam'ın sonunu hazırlayan politik yöntemlerine yüz vermemeli**.

Bu nedenle, Sayın Erdoğan'ın, Ortadoğu'nun kötü kalpli şark kurnazı liderlerini değil, Obama gibi yeniçağ liderlerini örnek almasını arzu ediyorum. **Obama** özellikle ülkenin içinde bulunduğu bu kritik günlerde diplomatik bir deha olarak boy gösteriyor. **Güç bende iktidar bende megalomanisiyle hareket etmiyor**; sadece Demokratları değil rakip partiyi, yani Cumhuriyetçileri de yanına çekmek için uğraşıyor. Cumhuriyetçi politikacıları beyaz eve çağırıyor, onlara da her şeyi danışıyor, böylece ülkede bir birlik yaratmaya çalışarak ekonomik krizi yenmeyi hedefliyor, mümkün olduğunca halkına karşı şeffaf, dürüst ve açık sözlü olmaya çalışıyor.

PERES NEZAKETİNİ KORUDU

Sayın Peres, Erdoğan'ın ortaya koyduğu tavıra karşı nezaketini yine de korudu. **Peres'in Erdoğan'a yönelttiği "İstanbul'a her gün füze atılsa ne yaparsınız" sorusu** ise Erdoğan'ın tavrında gizlenmiş ironiyi güzelce açığa

çıkardı. Türkiye kendi içindeki demokrasi ve insan hakları sorunlarını halledememiş bir devlet. **Dolayısıyla bir başka ülkenin insan hakları ihlalleri karşısında taraf olurken, inandırıcılık ve samimiyet problemi yaşıyor.** Bu durum, Türkiye'nin şizofrenik politik yapısının bir sonucu. Bu yapı içinde birbirini inkâr eden ve birbiriyle çelişen politikalar aynı anda uygulanıyor çünkü..

Peki, hiç düşündünüz mü Peres Erdoğan'a başka neler söyleyebilirdi? Bence şunları söyleyebilirdi:

- * PKK ile 30 yıla yakın süren savaş sırasında doğuda yaşayan sivil Kürt halkına inanılmaz baskılar yaptınız. Böylece yüz binlerce insan, köylerini terk etmek zorunda kaldı, bu insanlar, göç ettikleri büyük şehirlerde inanılmaz bir perişanlık yaşadılar. İnsan Hakları İzleme Grubu Raporu'na göre, Türk devleti, zorla köylerinden boşaltılmış 378 bin Kürdün, tekrar köylerine yerleştirilmesi sözü vermiş, ancak AKP yönetimi bu sözü hâlâ tutmadı.
- * Doğuda Kürtlerin yaşadığı pek çok şehri **hâlâ olağanüstü hal kanunlarıyla yönetiyorsunuz.** Bunun anlamı şu: orada evrensel geçerliliği olan normal hukuk kuralları uygulanmıyor
- * Doğu illerindeki Kürt asıllı **sivil vatandaşlarınızı hiç bir uluslararası hukuka uymadan, zorla korucu yaptınız** ve PKK ile savaştırdınız.
- * Bizim Gazze'ye ekonomik ambargo uyguladığımızı ve Filistinlileri yiyecek bulamaz hale getirdiğimizi söylüyorsunuz, doğrudur. Peki, **Dersim'in Gazze'den ne farkı var?** Köylere şu anda bile giriş çıkışlar kontrol altında, insanlar bir çeşit açık hava hapisanesinde yaşıyor gibiler. **Köylere sokacakları yiyeceklerin miktarına karışıyor bu konuda sınırlamalar getiriyorsunuz.**
- * Daha yakın zamanda Adana'daki protesto gösterilerine katılan **Kürt çocuklarının ailelerini, yeşil kartlarını almakla tehdit ettiniz.**
- * Batı illerindeki Kürt-Türk çatışmaları sırasında yaptığınız açıklamalarla toplumdaki kamplaşmayı daha da alevlendirdiniz.
- * Sivillerin içine saklanan Hamas'ı bombalarken sivilleri de öldürdüğümüz için bize kızılıyorsunuz, Peki siz ne yapıyorsunuz, **PKK'yı bombalamak için kendi sınırınızı geçip Irak'a giriyorsunuz, ancak, uluslararası basın organlarında sivillerin de zarar gördüğü yazılıyor.**
- * **Madem bizi engellemek istiyorsunuz neden bir kaç gün önce İsraili Elop ve Elta şirketlerinden askerî malzeme almak için 141 milyon dolarlık bir anlaşma yaptınız,** bu işte sahidan ciddiyseniz bize kendinizce ambargo uygulayabilirsiniz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pasaportsuz uçan leylekler kimliksiz gezen tavşanlar

Raivo isimli **genç ve yakışıklı leylek**, **Estonya**'nın kuzeyinde yer alan **Lammaskula** bölgesinde yaşıyordu. Geçen yıl, **havaların soğumasıyla birlikte o da tıpkı diğer leylekler gibi güneye, yani daha sıcak bölgelere göç etmeye karar verdi**, çünkü orada kalsa dönüp bir parça buz olacaktı. **Dere kenarlarında kırtı kırtı yürüyen Raivo**, uzun gagasıyla topraktan bol bol solucan çıkardı, karnını güzelce doyurdu, üzerine suyunu içti, sonra da koca kanatlarını çırparak, ayaklarını yerden kesiverdi. Zorlu bir yolculuğa çıkıyordu Raivo. Ancak O, kanatlarının gücüne, engin zekâsına, derin hislerine ve diğer leylek arkadaşlarına güveniyordu. Önünde aşması gereken pek çok ülke vardı. Nitekim, **Latvia, Belarus, Ukrayna, Moldovya ve Romanya üzerinden uçarak Karadeniz kıyılarına kadar geldi**. Ancak yolculuk burada son bulmuyordu, daha aşağılara inmesi gerekiyordu. O da öyle yaptı, Karadeniz'i aştı ve **zorlu geçen bir uçuşun ardından, Kastamonu'ya ulaştı. Rıfat Ilgaz'ın memleketi olan Cide civarında dinlenme molası aldı**, yedi içti ve sonra tekrar havalandı. İç Anadolu'yu hafif çapraz keserek Mersin'den Suriye'ye geçti, derken 3500 kilometrelik bir uçuş hattını tamamlayıp, **Lübnan'daki Nehir Vadisi'ne ayak bastı. Orada üç ay ense yaptı, gezdi tozdu, o kötü sesiyle gevezelik etti...** Derken gitme zamanı yine geldi. Önünde katetmesi gereken bir 4500 kilometre daha vardı. **İsrail'e, sonra Mısır'a, ardından Nil boyunca aşağılara doğru uçup, Sudan, Etiyopya ve derken Kenya'ya kadar geldi**. Hint Okyanusu kıyısında yer alan Tanga bölgesindeki **Ramisi köyü, O'nun son durağıydı**.

Raivo, bu yolculuğu yaptığı sırada, dünyanın hemen her yerindeki hayvanlar, bir ülkeden diğer bir ülkeye giriş çıkış yaptılar, örneğin **Ajna** adlı tavşan (bu karakteri ben uydurdum) ve arkadaşları, yeşil otlakların cazibesine kapılarak hoplaya zıplaya **Kapıköy'den İran'ın Khoy bölgesine geçtiler**, Ceylanpınar'dan yola çıkan **Gerdo** adlı bıçkın bir kürt (bu karakteri de ben uydurdum), **sevimli iki tarla faresiyle birlikte Demirişik'dan çıkıp, Suriye'nin Azaz bölgesine girdi....**

Bütün bu yolculuklar sırasında, ne leylek Raivo'ya, ne tavsan Ajna'ya, ne de diğerlerine pasaport soran olmadı. Hiç bir sınır güvenlik görevlisi çıkıp da, **"siz kimsiniz kardeşim, hangi ülkeden geliyorsunuz, cinsiniz cibiliyetiniz nedir, niye soyadınız yok, burada konaklama izniniz var mı yok mu, vizenizden ne haber"** diye sorguya çekmedi onları.

KUŞLARA VİZE SORAN YOK

İşte sırf bu nedenlerle, hem New York'tan İstanbul'a gelirken, hem İstanbul'dan New York'a geri giderken, insan olmaktan bir kez daha utandım; ah dedim, **keşke ufacak ve cana yakın bir sümüklüböcek, aceleci bir karafatma ya da leylek Raivo olarak dünyaya gelseymişim**. O zaman havaalanlarında yaşadığım onca zorlukları yaşamazdım. Neler mi yaşadım, özetleyeyim: önce bir pasaportunuz ve üzerinde de alınması hiç kolay olmayan vizeniz olması gerekiyor tabii. Havaalanı kapısından giriyorsunuz. Valizlerinizi röntgen makinesinden geçiriyorsunuz, kendiniz ise metal eşyalara duyarlı olan elektronik bir kapıdan... Üzerinizdeki bütün metalleri, bozuk paraları, cep telefonunuzu, anahtarınızı, kemerinizi çıkarmanız gerekiyor. **Orada bekleyen güvenlik görevlileri gerek görürlerse üzerinizi arıyorlar**. Sonra biletinizi onaylatmak ve valizinizi vermek için havayolu şirketinin standına gidiyorsunuz. Kuyrukta beklerken, görevliler gelip size güvenlikle ilgili sorular soruyorlar. Valiziniz varsa verip yer numaranızı alıyor ve oradan ayrılıyorsunuz. Bu kez ikinci bir kapıdan geçip başka bir bölüme geçmelisiniz, bu kapıda, oradaki polis memuru, sizin vizenizi, pasaportunuzu ve sicilinizi inceliyor, **bu sırada kendinizi terörist gibi hissediyorsunuz**. Oradan geçtiniz, daha bitmedi, bu kez uçağınızın kalktığı bölüme geçmek için yeniden bir kapıdan süzülüyorsunuz. Buradan da yanınıza aldığınız el ve sırt çantalarınız röntgen makinesinden geçiriliyor, pasaportunuzu da gösteriyorsunuz. **En son uçak kapısına giderken de biletinizi göstermek zorundasınız ve işte demir kuşun içindesiniz, şimdi uçmaya hazırsınız**.

Peki, neden hayvanlar bu tür durumlar yaşamak zorunda değiller. Cevabı çok açık; **çünkü onların devletleri yok**. Düşünün bir, Ankara'dan İstanbul'a giderken bu zorlukları yaşamak zorunda değilsiniz, New York'tan Boston'a giderken de öyle. Bütün bu aramalar taramalar, bir devletten diğerine geçerken yapılıyor, demek ki dünya üzerinde birden fazla devlet olması insanları seyahat etme konusunda caydırıcı bir mekanizmayı da beraberinde getiriyor.

İnsanlar nedense kendini bir devletin sınırları içinde yaşamaya hapsederek ömür tüketmeyi bir alışkanlık haline getirmişler. Oysa tavşanların da tarla farelerinin de hayatını görüyorsunuz işte; nerde akşam orda sabah, onlar kendilerini belli sınırlar içine hapsedemiyorlar, bütün dünya onların kullanımına amade, **ne parçalanacak diye tir tir titredikleri bir devletleri**, ne tapındıkları bayrakları, **ne dinlerken donup kaldıkları milli marşları**, ne başkasını öldürmeye yarayan silahları ve **ne de üzerlerine tapulu beton evleri var**. Buna rağmen **hayatlarında hiç bir kaos yok, her şey tıkır tıkır işliyor**. İnsanlar ise **çoğalıp çoğalıp, dünyayı iyice istila ediyor, enternasyonal karakterli barışsever hayvanların yerini daraltıyorlar**.

DÜNYAYA BİR DEVLET YETER Mİ?

İşte sırf bu tuhaflıklar nedeniyle, **bazı insanlar, dünya üzerinde birden fazla devlet olmasını gereksiz ve saçma görüyor**. Devletlerin ve çizilen sınırların, seyahat etme konusunda zorluklar çıkardığına, bunun da toplumların karşılıklı iletişim ve temasını engellediğine inanıyorlar. Bu konuda en çok rahatsız olan insanlardan biri de 1921 doğumlu olan **Garry Davis**. Biliyorsunuz belki, **Avrupalılar ve Türkiyeliler düşünüp düşünüp kafa kaşımaya sever, Amerikalılar ise uygulamayı...** Amerika doğumlu Garry Davis de o güne kadar Avrupalı düşünürlerin yazıp durduğu **dünya vatandaşlığı** fikrini, 1948 yılında hayata geçiriyor. O yıl **Birleşmiş Milletler** tarihinde ilk kez bir genel kurul toplantısı New York dışında yapılıyor. Çılgın Amerikalı Davis, Paris'te yapılan genel kurul toplantısını basıyor ve diyor ki "kardeşim dünyaya bir devlet yeter."

Davis'i, **Albert Camus** ve **André Gide** gibi dünyaca ünlü Fransız yazarları da destekliyor. Bu desteğin de etkisiyle **bir yıl içinde 750 bin kişi dünya vatandaşlığı için kayıt yaptırıyor**. Davis, insanlara dünya vatandaşlığı kimliği veriyor. Bunu hâlâ yapıyor. Gidin www.crwflags.com adlı internet sitesine, gerekli formları doldurun ve siz de dünya vatandaşı olun. Bu oluşum, 1954 yılında **World Service Authority** adını alıyor. Hatta Davis, 1986 yılında, başkent **Washington**'da, belediye başkanlığına adaylığını koyuyor ve tamı tamına 585 kişiden oy alıyor, böyle radikal bir fikir için az buz değil.

DİYAR DİYAR GEZEN TÜCCARLAR

Davis'in ilk işlerinden biri, kendi yaptığı dünya vatandaşı pasaportuyla seyahate çıkmak oluyor. Çünkü seyahatin sihirli bir gücü olduğuna inanıyor. Hakikaten de öyle, **seyahat, her zaman insanları birleştiren bir unsur olmuş, başka toplumların yaşadığı topraklara ayak basmak, onlarla aynı mekânlarda yemek içmek ve solumak, onları daha iyi anlamayı kolaylaştırmış**, böylece o topluma karşı beslenen ve cahillik üzerine temellenmiş pek çok ön yargıdan kurtulmak da kolaylaşmış.

Günümüzde toplumlar birbirlerine eskisinden daha yakınlarsa eğer, bu yapıyı inşa edenlerin başında, sürekli seyahat eden tüccarlar geliyor. Tarihte diyar diyar gezen tüccarlar için belli bir ülkenin vatandaşı olmak o kadar önemli değildi, bir yerden mal alarak diğer bir yere satarken, toplumlar arasında, kültür, dil ve inanış alışverişinin de önünü açıyorlardı. Hatta **farklı devletlerin, ortak ticaret kanunları uygulamalarını sağlayarak, hukuki bir iş birliği de gerçekleştirdiler**. İşte bu nedenlerle, globalizmin öncüleri ve kurucuları

kesinlikle tüccarlardı. Hatta **farklı ırktan, farklı dinden, farklı dilden insanların bir arada yaşadığı ilk kozmopolit şehirleri de yine tüccarlar yarattı**. Bugünkü Malezya'da yer alan **Mallaca şehri** böyle bir şehirdi. Efsanevi tarihçi Fernand Braudel'in hesabıyla bugün bisikletle kolayca dolaşılacak kadar küçük olan Malay yarımadasında yer alıyordu bu şehir. Limanlarına Portekiz'den Çin'den ve Hindistan'dan gelen gemiler yanaşıyordu. 16. yüzyılda kent ekonomisine, **Gujerat ve Calicut'dan gelen Müslüman tüccarlar hâkimdi**. Bunları **Coromandel kökenli Hintli tüccarlar** takip ediyordu. Ardından Portekizliler geliyordu... Bu liman kentinde toplanan baharatlar, batıdan Akdeniz ülkelerine kadar taşınıyordu. Bu küçük kentin her mahallesinde ayrı bir dil konuşuluyordu, buna rağmen herkes birbirini anlıyor, birbirinin dilini konuşuyordu, kilise de vardı, cami de... Hatta buradaki çok canlı uluslararası ticaret, yerli halkın konuştuğu Malaycanın batıya yayılmasını bile sağladı. Ünlü kâşif **Macellan**'ın, Malay dilinden yüzlerce sözcüğü Avrupa'da konuşulan dillere soktuğu söylenir.

Günümüze gelelim: Tanımak, gezmek ve eğlenmek amacıyla seyahat eden turistler, iş fırsatı için başka ülkelere göç eden işçiler ve teknisyenler, eğitim için ülke dışına çıkan öğrenciler, IBM gibi çokuluslu şirketlerin farklı ülkelerdeki şubeleri arasında yer değiştiren profesyoneller... Hepsi seyahat ediyor, dünyanın sağlığı için iyi bir şey bu, çünkü **seyahat edenlerin sayısı arttıkça, dünya toplumları birbirlerine daha fazla ısınacak, barış ve tek devlet şansı artacak...**

Hollywood ve Kurtlar Vadisi

Taraf yazarlarından sevgili **Rasim Ozan Kütahyalı'nın, Kurtlar Vadisi** adlı dizi filmle ilgili ortaya attığı iddialar, son derece ilginç ve dikkate alınmaya değer. Kütahyalı, *Kurtlar Vadisi*'nin nasıl derin devlet ideolojisinin propaganda aygıtı olarak kullanıldığını, somut örneklerle ayan beyan ortaya koydu.

Aslında sinema sektörünün devlet propagandası için kullanılması Amerika'da da söz konusu. Örneğin **Pentagon, Hollywood'u bu konuda her zaman kullandı**. Hatta **Top Gun, Stripes, The Great Santani** gibi filmlerde, senaryo Pentagon'un istekleri doğrultusunda bizzat değiştirildi. Yapımcılar bunun karşılığında ordu üslerini, orduya ait malzemeleri, topu, tüfeği gemiyi ve uçağı, neredeyse bedava denilecek bir paraya kullandılar, böylece maliyetlerde ciddi bir tasarruf sağlamış oldular.

Gazeteci **David Robb** bu konuda **Operation Hollywood** adlı bir kitap bile yazdı. Yazara göre, Pentagon ve Hollywood arasındaki bu ilişki nedeniyle, ordulu filmlerde uyuşturucu kullanan, savaş suçu işleyen, ya da ordudaki bağnazlığa karşı mücadele eden herhangi bir askere rastlayamazsınız. Bu filmler orduyu sempatik, savaşları zaruri, karşı tarafı ise düşman olarak gösterdiği içindir ki, **büyük askerî harcamalar Senato'dan kolayca geçer**, gençler orduya daha rahat katılırlar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pasaportsuz uçan leylekler kimliksiz gezen tavşanlar

Hıdır Geviş 15.02.2009

Raivo isimli **genç ve yakışıklı leylek**, **Estonya**’nın kuzeyinde yer alan **Lammaskula** bölgesinde yaşıyordu. Geçen yıl, **havaaların soğumasıyla birlikte o da tıpkı diğer leylekler gibi güneye, yani daha sıcak bölgelere göç etmeye karar verdi**, çünkü orada kalsa dönüp bir parça buz olacaktı. **Dere kenarlarında kırtı kırtı yürüyen Raivo**, uzun gagasıyla topraktan bol bol solucan çıkardı, karnını güzelce doyurdu, üzerine suyunu içti, sonra da koca kanatlarını çırparak, ayaklarını yerden kesiverdi. Zorlu bir yolculuğa çıkıyordu Raivo. Ancak O, kanatlarının gücüne, engin zekâsına, derin hislerine ve diğer leylek arkadaşlarına güveniyordu. Önünde aşması gereken pek çok ülke vardı. Nitekim, **Latvia, Belarus, Ukrayna, Moldova ve Romanya üzerinden uçarak Karadeniz kıyılarına kadar geldi**. Ancak yolculuk burada son bulmuyordu, daha aşağılara inmesi gerekiyordu. O da öyle yaptı, Karadeniz’i aştı ve **zorlu geçen bir uçuşun ardından, Kastamonu’ya ulaştı. Rıfat Ilgaz’ın memleketi olan Cide civarında dinlenme molası aldı**, yedi içti ve sonra tekrar havalandı. İç Anadolu’yu hafif çapraz keserek Mersin’den Suriye’ye geçti, derken 3500 kilometrelik bir uçuş hattını tamamlayıp, **Lübnan’daki Nehir Vadisi’ne ayak bastı. Orada üç ay ense yaptı, gezdi tozdu, o kötü sesiyle gevezelik etti...** Derken gitme zamanı yine geldi. Önünde katetmesi gereken bir 4500 kilometre daha vardı. **İsrail’e, sonra Mısır’a, ardından Nil boyunca aşağılara doğru uçup, Sudan, Etiyopya ve derken Kenya’ya kadar geldi**. Hint Okyanusu kıyısında yer alan Tanga bölgesindeki **Ramisi köyü, O’nun son durağıydı**.

Raivo, bu yolculuğu yaptığı sırada, dünyanın hemen her yerindeki hayvanlar, bir ülkeden diğer bir ülkeye giriş çıkış yaptılar, örneğin **Ajna** adlı tavşan (bu karakteri ben uydurdum) ve arkadaşları, yeşil otlakların cazibesine kapılarak hoplara zıplaya **Kapıköy’den İran’ın Khoy bölgesine geçtiler**, Ceylanpınar’dan yola çıkan **Gerdo** adlı **bıçkın bir kurt** (bu karakteri de ben uydurdum), **sevimli iki tarla faresiyle birlikte Demirişık’dan çıkıp, Suriye’nin Azaz bölgesine girdi....**

Bütün bu yolculuklar sırasında, ne leylek Raivo’ya, ne tavsan Ajna’ya, ne de diğerlerine pasaport soran olmadı. Hiç bir sınır güvenlik görevlisi çıkıp da, **“siz kimsiniz kardeşim, hangi ülkeden geliyorsunuz, cinsiniz cibiliyetiniz nedir, niye soyadınız yok, burada konaklama izniniz var mı yok mu, vizenizden ne haber”** diye sorguya çekmedi onları.

KUŞLARA VİZE SORAN YOK

İşte sırf bu nedenlerle, hem New York’tan İstanbul’a gelirken, hem İstanbul’dan New York’a geri giderken, insan olmaktan bir kez daha utandım; ah dedim, **keşke ufacak ve cana yakın bir sümüklüböcek, aceleci bir karafatma ya da leylek Raivo olarak dünyaya gelseymişim**. O zaman havaalanlarında yaşadığım onca zorlukları yaşamazdım. Neler mi yaşadım, özetleyeyim: önce bir pasaportunuz ve üzerinde de alınması hiç kolay olmayan vizeniz olması gerekiyor tabii. Havaalanı kapısından giriyorsunuz. Valizlerinizi röntgen makinesinden geçiriyorsunuz, kendiniz ise metal eşyalara duyarlı olan elektronik bir kapıdan... Üzerinizdeki bütün metalleri, bozuk paraları, cep telefonunuzu, anahtarınızı, kemerinizi çıkarmanız gerekiyor. **Orada bekleyen güvenlik görevlileri gerek görürlerse üzerinizi arıyorlar**. Sonra biletinizi onaylatmak ve valizinizi vermek için havayolu şirketinin standına gidiyorsunuz. Kuyrukta beklerken, görevliler gelip size güvenlikle ilgili sorular soruyorlar. Valiziniz varsa verip yer numaranızı alıyor ve oradan ayrılıyorsunuz. Bu kez ikinci bir kapıdan geçip başka bir bölüme geçmelisiniz, bu kapıda, oradaki polis memuru, sizin vizenizi, pasaportunuzu ve sicilinizi inceliyor, **bu sırada kendinizi terörist gibi hissediyorsunuz**. Oradan geçtiniz, daha bitmedi, bu kez uçağınızın kalktığı bölüme geçmek için yeniden bir kapıdan süzülüyorsunuz. Buradan da yanınıza aldığınız el ve sırt çantalarınız röntgen makinesinden geçiriliyor, pasaportunuzu da gösteriyorsunuz. **En son uçak kapısına giderken de biletinizi göstermek zorundasınız ve işte demir kuşun içindesiniz, şimdi uçmaya hazırsınız**.

Peki, neden hayvanlar bu tür durumlar yaşamak zorunda değiller. Cevabı çok açık; **çünkü onların devletleri yok**. Düşünün bir, Ankara'dan İstanbul'a giderken bu zorlukları yaşamak zorunda değilsiniz, New York'tan Boston'a giderken de öyle. Bütün bu aramalar taramalar, bir devletten diğerine geçerken yapılıyor, demek ki dünya üzerinde birden fazla devlet olması insanları seyahat etme konusunda caydırıcı bir mekanizmayı da beraberinde getiriyor.

İnsanlar nedense kendini bir devletin sınırları içinde yaşamaya hapsederek ömür tüketmeyi bir alışkanlık haline getirmişler. Oysa tavşanların da tarla farelerinin de hayatını görüyorsunuz işte; nerde akşam orda sabah, onlar kendilerini belli sınırlar içine hapsedemiyorlar, bütün dünya onların kullanımına amade, **ne parçalanacak diye tir tir titredikleri bir devletleri**, ne tapındıkları bayrakları, **ne dinlerken donup kaldıkları milli marşları**, ne başkasını öldürmeye yarayan silahları ve **ne de üzerlerine tapulu beton evleri var**. Buna rağmen **hayatlarında hiç bir kaos yok, her şey tıkır tıkır işliyor**. İnsanlar ise **çoğalıp çoğalıp, dünyayı iyice istila ediyor, enternasyonal karakterli barışsever hayvanların yerini daraltıyorlar**.

DÜNYAYA BİR DEVLET YETER Mİ?

İşte sırf bu tuhaflıklar nedeniyle, **bazı insanlar, dünya üzerinde birden fazla devlet olmasını gereksiz ve saçma görüyor**. Devletlerin ve çizilen sınırların, seyahat etme konusunda zorluklar çıkardığına, bunun da toplumların karşılıklı iletişim ve temasını engellediğine inanıyorlar. Bu konuda en çok rahatsız olan insanlardan biri de 1921 doğumlu olan **Garry Davis**. Biliyorsunuz belki, **Avrupalılar ve Türkiyeliler düşünüp düşünüp kafa kaşımayı sever, Amerikalılar ise uygulamayı...** Amerika doğumlu Garry Davis de o güne kadar Avrupalı düşünürlerin yazıp durduğu **dünya vatandaşlığı** fikrini, 1948 yılında hayata geçiriyor. O yıl **Birleşmiş Milletler** tarihinde ilk kez bir genel kurul toplantısı New York dışında yapılıyor. Çılgın Amerikalı Davis, Paris'te yapılan genel kurul toplantısını basıyor ve diyor ki "kardeşim dünyaya bir devlet yeter."

Davis'i, **Albert Camus** ve **André Gide** gibi dünyaca ünlü Fransız yazarları da destekliyor. Bu desteğin de etkisiyle **bir yıl içinde 750 bin kişi dünya vatandaşlığı için kayıt yaptırıyor**. Davis, insanlara dünya vatandaşlığı kimliği veriyor. Bunu hâlâ yapıyor. Gidin www.worldgovernment.org adlı internet sitesine, gerekli formları doldurun ve siz de dünya vatandaşı olun. Bu oluşum, 1954 yılında **World Service Authority** adını alıyor. Hatta Davis, 1986 yılında, başkent **Washington**'da, belediye başkanlığına adaylığını koyuyor ve tamı tamına 585 kişiden oy alıyor, böyle radikal bir fikir için az buz değil.

DİYAR DİYAR GEZEN TÜCCARLAR

Davis'in ilk işlerinden biri, kendi yaptığı dünya vatandaşı pasaportuyla seyahate çıkmak oluyor. Çünkü seyahatin sihirli bir gücü olduğuna inanıyor. Hakikaten de öyle, **seyahat, her zaman insanları birleştiren bir unsur olmuş, başka toplumların yaşadığı topraklara ayak basmak, onlarla aynı mekânlarda yemek içmek ve solumak, onları daha iyi anlamayı kolaylaştırmış**, böylece o topluma karşı beslenen ve cahillik üzerine temellenmiş pek çok ön yargıdan kurtulmak da kolaylaşmış.

Günümüzde toplumlar birbirlerine eskisinden daha yakınlarsa eğer, bu yapıyı inşa edenlerin başında, sürekli seyahat eden tüccarlar geliyor. Tarihte diyar diyar gezen tüccarlar için belli bir ülkenin vatandaşı olmak o kadar önemli değildi, bir yerden mal alarak diğer bir yere satarken, toplumlar arasında, kültür, dil ve inanış alışverişinin de önünü açıyorlardı. Hatta **farklı devletlerin, ortak ticaret kanunları uygulamalarını sağlayarak, hukuki bir iş birliği de gerçekleştirdiler**. İşte bu nedenlerle, globalizmin öncüleri ve kurucuları kesinlikle tüccarlardı. Hatta **farklı ırktan, farklı dinden, farklı dilden insanların bir arada yaşadığı ilk**

kozmpolit şehirleri de yine tüccarlar yarattı. Bugünkü Malezya'da yer alan **Mallaca şehri** böyle bir şehirdi. Efsanevi tarihçi Fernand Braudel'in hesabıyla bugün bisikletle kolayca dolaşılacak kadar küçük olan Malay yarımadasında yer alıyordu bu şehir. Limanlarına Portekiz'den Çin'den ve Hindistan'dan gelen gemiler yanaşıyordu. 16. yüzyılda kent ekonomisine, **Gujerat ve Calicut'dan gelen Müslüman tüccarlar hâkimdi.** Bunları **Coromandel kökenli Hintli tüccarlar** takip ediyordu. Ardından Portekizliler geliyordu... Bu liman kentinde toplanan baharatlar, batıdan Akdeniz ülkelerine kadar taşınıyordu. Bu küçük kentin her mahallesinde ayrı bir dil konuşuluyordu, buna rağmen herkes birbirini anlıyor, birbirinin dilini konuşuyordu, kilise de vardı, cami de... Hatta buradaki çok canlı uluslararası ticaret, yerli halkın konuştuğu Malaycanın batıya yayılmasını bile sağladı. Ünlü kâşif **Macellan**'ın, Malay dilinden yüzlerce sözcüğü Avrupa'da konuşulan dillere soktuğu söylenir.

Günümüze gelelim: Tanımak, gezmek ve eğlenmek amacıyla seyahat eden turistler, iş fırsatı için başka ülkelere göç eden işçiler ve teknisyenler, eğitim için ülke dışına çıkan öğrenciler, IBM gibi çokuluslu şirketlerin farklı ülkelerdeki şubeleri arasında yer değiştiren profesyoneller... Hepsi seyahat ediyor, dünyanın sağlığı için iyi bir şey bu, çünkü **seyahat edenlerin sayısı arttıkça, dünya toplumları birbirlerine daha fazla ısınacak, barış ve tek devlet şansı artacak...**

Hollywood ve *Kurtlar Vadisi*

Taraf yazarlarından sevgili **Rasim Ozan Kütahyalı'nın, Kurtlar Vadisi** adlı dizi filmle ilgili ortaya attığı iddialar, son derece ilginç ve dikkate alınmaya değer. Kütahyalı, *Kurtlar Vadisi*'nin nasıl derin devlet ideolojisinin propaganda aygıtı olarak kullanıldığını, somut örneklerle ayan beyan ortaya koydu.

Aslında sinema sektörünün devlet propagandası için kullanılması Amerika'da da söz konusu. Örneğin **Pentagon, Hollywood'u bu konuda her zaman kullandı.** Hatta **Top Gun, Stripes, The Great Santani** gibi filmlerde, senaryo Pentagon'un istekleri doğrultusunda bizzat değiştirildi. Yapımcılar bunun karşılığında ordu üslerini, orduya ait malzemeleri, topu, tüfeği gemiyi ve uçağı, neredeyse bedava denilecek bir paraya kullandılar, böylece maliyetlerde ciddi bir tasarruf sağlamış oldular.

Gazeteci **David Robb** bu konuda **Operation Hollywood** adlı bir kitap bile yazdı. Yazara göre, Pentagon ve Hollywood arasındaki bu ilişki nedeniyle, ordulu filmlerde uyuşturucu kullanan, savaş suçu işleyen, ya da ordudaki bağnazlığa karşı mücadele eden herhangi bir askere rastlayamazsınız. Bu filmler orduyu sempatik, savaşları zaruri, karşı tarafı ise düşman olarak gösterdiği içindir ki, **büyük askerî harcamalar Senato'dan kolayca geçer,** gençler orduya daha rahat katılırlar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sana gül bahçesi vaat etmedim Afganistan

Irak'tan çekilmeyi hedefleyen Obama, Afganistan için tam tersi bir politika yürütüyor: Alınan yeni karara göre, **Afganistan'a 17 bin asker daha gönderilecek.** Orada toplam **36bin Amerikan askerinin** bulunduğu düşünülürse (Bu arada, Irak'taki Amerikalı asker sayısı 146 bin) oldukça yüksek bir rakam bu. Böylece işgal güçlerinin kurduğu Karzai hükümetinin, Taliban rejimine karşı ülkedeki kontrolü arttırması planlanıyor.

Amerikan yönetimi, bu yeni atılımla, **Taliban'ın** belini kırmak ve böylece terörist yatağı olarak gördüğü Afganistan'ı bu unsurlardan temizlemek istiyor. Bu temizliğin en büyük hedefi ise **El Kaide olacak.** Hatta Obama'nın, elinde güçle de yetinmeyeceği ve önümüzdeki **nisan ayında yapılacak NATO toplantısına** katılacak üye ülkelerden askerî destek (Afganistan'da Amerikan askerlerine ek olarak, 30 binin üzerinde de diğer NATO ülkelerine bağlı askerler yer alıyor) isteyeceği konuşuluyor.

Peki, Amerika'nın bölgeye akıtacağı yeni askerî güç, Afganistan'daki durumu ne yönde etkileyecek? Her şey olduğundan daha mı beter olacak, yoksa ağır ve **katlanılmaz bir dış ağrısına dönüşen kaos, nihayet son mu bulacak...** Bu konuda tahminde bulunmak çok zor. **Ordu içindeki kaynaklara göre Afganistan'daki durum düzelene kadar, her şey şimdikinden daha korkunç olacak.** Bunun anlamı şu: **Önümüzdeki süreçte Afganistan'da çok kan akacak.** İşte bu nedenle Afganistan halkı adına çok ama çok üzgünüm. Çünkü bu halkın bu acıları hiç hak etmediğini düşünüyorum.

1979 yılında Afganistan'ı işgal eden (1989'da işgale son verildi) eski **Sovyetler Birliği'nden** tutun da Sovyet işgaline karşı mücahitleri destekleyen Reagan Amerikası'na (Amerika'nın deklare edilen amacı, bu nedenle 2001'de ülkeyi işgal ettiler) kadar **Afganistan'a el atan her devlet, görünürde, mevcut dış ağrısını sonlandırmak istemiş, her biri bu ülkeye gül bahçesi vaat etmişti. Ancak herkes, bu ülkede, sadece kendi çıkar, niyet, rüya ve özlemlerini gerçekleştirmeye çalıştı,** bütün bunların da Afganistan'da yaşayan halkların çıkaryla ne derece örtüşüp örtüşmediği ise tartışılır. Sonuç olarak yabancılar, aradan geçen 30 yıl içinde, **ülkenin sosyal ve siyasal kimyasını tümüyle bozdular.** Bugün Afganistan her anlamda tam bir **enkaz** durumunda, kim neresinden tutup düzeltebilir ki bu enkazı, iş çok zor...

Bu enkaz, el birliğiyle yaratıldı tabii; ülkeyi elindeki petrodollarlarla kuşatmaya çalışarak, İran'ın Orta Asya'daki etkisini kırmak isteyen **Suudi Arabistan, Afganistan'da Wahhabi inancına dayalı bir İslam devleti kurma romantizmiyle yandı tutuştu.** İran, Farsça konuşan (**Tajikler**) kesimlerin siyasal gücünden medet umdu, **Pakistan ise büyük ekonomik yardımlar aldığı Batılı müttefiklerine taşeronluk yaptı,** bu müttefikler ise buradaki olağanüstü **yeraltı (Afganistan zengin doğalgaz petrol ve kömür rezervlerine sahip) zenginliklerinin ve stratejik avantajların peşine düştüler.**

KADINLARA ALIŞVERİŞ YAPMAK DAHİ YASAK

Bütün bu hesapların Afganistan'ı getirdiği hale bakın. **Tarık Ali'nin** tespitine göre Afganistan dünyada, kadınlara, haklarının verildiği ilk bir kaç ülkeden biri, peki ya şimdi? Kadınların çalışması dahi yasak, çocuklarını okuldan bile alamıyor, hatta alışveriş bile yapamıyorlar. Peki ya hayatın öteki yüzleri? Güvenliğe bakalım bir. **Can korkusundan milyonlarca Afganistanlı, ya ülke içinde yer be yer geziyor ya da Pakistan ve İran gibi komşu ülkelere sığınıyor.** Ölüm her yerde kol geziyor ve onları gittikleri yerlerde de buluyor. **Ülkede komünist rejimin çökmesinin ardından gelen üç yıl içinde 25 bin sivil öldürüldü.** Biraz daha yakına gelelim, **2007 rakamlarıyla kıyaslandığında 2008 yılında sivil ölümlerinde yüzde 40 artış yaşandı.** Devam edelim, Örneğin **Helmand** bölgesinde yaşayanlar, evlerinin etrafındaki sıcak çatışmalar nedeniyle üç yıl önce göç ederek güneydeki **Lashkar, Gah ve Kandahar'a** yerleştiler. Ancak burada da ölüm onları buldu, bunun

üzerine, Kabil'e göç etmek zorunda kaldılar. **Pakistan'daki mülteci kamplarında 2001 rakamlarına göre iki buçuk milyon Afganlı vardı.** Bu kamplarda yaşayanlar, açlık ve salgın hastalıklarla yüz yüzeler, çadırlarda yaşıyorlar, kışın üşüyerek uyuyorlar. Yer değiştirdikçe hayattan elde ettiklerini kazanımları bir anda sıfırlayarak, her şeye yeniden başlamak zorunda kalıyorlar. Dayanması çok ama çok zor bir hayat temposu yani, bütün bu nedenlerle 2005 rakamlarına göre ülkedeki yaşam ortalaması 42.

TALİBAN'IN UYUŞTURUCU DAMARI

Amerika'nın 17 bin askeri, yukarıda sözü geçen **Helmed** bölgesine göndereceği söyleniyor. Bu bölge eroin yapımında kullanılan haşhaşın yetiştirildiği en önemli bölgelerden biri. Zaten Talibanların temel gelir kaynaklarından biri de uyuşturucu üretimi ve dağıtımı. Dolayısıyla **Amerikanın en öncelikli planı, Talibanların kalbine yeşil dolar akıtan bu şah damarı kesmek.** Zaten bu uyuşturucu işi ülkede çok önemli bir problem. **Birleşmiş Milletler'in** 2006 yılında yayımlanan uyuşturucu ve suç raporlarına göre **ülkede üç milyona yakın insan bu işin içinde, bu da nüfusun yaklaşık yüzde 13'ünün uyuşturucu ticaretinin bir parçası olduğu anlamına geliyor,** ilginç değil mi...

Yerim dar, o nedenle bu yazıyı burada bir şiirle kesiyorum. Yazının devamını haftaya getireceğim... **Ahmet Faiz,** ataları Afganistan'dan göçüp gelen usta bir Pakistanlı şair. Onun, **Hapishanede Bir Akşamüstü** adlı şiirinden bir bölümü Halil Köksal çevirisiyle aktarıyorum, **Bir düşünce dolanıp duruyor yüreğimde/ Öyle bir bengi sudur ki hayat bu anda/ Ona zehirlerini katan tiranlar/ Ne bugün ne yarın, asla kazamayacaklar./ Ne çıkar aşkın taht odasını aydınlatan/ Mumu söndürseler de? Güçlüyseler/ Ayı söndürsünler, görelim hele.**

Başbakana yabancı danışman ve vahşi hücum

Başbakan Erdoğan'ın, tuhaf çıkışlarından danışmanlarının sorumlu olduğuna inandığımı önceki yazılarımda söylemiştim. Bu danışmanların hepsi Türkiyeli. Bir başbakan için yerli danışmanlarla çalışmanın avantajları olduğu gibi dezavantajları da var. Sonuçta, bu danışmanlar, kim olurlarsa olsunlar, hangi siyasal gelenekten gelirlerse gelsinler, mevcut Türkiyeli mantalitesinden, kemikleşmiş siyasi önyargılardan, Türkiye ye özgü kamplaşma alışkanlığından ve geçmişle olan hastalıklı bağlardan kendilerini soyutlayamıyorlar. İşte bu nedenle, bu danışmanlar, her zaman gerçekçi, pak, sağlıklı ve yenilikçi tavsiyelerde bulunamayabiliyorlar. O halde ne yapılabilir? **Erdoğan, bence biraz daha profesyonel davranabilir ve akademisyenlerden oluşan bir kaç yabancı danışmanı (Amerikalı, Hinti, Avrupalı ya da Çinli) işe alabilir.**

Neticede, Türkiye eskisi gibi kendi içine gömülmüş bir **kirpi ülke** değil, bu nedenle, **uluslararası arenada oynamak ve diğer ülkelerle rekabet etmek istiyorsanız, uluslararası zekâdan da yararlanmalısınız.** Ekonomist, siyaset bilimci, ya da başka bir şey, sonuçta Batılı bir kaç danışmanın kadroya katılması, Erdoğan'a daha dünyalı bir vizyon kazandırabilir.

*Geçen hafta, dünya vatandaşlığıyla ilgili yazımda yanlış web adresi vermişim, özür diliyor ve doğru adresi veriyorum: www.worldgovernment.org

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupa'nın Hollywood kompleksi ve globalleşen Oscar

Hıdır Geviş 01.03.2009

Pazar günü, evimde bir Oscar partisi düzenledim, bu benim geleneğim oldu artık. Malum, ekonomik kriz ve benim cimriliğim üst üste binince, bu parti bir **potluck** partisine dönüştü, yani bir çeşit evde piknik partisi yapacaktık, dolayısıyla misafirler, kendi yiyeceğini beraberinde getirmek zorundaydı.

Yine de kendimi zahmete soktum ve koca bir leğen tavuk kanadı kızarttım. Kızarmış tavuk kanatlarının üzerine kırmızı renkli **acılı buffalo wing sosunu** döktüm. Yanında **blue cheese** (bir çeşit küflü beyaz peynir) sosu ile servis edecektim. **Öte yandan çiğden biraz kereviz sapı, biraz brokoli, doğradım**, iki ayrı tabağa yerleştirdim üzerlerine **körpe domatesler (kokteyl domatesi) serpiştirdim**, ortasına da küçük kaplar içinde **ranch sosu** koyarak sehpanın üzerine koydum; misafirler eve adım atınca, batırıp batırıp yesinler, açlıklarını bastırınsınlar diye... Bir leğen de **Rus salatası** yaptım. Organik nar suyu da vardı, biliyorsunuz arada bir beyaz şarap içsem de alkolü hiç sevmiyorum (sigaradan ise ciddi ciddi nefret ediyorum), buna rağmen iki düzine **Corona** (içimi kolay bir çeşit Meksika birası) aldım. Büyük bir kabı, güzelce buzla doldurarak, biraları buzun üzerine serdim. Çatalları, tabakları, peçeteleri, yiyecek ve içecekleri mutfak tezgâhının üzerine sıra sıra dizdim, **böylece isteyen, istediği an, istediği kadar alsın yiyebilsin diye.** Evi de güzelce temizlemişim, partiye hazırım yani...

Bu yılki partiye katılacaklar konusunda bir değişiklik yaptım ve **sadece altı kişilik bir Kürt ve Türk grubunu davet ettim**, aramızda yabancı olmayacaktı, biz bize olacaktık. Ancak **ABC** televizyonunda Oscar töreni canlı yayınlanmaya başlayınca, bizimkiler ne televizyona bakıyor ne de filmler ve oyuncular üzerine konuşuyorlardı. Ne mi yaptılar; Oscar töreni boyunca Türkiye'yi konuştular, ben de ister istemez iştirak ettim tabii. O gece hep birlikte Türkiye'yi kurtarıp durduk.

Neyse, Oscar sonuçlarını sabahleyin, televizyon haberlerinden öğrendim, benim gibi biri için utanç verici bir durum aslında, bu partiye kaza partisi diyelim ve unutalım...

DÜNYA ZEKÂSINDAN YARARLANAN HOLLYWOOD

Bu yıl ki Oscar sonuçlarından çıkarılacak ilginç sonuçlar var. Bu sonuçlar, dünya film endüstrisi ve Hollywood'un nereye gittiğini anlamak için önemli... **Ahmet Altan, "Oscar ve ekmek"** yazısında çok önemli bir noktayı yakalamış bile; **Oscarların, bu yıl, farklı ülkelere oyunculara gittiğini işaret ediyor.** Doğru bir saptama: Çünkü en iyi görüntü yönetmenliği, en iyi film, en iyi uyarlama senaryo ödülleri **İngiliz-Amerikan-Hindistan** ortak yapımı olan **Slumdog Millionaire** adlı film aldı, en iyi yönetmen ödülünü yine İngiliz **Danny Boyle**, en iyi yardımcı erkek oyuncu ödülü rahmetli **Avusturalyalı** oyuncu **Heath Ledger**, en iyi yardımcı kadın oyuncu ödülünü İspanyol **Penelope Cruz**, en iyi kostüm ödülünü İngiliz ortak yapımı **The Dukes**, en iyi belgesel film ödülünü ise yine **İngiliz** ortak yapımı **Man on Wire** aldı.

Peki, bu gelişmenin altında yatan sebepler neler? Bunu anlamak gerekiyor. Hollywood, ürettiği filmleri bütün

dünyada gösterime sunan dağıtım ve sinema ağlarına sahip. Hollywood'u suyun aktığı bir çeşme olarak görürsek, bu çeşmeden akan suyun (filmlerin), çevreye, yani bütün dünyaya ulaşır insanların sinema susuzluğunu giderdiğini söyleyebiliriz. **Ancak günümüzde bu tek yönlü üretim ve dağıtım ilişkisi, yerini çift yönlü bir ilişkiye bırakıyor. Yani artık başka ülkelerdeki çeşmelerden de Hollywood'a su akıyor ve buradan tekrar bütün dünyaya dağılıyor.**

Peki, bu gelişme nasıl oldu? Şöyle oldu: Sanatsal kaygıların ağır bastığı düşük bütçeli bağımsız filmler, çok büyük bütçeli Hollywood filmlerinden daha fazla ticari başarı sağlamaya başladılar. Bunu fark eden ve bağımsız film sektörü pastasından paylanmak isteyen **Hollywood şirketleri, kendi bünyeleri içinde, bağımsız filmler yapan ayrı ayrı küçük şirketler kurdular.** Bu şirketler, daha çok **Hollywood mafyası dışında kalmış, yetenekli sanatçılar ve onların projeleriyle ilgilendi.** Bu ilgi, bu şirketlerle dünya şirketleri arasında ortak yapımların gerçekleşmesini de beraberinde getirdi. **Dil birliğinden dolayı özellikle, İngiltere, Kanada, Yeni Zelanda ve Avusturya şirketleriyle daha çok ortak yapıma imza atıldı.** Bu ortak yapımlar, yeni yönetmenleri, yeni senaristleri, yeni oyuncular ve yeni yapımcıları da Hollywood'a taşıdı. Giderek kan kaybetmeye başlayan **Hollywood, böylece, aslında büyük bir ticari hamle yapmış oldu ve hem entelektüel anlamda, hem de estetik anlamda kendini yenileme fırsatı buldu.** Kısacası **Hollywood, globalleşerek dünyadaki yeni gelişmelere ayak uydururken, dünyanın farklı bölgelerindeki kendine özgü karakteristikleri ve hikâyeleri de birinci elden sinema perdesine taşımış oldu.**

Ortak yapımların gösterdiği başarı, bir süre sonra Oscar törenlerine de yansdı. Sonuçta **yabancı oyuncular, yabancı filmler, yabancı teknik ekipler, Hollywood'un yerlilerinden daha çok ödül alır oldular.** Bu da **Oscarların Hollywood temeli üzerine kurulu yerel kimliğini daha global bir boyuta taşıdı.**

BAĞIMSIZ SİNEMA HOLLYWOOD'U ELE Mİ GEÇİRİYOR

Bir başka değişim de Oscar adayları ve Oscar kazanan filmler listesinde bağımsız filmlerin her geçen yıl daha da ağırlık kazanması konusunda yaşanıyor. Daha 2000'lerin başına kadar **pek çok sinema eleştirmeni, Oscarları, ticari film endüstrisinin onurlandırıldığı bir mekanizma olarak değerlendiriyordu. Ancak bu tez gün geçtikçe daha da anlamsızlaşıyor.** Çünkü bağımsız filmler her defasında Oscarlara damgasını vuruyor. Hatta bunu, Bağımsız film Oscarları olarak görülen **The Independent Spirit** ödüllerine aday filmler listesiyle, Oscar'a aday olan filmler listesi arasında bir karşılaştırma yaparak da bulabilirsiniz. Spirit Awards'ın aday listesinde yer alan ve ödül alan pek çok bağımsız film, aynı zamanda Oscarların aday listesinde de yer aldı. Alın **Milk**'i... Bağımsız bir yapımlar olan *Milk*'in başrol oyuncusu **Sean Penn, hem Oscar hem de Spirit Awards listesinde en iyi oyuncu adayydı.** Örnekleri *The Wrestler*, *Man on Wire*, *Vicky Cristina Barcelona*, *Frozen River* gibi filmler ve **Melissa Leo, Penelope Cruze, Mickey Rourke** gibi oyuncularla çoğaltabiliriz...

Bu gelişme, sadece sinema eleştirmenlerinin değil, genel olarak Avrupalıların da Hollywood'a yönelik önyargılı tezlerini boşa çıkardı. Biliyorsunuz özellikle **Fransa'nın, Hollywood'a karşı dinmeyen bir kompleksi ve kini var. Sinema Fransa'da doğmuştu. Fransız Lumière kardeşler, Bir Trenin Gara Girişi** adlı ilk film gösterimini, 1895 yılında Paris'teki bir kafede gerçekleştirmişlerdi. Ancak bütün bunlara rağmen, Fransızlar bu üstünlüklerini Amerikalılara kaptırdılar. Çünkü **özellikle ikinci dünya savaşı, Fransa'nın ekonomik olarak belini burkmuş, film endüstrisini bitirmişti. Oysa aynı dönemde, Amerikan film sektörü aldı başını yürüdü.** O kadar büyüdü ki Avrupa bir daha aradaki mesafeyi kapatamadı, odur budur da **Hollywood'la ilişkileri aşk ve nefret arasında gidip geliyor.** Bir yandan **Berlin, Cannes ve Venedik** gibi üç büyük Avrupa film festivaline Amerikalı oyuncu ve yönetmenleri özellikle davet ederek, ilgi çekmeye çalışıyorlar, **Hollywood filmlerinin ticari kaygılarla üretilmiş, beş para etmez aptal filmler olduğunu iddia ediyorlar.** Ayrıca

Hollywood kökenli filmlerin kültür emperyalizminin bir parçası olduğu düşüncesiyle Hollywood filmlerine ticari kotalar koydular.

Oysa bugün Hollywood, Oscar sonuçlarından da anlaşıldığı gibi, ticari sinemanın ve sanat sinemasının çok güzel bir kombinasyonunu yakalamış durumda. Artık kimse, Hollywood'un gücünü sadece elindeki tomar tomar dolarlardan aldığını iddia edemez. **Hollywood'un asıl gücü, kendini yeni koşullara uydurmasından kaynaklanıyor bir**, yeni zihniyetteki insanlara ve **farklı kültürlere kapılarını açmasından** kaynaklanıyor iki... **Sonuç olarak Hollywood artık eski Hollywood değil...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Benim adım yeşil, dokun bana şansın açılsın

Hıdır Geviş 22.03.2009

Sybil'le o gün (pazar günü) **39. Basamak** (*The 39. Steps*) adlı **Broadway showunu** izleyeceğiz. Aslında ben bu oyunu daha ilk gösterime girdiği hafta izlemiştim. Ama Sybil "**ne olur benimle gel**" deyince, önce masuzdan biraz nazlandım, sonra, "peki, olur, senin hatırın için ikinci defa da izlerim, ne olacak " dedim, nasıl olsa o ısmarlıyor. İşin gerçeği, oyun o kadar eğlenceli ki, üçüncü kere bile izleyebilirim... Ünlü yönetmen **Hitchcock** 'un aynı adlı klasik filminden, **nefis bir komedi çıkarmışlar**. Neyse sonra aklıma gelirse yine geniş geniş bahsederim. Şimdi o günün sabahına dönelim. Erkenden uyandım, güneşli bir gündü, yanlış anlamayın beni güneş değil, sokaklarda bahar kuşları gibi ötüşen gençlerin sesi uyandırmıştı. Başlangıçta "**neler oluyor?**" diye düşündüm, çünkü bizim mahalle bu saatlerde sessizdir, ancak hemen aklıma geldi, o gün semtimizde yani **Hoboken'da, yaklaşan Saint Patrick** (Sen Petrik diye okunuyor) **günü nedeniyle İrlandalıların karnaval yürüyüşü vardı**. Saint Patrick İrlanda'da kutsal bir gün, **ancak burada, yani Amerika'da, bu kutsal gün çok farklı kutlanıyor**. Niye böyle olduğunu az sonra anlayacaksınız.

Kendime bir kahve almak için dışarı çıktım. **Ya Rabbim ya Resul Allah, sen büyüksün**. Sokakta bu saatlerde normalde in cin top oynar, **ancak** bu defa bir kalabalık bir kalabalık... **Kaldırımları dolduran gençlerin çoğu alkolün tesiriyle daha şimdiden sallanmaya başlamışlar bile**. Şaşırdınız değil mi, ben de **öyle, saat sabahın 10 buçuğu ve herkes bu saatte sarhoş**. İşte İrlanda'daki Saint Patrick günüyle bizim Amerika'dakinin farkı. Bu günde, **Amerikalı İrlandalılar içiyor da içiyor**, İrlandalı olmayanlar da onlara katılıp içiyor. Bu saatte başlıyorlar, gece yarısına kadar...

Sokaktaki bu gençlerin çoğu, üzerinde üç yapraklı yonca resmi olan yeşil tişörtler giymiş. **Yeşil renk ve üç yapraklı yonca İrlandalıların milli simgesi**. Bazı tişörtlerin üzerinde ayıp ve absürt yazılar da var: "**fuck me I'm drunk** (kusura bakmayın bunu çevirmeye terbiyem müsaade etmiyor.), **Öp beni ben İrlandalıyım, dokun bana şansın açılsın, İrlandalı pezevenk**" gibi...

Güzel bir kız, başına yeşil renkli plastik boynuz takmış, yakışıklı bir delikanlı beline ördek şeklinde, yine yeşil renkli bir can simidi geçirmiş, herkesin üzerinde bu türden ilginç aksesuarlar var... .. Annem bu gençleri görseydi, şoka girer ve onları ayıplardı. Ben anam gibi düşünemem, bu gençler eğlenceli ve sevimliler,

istedikleri gibi hareket etsinler, sefaları olsun, **kendini kasan bir gençliktense, kendini ara sıra böyle koyuvermeyi bilen ve bol bol sevişen bir gençlikten yanayım.** Zaten **şu karşımdaki gençler sevişemiyor olsalardı, bu kadar içmelerine rağmen, hala bu kadar sakın ve efendi kalamazlardı,** yaptıkları en kötü şey, yerlere tükürmek çünkü.

Yürüyüşüme devam ettim, uyku açılmıştı. Yolda, bizim **Steve'e** rastladım. Kendisi keskin solcu bir Musevidir, köşe başında yer alan ve içinde hem mücevher hem de çizgi roman satılan **Trader of Babylon** adlı **dükkânın** sahibi. O ve karısı Morin dükkânı kapatmaya hazırlanıyorlar. Çünkü içeri sarhoş giren gençlerle anlamsız sohbetlere girerek vakit öldürmek istemiyorlar. **Steve dükkânın etrafına amonyak dökmeye başladı, gençler kokudan rahatsız olup, oralara oturmasın ve oracığa kusmasınlar diye.** İkisinin de pek keyfi yoktu. Çünkü belediyenin düzenlediği bu karnaval nedeniyle, içki ve yiyecek satan dükkânlar dünyanın parasını kazanırken, Onlar dükkânı kapatmak ve üstelik bu gürültüye katlanmak zorunda olduklarını söylüyorlar.

Aman bana ne, benim keyfim yerinde, Bye!!! deyip, yoluma devam ettim, zaman geçtikçe sokaklarda yalpalayarak yürüyen gençlerin sayısı artıyordu. Bizim oranın ana caddesi olan **Washington** caddesine çıktım, hayret, barların önünde uzuuun kuyruk var. Pizzacıların ve lokantaların da öyle, bu ekonomik krizde kan ağlayan esnaf bayram ediyor olmalı... **Kendime bir kahve alıp iki sokak aşağıdaki nehir kıyısına indim, hani şu ben Türkiye'deyken bir Amerikan uçağının zorunlu iniş yaptığı Hudson nehri bu...**

Döndüğümde caddede karnaval yürüyüşü başlamıştı bile. Karnaval dediğim **trampet takımları,** eski itfaiye arabaları, ilginç kostümlü gruplar, **folklorik İrlanda kıyafetleri giymiş insanlar ve ellerindeki tulumlarını üflete üflete ilerleyenlerden** söz ediyorum. Hatta tulumcuların kafalarında, Kazak erkeklerinin taktığı tüylü kalpakların daha da büyük benzerleri var, bir de kareli etek giymişler. **Yol kenarındaki sarhoş kızlardan biri aniden atılıp bu adamlardan birinin eteğini kaldırdı ve külot giyinip giyinmediğini teftiş etti, belki de başka bir şeyi teftiş etmek istedi, bilemiyorum artık.**

Aslına bakarsanız ben gitmedim ama bundan iki gün sonra **Manhattan'daki 5.caddede yapılan İrlanda karnaval yürüyüşü daha da gösterişli geçmiş.** Zaten Amerikan tarihinde en eski İrlanda karnavalı 1700'lü yılların ortalarında **Boston ve Manhattan'da** yapılmış.

Bakın, az kalsın söylemeyi unuttuyordum. **Bu İrlandalılar içmeyi böyle çok seviyor ya, bu durum onların başına çok işler açmış.** Hatta Amerika'daki kaderlerini bile etkilemiş diyebilirim. **Kendi ülkelerindeki kıtlıktan kaçıp gelen zavallı İrlandalılar, başlangıçta Amerikan topraklarında büyük bir ayrımcılığa uğramışlar.** Çünkü adları sarhoşa çıktığı için, iyi çalışmadıkları yönünde bir ön yargı vardı onlara karşı. Bunun altında biraz da **1798 yılındaki İrlanda ayaklanmasından sonra, İngilizlerin,** hem Protestan hem de Katolik İrlandalılara karşı olan önyargı ve güvensizlikleri yatıyor, bu güvensizlik Amerika'ya kadar etkisini hissettirdi. İş arayan İrlandalılar dükkânların camlarında şu tabelalarla karşılaşıyorlardı **"Help Wanted: No Irish Need Apply."** **Eleman arıyoruz ama İrlandalılar başvurmasın anlamına gelen bir sözdü bu.**

Nitekim bu sıkıcı durum, **İrlandalı Amerikalıların özel sektörden ümidi kesmesine ve resmi devlet dairelerinde iş bakmalarına neden oldu.** Bugün devlete bağlı kurumlarda İrlandalı nüfusu hayli ağır. Bunun da etkisiyledir ki **17 Mart'taki Saint Patrick Günü'nde,** devletin başındaki **Obama özel bir konuşma yaptı, hatta yeşil kravat bile taktı.** Ancak Obama ailesi, **Beyaz Ev'in bahçesindeki havuzun fıskiyesinden akan suyu bile yeşile boyadılar.** Fıskiye, sadece o gün yeşil su fışkırdı. Bu biraz da Obamaların **Chicago** kökenli olmalarından kaynaklanıyor. Çünkü biliyor musunuz bilmiyorum ama kent merkezini ikiye bölen Chicago nehri, her Saint Patrick Günü'nde yeşil akar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemençe, Newroz ve Amerikan rüyası

Hıdır Geviş 29.03.2009

Bana gelen **okur mektuplarını** ister **ciddi** olsun ister **küfür**lü olsun, muhakkak okuyup cevaplamaya çalışıyorum. Geçtiğimiz pazartesi öğlen vakti, bizim çatlak **Sybil** telefon etti, "**Balım, bu akşam sana geleyim de şu hep bahsettiğin, o meşhur okur mektuplarına birlikte gözatalım**" dedi, "**hayhay**" diye cevapladım.

Kızcağaz, o akşam işten çıkınca, doğrudan benim eve gelmek yerine, 6. Cadde üzerindeki, **T. J. Maxx** adlı mağazaya uğramış, sadece 20 dolar ödeyip, hem kendisine hem de bana kaliteli birer pijama altı satın almış (bende yatıya kalacak ya...). Niye mi ucuz. Çünkü **ünlü markalar, bir ya da bir kaç yıl önce piyasaya çıkarıp da satamadıkları ve ellerinde kalan malları çok ucuza T. J. Maxx'e devrediyorlar. Dolayısıyla tüketiciler, T. J. Maxx'te, marka ürünleri ucuza temin edebiliyorlar.**

O akşam Sybil'le birlikte, saat 10 gibi **pijamalarımızı giydik, (Benimki Cumhuriyetçi Parti'nin simgesi olan fil desenliydi, onunki ise Demokrat Parti'nin simgesi olan eşek desenli.)** ve üçlü koltuğa yayıldık, **sıcak sütümüzü** ve **Ülker kaymaklı bisküvisini** (Karadenizli bir ailenin, **Paterson** adlı bir kasabada işlettiği bakkaldan almıştım) sehpanın üzerine koydum. Sonra da laptopu açiverdik. Bu arada TV açıldı ve **CNN** adlı kanalda, borcunu ödeyemediği için evini kaybeden ailelerin dramıyla ilgili bir haber vardı.

Neyse, gelen mektuplardan biri **Hurşit D.** adlı bir okuruma aitti ve aynen şöyle diyordu, "**Xidir abé tekrar merhaba. Saygılar sunarım. Abé bu Amerikan rüyası nedir? Hep kafamı kurcalıyor. Bu rüyanın göbeğinde yaşayan biri olarak sana sorayım dedim. Yoksam hatun (ya da metres), bol para, araba, ev, dünya seyahati mi? Sence bu formül doğru mu?**" Şırnak'ta yaşayan Hurşit'in böyle bir konuyu merak etmesi, Sybil'i çok etkilemişti, işte bu nedenle bu konu hakkında yazmam gerektiğini söyledi.

Oysa ben bu haftaki yazımda, buradaki **Newroz kutlamalarından ve bir Karadeniz düğününden** bahsetmek istemiştim. Öyle ya geçtiğimiz cuma günü, **New Jersey eyaletinde yapılan Newroz'a** (cumartesi günü de komşu eyalet olan New York'ta da bir tane yapıldı) katılmıştım. **Davul zurna** ve Kürt müzisyen **Cevat Merwani'nin** müzikleriyle neşem yerine gelmişti. Ancak orada, o kadar ısrarlara rağmen, kalkıp da bir halay çekmedim ya kendime çok kızıyorum. Sadece yerimde oturup, **Kürt kadınlarının hazırladığı ev yemeklerinden tıkındım, bir yandan da bilmiş bilmiş etrafa bakındım.**

Bizim Kürtler, Newroz'da beni halaya kaldırmayı başaramadı ama bir gün sonra yapılan bir düğün töreninde, iki Karadenizli bacı, yani Emel ve Özlem beni piste kaldırıp, kemençe eşliğinde, hop hop halay çektirmeyi başardılar. Düğün **Long Island**'ın öteki ucunda yer alan, küçük ve şirin bir kıyı kasabası olan **Port Jefferson**'da gerçekleştirildi. Gelin kızımız, yani Sibel, ailenin Amerika'daki 3. kuşağını temsil ediyor. Buraya önce dedesi gelmiş, işçilik yapmış, sonra babası gelmiş ve bir takı dükkânı açmış, Sibel ise burada üniversite okudu ve **Lord and Taylor** adlı bir mağaza zincirinin, satın alma bölümünde çalışmaya başladı. Aile **Giresun Yağlıdere**li. Zaten

bir rivayete göre Yağlıdere'nin nerdeyse tümü, New York'ta yaşıyor, yine söylendiğine göre, geriye kalanlara Amerikan konsoloslugu artık vize mize vermiyormuş, **çünkü turist diye Amerika'ya gelen, bir daha geriye dönmüyormuş, ne yapsınlar, demek ki burayı çok seviyorlar...**

Biliyor musunuz bilmiyorum ama Amerika'da düğünü kız tarafı üstlenir. Damat Jarred Amerikalı olunca, düğünü Sibel'in ailesi üstlendi, ipler onların elinde olunca, tam bir Karadeniz düğünü çıktı ortaya. **Piyanist şantörden Karadeniz türküleri dinledik, "anasından burma bilezik, babasından elmas yüzük" seremonisi izledik.** Hatta ben bu sırada, **"Gelin ve damadın ortak arkadaşı Hıdır'dan, musluklu bir limonata testisi"** diye anons edecekler diye çok gerildim... Bereket, bu tür hediyeleri değil, sadece para ve mücevherleri anons ettiler.

Bitirirken, **Hurşit'in** sorusuna döneyim: **Amerikan rüyası sadece para, araba ve cinsel özgürlük anlamına gelmiyor.** Amerikan rüyası, pek çok unsurun bir bileşkesi ve bütün bu bileşenlerin tutunduğu omurga ise, **herkese fırsat eşitliği** ilkesi. Amerika'ya gelen göçmenler, işte bu fırsat eşitliğinin sağladığı avantajlardan yararlanarak, kendi ülkelerindeyken pek çok nedenden (dinsel kimliklerinden, siyasi kimliklerinden, mezheplerinden, cinsel kimliklerinden, ailelerinin sosyal ve ekonomik statülerinden) dolayı **kıramadıkları çemberi, bu ülkede kırma imkânı buluyorlar. Böylece sadece hayatı yaşamakla kalmıyor, kendilerine diledikleri gibi bir hayat kurma imkânı buluyorlar. Tıpkı Sibel'in düğününe katılan Yağlıdereliler gibi ya da Newroz'a katılan Kürtler gibi...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vaatler kenti New York ve kırık hayaller

Hıdır Geviş 05.04.2009

Chris'le geçen akşam telefonda konuşurken, sohbetimiz, **New York'ta ne aradığımız konusuna** geldi dayandı. Dört yıl önce, kuzeyde, Kanada sınırındaki **Buffalo** kentinden göçüp bu şehre gelen Chris, **"Ah Hiidiir** (İngilizcede ı harfi olmadığı için bana biraz da uzatarak, Hiidiir diyorlar) **ne aradığımı ben de bilmiyorum** ama ne zaman gecenin üçünde, bir bardan tek başıma çıkıp da eve doğru yürüsem, müzik grubu **Green Day'in Kırık Düşler Bulvarı** adlı şarkısını mırıldanırım," dedi. Chris yollarda bu şarkıyı mırıldanmış olabilir ama telefonda bas bas bağırarak, şarkıyı tekrar söyledi: **"Ah-ah, Ah-ah, Ah-ah... Issız kaldırımlarda yürüyorum, kırık düşler bulvarında, şehrin tümünden uyuduğu saatler, etraftaki tek insan ben olmalıyım ve işte bir başıma ilerliyorum.... Bazen oracıkta birinin karşıma çıkmasını ve beni fark etmesini ümit ediyorum. Ve sonra yine yalnız yürümeyi sürdürüyorum... Ah-ahh...."**

Aslında New York'a göç eden insanların, kentle başlayan ve sonlanan ilişkileri sırasında yaşadıklarıyla, Chris'in bir bara girmesi ve çıkması sırasında yaşananlar arasında ilginç benzerlikler var.

Chris gibi arayış içinde olan pek çok New Yorklu, özellikle **perşembe, cuma ve cumartesi geceleri, Manhattan'daki bar ve gece kulüplerinin önünde büyük kalabalıklar oluşturur. Büyük beklentilerle barın loşluğuna adım attıklarında, en güzel kızı ya da en yakışıklı erkeği orada bulacağını ümit ederler,**

bazıları ise en zengininin peşindedir; bu zengin kişi kendilerine yaşıt biri olabilir ya da kendilerinden **yaşça büyük bir cici baba ya da cici anne olabilir...**

Barların ve gece kulüplerinin renkli ışıkları, **tekno müzik**, şık ve temiz giysiler, güzel kokular, ortalığa yayılan dumanlar, şen kahkahalar, **röntgen makinesi gibi vücutları tarayan bakışlar, kulak memesine konan sıcak dudaklar, cinsel organları sürekli kabarık tutmak için içilen viyagraflar**, bütün bunlar insanları garip bir illüzyonun içine çeker, **böylece herkes, belleğinde o an dizayn edilmiş sahte gerçekliğe daha fazla inanmaya başlar** ve onun üzerine yeni beklentiler inşa ederler. İlerleyen dakikalarla birlikte, bu beklentileri elde edeceklerine dair umutları daha da artar, keyiften dört köşe olurlar, **dans ederken gözleri dışarıya kapanır ve tümünden kendi kurgusal gerçeklikleriyle baş başa kalırlar**. İşte o an **zikir halindeki din adamlarını andırırlar, ta ki floresan ışıklar yanana ve onları bu geçici hipnozdan uyandırana kadar**. Bu noktada yeniden gerçek dünyayla yüzleşirler, tıpkı Chris gibi sabaha doğru evlerine elleri boş döndüklerinde, yaşadıkları aslında hem bir hayal kırıklığı hem de kendi çapında bir travmadır.

Nitekim **valizlerini tıka basa hayallerle doldurup nefesi New York John F Kennedy Havaalanı'nda alan** ve bu şehre yerleşmeye çalışan pek çok insan, bara giden o gençlerin yaşadığı illüzyonu ve onu takip eden travmayı yaşar. **New York'un kendisi de ışıltılı bir gece kulübünden farklı değildir**. İçine aldığı insanları umutlandırır ve onlara dilediklerini verecek cömert ve bereketli bir şehir gibi gözükür başlangıçta, ancak **zaman geçtikçe anlaşılır ki bu şehir az verip çok alan, çoğu zaman da gösterip vermeyen ve aşırı dozda kapitalizm hormonu almış bilimkurgusal bir yaratıktan başka bir şey değildir**. Büyük yorgunluklardan sonra bu sırra eren pek çok New Yorklu, şehri terk etme kararı alır. Ancak o ana kadar şehir, onlardan alacağını zaten almıştır bile.

1600'lü yılların başında Hollandalıların kurduğu bu dört yüz yıllık şehir, insanın gencini, tazesini ve bekârını sever. Bu nedenle New York, bekâr ve genç profesyonel nüfusun en yoğun olduğu metropollerden biridir. Aslında bu kent ve bu kentin sakinleri arasındaki ilişki, karşılıklı bir alışveriş ilişkisidir. **New York, ayakta durabilmek için gençliğe, onların yoğun enerjisine, keskin zekâlarına, taze eğitimlerine ve bekârların sahip olduğu limitsiz zaman kullanımına ihtiyaç duyar**. Gençlerin perspektifinden baktığınızda ise bu şehir yılların birikimiyle zenginleşmiş, her şeyin en iyisine sahip bir vaatler ve fırsatlar gezegenidir, şehrin ismini duyunca hırsları kamçılanır, oradaki **fildişi kulelere çıkan kariyer basamaklarını tırmanarak, kendilerini ispatlamak, para kazanmak ve o sözü edilen tatlı hayata ulaşmak isterler**.

İşte bütün bu en iyisini bulma gayreti, kentte yaşayan insanlar arasındaki ilişkileri de aşikâr biçimde materyalist bir çerçeve içine itiyor. Geçen **Sybil** anlatıyordu. Kızcağız, **cenaze merasimi organizatörlüğü yapan** sevgilisinden ayrıldıktan sonra (çünkü **adam öpüşürken dudaklarından çok dilini kullanıyor ve Sybil'in ağzını salyayla dolduruyormuş**) barlara daha sık takılır oldu, erkeklerin yüzde 80'inin ona sorduğu ilk iki soru şuymuş: **"Ne iş yapıyorsun ve nerede oturuyorsun?"** Bir insana yaşadığı semti ve işini söylemek ona gelir durumunu söylemekle aynı şey aslında. Bu tür bir soru, karşıdakinden beklentinin sadece fiziki güzellik değil, cüzdan şişkinliği ve girilebilecek yeni bir sosyal çevre olduğunu gösteriyor. İnsanlar New York'ta parayı ve güzelliği birarada arıyorlar. Bundan çıkarılacak bir başka anlam da şu: Herkes aslında kendinden daha iyisini arıyor. O nedenle Chris'in de dediği gibi **"Hiidiir bu kentte herkes avcı, herkes avlanmak için geliyor. Dolayısıyla burada savunmasız ve masum kurbanlar yok, yani işiniz çok zor, zaten sonuç ortada, büyük çoğunluk avdan eli boş dönüyor."**

Bütün bunların ötesinde **New York'un, kendi sakinlerine sunduğu esas kazanç, kaybolma özgürlüğüdür**. Bu kentte siz, siz olarak yaşarsınız. İşte bu sebeptendir ki göç edip geldikleri küçük şehirlerde, **geleneğin**

köhnemiş spotlarını her an üzerinde hissedenler, New York'ta derin bir nefes alırlar. Çünkü New York, onları spotların yakıcı etkisinden korur ve saklar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diskotek çağının sonu ve temiz aile kenti

Hıdır Geviş 12.04.2009

Sybil, Chris ve ben West Village'teki küçücük bir kafede oturmuş, kurabiye yiyor kahve içiyoruz. Bizim kızın sanki karnı ağrıyor; sürekli sağ ayakucunu oynatıp duruyor, bu da yetmiyor, kafasını çevirip çevirip duvardaki büyük saate bakıyor. Hah, sonunda beklediği arkadaşı geldi. Ben daha yaşlı sanıyordum... Adamın adı Tom, Sybil'le aynı apartmanda oturuyorlar. İyi birine benziyor. "Biz de tam talihsizlik üzerine konuşuyorduk" diyor ve ekliyorum, "Ah ah biliyor musunuz, ne **zaman bir istasyona varsam tren az önce kalkmış oluyor. Kara bahtlıyım.**"

Tom New York'un eskilerinden, benim bu kentte yeni olduğumu öğrenince, "**Evet Hiidiir treni kaçırdığın konusunda haklısın**" diyor. "Nasıl yani," diye soruyorum ben, ve Chris'e dönüp, "Ahhh çocuklar ahhh, New York'un New York olduğu zamanları kaçırdınız. O zaman burada olacaktınız ki New York neymiş görebileydiniz. **Bu kent gerçek ruhunu kaybetti, şiddetten ve mafyadan arındıkça, temiz aile çocukları gibi tatsız tuzsuz bir şehir oldu çıktı**" diyor.

Tom'a göre 90'lı yıllardan itibaren kentte önemli değişimler yaşandı ve özellikle **gece hayatının şehre kattığı zenginlik ve renklilik yok olmaya yüz tuttu**. Bu hayatın temeli elbette ki gece kulüpleriydi. Bu mekânlar, moda, müzik ve gösteri sanatları sektörlerindeki insanların piyasa yapma yerleriydi. Tom, "Modeller buralarda keşfediliyordu" diyor de devam ediyor, "**oyuncularla sözlü anlaşmalar buralarda yapılıyordu, milyarder ünlüler buralardan yatmak için adam çıkarıyordu. Ayrıca sıradan insanlar buralarda ummadıkları isimlerle tanışma şansı buluyorlardı.**"

Aslında Tom iddialarında son derece haklı. New York'u New York yapan esas unsur, gece yaşamındaki renklilikti. Ancak bu renklilik buharlaştı gitti. Bunun sebeplerini, **New York gecelerinin en namlı eğlence mekânlarından biri olan ve 1970'lerde kurulan Roxy üzerinden giderek bulmaya çalışalım**. Roxy'nin 2007 yılındaki kapanış gecesine Chris'le birlikte katılmıştık. Chelsea'nin batısında, 18. Sokak üzerinde yer alan kocaman eski bir fabrika binasını, buradaki yaygın kullanımıyla night club'a, (Türkiye'deki kullanımıyla diskoteğe...) dönüştürmüşlerdi. Roxy vakti zamanında, **Junior Vasquez, Manny Lehman, Victor Calderona** gibi ünlü **deejay**'leri çıkaran bir dans kulübü değildi sadece, aynı zamanda canlı müzik yapılan ve **Cher, Madonna, Beyoncé, Bette Midler, Chaka Khan, Gloria Gaynor gibi isimleri meşhur eden bir şarkıcı fabrikasıydı**. Nitekim kapanış gecesinde Madonna da oradaydı; kendisini meşhur eden bu kulübe, yıllar sonra manevi borcunu ödemek için gelmişti.

Şimdi artık tarih olan Roxy'nin yeri apartman kompleksi oluyor. Zaten Chelsea'yi merkez alan, kuzeye çıkıp orta Manhattan'a uzanan, güneye inip Tribeca'ya varan hat, bir zamanlar girilmesi cesaret isteyen, eski liman

depoları ve boşaltılmış küçük fabrikalarla dolu değersiz ve تنها yerlerdi. Buralardaki geniş mekânları ucuz bulan yatırımcılar, hem straightlerin hem de gaylerin gittiği çeşit çeşit gece kulüpleri kurdular. Hattâ bu hatta, **kıllı maço gaylerin gittiği leather club'lar oldukça meşhurdu; oralara, öyle parfüm kokan temiz çocuklar falan alınmıyordu.** Ancak Ne zamanki bu bölgeye müteahhitler girdi, bölge değer kazandı. Oradaki her türlü dans kulübü, bar ve seks kulüpleri ya taşındı ya kapandı. **Anlayacağınız, New York'ta kulüplerin ortadan kalkmasının bir sebebi müteahhitlerdi.**

Bu tür gece kulüplerinin ortadan kalmasının diğer bir sebebi ise AIDS'ti. Dikkat edin, **gece kulüpleri 1970'li yıllarda, yani AIDS öncesi çağda ortaya çıktı.** Ancak 80'lerde keşfedilen ve 90'larda kitlesel ölümlere yol açan AIDS, gece yaşamına büyük bir darbe indirerek, insanların, ayağını bu mekânlardan kesmesine yol açtı. Bunun nedeni cinsellikti. Çünkü **diskotekler, açık havada seksin yaygınlaştığı ve cinsel özgürlük akımının popüler olduğu bir dönemde gövermişti.** Bu kültür gece kulüplerine şöyle yansıyor: **50'li 60'lı yıllarda gelişen TV izleme alışkanlığından sıkılıp dışarıya kendini atan ve alternatif eğlenceler arayan insanlar,** girdikleri diskoteklerde **dans edip müzik dinlerken bir yandan da bir geceliğine yatılacak birilerini arıyorlardı.** Hatta aldıkları uyuşturucuların etkisiyle bazen oracıkta bile bir şeyler yapıyordu, Örneğin Roxy ile aynı yıllarda kurulan **Loft, Paradise Garage ve Studio 54** bu anlamda çok meşhurdu. Studio 54'ün asma katında ve tuvaletlerde insanlar rahatlıkla korunmasız seks yapıyorlardı. AIDS'ten ölümlerin başlaması, bir gecelik aşkların yuvası olan bu tür yerlere giden insan sayısını da azalttı.

Bir zamanlar farklı müzik türlerinden beslenen disko müziğinin de doğduğu yerlerdi gece kulüpleri. Pop kültür içindeki önemlerine rağmen kulüp çağının bitmesine neden olan bir başka etken ise **Rudy Giuliani**'ydi. 1989'da New York'a belediye başkanı olan Giuliani uyuşturucu kullanımının çok yaygın olduğu bu kulüplerle çok uğraştı; çıkardığı zorluklar sonunda başarıya ulaştı.

İnsanların evlerine kapanmasını sağlayan internet nedeniyle, bugün yeterince iş yapamayan kulüp ve barların sayısı giderek azalıyor. Bakalım bir zaman sonra internetten sıkılanlar kendilerine nasıl bir toplumsal eğlence yöntemi geliştirecekler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seni çok ama malını mülkünü daha çok seviyorum

Hıdır Geviş 19.04.2009

Allah'a şükürler olsun, son bir kaç gündür havalar çok güzel. Bu nedenle **Sybil, Chris ve ben**, dayanamadık, arabaya atlayıp **New Jersey eyaletinin kıyı şeridini turladık.** Keyifli ama biraz sallantılı bir yolculuktu. Sallantılıydı çünkü **Sybil'in arabası böbrek taşı düşürten cinsten, külüstür mü külüstür bir arabaydı.** Keyifliydi çünkü **Mystic island** adlı çok ilginç bir kıyı kasabasını keşfettik. Burada evler, denize açılan su kanallarının etrafında kurulmuş, hepsi de çok alçak tavanlı, ufacık tefecik ve çok şirin; üstelik her birinin önünde irili ufaklı tekneler var. Biz de arabayı bu sessiz kasabada bir kenara park ettik ve evde hazırladığımız sandviçlerimizi yemeye koyulduk. Her zaman olduğu gibi **Sybil yine vır vır vır konuştu**, biz zavallılar da hanımefendiyi dinledik.

EVLİLİK ÖNCESİ ANLAŞMA

Şimdi... Sybil, **kendinden 15 yaş küçük itfaiyeci bir sevgili bulmuş**. Sözde ona ilk görüşte âşık olmuş, hatta evlenmeyi bile ciddi ciddi düşünüyormuş. ... Ablasına bile açmış konuyu, ablası da ona demiş ki "Aman Sybilim aklında olsun, nikâh öncesinde avukatına git ve o itfaiyeciyle birlikte bir evlilik öncesi anlaşma (**Prenuptial agreement**) yap. Çünkü tedbirli olmalısın; senin paran ve mal varlığın var onun ise hiç bir şeyi yok."

Prenuptial anlaşması da nedir yahu, diye sorabilirsiniz, cevap şu: **Bu tür anlaşmalar, son zamanlarda Hollywood yıldızlarının evlilikleri nedeniyle çokça gündeme geliyor**. Milyarder oyuncular, sahip oldukları malı mülkü, evlenecekleri nişanlılarından korumak için onlarla daha baştan oturup konuşuyor, anlaşıyor ve birlikte bir kontrata imza atıyorlar. Bu kontrat evlilik öncesinde imzalanıyor, herhangi bir boşanma durumunda, daha zengin olan tarafın diğerine ne kadar para ya da mal vereceği detaylarıyla bu anlaşmada yer alıyor. Dolayısıyla boşanmanın ardından, geliri daha az olan taraf, diğer tarafı istediği gibi yolamıyor. Bu anlaşmalar, boşanma sonrası çocuk paylaşımının nasıl olacağı, eşlerden birinin ölmesi halinde miras dağılımının nasıl yapılacağı ve hatta birbirlerinin kişisel sırlarının deşifre edilmemesi üzerine maddeler de içerebilir.

ORTA SINIF EVLİLER ARASINDA DA YAYGIN

Evlilik öncesi anlaşması sadece çok zengin sınıf içinde popüler değil, New York'ta yaşayan ve taraflardan her ikisinin de profesyonel iş yaşamı içinde yer aldığı orta sınıftan evliler arasında da giderek yaygınlaşıyor. Hatta evlilik boyunca mal varlığında değişiklikler olduğu için, anlaşmayı bu değişimler ölçüsünde belli aralıklarla yenileyenler de var. Anlaşmanın bir başka yararı ise şu: **pek çok boşanma olayının ardından, özellikle mal mülk paylaşımı konusunda rezillik çıkıyor ya da taraflardan biri hak ettiğinden fazlasını alabiliyor. Ancak bu anlaşma, bütün bunların önüne geçiyor.**

Eskiden evlenme hazırlığı yapan çiftler bu tür bir anlaşma yaparak birbirlerinden beklentilerini açık bir şekilde ortaya koyma konusunda daha utangaç ve çekingenlerdi, ancak şimdi daha rahatlar. Çiftlerden her biri kendi avukatına gidiyor ve "**söyleyin bana avukat bey, ileride eşimle ilişkimde ortaya çıkabilecek en kötü senaryoda kendimi koruyabilmem için şimdiden ne gibi yasal hazırlıklar yapmalıyım**" diye soruyor, avukatlar da onlara evlilik öncesi anlaşmanın yararlarını salık veriyor

Gel gelelim ablasının bu anlaşmayı önermesi Sybil hanımın zoruna gitmiş. **Sybil bu tür bir anlaşmayı materyalist buluyor. Ona göre bu durum kapitalist dünyada insanların yaşadığı yabancılaşmanın en büyük göstergesi**. Dolayısıyla bunu kendine uygun bulmadığını düşünüyor ve şöyle söylüyor, "ablama dedim ki bu anlaşmayı imzalarsam içimde beslediğim tertemiz aşkı kirletmiş olurum".

PEKİ, AŞK NE DEMEK O ZAMAN?

Ağzımı eğerik Sybil'e döndüm ve "**Sahiden aşk diye bir şey olduğuna inanıyor musun**, ayrıca temiz aşk da ne demek" diye sordum, şaşırdı, ve sert bir ses tonuyla, "elbette inanıyorum, ne demek istiyorsun?" diye yanıtladı beni, ben de fırsat bu fırsat aldım sazi elime ve başladım: "Aşk nedense insanlar tarafından son derece masum ama bir o kadar da açıklanması zor, komplike bir duygu yoğunluğu olarak algılanmak isteniyor. **Oysa aşk, insanların finansal güvence, mevcut sosyal çevreden kurtuluş ve seksüel ihtiyaçlarını karşılayacakları basit bir anahtardan başka bir şey değil. Herkes bu anahtarı başka bir insanda cisimleştiriyor ve o insana saplantılı bir ilgi ve bağlılık gösterme eğilimi taşıyor.** Ama kimse çıkıp adına

aşk denilen bu duygu yoğunluğu içinde yüzen dünyevi çıkarlarla yüzleşmeye ya da onları deşifre etmeye yanaşmıyor. **Bu nedenle aşk her zaman maneviyat dünyasına ait bir bilinmezler yumağı olarak kalıyor, diğer duygulara kıyasla daha asil, hatta nerdeyse Tanrı katından inmiş ilahi ve saygıdeğer, bir duygu çeşidi olarak anlaşılıyor. Sonra da özellikle edebiyatçıların elinde, üzeri karartılan manüpülatif bir kavram olup çıkıyor.** Yani sevgili Sybil, dolayısıyla evlenmeye hazırlanan ve her ikisi de iş gücü sahibi olan çiftlerin daha baştan oturup, maddi paylaşım konusunda birbirlerinden beklentilerini dürüstçe dile getirmelerinde hiç bir mahsur yok, hatta yarar var.”

Bu söylediklerim karşısında derin bir sessizlik oluştu. Sybil siyah gözlüğünü takıp arabayı hareket ettirdi. Chris ise sandviçini yarıda bırakarak kafasını yana çevirdi ve yol manzarasına dalıp gitti...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Central Park'ta uyuyan güzelin pembe kâbusu

Hıdır Geviş 26.04.2009

Fransız ressam **Monet**'nin (**kendisi erkektir ama empresyonist sanat akımını doğuran bir annedir**) 1863 de yaptığı **Açıkhavada Kahvaltı** adlı resminin içinde gezintiye çıkıyorum. Orada ikisi kadın, ikisi erkek, dört kişi, çimenlerin üzerine yayılmışlar. Üçü pikniğin ardından sohbete dalmış, biri ise az ötede eğilmiş bir şeyler yapıyor. Kadınlar her ne hikmetse çırlıçıplak, erkekler ise giyinik. Polenlerin etkisiyle hapsirince, farkıma varıyor ve ters ters bana bakıyorlar. Ne olur ne olmaz diye hemen oradan toz oluyorum. Bu kez kendimi başka bir tablonun içinde buluyorum. Bu tablo, Amerikan post empresyonistlerinden **Maurice Brazil Prendergast**'in 1900'de çizdiği **In Central Park-New York** adlı yapıt. Manhattan'daki ünlü **Central Park'ı konu alan bu resimde**, herkes giyinik. Eee ortada çoluk çocuk da var çünkü...

Tablodaki fiskiyeli havuzun etrafında biraz turluyorum, başım dönüyor, sonra aniden tuhaf şeyler oluyor. **Bu post empresyonist görüntüler, sürrealist tarzda bilimkurgusal bir manzaraya dönüşüyor.** Nasıl ki **Alfred Hitchcock**'un **Kuşlar** (The Birds) filminde, kasabayı kara kara kargalar basıyorsa, benzeri bir şey de burada yaşanıyor; **parkı kuşlar basıyor. Ancak bu kuşlar kara değil pembe renkli, üstelik hepsi de suluboyayla çizilmişler ve çok minikler; serçeden daha minik.** Aaa... içlerinden biri burnumun tam önünden uçup geçince fark ediyorum: Bunlar kuş muş değil, resmen kanatlı penis. **Penislerin amaçları ne bilmiyorum ama genellikle oradaki kadınların geniş kenarlı şapkalarının üzerine konuyor ve şirin bir broş gibi duruyorlar.** Ancak içlerinden biri, diğerlerinden farklı olarak keskin dişlere sahip, işte bu canavar görünümlü minik penis, uçup gelip pantolon fermuarımın üzerine konuveriyor. Bir yerimi koparacak diye korkudan ödüm patlıyor.

Uff, anam... Şak diye kasıklarına vuran bir beyzbol topunun acısıyla gözlerimi açıyorum. Sol eline beyzbol eldiveni takmış minik bir çocuk gelip topunu geri alıyor ve tekrar babasına fırlatıyor. Kendime gelince anlıyorum ki **ortada ne minik penis kuşlar var, ne kıcı yastıklı uzun elbiseler giyen kadınlar, ne de bastonlu beyefendiler...** Çok şükür, günümüz New York'undayım. Central Park'ın **Columbus Circle**'a yakın tarafında, çimenlerin üzerinde uzanmış, **Chris** ve **Sybil**'i beklerken öylece uyuya kalmışım meğer. Allahtan o

top beni uyandırdı.

Etrafta her yaştan insan var, kimi çimenlerin üzerine benim gibi uzanmış güneşleniyor, **bazı anneler önlerinde bebek arabasıyla koşu yapıyorlar**, başında **şık bir fötr, ağzında koca purosuz, ayağında kaykay ayakkabıları (roller skate) olan çılgın bir genç**, az ilerideki bisiklet yolundan vın diye geçiyor, orta yaşlı bir adam, altı ayrı köpeğin yularından tutmuş onları gezdiriyor. Central Park'ta hava güneşli olduğu için çok kalabalık, eee günlerden pazar... **1858'de hizmete açılan bu uçsuz bucaksız park, o zamandan beri New Yorklular için ciddi bir nefes alma yeri...**

Bu arada işte Chris Bey ile Sybil Hanım teşrif ettiler. Geçen haftadan bana biraz bozuklardı ama onlar da benim gibi kin tutamıyorlar... Biz hepimiz **Dionne Warwick'in Bir daha asla böyle sevmeyeceğim** (*I will never love this way again*) şarkısındaki şu dizeleri ilke edinmişiz, **"Budalalar dünle uğraşayım derken yarını kaçıır."** (*A fool will lose tomorrow reaching back for yesterday*). Bu arada ellerinde penis şeklinde balonlar taşıyan bir grup geçti önümüzden... Chris, Sybil'e sordu, **"Senin itfaiyeci sevgilinin şeyi de şişince bu kadar oluyor mu?"** Sybil kikirdeyerek cevap verdi; **"Ne kadar şiştiği önemli değil, beni havaya uçurmaya yetiyor ya..."** Chris bir kaşını yukarı diğerini aşağı indirerek, "Hah, yoksa sen de mi **büyüklüğü önemli değil işlevi önemli** masalına inananlardansın?"

HIZLA GELİŞİM GÖSTEREN SEKTÖR

İşlev ve büyüklük tartışması Sybil ve Chris arasında uzadıkça uzadı... Zaten kimsenin üzerinde uzlaşmadığı bir konu bu. Ancak penis büyütme sektöründeki gelişmelere baktığımızda, 'işlev mi, büyüklük mü?' tartışmasına netlik kazandıracak bir sonuca ulaşabiliriz. Özellikle Amerika'da bu sektör ciddi bir hızla gelişim gösteriyor. Bunun anlamı erkeler penislerinin ölçüsünden memnun değil ve onu büyütme için ellerinden geleni artlarına koymuyorlar. Demek ki büyüklük de çok önemliymiş. Penis büyütme sektörünün üç kolu var, birincisi ameliyat yoluyla büyütme, ikincisi doğal yollar (penise basit aletler takmak ve egzersiz yaptırmak yoluyla büyütme), üçüncüsü ise ilaçlar yoluyla büyütme. Ancak bütün bu yöntemlerin gerçekten ne kadar işe yaradığı konusunda ortada sağlıklı sonuçlar yok.

Benim bu konuda asıl ilgimi çeken nokta ise meselenin arz cephesinde yer alanların (erkekler), büyük penis özlemine neyin yol açtığı? Bunun çeşitli sebepleri var. Bana göre en önemi sebebi, günümüz porno filmlerinin, meselenin talep cephesinde yer alanların (kadınlar ve gayler) beklentilerinde yol açtığı değişiklik. Özellikle Amerikan yapımı porno filmler, bu konuda çok etkili. Amerikan pornolarını Avrupa yapımlarından ayıran farklardan biri, sevişmenin neredeyse hiç olmayışıdır. Bu filmler tümüyle çeşitli pozisyonlarda yapılan cinsel ilişki üzerine kuruludur. Cinsel ilişkiyi en iyi vurgulamanın yolu da görsel olarak daha belirgin olan ve ilişkiyi vurgulamaya yetecek derecede kalın ve uzun bir penistir. İşte porno film izleyicileri, bu filmlerin etkisiyle her erkekte büyük bir penis çıkacağı ya da çıkması gerektiği yanılsamasına kapılıyor, bu yanılsamaya erkekler de kapılıyor; onlar da kendilerinde daha büyük bir penis görmek istiyorlar. Aksi halde cinsel partnerlerinin onları küçümseyeceğini ya da reddedeceğini düşünüyorlar, bu da onlarda güven eksikliği yaratıyor. Nitekim bu büyük penis beklentisi nedeniyle ki Manhattan'da seks oyuncağı satan yüzlerce dükkândaki vibratörler kocaman kocamandır, hatta buna ek olarak kol şeklinde ve kol büyüklüğünde plastik vibratörler bile geliştirilmiştir. Üff bu konu daha çok uzar ve genişler, ben iyisi mi burada koparayım, haftaya buluşmak üzere...

Artık çok geç, geriye dönemezsin Nuran Abla...

Hıdır Geviş 03.05.2009

Buluşma yerine yetişmek için hızlı hızlı yürüyoruz. Yanımda, canım arkadaşım Nuran Abla da var. Kendisi **50 yaşında, türbanlı, haftada bir namazını kılan, Ramazan'da orucunu tutan, esprili ve güler yüzlü bir kadın**. 20 yıl önce kendilerine **Green Card** çıkınca, eşiyle birlikte Amerika'ya göç etmişler. Buradaki bir tanıdıkları aracılığıyla Brooklyn'deki **Bay Ridge** adlı mahalleye yerleşmişler. **Bu mahallede daha çok Araplar, Doğu Avrupa'dan göç eden Museviler, Yunanlılar ve azıcık da Türkiyeliler var, dolayısıyla pek yabancılık çekmemişler**. Ancak Nuran Abla eşini kanserden kaybedince, üç çocuğunu tek başına büyütmek zorunda kalmış. Düşünün hele; o zamanlar İngilizce mingilizce konuşamıyormuş. **"Yes"** diye **"No"** diye aslanlar gibi mücadele etmiş, asla pes etmemiş, çok ama çok çalışmış, Zaman zaman takatten düştüğü olmuş, nedeni ise aşırı çalışmak değil, geriye, yani yurduna duyduğu özlemmiş. İzmir'i, genç kızlığının geçtiği sokakları, eşiyle tanıştığı pastaneyi ve çok yaşlı olan annesini özleyormuş. **Hep Türkiye'ye kesin dönüş yapmayı düşünmüş ama bunu asla hayata geçirmemiş. Çünkü çocuklarının daha kavgasız dövüşsüz, daha insanca bir toplumda büyümesini istemiş.**

Nuran Abla'nın anayurduyla arasındaki bu gelgitli duygular bana hep ünlü Amerikan yazarı **Thomas Wolf**'un **Bir Daha Yurduna Geri Dönemezsin (You Cant Go Home Again)** adlı romanındaki George Webber karakterini anımsatır. O da yaşadığı **North Carolina**'dan çıkıp, **New York**'a göç eder. En sonunda anlar ki bir daha geriye, yani yurduna geri dönmek mümkün değildir. O artık farklı yönde değişmiştir, sadece O değil, geride bıraktığı ve hep ebedi kalacakmış gibi düşündüğü ilişkiler, gelenekler ve insanlar da değişmiştir. Aile evinin mutfağında koşturan o çocuk yoktur artık, geçmiş geçmişte kalmış ve tarih olmuştur. Ancak buna rağmen, George'un bilincini saran hatıralar, sancılı çırpınışlarını sürdürür ve her defasında O'nu bir kez daha yaralar.

Aaa, duygusal yazmaya başladım galiba, neyse, göz sulandırmaya gerek yok. Neticede Nuran Abla şimdi hayatından memnun, çocukları iyi işlerde çalışıyor. Kendisi ise Manhattan'daki bir şirkette temizlik işçisi olarak çalışıyor, işinden de gayet memnun.

Ben ve Nuran Abla nihayet buluşma yerine vardık. Ama ötekiler henüz ortada yok. Tam neredeyiz biliyor musunuz; Manhattan'da **Greene Street** ve **Washington Place** sokağının buluştuğu noktada, yani **Brown** binasının önündeyiz. Bu bina Amerikan işçi tarihinde çok trajik bir olaya tanıklık etmiş. Belki sizler de Avrupalılar gibi ABD'nin 200 yılı biraz geçen tarihini kısa buluyor ve burun kıvrıyor olabilirsiniz. Ancak Amerikan halkı bu zaman dilimine çok şey sığdırdı. Örneğin bu ülkedeki işçiler, bugünkü çalışma koşullarına erişene kadar çok büyük mücadeleler verdiler. Şu an önünde durduğumuz binada 1911'de çıkan ve 146 işçinin ölümüyle sonuçlanan büyük yangın, buna bir örnek. Bu bina bir tekstil fabrikasıydı. Fabrikada tıpkı Nuran Abla gibi kadın göçmenler çalışıyorlardı. Bunlar İtalya'dan Almanya'dan ve Doğu Avrupa ülkelerinden, gelmişlerdi. Haftada sadece 7 dolar alan bu işçiler, tarihi yangın öncesi ayaklanmış, yürüyüşler yapmışlardı. Ancak şirket patronları, sendikanın, özellikle çalışma koşullarını düzeltilmesi konusundaki isteklerini kabul etmedi. **İşçilerin arada bir kaytarıp sokağa çıkmalarını önlemek için kapıları onların üzerine kilitliyorsunuz, bu köleci yaklaşımı kaldırın**. Ancak patronlar bu isteği umursamadılar. Nitekim binada yangın çıkınca 9. kattaki kapılar açılmadı. Bunun üzerine kattaki işçilerin çoğu dumandan boğularak ve yanarak can verdi. **40'ın üzerinde kadın can havliyle pencerelerden aşağıya atladılar ve yere çarptıkları andan itibaren kanlı bir hamur**

halini aldılar.

Neyse, bu arada Sybil ve ötekiler geldi ve hep birlikte, doğum günü partisinin yapılacağı eve gittik. Bahçeli bir evdi, mangalda sosisler, kaburgalar, şaraplar... Ev sahipleri çocuklu bir aile olduğu için, misafirlerin çoğu da çocuklu çiftlerdi. Dolayısıyla ortalıkta, bağıra çağıra dolaşan, onlarca oyuncağı oraya buraya saçan, elindeki yiyeceğin sosunu tişörtüyle temizleyip öyle yiyen bir sürü yaramaz çocuk vardı. Ancak doğum günü partisi bu çocuklardan biri için değil evin annesi için yapılıyordu. Buna rağmen kimse çocuklara bağırıyor, şunu şöyle bunu böyle yap demiyordu. Sonunda Nuran Abla bana döndü ve şöyle dedi **"Görüyor musun Hıdır, çocuklar bu partinin efendileri gibiler. Kendilerini dünyanın en değerli varlıkları gibi hissediyor olmalılar. Baksana, herkes onları memnun etmeye çalışıyor. Bir de Hakkari'de başı polislerce parçalanan çocuğu düşün, sonra da bütün ötekileri; okullarında öğretmenlerinden, evde anne babadan dayak yiyip, azar işitenleri... O çocuklar kendilerini tam tersine kötü, suçlu ve değersiz hissediyor olmalı... İşte ben bu yüzden çocuklarımın Türkiye'de yetişmesini istemedim."** Nuran Abla'ya tabii ki hak verdim, hem de çok...

** Boğaziçi Üniversitesi, Amerikan Çalışmaları programındaki öğrencilerin, bu köşede yazdığım yazıları akademik bağlamda düzenli olarak tartıştıklarını duydum, mutlu oldum. Hatta bazı Boğaziçililer'in, "Amerikan kültürü ve siyasetine giriş" dersi vermemi arzu ettiklerini söylemeleri, bu köşede doğru bir iş yaptığuma daha da inanmamı sağladı. Boğaziçi öğrencilerine teşekkür ediyorum.*

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cinsel fantezi âlemindeki Drakula ısırgı

Hıdır Geviş 10.05.2009

Sybil ile birlikte, **W** trenini almış, **Manhattan**'ın hemen dizinin dibindeki **Astoria**'ya gidiyoruz. Trenin camından dışarı bakıyorum. New York'un belki de en şöhretli binalarından birinin önünden geçiyoruz şimdi. **Queensboro Plaza** durağından sonra beliren **döküntü bir fabrika binası bu. Binanın bütün dış duvarları farklı tarzlarda renkli yazılarla kaplanmış.** Dolayısıyla **grafiti sanatının şehirdeki en canlı ve en güzel örneklerinden biri.**

Trende giderken, Sybil, **yaklaşan doğum günü partisi konusundaki projesini açıklamaya çalışıyor.** Kız arkadaşlarını eve çağırarak ve **güzel vücutlu bir erkek modelin** çıplak bedeni üzerinde hep birlikte suşi yiyeceklermiş.

Bütün dünyada **nyotaimori** olarak adlandırılan bu **Japon geleneği**, Amerika'da, belli çevrelerde gayet ilgi görüyor. Örneğin bir şubesi de Londra'da olan bir ajans var New York'ta. Bu ajans, nyotaimori-ny.com adlı web sayfaları aracılığıyla **nyotaimori** servisi veriyor. **Evinizde bir nyotaimori partisi mi yapmak istiyorsunuz, modellerin üzerinde mi yemek istiyorsunuz, kadın mı erkek mi, kaç tane, ne çeşit suşi? Onlar size her şeyi ayarlıyor.** Hatta bu alanda uzmanlaşmış lokantalar bile var. New York'ta **Cheetahs Gentlemen's Club** ekstradan böyle bir hizmet veriyor ama **bu işin asıl yatağı Los Angeles.** Örneğin kentin **West Hollywood** mahallesindeki **Hadaka Sushi** bu tür lokantalardan.

Bizim ucuzcu Sybil ise suşileri marketten hazır alacak, erkek modeli de kendisi kiralayacakmış. Böylece parti pahalıya patlamayacakmış.

Bu arada, söyleyeyim, **nyotaimorinin** bir de farklı versiyonu var: **Wakamezake** adı verilen bu adette, çıplak beden üzerinde içki içiyorsunuz. Benim merak ettiğim Japonlardaki cinsel fantezi kaynaklı bu tür âdetlerin nasıl doğduğu. Çünkü Japonlarda maşallah fantezinin sonu yok, bir de **kinbaku** adlı bir başka gelenekleri var. **Bu da seksüel fantezi kültüründe önemli bir yer tutan bir tür bağlama sanatı.** Ancak Japonlar Amerika’da fantezi için yapılan bağlama usullerinden çok farklı bir yöntem izliyorlar. Onlar sadece cinsel organları ve göğsü bağlıyorlar. İşin ilginç yanı ise **kinbakunun** geçmişte **işkencede kullanmak için dizayn edilmiş bir bağlama yöntemi** olması. Bu durum aslında seksüel fantezilerle ilgili çok ciddi bir ipucu veriyor bize. Çünkü **seksüel fantezilerin temelinde, risk, tehlike, zorlama ve cezalandırma unsurları yatar.** Kadınların boyun köklerine aşk ısırganı kondurarak bir efsaneye dönüşen **Drakula’yı** düşünün mesela. **Bran Stoker’in Drakula** romanında, Mina adlı genç kadının kanını içen Drakula, bir bakıma erkeklerin içindeki cinsel fanteziyi açığa çıkarır: kendinden geçmiş Mina’nın, boynundan kan akarken, bekareti bir erkek tarafından bozulmuş genç bir kızı anımsatması ilginçtir. Mina’ya karşı zor kullanan Drakula, onu emmekle de kalmaz, genç kadını kendi kanıyla besler ve onu her defasında hayata döndürür. Aslında Drakula, bütün bu eylemleriyle bir bakıma Mina’yı cezalandırır. Çünkü Mina, birden fazla erkekle yatan bir kadındır. İşte bu 1800’lü yıllarda yazılan romandaki zor kullanma ve cezalandırma, modern cinsel fantezinin de çerçevesini oluşturur. Bu çerçeve içinde tecavüz, bağlama, bağlanma ve bandajlanma oyunları vardır. Bu oyunlar sırasında ortaya çıkan **endişe, gerilim, heyecan ve korku karışımından oluşan duygu kokteyli ise cinsel olarak uyarılmaya yardımcı olur.** Bugün bazı çiftler yatakta sevişirken rol yaparak sıkıcılaşan ilişkilerini renklendirmeye ve cinsel anlamda birbirlerini uyarmaya çalışırlar: Biri diğerine tecavüz ediyormuş gibi yapabilir, küfürlü veya aşağılayıcı konuşabilir, penisinin bir füzeyi andırdığını söyleme yoluyla narsist bir tavır sergileyebilir, partnerine tasma takip odanın içinde gezdirmek yoluyla hükmedici davranabilir, ya da biri diğerini sözde etkisiz hale getirip kızartana kadar kıcını şaplaklayabilir. Ancak bunun aşırı örnekleri de olmuyor değil. Chris anlatmıştı; New York’taki bir swinger kulübünde, erotik deri kıyafetler giyinen biri, cinsel partnerini **çarmıha gerer pozisyonda bağlamış ve sırtını kamçılama kamçılama kanatmış,** böylece iki taraf da bu sado mozoşit eylemden cinsel keyif almışlar. Ancak meraklı gözlerle olan biteni izleyen **zavallı Chris, oracıkta kusmaya başlamış.** Herkes farklı farklı tabii. Psikiyatri biliminin önemli isimlerinden biri olan **Otto Kernberg’e göreyse ise sado mazoşizm,** seksüel heyecanın doğal bir parçası.

Fanteziler çeşit çeşit tabii. Eve gelen badanacıyı baştan çıkarmak, yangında itfaiyecinin güçlü kolları tarafından kurtarılma, eski sevgiliyle yeniden olmak, samanlıkta sevişmek gibi... Cinsel fantezi konusunda en kapsamlı araştırmalardan birini yapmış olan **Dr. Leitenberg’in** dediği gibi, “Seksüel fantezi insan olmanın doğal bir gereği, eğer keyif alıyorsanız neden yapmayacaksınız ki” diyor. Buna ek olarak ben de diyorum ki **ne fanteziniz var diye övünün ne de fanteziniz yok diye yerinin. Ya da tam tersi...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yalnız ve asosyal olmak gayet iyidir, insanı yeniler

Hıdır Geviş 17.05.2009

Bu başlığı görünce **“Hıdırcım, sen iyice şaşırdın”** diyebilirsiniz, ama ne olur biraz bekleyin, bu yazıyı okuyup bitirin, sonra ne dersiniz deyin... Geçen gün Türkiye kökenli Kürtlerden ve Türklerden oluşan bir grupla **New York Metropolitan müzesinin damına (Cantor Roof Garden) çıktık**. Burası harika bir yer, doğal bir balıkgözü **manzara var**, yani geniş bir görüş açısına sahipsiniz. Bu manzaranın içinde, **Central Park**’taki ağaçların yeşil kubbesi ve bu kubbeyi ötede bir ufuk çizgisi gibi kesen yüksek Manhattan binaları yer alıyor. Hele bu mevsimde havalar da böyle güzelken, harika bir şey burada bulunmak. Çünkü **burada, cuma günleri 8’e kadar açık olan bir de bar var**. Buradan içkinizi alıyor, fırt fırt yudumlayarak keyfinize bakıyor, buna ek olarak oracıktaki açık hava sergisinde yer alan ilginç sanat eserlerini inceliyorsunuz.

Burada benim çok sevdiğim bir sergi vardı, daha yeni kalktı. **Jeff Koons on the Roof** adını taşıyan bu sergide, dışı yansımali ve pürüzsüz olan, paslanmaz çelikten yapılmış Balon Köpek (**Balloon Dog**) benim en sevdiğim eserdi. Çocuklar için hazırlanan okuma kitaplarındaki şekillerden ve Truva Atı’ndan esinlenerek yapılmış bu köpek heykel. Bunun gibi eşi benzeri pek görülmemiş türde daha başka heykeller de vardı o sergide... Yeni sergi ise yine çok ilginç: Bu serginin adı **Roxy Paine on the Roof: Maelstrom**. Burada da paslanmaz çelikten dev ağaçlar ve bu ağaçların etrafa yayılmış uzun dalları yer alıyor. Roxy Paine’in benzeri tarzda bir çalışması **daha önce** Manhattan’ın göbeğinde yer alan **Madison Square Park’ta sergilenmişti, hâlâ orada**. Parktaki ağaçların arasında, diğer ağaçlarla aynı ebatlarda olan iki tane metalden ağaç yer alıyor... İşte bu yaratıcı çalışma, sanatçı için Metropolitan müzesine giden anahtar oldu.

Ben, içkimi yudumlayarak etrafta dolaşıyorum... Çünkü bizimkiler yine biraraya gelmiş, fıs fıs fıs politika konuşuyorlar. Üstelik Türkiye politikası... Yani asap bozucu konular. Hiç çekemem... Manzara beni öyle büyülemiş ki sanki içkimin her yudumunda sarhoşluğum iki kat artıyor. Bu arada içtiğim şey, **şişesi bazı yerlerde 250 dolara satılan 1998 yapımı Bordeaux şarabı Cheval Blanc** falan değil... içtiğim şey bildiğiniz gazoz, sprite, 0 kalori 0 carb.

Bizim Kürtler ve Türkler o köşede Türkiye’yi kurtarmaya çalışıdursunlar, ben kendime civardan konuşacak başka birilerini buldum bile. Bu birileri, serginin hazırlanışı sırasında yaşanan ilginç olaylarla ilgili konuşuyorlardı.

O akşam Metropolitan’dan Kürt ve Türk arkadaşlarımla ayrılırken, aklıma iki soru takıldı. Birinci soru: **Siyaset neden Türkiyeliler arasında bu kadar çok konuşuluyor?** İkinci soru: **Neden Türkiyeliler bu kadar çok birbirleriyle görüşme ihtiyacı hissediyorlar?** Sonra New York ve İstanbul arasında bir kıyaslama yaparak sorularıma cevap aramaya çalıştım. **New York sokaklarında dolaşırken daha fazla sayıda yalnız insan gözünüze çarpar. İstanbul sokaklarında dolaşırken ise yalnızların oranında belirgin bir düşme olduğunu fark edersiniz;** daha fazla ikili, üçlü dörtlü gruplar görürsünüz. Bir başka nokta da şu: **New York metrosunda rastladığınız o yalnız insanlar, ellerine bir dergi, bir gazete ya da bir kitap almış okuyorlardır.** Bunu yapmıyorlarsa bile **Ipod**’larıyla müzik dinliyorlardır. İstanbul’dakiler ise çoğunlukla grup oldukları için birbirleriyle konuşurlar, yalnız gezenlerse kulaklarına dayadıkları cep telefonu ile yine birileriyle konuşurlar.

Resmetmeye çalıştığım bu tablodan herkes kendine göre bir sonuç çıkarabilir. Mesela içinizden bazıları, biraz acıyarak biraz da eleştirerek diyebilir ki **ah kapitalizmin aynası olan New York, insanları nasıl da asosyalleştiriyor ve yalnızlaştırıyor**. O zaman ben de derim ki yok yok yok, hiç de değil... Çünkü bana göre yalnız olmak ve asosyal olmak insanları da toplumu da daha çok geliştiren, oldukça yararlı bir olgu. **Yalnızlık sizi başka şeylerden etkilenmeye müsait kılıyor**. Örneğin yeni bir insanla tanışma fırsatı buluyorsunuz, o insandan yeni şeyler ve yeni alışkanlıklar öğreniyorsunuz, yeni bir müzik keşfetme ve dinleme imkânı

buluyorsunuz, bir kitap ya da dergi okuyarak olaylara farklı bakabiliyorsunuz. Kısacası **mevcut sosyal çevrenizin etki alanından çıkıp, yeni etki alanlarına girmiş oluyorsunuz**. Bu da sizi değiştiriyor, daha açık fikirli ve daha anlayışlı kılıyor, belli bir kliğin içine de saplanıp kalmanızı önüyor.

Bunun yanı sıra yalnızlık size kendinizle yüzleşme fırsatı veriyor. Evde tek başınızayken kendinizi sorgulamaya daha müsait olursunuz. Bu da sizin kişiliğinizde ister istemez bir ilerlemeye ve bir olgunlaşmaya neden olur. Oysa birileriyle birlikteyken sürekli başka insanları ve kurumları suçlamaya, ayıplamaya ve yargılamaya dayalı sohbetler edilir. Tabii bu arada kendinizi görmezden gelir ve hayattaki bütün günahları başkalarının boynuna atarsınız. İşte bu nedenle **Türkiyeliler politika ve futbol konuşmayı çok sever. Çünkü her iki alan içinde de suçlayabileceğiniz ve günahkâr ilan edebileceğiniz bir sürü karakter vardır, kendiniz hariç**.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mutluluk, ben nerede değilsem orada mı acaba?

Hıdır Geviş 24.05.2009

Havalar güzelleşince şehir insana dar geliyor, yeşillenen doğaya kaçmak istiyor insan. Bizim Muhsin davet edince, hayır mayır demedim ve **Connecticut eyaletine doğru yola çıktım**. Oraya gitmenin en kolay yolu 42. Sokak üzerindeki **Grand Central** adlı terminalden trene binmek. Öyle yaptım zaten. Bu arada **Sybil de peşime takıldı**, beni yolcu etmek istemiş, "iyi, gel" dedim. Ancak sıcaklar bizim kızın başına vurmuş olacak ki tuhaf tuhaf sorular sordu. Bilet kuyruğundayken başladı, **"Balım sana Mega Million'dan (burada büyük ikramiye veren bir loto) 100 milyon dolar çıkrsa ne yapardın?"** "Bilmiyorum Sybil, şu an bir şey düşünemiyorum, ya sen ne yapardın?" dedim. **"Anneler Ne Evlatlar Doğurmuş Müzesi** açarım" diye yanıtladı beni. "Nasıl yani?" derken hafiften tepinivermişim. Ona göre New York'a turist olarak gelen yabancılar, şehrin yakışıklı erkeklerini sokakta pek göremiyormuş. Çünkü yakışıklılar sabah 7'de işe gidiyor akşama kadar da işte oluyormuş. Yani bu erkekler tam turistlerin dolaşma saatinde sokakta yokmuş. Sybil'in kuracağı müze işte bu ihtiyaca cevap verecekti. Turistler New York'ta aslında çok yakışıklı erkekler olduğunu bu müze sayesinde göreceklermiş. Bizim hayalperest Sybil bu iş için kendine kadınlardan oluşan timler kuracak. Bu timler sabah saatlerinde metroların çıkışlarını tutacak ve oradan işine gitmeye çalışan yakışıklı erkeklere şu teklifte bulunacak, **"Merhaba sıcak beyefendi, müsait olduğunuz zamanlarda müzemizdeki özel kaidelerin üzerinde iç çamaşırınızla durabilir misiniz. Size saatine 150 dolar ödenecektir."** Teklifi kabul eden erkeklerin müzede üzerinde duracakları kaidelerin önüne ise o erkeklerin ana adı, doğum yeri, etnik kökeni ve her türlü ölçüsünün yazılı olduğu bir plaka asılacakmış. Tabii bir de **"dokunmak yasaktır"** uyarısı.

DÜNYANIN EN BÜYÜK TREN GARI

Kredi kartıyla 14 dolar ödeyip bileti aldıktan sonra, trenin hareket edeceği istasyonu aramaya başladık. Burası dünyanın en büyük tren garı. Tamı tamına 44 tane tren kalkış platformu mevcut. Bütün bu platformlar, neredeyse bir futbol sahası büyüklüğünde olan, çok yüksek tavanlı bir yolcu bekleme salonuna açılıyor. Bu yapı bana hep 1001 gece masallarındaki kuyuları ve kuyuların dibinde her biri başka yöne giden tünelleri anımsatıyor. Biz New Yorkluların gurur duyduğu bir yapı bu. Çünkü **1913 yılından beri hizmet veren** bu yapı,

hem mimari açıdan, hem de mühendislik açısından muhteşem bir eser. Zaten bu değeri nedeniyle pek çok Hollywood filmi için de mekân olmuş. **Brian De Palma'nın** yönettiği **Dokunulmazlar** filmi izlediyseniz oradaki ünlü merdiven sahnesini hatırlarsınız. Hani bebek arabasının merdivenden aşağıya indiği, **Kevin Costner'in** elindeki silahla bir sürü adamı devirdiği sahne işte bu istasyonda çekildi.

Neyse, Sybil gitti, ben trene bindim. Bir buçuk saatlik bir yolculuğun ardından ineceğim istasyona yani **Stamford'a** geldim. Muhsin arabasıyla beni istasyondan aldı. Çok açtım, hemen **Norwalk'da** bir lokantaya gittik. Burası insanların hem yemek yediği, hem sağa sola yerleştirilmiş ekranlardan spor karşılaşmalarını izlediği ve de bir şeyler içtiği bir spor bar aslında. Sadece bir bardak siyah bira içtim. Yanında da döneri andıran ve **Philly steak** denilen bir sandviç yedim.

Ertesi gün arabayla bölgedeki kasabaları turladık, plajda yürüdük, ormanda kısa bir yürüyüş yaptık ve **Westport'ta** cupcake'i ve kahvesi meşhur olan **Crumps** da mola verdik. Oradan çıkınca hemen karşıdaki kütüphaneye uğradık. Kasaba küçük ama kütüphane inanılmaz büyük ve güzel, insanın ayrılması gelmiyor. Ne de olsa bu yöre insanları çok zengin ve yaptıkları bağışlarla burayı ayakta tutuyorlar. Bu kasabanın zengin sakinlerinden biri de 2008 yılında yaşamını yitiren Paul Newman. Newman bence önünde diz çökülecek bir adam. Biliyor musunuz bilmiyorum ama rahmetli, **Newman's Own**, diye organik ürünler üreten bir marka yarattı (Ben limonatasını çok severim). **Öyle bir şirket ki vergi ve diğer masraflar çıktıktan sonra kalan gelirin hepsi yardım kuruluşlarına bağış olarak gidiyor.**

Bu arada Muhsin, Connecticut'tan sıkıldığını çünkü kendini yalnız hissettiğini anlattı. Bu nedenle daha önce yaşadığı **Arizona'ya** taşınmak istiyor. Oraya dönünce her şeyin daha iyi olacağına inandırmış kendisini. Oysa burada doğanın içinde çok güzel bir evde yaşıyor, işine çok yakın, hafta sonları bir saat direksiyon sallayıp **New York'a** inebiliyor. Muhsin'e, bizim gazetenin internet ortamında gönüllü tanıtımını yapan **Fazıl Tar'ın** bana **facebook'dan** gönderdiği bir **Baudelaire** dizesini hatırlattım: **"Ben nerede değilsem, orada iyi olacaktım gibi gelir"**, sonra da ekledim, "Muhsincim, sen de bu dünyevi yanılgıya düşme, otur oturduğun yerde, mutluluğu başka şehirlerde değil, kendi içinde ara."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın doğusundaki seksî ütopya

Hıdır Geviş 31.05.2009

Bir kaç arkadaşla birlikte, **Brooklyn'deki Coney Island plajı** boyunca yürüyor, bu güzel pazar havasının tadını çıkarmaya çalışıyoruz. Kumların üzerinde değil, **boardwalk** denilen bir yaya yolunda ilerliyoruz: Denize inen tahta bir iskele düşünün, ancak bu iskele hem daha geniş (yaklaşık beş metre eninde) hem de denize inmiyor, aksine kumsalın üzerinde, denize paralel uzanıyor. Dolayısıyla bir yanınızda plaj ve deniz, öteki yanınızda dükkânlar, lokantalar, şunlar bunlar; onların gerisinde ise şehir... Yanımdakilere, buradaki boardwalk'ın, bana **Atlantic City'yi** anımsattığını söylüyorum. **Amerika'nın ikinci en büyük kumarhane kenti** olan Atlantic City'nin kıyısındaki boardwalk, buradakinden çok daha uzun. Atlantic City'den söz edince, aramızda en çok seyahat eden ve genellikle **hep bir derviş sessizliğiyle insanları dinlemeyi tercih eden İdris Demirci** aniden

dile geliyor ve bir kaç gün önce döndüğü **Las Vegas** ile ilgili ilginç anı ve gözlemlerini anlatıyor bize.

Yürüyüşü bitirip arabaya biniyoruz, yine Brooklyn'de yer alan ve Türkiye'deki **ocakbaşıları aratmayacak** kadar iyi olan **Taci** adlı lokantaya doğru yola koyuluyoruz. Ben, hâlâ İdris'in Las Vegas ile ilgili anlattıkları üzerine kafa yoruyorum.

Aklıma Fansız düşünürü **Jean Baudrillard**'ın, "**Amerika gerçekleştirilmiş bir ütopyadır**" sözü geliyor. Aslında bu değerlendirmeyi Vegas için de yapabiliriz. Burası bir eğlence ütopyası. Çünkü kendiliğinden oluşmuş bir şehir değil, belli bir amaç üzerine oturtulmuş bir proje kent... Kuru bir çölün ortasında sıfırdan inşa edilen bu kente, dünyanın ve Amerika'nın her yerinden insanlar kumar oynamaya, oynamasalar da burayı hissetmeye ve buradaki eğlenceli showları ve konserleri izlemeye gidiyorlar. Havaalanlarında bile kumar makinelerinin olduğu, Eyfel Kulesi gibi dünyanın ünlü mimari harikalarının taklit edildiği, içinde gondolların yüzdüğü yaratıcı otel binalarıyla dolu bir yer Vegas. Bu nedenle 1911'de sekiz yüz olan nüfusu şimdi iki milyona yaklaşıyor. Sürekli hareket eden, yanıp sönen ve rengi değişen ışıklarla bezeli bu eğlence kentindeki insanlar, tıpkı kentin kendisi gibi hiç uyumadan, 24 saat ayakta kalabiliyorlar.

Peki, Vegas gibi yaratıcı ve öncü bir kenti Amerikalıların kurmuş olması sadece bir tesadüf mü? Bu ülkenin geçmişine bakıldığında bunun bir tesadüf değil, tarihten süzülüp gelen bir sosyal kültürün devamı olduğunu göreceksiniz. Vegas, 1700'lü yılların sonlarından başlayarak kurulan **Fruitland ve Orderville gibi ütöpik Amerikan komünlerinin** bazı genlerini taşıyor. Bu genlerden biri de **istediğin gibi yaşa, hoşlandığını yap özgürlüğüdür**. Zaten bu ütopyalar, o zamanlar kendilerine dayatılan sistemden kopmaya çalışarak, daha eşitlikçi, adil ve insani bir hayat yaşamayı arzulamış olan özgürlükçü insanlar tarafından kurulmuştu. Kısa ömürlü oldukları için Avrupalı Karl Marks onlara hafiften burun kıvrımış olsa da, bu ütopyalar, **Aziz Nesin'in çocuk köyleri** benzeri projelere esin kaynağı oldu.

Şimdi ise dünyanın doğusunda yer alan ve totaliter yönetimlerin elinde olan ülkeler kendi şehir ütopyalarını kurmak istiyorlar. Pekin'de birbiri ardına yükselen mimari harikalar, şehri giderek bir bilimkurgu filmi setine dönüştürüyor... **Şeyh Maktum'un** hayal kenti **Dubai, kendi etrafında 360 derece dönebilen 55°Time gibi bina projeleri** nedeniyle teknoloji fetişizmini doruk noktasına taşıyor... Dünyanın ilk **karbonsuz kenti Masdar** ise geleceğin kenti olma iddiasında. Ancak bu son derece seksî kentler, hiç bir zaman batıda kalan ve fizikî olarak kartlaşmış olan New York gibi kentler kadar cazibeli olmayacaklar. **Dubai herkesin birkaç geceliğine düşüp kalkabileceği bir şehir** olabilir, ancak **hiçbir dünyalı bu şehirle bir ilişki geliştirmek ve onunla birlikte yaşamak istemeyecek**. Çünkü orada sizin istediğiniz gibi yaşama ve dilediğinizi yapma özgürlüğünüz olmayacak, dolayısıyla kendinizi güvende hissetmeyecek ve kendiniz olmayacaksınız. Ayrıca bir kente ruh katan sadece zenginler, onlara göre düzenlenmiş makyajlı bir çevre ve kravatlı ofis çalışanları değil. Bunlara ek olarak, yoksullara, delilere, serserilere, hippilere, berduşlara, küfürcü öğrencilere, şairlere, travestilere, detone şarkıcılara, resamlara, uçuk işadamlarına ve zengin mirasyedilere de gerek var. Ancak bunların hiç biri yaşamak için Dubai'ye gitmeyecekler. **Dolayısıyla dünyanın doğusunda yükselen Dubai gibi ütöpik kentler, sadece ziyaret edilip ayrıldığınız bir otel şehir olarak hayat sürecekler, ta ki bir gün özgürleşene kadar.**

Biz New Yorklular öyle değil böyle öpüşürüz

Hıdır Geviş 07.06.2009

Bir keresinde Morissio ile birlikte F treni bileti alıp, Brooklyn'in en popüler mahallelerinden biri olan Park Slope'e gittik. Bizim Etienne'in yeni taşındığı ve 1600 dolar kira ödediği bir odalı apartmanı görmeyi maksadımız. Ev darmadağınktı. Evin alt sokağında uzanan Prospect Park'a gidip biraz yürümeyi önerdim. Kalkıp o yöne doğru yürümeye başladık. Prospect Park, Central Park'ın da mimarları olan Frederick Law Olmsted ve Calvert Vaux tarafından tasarlanmış olan uçsuz bucaksız bir park. Elbette burası Central Park kadar bakımlı değil ama daha doğal bir görünüme sahip. Pazar günü olduğu için parkın giriş kısmı çok kalabalıktı. İçerlere doğru yürüdük, sessiz bir yer bulduk ve oradaki büyük bir ağacın altında, çimlerin tam üzerine sırtüstü uzandık.

Aaa... ne görelim. İki kız ağacın dalında oturmuş öpüşüyor. Bir an kendime "acaba kameralar nerede" diye sormadan edemedim. Sonra öpüşen çiftte bakmanın ne kadar eğlenceli olduğunu düşünüp, bunu belgelemeye çalıştım. Üşenmedim ve cebimden dijital makinemi çıkarıp fotoğraflarını çektim. Bu kızların ikisi de güzel ikisi de Hintliydi. Kızlar, kapalı olan dudaklarını birbirine büyük bir basınçla yapıştırıyor, sanki hiç nefes almıyor ve nefesleri tükeninceye kadar öylece sabit kalıyorlardı, sonra ayrılıp derin bir soluk alıyor birbirlerinin gözünü içine bakıp gülümsüyor ve tekrar başlıyorlardı. O an hemen saçma bir tez ortaya atasım tuttu: Dedim ki "genellikle, öpüşen sevgililer lezbiyense, arka fonda yeşil ağaç dalları olur". Öte yandan, Hindistan'daki Chatagupta tapınağının duvarlarına Milattan önce 1500 yıllarında yapılan heykelleri düşündüğümde, bu Hintli çiftin öpüşmesi, biraz yavan ve yorucu geldi. O heykellerde, bol bol şehvetli sevişme pozisyonları olduğu gibi, çok iştah açıcı öpüşme figürleri de var. Zaten Hindistan geçmişte bu konuda nam salmıştı. Katil İskender, bu bölgeyi işgal edince öpüşmeyi yerli halktan öğrenmiş ve Batı'ya getirmiş, öyle diyorlar. Çok daha sonra yazılan Kamasutra metinlerinde de öpüşme teknikleri yer alır. Sadece dudaktan değil, örneğin partnerinizi çabucak kıvamına getirmek için boyundan öpmeniz de tavsiye edilir. Kalça üzerine öpücük kondurmak da yine sevişme öncesi yapılacak yararlı bir ısınma egzersizidir.

Bir başka gün ise Manhattan'ın Meatpacking adlı bölgesinde yer alan bir suşi lokantasındayım. Tuvalete gidince bir de baktım ki içeride genç bir erkek ile yaşı geçkin bir kadın öpüşüyor. Onları azıcık dikizlemekten kendimi alamadım. Dudaklarını birleştirmeden, dillerini tıpkı kertenkele gibi uzatıp birbirine değdiriyor, dil oynaşması yapıyorlar ve bu esnada derin derin nefes alıp veriyorlardı.

Ben galiba rahatsız bir insanım. Öyle ya, onların bu mutluluğunu görmek, bütün rahatsız insanlar gibi beni de mutsuz etti. Fesatlığima engel olamadım ve anında sert sert öksürerek öpüşmelerini bölmeye çalıştım ama ikisi de bana öyle bir baktı ki oradan derhal toz olma gereği duydum.

Bitmedi, durun... Yine bir gün Manhattan 33 Sokak'tan, N trenine bindim, bizim Rana Senol'un evine gidiyorum. Önümde ikisi de orta yaşlı olan bir kadın bir erkek oturuyor. Tanrım bunlar pişkin ve deneyimli, dudak emiyor, dillerini birbirlerinin ağzında badana fırçası gibi gezdiriyorlar. Bir yandan da öksürüyorlar, durum hiç de iştah açıcı değil yani. Hatta üzerime bir damla salya bile sıçradı. Ya domuz gribi olursam diye çok korktum. Zaten eskiden Avrupa'da sosyal hayatta insanların dudaktan öpüştükleri söylenir, ancak hastalıklardan korunmak için zaman içinde yanaktan ve elden öpmeye başlamışlar. Hatta bulaşıcı hastalıklar nedeniyle öpüşmeye yasaklar getiren liderler de olmuş. Kral 6. Henri 1439'da vebayı yaydığı için meme öpmeyi yasakladı. Romalı lider Tiberius da uçuğu yaydığı için dudaktan öpmeyi yasaklamıştı.

İşte böyle, sonuç olarak New York'ta nereye gitseniz birbirini öpen birilerine rastlıyorsunuz. Ne de olsa öpüşmek ilişkinin kilidi gibi. Sybil söylemişti "biz kızlar için bir erkek hakkında karar verirken en önemli kriter nasıl öpüştüğüdür".

Bitirirken söyleyeyim bari, yukarıda okuduklarınız, Orhan Pamuk'un kaleme aldığı "Venedik'te öpüşmek" adlı yazının bir parodisidir. Benim amacım, öpüşmeyi, cinsellikten ayıklayıp, 60'lı yıllardan kalma kitsch bir kartpostala (günbatımında kumsalda öpüşen iki sevgili gibi) ya da benzer mantıkla çekilmiş asexual bir Belgin Doruk filmi sahnesine indirgeyen Orhan Pamuk'a olan kızgınlığımı dile getirmektir.

Bir ikincisi ise şu: Pamuk'un makalesinin başlığı, Thomas Mann'ın etkileyici eseri Venedik'te Ölüm'e gönderme yapıyor. O kitapta yaşını almış bir yazarın, genç bir oğlana olan hisleri, derin, samimi ve sahici bir üslupla tasvir edilmişti. Ancak Pamuk'un makalesinde, yaşını almış bir yazarın öpüşen iki gence bakarkenki hisleri, sahicilik, samimiyet ve derinlikten çok, karton tadında tanımlamalara bırakıyor yerini. Her neyse, kimi yer kimi bakar kimi öpüşür kimi de yazar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mahremiyetin ölümü internetin elinden olacak

Hıdır Geviş 14.06.2009

Kendisi inançlı bir Musevi olan arkadaşım David ile Hudson nehri kıyısında yürüyor, bir yandan da **kosher** (Musevi usullerine göre hazırlanmış yiyecek) sandviçlerimizi yiyoruz. Hava çok sıcak, üstelik de nemli, ben etraftaki pek çok insan gibi üzerimdeki tişörtümü çıkarıyorum. İşte şimdi daha rahatım.

David az ilerideki **The Perry Street Towers** adlı iki cam binayı işaret ediyor ve soruyor: "Şu her tarafı camlarla kaplı olan şeffaf binalardan birinde yaşamak ister miydin Hidir?" Bu soru üzerine binalara daha bir dikkatle bakıyorum. Pek çok dairenin perdeleri bile çekilmemiş. İçerisi olduğu gibi görünüyor. "Elbette" diye cevaplıyorum David'i.

Bu iki bina, **Hudson nehrinin Atlantik'e açılan ağız kısmına yakın inşa edildiği için, daireler hem nehir, hem de okyanus manzaralı...**

Bu kez aynı soruyu ben David'e yöneltiyorum. "Peki, sen orada yaşamak ister miydin?" "Evet" diye yanıtlıyor beni David ve devam ediyor: "**Calvin Klein ve Nicole Kidman'a kim komşu olmak istemez ki?**" Bir söylentiye göre modacı Klein, bu binalardan birinin en üstteki duplex dairesini sekiz milyon dolara, yani piyasa değerini altında bir fiyata satın almış. Müteahhitler bunu özellikle yapmışlar ki Klein sayesinde binaya zengin müşteri çekebilirler... Nitekim daha sonra Nicole Kidman gelmiş ve hemen bir alt daireyi altı milyon dolara satın almış. Binada şimdi *X-Man* filmindeki **Hugh Jackman** de dahil pek çok ünlü yaşıyor.

Zenginlerin malı çenemizi yorunca öylece susmuşuz: David sessiz, ben sessiz, yürüyoruz. Çocukluğumun evini düşündüm yürürken. Benimle neredeyse aynı yaşta olan geniş ama küçük pencereci bir evdi. Üstelik bu ev, bir

insan boyu yüksekliğinde olan avlu duvarlarıyla çevriliydi. Bu duvarlar, geride bıraktığımız o cam binanın aksine, aile içinde olanı biteni dışarıdaki gözlerden saklamayı amaçlayan bir mahremiyet kalkanıydı aslında. Yıllar önce **Mardin**'i ziyaret ettiğimde gördüm ki orada yüzlerce yıl önce inşa edilmiş evlerin avlu duvarları çok daha yüksek. Yani tarihten geriye gittikçe, özel yaşamı, diğerinin bakışlarından ve yargılayıcı yorumlarından ayırmak için inşa edilen duvarların yüksekliği artıyor, buna paralel olarak da karşınıza daha kapalı toplumlar ve daha otoriter yönetimler çıkıyor.

Deborah Ascher Barnstone'un **Şeffaf Devlet** adlı kitabı da yukarıdaki kanıyı destekler nitelikte. Yazar, **Alman Parlamento binası Bundestag**'ın, siyasi iktidarların ideolojisine göre, mimari olarak nasıl değiştirildiğini ortaya koyuyor: Yönetim demokratikleştikçe bina şeffaflaşıyor. Aynı şey bizim Meclis binası için de geçerli. Tek parti yönetiminin hâkim olduğu 1938 yılında, projesi çizilen **Meclis binası, Hitler Almanyası'nda inşa edilmiş olan faşist mimari örnekleriyle rahatlıkla aynı kategoriye konabilir.**

1900'lü yıllar mahremiyet ve şeffaflık kavramalarında çok büyük değişimlere yol açmıştı. Krallıkların yıkıldığı ve nispeten daha şeffaf olan parlamenter rejimlerin doğduğu bir dönemdi bu dönem. Yaşanan dönüşüm, bireyin önemini arttırdığı gibi, mimaride de yeni akımları beraberinde getirdi. Belçikalı mimar **Emile Fourcault**, **bina yüzeylerinde düz cam plakalar kullanılması fikrini bu dönemde geliştirdi.** Bugün onun açtığı yoldan gidenler, **Chicago'daki Sears Tower**, Kuala Lumpur'daki **Cesar Pelli Towers** ve Boston'daki **Hancock Tower**'ı kurdular. **Aslında, günümüzde şeffaflık ve mahremiyet kavramlarının geldiği durumu anlamanın en doğru yolu internet dünyasına bakmak.** Her yaştan insan, sosyal çevre yapma siteleri olarak adlandırılan **facebook** ve **myspace**'te arkadaş ediniyor, farklı konularda fikirlerini dile getiriyor, beğendikleri müzik, video, aile ve arkadaş resimlerini birbirleriyle paylaşıyorlar. Bu gelişme, otoriter devlet- mağdur toplum paradigmasına göre düşünmeye alışmış bazı entelektüelleri rahatsız ediyor. Onlara göre facebook'taki insanlar, kendi kendilerinin gönüllü ihbarcılığını yaparak, özel hayatlarına ait bütün bilgileri deşifre ediyorlar. Oysa burada kaçırılan bir nokta var: **Sıradan insanlar artık sadece etki altında kalmak değil, etkilemek de istiyorlar.** Teknoloji çok gelişti. Bu nedenle insanları etkilemek ne entelektüellerin, ne de sadece büyük gazetelerin tekelinde... Sıradan insanlar youtube'a koydukları videolarla binlerce izleyiciye ulaşabilirler. İkinci nokta ise şu: Yeni kuşaklar kendileriyle daha barışıklar, dolayısıyla başkalarının onlarla ilgili yargılayıcı düşüncelerinden korkarak kendilerini saklamaya kalkmıyorlar. **Bu nedenle mahremiyetin kilidini kolayca kırıp şeffaflığın rahatlığında buluşuyorlar.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kaynana ve gelinler arasındaki yıldız savaşları

Hıdır Geviş 21.06.2009

İkimiz de çok açtık. **Hell's Kitchen**'da **Amish Market** adlı bir yere girdik. Burası, Manhattan'ın diğer bölgelerinde şubeleri olan büyük bir bakkal zincirinin halkalarından biri. Sahipleri Türkiyeli ve çok kaliteli gıda ürünleri satıyorlar, iyi de iş yapıyorlar. Dükkânın sıcak yemek büfesi de var, istediğinizi seçip kabınıza koyuyor, tarttırıyor ve ağırlığına göre para ödüyorsunuz. Orada bir kenarda masa ve sandalyeler de var. Oturup yemeğe başladık. Susan, yemek boyunca, **Virginia**'dan gezmeye gelen ve üç gündür New York'ta bir otelde kalan

görümcesi ve kaynanasından dert yandı. Onu dinleyince **hay Allah** dedim, **21. yüzyılda üstelik New York'un göbeğinde de gelin-kaynana-görümce çatışması yaşanıyor**. Üstelik Susan'dan işittiğim hikâyeler, filmlerde gördüğüm ve abartılı klişeler diye düşünüp dudak büktüğüm gelin-kaynana çatışmalarına çok benziyor.

Aslında evet, ister tarihin derinlere inin ister uzak coğrafyalara gidin, gelin-kaynana çatışmasıyla muhakkak karşılaşıyorsunuz. Binlerce yıl öncesinde yaşamış olan zamanın önemli biyografi yazarı **Plutarch**'ın (**Yunan ve Romalı asillerin yaşamları -Lives of the Noble Greeks and Romans**) kitabına bakıyorsunuz, imparator **Sezar**'ın annesi **Aurelia** ile genç gelini arasındaki gelin-kaynana çatışmasına özel bir yer veriyor. Koreli **Hyejeong Chung**'un sosyolojik araştırmasına (**Kaynana ile çatışmanın, evliliğe uyum sağlama aşamasında olan gelinler üzerindeki etkisi**) bakıyorsunuz, dünyanın o yakasında da aşına olduğunuz manzaralara rastlıyorsunuz; Amerikalı akademisyen **Deborah M. Merrill**'in kitabına (**Gelin-kaynana çatışması: Onları dost ve hasım yapan nedenleri anlamak**) göz atıyorsunuz, yine yabancı olmadığınız gelin-kaynana hikâyelerine rastlıyorsunuz...

Bu sorun biraz da erkek egemen toplum yapısından kaynaklanıyor. Gelinler kocalarının ailesine kabul edilen bir çeşit evlatlık gibiler. Çünkü erkek onun ailesine girmez, o erkeğin ailesine girer. Üstelik gelinden, bu aileyle, tam olarak bir bütünlük sağlaması beklenir. Ancak bu bütünleşme süreci bir türlü istenildiği gibi yürümez. Çünkü gelin ile kaynana-görümce ittifakı arasında hiç bitmeyen yıldız savaşları yaşanır. Onlar, birbirini anlamakta zorlanan, dolayısıyla birbirine yabancı kalan iki ayrı gezegen gibidirler. Aralarında hep bir ego yarışırma çabası vardır. Bu yarışın esas hedefi ise bir türlü paylaşılmayan evin oğlunu etkilemek ve her biri bir koldan tutup onu kendi yanlarına çekmek...

Yaşanan bu çatışmada, her iki tarafın da sorumluluğu vardır. İki taraf da birbirlerine iyi niyetle yaklaşmakta ve güvenmekte zorlanırlar. Bu tavır, çatışmanın önünü daha da açar. Anneler, evlenmek için oğullarını kendileri zorlasalar dahi, bir gün bir elkızının gelip oğullarını ellerinden almasını bir türlü hazmedemezler. Hazımsızlığın bir sebebi de annelerde gelişen "oğlum bensiz yapamaz" saplantısıdır. Bilmiyorum belki de kocalarında bulamadıkları sadakati ve sevgiyi oğullarında inşa etmeyi deniyorlar.

Nitekim, Amerikan televizyonlarında yıllardır gösterilen **Everybody Loves Raymond** adlı dizide olduğu gibi kaynana Marie, öz oğlu Raymond'a her zaman gelininden daha iyi olduğunu ispatlamaya kalkışır; ondan daha iyi yemek yaptığı, daha düşünceli olduğu, ayrıca içten sevdiği iddiasındadır. Marie bu özelliklerini her fırsatta vurgulayarak geliniyle anlamsız bir rekabete girer. **Sex and the City** adlı dizideki **Charlotte'un kaynanası Bunny gibi kendilerini oğlunun sahibi sanan ve yatak odalarına bile kapıyı çalmadan girmeye kalkışan kaynanalar da var...**

Gelin cephesine gelince... Gelin, kocasını ayartarak kendini ikinci plana atmaya çalışan kaynana ve görümcelere karşı boş durmaz. Bu savaşta kullanabileceği en büyük silah, karşı tarafın veremeyeceği şeyi, yani cinselliği kocasına vermektir. Bu gücünü kullanarak, kocayı görümce ve kaynanadan soğutma şansını artırır. Stratejinin bir parçası olarak çocukları da kullanmak ve onlara taraf seçtirilmek isteyebilir. Bu nedenle kaynana ve görümceler, karşı atak yaparak çocukların kalbine girmeye çalışırlar. **Çok baskın ve güçlü bir kaynana olan eski Amerikan başkanlarından Theodore Roosevelt'in annesi Sara**, gelini Eleanor'un çocuklarına büyük ve pahalı hediyeler alırdı.

BEYAZ EV'DEKİ KAYNANALAR

Bu arada daha düşük yoğunluklu olsa da işin içinde damat-kaynana çatışması da var. Hatta Amerikan

başkanları bile bu konuda bir hayli sorun yaşamışlar. **Truman, kaynanası Mrs. Wallaceeski'den çok çekmiştir** mesela. **Mrs. Wallaceeski**, koskoca Amerikan başkanını kızına layık göremediğini açıkça dile getirmiştir. Hatta bir keresinde kızını alıp zavallı başkanı bir **Christmas günü Beyaz Ev'de yapayalnız bıraktığı bile söylenir**. Ayrıca bu konuda Obama'nın tecrübesinin ne olacağı ise merak konusu. **Çünkü Obama'nın karısı Michelle'in annesi, Marian Robinson**, iki kız torununa göz kulak olmak için, Chicago'dan gelip Beyaz Ev'e yerleşti. Yer geniş nasıl olsa, 35 tane yatak odası var. Kaynana başlangıçta, yok ben evimi özledim arkadaşlarımı özledim diye epey bir afra tavra yaptı, ancak şimdi halinden memnun. **Damadı Obama ile ilişkileri nasıl bilmiyoruz. Herhalde iyidir, Obama sevilmeyecek bir insan değil ne de olsa...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Madame Bovary'nin odasındaki Jackson posteri

Hıdır Geviş 28.06.2009

Buralarda iki haftadır sürekli yağmur yağıyor. **Ne ıslak bir yaz Allahım**. Neyse ben yağmur mağmur dinlemedim. Bu kez de üşenmedim ve yollara düştüm. Gide gide New York'un kuzeyine denk düşen **Carmel** diye bir yere vardım... **Boston**'dan arkadaşım **Tracy** ile orada buluştuk. Önce annesine gittik. Kendisi emekli öğretmen, **Bronx**'taki hayvanat bahçesinde yaşayan **gorillerin bakımına gönüllü olarak yardımcı oluyor**, 71 yaşında, son derece dinç, bakımlı ve hoş bir kadın. Dört aydır çıktığı sevgilisi kendisinden dokuz yaş küçük. Tracy'nin anlattığına göre **bir defasında arabada giderlerken dayanamamışlar ve yolun kenarına çekip sevişmişler**. "Aman Tracy ne var bunda, iyi etmişler darısı senin başına" dedim.

O gece annede kaldık. Ertesi gün arabayla 10 dakika uzaklıkta olan ve yine kırlık bir bölgede yer alan Tracy'nin matbaacı abisi Greg'in evine gittik. Evin altı yaşındaki oğlu Steward'ın doğum günü partisi vardı. Bahçede çocuklarıyla gelen anne babalar için mangal yapıldı. Çocuklar bizim yediklerimizi yemedi tabii, pizza yediler, karınları doyunca da **Pinata** sopalamaya başladılar. **Pinata dışı renkli gramofon kâğıtlarıyla kaplı eşek şeklinde** (at, yıldız, çocuk gibi başka şekillerde de olabiliyor), bir tür oyuncak. **Bu oyuncak bir ipe bağlandı ve ağacın dalına asıldı. Çocuklar ellerindeki sopalarla habire eşeğe vuruyorlardı**. Karton eşek dayanamadı ve en sonunda parçalandı. İçinde saklı olan bütün şekerler (bazılarından küçük oyuncaklar da çıkabiliyor) çimlerin üzerine saçıldı. Çocuklar bağıra çağıra şekerleri kapışmaya başladılar...

Burada adettendir, biri evinize ilk defa gelmişse, ona evi gezdirirsiniz. Tracy'nin abisi de bana evi gezdirdi. Eski bir okul binasını restore etmişler, bir kısmını ev bir kısmını da matbaa yeri olarak kullanıyorlar. Hepsinin kapıları açık duran üç odadan sonra, kapısı kapalı olan dördüncü odaya izin isteyerek girdik. İçeride bana ters ters bakan bir kız vardı. Evin kızı Christine bu, daha ortaokul öğrencisi. **Odanın duvarlarında bir sürü posterler asılı**: şarkıcılar, oyuncular... Çoğunu tanımıyorum bile, ancak onların arasında benim kuşağımın yıldızı olan bir isim vardı: **Michael Jackson**. Beyaz ceketi ve uzun kıvrırcık saçlarıyla kol dirseğinin üzerine uzanmış, bana bakıyordu. **Billie Jean** albümünün kapak resmiydi bu, hatırlıyorum. Aynısı 15 yaşında bir lise öğrencisiyken benim odamın duvarını da süslüyordu. Onun yanında kirpi saçlı **Limahl**, altta Çingene kızı gibi giyinen **Madonna**, öte tarafta makyajıyla bana hep geysaları anımsatan **Boy George**, biraz ileride ise **Duran Duran** grubu... Bütün bu yüzler, Ankara'daki bir apartman katında yer alan o daracık odamdaki yalnızlığımı unutmamı

sağlıyor, beni o zamanlar tam tarif edemediğim rahatlatıcı bir özgürlük âlemine taşıyan sihirli köprü işlevi görüyordu.

1856 yılında yayınlanan *Madame Bovary* romanının sinemadaki Vincente Minnelli uyarlamasını izleyenler bilir. Filmde (bu filmi sinema kardeşim **Okan Arpaç** çok severdi), Madame Bovary (**Emma**) daha **genç bir kadinken, taşradaki sıkıcı yaşamını**, benzer şekilde atmaya çalışıyordu: oda duvarlarını süsleyen ünlü posterler, kartpostallar, dergi kapakları ve okuduğu kitaplardaki kahramanlar aracılığıyla yapıyordu bunu. Bovary de benimle aynı yıllarda genç olmuş olsaydı, onun da oda duvarlarında bir Jackson posteri olacaktı büyük bir ihtimalle.

Bugün nasıl ki **Ayasofya**'nın iç duvarlarındaki ikonlar, koca gözleriyle ziyaretçilere bakıyor ve içlerinden bazılarını kendi mistik dünyalarına çekerek, ruhani bir dinginlik sağlıyorlarsa, gençler için de ünlü isimler benzer bir etkiye sahip. Bu anlamda Michael Jackson gibi isimlere **pop ikon**u denilmesi boşuna değil. **Jackson, sesiyle, müziğiyle, dansıyla, şarkı sözleriyle, hayranlarını tıpkı bir ikon gibi etki alanına çekerken, bir yandan da onların içindeki duygusal ve fiziksel taşkınlığı bir şekilde emiyor, böylece onları rahatlatıyor.**

İşte bu nedenle, şarkıcılar, oyuncular ve sporcular gençlerin yaşamında çok önemli. **Gençler, kendi yaşamlarının, yetişkinlerin beklentileri ve direktifleriyle doldurulmuş, boğucu bir çuval olduğunu düşünebilirler**, bu durumda nefes almanın en kestirme yolu pop ikonları oluyor. Bu benim zamanımda da böyleydi, Madame Bovary zamanında da böyleydi , Tracy'nin yeğeni Christina zamanında da böyle...

Ayrıca **gençler, arzu ettikleri şeylere sahip oldukları için Michael Jackson gibi pop ikonlarına tapınıyorlar.** Çünkü Michael ne komşunun efendi oğlu gibi oturup kalkıyor, ne maço abiler gibi dans ediyor, ne de kasıntı amcaoğlu gibi giyiniyordu. Bu anlamda Michael, yetişkinlerin gündelik hayat konusunda neredeyse ebedileşmiş standartlarına tekme indiriyordu. Zaman zaman kendini korumak için onlardan biri gibi gözükse de, o kimseye benzeyerek kendini varetmeye çalışmamış, aksine kendi kendinin yaratıcı olmuştu.

Pek çok insan, bütün o estetik ameliyatlarını ve renk değiştirme girişimlerini ortaya koyarak, Michael'ı çok fazla ileri gitmekle suçlayabilir. Bana göreyse **ondaki bu ileri gitme durumu, Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'daki bilimadamının, keşfetme ve deneme konusundaki cesur ve tutkulu merakına benzetilebilir.** Arada büyük bir fark var tabii: O filmdeki Dr. Jekyll, Mr. Hyde'a dönüşüyor ve başkalarına zarar veriyordu. Michael'ın ise kime kimseye bir zararı olmadı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hey sen, başkalarının hakkını savunabilir misin?

Hıdır Geviş 05.07.2009

Geçen pazar olanları anlatayım: 6. Cadde ile 23. Sokak'ın köşesindeki metro istasyonundan yeryüzüne çıkıyoruz. Şanslıyız, bugün yağmur yağmur yok. Ama biraz hızlı yürümemiz gerekiyor, bayağı geç kaldık, tüh. **Bill** ve diğerleriyle 27. Sokak'la 5. Cadde'nin kesiştiği noktada buluşacağız. Belki **Rana** da sonradan bize

katılacak. Neyse buluşma yerine vardığımızda bir tek Bill oradaydı, diğerleri geçit törenini izlemekten yorulmuş ve gitmişlerdi. Daha sonradan, Karadenizli **Özlem**, Dersimli bir hemşerim ve **Chris** de dahil birçok kişi daha gelip bize katıldı; böylece birike birike kalabalık bir grup olduk.

Manhattan'ın ünlü **5. Cadde**'si o gün bir başka renkli yürüyüşe sahne oluyordu. O köşede buluşma maksadımız da bu yürüyüşü izlemektir. **New York**'ta, bu şehre hayat katan bütün toplumlar (İrlandalılar, İsrailliler, Portorikolular, Türkiyeliler...) senede bir defa, 5. Cadde üzerinde gurur yürüyüşü yaparlar. Bugün ise **gey, lezbiyen, biseksüel, travesti ve transseksüellerin (kısaca GLBTT diyelim) Gay Pride Parade** adı verilen yürüyüşü var. **Central Park** yakınlarında başlayan bu yürüyüş, 5. Cadde üzerinden devam ediyor ve aşağıya doğru ilerleyerek, Christopher Sokağı'nın oralarda bir yerde son buluyor. Bill'in dediğine göre eskiden tam tersine, yürüyüş Manhattan'ın aşağısından başlar, yukarıya doğru çıkarmış. Bunun nedenini size açıklayınca, bu yürüyüşün aslında ne denli manalı ve tarihi bir etkinlik olduğunu siz de anlayacaksınız. Anlatayım: Bundan yıllar önce 27 Haziran 1969 tarihinde, bugün hâlâ **Greenwich Village semtinde bulunan Stonewall barı yine polisler tarafından basıldı ve gey müşterileri psikolojik olarak taciz edildi**. O gün yaşanan durum, geylerin canına iyice tak etmişti, dolayısıyla bu kez sesiz kalmadılar, **barın kapılarını kapatıp, içerideki polisleri bir temiz dövdüler**. Bu olay sokaklara sıçradı. GLBTT'lerden oluşan kalabalık bardan çıkıp sloganlara atarak Manhattan'ın yukarısına doğru yürüyüşe geçtiler, onlara yol boyunca yeni insanlar katıldı ve tıpkı bir kartopu gibi çoğalarak yaklaşık iki bin kişi oldular. **İşte Amerikalı GLBTT'ler, en önemli haklarını bu isyan yürüyüşünden sonra yani söke söke aldılar**. Nitekim o gün bugündür her haziran ayında Manhattan'da gey gurur yürüyüşü yapılır. İşe bakın ki bugün **New York Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı gey polisler de aynı konvoyda diğer geylerle omuz omuza yürüyorlar**. Nereden nereye değil mi...

Yürüyüşte o kadar çok konvoy vardı ki geç geç bitmediler. Saatlerce yol kenarında bekleyip, konvoyları izlemekten ayaklarımıza kara sular indi. Bu arada yürüyüş, GLBTT'leri tek bir kalıba sokmaya çalışanlar için oldukça eğiticiydi: **Motosikletleriyle kortejde ilerleyen kaslı ve deri kıyafetli maço gey erkekler vardı ama tertipli giyinmiş muhallebi çocuğu kılıklı geyler de vardı**, mavi yakalı işçi geyler - büyük finans şirketlerinde çalışan beyaz yakalı geyler, top modelleri andıran güzellikteki kadınsı lezbiyenler - erkeksi lezbiyenler, kadınsı gey erkekler -yaratıcı ve ilginç kıyafetler içindeki travesti ve transseksüeller, gey din adamları - gey ateistler , futbol sevmeyen geyler - gey futbol takımı oyuncuları... Birbirine zıt gibi duran bütün gey gruplar 5. Cadde üzerinde omuz omuza yürüyorlardı.

Yürüyüş kortejinin içinde sadece geyler değil, onlara destek olmak için yürüyen straightler de vardı. **New York Belediye Başkanı Bloomberg** ve **Vali Paterson** bu isimlerden sadece ikisiydi. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da ellerine gey bayraklarını almış, gey saflarından, halkı selamlıyor. Cadde kenarlarına yerleştirilmiş demir bariyerlerin arkasında, ülke dışından ve şehir dışından bu etkinliği izlemek için gelmiş bir milyonu aşkın insan var.

Bu politikacılar yaptıklarından ne utanıyor ne sıkılıyor, ne de **"ya eğer bizi de öyle sanırlarsa" gibi ucuz kaygılara kapılıyorlar**. Aslında Amerika'da, aralarında, ünlü televizyoncu **James Steward** ve oyuncu **Sean Penn**'in de bulunduğu pek çok straight, fırsat bulduklarında ünlerini gey haklarını savunmak için kullanıyorlar. Çünkü onlar da fakındalar ki **demokrasiye inancı olan her vicdanlı insanın, toplumun en çok haksızlığa uğrayan ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören bu kesimi için de bir şeyler yapması gerekiyor**. Ben durumu çok iyi açıklayamadım galiba ama saygın bir siyaset bilimci olan **Baskın Oran**'ın **Neşe Düzel**'e söylediği şu sözler meseleyi çok daha iyi açıklıyor. **"Bu ülkede insanlar sadece kendi türlerini savunuyor. Diğer ezilmişleri ve dışlanmışları savunmuyor. Feministler sadece kadınları, Aleviler sadece Alevileri, Kürtler sadece Kürtleri, dinciler sadece Müslümanları savunuyor. Bu yüzden biz bağımsız sol hareketin**

seçim kampanyasında, 'Kürtler eşcinselleri, eşcinseller Ermenileri, Ermeniler Alevileri savunacak' dedik. Ezilmişlikten ve dışlanmışlıktan ancak böyle kurtulabiliriz."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Top tüfek palavra haydi cyber savaşa

Hıdır Geviş 12.07.2009

Nazar değmesin ama **New York** ve civarında son bir haftadır havalar bayağı güzel: Hem güneşli hem serin. Normalde bu mevsim, nemli, sıcak ve yapış yapıştı, bu nedenle insanlar pek dışarı çıkmak istemezler. Ancak **Sybil** ve ben geçen pazar günü dışarıydık, havanın sıradışı güzelliğinden istifade etmek istemiştik. Hudson sokağı üzerindeki **Philip Marie**'de brunch aldıktan sonra çıkıp yukarıya doğru yürümeye başladık. 11. Sokak'tan sola dönerek **Meatpacking**'e girdik. Aradığımız **High Line Park** işte tam orada, havada... **Ankara'daki Sıhhiye köprüsü gibi**. Onun daha da uzun hali. Eski bir demiryolu bu. Zamanında havada değil aşağıdaymış. Ancak raylar üzerinde yük taşıyan trenler, kalabalık sokaklarda çok kaza yapıyor, çok can alıyorlarmış. Şehir yönetimi çareyi, havada, uzun bir köprü-yol inşa etmekte bulmuşlar ve üzerine de rayları döşeyip treni yukarıya taşımışlar. Zamanında çok işe yarayan bu demiryolu, şehirdeki değişimle birlikte işe yaramaz olmuş. 1980'den sonra da hiç kullanılmamış. Şehrin yeni yönetimi 2006'dan beri burayı park yapmak için çalışıyordu. **Bu park nihayet 1 ay önce açıldı**. Bayağı bir ziyaretçi vardı o gün. **Merdivenlerle yukarı çıkıp demiryolu parkında yürüyünce, Hudson nehrini, nehirden geçen yelkenlileri ve New York mimarisini daha iyi görüyorsunuz**. Buraya öyle süslü püslü çiçekler ekmemişler. **Bitkilerin hepsi doğal**, rayların kenarında boy salmış çimenleri görmek güzel. Modern üslupla dizayn edilmiş oturma bankları da ilginç. Çok yaratıcı, çok güzel bir park burası. Ama **Sybil bu güzel yürüyüşü burnumdan getirdi**. Sürekli bilgisayrını çökerten virüslerden bahsetti durdu.

YA BEYAZ EV'DE NE OLDU?

Sybil'i bilirim, bana söylemese de **bilgisayarına internetten bedava porno filmler indirdiği için virüs kaptığının farkındayım**. Peki ya aynı hafta sonu, **Beyaz Ev'deki bilgisayarlara ne oldu, onlar neden çöktü?** Yoksa orada çalışan devlet yetkilileri de mi Sybil gibi porno film indirirken virüse kapıldılar? Yok yok değil... Onlar sadece cyber saldırının kurbanı oldular. Nasıl mı? Anlatayım... Bizim misafir gezdirdiğimiz o hafta sonu (yani Amerikan Bağımsızlık günü kutlamalarına denk gelen hafta sonu) boyunca Amerika'da ilginç bir saldırı yaşandı. **Beyaz Saray ile birlikte, teknoloji hisselerinin işlem gördüğü NASDAQ, hatta FBI, hatta CIA ve Savunma Bakanlığı'nın bilgisayarına bile yoğun bir virüs saldırısı yapıldı ve sistemleri çökertilmeye çalışıldı**. Saldırının, Çin, Japonya, Güney Kore ve ülke içindeki zombi bilgisayarlardan (kaydı bulunmayan, sahibi belli olmayan hayalet bilgisayarlar) geldiği tesbit edildi. Geçen salı günü **Güney Kore'deki belli stratejik merkezler de cyber saldırıya uğrayınca**, bazı Amerikalı yetkililer işin içinde Kuzey Kore'nin olduğunu düşündüler. Olayı **Kuzey Kore'nin cyber savaş atağı** olarak yorumlayanlar oldu. Ancak kalkıp Kore'ye bu nedenle savaş açmak da hiç olacak iş değildi, çünkü bu organize bir devlet saldırısı mı yoksa tek tek bireylerin saldırısı mı tespit edilemiyordu. Ancak **anlaşılmıştı ki organize ve iyi bir cyber savaş, bir ülkeyi rahatlıkla kaosa sürükleyebilir ve hayatı felç edebilirdi, üstelik tek bir kurşun atılmadan, havadan en**

pahalı bombaları bırakmadan, tek bir insanın canını kıymadan... Bunun bir başka örneği 2007 yılında **Estonya**'da yaşanmıştı. Başkentte telefon sistemi çökmüş, devlet ofisleri çalışamaz olmuştu. Estonya saldırıyı Rus devletinin organize ettiğini iddia etmişti.

Aslına bakarsanız Amerika'daki pek çok stratejik kuruluş, eskiden beri her gün binlerce kez cyber saldırıya uğruyordu. Bu saldırılardan bazılarının arkasında ise rakip devletler olduğu düşünülüyordu. **Eski Başkan Bush, Çin'i ülke bilgisayarlarına sızıp bilgi çalmakla itham etmişti.** Bunun yanı sıra çalıştıkları şirketlerin bilgisayar programlarına, **mantık bombası** denilen bir çeşit kod koyarak, çok önemli bilgileri ortadan kaldıran insanların saldırıları da vardı... İşte bütün bu saldırılar, ülke içinde hayati öneme sahip noktaların savunma konusunda ne kadar hassas olduğunu ortaya çıkardı. Başarılı bir saldırı ülkeyi felakete sürükleyebilirdi. Bu gelişme, cyber savaş kavramının daha ciddi tartışılmasını beraberinde getirdi. 2007 yılına gelindiğinde **Amerikan Hava Kuvvetleri içinde bir Cyber Saldırı Komutanlığı kurulması gündeme geldi.** Geçtiğimiz mayıs ayında, **Başkan Obama, Cyber Güvenlik Koordinatörü atayacağını bile açıklamıştı.** Son Rusya ziyaretinde, yine bu konunun da gündeme getirileceği söylenmişti, önümüzdeki güz yapılacak **BM Genel Kongresi'nde de konu ele alınacak.**

Türk ordusu bünyesinde cyber savaş adlı bir departman var mı yok mu bilmiyorum. Ama dünyadaki bütün ordulara tavsiyem şu olabilir, **insan öldürme gibi vahşi bir mantıkla kurgulanmış askerî yapılar, yeni çağda hiç bir işe yaramıyor.** Son 40 yılda dünyanın değişik bölgelerinde çıkan savaşların her birinden, taraflardan ikisi de yenik çıktı. O nedenle, diyorum ki alın zıpkın gibi bilgisayar programcılarını, yazın programları, yollayın virüsleri, ille de birilerini teslim alacaksınız, aklınızla alın, kansız ve acısız alın...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hindistan'ın inekleri Ateş Adası'nın geyikleri

Hıdır Geviş 19.07.2009

Geçen hafta **Sybil**'le birlikte **Ateş Adası'na (Fire Island)** gittik. Hatta o hafta başka bir yere daha gittim ama onu söylemem. Galiba bu aralar çok geziyorum... Aman ne yapayım, **şehirde aynı sokaklardaki buzağı gibi dönüp durmaktan bunalıyorum...** Zaten geziyorum diyorum da sanki nereye gidiyorum, şehrin sadece biraz dışına çıkıyorum, o kadar. Aman sakın ha, bana bakıp da çok para harcadığımı, çok lüks yerlere gittiğimi, bir elimin yağda bir elimin balda olduğunu düşünmeyin. Şunu söyleyeyim, bu şehirde az para harcayarak da gezmenin tozmanın eğlenmenin yolları var. Bilirsiniz, benim bazı köşe yazarları gibi hava atma derdim yok, o nedenle size masraflarımı açıkça söyleyeyim: Sabah erkenden Manhattan'daki **Penn Station**'dan kalkan ve Long Island'a giden trene bindim, gidiş-dönüş **19,5 dolar.** Yolculuk 90 dakika sürdü. Sayville istasyonunda inip minibüse bindim, gidiş-dönüş **10 dolar.** 6 dakikalık bir yolculuktan sonra minibüsten indim, buradan Ateş Adası'na gitmek üzere **Pines Ferry**'ye [vapuruna] bindim, gidiş-dönüş **14 dolar.** Yarım saat sonra adaya vardığımızda oradaki bakkaldan aldığım hindi salamlı sandviç, **7 dolar.** Bir de büyük su aldım, **2 dolar.** Bir kaç meyve aldım, **4 dolar.** Evden, bir plastik kap dolusu kuruyemiş ile vişneden daha küçük mor bir meyve olan **blueberry** getirmiştım, ikisinin ederi **7 dolar.** Akşam 9 gibi adadan ayrılırken iskelenin oradaki barda bir bardak karışık meyve suyu içtim, **7 dolar.** Dondurma yedim, **4 dolar.** Toplam harcadığım para **74,5 dolar.** Bunun **43,5 doları yola gitti...** Umarım hesabı doğru yapmışımdır!

Bu gezi bana çok iyi geldi, çok yoğun ve güzel geçti bir, sanki iki haftalık uzun bir tatil yapmış gibi oldum iki, bir kaç yaş gençleştim üç, günümü planlı ve verimli kullandığım için kendimi çok iyi hissettim dört...

Peki, Ateş Adası'nda denize girebildim mi? Yokkk... Bu East Cost'un [sahillerinin] suyu buz gibi oluyor, o nedenle ben çimmemeyi tercih ettim. **Watch Hill** plajında kremlenip sere serpe güneşte uzandım. Plajdaki bazı erkekler ve kadınlar ise çıtırçıtır uzanmıştı, benimse üzerimde Amerikan erkeklerinin giydiği türden diz kapağına kadar uzanan geleneksel ve sıkıcı bir mayo vardı. Bizim burada Avrupa kıtasındakiler gibi erkeğin orasını burasını gösteren speedo cinsinden mayolar giyilmiyor, hatırlatayım. Ben de birara mayomu çıkarmayı aklımdan geçirdim ama nerde bende o yürek...

Bu ada ilginç bir yer, çoğu bölge bataklık, o nedenle tek ya da iki katlı olan yazlık evler, kazıkların üzerine inşa edilmiş. Hatta evlerin önünden geçen yollar (yol dediysem aslında bir çeşit tahtayla kaplanmış dar kaldırım) bile kazıkların üzerine kurulmuş. Bu durum adaya kendine özgü şiirsi bir hava veriyor.

Bir zamanlar **Marmara Denizi**'ndeki **Burgazada**'da yaşadığım için küçük ada yaşamına alışığım. Ancak bu adada yaz kış yaşayabilir miyim, yok, ıhhh... Peki neden? Anlatayım: Anlamadığım bir şey var: adadaki evlerin bahçeleri uzun tahta çitler ya da bambularla çevrili, dolayısıyla birbirinden fazlasıyla izole edilmişler. Adanın pek çok yeri maki bitki örtüsü gibi çalılı andıran kısa ağaçlarla kaplı. Ancak evlerin olduğu yerler ağaç ya da kamışlıklarla kaplı, gökyüzünü görmek zor. Bu da adadaki yerleşim bölgesine karanlık bir hava veriyor. Biraz klostrofobik geldi bana, nefesim daraldı.

Ateş adasını bir zamanlar tekneleriyle balina yakalamaya çalışan balina avcıları mesken tutmuştu. Şimdi ise geyikler... Adada bayağı bir geyik nüfusu var, **hatta bu geyikler insanlara rahatlıkla yaklaşıp koklamaya çalışıyorlarmış, çünkü insan korkusu yokmuş hayvancıkların**. Hiç istiflerini bozmadan rahatlıkla plajda, mahalle aralarında, iskelede, yol üstlerinde gezinip duruyorlarmış. Hindistan'da inekler burada geyikler... Nedense bana bir tek geyik bile denk gelmedi. Belki de ada o gün aşırı kalabalıktı, geyikçikler milletin sesinden gürültüsünden kaçıp, kuytu bir yerlerde kafa dinliyorlardı... Bana gele gele bizim **Chris** denk geldi. O da iki arkadaşıyla oradaydı. Sadece Chris değil, daha bir sürü tanıdık gördüm... Neyse geyiklere döneyim. Geyikler bu adanın sembolü olmuş. Ancak nüfusları çok artınca önlem alma gereği duyulmuş ve yetkililer kapsamlı bir nüfus planlamasına gitmişler. Bu küçük adanın doğal kaynakları sınırlı olduğu için geyik de olsa fazla nüfusu kaldırmıyor. Plan gereği dişi geyiklere doğum kontrol iğneleri yapıyorlarmış. İyi aman böylece **geyikçikler hamile kalma korkusu olmadan cinsel ilişkiye girebiliyorlardır artık**.

Ziyaretçilerin buradaki geyikleri beslemeye kalkması, kızdırması ya da dokunması ise yasak. Bu yasağı delen olursa doğal hayatı taciz etmekle suçlanıyor ve cezalandırılıyorlar. Bir de bizim **Burgazada'nın hali** geldi aklıma. Ne zaman **mimozalar açsa**, İstanbul'dan gelen kibar görünümlü ziyaretçiler dönüşte o güzelim mimoza ağaçlarının keskin kokulu sarı çiçekli dallarını yolar yolar evlerine götürürlerdi. Ertesi gün koklamak için... Ben de şu geyiklerden bir tane yakalayıp eve götürmeye kalksam, ertesi gün de geyik görmek için...

Yaşlanıyorum... Tanrım bu da mı olacaktı...

Hıdır Geviş 26.07.2009

Geçen seneye kadar **Long Island**'da üzüm bağları olduğunu hiç bilmiyordum. Taa ki **Karadenuzlular bir gün beni arabaya atıp o bağlara götürene kadar**. Merak etmeyin onlar benim arkadaşlarımdı, anlayacağınız başıma kötü olaylar falan gelmedi. Sadece **bağ bağ gezip, o bağlardaki küçük tesislerde yapılan şaraplardan tattık o kadar**. Aslında bu işin yatağı **California**, orada ne bağlar var bir bilerseniz ama çok uzak, uçakla tam beş saat çekiyor. Long Island ise burnumuzun dibi.

Bu şarap tadımı işi bu ülkede ciddi bir sektör haline gelmiş. **Lüks limuzinlerle ya da minibüslerle bağ evlerine şarap turları düzenleyen şirketler bile var**.

Neyse işin o yönünü boş verelim. Bu sene de canım benzeri bir tur yapmak istedi. Sybil'e gitmeyi önerdim, sağ olsun aslında iyi kız, benimle gelmeyi hemen kabul etti. Ancak oraya trenle gitmek çok zaman alıyor, onun yerine **Sybil'in çürük tenekeden beygirine atladık ve kara asfaltta bir sağa bir sola kış kıvıra kıvıra ilerlemeye başladık**. Long Island adlı bu yarımada birbirine paralel uzanan iki büyük yol var. Bu yollardan 48 numaralı olanını seçtik. Yol üzerinde sağlı sollu bir sürü üzüm bağı var. **Bağların her birinin girişinde ise kafeterya şeklinde düzenlenmiş şık ve şirin bağ evleri yer alıyor**. Civardaki bu tür yerlerin sayısı 40'ı buluyor. Bizim gibi şehirde yaşayan kokoşlar özellikle yaz ve güz aylarında buralarda nefes alıyor, bir bağdan diğerine zıp zıp zıp dolaşıp her bağın şarabını ayrı ayrı tadıyorlar. İçtiği şarabı beğenen şişe şişe satın alıp evine götürüyor, beğenmeyen yoluna devam. Hele bir de bahçelere masa sandalye atılmış ki otur da iç, gel keyfim gel, ohh.

Ancak üzümler henüz çıkmamış, mevsimi değil, olsun, yeşil teveklerini görmek yeter...

Biz Sybille birlikte, yan yana olan dört bağ gezdik. **Martha Clara Vineyards, Macari Vineyards, WineryShin Estate Vineyards ve Harbes family Vineyard**. Bu sonuncusundan bahsedeyim azıcık. Bardağın dibine iki yudumluk şarap koyuyorlar, **şarabına göre bir ve iki dolar arasında para ödüyorsunuz**. Fiks menü de var: **yedi ayrı şarabı tadıyorsunuz, toplam 9 dolar 95 sent ödüyorsunuz**. Gördünüz fiyatların uygunluğunu değil mi. **İstanbul**'da bu parayla şuradan şuraya gidemezsiniz valla.

Bari menüdeki **şarapların isimlerini de sayayım da ne içtiğimizi bilin, ne işinize yarar bilemem artık**: 2006 **Yellow House Chardonnay**, 2006 **Wooden Wheel Chardonnay**, 2005 **Old Barn Merlot**, 2005 **Reserve Chardonnay**, 2006 **Reserve Merlot**, 2008 **Red Horse Rose**, 2005 **Old Barn Merlot**. Bağın en iyi şarabı ise bu sonuncusu. Bu arada fiyatlar 14- 20 dolar arası: 2006 Yellow House Cardonnay **14 dolar**, 2005 Reserve Chardonnay **18 dolar**. Bunların tadımlık değil de **normal dolu bardağı ise 6 dolara satılıyor**.

Şimdi şaşıracağınız bir şey anlatayım. **Allah tarafından mıdır nedir, bu aralar nereye gitsem öpüşen yaşlı çiftler görüyorum**. Bağ evinde de yan masada biri 60'larında diğeri 50'lerinde bir çift oturuyordu. Nasıl sarılıp koklaşıyorlar anlatamam. Arabalarına atlamış gelmişler, romantik bir gün geçirmek istemişler belli ki. Meraklıyım sordum, meğer evli mevli değil, sevgililermiş. Şikâyetçi olduğumu düşünmeyin sakın. Aksine böyle cesur yaşlılarla karşılaşınca çok seviniyorum. E çünkü **41 yaşına geldim ve yaşlanmaktan korkuyorum ama bu tür yaşlıları görünce korkum hemen geçiyor**. Eğer bilsem ki yaşlanınca cinsellikten elimi eteğimi çekmeyeceğim, flört etmeye devam edeceğim, güneşsiz odalarda tek başıma zaman öldürmek yerine, dışarıya çıkıp gezeceğim, üreteceğim, ciddiye alınacağım, yaşı eski diye fikirleri de eski bir adam olarak

algılanmayacağım, o zaman neden yaşlanmaktan korkayım ki.

Ama size bir şey söyleyeyim mi **benim gibi pek çok insanın kabusu olan yaşlanma korkusunun en önemli sebebi toplumdaki gençlik faşizmi** ve bu faşizmin yaşlıların dünyasında estirdiği acımasız terör. Yaşlılara karşı aslı astarı olmayan önyargılarla doldurulmuş şişkin döşekler ise terörün yatağı olmuş. Bu önyargılar arasında neler yok ki: Yaşlıların seksüel ihtiyaçları yoktur, seks yapmazlar yaparlarsa bu çoluk çocukları için utanç verici bir durumdur. Flört edemezler, cinsel cazibeleri yoktur, iş hayatlarında genç yöneticilerle uyumlu çalışamazlar, yeterince enerjik değillerdir, hafızaları sağlam değildir, yeni durumlara kendilerini kolay adapte edemezler, teknolojiden anlamazlar, öğrenmekte zorluk çekerler, eski fikirleri savunurlar vesaire vesaire. Oysa **son yıllarda yapılan pek çok ciddi araştırma yaşlılarla ilgili bu inanışların birer fasa fiso olduğunu ve durumun aslında tam tersi olduğunu gösterdi**. Bunları haftaya detaylı olarak ele alacağım. Ama işin bu seks yönü üzerinde azıcık durayım. **Yaşlıların da cinsel istekleri ve cazibesi vardır, hatta onları sadece kendi yaşlıları değil gençler de seksi bulabilirler**. Cinsellik konusunda en ciddi araştırmalara imza atan bir kuruluş olan **Kinsey Enstitüsü**'nden Stephanie A. Sanders'e azıcık kulak verin. Diyor ki **"Yaşla birlikte değişen psikoloji sekste azalmaya yol açabilir," kabul. Ancak 50 ve 80 yaşları arasındaki yaşlıların büyük çoğunluğu hâlâ seks ve cinsel ilişki konusunda çok istekli...**

Radikal bir bilim adamı **Wilhelm Reich**'ın kadın hastalarına salık verdiği gibi **seks en iyi terapi yöntemidir**. Asabi şekilde sağa sola saldıranlara ben de aynı tavsiyede bulunuyorum ve diyorum ki **hey! durun bakalım, kendinize bir iyilik yapın, seks yapın. Seks en iyi sakinleşme yöntemidir, sakın olun**.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kral Lear'in sarayındaki yılan kızlar korusu

Hıdır Geviş 02.08.2009

Geçen gün ancak sonuna yetişebildiğim bir partiye katıldım. Bu parti bizim **Edward'ın 50. yaşını kutlamak için** yapılmıştı. **Biliyorsunuz bazıları 50'ye vurduğunda bunalıma giriyor, peki Edward niye bayram yapıyor?** Dayanamadım ve bunu ona sordum: Kendini en çok bu yaşta iyi hissettiğini söyledi. **Kasıntılı hallerinden, komplekslerinden, yersiz kaygılarından, anlamsız korkularından ve ona zarar veren takıntılarından, ancak bu yaşta kurtulabilmiş**.

İşte böyle, şimdi partiye dönelim, size bir şey anlatacağım, sonra yine bu yaş konusuna devam ederiz. Edward, parti için **Meatpacking**'deki üç katlı **5 Ninth Restaurant Bar** denilen bir mekânı kapatmıştı. Bohem görünümü, **sıvası özellikle soyulduğu için kırmızı tuğlaları ortaya çıkmış duvarları**, ağarmış kadifeden eski koltukları olan bir yer... İçerik kısmına gelince, pek iyi bir parti olduğu söylenemezdi çünkü müzik yoktu. **Müzik olmayınca bu tur partiler bana pek bir kuru geliyor. İnsan müziği bahane edip azıcık sallanmak istiyor çünkü**. Allahtan içki bedavaydı. Ben Margarita içtim, chardonnay beyaz şarap içtim, üstüne de bir Corona bira içtim... Yarım bardak birayla sarhoş olan ben, oracıkta derhal sarhoş oluverdim tabii ki. Başım fena dönüyordu.

Oturduğum koltuktan ayağa kalktım ve yolunu şaşırmış körpe bir buzağı gibi kalabalık arasında ilerlemeye

başladım. Tanıdık yüzlere selam vere vere giderken kadının biri önümü kesti. O benden daha sarhoştu galiba, bana dedi ki **"Biliyor musun tatlı çocuk, ben de Edward gibi 50 yaşındayım ama şu göğüslerime bir bak, ne şahane, sıkamak ister misin?"** Utanmaz arlanmaz münasebetsiz kadına da bakın siz. Hmm gerçi benim de ondan geri kalır yanımda yoktu pek, dedim ki **"Asla sıkamam, sıkarsam suyu üzerime sıçrar, tişörtüm çok yeni, kirletemem."** İki sarhoş ayrılamadık birbirimizden, öyle çok kıkırdamışız ki gül gül sonunda ben de yorulmuş o da. **Sarhoşluk iki uçludur, neşeliyken bir anda değişir ve melankolik bir ruh haline bürünebilirsiniz.** Bana da öyle oldu ve birden ciddi konulardan bahsetmeye başladım. Ona dedim ki **"Biliyor musun içim içime sığmıyor, ülkemde Kürt melesi bu kez çözülüyor galiba. Bu savaşta biz Kürtler iki cephede de öldük. Ancak ölümler son bulacak, savaş bitti bitiyor."** Kadıncağız haliyle ne demek istediğimi anlamadı, nereden bilsin. Ben sustum o başladı. Tam 15 yıldır bir büyük finans şirketinde çalışmış ve krizin etkisiyle üç ay önce işini kaybetmiş. İş görüşmelerine gidip duruyor ama sonuç çıkmıyor, **sonunda anlıyor ki yaşı nedeniyle işe alınmıyor. Sırf bu yüzden gençleşmek istiyor ve estetik yaptırmaya karar veriyor. Bir tek o değil, krizde işini kaybetmiş, 50'sinde pek çok kadın estetik ameliyatı oluyormuş.** Nedeni ise işe alınmalarda **"yaşı geçkinlere"** karşı yapılan ayrımcılık. Üstelik bunu önlemeye çalışan yasal düzenlemeler olduğu halde...

Aslında toplumun yaş konusundaki bu takıntısı belli yaşa gelenleri görünmez bir kafesin içine tıkıyor. 30'undan sonra hayatınızda yeni bir plan yapmak, yeni bir mesleğe adım atmak, yeni bir ülkeye göç etmek, yeniden okula gidip önünüzde yeni bir kapı aralamak, kısacası bunun gibi pek çok hayali gerçekleştirmek imkânsızlaşıyor. Sırf **bu psikolojik baskı nedeniyle pek çok insanın hayatı 30'undan sonra sanki askıdaymış gibi geçiyor.** Neyseniz o olarak devam etmelisiniz bekleniyor. **Bu nedenle herkes kendi hayallerini çocukları üzerinden gerçekleştirmeye çalışıyor.**

Ancak bana kalırsa insanlar, kendilerini bağlayan bu yaş saplantısından fena halde bunalmış görünüyorlar. Nitekim İngilizce **Susan Boyle**'u bir anda dünya starı haline getiren de bu bıkkınlık oldu. **Susan, bir televizyonun yetenek yarışması için sahneye çıktığında, hem seyirciler hem de jüri üyeleri ağız burun eğmişlerdi.** Çünkü Susan, köylü, bakımsız, üstüne üstlük 48 yaşında biriydi. Ancak hiç bir star kategorisine uymayan Susan, ne zaman ki ağzını açıp, ***I Dreamed a Dream*** adlı şarkıyı söyledi, her şey bir anda tersyüz oldu. Aradan 24 saat geçmeden, bu kadın sadece ülkesinde değil, bütün dünyada ünlüydü artık. **Susan'ın şöhretindeki bu yayılmacı gücün nedeni muhteşem sesi ve yorum gücü değildi sadece. Susan, torun torba sahibi olma yaşındaki birinin de hayalleri olacağını ve onları gerçekleştirebileceğini göstermişti herkese.** Yaş çemberini kırmak isteyenler için umut olmuştu.

30'u bile yaşlı sayan ve açıkça işe almak istemeyen (devlet bile) şirketlerle dolu Türkiye'de işler daha da kötü. Hele 70'inizde bir yaşlıysanız sizi bir çeşit Kral Lear trajedisi bekliyor demektir. Kimse yaşlı anne babasının sekse, öpüşmeye kırıltırmaya, gezip tozmaya ihtiyacı olabileceğini düşünmek bile istemez bizde. Bir çeşit Nazi psikozuyla hareket eden evlatlar, yaşlıları sıkıcı bir hayata layık görür ve onlardan sanki sadece ölmelerini beklerler.

Gözümüzün önünde cereyan eden **Shakespeare 'nin Kral Lear trajedisine bir bakın.** Ülke sanayiine çok önemli katkılarda bulunmuş, ancak kurduğu imparatorluğu kaybetmiş bir işadının trajedisi bu. 17 yaşında biriyle yasal bir evlilik yaptı bu işadamı. Bu evliliğe tahammül edemeyerek, O'nu bir tecavüzcüyle eş tutan **Mutlu Tönbekici** gibi medya mensupları, trajedinin koro tarafını oluşturuyorlar. Mahkemeye başvurarak babalarının akıl sağlığının yerinde olmadığını ispatlamaya çalışan gözünü miras bürümüş kızları ise trajedideki **Goneril** ve **Regan'ı** temsil ediyorlar. Babaları mutlu olmuş olmamış umurlarında değil. Amaç yeni eşi devreden çıkarmak. Böylece tıpkı **Goneril** ve **Regan** gibi babalarının bütün gücünü elinden alıp, adamı sahidenden delirtmek

ve evin bir odasındaki kanepede bütün gün oturmaya mahkûm etmek istiyorlar, orada ölümü beklesin dursun, işi ne. Bereket babasına sahip çıkan **Cordelia** karakteri de var trajedide, O'nu da işadaminin oğulları temsil ediyor. Oğullara aferin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyi ve kötünün bahçesindeki gece yarısı Kürtleri

Hıdır Geviş 09.08.2009

Sybil o akşam bende kalmıştı. Çok uykucu bir kız, sabah zorla uyandırdım. Hemen üzerime hepsi eski püskü olan tişörtlerimden birini geçirdim, şortumu da giydim. Bir şort bir tişört de Sybil'e verdim. Hızlı hızlı **Hudson nehrine** doğru yürüdük Tam **Elia Kazan'ın Rıhtımlar Üzerinde** filminin çekildiği yere geldiğimizde fren yaptık... Sonra da nehir ve Manhattan manzarası eşliğinde ip atlayıp fazlalıklarımızı eritmeye çalıştık. **"Kocaman adamsın, utanmıyor musun ip atlamaya?"** demeyin ne olur. Ne yapayım seviyorum, ayrıca biliyorum ki **utanmayı göze almadan ne yeni bir şey yapmak ne de kendiniz olmak mümkün...** Atlayalım Sybil: **Bir iki üç hop.. üç dört beş hop.. erisin yağlar.. hop hop...**

O gün öğleden sonra, ben, Sybil, Tom ve Tom'un uzatmalı erkek arkadaşı **Central Park'ta** piknik yapmaya gittik. Tom önceki akşam başlarına gelen garip bir olayı anlattı. Tom ve sevgilisi travestilerin garsonluk yaptığı **Lucky Cheng** adlı bir bar-lokantaya gidiyorlar. Burası ailelerin de gittiği bir mekân. **Aperatif, ana yemek ve tatlı dahil toplam 32 dolar ödüyorsunuz.** Uzakdoğulu travestiler renkli kıyafetler eşliğinde show yaparak herkesi eğlendiriyorlar. Neyse bizimkiler yan masada oturan iki Türkle tanışıyorlar. Tom, onlara **"Arkadaşım Hıdır da Türkiyeli, kendisi Kürt"** diyor. Bizim Türkler çok bozuluyor. **"Ne demek Türkiyeli Kürt... Bizde herkes Türk"** diyorlar. Tom ne olduğunu pek anlayamıyor, **"Arkadaşım kendini Kürt olarak tanımlıyor"** diye ekliyor. Adamlar bu kez iyice sinirleniyorlar, az önce **"bizde onlardan yok"** dedikleri Kürtler için bu kez , **"onlar teröristtir"** diyorlar, Tom işin farkına varıyor ve "Bakın, Hıdır sayesinde pek çok Türkle tanışma şansım oldu, hepsi çok değerli ve çok hoş insanlardı, ancak anladığım kadarıyla siz ikiniz konuşmaya bile değer insanlar değilsiniz."

Hadi bakalım, ırkçılık gelip New York'un göbeğinde bile beni buldu. İçinde hâlâ iyi bir kalp taşıyan, ancak bu atadan dededen kalma hastalıklı milliyetçilik anlayışından bir türlü kopamayanlara bir kaç lafım var. Sizin milliyetçiliğinize esas teşkil eden o ay ve kurt desenli olaylar silsilesi aslında amatörce uydurulmuş sıkıcı bir fıkradan başka bir şey değil. 41 yaşına geldim ve artık ne bu fıkrayı dinlemek istiyorum ne de o fıkranın ana fikrinin bana zorla benimsetilmeye çalışılmasına tahammül edebiliyorum. Herkesin tek bir ideolojiden ve tek bir ırktan olması gerektiğine inanabilirsiniz, azınlıklar üzerinde psikolojik terör estirebilirsiniz... Fakat aynı şeyi Amerika gibi medeni ülkelerde yapmaya kalktığınızda, sizi ayıplar ve Tom gibi konuşmaya değer bile bulmazlar. Biraz daha ileri gittiğinizde sizi ırkçılıktan yargıya havale ederek yaptığınızın bedelini ödetirler.

Görüyorsunuz değil mi ister istemez sinirleniyor ve çok kabalaşıyorum. Obama da benim gibi... Belki duydunuz, geçenlerde beyaz bir polis memuru, Harvardlı siyah profesör **Henry Louis Gates'e** karşı ırkçı muamelede bulunmuştu. Obama **kendini tutamamış ve polisin aptalca davrandığını söylemişti...** Bir başkan için aşırı bir

açıklamaydı bu ama adamcağız ne yapsın. Kendisi bu ülkenin ilk siyah başkanı oldu ancak hâlâ devletin memurları da dahil ırkçılık yapıyor. Ama Allahtan burada böyle şeyler büyüyor ve yapanın yanına kâr kalmıyor.

Biz Kürtlerle zenciler arasında ırkçı muamelelere mağdur kalmak dışında önemli bir benzerlik daha var: Üzerimizden bir türlü atamadığımız negatif stereotipler... **Amerika’da Obama ile birlikte siyah ve beyaz imajlarında önemli bir yer değiştirme yaşandı.** Siyah stereotipler şöyleydi: eğitimsiz, cahil, yoksul, suç işleyen, sağlıksız hazır yiyecekler tüketen, çok çocuklu. Ancak şimdi işler değişti. **Bir siyah olarak Obama’yı bir beyaz olarak Sarah Palin’le** (Gelecek başkanlık seçimlerine hazırlanıyor) kıyasladığınızda son derece zeki ve yüksek eğitilmiş bir siyah ile eğitimi zayıf, üstelik “aptal” yaftasını yemiş bir beyazla karşılaşıyorsunuz. Obama ailesi karı koca spor yapıyor, ikisi de son derece fit. Etkileyici zekâsı, giyim tarzı, çocuklarına gösterdiği özen, organik yiyecekler konusundaki hassasiyetiyle Michelle Obama hem siyah hem de beyaz Amerikan kadınlarının idolü oldu. Öte yandan Amerikalı kadınlar TV programında Oprah’in ağzından çıkacak sözleri bekliyor. **Siyah yönetici Ursula Burns, Exerox’un CEO’luğuna atandı.** Sadece siyahlar değil, Amerika’da şimdi azınlıkların hepsi karar mercilerinde yerlerini alıyor. **Anayasa Mahkemesi’nin tepesine kendini Latin olarak tanımlayan bir kadın hukukçu geldi, Enerji Bakanı Steven Chu Çin asıllı.** Bu gidişattan medya da etkileniyor. **CNN televizyonu Obama’yla birlikte siyah, Latin ve Uzak Doğu asıllı anchorlarının ve muhabirlerinin sayısını arttırdı.**

Savaşın sona ermesiyle birlikte Türkiye’de Kürt ve Türk imajı arasında önemli bir yer değişimi söz konusu olabilir. Bu da bir şarta bağlı: Bugüne kadar dışlanma, işten atılma, tutuklanma, arkadaş kaybetme korkusuyla kendilerini gizleyen ve Kürtlüklerini fazla öne çıkaramayan Kürtler (bilim adamından politikacısına, sanatçısından CEO’suna kadar), saklandıkları gece yarısı karanlığından aydınlığa çıkıp, açıkça Kürt olduklarını söylemeliler. **Tıpkı geylerin bütün riskleri göze alarak çevresindekilere “ben geyim” demeleri gibi, her Kürdün de artık gururla “Ben kürdüm” demesi gerekiyor.** Hadi bakalım kolay gelsin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Günah şehrinde gezinen sarı saçlı fıstıklar

Hıdır Geviş 17.08.2009

Oturduğum mahallede şu sokaktan öbür sokağa gidiyorum, bunu da *Taraf* a yazıyorum, “**Hıdır sen çok geziyorsun**” diyorsunuz. **Bunun neresi gezmek, ben sadece dolaşıyorum.** Geçen haftasonu nihayet mahallenin biraz dışına çıktım. Ancak bu çıkış gezme amaçlı değil, çalışma amaçlıydı: **Bu bir iş seyahatiydi ve gittiğim yer de Las Vegas’tı...**

Gerçi bu seyahat biraz ters başladı. Bana kızın biri musallat oldu. **Sürekli bir şeyler anlatmaya çalışıyor, kikirdiyor espri yapıyor, hatta omzuma bile dokunuyor, sanki kırk yıllık arkadaşız.** Benimse ne bu geveze kızı dinlemeye, ne de onun esprilerine zoraki gülümsemeye halim var. İşte o an **Hızır Aleyhisselâm** yardımına koştu. Güvenlikten geçiyorduk... **Ayakkabılarımızı, kemerimizi, ıvırımızı zıvırımızı çıkardık, X-Ray tüneli içinden geçen leğenlerin içine koyduk.** Kural gereği çantaların içindeki laptopların çıkarılmış ve açığa

konulmuş olması gerekiyor. Ancak kız bunu yapmayı unutunca, yeniden geriye dönüp işlemi tekrarlaması gerekti. **Durumu tarihî bir fırsat olarak değerlendirdim ve hemen oradan toz oldum.** Ohh dünya varmış. Neyse uçağı beklerken bir şeyler yedim içtim, **Newsweek**'imi okudum. Sonunda kapılar açıldı ve uçağa girip yerimi aldım. Yolcular kapıdan içeri girmeye devam ediyorlardı. Aman Tanrım, olamaz, yine o kız. Koca havaalanında bine bine bu uçağa binmiş. İleriden bana doğru geliyor. Yanıma oturmasın diye hemen oracıkta aklıma gelen ilk duayı okumaya başladım. Ancak duaların en uzununu, yani **Ayet-el Kürsi**'yi seçmişim. Kız, koltuğumun hizasına geldiğinde ben duayı ancak yarılayabilmişim. Dolayısıyla duanın etkisi de yarı yarıya oldu. Arkadaş canlısı kız, benim yanıma değil de yan sıranın pencere tarafına oturdu. Aramızda bir karı koca bir de koridor vardı, bana ulaşamazdı artık. Sağol **Hızır** sağol **Ayet-el Kürsi**...

Uçağım **New Jersey** eyaletindeki **Newark** havalimanından (Burası New York'taki JFK havalimanına göre yeni, temiz ve daha aydınlık ama daha küçük) kalktı... Akşam 5.29'du, Nevada eyaletindeki Las Vegas'a vardığımızda yerel saate göre akşamın 7.54'ü olmuştu. **İki eyalet arasında üç saatlik saat farkı var.** Yolculuk ise yaklaşık beş buçuk saat sürdü.

Las Vegas havaalanına ayak basar basmaz oracıkta hemen kumar makinelerini (slot machine) görüyorsunuz. İnsanlar giderayak buralarda da kumar oynuyor, delirmiş gibi sesler çıkaran, renkli ışıklarını yandırıp söndüren bu sevecen makinelerden ayrılamıyorlar demek ki.

VE, LAS VEGAS'TAYIM...

Taksiye bindim otele gidiyoruz. Kore asıllı bir sürücüye denk geldim. Ondan kentin durumuyla ilgili dedikoduları almayı ihmal etmedim tabii. Kendisi ekonomik krizle birlikte kumarhane ve otel gelirlerinde düşme yaşandığını söylüyor. E, doğru, bunu ben de *Businessweek*'ten okumuştum. **Bizim Koreli arkadaş evvelden bir otelin kumarhanesinde krupiye olarak saati 7 dolara çalışıyormuş, buna ek olarak günde 60 ile 150 dolar arasında da bahşişi varmış,** çok iyi valla. Ancak kriz nedeniyle pek çok kişi gibi işinden atılmış, o da taksicilik yaparak ekmeğini kazanmaya başlamış.

Otele vardım aman Allahım, resepsiyonun önünde uzun bir kuyruk vardı. **Ohooo krizde böyle kalabalıkla, işler tıkrındayken nasıldır acaba...** Giriş işlemlerimi yapmak için 40 dakika bekledim. İşlemlerimi bitip odama girince valizimi ve çantamı bir fırlatmışım ki... Hemen koşa koşa aşağıya indim. Yarın erkenden kalkıp çalışacaktım, o nedenle bu akşamdan çıkıp şehri biraz turlamalıydım. **Hava kararmıştı ve biliyordum ki bu şehir tıpkı fahişeler gibi kendini geceleri ortaya koyuyordu.**

GÜNAH ŞEHİRİ YÜZÜNÜ GÖSTERİYOR

Otelin önünde bir taksi durdurdum. "Sevgili kardeş arabayı **Las Vegas Bulvarı**'na çekebilir misin" dedim. "Yok, çekemem," dedi, trafik varmış. Ne edip edip onu ikna ettim. Bütün ünlü oteller, şehrin can damarı olan Las Vegas Bulvarı etrafında sıralanmış. Hava karardığında herkes sağlı sollu yürüyor bu bulvarda. İlerliyoruz, ben ağzımı açmış etrafa bakıyorum. Bir yerde inmeye karar verdim, yürüyerek gezmek en mantıklıydı. **Taksici, inerken kadına ihtiyacım olup olmadığını sordu, ben de ona "kadına değil bir bardak suya ihtiyacım var" dedim,** kızdı ve **"boktan"** deyip gaza bastı. Oradan bir kamyonet geçiyordu üzerinde **"Hot Babes"** (Sıcak yavrular) yazılı, ayrıca yan gelmiş yatan bir sarışının resmi var ve telefon numarası. Günah şehri işte şimdi asıl yüzünü göstermişti. **Kaldırımda yürürken elime escort kızların resimleri ve bağlı oldukları ajans telefonlarını içeren kartlar tutuşturuldu.** Meksikalı çalışanların dağıttığı bu kartlar pişti oynamaya yetecek kadar birikti bende.

Nevada eyaletinde **fahişelik ve kerhane işletmeciliği serbest**. Öyleyse bu eyalette yer alan Las Vegas'ta durum nedir, merak ediyor musunuz? Cevabı haftaya. Bir de Vegas otellerinin **Elm Sokağı Kâbusu'yla** ne ilgisi var? Bunun da cevabı haftaya... **Peki ya Las Vegas Kürt açılımına yardımcı olur mu?** Haftayaaaa...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Günah şehrinde gezinen sarı saçlı fıstıklar

Hıdır Geviş 17.08.2009

Oturduğum mahallede şu sokaktan öbür sokağa gidiyorum, bunu da *Taraf'a* yazıyorum, "**Hıdır sen çok geziyorsun**" diyorsunuz. **Bunun neresi gezmek, ben sadece dolaşıyorum.** Geçen haftasonu nihayet mahallenin biraz dışına çıktım. Ancak bu çıkış gezme amaçlı değil, çalışma amaçlıydı: **Bu bir iş seyahatiydi ve gittiğim yer de Las Vegas'tı...**

Gerçi bu seyahat biraz ters başladı. Bana kızın biri musallat oldu. **Sürekli bir şeyler anlatmaya çalışıyor, kikirdiyor espri yapıyor, hatta omzuma bile dokunuyor, sanki kırk yıllık arkadaşız.** Benimse ne bu geveze kızı dinlemeye, ne de onun esprilerine zoraki gülümsemeye halim var. İşte o an **Hızır Aleyhisselâm** yardımına koştu. Güvenlikten geçiyorduk... **Ayakkabılarımızı, kemerimizi, ıvırmızı zıvırmızı çıkardık, X-Ray tüneli içinden geçen leğenlerin içine koyduk.** Kural gereği çantaların içindeki laptopların çıkarılmış ve açığa konulmuş olması gerekiyor. Ancak kız bunu yapmayı unutunca, yeniden geriye dönüp işlemi tekrarlaması gerekti. **Durumu tarihî bir fırsat olarak değerlendirdim ve hemen oradan toz oldum.** Ohh dünya varmış. Neyse uçağı beklerken bir şeyler yedim içtim, **Newsweek**'imi okudum. Sonunda kapılar açıldı ve uçağa girip yerimi aldım. Yolcular kapıdan içeri girmeye devam ediyorlardı. Aman Tanrım, olamaz, yine o kız. Koca havaalanında bine bine bu uçağa binmiş. İleriden bana doğru geliyor. Yanıma oturmasın diye hemen oracıkta aklıma gelen ilk duayı okumaya başladım. Ancak duaların en uzununu, yani **Ayet-el Kürsi**'yi seçmişim. Kız, koltuğumun hizasına geldiğinde ben duayı ancak yarılayabilmişim. Dolayısıyla duanın etkisi de yarı yarıya oldu. Arkadaş canlısı kız, benim yanıma değil de yan sıranın pencere tarafına oturdu. Aramızda bir karı koca bir de koridor vardı, bana ulaşamazdı artık. Sağol **Hızır** sağol **Ayet-el Kürsi...**

Uçağım **New Jersey** eyaletindeki **Newark** havalimanından (Burası New York'taki JFK havalimanına göre yeni, temiz ve daha aydınlık ama daha küçük) kalktı... Akşam 5.29'du, Nevada eyaletindeki Las Vegas'a vardığımızda yerel saate göre akşamın 7.54'ü olmuştu. **İki eyalet arasında üç saatlik saat farkı var.** Yolculuk ise yaklaşık beş buçuk saat sürdü.

Las Vegas havaalanına ayak basar basmaz oracıkta hemen kumar makinelerini (slot machine) görüyorsunuz. İnsanlar giderayak buralarda da kumar oynuyor, delirmiş gibi sesler çıkaran, renkli ışıklarını yandırıp söndüren bu sevecen makinelerden ayrılamıyorlar demek ki.

VE, LAS VEGAS'TAYIM...

Taksiye bindim otele gidiyoruz. Kore asıllı bir sürücüyü denk geldim. Ondan kentin durumuyla ilgili dedikoduları almayı ihmal etmedim tabii. Kendisi ekonomik krizle birlikte kumarhane ve otel gelirlerinde düşme yaşandığını söylüyor. E, doğru, bunu ben de *Businessweek*'ten okumuştum. **Bizim Koreli arkadaş evvelden bir otelin kumarhanesinde krupiyeye olarak saati 7 dolara çalışıyormuş, buna ek olarak günde 60 ile 150 dolar arasında da bahşişi varmış**, çok iyi valla. Ancak kriz nedeniyle pek çok kişi gibi işinden atılmış, o da taksicilik yaparak ekmeğini kazanmaya başlamış.

Otele vardım aman Allahım, resepsiyonun önünde uzun bir kuyruk vardı. **Ohooo krizde böyle kalabalıkla, işler tıkrındayken nasıldır acaba...** Giriş işlemlerimi yapmak için 40 dakika bekledim. İşlemlerimi bitip odama girince valizimi ve çantamı bir fırlatmışım ki... Hemen koşa koşa aşağıya indim. Yarın erkenden kalkıp çalışacaktım, o nedenle bu akşamdan çıkıp şehri biraz turlamalıydim. **Hava kararmıştı ve biliyordum ki bu şehir tıpkı fahişeler gibi kendini geceleri ortaya koyuyordu.**

GÜNAH ŞEHİRİ YÜZÜNÜ GÖSTERİYOR

Otelin önünde bir taksi durdurdum. "Sevgili kardeş arabayı **Las Vegas Bulvarı**'na çekebilir misin" dedim. "Yok, çekemem," dedi, trafik varmış. Ne edip edip onu ikna ettim. Bütün ünlü oteller, şehrin can damarı olan Las Vegas Bulvarı etrafında sıralanmış. Hava karardığında herkes sağlı sollu yürüyor bu bulvarda. İlerliyoruz, ben ağzımı açmış etrafa bakıyorum. Bir yerde inmeye karar verdim, yürüyerek gezmek en mantıklısıydı. **Taksici, inerken kadına ihtiyacım olup olmadığını sordu, ben de ona "kadına değil bir bardak suya ihtiyacım var" dedim**, kızdı ve **"boktan"** deyip gaza bastı. Oradan bir kamyonet geçiyordu üzerinde **"Hot Babes"** (Sıcak yavrular) yazılı, ayrıca yan gelmiş yatan bir sarışının resmi var ve telefon numarası. Günah şehri işte şimdi asıl yüzünü göstermişti. **Kaldırımında yürürken elime escort kızların resimleri ve bağlı oldukları ajans telefonlarını içeren kartlar tutuşturuldu.** Meksikalı çalışanların dağıttığı bu kartlar pişti oynamaya yetecek kadar birikti bende.

Nevada eyaletinde **fahişelik ve kerhane işletmeciliği serbest**. Öyleyse bu eyalette yer alan Las Vegas'ta durum nedir, merak ediyor musunuz? Cevabı haftaya. Bir de Vegas otellerinin **Elm Sokağı Kâbusu'yla** ne ilgisi var? Bunun da cevabı haftaya... **Peki ya Las Vegas Kürt açılımına yardımcı olur mu?** Haftayaaaa...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Las Vegas için, dış güzelliği değil iç güzelliği önemli...

Hıdır Geviş 23.08.2009

Gündüz vakti bu şehir çok sıcak. Bir defasında öğlen yemeği için dışarı çıktım, az kalsın tavadaki tereyağı gibi eriyecek ve oracıkta can verecektim. Herkes benim gibi buraya çalışma amaçlı gelmemiş tabii... Dolayısıyla kumarhaneler kenti Vegas'a gelen ziyaretçiler, genellikle gündüzleri klimalı otel odalarında horul horul uyur, akşama doğru da ayağa kalkarlar. Demiştım ya size bu şehir gece yaşayan bir şehir diye.

Bu arada kumarhane, kumarhane diyorum, burada kentin bu önemli gelir kaynağıyla yarışan başka gelir

kaynakları da var: İçinde fuhuşun da yer aldığı eğlence endüstrisi. Bu endüstrinin ayaklarını esas olarak showlar, konserler ve oyunlar oluşturuyor. **Elton John**'dan **Cher**'e (kendisi Ermenidir ve soyadı da Sarkisian'dır) pek çok popüler şarkıcı buralarda konserler veriyor. Celine Dion birara buranın yerli bülbülü gibiydi, uzun zaman çalıştı. Şimdi **Bette Midler var, onun da sesi iyice çatladı**, kim nasıl dinlemeye tahammül ediyor bilemiyorum. Öte yandan kente özgü özel showlar ve tiyatro oyunları da var. **Kanada kökenli olup Las Vegas'a çöreklenen Cirque du Soleil'nin showları görülmeye değer**. Ayrıca **fırından yeni çıkmış somun ekmeği kadar sıcak olan Avusturyalı erkelerden oluşan show grubu** Thunder from Down Under'ı da unutmamak lazım... Biletleri 50 dolardan başlıyor. Bu yarma erkeklerin revü tarzı showları, bachelorette partilerinin (kızlar için bekârlığa veda partisi) gözdesi. Çünkü bu kent **Amerika'da çok yaygın olan bachelor partyler (bekârlığa veda partileri) için önemli bir merkez**. Bu anlamda bu işin uzmanı şirketler paket programlar hazırlıyorlar. Amerika'nın herhangi bir yerindeki arkadaş grupları, içlerinden birinin bekârlığa veda partisi için birkaç günlüğüne şehre geliyorlar... Grubun limuzinle gezdirilmesi, striptizciler bulma, gidilecek gece kulüpleri ve lokantalar, hepsi önceden ayarlanıyor. Kentin bir diğer gelir kaynağı da fuarlar ve konferanslar. Pek çok şirket konferanslarını ve hissedar toplantılarını geniş ve konforlu salonlara sahip Vegas otellerinde yapmayı tercih ediyor.

LAS VEGAS'IN BAŞKA CAZİBE NEDENLERİ DE VAR

Bütün bunlardan öte **Las Vegas'ı Las Vegas yapan** ve diğer kentlerden farlılaştırarak insanların ilgisini buraya yöneltten başka cazibe nedenleri de var. Nedenlerden biri, Las Vegas'ın dış güzellikten çok iç güzelliğe önem veren çok sofistike ve aynı zamanda kurnaz bir şehir olması. Bu şehre gündüz vakti şöyle bir pencereden baktığınızda Atatürk'ün **Safiye Ayla**'ya yaptığı gibi (yalan mı doğru mu bilmiyorum) **perdeyi aniden kapatmak isteyebilirsiniz**. Çünkü görülmeye değer hatta görülmeye tahammül edilir bir manzarayla karşılaşmayacaksınız (biraz abartıyorum). Hatta o an şehrin saldıgı şöhrete anlam vermekte güçlük bile çekebilirsiniz. **Ancak sabırlı olun, hava karardığında ve kent üzerine ışıklardan elbisesini giydiğinde fikriniz değişecek ve "hah" diyeceksiniz**. Hele otellerin içine girip, oradaki iç güzelliği keşfettiğinizde "şimdi anlaşıldı" diyerek şüphe defterinizi kapatacaksınız.

Şehrin kurnaz karakterine gelelim. Otel yöneticileri inkâr etse de buradaki çevre düzenlemesi tümüyle yayaları otelin kumarhanelerine çekme maksadıyla projelendirilmiş. Akşam Vegas Bulvarı'ndaki kaldırımda yürürken hiç farkında olmadan bir patika sizi geri dönmeyi asla aklınızdan geçiremeyeceğiniz şıklıkta **Esplanade** adlı bir pasaja sokabilir. **Las Vegas'daki bütün otel binalarına özgü irilik ve ihtişam hemen gözünüze çarpacaktır. Baroque ve rococo tarzlarının aceleci bir Amerikan modernizmiyle sadeleştirilmiş bir kombinasyonudur buradaki mimari anlayış**. İçleri pembe renkli plili kumaşlarla kaplı kubbelerden dev avizeler sarkar. Mermerle kaplı yerlerde, kırmızı rengin ağır bastığı hoş bir halı uzanır. **O an birinin size bu haliye dolayarak uzaklara kaçırmayı ve başınıza çeşitli işler gelmesini arzulayabilirsiniz**. Gerisi var, bu pasajda yürürken sanki bir müzik klibinde yürür gibi ağır adımlar atar, başınızı bir sağa bir sola çevirerek saçlarınızı dalgalandırır ve kendinizi banka hesabında milyon dolarlar yatan **Mariah Carey** de sanabilirsiniz. Sizi bu havaya sokacak her şey mevcut çünkü. Nihayet pasajın en sonundaki tuzağa, yani **Wynn otelinin** kumarhanesine varırsınız. Yol boyu yüklendiğiniz o hava enerjisiyle, risk almaya, cömertçe harcamaya, daha doğrusu kumar oynamaya hazırsınızdır artık.

Kumarhaneye girdiğinizde buradan çıkmak da öyle kolay değil. Kumarhaneler genellikle otellerin giriş katlarında yer alıyor. Bu alandaki makinelerin çoğunluğunu oluşturan **slot** makineleri ortama biraz lunapark kıvamı katıyor. Aralarda dağınık şekilde poker, rulet ve briç masaları var... Odasından inip dışarı çıkmak isteyenler ve dışarıdan gelip odasına çıkmak isteyenler bu kumar alanında yolunu bulmakta biraz güçlük

ekiyor, dolayısıyla içerde epey dolaşmaları gerekiyor. Ayrıca kumar alanı genellikle loş ve penceresiz, üstelik hiç bir yerde saat yok. Böylece içeriden ıkmadığınız sürece günün hangi anında olduğunu bilmeniz mümkün değil. Çok para harcadığınızda size gelen bedava içkiler ve bedava yemek kuponları, kaybetmeniz de sizi oynamaya teşvik ediyor. Oralarda gece gündüz aralıksız kumar oynayan insanlarla tanışabilirsiniz.

Bir dakika sevgili okurlar, bu yazıya burada bir son vermeliyim. Kusura bakmayın, geçen hafta söz verdiğim şeylerin çoğunu yine yazamadım. Ne de olsa burası dar bir köşe... Bir de size kötü bir haberim var; galiba bu Vegas olayı bir üçlemeye dönüşecek. Kalan kısmı haftaya yazarım artık. Umarım bunalmazsınız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Las Vegas için, dış güzelliği değil iç güzelliği önemli...

Hıdır Geviş 23.08.2009

Gündüz vakti bu şehir çok sıcak. Bir defasında öğlen yemeği için dışarı çıktım, az kalsın tavadaki tereyağı gibi eriyecek ve oracıkta can verecektim. Herkes benim gibi buraya çalışma amaçlı gelmemiş tabii... Dolayısıyla kumarhaneler kenti Vegas'a gelen ziyaretçiler, genellikle gündüzleri klimalı otel odalarında horul horul uyur, akşama doğru da ayağa kalkarlar. Demiştim ya size bu şehir gece yaşayan bir şehir diye.

Bu arada kumarhane, kumarhane diyorum, burada kentin bu önemli gelir kaynağıyla yarışan başka gelir kaynakları da var: İçinde fuhuşun da yer aldığı eğlence endüstrisi. Bu endüstrinin ayaklarını esas olarak showlar, konserler ve oyunlar oluşturuyor. **Elton John**'dan **Cher**'e (kendisi Ermenidir ve soyadı da Sarkisian'dır) pek çok popüler şarkıcı buralarda konserler veriyor. Celine Dion birara buranın yerli bülbülü gibiydi, uzun zaman çalıştı. Şimdi **Bette Midler var, onun da sesi iyice çatladı**, kim nasıl dinlemeye tahammül ediyor bilemiyorum. Öte yandan kente özgü özel showlar ve tiyatro oyunları da var. **Kanada kökenli olup Las Vegas'a çöreklenen Cirque du Soleil'nin showları görülmeye değer.** Ayrıca **fırından yeni çıkılmış somun ekmeği kadar sıcak olan Avusturyalı erkelerden oluşun show grubu** Thunder from Down Under'ı da unutmamak lazım... Biletleri 50 dolardan başlıyor. Bu yarma erkeklerin revü tarzı showları, bachelorette partilerinin (kızlar için bekârlığa veda partisi) gözdesi. Çünkü bu kent **Amerika'da çok yaygın olan bachelor partyler (bekârlığa veda partileri) için önemli bir merkez.** Bu anlamda bu işin uzmanı şirketler paket programlar hazırlıyorlar. Amerika'nın herhangi bir yerindeki arkadaş grupları, içlerinden birinin bekârlığa veda partisi için birkaç günlüğüne şehre geliyorlar... Grubun limuzinle gezdirilmesi, striptizciler bulma, gidilecek gece kulüpleri ve lokantalar, hepsi önceden ayarlanıyor. Kentin bir diğer gelir kaynağı da fuarlar ve konferanslar. Pek çok şirket konferanslarını ve hissedar toplantılarını geniş ve konforlu salonlara sahip Vegas otellerinde yapmayı tercih ediyor.

LAS VEGAS'IN BAşKA CAZİBE NEDENLERİ DE VAR

Bütün bunlardan öte **Las Vegas'ı Las Vegas yapan** ve diğer kentlerden farlılaştırarak insanların ilgisini buraya yöneltten başka cazibe nedenleri de var. Nedenlerden biri, Las Vegas'ın dış güzellikten çok iç güzelliğe önem veren çok sofistike ve aynı zamanda kurnaz bir şehir olması. Bu şehre gündüz vakti şöyle bir pencereden

baktığınızda Atatürk'ün **Safiye Ayla**'ya yaptığı gibi (yalan mı doğru mu bilmiyorum) **perdeyi aniden kapatmak isteyebilirsiniz**. Çünkü görülmeye değer hatta görülmeye tahammül edilir bir manzarayla karşılaşmayacaksınız (biraz abartıyorum). Hatta o an şehrin saldığı şöhrete anlam vermekte güçlük bile çekebilirsiniz. **Ancak sabırlı olun, hava karardığında ve kent üzerine ışıklardan elbisesini giydiğinde fikriniz değişecek ve "hah" diyeceksiniz**. Hele otellerin içine girip, oradaki iç güzelliğı keşfettiğinizde "şimdi anlaşıldı" diyerek şüphe defterinizi kapatacaksınız.

Şehrin kurnaz karakterine gelelim. Otel yöneticileri inkâr etse de buradaki çevre düzenlemesi tümüyle yayaları otelin kumarhanelerine çekme maksadıyla projelendirilmiş. Akşam Vegas Bulvarı'ndaki kaldırımda yürürken hiç farkında olmadan bir patika sizi geri dönmeyi asla aklınızdan geçiremeyeceğiniz şıklıkta **Esplanade** adlı bir pasaja sokabilir. **Las Vegas'daki bütün otel binalarına özgü irilik ve ihtişam hemen gözünüze çarpacektir. Baroque ve rococo tarzlarının aceleci bir Amerikan modernizmiyle sadeleştirilmiş bir kombinasyonudur buradaki mimari anlayış**. İçleri pembe renkli plili kumaşlarla kaplı kubbelerden dev avizeler sarkar. Mermerle kaplı yerlerde, kırmızı rengin ağır bastığı hoş bir halı uzanır. **O an birinin size bu haliya dolayarak uzaklara kaçırması ve başınıza çeşitli işler gelmesini arzulayabilirsiniz**. Gerisi var, bu pasajda yürürken sanki bir müzik klibinde yürür gibi ağır adımlar atar, başınızı bir sağa bir sola çevirerek saçlarınızı dalgalandırır ve kendinizi banka hesabında milyon dolarlar yatan **Mariah Carey** de sanabilirsiniz. Sizi bu havaya sokacak her şey mevcut çünkü. Nihayet pasajın en sonundaki tuzağı, yani **Wynn otelinin** kumarhanesine varırsınız. Yol boyu yüklendiğiniz o hava enerjisiyle, risk almaya, cömertçe harcamaya, daha doğrusu kumar oynamaya hazırsınızdır artık.

Kumarhaneye girdiğinizde buradan çıkmak da öyle kolay değil. Kumarhaneler genellikle otellerin giriş katlarında yer alıyor. Bu alandaki makinelerin çoğunluğunu oluşturan **slot** makineleri ortama biraz lunapark kıvamı katıyor. Aralarda dağınık şekilde poker, rulet ve briç masaları var... Odasından inip dışarı çıkmak isteyenler ve dışarıdan gelip odasına çıkmak isteyenler bu kumar alanında yolunu bulmakta biraz güçlük çekiyor, dolayısıyla içerde epey dolaşmaları gerekiyor. Ayrıca kumar alanı genellikle loş ve penceresiz, üstelik hiç bir yerde saat yok. Böylece içeriden çıkmadığınız sürece günün hangi anında olduğunu bilmeniz mümkün değil. Çok para harcadığınızda size gelen bedava içkiler ve bedava yemek kuponları, kaybetseniz de sizi oynamaya teşvik ediyor. Oralarda gece gündüz aralıksız kumar oynayan insanlarla tanışabilirsiniz.

Bir dakika sevgili okurlar, bu yazıya burada bir son vermeliyim. Kusura bakmayın, geçen hafta söz verdiğim şeylerin çoğunu yine yazamadım. Ne de olsa burası dar bir köşe... Bir de size kötü bir haberim var; galiba bu Vegas olayı bir üçlemeye dönüşecek. Kalan kısmı haftaya yazarım artık. Umarım bunalmazsınız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye özgürlük satarak nasıl para kazanır?

Hıdır Geviş 30.08.2009

Vegas'taki **otellerin pek çoğu isimlerine yaraşır özellikler taşıyor**. Flamingo otelinin arka bahçesinde, **pembe belekli flamingolar** dolaşıyor, **Treasure Island**'ın (Hazine adası) ön cephesinde göz kamaştırıcı dev

korsan gemileri var. **Circus** (Sirk) otelinin içinde küçük bir sirk müşterilere gösteriler sunuyor. Paris otelinin göbeğinden Eiffel kulesinin tıpa tıp aynısı (ama yarı büyüklüğünde) yükseliyor. Stratosphere otelinin ise **553 metre yüksekliğindeki** ünlü **Stratosphere** kulesi var. İşte ben tam bu kulenin tepesindeyim. Burada lunaparktakilere benzer oyunbaz bir binek aleti yer alıyor. Beş parmağı olan bir el gibi... Her bir parmağın ucunda yer alan oturmaçlarda, iki kişi oturuyor. Bu alet, kolunu kuleden boşluğa uzatıyor ve altı parmaklı el Las Vegas üzerinde dönmeye başlıyor. Annecim, çok korkunç, ben bu alete asla binmem.

Aslında bakmayın siz benim böyle korkak çocuk pozlarıma, ben **Türk Hava Kurumu'nda paraşüt atlamış** (iki atlayıştan sonra kamptan kaçırılmış olsam dahi...) **cesur bir "Türk" kuşuyum**. Bu alete binmek istemememin asıl nedeni cimriliğim. Çünkü **kuleye çıkış zaten 14 dolar**, bu alet için de ayrıca para alıyorlar. Her neyse, o alet dönerken ve içindeki kızlar bağır bağır bağırırken, benim telefonla anneciğimi arayasım tuttu. Anneme, **"Ane nasılsın iyi misin"** dedim, **"Kurban olam sana Xıdır. Senin gadan belan eneye gele. Xızır yolunu açık ede"** diye başladı dua etmeye. Annem duasını bitirsin diye bir beş-altı dakika kadar bekledim. Dua bitince de **"Oğlum, sesini duydum bana can geldi. Amerikan'dan arisin, telefon bahalıdır, paran boşa getmesin"** deyip, her zaman olduğu gibi şak diye telefonu suratıma kapattı. Alistım artık, o nedenle üşenmedim ve tekrar aradım...

Annem yılın sıcak aylarında **Elazığ'ın "Guylu" köyünde yaşıyor**. Biz onun İstanbul'da kalmasını istiyoruz ama annem İstanbul'u değil, kendi memleketini tercih ediyor, orada daha mutlu oluyor çünkü. Uzun yıllardır **New York'ta yaşayan Elazığlı Semih Fırıncioğlu'nun** da dediği gibi, **"doğduğun yerin toprağı insanı çekiyor"**. Doğru söylüyor Semih.

Las Vegas'ı Elazığ'a ışınlamak

Annem bu konuşmamızda **oralardaki fakirlikten fukaralıktan bahsetti**. Kendimi kötü hissettim. Çünkü **fukaralığın çok büyük bir bela olduğunu ve mutsuzluğun en temel nedenlerini içinde barındırdığını çok iyi biliyorum**. Ve yine biliyorum ki **AK Parti hükümetinde görevli bazı değerli dostlar**, Doğu'daki bu yoksulluğu ortadan kaldırmak için samimi bir mücadele veriyorlar. O dostlarıma bir kaç öneriyle yardımcı olmak istiyorum: Doğu'ya **baraj yaparak bölgenin kalkındırılacağı inanişini aklınızdan çıkarın lütfen**. Barajların bölgeye ekonomik hiç bir katkısı yok. **Dünyada bazı ülkeler sudan toprak elde etmeye çalışıyor, biz toprağı suya gömüyoruz**. Ayrıca bugüne kadar yatırım için verilen teşvikler de çok bir işe yaramadı. O halde elimize bir silgi alıp bu iki stratejiyi devletin kara tahtasından silmek ve yerine **postmodern ekonomik stratejiler** çizmek gerekiyor. Belki bu konuda **Las Vegas bu dostlara ilham kaynağı olabilir**. Eee koşullar da hızla olgunlaşıyor: Hem Kürt savaşı bitiyor, hem **Nabucco** enerji hattı Kürt bölgesinden geçiyor, anlayacağınız bu bölge güvenli bir bölge oluyor... Buna hazırlanmalıyız. **Dolayısıyla Keban barajı kıyılarında Vegas'tan daha gelişkin ikinci bir Vegas** rahatlıkla kurulabilir. Bu da nereden çıktı Hıdır?" demeyin ve az bekleyin. Bir şey daha, Amerika'da kumarhane açmak yasak, sadece çok özel bölgeler hariç. Örneğin Kızılderililerin yaşadıkları bölgeler... **Bugün Amerika'da 400 kumarhaneyi 220 farklı Kızılderili kabilesi yönetiyor**. Foxwoods, Mohegan Sun gibi kumarhaneler para basıyor ve sadece bulundukları o dar alanları değil bu alanları kapsayan bölgeleri de ihya ediyor. **Örneğin Wisconsin eyaleti kurulan bu kumarhanelerden sonra dışarıya göç kesildi**.

Ekonomik serbest bölgelerden siyasi serbest bölgelere

Amerikalıların Kızılderilileri kalkındırmak için buldukları bu yöntemin bir başka versiyonunu biz neden Kürt illerinde uygulamayalım. Bir nokta daha: Las Vegas tamtakır kuru bakır bir çölün ortasında, üstelik çok

sapa bir yerde kurulmuş. Ancak bugün buradaki kumarhanelere dünyanın dört bir yanından insanlar akıyor. Las Vegas buna başka öğeler de eklemiş tabii, eğlence, show, mimari, yemek... Bu nedenle **Türkiye'yi 2006'da 24 milyon turist ziyaret ederken Vegas'ı yaklaşık 40 milyona kişi ziyaret etti. Vegas'ın aynı yıl sadece kumar gelirleri 12,5 milyar dolarken Türkiye'nin bütün turizm geliri 16,8 milyon dolar.** Yani bir Las Vegas tüm Türkiye'ye bedel. Başka bir nokta da şu, **Keban barajı kıyısında sıfırdan kurulacak ikinci bir Vegas'tan elde edilecek vergi gelirlerinin tek kuruşu Ankara'ya gitmeden Doğu'nun alt yapısı için harcanmalı. Yöredeki bu yeni kent, Ortadoğu ve Kafkas ülkelerinde yaşayan ve bölgede gidip eğlenecek cazip bir kent bulamayan Rus, İran, İsrail ve Arap zenginlerini rahatlıkla kendine çekecektir.** Bunun için bir şartın daha sağlanması gerekli: özgürlük. Ankara'nın mevcut kanunları özgürlüğü kısıtlıyor. Bu noktada da size Adana-Yumurtalık ve Mersin gibi yörelerde yer alan ticari serbest bölgeler ilham verebilir. Buralarda ülkede geçerli ticari ve mali alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemeler ya hiç uygulanmıyor ya da kısmen uygulanıyor. Amaç ise ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları hızlandırmak. O halde **KebanVegas da siyasi serbest bölge ilan edilebilir ve orada özel kanunlar uygulanabilir.** Çünkü elmizden geldiğince insanların yaşamayı ve ziyaret etmeyi arzu edeceği bir kent atmosferi yaratmalıyız. Böylece **özgürlük konusunda sıkıntılı olan çevre ülkelerin halkı, KebanVegas'ın özgürlük sunan serasında vakit geçirmeye gelecek** ve para harcayacak. Ne olacak? Türkiye özgürlükten ilk kez para kazanmış olacak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sağdan sola, soldan sağa...

Hıdır Geviş 06.09.2009

Ne güzel bir yer burası Allah'ım. Severim ben böyle eski püskü (tarihî) mekânları. **West Village**'te 4. Cadde üzerindeki bu barın adı **Corner Bistro**. Kapıdan girdiğinizde ileride sağ köşede, barın öteki ucunda bir girinti var, işte orası mutfak, içinde de **Meksikalı bir işçi, alnından terler aka aka hamburger pişiriyor.** Akşamın yedisi, millet işten çıkmış hepsi aç, barın orta yerinde uzun bir kuyruk oluşturmuş, hamburgerini almaya çalışıyorlar, sonra da oturup biralarıyla birlikte yiyecekler. **Semih Fırıncıoğlu'nun** dediğine göre **New York'un en iyi hamburgerlerinden biri buradan çıkıyor.** Semih bilir, ne de olsa eskiden tavladığı kızları buraya getiriyormuş. Sadece o da değil, Semih 30 yıldır New York'ta yaşıyor, dolayısıyla buraları karış karış biliyor.

Corner Bistro'nun 1900'lerin ilk yarısından beri hizmette olduğu söyleniyor. Hiçbir şey değişmemiş, her şey eskisi gibi kalmış. Semih'le bir şeyler yiyip içmek için **Morandi** adlı bir İtalyan lokantasına gidiyoruz. **Sarah Jessica Parker, Cameron Diaz, Gwyneth Paltrow** gibi ünlülerin buraya uğraması, mekânın popülerliğini iyice arttırmış. Semih buranın enginarını öve öve bitiremiyordu, hadi bakalım, göreceğiz...

Morandi **mahzen havası verilmiş şık bir mekân. Bu arada hem ızgara hem de mangal üzerinde ayrı ayrı pişirilen enginar** hakikatten çok güzelmış. Ben üstüne makarna yedim: İçinde klasik domates sosunun yanı sıra karides, kabak ve taze maydanoz vardı. Ancak hiç birinin tadı domates sosunu bastırmıyordu. **İyi bir yemeğin sırrı da bu işte, yardımcı malzemelerin yemeğe esas karakterini veren malzemenin rolünü çalmaması.**

Taraf, New York'taki Türkiyeliler ve ÖDP

Bu arada Semih Semih diyorum onu az bellemeyin. Eskiden **Broadway müzikallerinde dramaturg olarak çalışmış, bestecilik yapmış, oyunlar yönetmiş bir isim**. Dolayısıyla onunla sanattan, göçmenlikten ve tabii ki bizim gazeteden konuştuk. Semih'e göre **Taraf, New York'ta yaşayan Türkiyelileri Tarafçılar ve Taraf karşıtları olarak ikiye bölmüş**.

Neyse sohbetimiz *Taraf*'tan Amerikan siyasetine oradan da Türkiye siyaseti ve ÖDP'ye geldi. Hani şu ÖDP üyelerinin saygın bir entelektüel olan Roni Margulies'in üzerine boya dökme yoluyla gerçekleştirdikleri saldırıya... Buradaki Türkiyeliler arasında çok konuşulan bir olay bu. ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Önder İşleyen'in saldırıyla ilgili açıklaması ise benim gibi bu partiye sempati duyan herkesin ağzını bir karış açık bıraktı. İşleyen, olayı kınayıp binlerce kez özür dilemek yerine savunmuştu. Bilmiyorum, bundan böyle demokrasiden ve fikir özgürlüğünden söz ettiğinde ÖDP'ye kim nasıl inanabilir artık. Çünkü sadece fikirlerini yazıya döktüğü için bir yazara fizikî ve psikolojik şiddet uygulandı.

İtiraf etmeliyim, bizim solcuların önemli bir kesiminin, Türkiye'nin yaşadığı psikolojik bunalımı görmekte ve anlamakta zorluk çektikleri apaçık. Bu nedenledir ki **geçmişin muhafazakârları ve geçmişin solcuları arasında günümüzde önemli bir rol değişimi yaşanıyor: devrimci olan muhafazakârlaşırken muhafazakâr olan devrimcileşiyor**. İşte bu nedenle İslami kesimin günümüz Türkiye'sinin ilerici kanadını temsil ettiğini kimse inkâr edemez artık. Bununla birlikte, İslam dünyasını modernizm ve kapitalizmle barıştıran Fethullah Gülen'in öğrencileri artık yetiştiler ve Batılı ülke üniversitelerinde yüksek lisanslarını doktoralarını yaptılar. Onların yarattığı değer, İslami kesimin entelektüel olarak da önemli bir ilerleme kaydetmesini sağladı.

Aslına bakarsanız **zıt siyasal gruplar arasındaki ideolojik yer değiştirme sadece bize özgü değil, benzeri süreç Amerika'da da yaşandı**. Örneğin 1854'te kurulan Cumhuriyetçi Parti, başlangıçta Demokrat Parti'den daha ilericiydi: Köleliğe karşıydı, devletin, yurdun dört bir yanını demir ağlarla donatmasını istiyorlardı, devletin sosyal yatırımlara ağırlık vermesini savunuyorlardı. Hatta Cumhuriyetçi Başkan **Abraham Lincoln** vergi oranının arttırılması için elinden geleni yapıyordu. Bütün bu istekler, bugünkü Cumhuriyetçilerin savunduğu değerlerin tam tersiydi. **O gün Cumhuriyetçilerin sahip çıktığı devletçi politikalara, günümüz Amerika'sında Demokratlar sahip çıkıyor...** Buna rağmen bu yer değiştirme hâlâ devam ediyor. Örneğin Demokratlar zaman zaman Cumhuriyetçilerin değerlerini tekrar ele alıp bir adım öne geçmiyor değiller. Bilen bilir, Clinton, ekonomik liberalizmin önünü iyice açan **NAFTA ticaret anlaşmasını** imzaladığında, **kendi partisi içindeki insanlar tarafından Demokrat Parti değerlerini satmakla suçlanmıştı**.

Her şeyin değiştiği ve yenilendiği **New York'ta**, Corner Bistro gibi bazı mekânların eskisi gibi kalması güzel. Ancak **her şeyin değiştiği bir dünyada değişmeyen bir birey ve bir ülke olarak kalmak pek de güzel değil**. Çünkü dünyayı yönetenler, günümüze ayak bağı olan geçmiş inançları kırmayı bilenler arasından çıkıyor...

*Bu arada <http://kebanvegas.wordpress.com> adlı bir blog hazırladım. Keban'da Las Vegas kurma ütopyasını gerçeğe dönüştürmek isteyenler, bu siteye girip yorum ve düşüncelerini yazabilirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Newport'un yollar taştan...

Hıdır Geviş 13.09.2009

Geçtiğimiz cumartesi öğleden sonraydı. Yola biraz geç çıkmıştık. Çünkü ikimiz de kararsız Kâsım olduğumuz için bu geziye son anda karar verdik. **Haftasonu şehirde kalıp Arthur Ashe stadyumundaki Amerikan açık tenis turnuvası maçlarını mı izlemeliydik**, yoksa şehir dışına çıkıp biraz çiçek böcek ve okyanus mu görmeliydik? Düşün düşün son ana kadar bekledik ve nihayet **Newport'a** gitmeye karar verdik. Newport Amerika'nın kuzey doğusundaki **Rhode Island** eyaletinde yer alan ve **New York'a** yaklaşık beş saat uzaklıkta olan bir kıyı kasabası. **Christian'ın (Christian Connelly)** çocukluğu oralarda geçtiği için Newport'u iyi biliyor, ben hiç gitmemiştim. Bakalım göreceğiz nasıl bir yermiş.

Önümüzde iki buçuk günümüz vardı: Cumartesinin yarısı, pazar ve Pazartesi. Pazartesi bütün Amerika'da tatildi. Çünkü o gün **Labor Day. Yani işçi bayramı. Sizde 1 Mayıs bizde ise eylülün ilk pazartesis.**

Arabayı yol boyunca Christian kullandı, ben iyi bir şoför değilim çünkü, ehliyet sahibiyim ama şoför müyüm onu da bilmiyorum. Bu arada **Sybil**'inki kadar külüstür olmasa da **Christian'ın cipi de külüstür, frene basınca korkutucu sesler çıkarıyor**. Aman canım ne olacak Allah'a bin şükür ayağımızı yerden kesiyor ya...

Yolda maşallah her 10 kilometrede bir otoban gişeleriyle karşılaşyoruz. Sadece parasından değil, gişe önlerinde beklediğimiz için vakit de kaybediyoruz. **Bazı gişeler, camında e-z pass adı verilen bir çeşit bandrol bulunduranlar için.** Bunu bir çeşit kredi kartı gibi düşünün, bilgisayar arabanızı otomatik olarak okuyor, parayı hesabınızdan düşüp geçişinize izin veriyor. Bu gişelerde bekleme olmuyor, arabalar hızlı hızlı geçip gidiyorlar. **Peşin para kabul eden gişelerin önünde ise haliyle kuyruk var. Biz de o kuyruktayız...**

Bu arada Christian söylenmeye başlıyor. **"Bu ülkede otoyolları en berbat eyaletler, otoyollara en çok gişe koyup para kazanan eyaletler. Bu aldıkları parayla bari biraz şu yolları tamir etseler"** diyor. Deddiği çok doğru. New York ve New Jersey eyaletlerinin yolları dökülüyor. Buna rağmen harami gibi otobanlarda habire para kesiyorlar. Zaten New Jersey yolsuzluk konusunda adı çıkmış bir eyalet. New York deseniz dini imanı para olan bir eyalet.

Obama'nın sayesinde yolların bakımı yapılıyor

Yalnız bir şeyi söylemekte yarar var. **Yol üzerinde pek çok yerde yol bakım ve köprü inşaatları gözünüze çarpıyor.** Sağolsun **Obama** sayesinde oldu bunlar. Adamcağız bütün eyaletlere para verdi ve **"alın yıllardır tamir etmediğiniz, geliştirmedığınız alt yapı yatırımları için harcayın"** dedi. Demek ki o paralar harcanıyor.

Neyse **Connecticut eyaletine girdiğimizde yollar düzeldi** ve kaymak gibi oldu. Üstelik bu yollarda önünüzü zırt pırt kesen gişeler de yok. Bir yerde durup benzin aldık. Birer dilim de pizza yedik. Yanında da vitaminli sularımızı içtik. Bu arada Christian bildiği bir **bed and breakfast** (bir çeşit pansiyon) tarzı oteli aradı ve yer ayırttı, hay Allah yer varmış. Genellikle haftasonu çok zordur yer bulmak. Neyse yine arabaya bindik ve gaza

bastık gidiyoruz. **Hava kararmıştı. Gökyüzünde Ay o kadar güzeldi ki kocaman bir gümüş tepsi gibiydi.** Üstelik bir ara tam yolun orta yerine denk geldi. Her şey dekor gibiydi. **Camı biraz açtım, ormandaki ağaçlarla sevişerek gelen mis kokulu hava içeri süzüldü.** Serinlik ne güzel...

Christian **Lionel Richie**'nin hit şarkılarından oluşan CD'yi koydu. Ah hepsi de benim lisede âşık olup olup dinlediğim şarkılar. İlk şarkı **Diana Ross**'la yaptığı bir duet: **Endless Love (Sonsuz Aşk).** Aman Allah'ım **kendimi tutamadım ve düete ben de katıldım: "Aşkım, hayatımda bir tek sen varsın, doğru olan tek şey... Benim ilk aşkım sensin... Aldığım her nefestesin, attığım her adımdasın. ... Seninle bütün hayatımı paylaşmak istiyorum."** Şarkıya eşlik ederken bir ara Christian'a döndüm, bana hiç de iyi bakmıyordu. Sesimi anında kestim.

Ohooo geldik işte Newport'a. Epey uzun olan **The Claiborne Pell** köprüsünden geçiyoruz. Kasaba karşı kıyıda. İnanamazsınız, **başkan Obama sırf benim için** köprü direklerine renkli lambalarla **"Ne mutlu Kürdüm diyene"** yazdırmış... Şaka yapıyorum tabii inanmayın... Bu arada yerim kalmadı, Newport'un içini haftaya anlatırım artık. Kusura bakmayın **bu yazı belki biraz boş ama bence hoş bir yazı oldu.** Ne dersiniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kayıp otelin peşinde...

Hıdır Geviş 20.09.2009

Buket ve **Bariş** genç bir Türk çifti. Onlar da benim gibi Hoboken'da otuyorlar. 18 ay önce bir kızları oldu, ismini **Lorin** koydular. **"Aaa... Bu Kürt ismi ayol"** diye şaşıranlara şu tepkiyi veriyorlar **"Hep Kürtler mi Türk isimlerini alacak, biraz da biz onların o güzel isimlerinden istifade edelim."** Lorin çok çabuk büyüyor, nasıl tıptış tıptış yürüyor görseniz... Geçen gün Buket'le birlikte Lorin'i gezdiriyoruz. Yürürken Buket'e Newport'ta nasıl kaybolduğumuzu anlatıyorum. Size de anlatayım bari. Aslında geçen hafta kaldığım yerden başlarsam daha iyi olur.

Efendim köprüden geçtik, Newport'a girdik. Hava karanlık. **Christian** dedi ki **"Otele gitmeden önce dur sana şehri gezdireyim, hazır ay ışığı da var, hem ertesi gün aynı yerleri bir de gün ışığında gezeriz, ardaki farkı görürsün, güzel olur"**. "Ya ya ya..." deyip başımı salladım. Önce kentteki **Newport Jazz Festivali**'nin yapıldığı alanın yakınından geçtik. Bu festival çok eski ve çok ünlü. Geçtiğimiz ağustos ayında 55'incisi düzenlenmişti. Orayı geçip, sağa kıvrılarak hafif yukarı sürdük arabayı. **Jacqueline Kennedy**'nin üvey babasının sahip olduğu **Hammersmith çiftlik evinin** önünden geçtik. Jacqueline ve eski Amerikan Başkanı **John F. Kennedy, 1953 eylülünde burada evlenmişlerdi**, düğünlerine de binin üzerinde davetli katılmış. Christian bütün bunları bana anlatıyor ben de dinliyorum. Allah razı olsun, ne iyi bir adam.

Saray yavrusu evler

Sonra o meşhur malikânelerin sıralandığı **Bellevue** caddesine çıktık: **Isaac Bell House, Belcourt Castle, Marble House ve Rosecliff** bu evlerden sadece bazıları... Ev diyorum ama buradaki evlerin hepsi saray

yavrusu bile değil, saray... **18. yüzyılın ikinci yarısında başlayan demiryolu inşaatları sayesinde zengin olan**, ya da 19. yüzyılın ilk yarısında başlayan sanayileşme ile birlikte fabrika sahibi olan Kuzey Amerikalı zenginler (özellikle de New York'un zenginleri) buralarda bu gösterişli yazlık evleri yaptırmışlar, yazları buralarda hava daha serin oluyor çünkü. Bu evlerde tarihî karakterler yaşamış, **kocası tarafından parası için zehirlendiği düşünülen ve yıllarca komada kalarak çok meşhur bir davaya** ve bu davadan esinlenen **Reversal of Fortune** adlı filme konu olan **Sunny von Bülow** bunlardan biri.

Ancak şimdilerde bu evlerin pek azında o eski aileler oturuyor. Çoğu ya müze ya da düğün ve benzeri törenler için kiraya verilen mekânlar haline çevrilmiş. Çünkü yeni kuşak zenginler bu denli gösterişli yerlerde oturmaktan rahatsız oluyor. **Amerika'nın yeni zenginleri parasını göstermeyi sevmiyor, ne kadar lüks tüketseler de kendilerini çoğunluğun yaşam tarzından çok fazla ayırmak istemiyorlar.** Fakirlikten bir anda zenginleşen hip hop starlarının beyin uçuklatan evleri, arabaları ve diğer gösteriş düşkünlüklerini ayrı tutuyorum tabii...

Bellevue caddesinin bitiminde sola kıyı yoluna dönüp otele geldik. Bize demesinler mi "Siz haftaya yer ayırtmamış mıydınız?" diye. Haydaa, başka boş oda da yok. Newport içindeki hiç bir otelde yer yokmuş. 15 dakika uzaklıkta bir motelde yer varmış, gittik orada da oda yok. Onlar da bizi yarım saat uzakta başka bir yere gönderiler, orada da oda yok. Her şey şaka gibi. Onlar da bizi daha uzakta bir yere gönderdiler. Kaybolduk. Arabada size yol tarifi yapan **GPS cihazımız da yok.** Bir tek eski moda haritamız var o da işe yaramıyor. Delireceğim. **En son bir yola girdik, git git bir türlü medeniyete çıkmıyor.** Ormanın içinde ıssız bir yol. Sonunda yol bitti mi... Araba farları garip bir yol tabelasının üzerine vuruyordu. Haç şeklinde tahtadan bir direk, üzerinde küçük küçük, sağ ve solu gösteren bir sürü tahta ok ve okların üzerlerinde yer isimleri var. Köşede ise bir ev, ışık mışık yok. **Her şey tıpkı Stephen King'in romanlarındaki korkutucu sahneler gibiydi.** Christian'a baktım bakışlarını hiç beğenmedim, "**Hıdırcım, ya bu adam seni burada keserse**" diye düşünmeden edemedim. Belki o da benim için aynı şeyi düşünüyordu... Christian soldaki dar yola girdi. Ben aniden sertleştim ve kontrolü ele aldım: "Christian geldiğimiz yöne geri döneceğiz, ışıklı kavşağa vardığımızda oteli arar bize yön vermelerini isteriz." Neyse, çok meraklanmayın her şey mutlu sonla bitti. O gece oteli bulduk, ertesi gün Newport'u iyice dolaştık, çok güzel, çok temiz bir yer. Harika küçük dükkânları var, taze ve çok lezzetli istakozları var. Yani her şey güzeldi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hindistan'a son yolculuk

Hıdır Geviş 04.10.2009

O akşam **Jonathan**'ı aradım ve "**törende ne giymem uygun düşer**" diye sordum. Siyah takım elbise giymemi önerdi. O renk takımım yok ki. Aman yoksa yok ben de lacivert takımımı giyerim olur biter.

Yine aynı akşam giysilerimi alıp **Hoboken**'dan çıktım ve Manhattan'daki bir arkadaşımın evine gittim. O gece orada uyudum. Sabah kalktığımda ise işe gitmek yerine, **1 trenine** binip, **Yukarı Manhattan**'ın batısına (Upper West Side) doğru yola koyuldum. **Çin asıllı olan ama New York'ta doğan Gary**'nin Broadway caddesi

üzerinde bir kuru temizleme dükkânı var. Jonathan (3. kuşak Amerikalı, ataları Fransız ve İtalyan) ve **Farah** da oraya gelecekler, sonra hep birlikte Gary'nin arabasına kurulup mezarlığa gideceğiz. Üzüntülüüz. **Hindistan asıllı olan arkadaşım Kimi, babasını kaybetti.** Adamcağız daha 60 yaşındaydı ve dördüncü kalp krizine yenik düştü.

Saat 10.00'da herkes dükkândaydı. Sonra hep birlikte arabaya atlayıp yola çıktık. **New Jersey** eyaletinin iç kesimlerinde bir yerde olan **Franklin Memorial Park** adlı mezarlığa gidiyoruz. Direksiyon başındaki **Gary, Kimi'nin sevgilisi, Jonathan ise Kimi'nin eski kocası.** Onlar önde, ben ve **Farah** ise (Afgan asıllı, çok güzel bir kız, O da Kimi gibi psikolog) arkadayız...

Terliyorum galiba, başım da ağrımaya başladı... Neyse, Gary espriler yaptı da ortam biraz yumuşadı. Hatta zaman zaman gülüştük, birbirimize tatil maceralarımızı anlattık. Öğlene doğru mezarlığa varmıştık. Ancak **bu mezarlık biraz ilginçti, mezar taşı yoktu,** onun yerine **toprağın üzerinde, üstünde isim yazılı olan küçük plakalar vardı.** Etraf, temiz, tıraşlanmış çimenlerle kaplı düz bir golf sahasını andırıyordu. İlk biz gelmiştik. Yan tarafta, ağaçtan yapılmış eski bir ofis ev vardı. İçeriye girip bilgi aldık, tuvaleti kullandık. Ofis evin sağ çaprazında betondan tek katlı ama yüksek tavanlı bir bina var; **kilise deseniz değil, cami deseniz değil, Budist tapınağı deseniz değil, herhangi bir dine ait hiç bir işarete rastlamadık. Burası her dinden inananın ibadet edeceği bir Şapel'di.** İçeride koridorlar var. Duvarlar dörtlü mutfak ocağı büyüklüğünde granit kare taşlarla kaplı, her bir taşın üzerinde isimler yazılı, bazılarında iki hatta üç isim var, ayrıca bazılarında çiçek koymak için bakır renginde limonata bardağından biraz uzunca vazolar var. Bu granit taşların gerisinde yaşamını yitirdikten sonra cesedi yakılmış insanların külleri duruyor. **Burada Hristiyan, Müslüman, Musevi, Hindu, yani her dinden insanın külleri birarada.** Onlar, sıradışı davranarak, öldükten sonra gömülmeyi değil yakılmayı tercih etmişler. Bu işleme **cremation** deniyor ve Amerika'da giderek yaygınlaşıyor. Örneğin **2005 yılında 2 milyon 432 bin kişi ölmüş ve bunların 778 bini yakılmış.** Ancak bizim Kimi'nin babası zaten Hindu, dolayısıyla ortada sıradışı bir şey yok, kendi geleneklerine göre cesedi yakılacak ve külleri ana vatani Hindistan'a götürülerek **Ganga** (Ganj) nehrine dökülecek. İtiraf edeyim, **ben de öldükten sonra yakılmak isterim.**

Aman neyse beni boşverelim, işte konvoy göründü. Önce cenaze arabası kapının önüne yanaştı. Kimi'nin babası sade gri kumaşla kaplı bir tabutun içindeydi. Tabut, tekerlekli bir sedyenin üzerine yerleştirilerek girişteki büyük salona taşındı ve vitraylı camın önüne kondu. Sonra iki kapaklı tabutun kapaklarından biri açıldı. Kimi'nin babasının yüzü görünüyordu, uzun sakalları, başında sarığı, üzerinde geleneksel Hint kıyafetleri, yani her zaman görüldüğü gibiydi. Herkes çok üzgündü. Arkadaşım Kimi yere bakıyordu. Cemaat içindeki Hint asıllılar da geleneksel Hint kıyafetleri giymişlerdi. Kimi ile erkek kardeşinin özerinde ise beyaz Hint kıyafetleri vardı. **Kırmızımsı bir halıyla kaplı bu salonda, yerlere beyaz örtüler serildi.** Cemaat içeri girdi. Üç müzisyen ve bir din adamından oluşan dört kişilik bir grup tabutun soluna oturdular. Bu adamlar da diğerleri gibi ayakkabılarını kapının girişinde çıkarmışlardı. İçlerinden birinin çorabı yoktu. Küçük bir sinek ayak parmaklarının arasında uçuşuyordu. **Ben de çok gergindim. Ayakkabılarımızı çıkaracağımızı bilmediğim için dikkat etmemiş, bir kaç yerde deliği olan çoraplarımdan birini giymiştim.** Delikler görünmesin diye uğraşırken karnıma sancılar girdi. O sırada Kimi ağlıyordu. **"Şu kızın derdine bak, benim derdime bak"** dedim ve delikleri saklamaktan vazgeçtim. Törenin gerisini, **ölünün nasıl fırına konularak yakıldığını, bütün bu işlemlerin kaç mâloldüğünü ve farklı kültürlerin ölüm karşısındaki tutumunu** haftaya yazmaya çalışacağım.

Ek olarak bir iki şey daha; **bir zamanların yakışıklı bekârı Yıldıray Oğur'a** ve eşine yeni evlilik hayatlarında

mutluluklar diliyorum. Ayrıca **Tayfun Devecioğlu**'na *Milliyet*'teki, **Ahu Özyurt**'a ise *Habertürk*'teki yeni görevlerinde başarılar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öldükten sonra yanabilir misiniz

Hıdır Geviş 12.10.2009

Arkadaşım **Kimi'nin babasının tabutu ibadethanenin ortasında öylece duruyordu**. Başlarında siyah sarık bulunan müzisyenlerden biri, önündeki Tabla adlı davula vuruyor, diğer ikisi de yere konulan akordeonu andıran harmonyumları çalıyordu... **Üçü birden hem çalıyor hem şarkı söylüyorlardı**. Sarığının rengi mor olan dinadamı ise bizim gibi onları dinliyordu. Cemaat fazla kalabalık değildi. Kimi'nin ailesinin esas kısmı Hindistan'da çünkü. **Annesi ve babası yıllar önce Amerika'ya eğitim için gelmişler, okul sonrasında iş bulup çalışmış ve bu ülkeye yerleşmişler, sonra çocukları olmuş...**

İlginç; kadınlar salonun solunda erkekler sağında toplanmışlar ama yan yanalar. **Müzisyenler aslında iki dakika sürmesi gereken bir şarkıyı hiç kesmeden tekrar tekrar söylüyorlar**. Hintçe olduğu için sözlerini anlamıyorum, buna rağmen hepsini ezberledim. İnanır mısınız **şarkı 40 dakika kadar sürdü**. Bitsin bitsin diye içimden dua ettim. Sonra ikinci şarkı başladı. Allah'ım gerçekten tahammül edilmesi zor, sabır ya sabır... Ancak bir şeyi de itiraf etmek gerekiyor. **Bu şarkıların törendekileri rahatlattığını, hatta onlara huzur verdiğini, insanların yüzünden okuyabilmek mümkündü**. Zaten öyledir, **aynı şeyi tekrar etmek insanı rahatlatır; dans ederken, tespih çekerken, namaz kılarken, zikrederken, sufiler gibi dönerken ve hatta örgü örerken bile...** Bu nedenle **örgü örmek insanı yatıştırır**, hatta bazı psikologlar tarafından tavsiye bile edilir, terapi gibidir çünkü...

Müziği dinlerken başım kaşınmaya başladı. İçeri girerken başında Hint sarığı olmayan erkekler için **(Kadınların zaten başı bağlıydı), beyaz bir örtü vermişlerdi, bunları başımıza bağlamamız istendi**, bağladık. İşte o örtü şimdi başımı kaşındırıyor. Allah'ım sana çok şükür, şarkı faslı nihayet bitti. Dinadamı devreye girdi ve dua okumaya başladı. Sonra ayağa kalktı, biz de kalktık. Genelde sessiz olan cemaat, bir kaç yerde bir kaç sözcüğü dinadamıyla birlikte tekrar etti. **Sonra belli aralıklarla eğilip parmak uçlarımızı yere değdirdik**. Ardından kendiliğinden bir sıra oluştu. **Herkes tek tek gidip tabutun içinde uzanmış olan Kimi'nin babasının yüzüne baktı**, onunla vedalaşma anıydı bu. Bazıları alnından öpüyordu. Ben de gittim. Sanki gülümsüyor gibiydi. İçimden şöyle dedim: **"Artık bizle değilsin, ama merak etme, gittiğin yerde yalnız olmayacaksın, belki de Tanrı'yla arkadaş bile olacaksın."** Bunu derken onu mu yatıştırmaya çalıştım kendimi mi yatıştırmaya çalıştım siz karar verin. En son Kimi ve kardeşi gitti. **Babalarını önce öptüler. Sonra elini tuttular. Bir süre öylece kaldılar**. Sonra görevliler geldi, tabutu çektiler ve duvarlarının ardında küllerin korunduğu **yüksek tavanlı koridorlardan geçerek fırın odasına götürdüler**. Biz yan odaya geçtik. Burada bir pencere var ve fırının olduğu odanın içini görebiliyorsunuz. **Kimi'nin babasını fırının içine yerleştirdiler**. Hepimiz izliyorduk. Sonra **oğlundan duvardaki kırmızı düğmeye basarak fırını çalıştırmasını istediler**. Oğul düğmeye bastı. Fırın çalışıyordu. Kimi sesli sesli ağlamaya başlamıştı. Abisi sanki donmuş gibiydi. 12 dakika kadar bekledik. Sonra **üzerinde şortu ve tişörtü olan bir görevli fırının önce birinci kapısını, sonra ikinci**

kapısını açtı. İçerde alevler içinde bir kor vardı sadece, ürktüm. Bir kaç dakika öylece baktık. Sonra fırının iki kapısı kapatıldı. Odadan çıktık, gerisin geri geldiğimiz salona dönüp kapıdaki ayakkabılarımızı giydik. Ben biraz şok olmuş gibiydim. İlk defa böyle bir törene tanık oluyordum. Kimi'nin annesi yanıma geldi, **"hep birlikte eve gidiyoruz, yemek yiyeceksiniz"** dedi. Ne evet ne hayır dedim, sonuçta gitmedim ve oradan ayrıldım...

Ayrılırken kendime sordum: **"Müslüman bir Alevi olarak öldükten sonra yakılmak ister miydim?"** Evet isterdim. Üstelik burada yani Amerika'da ölürsem bu bana normalin yarı fiyatına patlayacak. Ortalama bir cenazenin masrafı Amerika'da beş bin dolar. Yakılma işlemi (**cremation**) bunun yarısı kadar tutuyor. **Fırın ücreti 295 dolar.** İbadethanenin kullanımı 75 dolar. Küllerin konulduğu duvardaki bölmeler 275 ile 725 dolar arasında değişiyor. Küllerin konulduğu vazolar 50 ile 238 dolar arasında... Küllerinizin mezara gömülmesini istiyorsanız, **800 dolar**, bu fiyat mezarın derinliğine, açılır kapanır oluşuna göre değişiyor. Ama yakılmak için ölmeden önce soğukkanlı olmanız ve bizzat kendiniz gidip, bütün anlaşmaları yapmanız gerekiyor.

Türkiye'de **cremation** yok. Yani kimse öldükten sonra cesedinin yakılmasını isteme hakkına sahip değil. Ancak Facebook'ta **KREMATORİYUM İSTİYORUZ!** adlı bir grup var. Buradaki insanlar öldükten sonra yakılmak istiyorlar. Ayyy annecim ne korkunç, ben ölmek mölmek istemiyorum aslında... **Yüce Allah bilimadamlarına yardımcı olur ve ölüme çare bulunursa, bütün bu baş ağrısı hesap kitaplara da hiç gerek kalmayacak, çünkü o zaman hepimiz ölümsüzleşeceğiz...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

New York-Elazığ hattı

Hıdır Geviş 18.10.2009

Nasıl açım nasıl açım bilemezsiniz, açlıktan sizi bile yiyebilirim... Türkiye'ye gitme heyecanı ile epeydir iştahtan kesilmiştim. Ama nedense bugün iştahım yerinde... Aaaa.. garsonlar önümüze ısıtılmış boş tabaklar bırakıp gittiler. Tabakların içine baharatla çırpılmış zeytinyağı damlatılmış, o kadar. Ne yapmamız bekleniyor bilemiyorum, belki de tereyağıyla birlikte sofraya gelen ev yapımı ekmeği zeytinyağına bandırmalıyız... Yok yok öyle değilmiş, **garsonlar hemen ardından ellerinde kahve fincanlarıyla geri geldiler, fincanların içinde sıcak çorba vardı, tabaklara döküp gittiler.** Küçük bir show gibiydi her şey. Off! kabak çorbası çok lezzetliymiş... Sonra ızgarada pişirilmiş kırmızı et ve yanında üzerinde kavrulmuş mısır taneleri olan patates püresi geldi, ardından da inanılmaz güzel çikolatalı bir tatlı... Bu güzel yemeği Hoboken'deki **Amandas** adlı bir Fransız lokantasında yedik. Masada benimle birlikte işadamı **Mehmet Deliceoğlu** ve kız kardeşi Necile Hanım da bulunuyordu. Necile Hanım garsonların servis adaplarını çok beğendi: **"İnsanı sıkboğaz etmiyorlar, hiç hissettirmeden uzaktan gözlemliyor ve ihtiyaç olduğunda gelip kibarca müdahale ediyorlar"** diyor. **Necile Deliceoğlu** İstanbul'dan buraya, New York'u ziyarette gelmiş. Çok zeki ve çalışkan bir insan, inanılmaz güzel bir projenin de yaratıcısı ve uygulayıcısı. Kendisi İstanbul'un Cihangir semtinde oturuyor, bu semte de âşık. Semtini geçirdiği olumlu dönüşümde onun büyük payı var. Şimdiki amacı ise başka ülkelerde **Cihangir'le benzer karaktere sahip kardeş semtler bulmak.** Hatta bir kardeş edinmişler bile: **Almanya'nın Berlin kentindeki Mitte.** Necile Hanım her iki semtte yaşayan sanatçıların ortak üretim yapmaları ve ortak sergiler

açmaları konusunda önemli çabalar gösteriyor. Yeni hedefi ise New York'tan kardeş bir semt bulabilmek. Benim aklıma hemen **East Village, Greenwich Village, Park Slope ve Brooklyn Heights** geldi. Tabii **Semih Fıncıoğlu**'na da sormak lazım, O daha iyi bilir...

Bu yemekten bir kaç gün sonra Türkiye'ye geldim. **Yazar menajerliği yapan Sayım Çınar**'la epey bir zaman harcadık. Her beş dakikada bir **"bak Hıdırcım yazılarını çabuk derle, kitap yapacağız"** diyerek beni biraz bunalıma soktu. Sadece o da değil, çok para harcıyor, pahalı yerlere gidiyor ve kısa mesafeler için bile taksi tutuyor. Sayım yüzünden tatil bütçem daha ikinci gününde suyunu çekti. Galiba bir dahaki gelişimde onunla görüşmeyeceğim. Ancak hakkını yememek lazım, beni götürdüğü **Elit Otel**'in saunasını çok beğendim, **Samatya'daki Günbilir balık lokantası** da öyle. **Ermeni ustaların tarifine göre hazırlanan topik** adlı bir mezeleri var ki ne zaman acıksam aklıma geliyor. Bu lokantaya Hoboken'deki Fransız lokantasına ödediğimizden çok daha fazla hesap ödedik. Sayım'a göreyse Çiçek Pasajı'ndaki lokantalarla kıyaslandığında burada fiyatlar yarı yarıya daha ucuz, yemekler de daha iyi... Ne bileyim, sadece bu değil, İstanbul bana biraz pahalı geldi...

İstanbul'daki masraflı iki günden sonra **Elazığ'a anne ve babamı görmeye gittim**. Benim için bir çeşit çocukluğuma yolculuk gibiydi bu seyahat. Ayağımda plastik terliklerim, üzerimde şortum ve eski tişörtümle köydeki evimize gittim. Beni tanımayan bazı köylüler, **"Mehmet Ağa'nın Amerika'dan gelen oğlu bu muymuş"** diye küçümsediler. Olsun desinler, ben yine de hepsine yanaştım, büyüklerin ellerinden öptüm küçük çocuklar ve gençlerle tokalaşıp sohbet ettim. Annemi görmeyeli 10 ay olmuş, yaşlanmış, eskiden ne kadar güçlü ne kadar heybetli ne kadar güzel bir Kürt kadınıydı bilemezsiniz. Babamın da kulakları eskisi gibi duymuyor artık... Gitmişken **Elazığ Belediye Başkanı Süleyman Selmanoğlu** ile de görüştüm. Ona **KEBANVEGAS** projemi anlatmaya çalıştım. Ardından Ramazan bayramlarında çocuk başına gidip yemek yediğim **Hozat garajındaki Merkez Lokantası**'na gittim, döneri hâlâ nefis. Bu şehrin özellikle dondurması çok güzel. Türkiye'nin en iyi vişneli dondurmasının burada yapıldığını iddia ediyorum. Memurlar için ideal bir kent Elazığ, sakın, temiz, güzel ve ucuz... Akşam köye geri dönerken **tadına doyulmaz bir çiğköfte dürüm yedim, yanında da ayran. 2 buçuk milyon tuttu**. Yine çocukken babamla gittiğimiz ve toptan kuru gıda satın aldığımız **Bugday Ambarı**'na uğradım. Oradaki toptancılardan biri olan **Solmazlar Gıda**'nın sahibi **İbrahim**'le uzun uzun sohbet ettik.

İstanbul'a dönmek için köyden ayrılırken anneme sıkı sıkı sarıldım, ağlamaya başladı, tutuldum kaldım, sonra annemi öylece bıraktım ve havaalanına gitmek için hızla evden ayrıldım. Uçağın camından Elazığ ovasının ışıklarına bakarken gözlerimi kapadım, uyumaya çalıştım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zehirli drama kraliçesi

Hıdır Geviş 25.10.2009

Türkiye'ye tatile geldim, çok çabuk bitti, sonunda yine evime, yani Amerika'ya geri döndüm. O nedenle biraz eşekten düşmüş gibiyim, bunalımda da olabilirim. Mesela, geçen sabah işe gitmek üzere evden çıktım, yere

baka baka yürüyorum (dün işten çıkarken de yere baka baka eve geri dönmüştüm). Yürürken bir yandan da kalbi kırık bir genç kızın duygularını anlatan **Jazmine Sullivan**’ın şarkısını söylüyorum, üstelik sesli seli. **“UUUUUuuuu.... Aaaaaa a... a... a... a.... I bust the windows out your car, and though it didn’t mend my broken heart...”** Şarkının son dizesini söylerken **Dunkin’ Donuts**’ın önüne geldim. İçerde epey bir kuyruk var. Sabah işe gidenler benim gibi buraya uğrayıp **McDonald’s** gibi bir zincir olan bu dükkânda satılan kahve, bagel ve **muffin** (top kek) gibi popüler ürünlerinden alıyorlar. Dunkin’deki kahvaltılık yiyecekler, **Au bon pen ve Panera Bread** gibi biraz daha farklı konsepte sahip diğer hazır yiyecek zincirlerine göre daha ucuz ve daha yaygın. Örneğin buranın bir susamlı **bageli** var ki, bana Türkiye’nin simidini anımsatıyor. Isıttırıp içine krem peynir sürdürdüm, orta büyüklükte de bir kahve aldım. Üç buçuk dolar tuttu, kredi kartıyla ödedim. Tam kapıdan çıkarken içeri bir kız girdi, **Sybil** sandım. **Herkesi Sybil sanmaya başladım bugünlerde, nereye baksam bu çatlak kıızı görüyorum.** Farkında mısınız bilmiyorum, epeydir ondan bahsetmiyorum. Çünkü Sybil’le kesin görüşmeme kararı aldım, bence o da bir drama kraliçesi ve ben etrafımdaki **bütün drama kraliçelerini elemeye kararlıyım.**

Drama kraliçesi (drama queen) bu ülkede çok kullanılan bir kavram. Bu kavram pireyi deve yapan, diğer bir söyleyişle **boş bardakta fırtına koparan insanlar için kullanılıyor.** Drama kraliçeleri **dikkatleri kendi üzerlerine çekmeye bayılırlar**, hep kendilerini ilişkinin merkezine koyar, diğerini yok sayarlar. Çünkü onlar bir kraliçe... **Her konuda yaygara koparmayı, bunu yaparken de çevresindekileri kışkırtmayı çok seven drama kraliçeleri**, bütün bu süreç zarfında diğer **insanların enerjisini emer ve onları havası alınmış boş bir teneke kutuya çevirerek hiç bir şey yapamaz hale getiriler.** Çünkü son derece negatiftirler ve her şeye negatif açıdan yaklaşırlar. Onları var eden de besleyen de bu zaten: negatiflik... Bu nedenle **hiçbir şey drama kraliçelerini mutlu ve memnun etmeye yetmez.** Kendilerinden geçercesine şikâyet ederken ya da söylenirken, **hayatın kötü yönleriyle beslendiklerinin, iyi yönlerinden ise kendilerini mahrum bıraktıklarının farkında bile değillerdir.** Aksi ve huysuz olabilirler. Her şeyi çözümü olmayan kaotik bir felaketmiş gibi algılamaya bayıldıkları gibi bu felaketleri heyecanla anlatmayı ve propagandasını yapmayı da çok severler. Böylece bir süre sonra etrafındakiler için kendilerini tahammül edilmez bir insana dönüştürürler: **Sevimli de olsalar, zeki de olsalar, yaratıcı da olsalar, yardımsever de olsalar, bütün bunlar onların zehrini kurutmaya yetmez.** Tıpkı Sybil gibi. Sybil benim ruhumu serinlettirirken aslında fazlasıyla karartıyordu.

Etrafınıza bu açıdan bakarsanız her Allahın günü ne çok drama kraliçesiyle muhatap olduğunuzu göreceksiniz, onların aslında sizi ne kadar çok yıprattıklarını, pasifize ettiklerini, yorduklarını, enerjinizi çaldıklarını belki de asıl şimdi fark edeceksiniz. İşte bu yüzden bazen tatlı ama tehlikeli olabilen bu tür insanlara zehirli drama kraliçesi demek hiç bir sakınca görmüyorum. Dikkat edin, onlar her yerde olabilir; En köklü siyasi partinin başında her şeye muhalefet edebilir, bir gazetenin köşesinde kafa karıştırabilir, hurafeler üreten bir entelektüel olabilir, çalıştığınız ofiste sürekli ne kadar yorulduğundan yakınır ve her şeyi zormuş gibi göstermeye çalışır, ailenizde ve en yakın arkadaş listenizin başında da olabilir... Cinsiyetlerine gelince... Kraliçe dememe aldanmayın, kadın da olabilirler, erkek de olabilirler, gey de olabilirler lezbiyen de...

Sonuç olarak drama kraliçesi olmak ciddiye alınmayan ama ciddiye alınması gereken oldukça yaygın bir hastalık durumu. Bu anlamda beni asıl düşündüren ve üzen nokta ise şu; en saygın ve en sevilen sosyalist entelektüellerin dahi çoğu zaman gizli bir drama kraliçesine dönüşmeleri... Bu tür entelektüeller, derin ve yararlı analizleriyle okurlarının öfkelerini kaşıyıp sokağa eylem yapmaya çıkarırken, aslında onları çıkışsız, verimsiz, projesiz, karamsar bir çizgiye de çekerler, yani bu okurlardan pasif yurttaşlar yaratırlar. Çünkü bu tür yurttaş tipi, eğer uğraşılırsa bu sistem içinde güzel şeyler yapılacağı inancını yitirmiştir. Ona göre her şey öteki hayatta yani devrimden sonra güzel olacaktır... Burada duralım ve konuya haftaya devam edelim...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sinemasının New York zaferi

Hıdır Geviş 01.11.2009

İtalyan yöneten Antonioni'nin Gece adlı filmindeki **Lidia** karakteri nasıl **Milan** sokaklarında amaçsızca dolanıyorsa, ben de aynı şekilde **Hoboken** sokaklarında dolaniyorum. Onun içi ne kadar sıkılıyorsa benim de içim o kadar sıkılıyor... Dolanırken, **I. New York Kürt Filmleri Festivali'**ne gidip bir film daha izlemeye karar verdim. Bu karar, nedeni anlaşılmaz sıkıntımın biraz azalmasını sağladı... Ancak, durun bakalım, orada bir şeyler oluyor, Sinagogun bulunduğu sokaktan sesler, bağrıışmalar geliyor. Aman Allah'ım, büyük bir grup sloganlar atıyor gibi... O yöne doğru hızla yürüyorum. Ne büyük grubu canım, topu topu altı kişi toplanmış... **Altı kişiler ama çok bağırıyorlar, 60 kişilik ses çıkarıyorlar.** Her birinin elinde ise dört-beş pankart var, pankartlardan vücutları görünmüyor. **Söylendiğine göre, aşırı Hristiyan bir grubun kiraladığı ve ülkeyi parsel parsel gezip Yahudileri protesto eden maaşlı göstericiler bunlar.** Pankartlarında ne yazıyor biliyor musunuz: "Hahamlar çocuklara tecavüz ediyor", "İsa'yı Yahudiler öldürdü" ve daha bunun gibi **Museviliği ve Musevileri küçültme amaçlı pek çok yazı.** Sokağın ortasında bir kaç polis var, karşı kaldırımda ise daha kalabalık başka bir grup... Onlar da Musevi düşmanlarının sloganlarına espriyle karışık yanıtlar veriyor, hatta dil bile çıkarıyorlar. Her şey biraz tiyatro oyunu gibi. **Bir grubu ya da bir insanı, etnik kimliği, cinsel kimliği, dinsel kimliği yahut görünümü nedeniyle suçlamak, ayıplamak ve aşağılamak bende bütün sigortaları attırıyor.** İster istemez kendimi onların yerine koyuyorum çünkü... Ne mi yaptım, geçtim öteki tarafa, başladım Musevi düşmanlarına naralar atmaya. İçimdeki öfke kurtlarını iyice dökünce de ayrıldım hemen o sahneden ve festivale doğru yola koyuldum.

İlk filmi Manhattan'da, **New York Üniversitesi'**ne bağlı **Cantor Film Merkezi'**nde izledim. **Bir ilk festivalin bu kadar başarılı, bu kadar akıcı ve organize olacağını hiç düşünmemiştim.** Bütün gösterimlerde her şey saat gibi işledi. Film sonrası yönetmenlerle yapılan söyleşiler, seyirci yönetmen buluşması açısından çok yararlı ve çok yerindeydi. Benim film izlediğim matinelerde salonlar tıklım tıklımdı. İzleyiciler arasında işadamlarından akademisyenlere, işçilerden öğrencilere her kesimden Kürtler vardı. Elbette sadece Kürtler değil, Türkler ve Amerikalılar da oradaydı ve onlar da ilgi, heyecan ve sevgiyle Kürt filmlerini takip ediyorlardı... Filmler büyük alkış aldı...

Filmlerinde profesyonel oyuncu kullanmayan yetenekli yönetmen Hisham Zaman'ın *Bawke Winterland* filminin çıkışında pek çok kişiyle karşılaştım. Önce Hisham'la biraz sohbet, ardından *Leyla* adlı romanın yazarı Bayram Karaca'yla selamlaşıp hoşbeş ettik, sonra doktora öğrencisi Fatih Seyhanoğlu beni **Kürdistan Bölgesel Yönetimi** Washington Kültür Ataşesi **Najat Abdullah** ile tanıştırdı. Onunla konuşurken, keşke **New York başkonsolosumuz Mehmet Samsar** da burada olsaydı diye düşündüm. Çağrıldı mı acaba... Mehmet Bey, tanışınız seveceğiniz biri, sıcak, samimi ve kompleksiz, çağrılıydı gelirdi herhalde...

Festivalin en güzel tarafı ise akşamları film gösterimlerinden hemen sonra seyirciler, yönetmenler, ve festival organizatörleri ile hep beraber bir yerlere gidilip bir şeyler yenilip içilmesi idi. Bir defasında **West Village'**daki **Apple** adlı lokantaya gittik. **Furtuna** filminin yönetmeni olan **Kazım Öz** sağımda, **Close Up Kurdistan** adlı belgesel filmin yönetmeni **Yüksel Yavuz** solumda, uzun uzun konuştuk. Her ikisi de Dersimli... 40 bin kere maşallah, Dersim'den ne çok sanatçı çıkıyor...

Bir kaç not: Türkiye'deki seyahatim sırasında **TRT**deki **Ayrıntı** programının danışmanı **Yalçın Arı** ile tanışma fırsatım oldu. Bana fırınsütlaç ismarladığı için söylemiyorum, gerçekten zekâsıyla insanı etkileyen biri. TRT'nin özel kanallarla rating yarışına girme politikasından vazgeçmesi ve **Ayrıntı** gibi yararlı ve kaliteli programların

sayısını arttırması gerekiyor. Bir de üzücü haber: **İmzalı bir kitap kaybettim**, bulan varsa bana iletisin lütfen. Kitap asker arkadaşım **Ömer Özgüner**'e ait. Ömer beni NTV'ye davet etmişti, gittim... **NTV genel yayın yönetmenliğine terfi ettiği için** geniş ve ferah bir odası var (fazla sıcaktı, terledim), sohbet ettik ve beraber binadaki departmanları gezdik. Hayranlık duyduğum bir yazar olan **Can Kozanoğlu** da oradaydı, tanıştık, kendisi Programlar müdürlüğüne atanmış. Anlayacağınız **NTV gerçekten harika bir ekip kurmuş**. Neyse, binadan çıkarken Ömer yeni çıkan kitabı **Başkasını Seviyorum**'u imzalayıp bana verdi... Ve ben o kitabı Atatürk Havalimanı'nda bir yerlerde unutmuşum...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Domuz gribi çocukları

Hıdır Geviş 08.11.2009

Üç gündür evde hapis gibiydim, dışarı çıkamadım, çünkü hastaydım, ateşim vardı, halsizdim, ve öksürüyordum... Hatta **bir ara domuz gribi olduğumu düşündüm ve "annecim, ya şuracıktaki ölüverirsem" diye çok korktum**. Nihayet bugün (cumartesi sabahı) kendimi iyi hissetmeye başladım. **Allah'ım bu gribi (ya da soğuk algınlığını) ben nereden ve nasıl kaptım?** Aklıma bir metro istasyonu sahnesi geliyor: Geçen hafta cumartesi günüydü, akşamın sekiz buçuğu falan. O istasyonu hiç bir zaman bu kadar kalabalık görmemiştim. **Adım mı atıyordum birilerinin topuğunu mu tekmeliyordum, belli değildi**. İnsanların nefesini yüzümde hissediyordum. Alışık değildim bu tür bir kalabalığa, metronun çıkışına varmak hayli zaman almıştı... **O gün Halloween bayramıydı** [cadılar bayramı], o yüzden bu keşmekeş... **Gribi o kalabalıktan mı kaptım acaba?** Yoksa...

Yoksa başka bir yerden mi? Aklıma başka bir sahne daha geliyor. Halloween gününün sabahı saat 10 gibi Hoboken sokaklarında geziniyordum. İnce giymiştim (ince giymemeliydim), hava sıcak gibiydi ama soğuk bir rüzgâr esiyordu. **Anneler ve babalar çocuklarına, bebeklerine hatta köpeklerine çeşitli kostümler giydirmiş**, aşağıdan yukarıya yukarıdan aşağıya dolaşıyorlardı. Tabii anne babalar da kostüm giymişlerdi. Bugünün özelliği bu, insanlar inanılmaz yaratıcı kostümler giyiniyorlar. Kimileri kostümlerini günler öncesinden hazırlıyor, sadece kuru kuruya kostüm de değil, onu tamamlayacak korkutucu ifadeler yaratan makyajlar da yapıyorlar. **Kimileri ise benim gibi son anda bir dükkâna girip, kendine hazır bir kostüm seçiyor**. Amacım **ürolog doktor önlüğü** almaktı. Fiyatı **25 dolardı** ama dükkâna girdiğimde kasaların önünde uzun kuyruklar vardı, beklemek istemedim ve ayrıldım. Akşam 5.00 gibi yine aynı mağazaya gitmek için evden çıktım, yolu yarılarken yağmur yağdı, hazırlıksızdım, ıslandım (ıslanmamalıydım; soğuğu o zaman da kapmış olabilirim). Ancak doktor **önlüğü**, tükenmişti. **Ben de kendime kollara takılan ve sanki kolunuzda çiçekli böcekli dövme varmış gibi gösteren bir şey aldım**. Ayağı kesilmiş kadın çorabını andıran bu elastik kumaş parçası için beş dolar ödedim. **Aslında gözüm örümcek adam kostümündeydi ama 65 dolardı**, tahmin edeceğiniz gibi paraya kıyamadım.

Metro sahnesine geri döneyim. Sonunda oflaya pufloya **yeryüzünden yeryüzüne yani Christopher sokağına çıkabildim**. Kollarımdaki sahte dövmelerimi göstereceğim diye o soğuk havada tişörtle yürüyordum (Kalleş soğuk, vücuduma o sırada iyice yerleşmiş olmalıydı).

Sokaktaki herkes bakmaya değerdı... Çünkü üzerlerinde inanılmaz şaşırtıcı kostümler vardı. Bir ara hafiften yağmur da yağdı (yine islandım, yine soğudum). Buna rağmen sokaklar ana baba günüydü. **6. Cadde üzerinde geleneksel Halloween yürüyüşü vardı.** Akla hayale gelmeyen kıyafetler giymiş insanlar organize bir şekilde sokakta yürüyor, etraftaki turistler ve New Yorklular da onları izlemek için ciddi bir kalabalık oluşturuyorlar... Ben o kalabalığa girmek istemedim. Nasıl olsa ilginç kıyafetli insanlar her yerdeydi. Neşeli neşeli 8. Cadde üzerinden yukarıya doğru yürüdüm. Böyle bir bayramdan haberi olmayan birini bu sokağa koyun, kendini gündüz rüyası görüyor sanır. X-Menler, Süpermenler, kırmızı şapkalı kızlar, eli kılıklı şövalyeler, hemşireler, elinde minyatür köpeğiyle Paris Hiltonlar, inşaat işçileri, kovboylar, John Lennonlar, hayaletler... Yani **geçmişteki, masallardaki, filmlerdeki, çizgi romanlardaki, eğlence dünyasındaki, gündelik hayattaki, ölmüşler ve yaşayanlar arasındaki her figür, bugün şehre inmiş gibiydi. Bazıları birilerini taklit etmek yerine, kendileri bir şeyler yaratmışlardı.** Örneğin beş arkadaştan oluşan domuz grubu çocukları... Bu beş arkadaş, üzerlerine ameliyata alınan hasta önlükleri giymişler, içlerinde pembe domuz kostümü, **pembe ponpon kuyruk**, ayaklarında **pembe ponponlu terlikler**, tepelerinde iki kulak, burunlarında plastik domuz burnu, yüzlerinde hasta ifadesi veren bir makyaj... Yaratıcılıkta sınır yok anlayacağınız.

Bu arada her yerde olduğu gibi **Manhattan'daki evlerin önünde de içi oyulmuş ve korkutucu bir görünüm verilmiş koca koca kabaklar var.** Bazı ev sahipleri, kabağın sahibisini alıp saatlerce içini oymak yerine, plastiğini alıp oracığa koymuş, içlerinde de ışıklar yanıyor. Kabağın yanına saman balyaları veya kuru mısır koçanları koyanlar da var... Bazı evlerin pencerelerini ise yapay örümcek ağları, ürkütücü maskeler, ışıklar ve plastik mezar taşları gibi korku objeler süslüyor

Halloween **eski bir İrlanda inanışından** kaynağını alıyor. **Yazın bittiği, kışın başladığı bu zamanlarda, öteki dünya ve bu dünya arasındaki sınırın inceldiğine ve kötü ruhların bu dünyaya indiğine inanılmış.** Halk, bu kötü ruhları korkutmak ve kaçırtmak için, korkutucu giysiler giyermiş. 40'lı ve 50'li yaşlardakiler için bu yaş dönemi, bu dünya ve öteki dünya arasındaki sınırın en çok inceldiği, ölümün hayata en çok sızdığı dönem. Kendimiz için demiyorum, **çoğumuzun anne babası yaşlı ve bizler içimizde hep onları kaybetme korkusu taşıyoruz.** Ancak ölümü kovmaya yarayacak hiç bir şey yok elimizde. Yakın zaman önce gazeteci arkadaşım **Necla Bayraktar** babasını kaybetmişti. Şimdi de arkadaşım **Cengiz Semercioğlu**, babası **Yusuf Semercioğlu**'nu kaybetti. Cengiz'e ve bütün yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Entelektüellerin empati açığı

Hıdır Geviş 15.11.2009

Geçen pazar sabahı gözlerimi açtığımda yine çok halsizdim, hastalığın etkisini daha atamamıştım. Bu yüzden yorganın altından hiç çıkmak istemedim. Eğilip **laptopumu yatağın dibinden çektim ve internette gezinmeye başladım.** Bir web sitesinde, **Taraf**'ın geçmiş günlerdeki 1. sayfalarının resimlerine rastladım. **Taraf, 5 kasımda, Claude Lévi-Strauss'un ölümünü birinci sayfadan görmüştü.** Gazetem bu tavrı beni çok sevindirdi. Çünkü bu kültür antropologu (belki de düşünür demeliyim) sadece Batılı sosyal bilimcileri değil beni de çok etkilemişti. Ömrünü başka toplumları incelemeye adanmış olan **Strauss, Avrupa toplumlarının, kendilerine bayrak edindikleri "ilerleme" kavramından hiç hoşlanmamıştı.** Ona göre bu kavram, onların bütün dünyayı kendilerine göre kategorize etme çabasından başka bir şey değildi. Bu kategori nedeniyle ki **Avrupalılar kendilerini "gelişmiş" ve "medeni" olarak görürken , örneğin Afrika'daki bir kabileyi**

gelişmemiş ilkeller olarak görür ve küçümserlerdi. Strauss'a göre bu tür bir **kendi merkezinden bakma yaklaşımı, başkalarını anlamayı zorlaştırıyordu.** Oysa başkalarını anlamanın en iyi yolu onları kendi koşulları içinde değerlendirmektir. Bu nedenle Strauss her zaman Fransa dışındaydı. "İlkel" toplumlara doğru yolculuğa çıkıyor, incelediği o toplumlarla birlikte yaşıyordu.

Neyse, şimdilik bu konu burada kalsın, meraklanmayın, geri döneceğim çünkü geç kaldım. Hemen hazırlanmam ve Semih'lere gitmek için Brooklyn Heights'a doğru yola çıkmam lazım. **Manhattan'ın yüzünü okyanusa döndüğünü düşünün, sağ yanında bizim Hoboken, sol yanında ise Brooklyn Heights yer alıyor,** yolum az değil yani. Çabuk ol Hıdır...

Zili çaldığımda kapıyı **Semih Fırıncıoğlu'nun eşi Jill** açtı. Liseye giden kızları **Leyla** da evdeydi, ödev yapıyordu ama hemen geldi ve **geleneksel bir Elazığ kızı gibi hoşgeldin deyip halimi hatırıma sordu. Ne de olsa baba Elazığlıydı (Anne ise Kaliforniyalı).** Çok sıcakkanlı ve çok zeki bir kız Leyla. Aramızda İngilizce konuşuyorduk. Semih "Türkçe konuşun yav" deyince emir evsahibinden geldiği için mecburen dinledim. Leyla Türkçeyi gayet güzel konuşuyormuş. Burada nadir görülen bir durumdur... **Genellikle anne Amerikalı olunca çocuklar Türkçe öğrenemezler.** Uzatmayayım, bir yarım saat sonra dışarı çıktık, Semih bana biraz mahalleyi gezdirecekti.

Semih yaşadığı bölgeyi çok seven biri. **Boroklyn Hights** da sevilmeyecek bir yer değil hani. **New York'un en gözde semtlerinden biri.** Bu nedenle kiralar da pahalı ev fiyatları da... Üç-dört katlı brownstone denilen müstakil evler iki milyon dolardan başlıyor. Burada pek çok paralı yazar ve sanatçı da yaşıyor. Bağımsız filmlerin ünlü oyuncusu **Paul Giamatti** bunlardan biri. Neyse, gezimize **Brooklyn-Queens Express** yolu üzerinde inşa edilmiş dev bir balkon andıran **The Promenade** adlı yoldan başladık. Doğu nehrine paralel uzanan bu yürüyüş yolundan, Manhattan ve **özgürlük heykeli harika görünüyor.**

Gele gele tarihî **Brooklyn köprüsüne** geldik. 1883'te hizmete açılan bu muhteşem köprünün yapımı sırasında pek çok işçi ölmüştü. Köprüye iç çekerek bakarken, Semih de **Hasan Bülent Kahraman'ın Sabah** gazetesindeki **"Sert Amerika'da şefkat aramak"** başlıklı yazısından kızgınlıkla söz ediyordu.

Eve dönüşte o yazıyı ben de okudum ve **neden akademisyen ve yazar kimliğine rağmen, Sayın Kahraman Amerika'yı ve New York'u anlamakta bu kadar zorlanmış diye düşündüm.** Her şey açık, Avrupa'ya karşı sempati ve hayranlık duyan Türkiyeli aydınlar Amerika'ya karşı bir türlü dengesini bulamamış problemli bir bakış açısına sahipler.

Bir dönem **Batılı ülkelerin oryantalistleri Doğu'yu anlamaya çalışırken, orayı kendi önyargıları, kompleksleri ve önüne geçemedikleri egolarının süzgecinden geçirerek, çarpık biçimde anlıyorlardı.** H.B. Kahraman, **Enis Batur** ve daha pek çok Türkiyeli entelektüel de Amerika'ya bakarken karşı taraftan ama benzeri bir tutum sergiliyorlar. Bu nedenle onların Amerika gözlemleri, yüzeysel ve önyargılı bir turist bakışının entelektüel bir dille ifadesi olmaktan öteye geçemiyor. Aslında Kahraman'ın New York ve Amerika ile ilgili değerlendirmeleri, ciddiye alınamayacak ölçüde bir atıp tutma olarak bile görülebilir. **Hangi birini sayayım ki "Amerika serttir" gibi manasız ve büyük laflarını mı. Sokaktaki insanların rahat giyimine "kaba saba" derkenki küçümseyici elitist üslubunu mu...** İşte bütün bunlar gelip gelip **Claude Lévi-Straus'un** çözümlemeye çalıştığı başkalarına bakma sorununa dayanıyor. Başkalarını anlayabilmek soyut bir göç macerasıyla mümkün: kendi bedeninizden, kendi ülkenizden, kendi ruhunuzdan ve kendi inançlarınızdan bir süreliğine göçüp, başkasının bedenine yerleşmek, o başkasını hissetmek ve o başkası olabilmekle mümkün.

Yani empati kurmakla mümkün. Ancak Türkiyeli entelektüellerin çok azı bunu başarıyor. **Bu nedenle nasıl hükümetlerin bütçe açığı varsa, entelektüellerin de bir empati açığı var.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nazi-malist rejim

Hıdır Geviş 22.11.2009

Brooklyn'e bu son gidişimden önce, bir defa daha gitmiştim. Türkiye'ye gelmeden bir hafta önceydi, hatta ambulans şoförü olan arkadaşım Frank'le birlikte gitmiştik. O gün Frank'in yaşadığı **Park Slope** adlı mahallede dolaştık, **Union Hall** adlı mekânda **10'dolar dolar verip harika bir komedi şovu izledik**. Sandalyemde oturmuş program izlerken bir yandan meyve suyum içiyordum. **Dizimin üzerinde ise içinde tavuklu sandviç ve iri iri patates kızartmaları olan bir alüminyum tabak** (sandviç tabağı yedi dolardı) duruyordu. Sahnede biri kadın, toplam altı karikatürist vardı. Yok hayır, şovu sunan yedinci adam **Matthew Diffie**'yi de saymalı, o da karikatüristti çünkü. Bunların hepsi **New York'un gururu** olan **New Yorker** adlı derginin çizerleriydi. Sunucu sürekli seyircilerle konuşuyor, o konuşmalara göre doğaçlama bir biçimde bir konu belirliyor ve karikatüristlerden ellerindeki kartonlara bu konuyla ilgili bir şeyler çizmelerini istiyordu. Sonra her sanatçı çizdiği karikatürü yorumluyor, birbirlerine sataşıyorlar, ardından da seyirci yorumları geliyordu. Çok matrak, çok eğlenceli ve çok samimi bir şovdu anlayacağınız. Küçük bir mekândı, insanlar sıcak ve kompleksizdi, bilmiyorum neden, o gün sanki ailemle birlikte güzel bir yılbaşı gecesi geçirmiş gibi hissettim kendimi.

New York böyle bir şey işte, **çok rafine, çok özel hazları çok ucuza satın alabiliyorsunuz**. Geçen hafta yazdığım **Boroklyn Heights** gezisini hatırlayın lütfen, orada bahsetmediğim bir şey vardı. **Doğu nehri** kıyısında bir mavna var. Bu mavnayı bir kemancı alıyor, restore ediyor, **Bargemusic** adını veriyor ve Semih'in dediğine göre dünyanın sayılı oda müziği konser salonlarından biri haline getiriyor. Bu mavna mükemmel bir akustik sisteme sahip, üstelik burada çok ünlü müzisyenler çalışıyor, öğrenciler için bilet fiyatı ise sadece 15 dolar. Ne demek istediğimi anlıyor bilmem musunuz?..

O akşam **Brooklyn Heights**'dan ayrıldıktan sonra, Manhattan'da, 19. Sokak üzerinde, küçük ve bağımsız bir kitapçı olan **Idlewild**'a gitmiştim... Raflara göz gezdirirken de çok eskiden okuduğum *Ways of Seeing* (**Görme Biçimleri**) adlı kitabı (bu kitap, saygın bir yayınevi olan **Metis** tarafından Türkçede de yayımlamıştı) gördüm... **John Berger**'ın bu yapıtında, **Fotoğraf ve Takım elbise** (The Suit and Photograph) başlıklı bir makale var. Yazar, 1900'lerin başında çekilmiş, üzerlerinde takım elbisesi olan üç yakışıklı köylü gencin fotoğrafını ve yine üzerinde takım elbise olan üç kentlinin fotoğrafını karşılaştırıyor. Karşılaştırma yapmaktaki maksadı ise neden takım elbisenin ilk fotoğraftaki gençlerin üzerinde olmamış durduğunu anlamaya çalışmak. Bulduğu cevap ise ilginç: takım elbise aslında 19. yüzyıl yönetici sınıfının doğasına ve vücut ölçülerine göre üretilmiş bir kostüm de ondan...

Dersim'in geçmişiyle ilgili şimdi şimdi dile getirilen gerçekler hakkında düşündüğümde, aslında **Türkiye'deki rejimin ülkede yaşayanların üzerine tam oturmamış bir elbiseden başka bir şey olmadığına**

kanaat getiriyorum. Ancak bu elbiseyi dikenlerin ve topluma giydirmeye çalışanların egosu o kadar yüksek ki diktikleri elbisenin mükemmelliğinden asla kuşku duymadılar. Dolayısıyla elbisenin içindeki modeller ağızlarını açıp da **“bu bana dar geldi”, “bu bana geniş”, “bu çok eski moda”, “bunun rengi beni açmaz”, “bunun kumaşı vücudumda alerji yapıyor”, “bu elbise hiç rahat değil”** diye itiraz etmeye başladıklarında, **terziler, elbiseyi kesip biçmek ve değiştirmek yerine, içindekileri kesip biçmeyi ve değiştirmeyi tercih ettiler.** Sözünü ettiğim bu **toplum terziliği** merakı **Hitler’in** ve **Stalin’in** terzilik tutkusuyla rahatlıkla rekabet edebilecek güçteydi. Hatta bu konuda Türk terzileri, örneğin Hitler’den ilham almak bir yana, ona ilham bile vermiş olabilirler. Dikkatinizi çekerim, insanların gazla zehirlendiği, açlığa mahkûm edildiği, zorla ve ölümcül koşullarda sürgüne zorlandığı ve binlerce masum insanın katledildiği **Dersim Holocaust’u** 1938’de gerçekleşti, Hitler’in aynı şeyleri yaptığı orijinal **Holocaust ise çok daha sonra yani 1942’de başladı.**

İşte ben bu Holocaust’tan sağ çıkmayı başarmış ninelerimin acı hatıralarını dinleyerek büyüdüm. Sırf bu nedenle bu katliamın sorumlusu olanlardan nefret etme hakkım da var. Ancak ben o duyguyu kendime yasakladım; çünkü nefret insana yanlış şeyler yaptıran tehlikeli bir duygu. Peki, yıllar önce küçük bir çocukken beni üzen o acı hatıralar bugün aklıma düştüğünde ne hissediyorum? **Ürperiyorum... Sonra da Sayın Erdoğan ve ekibinin başlattığı demokratik cumhuriyete geçiş sürecinin** bir an önce tamamlanması için dua ediyorum. Çünkü ancak **o zaman devletin topluma şiddet uygulama hakkı ortadan kalkacak ve Türkiye’deki farklı gruplar kendilerini yaşama imkânı bulacak...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Odamdaki Samuray

Hıdır Geviş 29.11.2009

Masanın üzerinde geleneksel **Thanksgiving Day** (Şükran Günü) yemekleri duruyor: **balkabağı çorbası, balkabağı pastası, patates püresi, kırmızı etten yapılan gravy sosu, tatlımsı cranberry sosu ve bir çeşit ekmek ve haşlanmış sebze karışımı olan stuffing.** Masanın tam ortasında ise beyaz porselenden geniş bir tabağın içinde, sırtüstü yatırılmış duran kızarmış bir hindi var. Hindinin etrafına ise mısır, bezelye, ve havuc yerine, gramofon kağıdından yapılmış kırmızı renkli güller konulmuş, bir tane de kıcına illeştirilmiş. Neyse, aniden dış kapı açılıyor, içeriye **başı tülbentli annem** giriyor, **“Ya Hızır ya Ali”** diyerek elindeki dantel örtüyü hindinin üzerine seriyor. **Allah allah...** Hemen ardından **yangın merdiveninin önündeki pencereden bir samuray dalıyor odaya**, sessizce hindiye yaklaşıyor ve hışımla elindeki kılıcı havaya kaldırıyor... İşte o an hindi canlanıp kırırdıyor ve daracık salonun içinde uçmaya başlıyor, bir yandan da **“Ne yapmaya çalışıyorsun sen?”** diyerek Samuraya kafa tutuyor. Samuray donup kalıyor, ben de öyle, çünkü bu hindi bildiğiniz hindilerden değil, bu Hıdır’ın ta kendisi, gövdesi hindi kafası Hıdır, **hindi Hıdır, yani ben... Yüce Allah’ım, neler oluyor...**

Akşam çok yemek yemiştim, biliyordum böyle kötü bir rüya göreceğimi. **Burada kasım ayının son perşembesi Thanksgiving Day’dır (Şükran Günü).** Bu günün özelliği, aile ve arkadaşların yiyecek dolu bir masa etrafına biraraya gelip, yiyip içmeleri. **Ana yemek ise Hindi...** Zaten günlerdir **hangi TV kanalını açsam hindi pişirme usulleriyle ilgili bir şeyler görüyorum.** Dolayısıyla rüyamda hindi görmem çok normal. Peki ya Samuray da nerden çıktı diyeceksiniz? Onun da sebebi var. Geçen hafta Muhsin’le birlikte **Metropolitan Müzesi’nde** bir Samuray sergisine (**Art of the Samurai: Japanese Arms and Armor**) gittik. **Bende Japon yönetmen Kurosava’nın** filmlerinden dolayı Samuraylara karşı özel bir ilgi var, bu sergiyi kaçırmayışımın sebebi de bu ilgi. Sergide 12. yüzyıldan başlayarak, 18. yüzyıla kadar onlarca Samuray kılıcı vardı, boy boy. Kılıcın Samuray’ın en önemli silahı olduğunu ve bunları yapan ustalarında o kılıçlara ruhlarını kattıklarını

biliyorum. Ama ne yapayım, ben hiç hoşlanmam çataldan, bıçaktan, kılıçtan, bu nedenle sergideki Samuray zırhlarıyla daha çok ilgilendim. Ancak orada gösterilen bir kısa belgesel sayesinde kılıçların yapımının ne çok zaman ve emek istediğini de öğrenmiş oldum. Isıtılan demir katlanıp çekiçle eziliyor, tekrar ısıtılıp tekrar katlanıyor ve çekiçle tekrar eziliyor. Bu işlem 30 defa tekrarlanıyor ve dünyanın en sağlam kılıçları böyle yaratılıyor.

Size biraz zırhlardan bahsedeyim. Çok korkutucu ama çok güzel zırhlar bunlar, hani arkadaşlarımdan biri giyinip gündüz vakti bile olsa karşıma çıksa, oracıkta düşüp bayılabilirim. Bu zırhlar mühendislik olarak Ortaçağ Avrupası'nın ağır metal zırhlarından çok daha gelişmiş, çok daha sofistike. Bir kere çok hafifler, çünkü yapımlarında ağırlıklı olarak ipek, deri, ince tahta parçaları ve bazılarında çok az da olsa metal kullanılmış. İkincisi, modellerin hepsi Samuraylara savaş meydanlarında rahatça hareket etme imkânı sağlayacak şekilde dizayn edilmiş. Üçüncüsü, psikolojik etkisi... Örneğin zırh başlıkların üzerindeki boynuzumsu çıkıntılar, stilize hayvan kulakları var, buna bir de yüze takılan korkutucu deri maskeleri ekleyin... Bütün bunlar hem Samurayları darbelerden koruyor, hem de karşıdaki savaşçıyı korkutup özgüvenini rahatlıkla aşağılara indirebiliyor.

Bir dönem lordların maaşlı gözde savaşçıları olan Samurayların sonunu biliyorsunuz. 1876 yılında hükümet onların kılıç takmasını yasakladı. Bu karar Samurayların gündelik yaşamdan ve siyasetten silinme sürecine son noktayı koymuş oldu. Acı bir şey ama hayatın şartları bunu gerektiriyordu, çünkü bazen çok lüzumlu olsanız da gün geliyor lüzumsuz hatta zararlı bile olabiliyorsunuz. Bu durumda yapmanız gereken tek şey var paşa paşa çekip gitmek.

Not: Hükümetteki dostlarıma bir tavsiyem var; **Kürt açılımı ve demokratik açılım konusunda toplumu ikna etmenin kolay bir yolu var. TRT'ye çok büyük prodüksiyonlu bir dizi hazırlatabilir,** biraraya gelmeyecek onlarca starı bu dizide buluşturabilir, konu olarak da Kürde gönül veren bir Türkün ve onların çocuklarının hikâyesini işleyebilirsiniz. İkinci notum şu: Artık ben de twitter'dayım. [www.twitter.com/hidirgevis](https://twitter.com/hidirgevis)

TEK KELİMEYLE

Beyaz Ev'de politik dürüstlük

Obama çiftinin verdiği devlet yemeği, politik dürüstlük ilkesine uygundu, çünkü sofrada et yoktu, nedeni ise onur konukları olan Hindistan Devlet Başkanı ve eşinin vejeteryen olmalarıydı. Bu arada, salatanın kıvrırcığı Beyaz Ev'in bahçesinden toplandı.

Yuvadan uçan kuşlar geri geliyor

Amerika'da ekonomik kriz nedeniyle işini kaybeden ve geçinemeyen gençler, son çare olarak ana-babalarının evine sığınıyor, PRC'nin araştırmasına göre geçen yıl, ailelerin yüzde 13'ünün yetişkin bir kızı ya da oğlu eve geri gelmiş.

CNN'in halk kahramanları

Amerikan CNN televizyonu, tek başlarına insanlık için bir şeyler yapan dünyanın her köşesinden sıradan insanlar arasından 10 halk kahramanını seçti ve ödülleri Nicole Kidman ve pek çok starın katıldığı görkemli bir törenle sahiplerine verdi.

Gey şarkıcıya çifte standart:

Genç gey şarkıcı Adam Lambert, straight keybordcusunu sahnede öpüverdi. Ancak CBS televizyonu, öpüşme

sahnesini karıncalı yayınlandı. Oysa aynı CBS, Madonna ve Britney Spears arasındaki öpüşmeyi karıncalamadan yayınlamıştı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teyzeleri kim savunsun

Hıdır Geviş 06.12.2009

Bugüne kadar gittiğimiz pek çok **Broadway** showunun biletlerini Bill alırdı, biz de ona parasını verirdik. Çünkü onun çalıştığı **Time Inc.**, elemanlarına en ucuz Broadway bileti temin eden şirketlerden biri, dolayısıyla Bill her zaman fazladan bilet alıyor, bize de veriyordu. İşte ben bu rahatlığa alışık olduğum için geçen gün çok büyük sıkıntı çektim. Cumartesi gecesi aniden *Hamlet*'i izleme kararı verdim. **Nasıl ucuz bilet bulurum** diye Özlem'i aradım. **Times Square**'de sadece o günün müzikalleri ve oyunları için bilet satan bir gişe olduğunu söyledi, **"35 dolara bilet bulursun"** dedi. Pazar günü kalktım gittim, en ucuz bilet **89 dolarmış**, vazgeçip geri döndüm, içimden Özlem'e söylene söylene yürüyordum ki sonunda dayanamadım ve aniden geri gelip o bileti aldım. 89 doları vermek içime oturdu ama neyse, kazaydı diyelim...

Shakespeare'in *Hamlet* adlı oyununun modern bir uyarlaması bu. **Hamlet** karakterini **Jude Law** oynuyor. Ama bence **Fatma Girik**, **İntikam Meleği Hamlet** adlı filmde Jude Law'dan 10 kat daha iyi bir performans sergilemişti. **Biraz feminen bir Hamlet bu**, üstelik **eline kafatası almak yerine**, karda **elinde kitapla yürürken**, **"olmak ya da olmamak" diyor**. İnsanı içine çeken bir oyun değil, biletleri pahalı bir Broadway showu için çok zayıf bir yapım... Zannedersen herkeş benim gibi Jude Law'ı izlemek için gelmiş. Oyunun gösterildiği **Broadhurst Theater**'a girerken ilginç bir sürpriz oldu. Yaşayan en iyi oyun yazarlarından biri olan **Toni Kushner** de oradaydı. Kushner, **Reagan dönemini yerden yere vurduğu Melekler Amerika'da** adlı müthiş oyunun yazarı. Her neyse, Kushner o gün oyuna erkek eşi Mark Harris ile gelmişti. 2003 yılında evlenen çift, nikâh için başka bir eyalete gitmek zorunda kalmışlardı. Çünkü **New York'ta gey evliliği yasa**. Hatta geçtiğimiz perşembe günü, **New York Eyalet Meclisi'ne gey evliliğinin onaylanmasıyla ilgili bir yasa sunuldu ve reddedildi**.

Bu karara sadece geyler değil, **adalet duygusuna sahip straightler de karşı çıktılar**, geylere büyük destek verdiler. Onlara göre **evlilik bir çeşit ekonomik ve sosyal konfor** ve bu konfordan geylerin de yararlanması lazım. Ayrıca diyorlar ki madem vatandaşlar anayasa karşısında eşit, o halde bu konuda **meclis ya da kamuoyu** oylaması yapmak da ne demek oluyor, eğer **geyler evlenip yuva kurmak istiyorsa evlenirler**, buna kimse karışamaz. Çünkü bu liberallere göre bireysel tercihler oylamaya sunulamaz. Doğru aslında, bu durum türban konusunda halk oylaması yapmak kadar absürd.

Yeri gelmişken, Türkiye'deki geylerin ayrımcılığa karşı desteklenmesiyle ilgili farklı ve yeni bir tartışmadan bahsedeyim. Geçen hafta bir gazeteci arkadaşımız **VJ Bülent**'in **Kral TV**'deki işine eşcinselliği nedeniyle son verildiğini iddia etti. Gerçek nedeni henüz bilmiyoruz, eğer öyleyse çirkin bir suç bu, kimseyi cinsel tercihi nedeniyle işinden atamazsınız. Ancak yazar arkadaşımız, bu durumu biraz daha ötelere taşıyor ve başka olaylarla ilişkilendiriyor. Ona göre bu gelişme, **Aydın, Fatih Ürek ve Huysuz Virjin** gibi isimleri ekrandan

uzaklaştırma girişiminin bir halkası. Doğru olabilir de. **RTÜK**’ün Huysuz Virjin’e getirdiği yasağı biliyorsunuz. Bu arkadaşımız bir de şikâyetle bulunuyor ve eşcinselliği nedeniyle mağdur olan bu insanların savunulmadığını söylüyor. Şimdi size bir şey söyleyeyim, **benim bildiğim bu renkli teyzelerin hiç biri bugüne kadar eşcinsel olduklarını söylemiyorlardı, hatta ısrarla değilim bile dediler, peki bunlar işlerini güçlerini kaybedince mi eşcinsel oldular.** İkincisi bunlardan **Huysuz teyze eşcinsellerle ilgili nefret dolu açıklamalar bile yaptı.** Peki ya genç teyzeler? **Kimse kendiyle ilgili doğruları başkalarına söylemek zorunda değil ama yalan söylemek çok ayıp.** Gey olduğunu gizleyebilirsin, bu çok anlaşılır bir şey ama bu teyzelerin “gey değilim kadınlarla çıkıyorum” edebiyatına sıkça başvurmaları bu çağda hiç de hoş karşılanacak bir davranış değil. **Yani kendine eşcinsel bile demeyen hatta bu kimliği lanetleyen bu teyzeleri, eşcinsel oldukları için haksızlığa uğradılar diye nasıl savunacaksınız şimdi.** Üstelik teyzeler, öğlen yemeğini simit yiyerek geçiştiren geylerin çıkardığı **Kaos GL** dergisine üç kuruş yardım bile etmemişken. **O halde bu teyzelere önce masalarında dans ettikleri biricik straight seyircileri sahip çıkmalı.**

Bu arada efemine bazı erkek şarkıcıların sakal bırakarak erkekleşmesi de AKP ve İslâm korkusuna bağlanıyor. Hayır, devir değişti, Türkiye’deki gey toplumunun yapısı da değişiyor, bu sakal işi de gözde olan erkeksi gey trendiyle ilgili. Hem şunu söyleyeyim, AKP iktidarı, her türlü azınlık grubunun, gizlendikleri dolaptan çıktığı ve özgürleştiği bir ortam yarattı. **Facebook**’taki gey gruplarına bir bakın, binlerce Türkiyeli gey var orada ve hiç biri de yüz resmini saklamıyor.

TEK KELİMEYLE

Üretim Çin’e tarım Afrika’ya

Amerika’da üretim sektörünün Çin’e taşınmasından sonra, tarım sektörü de Afrika kıtasına taşınıyor... Kendilerine altın gibi sağlam yatırım enstrümanları arayan finans şirketleri, çözümü, Afrika’da tarıma müsait bakir ve ucuz toprakları parsel parsel satın almakta buldu.

Pankartım yok asmaya...

Gel kardeş, üzme kendini, biz sana veriz... Şaka değil, Amerika’daki The Ruckus Society grubu, çevre ve insan hakları konusunda eylem yapmak isteyenlere her türlü malzemeyi bedava sağladığı gibi, onları yandaki resimdeki türden riskli eylemler için eğitiyor bile.

Madonna’nın gençlik serumu

Zaman, Madonna’yı yok edemiyor; işin sırrı onun genç şarkıcıları çok iyi kullanmasında. Britney ilk parladığında “Onda kendimi görüyorum” demiş, birlikte çılgın pozlar vererek gündeme gelmişti, Madonna şimdi de taze şarkıcı Lady Gaga’ya aynı yöntemle yanaşıyor.

Minare yasasıyla kim dalga geçti

Amerika’nın en güvenilir komedyen-habercisi olan John Stewart, *Comedy Central* adlı TV kanalında yer alan

programında, İsviçre'nin minare yasağına geniş yer vererek, bu yasağın ne kadar tuhaf ve saçma olduğunu kendine özgü esprili yorumlarıyla dile getirdi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faraday kafesindeki hayal kırıcılar

Hıdır Geviş 13.12.2009

Metrodan çıktım, aceleyle 57. sokaktaki **İstanbul Café'ye** doğru yürüyorum. **Manhattan'ın her yanına kırmızı beyaz ve yeşil renkler hâkim.** Şehir cıvı cıvı. Christmas geliyor, o yüzden... Kaldırımlarda Christmas dekorasyonu için taze çam ağaçları satmaya başlamışlar bile. **Benim boyumdaki cılızca ağaçlar 80 dolar; fiyatlar 240 dolara kadar çıkıyor.** Mağazalar ise Christmas dekorasyonlarıyla yeniden düzenlendi, indirimler başladı. **Amerikalılar önceki yıllardaki kadar olamasa da alışveriş yapıyor artık,** en azından geçen yıldan daha çok para harcıyorlar. Dükkânlar biraz bayram ediyor anlayacağınız. Belki de biliyorsunuzdur, burada özellikle küçük mağazalar çok zor durumda, çoğu kapanıyor. Allahtan Thanksgiving, Christmas ve yeni yıldan oluşan önemli günlerin sıralandığı bu son iki aylık sezon, mağazalara biraz nefes aldırdı. İşte böyle, Hristiyan değil, **Alevi Müslüman'ım ama şehrin bu halini, yani Christmas dönemini çok seviyorum.** Bana sanki gerçekliğin sıkıcılığından uzak, masalsi bir dünyada yaşıyormuşum hissi veriyor, dinleniyorum.

Ta ta taaa... İşte lokantaya vardım. **İçerinin döşemesi İstanbul'daki türkü barlara benziyor;** duvarlarda kilimler, kilim kaplamalı sandalyeler. Neyse orada **Abdullah Karataş**'la buluştuk, Abdullah ara sıra **hertaraf** sayfasına finans konularında yazan bir arkadaşım. Wall Street'in bitirimlerinden, Yale mezunu... Kendisi Ahmet Altan delisi, dolayısıyla yemek boyunca bana sürekli Ahmet Bey'in yazılarından bahsetti ama hiç benimkilerden bahsetmedi... Beni de boş veriyorum, ben aslında Abdullah'ın abisi olan Fatih'ten bahsetmesini istemiştım; bu kardeş şimdi **Katarlı Q-Invest**'in fonlarına yön veriyor. Fatih, **Fortune** dergisine yaptığı açıklamada Türkiye'de yatırım sahası aradığını söylemiş. **Tarafa** yatırım yapabilir. Yeni beyinleri bünyesine alan, Türkiye siyasetine ve toplumuna ciddi anlamda yön veren **Taraf**, demokratik Türkiye'nin en çok satan ve en çok reklam alan gazetesi olmaya aday, ileri adım atmak ve büyümek için de sadece biraz finansal kaynağa ihtiyacı var o kadar, dolayısıyla **Taraf** bir yatırım bankası için çok sağlam bir değer olabilir.

Bir dakika, tam burada aklıma geldi, **sizce ben çok mu hayalperest biriyim?** Nedendir bilmiyorum, olanlardan çok, olabilecekleri düşünüyorum hep, bu yüzden kafam proje bavulu gibi... Evet, galiba hayalperestim. Türkiye'de "hayelperest " sıfatının neredeyse insanları küçümsemek için kullanılan bir kavram olduğunu da biliyorum ama olsun, bence hayalperest olmak güzel bir şey.

Baksanıza, **hayalperest sanatçılar olmasaydı bilimadamları belki de bugün gündelik hayatımızda yaygın olarak kullandığımız pek çok nesneyi icat edemeyecekti.** Uzay Yolu (**Star Trek**) dizisinin episodlarını aklınızdan geçirin: Oradaki **açılır kapanır kapılar, dokunmatik ekranlar, plazma televizyonlar, telekonferans...** Bütün bunlar bu dizide varken hayatta yoktu, bu diziden esinlenen bilimadamları bu hayalleri gerçeğe dönüştürdüler. Üstelik aradan çok fazla bir zaman geçmeden...

Demek ki önce hayal etmek gerekiyormuş. Türkiye’de ise hayal edeni hayalperest deyip küçümsüyorlar.

Sosyalistlerin toplumsal eşitlik hayaline böyle yaklaşıyor mesela, oysa ne güzel bir hayal. Ama ne yazık ki bu hayali gerçekleştirmek için önce devrim yapma koşulu var, bu koşul, eşitliği gerçekleştirilesi zor bir ütopya haline getirdi. Peki, başka ütopyistler ve ütopyalarını gerçekleştirenler yok mu bizim ülkede? Said-i Nursi var: Okullar açma, gençleri buralarda okutma hayali vardı. Bugün O’nun bu hayalini Fethullah Gülen ve ekibi gerçekleştirdi. Bu açıdan Gülen de bir hayalperesttir, çünkü pek çok insanın küçümsediği bir hayale sahip çıktı ve onu projelendirip hayata geçirdi. Üstelik sadece Türkiye’de değil, başka ülkelerde de okullar açtı, buralarda yoksul çocukları okutarak, onların ve ailelerinin hayatında büyük bir fark yarattı. Sosyalistlerin eşitlik ütopyasından farklı olarak, belli bir ülke sınırı ve köşeli bir politik sistem ön koşulu getirmeden, ideallerini varolan sistem içinde gerçekleştiren bir ütopyacı oldu **Fethullah Gülen** (Diğeri ise çocuk köyleri projesini geliştiren **Aziz Nesin**’dir).

Ancak **Türkiye’de herkesin hayalini kırıp kuşa çeviren bir sistem var**, bu sistem, Gülen gibi güzel hayalleri olan bir ismi sürgüne gönderiyor, hepimizi heyecanlandıran açılım ve **barış hayaline, DTP’yi kapatarak köstek oluyor, ülkeyi ruhen ikiye bölerek, Kürt-Türk bütünleşmesi ve büyük Türkiye hayalini bitiriyor**. Bunun sebebi, hepimiz değişirken, hayat nehrinden bir daha aynı su akmazken, bu sistemin bir türlü değişmemesi. Çünkü bu sistem, **içine girdiği Faraday kafesi** nedeniyle hiç bir gelişmeden, hiç bir dönüşümden ve çevrili olduğu halkın taleplerinden zerre kadar etkilenmiyor, aksine **halktan ve hayattan gelen enerjiyi bir paratoner gibi geri yansıtarak toprağa iletiyor, yok ediyor**.

TEK KELİMEYLE

Laik mağazalara karşı Hristiyan cihadı

Christmas alışverişi yapan müşterilerine dinî içerikli **Merry Christmas** demek yerine, laik içerikli **Happy Holiday-Mutlu tatiller** diyen mağazalar, aşırı Hristiyan grupları kızdırdı, bu gruplar bu mağazaların isimlerinden oluşan bir “**kara**” liste yayınladılar.

Amerika’yı çıldırtan seksokolik

Amerikan televizyonları adeta çıldırmışçasına hiç bıkmadan **Tiger Woods** haberleri veriyor, TV’ler, temiz çocuk görünümlü **bu ünlü golfçunun**, karısını düzinelerce kadınla aldatmasına veryansın ederken, bir yandan da adamın yattığı kadınları ekranlarına konuk edip, detayları soruyorlar.

New York’ta poşu modası

Poşu modası yazın başlamıştı, soğuklar bastırınca haliyle bu moda daha da yaygınlaştı, sokaklarda pek çok New Yorkluyu, boyunlarında poşularıyla (Araplar keffiyeh diyor) görebilirsiniz, ancak bu poşular sadece gri-beyaz ve siyah renklerinin kombinasyonundan değil, her çeşit renkten oluşuyor.

Bir Kürde gönül verdim

Brooklyn'de **Kurdish Library and Museum** adlı küçük bir Kürt müzesi ve kütüphanesi var, müze, **Vera Beaudin** adlı Amerikalı ile **Madhat Kakei** adındaki Kürt ressamın aşkından doğmuş, Madhat, erken yaşta ölünce, Vera ona olan aşkını yaşatmak için bu müzeyi kurmuş.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar

Hıdır Geviş 20.12.2009

Şehirli bir tarla faresi olarak, metroda tıngır mıngır gidiyorum, bir yandan da **Aynur**'un akşamdan dinlediğim albümünden aklımda kalan şarkıları mırıldanıyorum. Allah göstermesin, bir tanıdık beni bu halde görse, **"Bu Hıdır iyice delirmiş"** diyecek, aman canı sağolsun, desin. Yolculuk bittiiiiii, 34. Sokak'tan yeryüzüne çıkıyorum. Merdivenlerin tam bitiminde, solda bir havalandırma ızgarası var, **hava buz gibi, evsiz (homeless) bir adam, bu ızgaranın üzerine yüzükoyun uzanmış, aşağıdan üflenerek sıcak havayla ısınmaya çalışıyor.** Bu tür manzaralarla karşılaşınca korkuyorum, ya ben de bir gün böyle bir ızgaranın üzerinde ısınmak zorunda kalırsam diye... Öyle ya şu anki yaşam biçiminin hiç bir garantisi yok, zaten ekonomi kötü, işinden atılan insanlar, bekârlar, evli çiftler, aileler, evlerini kaybediyor, çok çok kötü evlere taşınıyorlar. Bu insanlar altı ay boyunca işsizlik maaşı alıyor, şimdi devlet bunu bir seneye kadar uzattı, eeee ondan sonra peki? Ya ekonomi böyle giderse ve o insanlar tekrar iş bulamazlarsa ne olacak?

Şehir insanları topraksız insanlar, yani aslında toprağından ekmeğini kazanan köylüler gibi bir yere bağlı değiller, **çoğumuz ekmeğimizi sahibi olmadığımız şirketlerden kazanıyoruz, nerde iş bulursak rahatlıkla oraya taşınabilen mobilize insanlarız.** Bu durum biz şehirliye hayatın nimetlerinden daha fazla nasiplenme imkânı verirken, daha fazla risk almayı da beraberinde getiriyor. Nitekim bu tür krizlerde, işini kaybetme, evini kaybetme, ilişkilerini kaybetme ve ortada kalakalma riskleri nedeniyle kaygılarımız çok daha yüksek ve yıpratıcı oluyor. Bunun yanı sıra, **bir köyün sınırlarında kalmak, orada aynı insanlara bağımlı yaşamak ve onlarla bir ömür boyu muhatap olmak zorunda olmadığımız için, iyi ve kötü pek çok şeye, yani değişmeye, suç işlemeye, acımasızlığa, birbirimizle oynamaya ve yaratıcılığa daha meyilli oluyoruz.** Aman neyse can sıkıcı konular bunlar, geçelim.

Amacım **Muhsin ve İdris**'le buluşup, **George Clooney**'in yeni filmi **Göklerde**'yi (The Up in The Air) izlemek. Midtown'ın doğusundaki **AMC Loews** adlı sinema zincirinde izleyeceğiz filmi.

Amaaaaaan hay Allah kahretmesin, neşem yerine gelir diye düşünürken bu film beni daha da bir bunalıma soktu. Gerçekten etkileyici ve insana çok dokunan bir film. Hayatı uçaklarda geçen, bir şehirden ötekine seyahat edip Ryan adlı profesyonel bir işten kovucunun etrafında dönüyor olaylar. Ryan, **her gün farklı şirketlerde çalışan onlarca insanı işten kovarken, onların hayatında nasıl bir yıkıma yol açtığı umurunda bile değildir, nereye kadar umurunda olacak ki, işi bu.** Ancak bir gün, okuldan yeni mezun hırslı ve acımasız bir genç kızın kendi şirketinde işe alınması Ryan'ın hayatında bir yıkımla birlikte bir kendini sorgulama süreci başlatır. **Bu yıkımda, yeni kuşakla çarpışmanın verdiği yeniklik ve eziklik duygusu önemli bir rol oynar.** Natalie adlı bu kızın şirket için önerdiği yeni management yöntemleri, Ryan'ın şirket için eski önemini

kaybetmesine yol açar. Bu orta yaşı geçmiş adam da duygusal bir ilişki yaratarak ve bir yerlere yerleşmeye çalışarak yaşadığı yıkımın üstesinden gelmeye çalışır... Uzun boşluğunda dönüp duran yalnız bir yıldız gibi, aniden geldiği yere, memleketine, ailesine dönmeye karar verir. Ancak bu arayış süreci, O'nun dünyasında başka bir yıkıma daha yol açar. İlişki kurduğu ve sevmeye başladığı kadın, Ryan'ın duygularıyla oynar. **Ryan böylece bazen ilişkilerin ne kadar güvenilmez ve sahte olabileceğini tekrar hatırlar.**

Bununla birlikte yeni mezun olmanın verdiği enerjiyle işine sıkı sıkı sarılan ve kendi yeteneklerini ispat etmeye çalışan Natalie için de bu adamla tanışması bir çeşit yıkım getirir. Kendini işine ve kariyerine adanmış, nişanlısını soğuk bir telefon mesajıyla kaybetmesine yol açar, bir; **iş dünyasının ve hayatın okulda öğrendiklerinden çok daha farklı bir dünya olduğunu** ve tecrübenin önemini keşfeder, iki. Hırsları nedeniyle acımasızlaşan bu kızın öğrendiği bir şey daha olur, tıpkı **Milliyet** gazetesinin başarılı finans uzmanı **Kadife Şahin**'in bir zamanlar bana öğrettiği gibi; aslında hiç bir şeyin bir insandan daha önemli olmayacağı gerçeği.

Sonuç olarak, bu film, bir yandan **Fedex, Microsoft, Citibank, IBM** gibi çok uluslu dev aktörlerle bir çeşit **şirket oligarşisine dönen modern kapitalist dünyanın** geldiği duruma dokunurken, bir yandan da bu oligarşiye alkış tutan, taşıyan ya da arada kalan bizleri, kendi kendimizi sorgulamaya teşvik ediyor. **Biz basit bir insan ya da siyasal bir varlık olarak kendi ilişkilerimize ne katıyoruz?** Sağcı, milliyetçi, dindar, liberal ya da her ne isek, **bu siyasal farklılıklarımızı gündelik ilişkilerimize nasıl ve ne şekilde yansıtıyoruz?** Bu fark bizi daha insancıl olmaya, koruyucu olmaya, merhametli olmaya, hoşgörülü olmaya, saygılı ve adil olmaya zorluyor mu zorlamıyor mu, işte bütün mesele bu.

TEK KELİMEYLE

New York'un Haydar Dümen'i kim

Eski New York valisiyle yatıp skandallara yol açan telekız Ashley Dupre, **New York Post** gazetesine yazar oldu. Seksi Ashley, köşesinde okurlarının cinsellikle ilgili sorularını cevaplıyor. İşte bir soru: "Sevgilime daha önce kaç erkekle yattığımı söylemek zorunda mıyım? Cevap: aaa ne münasebet...

Savaşma seviş sevişemiyorsan da anlaş

Obama'nın **Afganistan**'a asker gönderme kararı Amerika'daki bazı liberalleri kızdırdı, bu kesim Obama'ya savaşma seviş önerisinde bulunmuyor ama Talibanlarla masaya oturup anlaş artık diyorlar, gerekçeleri de şu: savaşlar artık düşmanı yok ederek değil, düşmanla anlaşarak bitiyor.

Disney'den ilk siyah prenses

Düşünün siyah bir çocuksunuz ve çizgi filmlerdeki prens ve prenseslerin hepsi beyaz, komplekse girmez misiniz, nihayet Obama çağıyla birlikte Walt Disney firmasının kafasına dank etti ve **The Frog Princess** (Kurbağa Prenses) filmindeki prenses karakteri beyaz değil siyah oldu.

Laik kadınlar da Harem-selamlık sever

Amerika’da sadece kadınların alındığı spor salonları var, yedi şubesi olan **Health Works Fitness** bunlardan biri, müşterileri ise ne aşırı Hristiyan ne de aşırı Müslüman, aksine laik kadınlar. Onlar sadece erkeklerle aynı mekânda spor yapmak istemiyorlar, kadın kadına daha rahatlar çünkü.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kredi kartı soykırımı

Hıdır Geviş 27.12.2009

İşten geliyorum, hava çooooook soğuk, önünden geçtiğim kızarmış tavukçudan içeriye bakınca, dükkân camında kendi aksimi görüyorum, gülümsüyorum, kaldırımda değil de ayın sivilceli yüzeyinde yürüyen bir astronotu andırıyorum çünkü, ne çok şey giymişim. Bu arada yürüdükçe açlığım artıyor, karar verdim artık dışarıda yemeyeceğim, çok para gidiyor ama bu akşam da evde yemeğim yok ki. Süpermarkete gideyim de pişirmek için bir şeyler alayım bari. Organik tavuk alabilirim, yakındaki market pahalı satıyor, **üç parça tavukgöğsü 23 dolar**, altı sokak ötede, A&P diye bir süpermarket zinciri var, orada fiyatlar yarı yarıya daha ucuz, yönümü oraya çeviriyorum.

Organik tavuğumu, organik soya sütümü, bir adet yeşilbiberimi, iki domatesimi aldıktan sonra kasaya geldim, bekliyorum, önümde bir kadın var, Allah’ım işi bir türlü bitmiyor, elindeki kuponları kasiyere vermiş, kuponlar birbirine karışmış, ikisi de karışıklığın içinden çıkmaya çalışıyorlar.

Burada pazar günleri gazeteler sayfalarca indirim kuponları veriler, **kadınlar makası ellerine alır, saatlerce cırt cırt cırt bu kuponları keserler**, haftalık alışverişlerini yapmak için markete gittiklerinde ise ne bileyim pirinçte yüzde 10 indirim kuponu, ette 50 cent indirim kuponunu kullanırlar. Aslında elde ettikleri kazanç harcadıkları onca zamana değmez bile ama onlar bunu kâr sayarlar. **İnsanlar galiba alışveriş edince kendilerini suçlu hissediyorlar, bu tür indirim kuponları ise onlardaki bu suçluluk hissini biraz azaltıyor ya da yok ediyor.** Türkiye’de de öyle değil midir, kadınlar ısrarla üç kuruş beş kuruş indirim yaptırıp mağazacıları, pazarcıları terletmeye bayılırlar, sadece parasından değil bu indirim yaptırma çabası, ellerindeki parayı bir başkasına verirken yaşadıkları suçluluk hissini hafifletmek. İnternetteki alışveriş siteleri de bunu bildikleri için hayali indirimler uyguluyorlar, tüketici balıklar bu yemlere atlar, çok da ihtiyaçları olmayan şeyleri alınca boşa para harcamış gibi değil, kaçmak üzere olan bir fırsatı yakalamış, kendilerine iyilik yapmış gibi hissederek.

Eve geldim, elim çabuktur, 45 dakikada bir sürü şey hazırladım, yemeğimi yerken de çok yetenekli bir belgeselci olan **Caner Canerik**’in muhteşem güzellikteki **Pirdesur (Kırmızıköprü)** adlı belgesel filmini izledim. Kürt köylerindeki insanların gündelik yaşamlarını, kültürlerini, alışkanlıklarını çok güzel, çok insancıl bir dille anlatıyor Caner. **TRT 6**, Caner gibi belgeselcileri iyi değerlendirmeli.

Film sonrasında uyumamak için elime sehpanın üzerinde duran İncil’i aldım ve önceki gün kaldığım yerden okumaya başladım. Uyumamalıyım çünkü gece saat 2’de **Elazığ Araştırma Hastanesi**’ni aramam lazım,

teşekkür etmek için annemin doktoru **Mehmet Balin**'le görüşmeliyim. Annem hem doktorunu hem de hastaneyi öve öve bitiremiyor, "burası İstanbul'daki özel hastanelerden daha iyi" diyor. Annem o kadar çok hastane gezdi ki bu konuda uzman gibi bir şey. Neyse, bizimle sizin aranızda yedi saatlik bir saat farkı var. Bu nedenle telefon için gece 2'yi bekliyorum ki sizde sabahın 9'u olsun.

Elimdeki İncil'in bir bölümünde şöyle bir cümle geçiyor: "**Zenginler fakirleri yönetir ve borçlular borç verenlerin kölesi olur...**" Bu cümle, geçenlerde NBC televizyonunda izlediğim bir haberi hatırlattı. Haberde, Christmas alışverişi yapan insanlarla röportajlar yapılıyor, çoğu alışverişlerinde kredi kartı kullanmadıklarını peşin parayla ödeme yaptıklarını söylüyor. Amerikalıların genel alışkanlığına çok aykırı, çok yeni bir durum bu. Burada kimin cüzdanını açsanız 10'a yakın kredi kartı çıkar. Ancak bu son kriz bu alışkanlığı değiştiriyor.

Aslında kredi kartı düşmanlığının yaygınlaşmasında kiliselerin önemli bir fonksiyonu var. Özellikle de **Evangelical** kiliselerinde cemaatler ciddi anlamda bilinçlendiriliyor. Bu cemaat içinde giderek popülerlik kazanan **Dave Ramsey**, kredi kartı düşmanlığını aşılayanların önde gideni. Milyonlarca Hristiyan, bilet alarak, Ramsey'in konuşmalarını dinlemeye gidiyor, bu ekonomik krizde harcamalarını nasıl yapmaları gerektiği yolunda Ramsey'den yararlı tavsiyeler alıyorlar. Aslına bakarsanız Ramsey'in önerileri çok geleneksel ve bildik, hatta bizim Cemo'nun (**Cemile Çakır**) bana önerdiklerine benziyor; **her şeyi satın almaya kalkma, yemeğini evde ye, kredi kartı kullanma, para biriktir**. Hatta Ramsey, sahnede bir de soykırım gerçekleştiriyor ve kredi kartlarını makasla bir güzel kesiyor, aynısını yapmayı herkese öneriyor. Evet, doğru, kredi kartları sayesinde bizim olmayan paraları harcayıp borca giriyoruz, bu bağımlılıktan kurtulmak gerekiyor, **bu durum belki kapitalist ekonomiyi de hizaya sokar, o da çılgınca harcayan tüketicilere bağımlılıktan kurtulur ve kendine başka bir yol bulur**.

TEK KELİMEYLE

Modern ailede neler oluyor

ABC'nin yeni komedi dizisi *Modern Aile*, Amerika'daki farklı etnik ve cinsel gruplara göre yeniden şekillenen aile modelini öne çıkarıyor: evin gey oğlu bir erkekle evli ve bir çocuk evlat ediniyor, baba ise İngilizceyi aksanlı konuşan Latin bir genç kadınla ikinci evliliğini yapmış...

Hollywood'un ikinci büyük özrü

Kızılderililerin Amerikan ordusu tarafından nasıl katledildiğini vurgulayan *Küçük Dev Adam* filmi, Hollywood'dan gelen bir özür filmiydi, Hollywood şimdi de fantastik bir film olan *Avatar* aracılığıyla Iraklılardan özür diliyor, biraz üstü kapalı bir yoldan ama olsun.

En güzel Christmas şarkıları Musevilerden

Bugünlerde bütün alışveriş mekânlarında klasik Christmas şarkıları çalıyor: *Let it snow, I'll be home for Christmas, Silver bells, Santa Baby, Rudolph the red nosed reindeer...* İşin ilginç bütünü bu güzel şarkıların bestecilerinin Musevi olması, demek ki melodilerin ve duyguların dili bir.

Finans şirketler iyice pintileşti...

Ekonomik kriz nedeniyle harcamaları göze batan New York'taki finans şirketleri, her masraftan kısıyor, bu şirketler, elemanları için verdikleri geleneksel Christmas partilerini ya pas geçiriyorlar ya da JP Morgan'ın yaptığı gibi şirket kafeteryasında kalitesiz içki ikram ederek partiyi ucuza getiriyorlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kredi kartı soykırımı

Hıdır Geviş 27.12.2009

İşten geliyorum, hava çooooook soğuk, önünden geçtiğim kızarmış tavukçudan içeriye bakınca, dükkân camında kendi aksimi görüyorum, gülümsüyorum, kaldırımda değil de ayın sivilceli yüzeyinde yürüyen bir astronotu andırıyorum çünkü, ne çok şey giymişim. Bu arada yürüdükçe açlığım artıyor, karar verdim artık dışarıda yemeyeceğim, çok para gidiyor ama bu akşam da evde yemeğim yok ki. Süpermarkete gideyim de pişirmek için bir şeyler alayım bari. Organik tavuk alabilirim, yakındaki market pahalı satıyor, **üç parça tavukgöğsü 23 dolar**, altı sokak ötede, A&P diye bir süpermarket zinciri var, orada fiyatlar yarı yarıya daha ucuz, yönümü oraya çeviriyorum.

Organik tavuğumu, organik soya sütümü, bir adet yeşilbiberimi, iki domatesimi aldıktan sonra kasaya geldim, bekliyorum, önümde bir kadın var, Allah'ım işi bir türlü bitmiyor, elindeki kuponları kasiyere vermiş, kuponlar birbirine karışmış, ikisi de karışıklığın içinden çıkmaya çalışıyorlar.

Burada pazar günleri gazeteler sayfalarca indirim kuponları veriler, **kadınlar makası ellerine alır, saatlerce cırt cırt cırt bu kuponları keserler**, haftalık alışverişlerini yapmak için markete gittiklerinde ise ne bileyim pirinçte yüzde 10 indirim kuponu, ette 50 cent indirim kuponunu kullanırlar. Aslında elde ettikleri kazanç harcadıkları onca zamana değmez bile ama onlar bunu kâr sayarlar. **İnsanlar galiba alışveriş edince kendilerini suçlu hissediyorlar, bu tür indirim kuponları ise onlardaki bu suçluluk hissini biraz azaltıyor ya da yok ediyor.** Türkiye'de de öyle değil midir, kadınlar ısrarla üç kuruş beş kuruş indirim yaptırıp mağazacıları, pazarcıları terletmeye bayılırlar, sadece parasından değil bu indirim yaptırma çabası, ellerindeki parayı bir başkasına verirken yaşadıkları suçluluk hissini hafifletmek. İnternetteki alışveriş siteleri de bunu bildikleri için hayali indirimler uygularlar, tüketici balıklar bu yemlere atlar, çok da ihtiyaçları olmayan şeyleri alınca boşa para harcamış gibi değil, kaçmak üzere olan bir fırsatı yakalamış, kendilerine iyilik yapmış gibi hissederek.

Eve geldim, elim çabuktur, 45 dakikada bir sürü şey hazırladım, yemeğimi yerken de çok yetenekli bir belgeselci olan **Caner Canerik**'in muhteşem güzellikteki **Pirdesur (Kırmızıköprü)** adlı belgesel filmini izledim. Kürt köylerindeki insanların gündelik yaşamlarını, kültürlerini, alışkanlıklarını çok güzel, çok insancıl bir dille anlatıyor Caner. **TRT 6**, Caner gibi belgeselcileri iyi değerlendirmeli.

Film sonrasında uyumamak için elime sehpanın üzerinde duran İncil'i aldım ve önceki gün kaldığım yerden okumaya başladım. Uyumamalıyım çünkü gece saat 2'de **Elazığ Araştırma Hastanesi'**ni aramam lazım, teşekkür etmek için annemin doktoru **Mehmet Balin'**le görüşmeliyim. Annem hem doktorunu hem de hastaneyi öve öve bitiremiyor, "burası İstanbul'daki özel hastanelerden daha iyi" diyor. Annem o kadar çok hastane gezdi ki bu konuda uzman gibi bir şey. Neyse, bizimle sizin aranızda yedi saatlik bir saat farkı var. Bu nedenle telefon için gece 2'yi bekliyorum ki sizde sabahın 9'u olsun.

Elimdeki İncil'in bir bölümünde şöyle bir cümle geçiyor: "**Zenginler fakirleri yönetir ve borçlular borç verenlerin kölesi olur...**" Bu cümle, geçenlerde NBC televizyonunda izlediğim bir haberi hatırlattı. Haberde, Christmas alışverişi yapan insanlarla röportajlar yapılıyor, çoğu alışverişlerinde kredi kartı kullanmadıklarını peşin parayla ödeme yaptıklarını söylüyor. Amerikalıların genel alışkanlığına çok aykırı, çok yeni bir durum bu. Burada kimin cüzdanını açsanız 10'a yakın kredi kartı çıkar. Ancak bu son kriz bu alışkanlığı değiştiriyor.

Aslında kredi kartı düşmanlığının yaygınlaşmasında kiliselerin önemli bir fonksiyonu var. Özellikle de **Evangelical** kiliselerinde cemaatler ciddi anlamda bilinçlendiriliyor. Bu cemaat içinde giderek popülerlik kazanan **Dave Ramsey**, kredi kartı düşmanlığını aşılayanların önde gideni. Milyonlarca Hristiyan, bilet alarak, Ramsey'in konuşmalarını dinlemeye gidiyor, bu ekonomik krizde harcamalarını nasıl yapmaları gerektiği yolunda Ramsey'den yararlı tavsiyeler alıyorlar. Aslına bakarsanız Ramsey'in önerileri çok geleneksel ve bildik, hatta bizim Cemo'nun (**Cemile Çakır**) bana önerdiklerine benziyor; **her şeyi satın almaya kalkma, yemeğini evde ye, kredi kartı kullanma, para biriktir.** Hatta Ramsey, sahnede bir de soykırım gerçekleştiriyor ve kredi kartlarını makasla bir güzel kesiyor, aynısını yapmayı herkese öneriyor. Evet, doğru, kredi kartları sayesinde bizim olmayan paraları harcıyıp borca giriyoruz, bu bağımlılıktan kurtulmak gerekiyor, **bu durum belki kapitalist ekonomiyi de hizaya sokar, o da çılgınca harcayan tüketicilere bağımlılıktan kurtulur ve kendine başka bir yol bulur.**

TEK KELİMEYLE

Modern ailede neler oluyor

ABC'nin yeni komedi dizisi *Modern Aile*, Amerika'daki farklı etnik ve cinsel gruplara göre yeniden şekillenen aile modelini öne çıkarıyor: evin gey oğlu bir erkekle evli ve bir çocuk evlat ediniyor, baba ise İngilizceyi aksanlı konuşan Latin bir genç kadınla ikinci evliliğini yapmış...

Hollywood'un ikinci büyük özrü

Kızılderililerin Amerikan ordusu tarafından nasıl katledildiğini vurgulayan *Küçük Dev Adam* filmi, Hollywood'dan gelen bir özür filmiydi, Hollywood şimdi de fantastik bir film olan *Avatar* aracılığıyla Iraklılardan özür diliyor, biraz üstü kapalı bir yoldan ama olsun.

En güzel Christmas şarkıları Musevilerden

Bugünlerde bütün alışveriş mekânlarında klasik Christmas şarkıları çalıyor: *Let it snow, I'll be home for Christmas, Silver bells, Santa Baby, Rudolph the red nosed reindeer...* İşin ilginç bütün bu güzel şarkıların

bestecilerinin Musevi olması, demek ki melodilerin ve duyguların dili bir.

Finans şirketler iyice pintileşti...

Ekonomik kriz nedeniyle harcamaları göze batan New York'taki finans şirketleri, her masraftan kısıyor, bu şirketler, elemanları için verdikleri geleneksel Christmas partilerini ya pas geçiriyorlar ya da JP Morgan'ın yaptığı gibi şirket kafeteryasında kalitesiz içki ikram ederek partiyi ucuza getiriyorlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni yılı nasıl kaçırdım

Hıdır Geviş 03.01.2010

Şehir yine turist kaynıyor, yerlisi yabancı her yerden gelmişler, yeni yıla New York'ta girmek istiyorlar, büyük bir ihtimalle de çoğu **Times Square**'de girmek isteyecek. Televizyondan izledim, insanlar sabahın 10:00'ından itibaren Times Square'e gidip gecenin 12:00'ını beklemeye başlamışlar bile. Zaten belli bir saatten sonra meydana yer bulmak mümkün değil, akşamın 5:00'ı gibi iyice doluyor, 10:00 gibi gittiğinizde ise meydana sadece üç-dört sokak yaklaşabiliyorsunuz, o kadar. Hiç anlamıyorum, diyelim sıkıştınız, tualete gitmeye kalktığınızda geri dönebilmeniz mümkün değil. Oraya bir şey içmeden gitmek lazım. Tabii biraz paranız varsa bu eziyeti çekmenize gerek yok. Diyelim ki **375 dolar verdiğinizde Hard Rock Café**'nin Times Square'deki şubesine gidip orada yeni yıla girebilirsiniz. Üstelik meydanadaki o kalabalığı nasıl aşp da binaya gireceğiniz konusunda size özel bir kroki veriyorlar. Verdiğiniz paraya orada yemek yiyor, müzik dinliyor, istediğiniz kadar da içiyorsunuz. Her şey Times Square civarında olup bitmiyor tabii. Kentin öteki bar, gece kulübü ve lokantaları da özel programlar sunuyor. Çoğu mekân belli bir para alıyor, buna istediğiniz kadar içebileceğiniz açık bar da dahil oluyor. Fiyatlar mekânına göre değişiyor, 45 dolara da yer var, 400 dolara da yer var, daha fazlaya da yer var. Bazıları ise sadece aşırı talep nedeniyle 20 dolar civarında giriş ücretleri alıyor ama bedava içki yok. Benim bildiğim bir kaç bar ise giriş miriş parası almazken, müşterilerine de yeni yıla giriş ânında kadeh kaldırırsınlar diye plastik bardaklarda bedava şampanya da verdi.

"Peki Hıdırcım, bunları boş ver de kendinden bahset sen, ne haltlar karıştırdın" diye sorabilirsiniz. Olur, söyleyeyim, gizlim saklım yok, benim o gece melaikelerden pek bir farkım yoktu. Aslına bakarsanız kendime **ucuz bir şampanya** almış, dolaba koymuştum, bir gün öncesinden de **kurufasulye** yapmış hazır etmişim: **evde tek başıma, aşırı beklentilerden uzak, sakın bir yılbaşı gecesi geçirmek istiyordum.** Bilirsiniz, insanlar bu günü daha çok başkalarıyla geçirmek, daha önce hiç yapmadıkları, yavan hayatlarına sıra dışı bir deneyim katacak bir şeyler yapmak isterler. Bu amaçlarına ulaşmak için de çok para harcamaya ve çok içmeye meyilli olurlar. Yılbaşı gecesine dair çok iyi vakit geçirmeye, çok eğlenmeye dayalı, bazen aşırı bazen gerçeküstü olan beklentiler gerçekleşmeyince de hayal kırıklığına uğrarlar. Ben de hayal kırıklığına uğradım ama farklı bir açıdan; nasıl mı, anlatayım.

O gün çoğu işyeri yarım gündü, ben 16:00 gibi işten çıktım. Eve gelir gelmez bir kaç ek şey daha hazırladım, sofrayı kurup sandalyeme yerleştirdim ve içimden dua ettim: **"Tanrım, dünyada herkesin yüzü gülsün, kimse aç ve açıkta kalmasın, anneme, babama, bütün aileme, arkadaşlarıma, okurlarıma, tüm insanlara hayvanlara ve doğaya sağlık, huzur, zenginlik, Taraf'a da uzun ömürler ver lütfen."**

Yemek faslı bayağı uzundu; çok yedim, yerken de Lübnanlı, Suriyeli, Mısırlı, Faslı şarkıcıların şarkılarını dinledim. Bazı isimleri sayayım size, internetten bakarsınız belki: **Ragheb Alama, Elissa, Haifa, Nancy Ajram, Rami Ayach, Fadi Andrawos, Wael Kfoury ve Samira Said**. Bu şarkıcıları dinledikçe Türkiyeli popçuların onların müziğini nasıl yağmaladığını da keşfedeceksiniz.

Yemek sonrası her zamanki yerime, koltuğuma geçtim oturdum. Başıma da, bir arkadaşımın verdiği, üzerinde "Happy New Year" yazılı plastikten bir kral tacı taktım. TV'yi açtım. Bazı televizyon kanalları Times Square'den canlı yayın yapıyordu. **Sütü çok severim**, 23:00'a doğru canım çekti, yerimden kalkıp bir bardak süt doldurdum. **Koltuğuma dönüp sütümü içtikten sonra öylece sızıp kalmışım**, üstelik ağzıma bir damla şampanya bile koymadan, tüh, yeni yıla girmeden uyudum. İşte benim hayal kırıklığım da bu oldu. Böyle yani, size göre renksiz ve sıkıcı olabilir ama benim yılbaşı gecem gayet güzel geçti, çok memnun kaldım. Size aslında benim kayak maceramı da anlatmak istiyordum, kayarken dosta düşmana nasıl rezil olduğumu... Onu da sonra anlatırım artık...

Not: Kürt gençlerine bir tavsiyede bulunmak istiyorum. Yeni bir yıla girdik, bu yılı gerçekten kendiniz için yeni bir yıl yapın lütfen. Sizi tahrik edecek ve kızdıracak gelişmelere karşı sabırlı ve sakin olmayı bilin. Kendinize beş yıllık bir plan yapın. Bu süreç içinde ne yapmak istiyorsunuz, eğitiminizde ya da mesleğinizde nereye varmak istiyorsunuz, yani kendinizden beklentilerinizi ve bu beklentilerinize nasıl ulaşacağınızı netleştirin. İnanın bana **eğitim, para ve entelektüel güç silahtan da sokaktaki kalabalıklardan da daha etkili faktörler**. Eğer kendi hayatınızda, ailenizin ya da yaşadığınız kentin hayatında fark yaratmak istiyorsanız, bilgi ve paraya ulaşmanın yollarını bulmalısınız.

TEK KELİMEYLE

Cehennem içindeki cennet

Rebecca Solnit'in **Cehennemde Kurulmuş Cennet** kitabı, şu soruya cevap arıyor; neden doğal felaketler insanları birden değiştirip, mücadelecı, cesur, birbirlerine karşı fedakâr ve anlayışlı yapıyor? Ona göre bu davranış değişikliği, berbat koşullara rağmen, toplumun eskisinden daha sevinçli olmasını sağlıyor.

Pasaklı lokantanın lezzetli yemekleri

New York'un Upper West Side semtinde, **Big Nick's** adlı bir lokanta var, içerisi Ankara pavyonları gibi aydınlatılmış, masalar kış kadar, duvarlarda ise bir ben asılı değilim, üstelik her taraf kir pas içinde ama yemekleri harika, ben çok memnun kaldım.

Neee, en mutsuz biz miyiz

Yeni bir araştırmaya göre en mutsuz insanlar **New York** eyaletinde yaşıyormuş, en mutlular ise **Florida**'da. Araştırmaya bakılırsa, mutluluk ve güneş arasında doğru orantılı bir ilişki var: soğuk ve az güneşli kuzey eyaletlerinde yaşayanlar mutsuz, sıcak ve güneşli güneyde yaşayanlar mutlu.

Amerika savaşıyor Çin kazanıyor

Amerikan hükümeti, Afganistan'daki savaş için **dakikada 57 bin dolar** harcarken, bu savaşta tek bir kurşun atmamış ve tek kuruş harcamamış olan Çin devleti, durumdan kazançlı çıkıyor, Çin, demir kömür ve bakır ihtiyacını karşılamak maksadıyla Afganistan'da maden çıkarma hazırlıkları başlattı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sosyete sporu

Hıdır Geviş 10.01.2010

Havalar o kadar soğudu ki evden çıkmak istemiyorum, hatta spor salonuna bile gitmeye üşeniyorum, mutfakta kendime değişik sıcak içecekler hazırlıyor, koltuğuma geçiyor ve lıkır lıkır içiyorum, içerken de televizyon ya da *youtube* izliyor veya kitap-dergi okuyorum.

Önceki günün akşamıydı, koltukta oturmuş, **Art in Amerika** adlı aylık sanat dergisini okuyor, bir çeşit Paraguay çayı olan **Yerba Mate** içiyorum. Bu çay güya **Amazon ormanlarından** toplanmış olan çeşit çeşit yabani bitkinin karışımıymış, içinde çeşit çeşit vitamin varmış, kına gibi kokuyor ama olsun, sağlıklı, içiyorum; yarasın.

İçerken, **Hunter dağındaki maceralarım** geldi aklıma. Zaten oradaki sahneler kaç gündür gözümün önünden geçip duruyor. Özellikle dağdan teleferikle aşağıya inme sahnesini anlatmam lazım sizlere: Ancak o sahneye gelene kadar bazı ek sahneler ve bilgiler vermek gerekiyor, başlıyorum: Bu Hunter dağı, Kış mevsiminde New Yorkluların kayak için günübirlik gidip geldiği bir yer. Üç saat çekiyor Bazıları bir kaç saat daha direksiyon sallayıp daha kuzeye, **Vermont, New Hampshire** ve **Maine'e** gidiyor, uçağa atlayıp ülkenin öteki yanındaki **Colorado**'ya gidenler de var.

Kayak takımlarımızı (bot, kızak ve sopa) yol üstündeki bir yerden yaklaşık 40 dolara kiraladık. Kayak pantolonunu satın almak gerekiyor ki 90 dolar civarında, ama ben Manhattan'da bir mağazada 19 dolara bir tane buldum, beş dolar da eldivenler tuttu. Kayma alanına giriş ise 50 dolar. Bu fiyatlardan da anlaşıldığı gibi burada kayak sosyete sporu olmuş olmuyor, her gelir seviyesinden insan gidebiliyor.

Kayak bölgeleri ise kısım kısım, yeni başlayanlar, orta düzeydekiler, ileri düzeydekiler ve çok iyi düzeydekiler için ayrı kayma yerleri var. Neyse **Kürt İdris** (Vanlı) ve **Kürt Muhsin** (Bitlisli) sağolsun beni **Türk Ömer**'in (Ömer Karatepe) başına atıp arazi oldular. Ömercik sabırlı ve sakin biri, aramızda en gencimiz ama bizden daha bile olgun davranışlı, sağolsun bana hocalık yaptı. Başlangıç seviyesindekilerin olduğu kısımda birlikte kaydık. Düşmediğimi kanıt göstererek çok iyi bir kayakçı olduğumu iddia etti. Bense bunu pek inandırıcı bulmadım, gaz veriyor diye düşündüm. Ömercik bir süre sonra ayrıldı, ben oralarda biraz daha takıldım. Günün ilerleyen saatlerinde canım sıcak bir şeyler içmek istedi. İdris, Ömer ve Muhsin'den oluşan **Kürt-Türk çetesi**, bana ileri seviyedekilerin çıktığı tepeye çıkmamı, orada manzaralı bir kafeterya olduğunu, kafeteryada sıcak kakao satıldığını ve şöminenin başına geçip kakaomu içebileceğimi söylediler. Bu betimleme bana çok çekici geldi,

birlikte teleferiğe atladık, dağa çıkıyoruz, korkuyorum tabii, bu teleferiklere güven mi olur, sonuçta kabloya asılı giden bir koltuktan başka bir şey değil. Aklıma ister istemez **Moonraker** adlı **James Bond** filmindeki o korkunç teleferik sahnesi geldi, aman neyse kahretsin, vardık işte. Size söyleyeyim mi bu benim arkadaşlarım cidden çıldırmış. Kendileri iyi bilenlerin kaydığı dik yamaçlı ve dar pistten aşağıya doğru kayacaklar, "sen bu işi çözdün, gel bizimle, sonra birlikte tekrar geri döner, kafeteryaya gireriz" dediler. Ne demek çözdüm canım, daha yeni başladım kaymaya, onların sözüne kanmadım tabii, dikkat etmem lazım, Allah göstermesin kolumu bacağımı kırarım, kim bakar bana buralarda. Ne mi yaptım, kafeteryaya gidip sıcak kakaomu içtim, bir de soslisli sandviç yedim, acıkmıştım çünkü. Bu arada ayaklarımı mahveden botları çıkardım, zorla çıktı, rahatladım, ayaklarımı bir kalasa çivilemişler gibi hissediyordum, o kadar rahatsız bir bot yani... Nedense kafeteryadaki pek çok insan ya Rusça ya da Rus aksanıyla İngilizce konuşuyor, Rus toplumu kayağı seviyor demek ki.

Aradan bir saat geçti, çıktım, penguenler gibi karın üzerinde ilerleyerek teleferiğe vardım, aşağı ineceğim, yukarıdan inen teleferik koltuklarında benden başka kimse yok, çünkü herkes kayarak iniyor, benim bu durumum ise kayak kültüründe utanç verici bir şeymiş. Aşağıya varana kadar sinirlerim bozuldu, öteki hatla aşağıdan gelip yukarıya çıkan kayakçılar, geçerken bana manidar manidar bakıp sırtıyorlardı. Tanrım keşke sırtımda asılı, içinde onlarca tuvalet pompası olan bir varilim olsaydı, pompaları çıkarır çıkarır bana sırtanların suratına mızrak gibi fırlatırdım. İndiğim noktada ise teleferiğe binmek için kuyrukta bekleyenler, "Ooouuuüggg ne oldu, bir yerini mi kırdın zavallı çocuk" diyerek bana sözlü tacizde bulundular.

Neyse bu sahneyi unutup, Hunter dağına giderken **Mamaronek** adlı kasabada yer alan **Turkish Meze** adlı lokantada yediğim birbirinden güzel yemekleri hatırlamalıyım.

TEK KELİMEYLE

Aman Allahım üçü de mi

Darvin Porter'in *Newman* adlı kitabında ilginç bilgiler var: Kitapta, *Paul Newman*'ın kendisi gibi erkeklik sembolü olan diğer Hollywood yıldızlarıyla olan ilişkileri anlatılıyor, insana, ah abiler siz de mi dedirten ilişkilerden kastım şu: adamcağz bir gün M. Brando'nun öteki gün James Dean'in koynunda uyanıyor.

Hakaret et, döv beni, söv bana

MTV televizyonunun yeni showu benim gibi pek çok kokoşa, "*bu ne seviyesizlik*" dedirtiyor. Sekiz gencin gündelik yaşamının işlendiği showda, narsist oğlanlar, kızlar, saç jölesi saplantısı, gym, protein içecekleri, ev partileri, bullshit (boktan) muhabbetler, hakaret, kavga ve umursamazlık var; yani hayatın gerçekleri.

Adil ticaretin malları bunlar

Kahve çekirdeği gibi bazı malları satın alırken üzerinde *Fair Trade* (adil ticaret) ambleminin olup olmadığına dikkat ediyorum, çünkü bu amblem, ithal edilen o malın, üreticiden üç kuruşa alınıp yüz kuruşa satılmadığını, yani üreticinin sömürülmediğini ve hakkının yenmediğini belgeliyor.

Mona Lisa Da Vinci'nin travesti hali mi

Tarihsel şöhret *Mona Lisa* şimdi de kolesterolüyle gündeme geldi, altı üstü bir tablo olan bu hanımefendiyle ilgili başka söylentiler de var: diyorlar ki Mona Lisa *Da Vinci*'nin travesti haliymiş, yani Da Vinci bu tabloda kendisini kadın olarak çizmiş, yandaki iki resmi bir karşılaştırmaya bakalım...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Muhteşem beklentiler

Hıdır Geviş 17.01.2010

New Jersey eyaletine giden otobüslerin kalktığı *Port Authority* otobüs istasyonunun önünden geçiyorum, homeless olduğunu tahmin ettiğim bir adam karşıdan geliyor, **başının üzerinde besili, kocaman bir kedi var**, tepede uslu uslu oturmuş, etrafı süzüyor.

Açım, geride bıraktığım sokak kestanecisinden aldığım kestaneleri tek elimle acele acele soyup ağızma atıyor ve hızla yürüyorum. 42. Cadde'ye vardığımda sola dönüyorum, tam köşede havasıyla insanı çarpan bir kızcağız taksi durdurmaya çalışıyor, vücut dili bana ***Sex and The City*** adlı TV dizisindeki *Kerry*'nin taksi durdururkenki halini anımsatıyor, hatta onu aşikâr biçimde taklit ederken ondan daha havalı bile duruyor. **New York insanları böyle işte, bazen bu kent onların kendi oyunlarını sergiledikleri ve başrolde oynadıkları bir sahneye dönüşebiliyor**, o oyunda kendi beklentilerini ve hayal kırıklıklarını sergiliyorlar. O kız, taptığı bir starı oynarken hep arzuladığı bir yaşam biçimini elde etmiş olmanın verdiği gururu taşıyor, o adam ise bir 'uygunsuz' olarak toplumun uygunluk standartlarını tatlı bir üslupla taciz ederek, kendince eğleniyor, eğlenirken de bu toplumdaki zararsızca hınç alıyor belki de...

Bense daha da hızlanmalıyım, ah geldim işte, **Lion Theatre**'in giriş kapısından içeriye dalıyorum, az kalsın geç kalıyordum, oyun sekizde başlıyor. **Hintli arkadaşım Deb** kapıda beni bekliyor. Birlikte *Loaded* adlı oyunu izleyeceğiz. Aslında o akşam dışarı çıkasım yoktu, ama bu ayın 11'inde 19'uma bastım (siz bu rakamı canınızın çektiği gibi ileri geri çekebilirsiniz, ben biraz fazla geriye gitmiş olabilirim) doğum günü partime katılmayan Deb, bana tiyatro ısmarlayarak durumu telafi etmek istediğini söyledi ben de buna itiraz etmedim tabii.

Bu küçük tiyatrodaki sahne, Manhattan'daki tipik bir stüdyo apartmanı gibi dekore edilmiş: ortada bir yatak, yatağın sol yanında iki kişilik bir koltuk duruyor, onun arkasında giriş kapısı, yatağın kucunun dibindeki kapı banyoya açılıyor, başucundan ise mutfak bölgesine varılıyor, bir bölümü kırmızı tuğla ile kaplı duvar üzerinde çeşitli tablolar asılı duruyor, **yatağın üzerinde ise orta yaşlı bir adam ve sevgilisi çıplak bir vaziyette oynuyor, öpüşüyor ve koklaşıyorlar, maşallah, maşallah...** Sevgililerden biri 50'nin üzeri, diğeri ise 30'un altı. Oyun, bu iki insan arasındaki tartışma ve hesaplaşmaya dayalı. Tartışmaya neden olan şey ise iki ayrı kuşağın temsilcilerinin sahip oldukları beklentiler arasındaki fark ve bu farktan doğan çatışma. Daha doğrusu şöyle, genç olanın beklentileri daha yüksek, çünkü hem onun önünde bu beklentileri gerçekleştirecek uzun bir zaman dilimi duruyor, hem de tecrübesiz olduğu için hayal kırıklığına çok az uğramış, dolayısıyla umut dolu. Olgun olanın ise kişisel tarihi hayal kırıklıklarıyla dolu, bu nedenle beklentileri de asgari düzeyde,

tek istediği o anı yaşamak, o andan keyif almak, yani genç birini bulmuşken sürekli seks yapmak. Genç olan ise diğerini kendi beklentileriyle çizdiği resim çerçevesinin içine bir figür olarak yerleştirmeye çalışıyor, sevgili olmak, düzenli bir ilişki yaşamak ve belki de evlenmeyi planlıyor. Oysa iyi ve sağlıklı bir ilişki karşılıklı beklentilerin dengelenmesini gerektirir.

O akşam oyundan çıkarken Deb taksiye atlayıp, bir barda arkadaşlarıyla buluşmaya gitti, bense eve gitmek istedim. 42. Cadde üzerinden Times Square'e doğru yürüyorum, **bu bölgenin göz alıcı renkli ışıkları insanın dalıp gitmesini, zihninin başka zamanlara ve mekânlara kaymasını kolaylaştırıyor**. İşte o dalma anında Naciye Ercan ile geçen pazar Village'deki **Dante adlı pastanede** tatlılarımızı yerken aramızda geçen konuşmaları düşündüm. O da benim gibi eski bir gazeteci, şimdi burada New York'ta yaşıyor. O gün ben ona o da bana sormuştu: Neden geldin bu ülkeye? Cevabı kolay bir soru değil, şöyle ki başkalarının haklarını ararken kendi hakkı en çok yenen meslek grubu gazeteciler (muhabirler ve editörleri kastediyorum), bunun en büyük sorumlusu ise Özal çağında parlayan acımasız ve hırslı medya patronları. O patronlar grev kırarak, tatil günlerini kırarak, sigorta ödemeyerek, her üç ayda bir eleman atarak, sadece kendi beklentilerini öne çıkardıkları, çok kazanıp az verdikleri bir çeşit derebeylik kurdular; onların feodal yönetiminde çalışan gazetecilerin payına ise hayal kırıklıklarıyla beslenmiş bir çeşit travma düştü. Oysa benim hâlâ hayattan beklentilerim vardı ve kendi hayallerimi yaşamak istiyordum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dostum Brutus

Hıdır Geviş 24.01.2010

Buranın iç mimarisi bana at nalını anımsatıyor: üst üste konmuş at nalları... Nalın açık ucunda ise sahne var. **Manhattan'ın kuzey batısında yer alan Lincoln Center**'in beşinci katında, sahnenin sağ yanına denk düşen balkonun en ucunda oturuyorum, salonun en ucuz koltuğu bu... **Elazığlı** hemşehrim **İlhan Kubilay Geçkil** ile beraber **Elmo**'da pazar kahvaltısı yaptıktan sonra buraya geldim, yolda yağmura yakalandım, şemsiye de yok, her yerim ıslandı, o nedenle biraz huzurum kaçtı. İşte perde açılıyor, böylece **Shakespeare'in Romeo ve Juliet oyununun bir uyarlaması olan bale gösterisi** başlıyor. İyi olmuş bu uyarlama, Shakespeare'in karakterleri bu kez çan çan çene çalmak yerine, kelebek gibi , arı gibi, çekirge gibi yani bütün uçucu ve yarı uçucu hafif yaratıklar gibi dans edip duruyorlar. Bir ara sıkılıyorum, sahneye bakmak yerine salona bakıyorum. Orkestranın müziği eşliğinde kafamı kamera gibi aşağı yukarı çevirirken, kendimi uzay gemisinin penceresinden dışarı bakıyor gibi hissediyorum, **salon bu yarı karanlıkta öyle güzel ki...** Balkonların sahneye bakan yüzlerinde aralıklı olarak **Zeki Müren göbeği şekerini** anımsatan lambalar var.

Şu tavanın orta yerinden aşağıya doğru sarkan kocaman küre şeklindeki lambayı görüyor musunuz (biliyorum görmüyorsunuz), **keşke bir yarasa olsam da par par par uçarak o lambanın üzerine konsam**, lambayı sallayıp sallayıp seyircileri azıcık heyecanlandırırsam, uğultu yaratsam, dansçıları da gersem, hem böylece kendilerini kollamak için seyircilere değil bana bakarak dans etmek zorunda kalırlar, ben de kendimi önemli ve etkili hissederim. Şahitsiniz değil mi içimden ne kötülükler geçiyor .

İçimden geçen bu kötücül düşünceler normal mi peki, evet normal, çünkü **her insan iyilik ve kötülüğün kombinasyonundan ibaret**. İslam'a göre üzerimizde, **Kirâmen Kâtibin** meleklerini taşıyoruz, sol ve sağ omzumuzda ikamet eden bu melekler iyi ve kötünün yani günah ve sevabın kaydını tutuyorlar. Çünkü biliyorlar ki içimizde eylemlerimizi yönlendiren iyi ve kötü olmak üzere iki ayrı güç, iki ayrı ses mevcut. Bu seslerden hangisini dinleyeceğimiz konusunda ikirciklik yaşıyor, çoğu zaman hangisinin tavsiyesini yerine getirdiğimizin farkında bile olmuyoruz. Bu iki zıt tavsiye arasında bir denge tutturmak da ayrı bir sanat zaten, tıpkı Ying ve Yang arasında kurulu olan denge gibi.

Ying-Yang inanışına göre, karşıt güçler birbirleriyle bağlantılı ve birbirlerine bağımlıdır, gece ve gündüz, sıcak ve soğuk gibi... Her ne kadar dünyanın doğusundakiler alakasız bulsa da biz batıda yaşayanlar bu karşıtlıklar silsilesine iyi ve kötüyü de eklemişizdir: **iyi ve kötünün birbiriyle olan yakın ilişkisi, birbirine olan varlıksal bağımlılığı, birinin diğerine kolaylıkla dönüşebilirliği**, Ying ve Yang formülasyonuna uyuyor...

Bazı sanat eleştirmenleri, Romeo ve Juliet arasındaki aşk ilişkisinin de bir anlamda Ying-Yang inanışını yansıttığını düşünüyorlar. Burada **kadın ve erkek bir karşıtlıktır, Romeo erkek Juliet kadın, ikisi de birbirleriyle bağlantılı ve birbirlerine bağımlıdır ve sadece birbirleriyle varolabilirler**, kurdukları bu duygusal dengeyi sürdüremeyince de ölmeyi yeğlerler.

Peki, bu dengede iyilik ve kötülüğün varlığı hani nerde? Bunun için elimizdeki feneri, Juliet'in ana babasının üzerine tutmak gerekiyor. Ana baba kızlarını yetiştiren, koruyan, üzerine titreyen ve en çok sevendir ama aynı zamanda kızlarının sevdiği erkekle yani Romeo ile evlenmesine engel olarak da Onun ölümüne yol açanlardır, burada her ne sebeple olursa olsun, bilerek ya da bilmeyerek, dost karakteri yani anne-baba, düşman karakterine dönüşmüştür.

Amerika'da giderek popülerleşen bir kavram var: **Frenemy**. Bu kavram arkadaş anlamına gelen **friend** ve düşman anlamına gelen **enemy** sözcüklerinin birleştirilmesiyle türetilmiş, en yakınınızdaki dostunuzun aslında en büyük düşmanınız olabileceğine işaret eden bir sözcük, bir bakıma arkadaşı tarafından sırtından bıçaklanan Sezar'ın söylediği **"Et tu, Brute"** (**Sen de mi Brutus**) deyiminin modern bir karşılığı... Sezar döneminde arkadan bıçaklamayla düşmana dönüşen dost, modern zamanlarda kendini bu kadar açık biçimde belli emiyor. Her şey aslında psikolojik bir sabotaj şeklinde işliyor, arkadaşınız sizin bütün zaaflarınızı bildiği için siz' nasıl manipüle edeceğini ve yönlendireceğini de iyi biliyor.

Yalnız konu derin, daha sonra devam edelim mi?..

TEK KELİMEYLE

New York'un gazoz intikamı

New York eyaleti yöneticileri, yedi milyar doların üzerindeki bütçe açığını nasıl kaparız diye düşünüp dururken çareyi tüketici dostu olmayan ürünleri vergilendirmekte buldular, yeni düzenlemeye göre, içinde yüksek oranda şeker bulunan gazoz çeşitlerine ve sigaraya ek vergiler geliyor.

Mutlu haber üzücü habere karşı

Gergin politik tartışmalar, skandallar, cinayetler ve yolsuzluklar: evet medyadaki haberciler daha çok negatif konulara odaklılar, ancak mutluhaber (happynews.com) ve pozitifhaber (positivenews.org.uk) gibi internet haber siteleri tam tersini yaparak, sadece olumlu haberleri okurlarına aktarıyorlar.

Eğlence sektörü de dışa açılsın

Lüks ürün üreten firmaların gözü, şimdi Çin ve Hint pazarında, çünkü her iki ülkede de lüks eşya tüketimi artıyor, elbette buna paralel olarak lüks lokanta ve gece kulübü ihtiyacı da doğuyor; bu işlerin erbabı İzzet Çapa'ya buradan seslenelim: dışa açılın, işe Mumbai'ye bir Kantin kondurmakla başlayabilirsiniz.

Haiti depremi için yeni bir Live Aid

1985'te Afrika'daki açlık için yapılan ve zamanın ünlü şarkıcılarını biraraya getiren Live Aid konserinden sonraki en manalı yardım konseri cuma gecesi yapıldı, bu kez stadyum değil TV stüdyoları mesken tutuldu, sadece şarkıcılar değil film yıldızları da katıldı ve Haiti'ye yardım için telefonla para topladılar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lezbiyen barından bildiriyorum

Hıdır Geviş 31.01.2010

Jonathan ve Matt beni akşam yemeğine çağırmışlardı, istemeye istemeye gittim. Jonathan'ı severim ama Matt'i galiba pek sevmiyorum. Giderken bir şey götürsem iyi olurdu. İnternette **Panpankedî'nin blokundaki tariflere bakarak poğaçaya yapmıştım**, aradan bir hafta geçmişti, azıcık kurumuşlardı ama olsun, evden çıkarken o poğaçalardan üçünü bir kutuya koydum, renkli kurdelelerle bağladım. **Yolda giderken içimdeki bir his, "Hıdırcım bu götürdüğün şey biraz az değil mi yaa" dedi**, bu defa da 7. Cadde ile 18. Sokağın oralarda *Le Pain Quotidien* adlı bir yer var, oraya gittim, bütün ürünleri organik, soğuk sandviçler ve salatalar yapıyorlar, günlük kek, çörek, ekmek çeşitleri de çıkarıyorlar. Çok güzel üzümlü bir ekmekleri var, ama pahalı geldi, yarısını aldım, dilimlettirdim. Bu dükkânın bir sokak aşağısında bizimkiler oturuyor. Eve gittim, **Matt** kibar kibar gülümseyerek kapıyı açtı **"hoşgeldin çok özledim seni"** dedi, pek çok üçüncü dünya ülkesi insanı gibi insanlara güven duyma konusunda sorunlu biri olduğum için, onun samimiyetine inanmadım. Jonathan mutfakta ocağın başındaydı, eyvah, çünkü **Jonathan suyu kaynatmaktan ve hazır domates sosuyla makarna yapmaktan başka bir şey bilmez**, Matt bir şeyler pişirmiştir diye düşünmüştüm ben. Hakikaten de masaya sadece makarna geldi, **üç bardak da hepsi yarım doldurulmuş portakal suyu, ekmeği getirmedi**ler **onu kek zannetmişler, poğaçalar da peynirli ekmek niyetine sofraya konuldu**. Huzurum kaçmıştı, içimden, "Aman Hıdırcım böyle şeylerin ne önemi var, önemli olan dostluk ve paylaşmak" diyerek kendimi yatıştırmaya çalıştım.

Yemekten sonra, 1959'da yapılan **Marilyn Monroe'lu Bazıları Sıcak Sever** filmi izledik. Ankara'da Fatma ablamlarla yaşadığım o heyecanlı yıllar geldi aklıma, ortaokuldaydım, ilk o zaman izlemiştim bu filmi, yıllar sonra üçüncü kez izlemekten bu kadar keyif alacağımı düşünemezdim.

O akşam Manhattant'taki o daracık apartman dairesinden ayrılırken geçen pazarki yazımı kısaltıp-düzeltilirken yaptığım bir yanlışlı düşündüm (Neyse ki internet versiyonunda düzelttim), canım sıkıldı, eve dönmek istemedim, **dışarıda olmayı, başıma bir şey gelmesini, bir sürpriz yaşamayı, biri tarafından sevindirilmeyi, ilginç bir olaya şahit olmayı, farklı bir şey hissetmeyi, kısacası insan içinde olmayı**

istedim. Yürürken *Greenwich Village*'deki Bleecker sokağına girdim oradaki küçük küçük gösterişsiz designer mağazalarının vitrinlerine baktım, sonunda döndüm dolaştım, *Cubby Hole* adlı **bir lezbiyen barına girdim.** Hani gey barlarına giden kızların bir geyiği vardır, "ayyy burada çok rahatız yaaaa... bize sarkan kimse yok, hepsi geyyyy", buraya gelen bir erkek de şöyle diyebilir: "**Lezbiyen barlarına gitmek güzel oluyouuu, çünkü orada çok rahatım, kızlar bana sarkmıyou.**" Tabii sormak lazım sen rahatsın da oradakiler senle ne kadar rahat. Yok yanlış anlamayın o gece orada olan lezbiyenler çok cana yakınlardı, nitekim güzel sohbetler ettim, ilerleyen saatlerde girişteki kocaman pencerenin önüne dikilip sokağı seyrettim, "Bu akşam güzeldi, iyi vakit geçirdin Hıdırcım" dedim kendi kendime.

Bir an Matt'e haksızlık ettiğimi düşündüm, çünkü bu çocuk beni hiç üzmemişti bile, **Ona real hiç bir nedenle değil, mistik nedenlerle gıcık oluyordum.** Jonathan da o da iyi dostlardı, onlara kendi ilişkilerimden, kariyerimden şuradan buradan söz ettiğimde kendimi bir rekabetin içine düşmüş gibi hissetmiyordum, ikisi de ne benle aşık atıyor, ne benle kendilerini kıyaslıyorlardı; dinliyor, söylediklerimi önemsiyor, projelerim konusunda teşvik etmeye çalışıyorlardı... Hatırlarsanız geçen hafta **frenemy kavramından söz etmiştim, yani en yakın arkadaşınızın aynı zamanda en tehlikeli düşmanınıza dönüşebileceği** konusuna... Jonathanların aksine frenemy, projelerinizi ya da hayallerinizi ona açtığınızda sizin içinizdeki korkuları kaşımaya çalışır, böylece özgüveninizi zayıflatır, size önünüzdeki riskleri hatırlatır, söyledikleri çok mantıklı ve ikna edicidir, sanki sizi düşünüyor gibidir, ancak nihayetinde söyledikleriyle sizi hayallerinizden vazgeçirir, başlayacak olası güzel ilişkileriniz başlamaz, başvuracağınız işlere başvuramaz olursunuz, kafanızdaki projeleri çöpe atarsınız. Frenemy bunları çoğu zaman kasıtlı değil, elinde olmadan yapar, çünkü herkesin içinde varolan kıskançlık duygusu frenemy de pasif değil aktif halededir, bu duygu onun size karşı davranışlarını yönlendirir ve size yavaş yavaş içinden çıkamadığınız bir çemberin içine hapseder. İşin daha acı yönü ise sadece arkadaşlarınız değil, sevgiliniz, eşiniz, çocuğunuz ve anne babanız da frenemy olabilir. Bu nedenle **bazen insanlar, içinde oldukları ilişki ağlarından çıkıp uzaklaştıklarında daha başarılı olur, gerçek benliklerini daha rahat açığa çıkarırlar.**

TEK KELİMEYLE

Obama! Söz verme iş yap

Başkan Obama geçtiğimiz çarşamba, Kongre'de etkileyici bir konuşma yaptı ve yine vaatler verdi, ancak Obama'ya bir zamanlar destek olanlar bile, bu güzel sözlerle karnımız tok diyerek soruyorlar: "Bir yıldır işbaşındasınız hani ne yaptınız?" Haklılar tabii, işsizlik, Wall Street ve Sağlık reformu meselesi hâlâ aynı.

Gramm'yi alamayan büyükler

Türkiye saatiyle pazartesi sabahına doğru yapılacak Grammy töreninde ödüllerin kime gideceği merak konusu; uyarayım, favori şarkıcılarınız ödül almazsa şaşırmayın, çünkü bugüne kadar Janis Joplin, The Doors, Led Zeppelin, Queen, Diana Ross, Rod Stewart ve hatta Britney Spears bile Grammy alamadı.

Yeni gerçekçi Madonna

Madonna, Louis Vuitton markasını bıraktı ve İtalyan modacılar Dolce & Gabbana'nın 2010 yılı kampanyası için modellik yaptı. Geçen ay sonu yayınlanan reklam resimlerindeki Madonna, İtalyan yeni gerçekçi sinema filmlerinden fırlamış gibi; elde bulaşık yıkıyor, onu böyle görünce insanın yüreği sızlıyor.

Psikolojinin de emperyalizmi var

Dünyada nasıl bir kültür emperyalizmi varsa bir de psikolojik hastalık emperyalizmi varmış. Ethan Watters'ın

yeni kitabı *Crazy Like Us*, depresyon ve şizofreni ilaçları üreten Amerikan şirketlerinin, nasıl üçüncü dünya ülkelerine girmek için, önce o ülkelere kendi bilimsel yöntemlerini götürdüklerini anlatıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şöhret

Hıdır Geviş 07.02.2010

Joyce adlı dans tiyatrosunun hep önünden geçerdim ama bir kerecik olsun içeri girip de bir şey izlemedim. Geçenlerde **ara ara olduğu gibi yine gaipen bir ses duydum**, bu ses bana dedi ki "Hıdırcım, bu gidişata bir son ver ve şu mekâna git artık". **Uslu bir Kürt erkeği olduğum için** bu sesi dinledim, önceki pazar efendi efendi evimden çıktım ve dosdoğru 19. sokak ve 8. caddenin köşesindeki Joyce'a gittim. Fuayedeki insanlara şöyle bir göz gezdirdim, oradakilerin en genci bendim, o an bunu kendi açımdan bir çeşit rekor saydım ve **"Maşallah sana Hıdırcım"** diyerek kendimi kutladım.

Sahne **Pascal Rioult modern dans grubu** vardı. Grubun sergilediği gösteri farklı bölümlerden oluşuyor, ilk bölümde, hasat zamanı geçen bir öykü anlatılıyor, oldukça etkileyici olan bu bölüm, bana **Gaziantep'in hasatla ilgili nefis halk oyunlarını** hatırlattı.

Pascal Rioult grubunun gösterisini klasik dans gösterilerinden ayıran çok önemli bir özellik var: Grup halinde yapılan danslarda, yukarıda gördüğünüz resimdeki aksine herkes her zaman aynı anda aynı figürü birbirlerine paralel ya da yan yana dizilerek icra etmiyor, aksine her bir dansçı, çoğu zaman aynı anda farklı bir figürü icra ediyor, sonuçta bu farklı figürler arasında estetik bir bütünleşme yaşanıyor ve ortaya keyifli bir resim çıkıyor. Aklıma ister istemez **Hollywood'un eskilerinden olan yönetmen Busby Berkeley'in müzikal filmleri** geliyor. Onun yapıtlarındaki dans sahnelerinde, tam tersine, dansçılar arasında mükemmellik ötesi bir geometrik uyum vardır. Hepsi aynı anda aynı figürü tekrar ederler; öyle ki sanki ortada tek bir dansçı vardır ve diğerleri sadece o dansçının kaleidoskobun aynalı kutucuğunda çoğalan yansımaları gibidir. Aynı anda atılan adımlar, keskin bir simetri; tıpkı askerlikteki intizam gibi. Bir bölümün tören geçidi yaparken sergilediği fizikî ve fiilî muntazamlığı ve uyumu gözünüzün önüne getirin; herkes aynı anda adım atar, aynı anda döner, aynı anda ağzını açar ve neredeyse aynı anda nefes alıp verirler.

Bu güzel dans gösterisini izlerken beni düşündüren başka bir nokta daha oldu, **sahne hareket ettiklerinde, dansçılardan savrulan ter, spotların ayarıştırıcı ışığı altında taneciklere ayrılıp dağılıyordu**. Bu insanlar, tıpkı o an sahnedekeyken gösterdikleri ölesiye çabayı, bu eserin hazırlık evresinde de yerine getiriyorlar. İyi bir performans sergilemek kolay değil çünkü, uzun soluklu bir çalışmayı, kararlılığı, fedakârlığı ve bedene her daim dikkat etmeyi gerektiriyor. Peki, **bütün bunlara rağmen bu dansçılar emeklerinin karşılığını parasal olarak alıyorlar mı**, yoo kim demiş, **New York'taki** çoğu dansçı ek iş yaparak geçiniyor, çoğu kirasını ödemekte güçlük çekiyor. Bu insanlar belki dans için eğitimlerine harcadıkları parayı, zamanı ve kararlılığı başka bir mesleğe harcasalar, ekonomik olarak daha rahat edecekler. Bu durumda insan ister istemez soruyor, **dansçıların bile böyle sıkıntılı bir maceranın içine atılmalarını sağlayan güç ne, şöhret olma isteği mi? Peki, öyleyse insan neden şöhret olmak ister?**

Dijital medya çağında, **şöhreti, “bize de çıkacak bir piyango” olarak gören** ve kazanacağı banknotların hayalini kuran şöhret meraklılarını ayrı tutuyorum. Beni asıl ilgilendiren gözükara bir biçimde her bedeli ödeyerek **şöhret olmak isteyen insanlar ve bu insanların karakutusunda saklı nedenler...** Bu nedenler sahibi için tehlikeli de olabilir; ünlü bir **Hollywood yıldızı olmak isterken porno film için** yatağa girenler, büyük kitlelere konser vermek isterken yıllarını kaybeden ve boşluğa düşenler... Sahiden, bu riskleri göze almaya iten nedenler nedir?.. Dikkat çekme, fark edilme, onaylanma ve beğenilme isteği mi?.. **Şöhreti bir araç olarak görüp, Tanrılığa soyunma ve kitlelerin hayatını değiştirme isteği mi?..** Çocukluğunda görmediği ilgiyi görme, kazanmadığı takdiri kazanma, almadığı sevgiyi alma isteği mi?.. İçindeki yalnızlığı etrafına topladığı hayran kalabalıklarıyla yenme isteği mi?.. Cevapları ben de bilmiyorum ama **doğru sorunun en paslı kilidi dahi açacak altın bir anahtar olduğunu çok iyi biliyorum.**

Not: Dersimli okurum Mehmet Yürek’in **Dilan adlı keçisi üçüz doğurmuş**, ailede herkes çok sevinçli: gönderdiği e-mailde, **“Allahtan istedim bir keçi, O verdi üç keçi”** diyor Yürek. Resimleri de geldi keçiciklerin, çok tatlılar, **isimleri ise Baran Ciran ve Hicran**. Gördünüz mü şimdi, “gün gelecek herkes 15 dakikalığına meşhur olacak” diyen **Andy Warhol**’un sözü bir kez daha ispatlanmış oldu, karlı bir dağ köyünde yaşayan **Baran, Ciran ve Hicran** bir günlüğüne meşhur oldular.

TEK KELİMEYLE

“Herkes herkesle yattı” ve biz akraba olduk

PBS’in yeni belgesel dizisi *Amerika’nın Yüzleri*, Dr. Mehmet Öz de dahil 12 ünlü Amerikalının DNA’larına bakıp, soyunu soponu çıkarmış, kimlerin alakasız yerlerden alakasız insanlarla akraba çıktığını da... Programı sunan Prof. H. Gate, durumu TV’de, “tarihte herkes herkesle yatmış” şeklinde yorumladı.

Jackie’nin ruhu Michelle’de

Michelle Obama Beyaz Saray’a yerleştiğinden beri güzel ve çekici omuzları ve giydiği elbiselerle konuşuluyor, ancak bir nokta daha var, pek çok elbisesinin dizaynı, eski başkanlardan Kennedy’nin eşi Jackie’yi anımsatıyor, hatta verdiği pozlardaki beden dili bile.

Geyleri gey olarak askere alın

Geyler artık gey kimliklerini açıkça belirterek askere gitmek istiyorlar, ancak ordunun “sorma, söyleme” kuralı buna engel. Obama bu eski kuralı kaldırmaya kararlı, şimdi bazı üst düzey ordu yetkilileri de Obama’ya destekliyor ve diyorlar ki: Bu kural kalsın çünkü gey askerleri yalan söylemeye zorluyor.

Annesini yemek yerine ölümü seçti

NY Times yazarı N. Christof (resimdeki), son yazısında, Generose Namburho adlı Kongolu bir hemşirenin akıl almaz trajedisine yer verdi: Hutular evini basıyor, bacasını koparıyor, bir parça kesip pişiriyorlar ve silahı kadının küçük çocuklarına doğrultup, eti yemeye zorluyorlar, ikisi yiyor, biri reddedince öldürülüyor.

Sokratik haber televizyonculuğu

Hıdır Geviş 14.02.2010

Geçtiğimiz çarşambaydı: ofise gitmedim, evde çalıştım, akşama doğru dört gibi sıkıldım ve dışarı çıktım. Gecedan beri kar yağıyor, hem de lapa lapa, öyle güzel bir kar yağışı ki... **New York'ta ve New Jersey'de yılın ilk karı değildi bu ama en çok yağış alan gündü.** Mis gibi bir hava, yürürken kollarımı doksan derece açıyor, kaydığım anlarda arı kanadı gibi pır pır çırpıyorum, böylece bir denge sağlıyor ve düşmekten kurtuluyorum. Nehre doğru yürürken, Deb'i aradım, kahvecide buluştuk, kahvelerimizi aldık ve Hudson nehrinin kenarına gittik. **Nehrin öbür kıyısındaki Manhattan'ın puslu manzarasına bakıp sohbet ediyoruz,** bir ara aklım yine uçuştı gitti, aileleriyle birlikte kardan adam yapan çocukların gülüşme sesleri geliyor kulağıma bir tek, onun dışında eski karlı kış filmlerindeyim, **Dersim'deki labirenti andıran karlı yollardan** yürüyüp dona dona ilkokula gittiğim günlerdeyim, sonra tekrar geri geldim ve **Deb'e sordum: "Hayatı bir uzaktan kumandayla ileri geri alabilseydin, kendi kişisel tarihinde hangi zamana ve hangi âna geri gitmek isterdin?"** Dokuz yıl öncesine dönmek istermiş, Houston'da üçüncü sevgilisiyle geçirdiği keyifli günlere... Aynı soruyu o da bana sordu, omuzlarımı silktim, hiç bir şey demedim.

Eve döndüğümde televizyonu açtım, kanaldan kanala geçiyorum, kar haberleri her yerde, o gün **CNBC** adlı kanalda **American Greed** adlı bir belgesel vardı: **Para için inanılmaz suçlar işleyen aç gözlü insanların öyküsü.** İster istemez Türkiye'de sayıları her geçen gün artan haber televizyonlarında, neden geçmişte yolsuzluk yapmış işadamları ve politikacılarla ilgili böyle bir belgesel yapılmıyor diye hayıflandım, hatta yapımcı arkadaşım **Yalçın Arı**'ya da bu düşüncemi ilettim.

Ancak ne yazık ki Türkiye'deki haber televizyonlarında yaratıcı yayıncılık değil, Sokratesçi yayıncılık anlayışı hâkim. Yapılan programların nerdeyse hepsi stüdyoda kurulu bir masa ve bir kaç sandalye esasına dayalı: masa etrafına uzmanlar (gazeteci, politikacı, bürokrat, akademisyen, yazar, her neyse) oturuyor ve bir yönetici eşliğinde bir meseleyi tartışıyorlar. Amaç, tıpkı Sokratik tartışma yönteminde olduğu gibi, farklı görüşleri çarpıştırmak, soru ve cevaplarla tartışmayı ilerletmek; böylece hem rasyonel düşünmeyi teşvik etmek, hem de fikirleri daha iyi açıklamak ve bir aydınlanma sağlamak. Ancak avarı iyice kaçan bu tür programların giderek faydasız hale geldiğini, hatta yayıncılık açısından ciddi bir tehlike olduğunu düşünüyorum. Çünkü gazeteciliği stüdyoya hapsediyor, her şey sadece elit bir zümrenin etrafında dönüyor, halk ve hayatın basit ve asal gerçekleri gözden kaçıyor. Olayların asıl muhatabının, yani halkın ortalıkta olmadığı, her şeyin bir bilenler tarafından ele alınıp tartışıldığı bir çeşit Engizisyon gazeteciliği bu. Engizisyon yayıncılığının ortaya koyduğu Türkiye resmi de fotoşoplanmış bir resim, aslına benzemiyor. Oysa TV'lerin bir bilenlerden çok halkla düşüp kalkmaları gerekiyor, ancak bunu yapmıyorlar, bu nedenle sevimsiz ve ukala bir karakteri var.

Hıdır Geviş haber kanalı yöneticisi olsa...

"Peki Hıdırcım onu bunu bırak da sen bir haber kanalının başına geçseydin neler yapardın" diye sorsaydınız sizi şöyle cevaplardım, gençlerin yanı sıra, yaşlı ve tecrübeli gazetecilerden bir muhabir grubu oluştururdum. Örneğin ekonomik kriz çıktığında bir muhabiri kadınlar gününe yollardım, krizin onları nasıl etkilediğini öğrenirdik; kırsaldan mı kıstılar, böreğin peynirini mi az koyuyorlar, yarım altınlar çeyreğe mi döndü? Gülmeyin, ben çok ciddiğim, Türkiye'de milyonlarca kadın bu şekilde sosyalleşiyor, eğleniyor ve bu şekilde para biriktiriyor... İkinci muhabirimi **telekızlık yaparak ekmeğini kazanan** bir kadının evine yollardım, kriz onun işlerini nasıl etkilemiş, öğrenirdik... Üçüncü muhabiri İstanbul trafiğinde kağıt gibi ilerleyen bir **belediye**

otobüsüne bindirir, oradan yayın yaptırırdım. Dördüncüyü bir köye gönderirdim, köy kahvesine gitsin, tarlaya gitsin, ürünlerini yok pahasına satan köylülerle konuşsun... Beşinciye çok zenginlerin gittiği **Paper Moon** adlı lokantanın mutfağına yollardım, ne malzemeler kullanılıyor, mönüdeki yemekler kaç para... Ayrıca kanalımda, **haftalık dergi haberciliği ve gazete yazı dizisi arasında bir yerlere konumlandırabileceğiniz kısa haber belgesellere ağırlık verirdim.** 12 Eylül'den sonra mülteci olarak **Avrupa'ya göç eden devrimcilerin** orada kendilerine nasıl bir hayat kurduklarını yansıttırdım... Savaş nedeniyle evleri başlarına yıkılan ve büyük kentlere göç eden **Kürt köylülerinin bu yeni hayatlarını görüntüler,** sonra bazılarını alır, köylerine geri götürür ve badem bahçelerinde gezdirirdim, dağlarda türkü söylettirirdim, onları terk ettikleri eski hayatlarıyla yüzleştirdim. Yapılacak o kadar çok şey var ki, çünkü ancak böyle bir yaklaşımla bu millet birbirinin halinden anlayabilir.

TEK KELİMEYLE

Google reklamlarındaki gölge

Google asıl parayı arama yaptığınız sayfaların sağındaki küçük ilanlardan kazanıyor, siz ilana tıkladıkça, o ilanı veren şirket, Google'a tıklanma başı para ödüyor, bu fiyatlar talebe göre otomatik bir açık arttırmayla belirleniyor, 1 centten başlıyor ve artıyor, ancak Türkiye sayfalarında hiç talep olmadığı halde bazen fiyatlar 1centten değil bir dolardan başlıyor

Aşkoloji üniversitesi

Her şeyin okulu var da aşkın okulu olmaz mı, üstelik hayatımızın önemli bir kısmını aşk ve ilişkiler üzerine kafa yorarak geçiriyorsak... İnterneteki www.loveologyuniversity.com yani aşkoloji üniversitesi ilişkiler, romantizm, içtenlik ve cinsellik konularında sertifika programları veriyor, fiyatlar da o kadar pahalı değil.

Amerikan pazarından tırsan şirketler

Önceki hafta New York Javits Center'daki Uluslararası fuara sadece bir iki küçük Türkiyeli firma katıldı, ihracatçı birliklerinin standı ise komik denecek kadar zayıftı. Anlamadığım şu; Türkiyeli şirketlerin Amerikalılara satacak bir şeyleri yok mu, neden büyük şirketler, Amerikan pazarına girmek için çaba harcamıyor.

Siz de yalnızlığınızı kutlayın...

Bugün sevgililer günü, sevgilisi olan iyi peki ya sevgilisi olmayanlar için, onlar bugün de kendilerini biraz kötü hissediyorlar, ancak içleri rahat olsun, bu işlerin uzmanı olan Stephany Alexander diyor ki: sevgilisi olmayanlar da bugünü kutlasın çünkü yalnız olmanın da kendine göre bir sürü güzelliği var...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Köyden indim Paris'e

Hıdır Geviş 21.02.2010

Geçen cumartesi değil bir önceki cumartesiydi, Jonathan ile buluşacağım. Buluşma yeri, halk arasında **MoMA** (The Museum of Modern Arts) olarak adı geçen **Modern Sanatlar Müzesi**. Vakit öğlen, ben yanıma çantamı ve bilgisayarımı da almıştım, müzeden sonra gidip bir kahvecide oturur, bilgisayarım ile çalışırım diye düşündüm. Lobiye girdik, hay Allah çantaları içeri almıyorlar, kurallara uymayı severim, uydum ve çantamı vestiyere verdim; para almadılar ama içindeki laptopu çıkarıp yanımda götürmemi istediler, iste ben bu yüzden müzeyi elimde laptop taşıyarak dolaşmak zorunda kaldım, kahretsin...

Buraya Fransız ressam **Monet**'nin **Water Lilies** (Nilüferler) adlı sergisini gezmek için geldik. Resimlerin hepsinin köşesindeki etiketlerde kısa bir tanıtım yazısı var. Eğer o yazıyı orada dikilip okumak istemiyorsanız, **girişte size bir alet veriyorlar, cep telefonlarının ilk versiyonlarını anımsatan bu alete**, resimlerin numarasını tuşluyorsunuz ve tanıtım yazısını sesli olarak dinliyorsunuz.

Bu resimler beni pek açmadı, Jonathan sevdi ama... Sonra iki arkadaş, müzede diğer sergileri gezmeye koyulduk. Size müzenin iki ünlü resminden bahsetmesem çatlayabilirim; biri **Barnett Newman**'a ait olan **Vir Heroicus Sublimus** adlı yapıt; **dikdörtgen şeklindeki bu büyük tabloda manzara ya da çeşitli şekiller falan aramayın**, kırmızıya boyanmış bir okul tahtası düşünün, yukarıdan aşağıya da bir kaç çizgi iniyor, o kadar. Diğeri ise **Ad Reinhardt**'ın siyah tablosu, bu öbüründen daha küçük ama kırmızıya değil siyaha boyanmış bir okul tahtasını andırıyor, başka hiç bir şey yok, sadece siyah. Farkındaysanız okul tahtası falan diyerek biraz görgüsüzlük yapıyor ve tablolarla ilgili alaycı bir üslup kullanıyorum, ancak gelin görün ki kendime rağmen, oradaki bir sürü resim içinden size bahsedebildiğim bu ikisinden bahsediyorum işte. Bu durum, aslında bu iki yapıtın gücünü, önemini, yaratıcılığını ve devrimciliğini gösteriyor; ziyaretçileri şoke ediyor, onların beklentileriyle dalga geçiyor, kalıpları yıkıyorlar.

Ogün 16.00 gibi müzeden çıktık, bir yerde hamburger yedik, sonra Jonathan kendi yoluna ben kendi yoluma... Planladığım gibi bir kahveciye gittim. Bilgisayarımı masaya yerleştirdim ve internete girdim, canım istemedi, gerisin geri ekranı kapatıp, çantamdan **Cemile Çakır**'ın **Her Yüzde Yangın** adlı eski bir şiir kitabını çıkarttım, dirseğimi masaya koydum, sağ çenemi avucumun içine alarak kitabın sayfalarını çevirdim. Bu kitabı müzik CD'si gibi çantamda taşıyordum, sıkıldıkça çıkarır, bir kaç şiir okurdum (Aslında biraz abartıyorum ama sahiden bunu ara sıra yapıyorum, şimdilerde Cemile'nin yanı sıra **Taraf** web sayfasına girip Cahit Koytak şiirlerini okuyorum). Cemile onca sene şehirde yaşamasına rağmen doğduğu köyünü bir türlü unutamamış bir şair, **yazdığı bütün şiirler o Giresun köyünün inanılmaz güzel doğasıyla ilgili**, bu nedenle içindeki karamsar dumana rağmen onun şiirleri beni dinlendiriyor.

Köyünü aklından çıkaramayan bir tek Cemile değil, **Chagall** da bir zamanlar çamurlu yollarında koşturup üstünü kirlettiği köyünü unutamamış, nitekim bu özlem onun, **Ben ve Köy** (I and The Village) adlı resim sanatının en değerli yapıtlarından birini yaratmasına sebep oldu. Bu tablo, o gün müzede gördüğüm ve beni en yürekten etkileyen bir kaç eserden biriydi, hatta biraz hüzünlendirdi de, çünkü bana doğduğum köyü hatırlattı, özellikle de kara ineğimiz Binnaz'ı, –çok ters bir hanımefendiydi kendisi.

Chagall bu ünlü resmi, **Belarus**'tan Paris'e taşındıktan sadece bir yıl sonra yaptı. Resimde, **Vitebsk kenti dışındaki fakir Hasidic köyü çizilmişti**. Chagall köyünü bir çeşit romantizmle resmetti, yani sadece güzel hatıralara yer verdi, ancak bunu yaparken ortaya koyduğu güçlü, yaratıcı ve yenilikçi anlatım diliyle dünyanın en etkileyici eserlerinden birini ortaya koydu. Chagall'ın yaşamındaki mekânsal ve kültürel değişimler ve bundan doğan çatışmalar, onun yaratıcılığını besleyen önemli unsurlardı. Köy, **St. Petersburg, Berlin, Paris**, yani farklı kentler, farklı ülkeler ve farklı dillerden geçmişti Chagall. Bir kültürden diğerine, bir dilden ötekine, bir mekândan öteki mekâna yapılan bu geçişler sırasında yaşanan kırılmalar, **Ben ve Köy** adlı bu tabloda

kendini parçalı ve köşeli cisimler olarak gösterdi, böylece kübizmin dili yakalandı. Ressamın yaşamına zenginlik katan bütün bu farklılıklar Chagall'ın gerçekliği algılayışını da değiştirdi: aynı resimde baş aşağı duran bir kadın, zihninde bir kadın tarafından sağıldığını düşünen bir keçi, gece ve gündüzün karışımı, tablonun dibindeki ay... bütün bunlar sürrealist bir gerçekliğin göstergesiydi.

TEK KELİMEYLE

Türkçe Wikipedia tam bir felaket

Bir çeşit bedava internet ansiklopedisi olan Wikipedia, bilgiye ulaşmak için iyi bir kaynak, ancak Wikipedia'nın Türkçe sayfaları rafları boş kütüphane gibi, hiç bir konuda yeterli bilgi bulamıyorsunuz, görünüşte Wikipedia'da herkes yazabilir ama, değil.. orada oluşmuş gerici bir kast var ve bunlar yeni yazarların yazılarını siliyor.

Dünya seninle gurur duyuyor Sean

Oscar'lı oyuncu Sean Penn gençlerin örnek alması gereken gerçek bir dünya vatandaşı, çünkü herkesin acısını kendi acısı sayıyor; barış için hiç çekinmeden Irak'a, Venezüela'ya, İran'a gidiyor... Depremin başından beri de Haiti'de. Orada bizzat çalışıyor, ülkesinden topladığı yardımları Haitililere ulaştırıyor.

Manhattanlı finolara kaçış yok

Manhattan, köpek nüfusunun yoğun olduğu bir bölge. Eskiden olsa, yüksek binalar, gürültü ve kötü huylu sahiplerine kızan şehirli finolar, kolaylıkla başlarını alıp kaçırırlardı, ancak şimdi bunu yapamıyorlar, çünkü derilerinin altına yerleştirilen mikroçipler sebebiyle nerede olsa bulunabiliyorlar.

Kim anne; can veren mi emek veren mi

Anna Mae'nin hikâyesi Brecht'in *Cesaret Ana* oyununda sorulan soruyu sordurtuyor; kim anne, emek veren mi doğuran mı? Anna'yı doğduktan dokuz yaşına kadar Amerikalı bir çift büyütüyor, ancak bir gün doğuran anne gelip kızını geri alıyor ve ülkesi Çin'e götürüyor, iki arada bir derede kalan Anna şimdi emek annesini çok özliyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bigudi ve tülbent

Hıdır Geviş 28.02.2010

İşten çıktım, **Abdullah**'ın evinde çiğköfte partisi var, çabuk olmalıyım yoksa bana kalmaz. **E** trenine bindim, **Downtown yönüne** gidiyorum. **World Trade Center** (Dünya Ticaret Merkezi) durağında indim. Kentin bu tarafını pek sevmiyorum, yüksek binalar var ve akşamları çok sessiz oluyor, bana **İstanbul'daki Mecidiyeköy'ü** anımsatıyor.

Ding-dong! Zili çaldım, kapıyı tanımadığım biri açtı, içeri daldım, Allah sizi inandırсын, santimetrekareye bir kişi

düşüyor, ayakkabılar çıkarılmış, ihğğğ, çorapların kokuları havada bulut olmuş, yerlerde gazeteler, bir uçta bir leğen, diğer uçta başka bir leğen, çiğ etler leğenlerin içinde, çok vahşi bir manzara, üstelik bu insanların bazıları Türkçeyi bozarak yani Anadolu aksanıyla konuşuyorlar, bu halleriyle bir de kalkmış New York'a gelmişler, bir Amerikalı burada olsa, medeni Türkiye imajı ciddi ciddi yara alacak.

He he he **ŞOK OLDUNUZ değil mi**: olmayın olmayın, çünkü **şaka bu**, elbette böyle düşünmüyorum, ne haltlar karıştırdığımı ileriki satırlarda anlayacaksınız. Baştan alayım, o gün o kalabalık salonda çok iyi vakit geçirdim, hatta kendimi ailemle geçirdiğim kalabalık yılbaşı akşamlarından birindeymişim gibi hissettim. Mastır öğrencileri ve beyaz yakalıların çoğunlukta olduğu bu insanların her biri işin bir ucundan tutuyordu; kimi marul ykıyor, kimi servis yapıyor, kimi çay demliyordu, sevimli bir manzaraydı. **Adanalı** mühendis **Mehmet Çoban** ve **Diyarbakırlı** eğitimci **Mustafa Elaldı**'nın yoğurdukları **çiğköfte ise çok lezzetliydi**, yalnız **Diyarbakır tarafı acıyı çok koymuştu, netekim o gün bugündür içim fena yanıyor**.

Odanın başucundaki **sazlı Cahit Oktay ve udlu kayınpederi Yavuz Aydın** güzel türküler çaldılar. O gece bayağı iyi beslendik, sağolsun bu parti **Necmettin Hoca** (Erbakan değil Kızılkaya) Türkiye'ye kesin dönüş yaptığı için yapılmıştı. Arkadaşım **Murat Berk**'e dönüp, "Eğer böyle olacaksa her hafta bu gruptan bir arkadaş Türkiye'ye kesin dönüş yapsa keşke..." dedim ve çayımı yudumladım, yarasın!

Şimdi başa, yani sizi şok etmeye çalıştığım zihniyete geri döneyim, aslında bir zamanlar **Türkiye'deki "kentli" kesim (belki de elitist kesim demek lazım) tarafından çok da içselleştirilmiş bir zihniyet bu**, hâlâ da sürüyor, hatta kendini kentli gibi hissetmeye çalışan taşradan göçmüş entelektüel, bürokrat ve beyaz yakalıları da bu zihniyetin bir parçası oldular: Bu kesim kendilerine özgü bir estetik lezzete (**Cumhuriyet gazetesi** aracılığıyla üretilen ve çoğaltılan Kemalist estetik) sahipler. Onlar **bu estetiğin terazisine biz köylüleri koyduklarında pek bir ederimiz olmadığını** düşünüyor ve bizlerden hoşlanmıyorlardı, çünkü kendileri ev sahibiydiler, dolayısıyla biz kalıcı misafirlerin her şeyi onlara batıyordu; agresiftik, kötü kokuyorduk, kötü giyiniyorduk, Türkçeyi aksanlı konuşuyorduk, eğitimsizdik, yoksulduk, şehirde yaşama nizamını bilmiyorduk. Aslında sözünü ettiğim bu sözde kentlileri asıl kızdıran nokta onlara asıllarını hatırlatıyor olmamızdı; tam Batılı gibi olduklarına inandıkları an, zırt diye karşlarına çıkıyor, **onları uykuya yattıkları muasır medeniyetler masalından uyandırıyorlardı**. Kentlilerin bigudili anaları, bizim tülbenkten eşarba dönen analarımıza burun kıvırıyor, başına türban takan kızlarımızı kadın hakları Azraili gibi görüyorlardı. Aslında onların sorunları bir yere kıpırdamadan köylerinde yaşayan köylülerle değildi, hatta onları sevdikleri bile söylenebilirdi, nitekim bünyelerinde yetiştirdikleri yeteneksiz sanatçılar aracılığıyla biz köylüleri, köydeki halimizle sanata yansıtmaya inceliğini bile gösterdiler. **Nuri İyem** koca gözlü resimlerimizi çizdi, sırf bu nedenle **toplumcu sanatçı payesi** bile aldı, oysa **Meksika**'nın toplumcu sanatçısı olan ve sıkça Meksika köylülerini resmeden **Diego Rivera** ile kıyaslandığında Nuri İyem aslında biz köylülerin hiçbir şeyini ifade etmeyi başaramamış, şişirme bir ressamdı. Bu iyi kalpli kentliler, İstanbul yüzü görmeden köylerimizde bestelediğimiz türkülerde de önem verdiler, **Cemal Reşit Rey, Ahmet Adnan Saygun** gibi isimlerden oluşan **Türk beşbiryerdeleri** türkülerimizi klasik müziğin diline çevirip, dinlemesi çok sıkıcı bestelere imza attılar. Ancak ne zaman ki köyümüzden göç edip kente yerleştik ve kendi bestemizi kendimiz yaptık, o zaman kentlilerin keyfini kaçırdık, yeni müzik türümüz olan arabesk hor görüldü, bu türün yaratıcısı olan ve Karadeniz'den İstanbul'a göç etmiş sanatçı **Orhan Gencebay** TRT'nin eşliğinden içeri sokulmadı, aynı şekilde Balkanlardan gelen ve dahiyane bir müzisyen olan **Ciguli** ise "seviyesiz soytarı" olarak damgalanıp paket yapıldı ve piyasadan silindi. Konu devam edecek: Medeni hayat misyonerliğine soyunan asimilasyoncu Türk reklamcılar, evlerdeki 12 kişilik yemek masası akımı ve New York küstahlığı ise haftaya...

TEK KELİMEYLE

Sişmanım ve isteyenim çok

Şarkıcı Jessica Simpson, *Güzelliğin Bedeli* adlı yeni bir TV programına başladı, aldığı kilolar nedeniyle üzüntülü olan Jessica, show gereği farklı ülkeleri geziyor ve kadınların farklı güzellik anlayışlarını inceliyor, hatta bir Afrika köyünde etli butlu kadınların evlenmek için daha makbul olduklarını görünce çok şaşırıyor.

Boks spor değil, yasaklansın

Uzakdoğu dövüş tekniklerinin kombinasyonu olan Mixed Martial Arts, New York'ta yasak, ancak şimdi bunun yasallaşması gündemde; bu "spor" New York'ta istemeyenler var, onlara göre boks bile spordan sayılmamalı ve yasaklanmalı, çünkü son 100 yılda binin üzerinde boksör ringlerde öldü, sakat kalanlar ise daha çok.

Sarhoş musun, gel karakola

Bu Texas garip bir eyalet, polisler rastgele bir bara girip oradakileri sırf sarhoş oldukları için tutuklayabiliyorlar, nedeni ise eyaletteki alkol zehirlenmesi ile ilgili yasa. Bu tuhaf yasanın arkasına sığınan ırkçı polisler, özellikle Meksikalı göçmenlere musallat oldular, şimdi bazı gruplar yasanın değiştirilmesi için çarpışıyor.

İklimden kaçtım, ülkenize sığınıyorum

Ülkelerindeki siyasi baskılar nedeniyle başka ülkelere siyasi sığınmacı olarak göç edenlere alıştığımız, ancak Avustralya ve Hawaii arasındaki küçük adalarda yaşayan Tuvaluların çevre ülkelere sığınma talebi siyasi baskılar değil iklim, çünkü global iklim değişikliği nedeniyle ülkeleri sular altında kalıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aman reklamcı uzak dur benden

Hıdır Geviş 07.03.2010

Bir ay kadar evveldi, koltuğumda oturmuş, sütümü içiyor, **Comedy Central** adlı kanaldaki **The Colbert Report** 'u izliyorum. Çünkü sunucu **Stephen Colbert'i** çok seviyorum; olağanüstü zeki, entelektüel, sıradan, budala ve komik. O akşam programında **Alicia Keys'i** ağırlıyordu.

Alicia kızımız tabii ki yeni albümünü çıkarmıştı ve bu albümdeki Empire State of Mind şarkısını oracıkta seslendiriverdi.

Bu muhteşem bestenin sözleri New York narsisizminin bir dışa vurumu gibiydi: "**Hayatım ben New York'tanım hani şu rüyaların yapıldığı beton ormanlarından... New York'ta yapamayacağın hiçbir şey yoktur, bu caddelerde kendini yenilenmiş hissedersin, dev ışıklar sana ilham verir**" Brooklyn'den, Tribeca'dan söz edip şehre methiyeler dizen bu şarkı için Stephan'in sorusu şuydu: "Can sıkıcı varoşlar şarkıda yok." Aslında bu şarkı, **Billy Joel'in** New York State of Mind 'ı ve **Frank Sinatra'nın** 'nın New York şarkıları gibi New York'a bir çeşit güzellemeydi, dolayısıyla sadece şehrin olumlu yönlerine vurgu yapıyor, kalanını

tıraşıyorlardı, böylece bir New Yorklu olarak kendi ayrıcalıklarını ve üstünlüklerini vurguluyor, diğer kentleri bir çeşit taşra sayarak üstü örtülü biçimde küçümsüyorlardı.

Benzer bir psikolojiyi, İstanbul'da yaşayan ve kendini oralı kabul edenlerin tutumlarında da görmek mümkün. Bu nedenle ülkedeki çeşitliliği ve buradan doğan farklı estetik lezzetleri tıraşlayarak kendine özgü bir anlayış geliştiren Kemalist estetiğin sivil üretim, çoğaltım ve dağıtım merkezi İstanbul oldu. **Cumhuriyet Gazetesi** bu estetiğin üretim merkezidir demiştik geçen yazıda.

Bu estetiğin dağıtımını üstlenerek popülerleşmesini ve yayılmasını sağlayanlar ise sinema televizyon, reklam, gazete ve televizyon haberciliği sektöründe çalışan insanlardı. Bu anlamda **yazılı medya, reklamcılık, sinema ve televizyon sektörleri Kemalist sistemin dört başı mamur ideolojik aygıtları** olarak değerlendirilebilir.

Kendileriyle böbürlenmeyi çok seven narsisist eğilimli reklamcıların günahı az buz değil. Örneğin benim gibi kara kaşlı kara gözlü çocukları daha o yaşlarda durduk yere komplekse sokan ve kendiyile barışık olmalarını zorlaştıran en önemli etken reklam filmleriydi. Çünkü oradaki bebeklerin ve çocukların çoğu mavi gözlüydü, annelerinin başı açıktı, bu anneler kocalarını eşikte öperek işe uğurluyordu, İstanbul Türkçesiyle konuşuyorlardı. Bu durumda esmer çocukların, kendilerini ve annelerini reklam filmlerinde temsil edilmeye değer bulunmayacak kadar ucube hissetmemeleri için hiç bir sebep yoktu. Reklamcılar, teknelerindeki ürünleri allayıp pullayıp yoğurarak satmaya çalışırken, bir yandan da medeni hayat propagandası yapıyor, köylüleri devşirip kentlileştirmeye, "kentlileri" devşirip Batılılaştırmaya çalışıyorlardı. Ancak Bu iyi kalpli insanlar yeni ve modern bir yaşam tarzını körüklerken, aslında biz köylüleri kentleştirmiyor sadece içi boş bir ambalaja sığdırmaya çalışıyorlardı: Elbette üzerlerine vazife değil ama siz hiç pencereden sürücülerin zırt pırt korna çalmamasını, teşekkür etmenin gerekliliğini, umumi mekânlarda alçak sesle konuşulmasını, etik davranmayı, babaların da omomatik kullanabileceğini, yani kentte yaşamayı kolaylaştıracak, gerçek anlamda kentliliği sağlayacak yararlı kaç şey öğrendiniz bu reklamlardan? Ben öğrenemedim.

Reklamcıların biz köylülerin üzerindeki etkisi yadsınamazdı. Onların sunduğu hayat tarzını, bir şeyler satın alarak ve tüketerek yakalayacağımızı, eksikliğimizi gidereceğimizi, ezikliğimizi yeneceğimizi, değişeceğimizi ve kentin ev sahiplerine benzeyerek aradaki farkı kapatacağımıza inandık. Çünkü artık dışlanmak istemiyor ve kentlilere benzeyerek farklı olmanın psikolojik yükünden kurtulmak istiyorduk.

Bu nedenle annelerimiz ölesiye para biriktiriyor, taksitle 12 kişilik yemek masası alıyor ama biz hâlâ yerde yemek yiyorduk; çünkü öyle de gayet rahattık, dantel örtülü o masalarda ise gariban bir vazo hep nöbet tutuyordu. Bazen işi abartıyor, zengin gibi gözükmeye çalışarak kendimizi iyi hissetmeye çalışıyorduk; bu yüzden boğazımızdan kısıyor, maaşımızın yarısını verip Vakko ceket alıyorduk ama anasını satayım bu kez de pantolonu değiştiremiyorduk.

Sonuç olarak, Türkiye'de köylülerin, taşralıların, İstanbul dışındaki kentlerden gelenlerin yukarıda sözünü ettiğim dört başı mamur alanlarda ciddi bir temsil sorunu vardır. Filmlerde Türkçeyi Karadeniz aksanıyla konuşan bir doktora ve hâkime rastlamazsınız ama kapıcıya rastlarsınız.

Bu değişmeli artık: nazım geçtiği için CNN'den **Mehmet Ali Birand'a**, atv haber'den **Erdoğan Aktaş'a** ve NTV'den **Ömer Özgüner'e** sesleniyorum yeni bir şey deneyin; haber merkezlerine, **Türkçeyi aksanlı konuşan muhabir ve spiker alın.**

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Markasız Türkiye

Hıdır Geviş 14.03.2010

Geçenlerde arkadaşım **Yalçın Arı**’yla telefonda konuşuyoruz, sonunda karnım acıktı, “Bana müsaade üstadım, gitme vakti” dedim, aldığım cevap şu oldu: “Akşam oldu, yine dışarı çıkıyorsun değil mi.” Verdiğim cevap da bu oldu: “Yok, ne dışarısı, ne yinesi, sadece yemek yemem lazım.” **Türkiye’deki arkadaşlarım nedense benim beş dakika evde oturmadığımı, her gün vur patlasın çal oynasın yaptığımı düşünüyorlar**, katiyen **batıl bir inanış** bu, ben iş dışındaki zamanımın çoğunu evde geçiriyorum, isterseniz **New York’a gelin ve beni yerimde inceleyin**. Örneğin geçen hafta hiç bir yere kıpırdamadım, sadece pazar günü evde çok sıkıldığım için ani bir kararla kentin sokaklarına daldım, o kadar. O gün **Central Park**’ın batı yakasında yer alan **Doğal Tarih Müzesi**’ne gittim. Biliyorum çok vahşice olacak ama çok kötü bir müzeymiş: Hatta içi doldurulup camekânlara konmuş yabani hayvanlar bana biraz komik bile geldi, eşi benzeri başka hiç bir yerde olmayan **dinozor iskeletleri de olmasa**, çok çekilmez bir müze olacak burası. Aslında vakti zamanında ilginç bir müzeydi belki de ancak belli ki aradan geçen zaman içinde yaşanan değişimlere, insanların yeni ihtiyaçlarına, toplumun geldiği yeni seviyeye kendilerini uyarlayamamışlar; zaten ziyaretçilerin azlığı da bunu gösteriyor.

Bir marka olarak CNN

Müze çıkışında **Columbus Circle**’da, ön yüzü camla kaplı **Time Warner** binasına doğru yürüdüm. O binanın ikinci katında **Bouchon Bakery** diye, çok güzel kahvesi ve kurabiyeleri olan bir yer var, fiyatlar birazcık pahalı ama oraya gidip kendimi ödüllendirmek istedim. Müze yorgunuydum, oturma kürsülerinin bulunduğu iç balkondan dışarıya bakmak beni azıcık dinlendirdi. Bu bölge karanlıkta daha bir hoş görünüyor. Hareket eden her ışık, tıpkı bir ressamın fırça darbesi gibi, her defasında manzaraya farklı bir anlam katıyor. O ışıklardan biri de **kan kırmızısı CNN** logosunun ışığı. **Ted Turner** yıllar önce sadece haber yayıncılığı yapan bir TV kurma fikrini çevresindekilere açtığında ona gülmüşlerdi ama o aldırış etmemiş ve yoluna deva etmişti. Bugün topu topu 30 yıllık bir ömrü olan **CNN**, sadece bir Amerikan markası değil, bir dünya markası. Haber politikasını eleştirirsiniz ama, **CNN**, Doğal Tarih Müzesi gibi davranmadı, sürekli kendini yeniledi ve başarılı oldu. Bugün İspanya’dan tutun Türkiye’ye kadar bazı ülkelerin yerel şirketleri bu markanın isim hakkını kullanabilmek için büyük paralar döküyor. Bununla da kalmıyor, reklam gelirlerini ana **CNN** ile paylaşıyorlar. Böylece **CNN**, aynı zamanda markasını kiraya vererek de para kazanmış oluyor.

Neden uluslararası bir markamız yok

Peki, Türkiye de neden bir televizyon markası yaratamıyor? Hadi televizyonu bırakalım, neden **Vogue** gibi bir moda dergisi çıkaramıyoruz, **Sonny** gibi bir elektronik markası yaratamıyoruz? Onu da geçin, şu çok iyi olduğumuz yoğurt konusunda neden uluslararası bir markaya hâlâ sahip değiliz?

Burada aynı soruyu Çin için de soruyorlar ve diyorlar ki, “Amerikan halkının yüzde 44’ü bugün dünya ekonomisini Çinlerin yönlendirdiğine inanıyor, ancak buna rağmen **Çin**’in

yarattığı uluslararası bir marka yok.” Öyle ya, kuzeydeki **Kore**’nin (**Samsung, Kia, Hyundai**) aradaki **Tayvan**’ın (**Acer, Asus**), aşağılardaki **Hindistan**’ın (**Tata**) uluslararası markaları var ama Çin’in yok. Nedenin kültürel olduğunu düşünenler var, doğru ama tarihsel nedenler de etkili: Çin endüstri devrimini çok geç yani 50’lerde, komünist Mao ile yakaladı, ekonomisini kapitalizme açmaya daha 80lerde başladı. Özellikle Amerikalı firmaların üretim tesislerini ülkeye taşıması Çin’e çok şey öğretti. Bugün markaları olmasa da uluslararası ticarete gösterdikleri performans takdir edilecek nitelikte; yenilikleri takip ediyorlar, ürettikleri malları dünyaya satmak için çok uğraş veriyorlar. Belki kendi markalarını yaratmaya çok az kaldı. Kore ve Tayvan’ın gelişiminde ise endüstri devrimini çok erken yakalamış Japonya’nın etkisi var. Kore 1910’dan 45’e kadar **Japon kolonisiydi** ve bu süreçte orayı fason üretim yapmak için kullandı. Büyük Kore markaları ise ülkeyi terk eden Japonların bıraktıkları birikim üzerine kuruldu. Türkiye’de ise **Özal**’lı yıllardaki özelleştirmelerle birlikte devlete ait ağır sanayi kuruluşları özel sektöre devredildi. Cerilen ihracat teşvikleriyle yerel şirketler dışa açılmaya başladı. 90’larda Anadolu’da fason üretim yapan yeni firmalar doğdu. Sektörler içinde tekstil çok gelişti, ancak bu süreçte önemli bir kapital birikimi sağlayan **TÜRKİYELİ** büyük **İŞADAMLAR**ının, **İÇE KAPANIK** karakteri devam etti. Ruhlarına işlemiş distribütörlük anlayışından vazgeçip bir dünya markası yaratamadılar. Konu haftaya devam edecek: **Venture kapitalistlerin** büyüttüğü şirketler, gösteriş düşkünü **TÜSİAD** üyeleri, ilerici Sabancılar, tutucu Koçlar, Türk iş insanlarının davranış psikolojisi ve marka yaratmak için ne yapmalı?

TEK KELİMEYLE

Medyadaki dişi erkekler

Oscarların ardından, medyada “Oscar’ın en çekici kadınları” türünden haberler sıkça çıktı, “en çekici erkekler” haberlerine ise pek rastlanmadı, demek ki medyada hâlâ erkekler hâkim ve bu erkekler sadece kendilerinin ve erkek okurların ağız tadına göre haber hazırlıyor. Kadın okurları ise umursayan yok. Ancak bu böyle gitmesin, işin pratik çözümü şu; erkek gazeteciler biraz dişi bir zihniyetle düşünsün.

Gey düşmanı politikacılar gey mi

Siz siz olun geylerin aleyhinde atıp tutmayın, çünkü sizin bir gey olduğunuzu ve gizlenmek için bunu yaptığınızı düşünebilirler. Haksız da sayılmazlar. Gey evliliği karşıtı Senatör Roy Ashburn, geçenlerde gey barından çıkıp sarhoş araba kullanmaya kalkınca, trafik polisine yakalandı ve gey olduğu ortaya çıktı. Daha önce de azılı gey düşmanı Senatör Craig, tuvalette bir erkeğe sarkıntılık yaparken yakalanmıştı.

Okul kantinlerinde kola yasağı

Amerika’da şişmanlığın çocukluktaki beslenme alışkanlığıyla çok ilgili olduğu artık biliniyor, bu nedenle New York eyaletinde çocuklara yönelik abur cubur ürünlerin reklamlarına yasaklamalar getirilmişti, şimdi de okullarda, içinde aşırı şeker olan asitli içecek satışlarına büyük kısıtlamalar getirildi. Türkiye gelecekte hastalıklarla uğraşan bir kuşak istemiyorsa, bu yasaktan ders almalı.

Ağaçlara hırka giydiren gerillalar

Şirin bir kıyı kasabası olan Cape May'de yaşayanlar sabahleyin uyandıklarında bir de ne görsünler; ağaçlara el örgüsü hırkalar giydirilmiş... Tam herkes gizlice ağaçları el örgüsü hırkalarla giydiren gizemli gerilla örgücülerini merak ederken, örgücülerden biri basını arayıp, "Biz sadece bir çeşit grafiti sanatı uygulayarak etrafı güzelleştirmeye çalıştık, durmayacağız devam edeceğiz" dedi.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Otomobil uçar gider

Hıdır Geviş 21.03.2010

New Jersey'den Manhattan'a gitmek için minibüs bekliyorum. **Bu hattaki minibüsleri, Güney Amerikalı göçmenler çalıştırıyor**, zaten taşıdıkları yolcular da Güney Amerikalı. Bölgede özellikle de **Union City'de Güney Amerikalılar çoğunlukta, çoğu kaçak** olan bu göçmeler, akşamın bu saati New York'un göbeği sayılan Manhattan'a gidiyor, orada sabaha kadar açık pizzacıların, deli'lerin ve otellerin mutfaklarında **saati beş, altı, yedi en fazla sekiz dolara çok ağır koşullarda çalışıyor**.

Minibüse binince dört doları şoföre uzatıyorum. **Şoför süslü püslü bir dilber: saçları oksijenli suyla açılmış** gibi, **kırmızıya boyalı uzun takma tırnaklarını** tarak gibi kullanıp ikide bir saçlarını önden toparlayıp arkaya yatırıyor, döktüğü aşırı parfüm nedeniyle başımı döndüren bu dilberin kötü huyları da var: arabayı sürüyor mu uçuruyor mu belli değil, üstelik elindeki telefonla sürekli mesaj yazıyor.

Minibüsün ön yüzü de şoförü gibi süslü püslü: striptease kulüplerindeki gibi loş mavimsi bir ışıkla aydınlanıyor, **Hz. İsa'nın, Meryem Ana'nın resimleri**, çocuklarının doğum günü resimleri... Ve yüksek sesli müzik, hem de Latin müziği ayağa kalkıp salsa-merenge yapmak istiyorum, hatta hafiften kıpraşmaya başladım, bu da yetmedi soyunmak da istedim. Dolmuşta benim dışımda sadece bir yolcu var; **Prof. Dr. Nevzat Tarhan'a** çok benziyor. Sayın Tarhan'ı bilirsiniz, sayın bakanımızın söylediği sözler yetmiyormuş gibi ortaya çıkıp **bilimsel bir jargonla eşcinselliğin hastalık olduğunu tekrar eden beyefendi**.

Birden gözüm karardı, sanki minibüs uçmaya başlamıştı, elimde olmadan kravatımı çıkarttım ve başımın üzerinde kement gibi döndürüp **Prof. Tarhan'a** benzeyen o adamın üzerine fırlattım: **"Dikkatli ol amigo!"** diye haykırarak adamcağızı ayak bileklerinden yakaladım, bu kez kemerimi çıkardım, yine şöyle bir başımın üzerinde döndürdükten sonra **başladım adamı kırbaçlamaya; "bu ilahi adalet için, bu eşcinsel olan çocuklarına 'hasta' diyerek üzdüğün ana babalar için**, bu eşcinselliğe Nazi subayları gibi yaklaşıp hayal kırıklığına uğrattığın gerçek bilim adamları için." Tamam üç kırbaç yeter, bu kez başımın etrafında bir azize halesi çizdikten sonra hop, ceketimi amigonun kellesine geçiriverdim. Bu arada minibüs her an yere çakılabilirdi, vakit kaybetmeden şoför ablayı belinden kavrayıp pencereden atladım, Amigoya, **"Hasta la vista baby"** diye seslenerek ekledim, **"umarım düşüşün muhteşem olur"**.

Şanslıydım yamaç paraşütüm açılmıştı, ağır çeken şoför ablayla birlikte, kapitalizmin ve paranın başkenti olan ışıklı Manhattan üzerinde uçuyoruz. Hafif alçalıp yüksek binaların pencerelerinin önünden geçiyoruz, etrafta renkli ilanlar var: **Google, Starbucks, Amazon, Apple, eBay, FedEx, Home Depot...** Bugün yeni Amerika'yı temsil eden ve dünyada hüküm süren bu şirketler, zamanında küçük girişimlerdi, ta ki bir gün cebinde parası

olan ve akıllıca bir yatırım alanı arayan **venture kapitalistler** gelip onları bulana ve ortak olana kadar. Yeterli finansman sağlanınca bu şirketler büyüdü ve bir dünya markası oldular. Bugün **istihdamın yüzde 11'ini, 80'lerden itibaren kurulan bu tür şirketler sağlıyor**. Bizde ise 80'lerde **Özal**'ın sağladığı ihracat teşvikleriyle Anadolu'da sıfırdan yeni şirketler doğdu, ancak yeterli finansmanı bulamayınca ne uzadılar ne kıaldılar. Maraş'ta özelleştirilen bir **SEK fabrikasını** alıp dünyanın belki de en harika ve en sağlıklı dondurmasını üreten **MADO** bunlardan biriydi. Türkiye'de asıl parayı elinde bulunduran ne **Koçlardan** ne **Sabancıardan** ne de **Enka**'dan biri çıkıp bu işe ortak olmayı ve MADO'yu dünyaya yayılan bir marka haline getirmeyi akıl edebildi ama **Ferit Şahenk** milyonlarca dolar ödeyip **Vogue** dergisinin distribütörlüğünü almakta sakınca görmedi. Büyük şirketler, distribütörlük yapmaktan gurur değil bence biraz utanç duymalılar, ülkedeki her işe her sektöre atlayıp memlekete kazık çakmak yerine, dışarıya çıkmalılar... Koçlar ve Sabancılar her sektörde varlar, neredeyse beni bile üretecekler. Oysa belli sektörlerde yoğunlaşıp orada dünyanın en iyisi olmaya, marka olmaya çalışmalılar. Ama Türkiye'de kurucu işadamlarından sonra bugün işbaşına gelen ikinci ve üçüncü kuşak işadamları hâlâ babalarının, dedelerinin gölgesinde oldukları için özgüven sorunu yaşıyor, dolayısıyla yaratıcı yatırımlara imza atamıyorlar: çünkü sabırsızlar, her şey hemen olsun istiyorlar, daha işin başında yüksek kârlar elde etmeyi bekliyorlar ve hep garanti arıyorlar. Aman, ben yine meseleyi bitiremedim, sonra devam... **TEK KELİMEYLE**

New York'taki sarhoş at New York'ta, evvelki hafta The Drunken Horse adlı bir şarap barının açılışı yapıldı; 10. Cadde üzerinde, 23. ve 24. sokaklar arasında olan barın sahibi ise Türkiyeli Azman Dayaklı (ismi en az benim ismim kadar sahici), mükemmel servisiyle şimdiden tıklım tıklım olan barda, müşterilere, Kavaklıdere'nin Boğazkere'sini denemeleri tavsiye ediliyor.

Koşarak yaşayan köylüler Çok satanlar listesinde yer alan *Born to Run* adlı kitap, Meksika'daki Tarahumara köylülerinin çıplak ayakla ya da sandallarıyla nasıl her yere koşarak gidip geldiklerini, hiçbirinde de hastalık namına bir şey olmadığını yazıyor. Tıpkı köyümüzün Rıza Dayı'sı gibi, o da Ankara lastiklerini giyer ve devamlı yürürdü. Âdeta yürüyerek yaşayan ve çok sağlıklı olan 100 yaşındaki Rıza Dayı'yı, yürüyüşe çıktığı bir gün trafik kazasında kaybettik, nur içinde uyuşun.

Sen misin travestileri işe almayan Müthiş bir gazetecilik başarısına imza attı: 5. Cadde üzerindeki J Crew mağazasının önünden geçiyordum, kapının önünde kalabalık gördüm, bildiriler dağıtıyorlar, buradan alışveriş edilmemesini söylüyorlardı, nedeni ise Manhattan'da 24 şubesi olan mağazanın travestileri işe almaması, onlara göre bu ayrımcılığa giriyor ve eyalet kanunlarına da aykırı...

İntihar eğilimli heykelNew York'ta bu ayın sonuna doğru Event Horizon adlı heyecan verici bir açık hava sanat sergisi gerçekleştiriliyor. Heykeltıraş Antony Gormley'in 30'un üzerindeki heykeli, Madison Square Park bölgesinin farklı noktalarına yerleştirilecek. Bunlardan biri de bir binanın tepesinde intihar edecekmiş gibi duran bu heykel.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Koç Yasası

Hıdır Geviş 28.03.2010

Geçen hafta hava bir güzel, bir güzeldi ki inanamazsınız... Dışarı çıkınca hemen yorulup eve kaçan ben, önceki cumartesi günü gece yarısına kadar dışarılardaydım. O gün sabah beş gibi uyandım, bilgisayarımın başına geçip *Taraf* yazımı tamamladım, ardından **New York Times** gazetesine baktım, e-maillerime cevap verdim, aboneliğim **Business Week** dergisinin kalan kısmını okuyup bitirdim, sonra aç karnına, spor salonuna gidip bir saatten biraz fazla sporumu yaptım; her hareketten sonra kaslarım büyümüş mü diye aynaya bakmayı da ihmal etmedim, sonra eve döndüm, hazırlanıp **kendimi Manhattan sokaklarına atıverdim**. Bir çeşit kahvaltı ve sandviç salonu olan **Murray's Bagels**'da kahvaltımı yaptım; **bagelleri çok güzel, kendileri yapıyor**, sarmısaklısından aldım, arasına krem peynir koydurttum, kahve ve taze sıkılmış portakal suyuyla iştahlı iştahlı yedim. Sonra 14. Cadde üzerindeki **Union Square** denen meydana gittim, burada **haftanın üç günü Green Market açık hava pazarı kuruluyor**, şehir civarındaki küçük çiftliklerde yetişen sebze ve meyveler çiftlik sahipleri tarafından buralara getirilip satılıyor, üstelik bu taze sebze ve meyveleri markettekilerin aynı fiyata bazen daha düşüğüne bile alabiliyorsunuz. **New York Belediyesi bu tür pazarların sayısını arttırmak için özel bir çaba harcıyor**, Valilik çiftliklere teşvikler veriyor... Bugün sadece **Manhattan'ın 11 ayrı noktasında, gökdelenlerin dizinin dibinde bu pazarlardan kuruluyor**. Benim gibi pek çok insan buralarda alışveriş yaparak küçük üreticileri desteklemeye çalışıyor, sebze yiyecek ve taze yemenin en iyi yolu yerli üreticilerden alışveriş yaparak, onların işlerini arttırmak. Biliyorsunuz buralarda süpermarketler hep zincir ve bunlar sebze fiyatlarını aşırı yüksek tutuyorlar çünkü bu zincirler bir çeşit tekel oluşturmuşlar ve fiyatları istedikleri gibi belirliyorlar.

Obama ve ekibi bu konuyu ciddi ciddi düşünüyor. Çünkü ekonomik Pazar, önemli sektörlerde üç beş şirketin çiftliğine dönmüş durumda. Finansa bakıyorsunuz paranın yüzde 90'ı **JP Morgan Chase, Bank of America, Goldman Sachs, Citigroup** ve **Morgan Stanley** gibi beş büyük kuruluşun cebinden geçiyor; otomobil sektörüne bakıyorsunuz yine öyle. Bu kodamanlar yüzünden ne küçük bankalar büyüyüp gelişebiliyor ne de piyasada 15-20 tane otomobil firması var oluyor; biraz boy verenler büyüklerce yutuluyor. **Bank Of Amerika'nın New England** bankası olan **Fleet**'i alması böyle bir şeydi mesela, yine **AT&T** ve **Verizon** da benzeri satın almalar yapmışlardı, hatta geçen yaz **Apple** ve **AT&T** arasında tekelleşmeye yol açacak bir anlaşma olduğu söylenmiş ve Adalet Bakanlığı harekete geçmişti. Yine **Microsoft** ve **Google**, alanlarında rakipsiz olmanın avantajını kötüye kullanarak aşırı fiyat çekiyorlar.

Hatta **Microsoft daha 1998 yılında resmî olarak tekelleşme suçlanmıştı**. Çünkü bu ülkede aslında tröstleşme ve tekelleşmenin önüne geçmeyi amaçlayan bir yasa var: 1890 yılında uygulamaya konulan **The Sherman Antitrust Act**. Yasanın çıktığı dönemlerde büyük şirketler alavere dalavereyle, rakiplerini yok edip piyasaya tek başlarına hâkim olmaya çalışıyorlar; dolayısıyla kapitalizmin özü sayılan rekabeti ortadan kaldırıyorlardı. Rekabet koşullarının bozulması, hem tüketicilere hem piyasayı çeşitlendirecek ve geliştirecek olan küçük ve orta ölçekli işletmelere hem de tekelleşenler kadar büyük olamayan diğer şirketlere zarar veriyordu. Nitekim bu yasa nedeniyle 1911'lerde **American Tobacco gibi bazı şirketler bölünmeye zorlandı, Standart Oil şirketi, piyasada haksız rekabet ortamı yarattığı için suçlu bulundu**. Yani anti-tröst yasası şirketlerin pervasızlığının önüne geçme konusunda oldukça yararlı oldu... Ancak bu yasa, değişen ekonomik koşullara göre eskিয়েince 1914 yılında **The Clayton Antitrust Act**. adlı yeni bir yasa çıkarıldı. Aradan neredeyse 100 yıl geçti ve bu yasa da artık yeterli gelmiyor, **bazı şirketlerin piyasaların feodal beyleri haline dönüşmelerinin önü alınamıyor**.

Ya Türkiye'de bu işler nasıl oluyor

Peki, Türkiye'de bir anti-tekel yasası var mı, var: **Anayasa'nın 167. maddesi, "devlet, tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önler"** diyor. Ancak bu yasa oracıkta öylece uyuyor, Ayrıca **OECD** raporlarından edindiğim bilgilere göre, Avrupa Birliği'ne uyum sözleşmeleri gereğince bir **Türk Rekabet Mercii** oluşturulmuş, fakat bu

kurum ne kadar verimli? Sonuçta Koç ve Sabancı gruplarının piyasadaki konumlarına bakınca bu konuda pek yol alınamadığını görüyorsunuz. Bu iki büyük güç gıdadan enerjiye, otomotivden bankacılık ve perakendeciliğe, her alanda varlar. Onların her sektöre girmeleri haksız rekabete yol açıyor. Madem yeni bir anayasa hazırlanıyor, 167. Madde detaylandırılarak yeni bir anti-tröst yasası oluşturulmalı ve bu yasa tıpkı AB ülkelerindeki gibi titizlikle uygulanmalı. Her işte bir hayır vardır, böyle bir yasa Koç ve Sabancılar için iyi olur; belli sektörlerde yoğunlaşır, markalaşır ve gerçek anlamda dünyaya açılırlar.

TEK KELİMEYLE

Yaşasın organik yiyecekler

Daha beş yıl öncesine kadar tezgâhlarında tek tük organik ürün bulunduran Star Market ve A&P gibi süpermarket zincirleri artık organik ürünler için bünyelerinde ayrı bölümler bile açıyorlar, hatta bu gidişata Walmart gibi bir dev bile ayak uydurdu... Eee dünyada 70 milyar dolarlık bir sektör bu ve aşırı bir hızla büyüyor, Türk şirketleri kendilerini bu yeni trende hazırlıyorlar mı?

MBA mezunlarının gözü uzaklarda

Kellogg School of Management gibi en iyi okullarda işletme mastırı yapan (MBA) öğrenciler bile ülkede durum pek iç açıcı olmadığı için geleceği dışarıda arıyorlar. İlk göz koydukları bölge ise Uzakdoğu, çünkü Pekin ve Kuala Lumpur gibi büyük şehirlerde çok lüks apartmanlarda New York'takinden daha ucuza oturuyor, iyi maaş alıyor ve daha fazla para biriktirebiliyorlar.

New York'un prezervatifleri

New York Valiliği her sene, barlarda, şurada burada 40 milyon bedava prezervatif dağıtıyor; siyah prezervatif paketlerinin üzerinde ise metro hatlarının numaraları var... Valilik bu yıl özel sayıda (altı milyon) basılacak prezervatif paketleri için halka açık bir logo dizaynı yarışması düzenledi. Yarışmanın birincisi ise, Luis Acosta adlı New Yorkluya ait yandaki logo.

Modeller dünyasının çirkin yüzü

Ralp Lauren'in ve H&M'in modelliğini de yapan Sara Ziff, sevgilisi Ole Schell ile birlikte hazırladığı *Picture Me* adlı belgeselde, model olmanın kirli ve itici yönlerini ortaya koyuyor. 20 yaşında New York'a gelen genç kızların nasıl model ajansları tarafından kullanıldıklarını, hüsrana uğrayanları, büyük paralar kazanıp ne yapacaklarını şaşıranları, her şeyi...

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Polemik ahlakı

Hıdır Geviş 04.04.2010

Buraları son bir haftadır sular seller götürüyordu, yağ yağ bitmedi yağmur. Yaşadığım evin önü, işe gidiş saatlerinde göl gibi oluyordu, her ne kadar ceylan gibi sekerek suya batmamaya çalışsam da, **yine de çoraplarıma su kaçıyordu**. Allahtan geçen perşembe yağmur durdu ve insanın içini karartan kapalı hava,

açmaya başladı. Merak ediyorum **böyle kötü havalar psikolojimi ne derece etkiliyor diye?** Bunun için bilinçaltıma inmem lazım, oraya da merdivenle inilmiyor, tek yol var; **Freud** ne diyor, **“rüyalar bilinçaltının yansımasıdır”**, o halde **rüyayı anahtar olarak kullanıp, ne var ne yok diye bilinçaltımın kapılarını açabilirim.**

İşte o günlerde gördüğüm bir rüya: Bir basın gezisine katılmak için **Türkiye’ye geliyorum**, gazetecilerle birlikte İstanbul’da bir kuleyi ziyaret ediyoruz. Yeni inşa edilmiş bu kule, Türkiye’nin gururuymuş. Kulenin tepesine çıkınca donakalıyorum: **gök kubbe ikiye bölünmüş gibi, bir tarafı karanlık ve kapalı, hiçbir yeri göremiyorsunuz**, diğer tarafı ise güneşli ve açık. “Neden böyle” diye soruyorum. “Binanın terasından İstanbul tarafını görmek yasak bu nedenle o yön karartıldı, açık taraftan ise sadece Manhattan’ı görebilirsiniz” diyorlar. **Manhattan** mı, ben neredeyim... Derken kule sallanmaya başlıyor, yere kapaklanıyorum ve **kulenin aslında süngerden yapılma olduğunu fark ediyorum**, sünger kule rüzgârın etkisiyle yandaki **Empire State** binasına doğru eğilip dururken, terastan yuvarlanıp aşağıya düşeceğim diye çok korkuyorum. Etraftakilere, “İnelim” diyorum, kimsenin tıngırdadığı yok. **Asansöre koşup, Z’ye basıyorum**, asansör yok oluyor, ben **bir çoraba tutunmuş, boşlukta salınırken buluyorum kendimi**, yağmur yağıyor, aşağı bakıyorum, düşeceğim, annecimmm...

Eee **rüyalar, gündelik hayatta ne yaşanıyor ne hissediliyorsa bunların farklı bir kombinasyonu** gibi. Siz **yatağınızda uyurken birden ötüveren çalar saatiniz, rüyanızda da çalabilir...** Mesela o kule, bir kaç gün önce **Semih**’le önünden geçtiğimiz **Village**’deki kilise binasının kulesiydi, kapalı gök kubbe buradaki havanın durumuydu, peki **İstanbul**? Hâlâ bir tarafım orada bir tarafım burada, o nedenle... Peki, bütün bu sembollerin anlamı ne? O kule Türkiye’yi sembolize ediyor, her an sallantıda, her an dengeler değişebilir, istikrarsız bir ülke. Yarısi karartılmış gök kubbe ise yine Türkiye’deki sansürcülüğü, özgürlük eksikliğini ve **YASAKSEVİCİLİĞİ** sembolize ediyor.Ya benle birlikte geziye katılan insanlar?... Onlar da medya sektörünün güvenilmezliğini ve vurdumduymazlığını sembolize ediyor... O asansörden düşme olayı ise benim hem medya sektöründe hem vatanımda kendimi güvende hissetmediğimi sembolüyor.

Polemiğin sorgulanması gerek

Gerçekten de öyle Türkiye’deki medya sektörü beni korkutuyor. Yakın zaman önce polemiğe giren dört yazardan her birinin yazısını okuduğumda buz kesiyordum. Geçmişteki ortak yaşanmışlıkları ele veriyor, birbirlerinin iş arama ve bu konuda uğraş sarf etme hakkını küçümsüyorlar, işten atılmayla alay ediyorlar, hatta biri, elinde **ciddiye alınır belge olmadan diğerini ajanlıkla itham etme hoyratlığını bile** gösterdi. Bugün gelinen noktada **kötü bir alışkanlık olan polemiğin ciddi ciddi sorgulanması gerekiyor**. Nitekim filozof **Foucault**, **polemiğin aslında yararsız ve ciddiyetsiz bir tartışma yöntemi olduğunu** çok açık ifade etmişti. Tümüyle onun düşüncelerinden ilham alarak devam edeyim; Gazeteciler arasındaki polemiklerde, bir meseleyi açıklığa kavuşturmaktan öte, karşı tarafı vurmak, yıkmak ve güvenilirliğini zedelemek hedefleniyor, bu nedenle **doğru ya da yanlış olduğu önemsenmeden, ele geçirilen (hatta uydurulan)** bilgiler eteğe toplanıp öldürücü taşlara çevriliyor, sorumsuzca, çoğu zaman haddini aşarak, taş yağmuruna tutuluyor karşı taraf. Bu süreçte, polemiği başlatan kendini nedense erdem sahibi bir otorite olarak görüyor ve düşmanını yargılayıp oracıkta ipini çekmeye çalışıyor. Polemikçi genellikle vahşi bir üsluba sahip, gözü kara ve manipülatif. Peki, düşman taraf? O taraf, çoğu zaman ayağının önüne kurulan tuzağın kapanına kendini kaptırıyor, çünkü sessiz kalmayı, kabullenmek olarak görme hatasına düşüyor. Bir kere cevap verilince de ister istemez karşı tarafın çirkin üslubunu kullanmak durumunda kalıyor. Yani aslında, kuralları öteki tarafça belirlenen oyunun parçası oluyor. Sonuçta bu tür kavgalar, bazı okurlara eğlenceli gelen bir çamur güreşine dönüşüyor. Bundan kazançlı çıkansa polemiği başlatan kişi, çünkü yaratıcı incelemeler yazmak, belli ilkeler üzerinden eleştiri yöneltmek yerine, asalak bir tutum sergiliyor ve başkalarına çamur atarak onlar üzerinde güç sahibi oluyor.

Şimdi, köşe yazarlarının, polemik konusunda ayaklarını biraz denk almaları ve **modası geçmiş olan, saygı, sorumluluk, ayıp, terbiye, alçak gönüllük ve hakkaniyet kavramlarını ilke edinmelerinin vakti geldi.**

TEK KELİMEYLE

Easter yumurtaları

Arkadaşlara gönderilen eğlenceli e-maillerin ve facebook gibi sosyal paylaşım sitelerine eklenen esprili videoların bu haftaki yıldızlarından biri yumurtaydı, çünkü Hristiyanlar, Easter'i kutluyor (Türkiye'de **Paskalya Yortusu** deniyor) ve Easter'in en önemli sembolü de haşlanmış yumurta. Fırsat bu fırsat, bütün Hristiyan okurlarıma mutlu bir paskalya günü diliyorum.

Pardon, etnik kökeniniz ne?

Amerika'da her 10 yılda bir yapılan nüfus sayımı için evlere formlar gönderildi. Doldurulup nüfus bürosuna gönderilen formlarda etnik köken de soruluyor. Seçenekler şunlar: Siyah, Beyaz Latino, Hintli, Alaska yerlisi, Havai yerlisi, Kızılderili, Çinli ve ek olarak da "başka" seçeneği var, şimdi bazı Türk dernekleri, Amerikalı Türklerden, o boşluğa "Türk" yazmalarını istiyor.

Her apartmana bir sanat eseri

New York'ta, yaptıkları binalara değer katmak isteyen müteahhitler yeni bir moda başlattılar: Binaların önlerine ya da lobilerine, heykel sanatçılarına sipariş edilen özel heykeller konuyor, tıpkı *Silver Tower*'ın önündeki bu yapıt gibi... Bizde de eskiden benzeri şeyler olurdu, eski Halk Sigorta binası önündeki *Akdeniz* heykelini hatırlayın.

Ricky abisi bu tavşanlar da gey

Burada herkes, "Ben geyim" diyen *Ricky Martin*'i konuşuyor. Resimdeki bu iki yakışıklı tavşan da çok konuşulanlar arasında yer alıyor; çünkü *NY Times* pazar eki, bu ikiliyi kapağına taşıdı ve sordu: "Onlar gey mi?"... Okurlardan biri yorum yazmış: "Hayvanlar da insanlarla aynı hislere sahip: korku, acı, mutluluk ve sevgi gibi, o halde neden tıpkı insanlar gibi onlar da gey olmasın."

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hafif porno

Hıdır Geviş 11.04.2010

Berbere hiç gitmem, nedeni sadece cimriliğim değil; uzun saçın bana yakışmadığını düşünüyorum, dolayısıyla haftada bir muhakkak saç tıraşı olmam lazım, ee berbere gitsem, saç kesme 15 dolar, beş dolar da bahşiş, eder 20 dolar. Hem **burada berberler, size altı dakikadan fazla zaman harcamıyorlar, nerede o başınızın etrafında dönen İstanbul berberleri.**

Peki, saç işimi nasıl hallediyorum. **19 dolar saydığım elektrikli bir makinem var**, onunla kendi saçımı kendim kesiyorum. Geçen cumartesi spordan döndükten sonra banyoya girdim, saçımı trrrr diye tıraşladım, duşumu alıp salona dönünce de bilgisayarımdan, **Teoman**'ın "Ruhun Sarışın" adlı video klipini izledim. Ancak hayal kırıklığına uğradım, çünkü bu müzik klipi abazan straight erkeklere hoş vakit geçirsin diye yapılmış bir çeşit soft

pornodan başka bir şey değildi. Başta bu çıplaklık bir yere bağlanacak, bir mesaj verilecek, bir çeşit estetik deneme yapılacak diye beklemiştim ama yok, bir şey çıkmadı. Teoman, cinselliğin yüzeysel biçimde kullanıldığı müzik piyasasında, konu mankenlerini daha da açmış o kadar; Serdar Ortaç ve benzerlerini düşünün... Çektikleri kliplerde, arabalarına bir kucak yarı çıplak kız yüklüyorlar... Sıfır koreografiyle, sürekli aynı tekdüze dans hareketlerini yapan bu kızcağızlar, insanda karın ağrısıyla kıvranıyorlarmış intibai uyandırıyor. Peki ya kadın şarkıcılar? Bu kez de 80'lerin 90'ların çoğu kilolu Türk sanat müziği sanatçıları anımsayın. Üzerlerinde **Çolpan İlhan**'ın arkadan **V dekolte** allı pullu tuvaletleriyle, arada bir sırtlarını seyirciye dönüp, önce kafalarını, ardından kalçalarını hafiften bir sağ bir sol sallandırdıktan sonra yüzlerini yine seyirciye dönüyorlardı.

Amerika'da erkek şarkıcıların cinselliği kullanma biçimleri de **Serdar Ortaç**'tan farklı değil, bütün o **Kanye West**lerin, **Usher**lerin, **Fat Jo**ların **Snoop Dogg**ların kliplerini izleyin, hepsinde esas şarkıcı en fazla dövme ve kaslı kollarını gösterir, cinselliği ön planda olan ise, bikini tipi kıyafetleriyle onların yanında yöresinde dans eden kadınlardan başkası değil. Kendi cinselliklerini gerçek anlamda kullanan erkek şarkıcılar nadir; **David Bowie** ve **Prince** gibi **biseksüel karakterli** şarkıcılar dışında aklıma kimse gelmiyor. Aslında erkek çalışanların ağırlıkta olduğu müzik endüstrisinde video kliplerin straight erkek tüketicilerin ağızlarının tadına göre hazırlanması fazla şaşırtıcı değil; ancak fazla anlaşılır da değil; kadın seyirciler neden yok sayılıyor, orası soru işareti. İşte bu erkek hâkimiyeti nedeniyle kadın şarkıcıların cinselliklerini sergilemeleri konusunda, **Lady Gaga** rahatlığına ulaşmaları kolay olmadı. 60'lara kadar kadın şarkıcılar sadece sesleri ve müzikleri ile ön plana çıktılar. 60'lardan sonra parlayan **Janis Joplin**, **Joan Baez** ve daha sonra gelen **Patti Smith** gibi dünya starları, kendi şarkılarını yazmanın yanı sıra, kendi karakterlerini, politik görüşlerini ve hayat felsefelerini de müziklerine entegre ettiler, ancak o dönem esen cinsel özgürlük rüzgârına rağmen, cinsellik konusunda hâlâ içe kapanıklardı: 80'lerin ortalarında ünlene ve androjen bir kimlik sergileyen **Annie Lennox** da bu konuda pek bir farklılık yaratmadı. Kendi cinselliğini radikal biçimde sergileyen ilk popüler kadın şarkıcı ise **Madonna**'ydı. **Like a Prayer**'in video klipinde göğüs dekolte elbisesiyle **Hz. İsa'yı baştan çıkaran Maria Magdalena** oldu. **Like a Virgin** de (**Bir bakire gibi**) erkeğe duyduğu aşkı diğer şarkıcı ablaları gibi edepli bir dille ifade etmiyordu. Kimileri, Madonna'nın kadın cinselliğini erkeklerin perspektifine göre yansıttığını düşünüyorlardı. Hatta **Sheila Whiteley** gibi akademisyenler, benim Teoman'ın klipi için yaptığım değerlendirmeyi bayağı ileri giderek Madonna için yapıyor ve kliplerini "soft pornografi" olarak değerlendiriyorlardı. Oysa yine bazı feministlere ve bana göre Madonna devrimci bir adım atarak kendi cinselliğini rahatça ayan beyan yansıtabiliyor, bu anlamda hem ekonomik hem de cinsel özgürlüğünü ele geçiren yeni kadın kuşağını temsil ediyordu. Üstelik sadece cinsellik konusundaki cesaretiyle politik bir sanatçı değildi, yakıcı sosyal tabulara dokunduğu için de politikti; örneğin **Like a Prayer** klipinde, İsa beyaz değil, siyah bir Afrikalıydı... Sözde, bu yazının konusu **Lady Gaga**, başlığı da **cinsel anarşi** olacaktı, kısmet haftayaymış...

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cehennemden cennete New York...

Hıdır Geviş 18.04.2010

Ne filmlerde ne de edebiyat eserlerinde ütopyalara pek yer verilir. **Ütopya, her şeyin mükemmel biçimde işlediği, dertsiz tasasız bir sistemdir**, dolayısıyla bu sistemde çatışma yoktur, hayat tekdüzedir. İnsanların, ütöpik sanat eserlerine karşı, distopik eserleri yeğlemesinin sebebini de işte bu çatışma kavramında aramak

lazım; çünkü **distopya, kaotik ve sorunlarla dolu bir sistemdir**; otoriter yönetimler, açgözlü insanlar, haksızlıklar, yabancılaşma, isyan, korku, kavga ve bütün bunların yol açtığı çatışmalar...

Çatışma ekseninde gelişen olaylarla örülü distopik sanat eserleri, çoğu zaman geleceğe yönelik sevimsiz ama hayal gücü çok gelişkin bir mimari ve sosyal kent projesi olarak çıkarlar karşımıza. Almanyalı yönetmen **Fritz Lang**'ın iki Dünya Savaşı arasının karanlık psikolojisiyle yaptığı **Metropolis** filmi, günümüz kentlerine ilham veren bir mimari dizayn harikasıdır aynı zamanda. Fransalı **Luc Besson**'ın **The Fifth Element** filmi ve Hollywood sinemasındaki yüzlerce örnekten biri olan **I, Robot** filmi de böyledir...

Bizim sinemamızda ise bir iki "uzay filmi" dışında ciddiye alınır distopik film yok, edebiyatta ise aklıma nedense **Orhan Pamuk**'un *Kara Kitap*'ındaki bir bölüm geliyor: Pamuk, "**Boğaz'ın suları çekildiğinde**" adlı bu distopik bölümde, Boğaz'daki suların çekilmesinden sonra ortaya çıkan manzarayı tasvir eder.

Peki, Boğaz'ın suları taştığında nasıl bir manzara ile karşılaşırız? Oturup düşünmek lazım. Örneğin New Yorklu mimarlar, biraraya gelmiş ve bu konuda bir beyin fırtınası yapmışlar, tabii onların derdi kendi kentleriyle; ortaya şu soruyu atmışlar, "**Eğer bir gün aşağı Manhattan'ı çevreleyen okyanus suları yükselir ve New York sular altında kalırsa ne olur**, böyle bir durumda hayatın normal seyrinde yürümesi için, kent anatomisinde ne gibi değişiklikler yapmak gerekir?" Bu mimarlar sonuçta düşüncelerini toparlamış ve ortaya gerçekleştirilebilir bir proje çıkarmışlar, üstelik bu projeyi, maketler, grafikler ve illüstrasyonlarla görselleştirerek daha da somutlaştırmışlar.

Bu hafta, güya şarkıcı **Lady Gaga**'yı yazacaktım ama elimde daha taze bir konu var; yukarıdaki mimarların **New York Modern Sanatlar Müzesi**'ndeki (**MOMA**) sergisi, serginin ismi benim özgün çevirimle: **Yükselen dalgalar ve New York Rıhtım Projesi** (*Rising Currents: Projects for New York's Waterfront*)

Aslında bu proje devletin yürüttüğü bir araştırmaya cevap niteliği taşıyor, çünkü o araştırmada küresel ısınmanın böyle gitmesi durumunda önümüzdeki 70 yılda suların yükseleceği ve bu durumun New York için sorun olacağı öngörülüyor. Anlayacağınız mimarlar yarattıkları projeye **New York'u bekleyen distopik geleceği (cehennem), ütopik bir geleceğe (cennet) çevirmeye çalışıyorlar**. Yollar, asfalt yerine, üzerindeki delikler nedeniyle suyu emen, yeşil çimen görünümüne sahip bir maddeyle kaplanıyor. Kent suları dev bir çukura akıtılarak oradan denize pompalanıyor. Kıyılarda istiridyeler yetiştiriliyor, çünkü istiridyeler çabuk gelişiyor, yayılıyor ve birbirlerine yapıştıkları için bir süre doğal bir duvar oluşturup muhtemel büyük dalgaların hızını kesen adacıklar haline gelecekler; üstelik istiridye deniz suyunu temizleyen ve berraklaştıran bir yapıya sahip.

Köprü entelektüel

Evrin Alataş'la yıllar yıllar önce tanışmıştık. Ben o zamanlar, Kürtçü gazete olarak anılan **Özgür Gündem**'de kültür-sanat muhabiri olarak çalışıyordum; **gazete bombalanmış, hem gazetesiz hem de işsiz kalmıştım**. "Büyük basın"da **iş aramış, bulamamıştım, damgalı gibiydim**, üniversiteden arkadaşlarım bile bana referans olmaya çekinmişlerdi. Sonunda yine **kanserden kaybettığım dostum Kenan Mendekli** ile birlikte, **Newroz** adlı bir gazete çıkarmaya başladık. Evrim'le ilk orada karşılaşmıştım, **ben gepegençtim, o ise daha çocuktu**, ama yaşından olgun davranıyordu, **kafamdaki politik Kürt kızı imajının aksine süslü ve pozitif**. **Bu kendisiyle son derece barışık karakterli güzel kız**, sonraları yeniden açılan **Özgür Gündem**'de çalışmaya başladı, ben Newroz'u terk edip bizim solcuların "**boyalı basın**" dediği **Sabah grubunda iş buldum**. Yıllar sonra Evrim'le **Taraf**'ta buluştuk, Evrim'in bu gazetede yazmasına sevinmiştim. Bana göre **Evrin, Kürtler ve Türkler vadisini birbirine bağlayan bir çeşit köprü entelektüel olması nedeniyle stratejik bir isimdi**; iki tarafın da rahatlıkla sahipleneceği bir isimdi. Dolayısıyla Evrim gibi Kürt entelektüellerinin varlığı, her iki yakada

çakan kızgınlık şimşeklerini nötralize edebiliyor, **her şeye rağmen Kürtler ve Türklerin birbirine iliklenmesini sağlıyordu...** Şimdi ne diyeyim bilmiyorum, insan çok üzülüyor... Tüm Türkiye'nin başı sağolsun.

TEK KELİMEYLE

Amerikalı erkeklerin suyu mu çıktı Britanyalı aktörlerden sonra Hollywood şimdi de Avustralyalı erkek oyuncuların akınına uğruyor; Heath Ledger, Eric Bana, Hugh Jackman ve Russell Crowe'un başlattığı bu göç hâlâ sürüyor, yeni gözdeleler, *Avatar*'dan sonra *Clash of the Titans*'da oynayan Sam Worthington ve *The Last Song*'un yıldızı Liam Hemsworth (resimdeki).

Boyun bosun devrilmesin Tiger

Karısını onlarca (belki de yüzlerce) kadınla aldatan golfçu Tiger Wood, bu skandal nedeniyle milyonlarca dolarlık reklam anlaşmalarını kaybediyordu, ancak Nike onun bu durumunu bile reklamlarında kullanarak paraya çevirdi... Yeni Nike reklamında, babası Tiger'a nasihat veriyor, Tiger da ağlamaklı ağlamaklı ekrana bakıyor.

Hata mı yoksa maksatlı mı

Geçen hafta internete düşen ve Amerikan askerlerinin, helikopterden ateş açıp sivilleri ve gazetecileri öldürdüğü görüntüleri hatırlarsınız; konuyu CNN'in kurucularından olan Eason Jordan'a (ortadaki) sordum, çünkü Jordan, 2001'de Amerikan askerlerinin gazetecileri maksatlı olarak öldürdüğünü iddia etmişti. Ancak Jordan'ın bana söylediği tek şey, savaş sisinin bu tür trajik hatalara yol açabileceği oldu.

Genç Müslümanların New York toplantıları

New York'ta yaşayan öğrenci, akademisyen ve profesyonel çalışanlardan oluşan bir grup Türkiyeli genç Müslüman, her cuma kendi aralarında toplanarak farklı bir konuyu tartışıyorlar... Brooklyn'deki IQRA adlı mescide devam eden bu grubun toplantılarına, Alevilikten ekonomiye farklı alanlarda uzman olan konuklar çağrılıyor.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tecavüzcüyü yakalamak

Hıdır Geviş 25.04.2010

Size sorsam, **"Aileler için küçük çocuklarını gözü kapalı teslim edecekleri tek yer neresi"** diye, cevabınız ne olur? Ne cevap verdiğinizi buradan duymuyorum ama gözlemlediğim kadarıyla insanlar, **Tarının evine ve aile bireylerine bu konuda çok güveniyorlar.** Ancak yaşanan gerçekler, birine çocuk emanet ederken çok da gözü kapalı davranmanın doğru olmadığını gösteriyor, yani **haham da olsa imam da olsa rahip de olsa eş dost akraba da olsa**, gerekli tedbirleri almadan savunmasız çocukları kimsenin vicdanına teslim etmemek gerekiyor.

Biliyorum, içinize kurt düşürdüğüm için bazılarınız bana sinir bile oldunuz. Ama sinir olmayı bırakın ve anlatacaklarımı dinleyin lütfen. 2000 yılı başlarında **Amerikan Katolik Kilisesi'nde büyük bir skandal patlak verdi.** O yıllarda bazı yetişkin insanlar birbiri ardına ortaya çıkıyor ve çocuklukların da gittikleri **kilisenin rahipleri tarafından cinsel tacize ya da tecavüze uğradıklarını** itiraf ediyorlardı. Ardından da bu insanlar

Katolik Kilisesi aleyhine davalar açmaya başladılar. Durum çok ciddiye binince bu kez bizzat Kilise örgütünün kendisi bir anket yaptırttı: Anket sonuçları akıl almazdı, yüzde 80’den fazlası erkek olan binlerce çocuk cinsel taciz ya da tecavüze uğramış, bunların bazıları kilise yönetimlerine yansımış ve örtbas edilmişti. Yani çoğunlukla her şey yapanın yanına kâr kalmıştı.

Tecavüz kurbanlarıyla görüşüldüğünde, **bu insanların geçmişte yaşadıkları travmayı bir türlü atlatamadıkları** ve çoğunun hayatının bu nedenle hasara uğradığı görülmüyordu. Bunun iki önemli sebebi, başlarına geleni **yıllarca içlerinde saklamaları ve kimseyle paylaşamamaları**, ikincisi ise **faillerin cezalandırılmamasıydı**. Daha bir ay önce **İrlanda Katolik Kilisesi** global bir tecavüz skandalıyla sarsıldı. Bu skandalın kurbanlarından biri de bugün yetişkin bir avukat olan **Helen McGonigle**’di. Helen altı yaşındayken **Rahip B. Smyth**’in tecavüzüne uğramıştı, hatta bu adam kızkardeşine ve annesine de tecavüz etmişti. Küçük kız durumu annesine anlatmış ancak anne çevreye karşı kutsal kiliseyi suçluyor olmamak için işin üzerini kapatmıştı. **Sonuçta anne akıl hastası olmuş, kızkardeş intihar etmişti.**

Bu arada kilise deyince bunu Hristiyanları kötölemek için bir malzeme olarak kullanmaya kalkmayın sakın, yoksa ayağımdaki terlikleri çıkarır ve size doğru fırlatıveririm. Çocuklara tecavüzün bizim ülkemizde daha çok olmadığını nereden biliyorsunuz. Arkadaşım olduğu için söylemiyorum, başarılı bir gazetecilik olayına imza atan **Hürriyet’in deneyimli muhabiri Gülden Aydın**’ın ortaya çıkardığı **Siirt’teki tecavüz olayını** biliyorsunuz. Küçük kız çocuklarına, herkes bildiği halde göz göre göre tecavüz edilmiş. Yıllar önce de Adana’daki bir ilkokul öğrencisine tecavüz edilmiş, bunu öğrenenler re, birer birer çocuğa tecavüz etmişlerdi.

O halde bizim toplumun ciddi olarak kendine dönüp bakması ve bu sorunla yüzleşmesi lazım. Siz anne babalar, abi ve ablalar, soruyorum size, küçük çocuğunuz ya da kardeşiniz seksüel saldırıya uğradığında size rahatça gelip anlatacağından emin misiniz. Hiç çocuğunuzla oturup konuştunuz mu “Sana garip gelen bir dokunuş hissettiğinde ya da sözler işittiğinde hemen bana gel ve anlat” diye. Çünkü istatistikler gösteriyor ki çocuklar suçlanma korkusuyla, yaşadıklarını sizlere söyleyemiyorlar.

Amerika’da, çocuklara cinsel taciz olaylarındaki istatistiksel artışı öne sürüp konuyu saptırmayın hemen. Bu aslında eskiye göre gerçekten artış olduğu için değil, sadece eskiye göre bu tür olayların ortaya çıkmasını kolaylaştıran koşulların sağlanmış olmasından kaynaklanıyor. Çocuk hakları ile ilgili yüzlerce sivil toplum örgütü var, bunlar hem lobi yaparak yasaların sürekli yenilenmesini sağlıyorlar, hem de toplumu bilinçlendirmeye çalışıyorlar. Bizde ise ne devlet ne de aileler bu konuda bilinçli, çocuklarımızı koruyamıyoruz. Amerika’da devletin bu konuda nasıl bir kontrol sistemi geliştirdiğini hukukçu **Jill Wade**’e sordum. Jill şöyle diyor; “EĞER ÇOCUK İÇİN TEHLİKE söz konusu ise, öğretmen, terapist, hastane çalışanı, doktor ve sosyal yardım uzmanlarının, durumu, **Çocuk Tacizi Yardım Hattı**’na bildirmeleri kanuni mecburiyet, yoksa ceza yiyorlar.”

Dünya tatlısı çocuklarımızı korumak için Türkiye’de neler yapılmalı? **Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanımız** Sayın Kavaf benimle iletişime geçerse bu konudaki projemi kendileriyle seve seve paylaşırım.

ÜÇ SORU BİR KONU

Wall Street hâlâ bir lağım çukuru

Amerika’nın en çok kâr eden finans kurumu Goldman Sachs şimdilerde büyük bir yolsuzluk davasıyla yüz yüze. Olup bitenlerden belki Türkiye finans sistemi de ders çıkarır ümidiyle, konuyu, yolsuzluk uzmanı **Sam E. Anta** ile görüştüm. Bu adam nasıl yolsuzluk uzmanı olmasın ki, geçmişte Crazy Eddie skandalıyla en büyük finans

yolsuzluklarından birini bizzat kendisi yaptı. Sam, zamanında nasıl soğukkanlı biçimde kimsenin gözünün yaşına bakmadan suç işlediğini artık her yerde yazıyor, söylüyor ve ekliyor: "Kusuruma bakmayın." Bundan böyle bildiklerini öğrencileri ve okullarıyla paylaşan Sam'e sordum:

HG: Sam, Goldman'a açılan yolsuzluk davası hakkında ne düşünüyorsun. Durum, Wall Street'in kural tanımazlığının apaçık bir göstergesi değil mi?

SA: ABD Sermaye Piyasası Kurumu SEC'nin (Securities and Exchange Commission) 76 yıllık "10b-5" maddesi, halka açık bir şirketin yatırımcılarına yanlış ve yanıltıcı ifşaatlarda bulunmasını, yani onları kandırmasını yasaklıyor. Ancak bu davada görülüyor ki Goldman bu kuralı ihlal etmiş. SEC'nin elinde çok sağlam deliller var. Anlayacağınız bu dava, Wall Street'in hâlâ bildiğiniz eski lağım çukuru olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor.

HG: Hazırlanan yeni reform taslağı finansal piyasalarda amaçlanan şeffaflığı getirecek mi, bu anlamda Obama yönetimine tavsiyen ne?

SA: Yahu olacak şey değil, sekiz milyonluk New York'ta 38 bin üniformalı polis var ama SEC'nin koskoca Amerikan para piyasalarını denetlemek için topu topu 3500 elemanı var. BEYAZ YAKA SUÇLARI çok komplike, dolayısıyla Goldman davasındaki türden yolsuzlukların ortaya çıkarılması çok zaman alıyor, çok geniş kapsamlı araştırmalar gerektiriyor. İşte bu nedenle de SEC, para piyasalarında dönen katakullileri etkili biçimde ortaya çıkaracak ya da baştan görüp önünü alacak donanıma sahip değil. Suçu işleyenler de durumun farkında oldukları için, rahatlar. İkinci sorun da şu: SEC muhasebe bilgisi yeterli avukatlara sahip değil, örneğin Madoff davasında SEC karmaşık alım satım işlemlerinin incelenmesi konusunda normal avukatlara çok güvendi ve başarısız oldu, oysa muhasebe bilgisi iyi olan avukatlar kullanılabilirdi. Obama yönetimi SEC'nin eksikliklerini bu yönde tamamlamalı.

HG: Wall Street kuzu kuzu bekleyip devletin hazırladığı yeni finans yasasının yularını boynuna geçirmeyi kabul etmeyecek herhalde. Ortada bir savaş var, kim galip çıkacak, politik güç mü finansal güç mü?

SA: Valla ben de bilmiyorum. Denir ki para piyasaları sırtını finansal verilerin doğruluğuna yaslar. Wall Street şirketlerinin, şeffaflığa karşı atacakları her adım, aslında kendi sonlarını hazırlar, yani benimsediklerini söyledikleri kapitalizmi bizzat kendi elleriyle boğazlamış olurlar.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu akşam Ermeniyim

Hıdır Geviş 02.05.2010

Koş Hıdır koş, geç kalıyorsun... Tren, Hudson Nehri'nin altındaki tünelden çıkıp, yıkılan ikiz binaların yerine yapılan inşaatın altına giriyor, burası son durak, fırlayarak yeryüzüne çıkıyorum, Broodway Caddesi üzerinden aşağıya doğru koşarak Manhattan'ın okyanusla buluştuğu burun bölgesine doğru ilerliyorum, buralara **financial district** deniyor, yani finans bölgesi.

Hava çok güzel, telefonuma bakıyorum, Naciye aramış üç kez, ikinci anam, niye arıyorsun anacım geliyorum işte... Gittiğim yer **Alvan Center** denen bir yer, bir binanın dördüncü katı. Burada bu akşam **Ara Dinkjian** ve arkadaşlarının konseri olacak. Konserin yapılacağı salon çok küçük, içeride yaklaşık 200 dinleyici var, dolayısıyla bir çeşit butik konser gibi, müzisyenlere çok yakın durarak müzik dinlemek büyük bir lüks benim için.

Kapıdan girerken internetten bilet için yaptığım 20 dolarlık ödemenin çıktısını gösteriyorum, çok ucuz bir konser. Naciye'yi buluyorum, Ara ile tanıştırıyor beni. Çok kısa sohbet ediyoruz (ısınıyoruz birbirimize, ne de olsa ailesi **Harput** ve **Diyanbakırlı**), gazetecilik tavırları takınıp adamcağızı esir almak ve sorularıyla taciz etmek istemiyorum; onunla konuşmak isteyen başka insanlar da var çünkü. Ara, zaten çok iyi bildiğim bir müzisyen, hani bizim **Sezen Aksu'nun Sarışınım** ve **Gülümse, Ahmet Kaya'nın Ağladıkça** gibi şarkılarının bestecisi olan büyük ERMENİ MÜZİSYEN. Hatta **Sarışınım**, **Dinata Dinata** ismiyle Yunanistan'daki Olimpiyat Oyunları'nın kapanış törenlerinde, Yunan şarkıcılar tarafından seslendirilmişti.

Ara'yı keşke tanısanız, ne kadar mütevazı, sade, sıcak ve beyefendi bir insan olduğunu fark ederdiniz. New Jersey eyaletinde yaşıyor, bir kilisede org çalıyor, öğrencileri var, onlara ud dersleri veriyor.

Az kalsın unuttuyordum, ARA, KARDEŞ TÜRKÜLER'LE BİRLİKTE KONSER VERMEK İÇİN HAZİRANDA TÜRKİYE'YE GELİYOR. Konserler İzmir ve İstanbul'da olacak. "Nasıl, Türkiye'deki yeni müzisyenleri pek takip edebiliyor musun" diye soruyorum, "**Yok valla, pek edemiyorum, daha doğrusu yeni müzisyenleri takip etmemeye çalışıyorum, onların etkisinde kalıp değişmekten korkuyorum, ben farklı bir adamım, taş plak biriktiriyorum**" diyor. Ara'nın evinde 500 adet taş plağı var.

Hadi bakalım, yerimize geçme vakti, Naciye'nin arkadaşı Paul ve erkek arkadaşı da orada. Bu arada yerime oturunca sırtıma bir el değdi, döndüm baktım Laila'yımış, uzun zamandır görmüyorduk birbirimizi, kendine bu defa da Faslı bir sevgili bulmuş, diğer sevgililerinin aksine gösterişsiz ama sevimli bir insan. Laila uzun, çok güzel bir Afgan kızdır... Susalım, konser başlıyor.

Grupta dört kişi var: Ara ud çalıyor, **Seido** darbuka; bu adamcağız bana ilk adını söyleyince "**Kürt müsün?**" dedim, "**Değilim valla, Makedonum**" dedi. İşte bende de böyle tuhaf bir alışkanlık gelişti, kimle tanışsam "**Kürt müsün?**" diye soruyorum, neler oluyor, iyi miyim kendimde miyim acaba... Seido inanılmaz yetenekli bir darbukacı, izleyicileri, aralarda yaptığı sololarla mest etti. Gündüz bir ofiste çalışıyor, akşamları da fırsat buldukça müzikle ilgili şeyler yapıyor. Bu arada klarnetçi **İsmail Lumanovski** de Makedon. Gencecik bir çocuk daha, kızlar onun gamzelerine bayılıyor, bense klarnetteki inanılmaz yeteneğine, sadece ben değil, herkes... Kendisi müzik eğitimi görüyor, ileride adını bir yerlerde duyarsanız hiç şaşırmayın... Zaten **NY Gypsy All-Stars Band** adlı bir grupta çalışıyor. İngilizce konuşmaya başladım kendisiyle, bana Türkçe cevap verdi, yarı Türkmüş meğer. Kanunda ise **Tamer Pınarbaşı** var. Ara'ya göre kanun çalma konusunda devrim yaratmış, iki parmağını değil, bütün parmaklarını kullanıyor, üstelik ne yüksük ne de tırnaklarını kullanıyor, parmak uçlarıyla dokunuyor tellere...

Konser, **Tamburi Cemil Bey**'den başladı, Ara'nın kendi bestelerine kadar gitti. Sezen'in seslendirerek meşhur ettiği **Vazgeçtim** şarkısı çalınca baktım Naciye kendinden geçmiş, ileri geri, sağ sol sallanıp duruyor, hafiften de şarkıları mırıldanıyor, ben de öyle. Aaa bir baktım **Paul** ve **Allan** de sallanmaya başladılar. Bu güzel anda bile ben halüsinasyonlar görmeye devam ediyorum. Bir ara pencerenin dışında **Ahmet Altan**'ın yüzünü gördüm sanki, göz göze geldik, bana dedi ki "Hıdır evladım, pazar günü bu konseri yaz da biraz gözümüz

gönlümüz açılsın", ben de dedim ki "Olmaz, ben başka bir konuyu yazdım". **Ahmet Bey**'in gözlerinden alevler çıkmaya başladı, içimden küçük bir çığlık attım; annecimmm, kapatın perdeleri lütfen, tamam işte yazıyorum...

TEK KELİMEYLE

Ooo hanımlar maşallah maşallah

İnsanlar nedense türbanlı kadınları yarım insanmış gibi algılıyor; sanki onlar spor yapmazlar, fitness salonuna gidemezler... New Heaven'deki bir fitness salonunda çekilen bu resme bir bakın, demek ki örtünmek demek vücut görünümünü umursamamak anlamına gelmiyor. Zaten türban takan Amerikalı Müslüman kadınların sporla ilgileri günden güne artıyor, basketbol da oynuyorlar tenis de...

Bari New York'ta kebab yemeyin

Türkiye'den New York'taki konsoloslüğümüze gelen misafirler, yemek için Ali Baba adlı Türk lokantasına götürülüyor, hatta bu nedenle Ali Baba ikinci şubasını konsoloslüğün tam burnunun dibine açtı... Benim bildiğim, konsoloslüğün bir misyonu da iki kültür arasında köprü olmak. O nedenle, misafirlerin kebab yerine, New York'a özgü yemekleri tatmaları teşvik edilmeli, kebab kaçmıyor, Türkiye'de çok.

New York'ta bir mekân: The Park

Hep önünden geçiyordum, girmek kısmet olmamıştı, sonunda 10. Cadde ile 17. Sokak'ın kesiştiği noktada yer alan The Park'ta oturmak nasip oldu. Güzel ve çekici bir yer; kocaman bir serası var, yüksek tavanlı, her taraf bitkilerle dolu, sera içindeki küçük ağaçlara su kabakları asılmış, içine kuşlar yuva yapmış, bir kaç yerde şömineler yanıyor. Ancak yediğimiz avokadolu ton balığı da diğer yemekler de berbattı.

Arizona polis devleti

Arizona'da uygulamaya konulan yeni göçmenlik yasası bütün Amerika'ya kafayı yedirtti. Şimdi herkes bu ırkçı yasaya karşı kampanyalara katılıyor... Bu milde bulandırıcı kanuna göre, polis diyelim ki görünüşüne bakıp, Meksikalı olduğunu düşündüğü birine yanaşıp kimlik bilgileri sorabilecek ve o şahsın ülkede kaçak mı yoksa yasal mı olduğunu anlamaya çalışacak.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt politikacılar New York'ta

Hıdır Geviş 09.05.2010

Cuma günü işten erken çıktım doktora gittim, **bahar nezlesi** olmuşum, polenler yayıldıkça suratıma yumruk yemiş gibi oluyorum. Doktor sonrası eve döndüm, duşumu aldım, dişlerimi fırçaladım, giyindim ve sonra Kadir,

Buket ve Lorin'le (henüz iki yaşında) buluştum, birlikte arabaya atlayıp **Staten Island**'a doğru yola çıktık, 20 dakika sonra oradaydık. Çok büyük bir lokanta kapatılmış; **Ahmet Türk, Emine Ayna ve Selahattin Demirtaş** oradalar. Bu üç siyasetçi New York gezilerini iptal etmişlerdi, ancak son anda alınan bir kararla New York'a geldiler, buradan **New Jersey, Boston ve San Francisco**'ya geçecekler.

İçeriye girelim bakalım neler oluyor, hop, yemek parası peşin, **50 doları duyunca gözlerimden alevler çıkıyor**, soruyorum, "Yemekte neler var?", görevli karşılık veriyor, "somon, biftek ya da tavuktan birini seçiyorsunuz, yanında Yunan salatası, İtalyan usulü makarna ve meyveli kek, alkol yok, su ve soda var".

Ahmet Türk salonun başköşesinde oturuyor, her zamanki gibi **çok kalender duruyor**, önünde bir makarna tabağı var, yoldan gelmiş, yorgun belli ki ama sürekli birileri gelip ona ya soru soruyor, ya da ayağa kaldırıp birlikte resim çekirmek istiyorlar, Ahmet Bey hiç sinirlenmiyor, çok kibar.

New York'ta yaşayan Kürtler kadar **Türkler de Ahmet Türk'ü çok seviyorlar**, bu nedenle tıklım tıklım dolu olan bu yemek salonunda sadece Kürtler değil, Türkler de var. Yaklaşıp Ahmet Bey'in elini sıkıyorum, kısa bir sohbetten sonra, bana ayrılan yere doğru yürümeye başlıyorum, salonun ortasındaki bir masada **Emine Ayna** ile karşılaşıyorum. Bana karşı ilgili davranınca, yanına oturuveriyorum; biraz gerginim, ancak iki dakika sonra rahatlıyorum, medyada onunla ilgili haberlerin verilış tarzı beni de dolduruşa getirmiş olmalı, öyle ki **yaptığım bir şeye sinirlenecek de maşayı kafama indirecek diye bekliyorum nedense...** Aslında onu hiç tanıımıyordum, çok sakin, çok yumuşak... Karşısındakini saygıyla dinleyebilen ender politikacıdan biri. **Küçücük elleri var, çok da güzel kokuyor**, insanı rahatsız etmeyen, hafif, tam ayarında kullanılmış bir parfüm. Oradakiler memleket meselelerini sorarken, ben kendisine tuhaf sorular soruyor ve gayet güzel cevaplar alıyorum. Ankara'daki evinde tek başına oturuyormuş, annesi babası Diyarbakır'daymış, boş zamanlarında kitap okumayı ve yemek yapmayı seviyormuş, **yoğurtlu çorbadan mercimeğe bütün çorbaları çok iyi yapıyormuş**. "Sinemaya gider misiniz" diye sorunca beni "hayır" diye cevaplıyor, "**Ben hiperaktif biriyim**, koltukta oturup hiç kımıldamadan bir filmi başından sonuna izleyemem, video film alıp evde izliyorum, böylece arada kalkıp bir şeyler yapıyor, sonra dönüp kaldığım yerden devam ediyorum". Sevgili okurlar size söylememde bir sakınca görmüyorum, ben hep annemden uzakta büyüdüğüm için yaşı benden küçük olsun büyük olsun, bana biraz şefkatli davranan iyi kalpli her kadını hemen annemin yerine koyuyorum, Emine Ayna'nın da yanından ayrılmak istemedim... Sonunda o benim yanımdan ayrıldı, çünkü başka masaları da dolaşıp oradakilerle de sohbet etmesi gerekiyordu. Kendi masama geçtim, çok geçmeden **Selahattin Demirtaş** masamıza geldi, Biri sordu, "Siz nerelisiniz?", cevap şu "eş durumundan Dersimliyim, Hıdır Bey'in hemşehrisi yani". Sonra da ekledi, "Kürtler anaerkil bir toplum, bizde önce kadının nereli olduğu önemli". Selahattin Bey de kibarlığıyla dikkatimi çekiyor, aralarda espriler yaparak herkesi kahkahalara boğuyor, kara mizah kabiliyeti de çok yüksek. Kartını istiyorum, verdikten sonra geri istiyor, "bir saniye, arkasına 'hamili yakinim değildir' diye yazmalıyım". Espriyi anlamadığımı fark edince, "yani beni tanıdığın için başın belaya girmesin sonra". Demirtaş sadece politik arenada çok meşgul biri değil, evinin mutfağında da çok meşgul, çünkü evdeki **küçük kızları Delal, Dilda ve eşine yemek yapmayı çok seviyor**, güveç ve pirinç pilavı yapma konusunda ustaymış. Amerika seyahati sırasında elinden geldiğince dünya mutfağından çeşitli yemekleri tatmaya çalışmış, en çok **Hint yemeklerini beğenmiş**, "Hafiften de olsa ülkemizin yemeklerini andırıyor" diyor. "Peki, **Washington**'da ne yaptınız, anlatın biraz" diyorum. "**Kürtlerin Türkiye'deki durumu konusunda, AKP hükümeti Amerikan halkına farklı bilgi veriyor**, Amerikan halkı, olup bitenleri bir de bizden dinlesin ve hangisinin doğru olduğuna kendileri karar versin istedik. Tek taraflı enformasyon hiç adil değil, nitekim bunun sonucu olarak buradaki bazı siyasetçiler, ülkemizde Kürtçenin okullarda seçmeli ders olduğuna inanıyorlar. Partimizin Washington'daki temsilciliğini açarken sorun yaşamadık, demek ki Amerikalılar da bizi dinlemek istiyormuş."

Güzel bir akşamdı sevgili okurlar, yazılacak çok şey vardı ama şu an çok uykuluyum, haftaya buluşuruz...

TEK KELİMEYLE

Teröristler aptallaşıyor mu

Amerika'daki son terörist eylemler insanı teröristlerin zekâ düzeyi konusunda şüpheyi düşürüyor. Örneğin Farouk Abdulmuttalab, Christmas günü bindiği uçakta külotundaki patlayıcıyı iyi saklayamadığı için yolcularca yakalanmıştı, Faisal Shahzad beceriksizce yapılmış ev yapımı bombalarla yüklü arabayı Times Square'e park etmiş ve enselenmişti, şimdi *Mother Jones* dergisi soruyor, "Teröristler şapşal mı?"

Dubai'nin Palmiyesi Çin'in Phonex'i

Çin'de faaliyet gösteren Mad Mimarlık ve İnşaat Grubu, gerçekleştirdiği projelerle sadece biz Amerikalıları değil, Palmiye Adası gibi mimari şaheserleriyle övünen Dubailileri de kısılandırıyor. Çin'in Sanya kentinde inşaatına başlanan Phonix Adası tümüyle yapay bir ada, üzerine ise tatil amaçlı bir yerleşim birimi kuruluyor: bu birimde, yedi yıldızlı oteller ve çok özel butik apartmanlar da var.

Üniversitelerin uzaktan eğitim avantajı

Amerika'da yaşayan ve mesleklerinde uzmanlaşmış benim gibi pek çok insan, iş deneyimlerini Türkiyeli üniversite öğrencileriyle paylaşmak istiyor, teklif de alıyoruz ama uzaklık büyük sorun. Amerika'daki üniversiteler bu sorunu müfredatlarına koydukları online derslerle aştılar, yani öğrenci ve öğretim görevlilerinin farklı şehirler ya da ülkelerde olmaları mühim değil, nasıl olsa dersler internetten üzerinden yapılıyor.

Filim senaryonuz mu var

Bir senaryo yazmak ve Hollywood'daki film yapımcılarının kapısını çalmak istiyorsanız *The Atlantic* dergisi yazarı Lynda Obst'in esprili tavsiyelerine kulak verin: 1- Çok iyi bildiğiniz çizgi filmleri, bilgisayar oyunlarını, çizgi romanları senaryolaştırın; 2- Başrol için Sandra Bullock ya da 24'ün altındaki bütün yakışıklı ve güzel TV yıldızlarını düşünebilirsiniz; 3- İçinde süper güçler ve kahramanlar olmalı; 4- Seyirciyi muhakkak güldürmeli...

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Minik İtalya'da nasıl kazıklandım

Hıdır Geviş 16.05.2010

Bu satırları yazarken bir yandan da **Oolong** adlı bir tür bitki çayı içiyorum. **100 paketlik bu çayın kutusunu kaçta aldım biliyor musunuz, 1,5 dolara.** Nereden aldığımı merak ettiyseniz bu yazıyı sonuna kadar okumalısınız, çünkü cevabı satırların arasında bir yerlere yerleştirdim.

Geçen pazar günüydü, o gün için hiçbir plan yapmamıştım, öğlene doğru dışarı gidesim geldi, çıktım gittim... Spor ayakkabı bakabilirdim mesela. 18. Sokak ile 5. Cadde'nin kesiştiği noktada tam **H&M**'in yanında **Daffy's** adlı bir mağaza var, oraya gittim. Belki söylemişimdir, **bu mağazada, dizaynır ürünler çok ucuza satılıyor, giysiler pek işe yaramıyor ama tam ağzımın tadına göre** spor ayakkabıları burada bulabiliyorum, fiyatlar 20-35 dolar arasında değişiyor, eski sezonun malları ama olsun, ne fark eder...

Ancak o gün Daffy's'de kafama göre bir ayakkabı bulamadım, hava rüzgârlıydı, olsun bana kâr etmez, benim içimdeki rüzgâr daha kuvvetliydi, alıp başımı gitmeli, biraz yürümeliydim, yürüdüm de...

Aşağılara doğru yürüye yürüye **West Houston** Sokağı'na geldim, karnım çok acıkmıştı, **canım bir İtalyan lokantasında chicken parmesan yemek istedi.** İtalyan mahallesi **Minik İtalya'ya (Little Italy)** çok yakın bir yerdeydim, belki oraya gidebilir ve karnımı doyuracak iyi bir lokanta bulabilirdim. Yolun karşısına geçip sola döndüm ve Doğu Nehri'ne doğru yürümeye devam ettim, nihayet **Mulberry** Sokağı'na gelmiştim. Sağ yaparak sokaktan içeri girdim, **bu sokak aşağıya, Çin Mahallesi'ne kadar gidiyor, yol boyunca sağlı sollu lokantalar var...** Minik İtalya burası. Anneler Günü nedeniyle etraf kalabalık, herkes annesiyle dolaşiyor. Aslında Amerika'daki tek minik İtalya burası değil, **her şehrin nasıl bir Çin Mahallesi varsa bir de İtalyan Mahallesi var ve pek çoğu da Little Italy olarak anılıyor.** Örneğin **San Diego, Baltimore** ve **Chicago**, Little Italy'si olan şehirlerden. Eski kentim **Boston**'da da lokantalarıyla ünlü bir İtalyan Mahallesi vardı ama o mahalle Little Italy olarak değil, **North End** olarak anılıyordu.

Lokantalar dışında bu mahallenin İtalyanlığı pek kalmamış aslında, fark edilir yoğunlukta bir İtalyan nüfusu yok. Bunun sebebi var: İtalya'dan Amerika'ya 1876'larda başlayan kitlesel göçler, 1970'lerde kesildi, çünkü İtalyan ekonomisi düzelmişti ve insanlar eskisi gibi Amerika'ya göç etmeye heves etmiyorlardı. Dolayısıyla yeni gelen İtalyan göçmenlerin iş ve kalacak ucuz yer buldukları **New York'un İtalyan Mahallesi artık yeni göçlerle beslenme şansı bulamıyordu.** Sonuçta bu mahalleye, New York'a taşınan başkaları sızdı ve bölgenin etnik yapısı değişti. Ancak buradaki lokantaların sahiplerinde ve onların işletme anlayışında bir değişiklik olmadı. Örneğin aynen Kapalıçarşı'daki gibi kapı önlerinde biri duruyor ve sizi lokantaya çekmeye çalışıyor. Amerika'da alışık olmadığım bir şey, hiç de sevmediğim bir şey, **bir esnafın bir şeyi seçmem konusunda aklımı çelmeye çalışması hiç hoşuma gitmiyor.**

Seç ki seçesin, bir sürü lokanta var, hangisi iyidir bilmiyorum, dışarıda yemek yiyeceksem ya bilen birine sorarım ya da internetten bakarım, ancak bu defa her ikisini de yapamadım, kedi kendime **piyango oynadım ve Grotta Azzurra diye bir lokantaya dalıverdim.**

Şık ve belli ki eski bir lokantaydı, oturduğum masanın **karşındaki barda kocaman bir TV vardı ve sürekli McDonald's reklamları dönüyordu.** Kendime iştah açıcı olarak, **kızarmış ekmek üzerine sarmısak, taze domates, reyhan otu ve zeytinyağı konulan Bruschetta ısmarladım.** Fiyatı altı dolar, ancak ekmeği çok kötüydü; ardından, kızarmış tavuk bifteği üzerine domates sosu ve eritilmiş peynir, yanına pesto soslu makarna olan **chicken parmesan** tabağı aldım, 19 dolar da o tuttu. Herhalde sizin nazarınız değdi, bugüne kadar yediğim en berbat yemeklerden biriydi, daha doğrusu yemediğim. Paket yaptırdım, bundan akşam değil olsa olsa yarına öğlen yemeği olur dedim. Neyse, vergisidir, bahşisidir derken, hesap 30'u geçti 40'a dayandı. Oradan çıktım, **bari bir cannoli yiyeyim de kendime geleyim** dedim. **Ferrara** adlı İtalyan tatlı ve kurabiyeleriyle ünlü bildiğim bir yer vardı, önündeki uzun kuyruğu görünce, vazgeçtim, başka bir pastaneden

dört dolar verip, içinde krema olan ve görünüş olarak iki ucu açık sigara böreğini andıran bir cannoli aldım. Çok para, üstelik kremayı saran kabuk kısmı çok kalın ve sertti. Allahım yiyecek konusunda ne bahtsız bir gündü. Haftaya Minik Çin'deyim, çayı oradan almıştım:))

TEK KELİMEYLE

Uy Zara koydun benu dara

New York'ta toplam altı mağazası olan İspanyol giyim markası Zara, New Yorklulardan çok New York'taki turistlere satış yapıyor. Nedeni aşikâr; giysiler, genişçe olan Amerikalıların değil, sıksa Avrupalıların vücut ölçülerine göre dizayn edilmiş. Örneğin geçenlerde, 5. Cadde'deki Zara'ya girdim, extra-large gömlekler bile bana dar geldi. Alışveriş girişiminden çıkardığım fesat sonuç ise şu oldu: Zara, fizikî ayrımcılık yapıyor.

İsa'dan Said Nursi'ye herkes twitter'de

Sosyal paylaşım sitesi Twitter'de hayatta olan olmayan herkes var: Said Nursi'nin twitlerini okumak için kabul almanız lazım, Hz. İsa çok espritüel: "Bugün hava güzelmiş, Hawaii'ye doğru yürüyüşe çıkabilirim" diyor, Hz. Meryem ise "insanların aşka düşmesinde yer çekiminin bir suçu yok" diye yazmış... Ancak 16'lık popçu Justin Bieber (resimdeki), 2,5 milyona yakın takipçisiyle kutsal isimleri sollayıp en popüler twitçi oldu.

"Bazı hayvanlar diğerlerinden daha eşittir"

Amerikan bağımsız basını, 22 yaşındaki Kuzey Iraklı gazeteci Sardasht Osman'ın 4 Mayıs tarihinde kaçırılarak öldürülmesi olayına geniş yer verdi. Sardasht, yolsuzluğa batmış Barzani hükümetini çok sert eleştiriyordu, hatta Orwell'ın *Hayvanlar Çiftliği* adlı kitabından esinlenerek yazdığı makalede, Barzani ve Talabani ailelerini kastedip: "Hayvanlar eşittir ancak bazıları diğerlerinden daha eşittir" demişti.

Ölümünden kimse kârlı çıkamaz

Ölüm çok acı bir şey ama çoğu zaman ölenin bıraktığı miras, geride kalanları sevindiriyor. İşte bu soğuk gerçeğin farkında olan bazı zengin Amerikalılar malvarlıklarının çoğunu halk yararına iyi işler yapan kurumlara miras bırakıyor. Zengin olmayanlar ise, eğer evleri varsa, bankaya ipotek edip karşılığında ölene kadar para alıyor ve harcıyorlar, ölünce de ev, alacaklı bankaya kalıyor, çoluğa çocuğa değil.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çin Çin

Nerede kalmıştık, **İtalyan Mahallesi'ndeydim**, Mulberry Sokağı'ndan aşağıya doğru tıngır mıngır yürüyordum... Nihayet Canal Sokağı'na geldim, Yarabbim sana çok şükür, sonunda minik İtalya'dan kurtuldum... **Canal Sokağı, Manhattan'ın batısından doğusuna doğru uzanan servi boylu bir sokak**, bir çeşit hudut sokak aslında, İtalya bitiyor Çin başlıyor. **Zavallı Marco Polo**, birinden ötekine geçmek için ne çok yol tepmişti, bense birkaç adımda hop, minik İtalya'dan minik Çin'e varıverdim.

Canal Sokağı boyunca sağlı sollu küçük küçük mağazalar var, bu mağazalarda saatten eşarba, çantadan makyaj malzemelerine kadar her şey satılıyor. Kentin diğer mahalleleriyle kıyaslandığında her şey sudan ucuz. **Beş buçuk dolara dört kap yemek yiyebileceğiniz yerler var**. Hatta buralarda, Çinli kızların çalıştığı berber dükkânları var, **kadınlar rock yıldızlarına yaraşır saç modeli yaptırıp sadece 30 dolar ödüyorlar**, buna yıkama ve kurutma da dahil, başka yerde en az 100 dolara çıkarlar...

Çin Mahallesi'ndeki ufak tefek lokantaların vitrinlerinde hep pişmiş ördekler asılı, milli yemek sanki, ne kadar vahşi, zavallı ördekçikler, ama itiraf etmeliyim ki lezzetli görünüyorlar, tok olduğum halde ağzım sulandı, sanki kına **yakılmış da üzerine baklava şerbeti dökülmüş gibi duran halleri** midemi çıldırttı.

Asıl Çin Mahallesi Canal Sokağı'nın alt tarafı, yani güney kısmı... Oralara gidip resim çektirsem ve facebook'a koysam, arkadaşlarım Çin'den geldiğimi düşünebilirler, çünkü **dükkân isimleri Çince, alfabe Çince (artık Mandarin Çincesi mi Cantonese Çincesi mi onu hiç bilemiyorum), sağınızdan solunuzdan gelip geçenler Çinli...** New York böyle bir şehir işte, sınırları çok keskin olmasa da **her mahallenin bir teması var: bazı mahalleler etnik gruplara göre (Harlem: siyahlar, Latinler)**, bazıları cinsel kimliklere göre (**Chelsea-Hell's Kitchen: geyler**), bazıları gelir gruplarına göre (**Upper West side: zenginler**), bazıları ilgi alanlarına göre (**Williamsburg: sanatçılar, yazar çizerler**) nüfuslanmış.

Yorulдум, bu kadar dolaşmak yeter, şuradan geri dönüp yürüye yürüye **Village'e** çıkayım bari... Mübarek Mulberry Sokağı'na paralel uzanan **Mott Sokağı'ndan içeri daldım**. Soldaki ne ilginç bir dükkân, kapının önü, **Mısır Çarşısı'ndaki** dükkânların önü gibi, kasaların içinde kuru bir şeyler var ama gözlerim iyi görmüyör ki, şöyle biraz yaklaşmam lazım, hepsi deniz ürünüymüş, **denizde ne varsa burada kurusu var, midye, istiridye, scallops, palamuda bezer bazı balıklar...** Çoğunun ne olduğunu anlayamıyorum, etiketlerin hepsi Çince ve Çin alfabesi kullanılmış, yani cebinizde Çince-İngilizce sözlüğünüz olsa da faydası yok. **Kapının önünde duran kadıncağız ise sorularımdan bıkıyor** artık, zaten sert bir kadın, **11. sorumdan sonra beni azarlar gibi bir şeyler söyledi ama anlamadım**. Buradaki Çinli çalışanların çoğu büyük zorluklarla ülkelerinden çıkıp gelmişler, çoğu zor koşullar altında ve düşük ücret karşılığında da olsa inanılmaz çok çalışıyor, para biriktirip kendilerini güvenceye almak, çocuklarını iyi okullarda okutmak istiyorlar, bu nedenle, **onlardan sizinle çok alışılır bir İngilizceyle konuşmalarını beklemek haksızlık**.

Kadının gönlünü almak için içeri girip bir şeyler satın almak istiyorum, geçen bahsettiğim **1,5 dolarlık Oolong çayını** buradan almıştım, sadece o değil, 2.5 dolara yeşil çay ve 2 dolara da zencefil çayı aldım.

Aklıma gelmişken söyleyeyim, **vejetaryen okurlarımdan sürekli protesto e-mailleri alıyorum**, "et yeme sebze ye, dikkat et yazılarında sürekli **et propagandası yapıyorsun**" diyorlar. Ben zaten artık evde et pişirmiyorum, sadece sebze ve süt ürünleri yiyorum, lütfen izin verin bari lokantada et yiyeyim. Neyse şimdi de bu protestocu okurlarımdan gönlünü almak için şu yandaki sebze dükkânına gireyim bari, Allahım inanamıyorum, **fiyatlar, bizim mahalledeki kazıkçı Garden Of Eden adlı marketin yarısının yarısı**, keşke buralara yakın otursaymışım, mutfak masraflarım azalır mış... Bir şeyler almak istedim ama peşin param yoktu, **Çin Mahallesi'nde kredi kartı işlemiyor, para peşin kırmızı meşin**.

New York'taki mahalle gezilerim sürecektir, **çok iyi bir insanım, sadece sizin için dolaşıyorum**. Bu arada **yazının başlığı ne anlama geliyor** diye sormayın lütfen, bir anlamı yok, içimden öyle geldi, hadi ÇİN ÇİN!!!

TEK KELİMEYLE

İkiz kulelerin karşısına cami

New York'ta yapılması planlanan ve *Cordoba House* adı verilen 100 milyon dolarlık 13 katlı modern cami, şimdiden sorun olmaya başladı. Bazı milliyetçiler, caminin El-Kaide saldırısıyla yıkılan ikiz kulelerin tam iki sokak ötesinde kurulmasını, manidar ve gücendirici bir zıtlık olarak değerlendiriyor. Projeyi üstlenenlerin cevabı ise şu: "Hiç ilgisi yok, bu cami Müslüman ve Hristiyan kardeşliğini güçlendirecek."

Cumaya gidenler millileri gördü ama

Perşembe akşamı New York'ta küçük bir skandal yaşandı, süslenip püslenip harika Manhattan manzaralı Water Edge lokantasına gittik, Milli takım oyuncularını için bir resepsiyon veriliyordu, ancak ortada bir tek futbolcu yoktu, başkonsolosumuz Mehmet Samsar (resimdeki) çok üzgündü, ertesi gün New Jersey'deki Ulucami'ye namaza giden arkadaşlarım aradılar, "Futbolcuları sen göremedin ama biz gördük, hepsi Cuma'daydı."

Erkekler için hepimiz lezbiyeniz

Christina Aguilera'nın yeni klipi *I'm not myself tonight* dolaşıma sokuldu, klipte çok belirgin bir lezbiyen vurgusu var, Christina, kadınlarla öpüşüyor ve neredeyse sevişiyor, tıpkı Lady Gaga'nın *Telephone* klipindeki gibi. Durumu Twitter arkadaşlarıma sordum, kanaatleri şu: Bunlar lezbiyenliğe bir faydamız olsun diye yapılmış klipler değil, sadece lezbiyen fantezisi olan hetero erkekleri çekmek için yapılmış.

Çay partisinin intikamı mı

İngiliz BP şirketinin Meksika körfezindeki tesislerinde başlayan petrol sızıntısı, Mississippi, Alabama ve Florida kıyılarında ciddi bir çevre felaketine yol açıyor. Bu nedenle bazı Amerikalılar şaka yollu "İngilizler çay partisinin intikamını mı alıyor" diyorlar. Bilen bilir, sömürgecilik döneminde, Amerikalılar, İngilizlerin yüksek vergilerine isyan ederek, 1772'de tonlarca İngiliz çayını Boston'da denize döküvermişlerdi.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bloomberg'le kahvaltı

Hıdır Geviş 30.05.2010

New York Belediye Başkanı ve Amerika'nın sekizinci zengin adamı Michael Rubens Bloomberg ile geçtiğimiz pazar günü bir kahvaltı yaptık. Orada yaşananları dar bütçeyle yapılmış bir belgesel film gibi anlatacağım size. Merak etmeyin sıkıcı bir belgesel olmayacak, Allaha çok şükür olayın içinde ben varım.

Kahvaltı, sabah 9,5'taydı, ben 5'te kalktım, sporumu yaptım, sonra süslenip püslenip 49. Sokak ve 2. Cadde'nin kesiştiği noktada yer alan **Şipşak Lokantası'na** gittim. Bu lokantaya hiç gitmemiş, sadece birkaç kere önünden geçmişim, nasip bugüneymiş. Kapının önünde bizim Türkiyeli gazetecileri gördüm, orada durmuş birbirleriyle konuşuyorlardı, kaşlarını şöyle bir kaldırıp dudak uçlarını aşağıya sarkıtarak onları süzdüm (şaka şaka hiç öyle yapar mıyım) içeri geçtim. Lokantanın orta bölümdeki dört masa birleştirilip tek masa haline getirilmiş, etrafında ise **Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu'ndan (TADF)** olduklarını düşündüğüm kravatlı beyler oturmuş. Dikkatinizi çekmiştir başlığında Türk olan etkinliklere şimdiye değin pek katılmıyordum, **Kürdüm ya kendimi rahat hissetmeyeceğimi düşünüyordum**, o nedenle kim kimdir pek bilmiyorum ama şu an masanın başındakiler kimdir diye de merak ediyorum.

Beni meraklandıran kravatlı beylere yanaşmadan evvel göz kameramı şöyle bir etrafa çevirdim: Bazı masalarda, büyük bir tabağın içinde dörde bölünmüş simitler var, bazısında yok... ortama alışmak için, ayakta dikilip **Zaman gazetesinin** New York muhabiri **Mehmet Demirci** ile konuşmaya başladım. Sabah kahvaltı etmemişim, kan şekerim düştü galiba, **o nedenle Mehmet'in dediklerinin üçte ikisini ya anlıyorum ya anlamıyorum**, belki de üçte üçünü anlayamıyorum. Ancak şunu biliyordum ki kendime bir iyilik yapmalı ve mideme bir şeyler yollamalıyım, simitler de bayağı güzel görünüyor, canım çekti, hatta bir an gözüm döndü, yan masaya doğru eğildim ve babamın simidiymiş gibi bir parça simit alıp ağzıma attım. Geç kalmıştım, ancak simitçiği çiğnerken "pardon bir parça simit alabilir miyim?" diyebildim; masadakilerin bana bakışları bir tuhaftı, aldırmadım. Ah inanmıyorum, biri bir bardak çay getirdi bana, ne kadar iyi bir insan, çayımı içtim ve kendime geldim, şimdi işbaşı yapabilirim artık. Hemen o kravatlı beylere yanaştım ve elimi uzatarak, "**selam ben Taraf gazetesinden Hıdır Geviş**, siz kimsiniz?" diyerek tek tek tokalaştım hepsiyle, ne yapayım, baktım başka türlü kimse kimseyi kimseyle tanıştırmıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kardeşim Onno en yakın arkadaşımı

Hıdır Geviş 07.06.2010

Binnaz **Saktanber** ve Kaan **Nazlı** şeker gibi iki genç; galiba yarı yaşlıdalar, tam emin değilim. İkisinin de ekmeklerini kazandıkları iyi kötü bir işleri var, sabahtan akşama vakitlerini alan işlerinin yanı sıra, **Moon and Stars Project** adlı organizasyonun çatısı altında çeşitli kültür-sanat faaliyetleri düzenliyorlar. Benim gibi hazırcılar da gidip o etkinliklerde film izliyor, müzik dinliyor... Ancak her defasında, ikisi için de dua ediyorum, çünkü ben çok iyi bir insanım.

Efendim, Moon and Stars Project'in en son etkinliği, geçtiğimiz ay **Hrant Dink** anısına New York'ta gerçekleştirilen konserdi. Konsere, ünlü Ermeni müzisyen **Arto Tunçboyacıyan** ve Rock müzisyeni **Yaşar Kurt** katıldı. Konserden bir kaç gün sonra Kaan ve Nazlı beni Arto ile buluşturdular, Ancak Arto ile konuşmam Türkân'ı biraz hayalkırlığına uğrattı, çünkü müzik dışında her konudan konuştuk. Ne yapayım, yok şekerim şu

akımdan etkilendin mi, yok bu müzisyenleri sever misin, beste yaparken ayaklarını leğendeki sıcak suya koyup tespih çektiğin oluyor mu, dolunaya bakmak sana nasıl ilham verir türünden sorular sormak istemiyorum.

Arto da benim kafamda, **avangard folk** olarak tanımlanan kendi müziği üzerine konuşmaktan çok hoşlanmıyor, ikimiz de onun müziğini analiz etmeyi müzik yazarlarına bırakıyoruz. O da ben de Amerika'da göçmeniz, dolayısıyla Arto'nun hayat macerası daha çok ilgimi çekiyor.

Arto İstanbul Florya'da, o zamanlar fakir bir köyü andıran bir mahallede doğmuş. **Çok eski olan evlerinin damı akıyor, kışın camından soğuk giriyormuş.** Dedeleri neneleri Anadolu'dan göçüp gelmişler. **Babası Çorumlu, annesi Sivaslı, iki taraf da Ermeni.** Çocukken hem okula gidiyor hem de çalışıyormuş Arto; su satmış, ayakkabı boyamış, eve dönerken, tıpkı babasının yaptığı gibi, tıpkı bir erkek gibi fileyi erzakla doldurup gururla annesine veriyormuş, daha çeşitli yemekler yapabilsin diye... Bir süre sonra okuldan kopmuş, belki de soğumuş o da tam bilmiyor. **"Orada biz Ermenilerin ne kadar kötü olduğu öğretiliyordu"** diyor. Küçük bir çocuk için üstesinden gelinmesi zor bir travma aslında. Arto sonraları Allah ne verdiyse, marangozluk, kuyumculuk her işi denemiş. O sırada ud çalan abisi Onno, ünlü sanatçılarla çalışıyormuş. Arto bir gün tesadüfen sahnede darbuka çalmış ve kaderi abisiyle aynı yöne kaymış, müzisyen olmuş.

"Peki, sen Türkiye'yi neden terk ettin Arto" diye soruyorum. "İnsanı kendi toprağında yabancı gibi hissettiriyorlardı, askerdeyken gayrı Müslimler öne çıksın diyorlar mesela, korkuyorduk, annem sonraları **Amerika'daki evimde bile siyaset konuştuğumuzda pencereleri kapatıyordu.** Türkiye'de milliyetçilik ile ırkçılık birbirine karıştırılıyordu o zamanlar, bir dekibar ırkçılar var, **Cumhuriyet gazetesi gibi.** İşte **bütün bunlardan rahatsız olan ben biraz da kendimden kaçmış oldum,** çünkü düşündüğümü direkt söyleyen biriydim, abim Onno Tunç'a ise duygularını müzikle ifade etmek yetiyordu. **"Ermeni olduğun anlaşılmasın diye ismini değiştirmeyi düşündün mü"** diye soruyorum, "İsim insanın haysiyetidir, haysiyetimle oynayamazdım" diyor ve ekliyor: "Adım **Arto değil de Mehmet olsaydı belki de farklı bir Türkiye çıkacaktı karşıma."**

Buralara bir Amerikalı ile evlenerek gelmiş Arto, İngilizceyi de iyi bilmiyormuş. Önce **Florida sonra New York...** işyerlerini gezip saati 10 dolara (iyi paraymış valla) **sandviç satmış,** sonra sokakta darbuka çalmış ardından kulüplerde iş bulmuş ve bir de bakmış ki müzisyenlikle geçimini yapabiliyor. Böylece Amerika'daki müzik kariyeri de başlamış. Şimdi ise dünya çapında bilinen bir müzisyen. "Geçmişe baktığında en çok neyi özölüyorsun?" deyince cevabı şu oluyor, "Türkiye'deki hayatımı özölüyorum, özlediğim her şey orada, doğduğum topraklarda, abim Onno'yu (Tunç) özölüyorum, benim en iyi arkadaşımı 1996'da kaybettik. Onunla her şeyi konuşabiliyordum, içimi döktüğümde söylediklerimi bir gün aleyhime kullanmayacağından emindim, bana gerçekten yardım etmek istediğini, korumak istediğini biliyordum, **ona çok güveniyordum."**

TEK KELİMEYLE

Montreal Jazz Festivali yaklaşıyor

En saygın müzik etkinliklerinden olan Montreal Jazz Festivali bu ayın 25'inde başlıyor. Dünyanın dört bir yanından Montreal'e akın edecek insanlar. Temmuz'un 6'sına kadar hem seçkin müzisyenleri izleme, hem de güzel havadan istifade ile Montreal'i görme şansı bulacaklar. Ben de oradayım, Lionel Richie'nin Casandra Wilson'la vereceği konseri ve Arap ezgilerini Jazz'a uyarlayan İbrahim Maalouf'u merak ediyorum.

Türkiye tek ayaklı bir köprü değil artık

The American Conservative adlı yayında, Daniel Larison imzasıyla çıkan makalede, Türkiye ile ilgili ilginç bir değerlendirmede bulunuldu. Özetle şöyle: "Batılılar Türkiye'nin köprü olduğunu söyleyip duruyorlar ama bu

köprünün iki ayaklı olabileceğini, bölünmüş iki kesimi birleştirmesi gerektiğini unutuyorlar. Artık her şey değişti. Türkiye iki ayaklı bir köprü şimdi, bir ayağı Batı'daysa diğer ayağı Yakın Doğu ülkelerinde.

THY'nin işlevsiz internet sitesi

Türkiye ye geliyorum, New York-Montreal-Paris-İstanbul biletlerim tamam, iç hat biletlerimi ise alamadım. Güvendiğim için Türk Hava Yolları'nın internet sitesine girip, İstanbul-Elazığ-Ankara-İstanbul biletimi almaya çalıştım, olmadı; program işlemiyor. Sitenin bunun gibi tonla problemi var, THY'cilere kendi sitelerini arada bir test etmelerini, reklama döktükleri parayı biraz da altyapıya harcamalarını öneriyorum.

Sigaracılarla New York'un kavgası

Aralarında Philip Morris'in de bulunduğu önde gelen sigara firmaları, New York kenti yönetimini dava ettiler; nedeni ise şehir yönetiminin, sigara satan yerlere sigara karşıtı ilanlar asma zorunluluğu koyması. Bu ilanlarda sigaranın beyne, ciğerlere ve dişlere ne kadar büyük zararlar verdiği apaçık resimlerle izah ediliyor. Sigara şirketlerine göre ise ilanlar sigara satıcılarının işlerine köstek oluyor.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cipriani'de felekten bir gece mi!

Hıdır Geviş 13.06.2010

Benim garip bir huyum var, eminim çok merak ediyorsunuzdur: açıklayayım: **o huy şu:** dakik değilim: bundan yola çıkıp da randevularıma geç gittiğimi düşünmeyin: tam aksine:**randevularıma zamanında değil, geç de değil ama hep erken gidiyorum:** O gün **Abdullah**'la (Karataş) buluşaacağım: yine erkenciydim:::: Abdullah yanında arkadaşlarını da getirecek: o arkadaşlar kimdir: necidir hiç sormadım bile: **beni ilgilendiren tek bir nokta var: buluşmanın gerçekleşeceği lokantada yiyeceğim yemekler:** Abdullah oranın yemeklerini çok övmüştü: dolayısıyla o övülen yemekleri düşündükçe çok heyecanlanıyordum: hatta bakın şimdi bile heyecandan terlemeye başladım: bari şu ceketimi çıkarayım da rahatlayayım: garavatımı da gevşeteyimmmm: hah böyle daha iyi: aslında elimde olsa: kunduralarımı da çıkarır: öyle yürürdüm ama olmaz: bir gören olur::: **Bu arada dikkat ettiniz mi: bu paragrafta ne çok noktayı üst üste koydum:** bu benim yeni tikim: arada bir tutuyor:

Saat 7:00'ye geliyor, hava çok güzel, yukarıda güneş var, mavi gökyüzü var, her şey tam bir yaz günü dekoru gibi... Vaktim var ya, **sağa sola bakıyor, iki ileri bir geri yürüyor, böylece zaman öldürüyorum.** Ouuooo! şu ön tarafı boydan boya açık olan **Diva** adlı lokanta ne güzelmiş, **içerden de güzel kokular geliyor,** kartlarını alayım, belki başka bir zaman da buraya geliriz. Olamaz! Ben şu adamı tanıyorum, tamam hatırladım, **New York Film Günleri**'nin açılış kokteylinde tanışmıştık.. İsmi **Naci Yangın** ama o gün keyifsizdim, fazla konuşamamıştık, çünkü **Burcu Kara** adlı o **soğuk bakışlı oyuncu kız** beni çok sinirlendirmişti. Güzel güzel sohbet ederken, sorduğum soruya öyle bir cevap vermişti ki **elimdeki sigaraböreğini onun sağ burun deliğine sokmak, geriye kalan uzun kürdanı da diş etlerine saplamak istemiştim.** Neyse bu kötü hatıraları, içimdeki karanlık dehlize geri yolluyorum ve daha fazla bir şey hatırlamak istemiyorum. Şimdi, beye dönelim. Bey, beni içeri davet etti, sağolsun, ne iyi bir insan, "arkadaşlarımla buluşaacağım" dedim, "içki içmeye gelirsiniz" dedi, sesimi çıkarmadan elimi sallayıp uzaklaştım.

İşte geldim, galiba, şurası olmalı, anacım ne bir tabela var, ne de kapısında numara yazılı, görünümü lokanta ama, öyleyse orasıdır. Bu arada ceketimi tekrar giyiyorum, ne olur ne olmaz, **ne de olsa dünya sosyetesinin, George Clooney gibi Hollywood yıldızlarının, Rihanna gibi şarkıcıların, zengin işadamlarının, Kim Kardashian gibi ne iş yaptığı belli olmayan starların geldiği bir mekâna giriyorum.** Henüz 7'ye 15 var, buluşma saati 7:00, içeri giriyorum, müşterileri kapıda karşılayıp yer gösteren benim yaşlarımda biri var: "burası Cipriani mi" diye sordum, "evet" diyor, çok fazla şakacı ve çok fazla şovmen; yeter senle canım konuşmak istemiyor. Bara geçip oturdum, küçük bir yermiş, dekorasyonu çok sade, sıradan bir lokanta gibi, bar sandalyeleri de çok kötü, kırıpdatamıyorsunuz çünkü çok ağır, oturması zor, oturunca rahat değil. Kendime bir madensuyu söyledim, barmen kız İtalyan, zaten bu lokanta zincirinin kurucusu ve sahipleri de İtalyan. Oldukça ağır, güzel bir İtalyan aksanı olan barmen kız, bana iki litrelik bir madensuyu şişesi açtı. Küçüğü yok muydu dedim, yook dedi, **işte şimdi bu kızdan hiç hoşlanmamıştım, elimi saçlarının arasına daldırıp bir yumak tüyle geri dönmek istiyordum,** acaba bu şımarık kıza nasıl kan kusturabilirdim?

Cevabını Allah kısmet ederse haftaya yazmayı planlıyorum. Ayrıca jet sosyetenin uğrak yeri olan bu mekânda dönen dolapları, içeriye alınmayan çağdaş mağanda Türk milyarderlerini, sosyetenin değişen eğlence anlayışını ve o akşam çok güzel sohbet ettiğimiz **Wall Street'in yetenekli iki genci,** yani **Doug** ve **Asmat'**ı anlatacağım. Perdeyi kapatırken şunu söyleyeyim: Akşam yemeği sona erdiğinde kapıda beni markasını bilmediğim siyah: greyder gibi bir araba bekliyordu: evime götürmek için: Bu da Abdullah, Doug ve Asmat'ın bana sürpriziydi: Görüyorsunuz değil mi **sevgili okurlar: eller kıymetimi nasıl da biliyor: sizinse bana hiçbir faydanız yok:** aranızda para toplayıp benim için bir yazlık bile alamadınız, ama iş işten kesinlikle geçmiş değil: alacağınız denize manzaralı yazlığın penceresinden bakar: sırf siz okuyasınız diye yazılar yazarım artık: Neyse kaçmalıyım: **yine tikim faaliyete geçti:** baksanıza noktaları üst üste koymaya başladım:

TEK KELİMEYLE

Petrol çağının sonu mu

Amerika, BP şirketinin Meksika körfezindeki petrol sızıntısı nedeniyle, tarihinin en büyük çevre felaketini yaşıyor. Aslında bu durum 70'lerde parlayan ve günümüzde savaşımlara sebep olmakla suçlanan petrol enerjisinin imajını iyice zedeledi. Her işte bir hayır vardır derler ya, öyle, bu gelişmeler, güneş ve rüzgâr enerjisine destek veren Obama yönetiminin önünü açmış olacak.

Ajda Hanım i-Pad'iniz hayırlı olsun

Doğan Müzik'in başarılı yöneticisi Samsun Demir sevdiğim bir arkadaşım. Geçenlerde eşi Özden Hanım New York'taydı ve şiddetle iPad arıyordu; kendisi, eşi ve bir tane de Ajda Pekkan için. Ancak talep fazlası yüzünden mağazalarda yeterli iPad yoktu; ayrıca bir kişiye ikiden fazla iPad satılmıyordu, sonunda Ajda Hanım için iPad bulundu. Demek ki Ajda'nın başarı sırlarından biri teknolojiyi yakından takip etmekmiş.

Gökdelen tepesinde arı beslenir mi?

Geçen pazar günü Brooklyn Botanik Bahçesi'ni (Brooklyn Botanical Garden) dolaşım. Giriş 8 dolar, yani kapıda 20 dolar kesen New York Botanik Bahçesi'nden daha ucuz. Burası biraz daha çiçek ağırlıklı ve daha güzel, resimde elimde tuttuğum broşür ise parkın 100. kuruluş yıldönümü kapsamında yapılacak Arı Günü Partisi'nin broşürü. Bu partide, Manhattan gökdelenlerinin damında beslenen arıların balları da tadılacak.

Amerikalı Kürtler, Vera'larını kaybetti

Vera B. Saeedpour'dan daha önce bu köşede bahsetmiştim, New York'ta yaşayan bir Kürt ressama âşık olmuş, onunla evlenmiş ve onu erken kaybetmenin acısını unutmak için Brooklyn'de Kürtlere adanmış bir kütüphane-

müze kurmuştu. Vera, geçtiğimiz ay sonunda 80 yaşında hayata veda etti. En son beş ay önce bol kahkahalı bir telefon konuşması yapmıştık kendisiyle, umarım Kürtler O'nun bıraktığı mirasa sahip çıkar.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnek sütü yerine bellini

Hıdır Geviş 21.06.2010

Cuma günleri, buradaki **şirketlerde çalışanlar, resmî kıyafetler değil, rahat kıyafetler giyerler**, bizim şirkette kıyafet konusunda herhangi bir zorunluluk yok, dolayısıyla rahatım ama bu cuma çok daha rahattım: **15 yıl önce İstanbul'dan aldığım bir pantolonum** var, hâlâ saklar yazın giyerim, şalvarımsı bir modeli olduğu için **çok havadar, bacaklarımı serin tutuyor**. İşte bu ağarmış mürekkep mavisi pantolonun üzerine 10 dolara aldığım açık mavi, dar bir tişört giydim, altına da koyu yeşil bir spor ayakkabı: Harika görünüyordum, her ihtimale karşı resmimi çektim, **okullarda rüküşlüğü anlatmak isteyen öğretmenler olursa**, hiç yorulmasınlar, bu resmi öğrencilere bir defa göstereyim, herkes rüküşlük nedir hemen anlar.

Neyse onu bunu boşverelim de **sevgili okurlar, meğer siz benden çok daha uyanıkmışsınız**, kırk yılda bir yarım ağızla sizden yazlık istedim, **bana yazlık almak yerine yazlığınıza davet ediyorsunuz**. Maşallah yazlıklarınız dünyanın ve Türkiye'nin her yerinde, oralara gelmek için tonla uçak parası veremem, bana masraf çıkarmayın lütfen. Ayrıca ben **East Hampton**'dan yazlık istiyorum, hem New York'un burnunun dibi, hem de çok güzel, bu nedenle şehrin zenginleri de hafta sonları oraya gitmeyi tercih ediyor...

Zengin dedim de, şu bizim zenginler lokantası **Cipriani'ye dönelim**. Geçen hafta nerede kalmıştık.. o barmen kııda kalmıştık. O gün önüme iki litrelik koca bir maden suyu şişesi koymuştu, "bunun küçüğü yok mu" soruma "yok" demişti. "Peki, bana bunu isteyip istemediğimi sordunuz mu?" deyince de, "ama siz maden suyu istediniz" cevabını vermişti. **Yapılacak bir şey yoktu, kız anlamıyordu**, gözlerinin içine baka baka içimden ona **beddua etmişim**. (Belki şu ana kadar başına bir şey gelmiştir.)

Bu kısa hatırlatmadan sonra yine geçen haftaya dönüyorum.

... Hah, işte **Abdullahlar** da geldi, lokantanın sokağa bakan yüzü açık, oradaki masalardan birine oturduk. **Ben bildiğiniz gibi içki değil inek sütü içerim ama bu kez bana içki lazım**, aksi halde barmen kızın yaptığını unutamayacağım. Cipriani'nin kendine özgü bir içeceği var: **beyaz şeftali ve şampanyadan yapılan bellini**. Sizle konuşurken belliniler de geldiiii... Başparmağım büyüklüğünde bir bardağın içinde, bir dikişte içtim tabii, **biraz smoothie kıvamında ve tatlı. Bir tane daha gelsin, parası umurumda değil**, geldi bir tane daha. Şimdi daha iyiceyim. Ortaya bir sürü iştah açıcı yiyecek aldık. Bir yandan **Doug** bir yandan **Asmatönümdeki** tabağıma iştah açıcılardan dolduruyorlar. Bu Abdullah **hakkımda bunlara ne anlattı acaba, neden bana bu kadar hizmet ediyorlar?** Aslında biliyorum, ben çok iyi bir insanım, o yüzden.

Cipriani'de ana yemekler **29 ile 40 dolar arası, tatlılar 10 dolar civarında**. Şehirdeki bütün pahalı lokantaların fiyatları bu civardadır zaten, fiyatlar astronomik değil yani. Dolayısıyla her **New York'lu burada az çok yemek yiyebilir**, ancak her yemek yemek isteyen içeri girebiliyor mu, pek zannetmiyorum. Gelenlerin çoğu ya sürekli müşteri, ya da sürekli müşterilerle gelip de buraya alışanlar. Örneğin Doug haftada iki defa buradaymış. Geçenlerde –isim veremiyorum- **zenginlerden oluşan bir Türk grubu gelmiş, ancak kaba saba bulundukları için içeri alınmamışlar**; gruptakiler sinirlenmiş, görevlilere **rüşvet** teklif etmişler ama kapıdan kovulmaktan kurtulamamışlar. Demek ki **New York'ta zenginlik sadece parayla olmuyor**, burada herkesin

parası var, bu nedenle önce insan gibi insan olmanız gerekiyor. Umarım **Ayşe Özyılmazel** bu sözümünden kendi payına bir şeyler çıkarır.

Neyse, dikkatimi çekti, burada **olağanüstü güzel yüzlü ve güzel vücutlu sarışın** (New York'ta sarışın o kadar da bol değildir aslında) kadınlar var; doğru mu yanlış mı bilmem ama söylentilere göre Cipriani yönetimi **model ajanslarıyla** anlaşmış, modelleri buraya çekiyor ki onların kokusunu alan çapkın, yaşlı ve zengin erkekler buraya damlasın. Hatta mekân biraz da genç güzel ve parasız kadınların yaşlı erkekleri (şeker baba deniyor) avlayıp **metresliğe adım attıkları** bir yer olarak da anılıyor. Bir başka söylenti daha var, buna göre lokanta yönetimi, **ünlü sanatçılara özel indirimler yaparak onları buraya çekiyor**. Mesela, Central Park'daki ünlü **The Gate** sergisinin yaratıcısı **Christo** ve **Jeanne Claude** çifti burada çok sık görülüyormuş. Lokanta yönetimi biliyor ki **zengin sınıf, bohem sanatçı ve yazarları takip etmeyi seviyor**, çünkü kent zenginleri, kendi sosyal **kültürlerini ve hayat stillerini oluştururken, büyük ölçüde bohem sınıftan** ilham alıyorlar. Zaten Cipriani ailesinin sanatçılara ilgisi yeni değil, eski: dedelerin **Venedik**'te açtığı ilk barlardan **Harry's**'in müşterileri arasında **Ernest Hemingway** ve **Sinclair Lewis** gibi ünlü yazarlar vardı. Hay Allah! yine anlatacaklarımı tam anlatamadım, yine yerim bitti, başka zamana...

TEK KELİMEYLE

Kemalistlerle İslamcıların 10 yıl savaşları

Düşünce kuruluşu Stratfor'un 2020 yılı tahminleri ilginç. Stratfor'a göre güçlü ordusu ve ekonomisiyle kendine güveni artan Türkiye, bölgede baskın güç olmaya devam edecek. Amerika'nın ve İran'ın Ortadoğu'daki gücü azalacak ve yerini Türkiye-İsrail ve Mısır balansına bırakacak, ancak Türkiye'nin içindeki Kemalist-İslamcı çatlağı bir 10 yıl daha sancılı ve gergin biçimde sürecek.

JP Morgan: Başkası olma kendin ol

New York, gelecek pazar günkü Gey Onur Yürüyüşü'ne hazırlanıyor, bu nedenle pek çok şirket gibi JP Morgan da gey çalışanlarına kokteyl partisi verdi. Şirketin tepe ismi Jes Staley'in partideki şu konuşması çok alkış aldı: "Gey çalışanlarımızdan evde gey, ofiste değilmiş gibi davranmalarını istemiyoruz, zaten zamanın çoğu işyerinde geçiyor, dolayısıyla ofiste de kendileri gibi olmalı ki verimli olabilsinler."

Dünyaya böyle mi açılacağız

Ülkemizle iş yapan Amerikan firmalarının en büyük şikâyeti, Türkiye'deki şirketlere gönderdikleri önemli e-maillere günler sonra cevap almaları, üstelik telefon ettiklerinde aradıkları insanlar hep toplantıda oluyor. Hatırlatayım, dünyayla iş yapmanın temel ve basit bir kuralı var: gelen mesajları dikkatlice okuyarak ânında cevap vermek ve karşı tarafı gelişmelerden sürekli olarak haberdar etmek.

İşte şimdi Çin emperyalist olabilir

Dünya ekonomisindeki etkinliği sürekli artan Çin, aynı etkinliği kültür ve sanata da taşımak ve bu alandaki rakibi Amerika kadar etkin olmak istiyor. Nitekim Çinli işadamı Jon Jiang, *Avatar* gibi bir film yaptırmak için parayı bastırdı ve yerel değil uluslararası bir ekip topladı, hatta *Empires Of the Deep* adlı bu filmin konusu da yerel değil, evrensel efsanelerden ilham alınarak yazılmış.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kayıp çorapların izinde

Hıdır Geviş 27.06.2010

Buranın **Mega Million** adlı ünlü bir lotosu var, çekilişler cuma ve salı günleri yapılıyor, bendeniz kafayı bu lotoya taktım, haftada iki gün oynuyorum. Eskiden oynuyor ama sonucuna bakmıyordum. Bir gün kendimi azarladım, "Müsriflik yapma Hıdırcım, para saydığın lotoların sonuçlarına bak" dedim. Kendi azarım bana iyi geldi, şimdi sonuçlara bakıyorum ama bu kez de bir şey çıktığı yok. Geçenlerde ikramiye 26 milyon dolardı (bazen 200'e falan vuruyor). Perşembe günü işten dönerken her zaman lotomu aldığım bakkala girdim, ikramiye bana çıkmış mı öğrenmek için... Daracak yıkık dökük bir bakkal dükkânı burası, **Faslı iki ortak** çalıştırıyor. Birkaç hafta evvel şu köşeye, ekranı uzaylı yaratık **ET**'ye benzeyen bir makine koydular, artık orada lotonun barkodunu okutturup, sonucu öğrenmek kolay. Ancak münasebetsiz makine ekranında yine, **"Üzgünüm kazanamadınız"** yazısını gösterdi. Hışımlanmıştım, hatta hışmımdan etrafı rahatsız etmeyecek ölçüde tepinmeye başladım, sonra iki dolarlık daha oynadım ve çıktım.

Yürürken, **Liza Minnelli**'nin **Cabaret** müzikalindeki **"Maybe this time"** (Belki bu defa) şarkısını mırıldanmaya başladım.. **"Belki bu defa şans bana gülecek... Belki bu defa ve ilk defa... Kaybeden olmayacağım... Herkes kazananı seviyor, kimse beni sevmiyor... Olmalı, belki bir gün..."**

Şurada bir şarapçı var; hışımla içeri dalıp 12 dolara bir beyaz şarap aldım. Allahım sen beni affet bu akşam içeceğim. Sonra hışımla evin yolunu tuttum. Beni esir eden hışmım yüzünden iştahım kaçmıştı, boğazıma tek lokma koymadan, şarabın mantarını hışımla açtım, sonra buzluğun kapısını da hışımla açıp, hışımla kapattım. Buzluktan çıkardığım küçük plastik torbanın içinde donmuş halde olan kırmızı üzüm tanecikleri, dilimlenmiş portakal kabuğu ve çilek parçacıkları vardı, torbadakilerin yarısını hışımla şarap bardağının dibine boşalttım, üzerine şarabı döktüm, bu içkinin adı Hışım Sütü, tümüyle benim tasarımı. Hışmımın şerefine içiyorum, ohh, belki hışmım geçer. Hışım Sütü'm başımı döndürmüştü, koltuğa yayıldım, hararet bastı, gömleğimi hışımla çıkarıp bir tarafa fırlattım, televizyonun üzerine gitti, pantolonumu hışımla çıkarıp öteki tarafa fırlattım, o da duvardaki büyük tablonun köşesine tutundu. Sıra çoraplarıma gelmişti, aaa, biri başka biri başka... Yok, ne ben yanlış görüyorum ne de siz yanlış okuyorsunuz. Allah sizi inandırсын 100'ün üzerinde çorabım var ve bunların sadece 15 tanesinin teki var, diğerleri yalnız. 15'i kirlenince başlıyorum kalanları birbiriyle eşleştirip giymeye...

Anlamadığım şey bu çorapların teki nereye gidiyor? Sağa sola soruyorum, "Size de oluyor mu" diye, evet oluyormuş. Jonathan dedi ki "Çorapları kurutma makinesinde kuruturken diğer giysilerin içine yapışıyor, sen kaybolduğunu sanıyorsun ama aslında onlar evde bir yerlerde, belki ceketinin kolunda, belki pantolonunun cebinde"... Batıl inançları çok sağlam olan Dan, "Yıkama makinesi çorapları döndürürken, **çoraplar zamansal ve uzamsal olarak başka bir boyuta geçiyor**. Hatta bunda uzaylıların da parmağı var" dedi. Dan bunu inanarak söylüyor.

Bu iki tezden hangisine inanmalıyım bilmiyordum, amaaan zaten uykum geldi, her an sızabilirim ve sızdım bile... Uyurken yüzü belirsiz bir Cin beni uyandırdı, elimden tutup Manhattan'daki **Chrysler binasına** götürdü. Bu Cin, çorap fetişisti olan, daha doğrusu **çorapları koklamaktan cinsel haz alan diğer Cinlerle** birlikte değişik kentlerdeki çamaşır makinelerinden ve çamaşır leğenlerinden aşırıdıkları çorapları, bu binanın üzeri çelik kaplı çatı katına taşıyorlarmış. Çoraplar, **ters V şeklinde pencereleri olan** odalarda biriktiriliyormuş. Ancak Cinler, yıllar sonra aralarında bir loto düzenleyerek, seçtikleri dört talihli kişiye çoraplarını geri vermek istemişler. Bu talihli kişilerden biri de benim. Cinle asansöre binip yukarı çıktık. Salonda, **genç yaşta ölen porno yıldızı Anna N. Smith**'i gördüm ilk, bacak bacak üzerine atmıştı, fileli çorapları çok hoş ama teki yok. O'nun yanındaki **Napolyon**'du; beyaz çorabının teki yok, olanı da diz kapağına kadar inen tayt pantolonun

içene sokmuş. Şaşıracaksınız biliyorum, elindeki dört küçük şişle çorap örüyor, kendi çorabını kendi ördüğü söylentileri doğruymuş demek ki... **İlerideki köşede ise Atatürk var; her zamanki gibi çok şık, yakışıklı ve karizmatik.** Üzerinde diz kapağına kadar inen çok hoş bir golf pantolonu var, pantolon paçasından inerek bacaklarını örten çorabı ise halis yünden, bir teki yok ama. Atatürk'ün söylediğine göre bu çorap bir çobanın elinden çıkmış, çünkü golf sporunun anavatanı kabul edilen **İskoçya'nın yaylalarındaki çobanlar, can sıkıntısından çorap örerlermiş.** Hmm o perde neden oynuyor öyle, galiba arkada kendini saklamaya çalışan biri var, inanmıyorum **Can Dünder** bu. Belli ki Atatürk'ün kayıp çorap hikâyesini o yazmak istiyor; lütfen sevgili Can, izin ver hiç değilse bunu ben yazayım. Neyse geç kalmamalı, hemen uykumdan uyanmalı ve çorapları yazmalıyım. İşte bu yazı o yazı.

TEK KELİMEYLE

Biz mutlu sanat satıyoruz kardeşim

Geçenlerde Madison Caddesi'nde yürürken güneş başıma geçti ve ben de çareyi serin bir galeriye sığınmakta buldum. Galeriye Guy Vardi ve Mor Danon adlı iki genç yönetiyor. Gençler, farklı ülkelerden getirdikleri sanat eserlerini burada satıyorlar, ancak eser alırken kıstasları var: eserlerin insanda mutluluk hissi uyandırması. Şu gördüğünüz Dorit Levinstein'in 22 bin dolarlık eseri gibi.

Nedir bu solun sizden çektiği

New York'ta yaşayan sanatçı Semih Fıncıoğlu, performidea.net adlı sitesinde, sanat öğrencileri için zihin açıcı makaleler yazıyor. Bir makalesinde, sol sözcüğünün neden hep olumsuz ve negatif kavramlarla, sağ'ın ise neden pozitif ve güçlü kavramlarla ilişkilendirildiğini açıklarken bir örnek veriyor: İslamiyet'te camiye sağ ayakla ama tualete sol ayakla girilir...

Amerikalıların futbola ilgisi artıyor

Dünya kupasında Amerika'nın tur atlaması, burada oldukça heyecan yarattı. Mahallemdeki spor barları kapılarına, "Maçları bizde izleyin" şeklinde ilanlar bile astılar. TV'lerin daha çok dünya kupası haberleri vermesi ise ilginç, çünkü futbolun Amerika'da gelişmemesinin nedenlerinden biri medya; saatlerce süren beyzbol maçları sayesinde çok reklam alıyorlar, futbol maçları ise kısa.

Kamçıla beni ne olur

Geçen pazar New York'un göbeğinde Folsom Street East denen bir sokak şenliği yapıldı, 28. Sokak'ın, iki ucu kapatıldı. 10 doları ödeyip sokağa girenler, üzerinde birbirinden ilginç deri kıyafetler olan, çoğunluğu deri fetişisti insanlarla karşılaştılar. Hatta sokak ortasında bir de sado-mozoşist kamçılama etkinliği gerçekleştirildi, resimlerini çektim ama buraya koymak istemedim.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uzaklara yüzen küçük kız

Hıdır Geviş 04.07.2010

İnsan her şehri olduğu gibi bu şehri de içinde kaldıkça, şehrin yerlileriyle haşır neşir oldukça seviyor. Açıkçası Montreal'e ilk vardığımda hava biraz kapalıydı ve ben kente pek ısınamamıştım, ne zamanki bu kentte yaşayanlarla tanıştım, onlarla gezip tozdum, güldüm eğlendim, işte o zaman **Montreal**'i sevmeye başladım. Tanıdığım Montreallilerden biri de İrem Bekter'di. İrem'le gündüz saat 11:30 gibi, şehir merkezinin kuzeyine denk **düşen İtalyan mahallesi Petite Italie**'de buluşmaya karar verdik. O gün sabah 5:00'te kalktım. Ben tuhaf bir insanım, **tatilde bile horozlar öter ötmez uyanıveriyorum**. Horoz kent merkezinde ne gezer demeyin, benim kafamın merkezinde de yerli yersiz öten birtakım horozlar var...

Şanslıyım, ferah, geniş ve güzel bir otel odasındayım. Yatağımın üzerinde birkaç defa gerinip, derin derin nefes aldıktan sonra aniden aşağıya zıpladım ve banyoya geçtim. Duşumu aldım, dişlerimi fırçaladım, yüzüme nemlendirici kremimi sürdüm, koltukaltı deodorantımı sıktım, tişörtümü, şortumu ve spor ayakkabılarımı giyinip dışarı çıktım. Pek bir yer açık değildi, aç karnına yürümeye başladım, sokaklarda da henüz kimse yok. Önce aşağıya yani **eski Montreal denen yere doğru yürüdüm, orada arnavutkaldırımli yollar var**, bu yolları çevreleyen kafeler erken olduğu için henüz açılmamışlar, ancak sonraki günlerde başka saatlerde buraya tekrar geldim, bu kafelerde oturmak çok güzel. Ayrıca Montreal Kanada'nın Fransızca konuşulan kesimi olan Quebec'te yer alıyor, işte bu Fransızlık nedeniyle, buranın çörekleri, tatlıları çok güzel, ye ye doymuyorum. Hele Sainte-Catherine üzerindeki **Le Saloon Bistro Bar** adlı mekânda **Key Lime pie** yedim ki tadını hâlâ unutamıyorum.

Şehirde oldukça yaygın olan **Starbucks** gibi bir zincir var, ismi **Second Cup** ve ürünleri de Starbucks'ınki gibi bayat ve mide kaldırıcı değil, çok taze, çok lezzetli ve çok da çeşitli. Buradan nefis taze bir **croissant** ve kahve aldım, sonra da tekrar geldiğim yöne geri döndüm. Dönüşte **Montreal City Hall**'un önünden geçtim, tıpkı masallardaki şatolara benziyor. Bu yapının bir de kulesi var; **insanın Rapunzel olası ve o kuleye çıkıp eğer varsa saçlarını aşağı sarkıtması geliyor**, belki güzel bir Montrealli tırmanır da yukarı çıkar diye. Ama ben o kadar bahtsızım ki saçlarıma tırmansa tırmansa karıncalar tırmanır.

Neyse otelime geldim, tekrar duş aldım ve bir taksiye atlayıp İrem'le buluşmaya, **Café Epoca**'ya gittim. Sözde iyi bir kahvaltı yapacaktım ama, "İrem, benim canım tatlı bir şeyler istiyor, yumurta mumurta yiyemem" dedim. İrem de bir tür çikolatalı meyveli **crepe** tavsiye etti, onu yedim, çok beğendim.

İrem çok sıcak biri, hemen kanım ısındı, sanki Onu yıllardır tanıyormuşum gibi yanında çok rahattım... Konuşmaya başladığında İrem, biraz hayranlıkla dinliyorum, bir kere İngilizceyi İngiliz aksanıyla konuşuyor, bu benim çok hoşuma giden bir şey bir, ikincisi İrem'in inanılmaz bir hayat hikâyesi var.

İrem de, **Montreal Jazz Festivali**'nde sahne aldı, ne yazık ki onu izleyemeden Türkiye'ye geçmek zorunda kaldım, ama İrem'in sanatını öncesinden bildiğim ve çok sevdiğim için kendisiyle tanışmak istemişim. Hatta

diyebilirim ki **bu Türk asıllı sanatçı benim Montreal'deki asıl starımdı**. Çok güzel bir sesi var, bu sestem **Arjantin folklor müziğini** dinlemek harika, üstelik İrem, **sahne dans ve oyunculuk yeteneklerini de kullanıyor**, böylece bir çeşit **folklorik dans-opera** çıkıyor karşımıza.

İrem küçük bir kızken çok iyi bir yüzücüymüş, çok da asiymiş. "Hatta tam bir erkek Fato'ydum" diyor. Daha yedi yaşındayken teknenin tepesine çıkar, denize çivileme atlanmış, yüzmeye başlayınca çok açılır, uzaklara gider, bu yüzden de anne babasından azar işitirmiş. Sekiz yaşına geldiğinde ressam olan annesi ile birlikte uzaklara, Londra'ya taşınmışlar. **Elmhurst Ballet High School of Camberley** adlı lisede klasik dans okumuş İrem. Daha sonra da eğitimini **Royal Academy of Dancing**'de devam ettirmiş, ardından **Webber Douglas Academy of Dramatic Arts**'da tiyatro ve müzik dersleri almış. Geçmişte uzaklara yüzen bu kızın uzak ülkeler arası yüzme serüveni bitmemiş, bu kez **Las Vegas**'da bir müzikal showda önemli bir rol almış. Dört yıl **Meksika**'da yaşamış, 1984 yılında ise **Arjantin**'e taşınmış. Orada müzikal komedilerde\ TV dizilerinde ve beş ayrı filmde rol almış. Sonra Arjantin folkloruna ilgi duymuş. Hatta bu konuda uzmanlaşmış ve dersler bile vermeye başlamış. İrem 2001 yılında Arjantin'deki büyük ekonomik buhranın ardından Kanada'ya taşınmış ve sanat macerasına orada devam etmiş. Şu günlerde farklı uluslardan sanatçıların oluşturduğu bir grupla albüm hazırlıyor **ve davet edilirse Türkiye'ye gelip konser vermeyi çok istiyor**.

TEK KELİMEYLE

İthal demokrasi ve sessiz devrim

Montreal'de dostum Ray (Raymond A.Smith) ile karşılaştım. Columbia Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olan Ray ile yeni kitabı *Demokrasi İthal Etmek* ve Montreal'in sosyal ve siyasi yapısı üzerine konuştuk. Ray'e göre Montreal eskiden son derece tutucu bir şehirken bugün çok liberal bir şehir. Ray'e göre bu geçiş sessiz bir devrimle gerçekleşmiş. Bu devrimi araştırın, Kürt sorununun çözümü konusunda size ilham verebilir.

Yeraltında gezerken...

Montreal'in şehir merkezinde tümüyle yeraltında olan bir şehir daha var, bu şehirde hiç yeryüzüne çıkmadan bütün ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyorsunuz. Aslında bu şehir, alışveriş için her çeşit mağazayı bulabileceğiniz dev bir Mall gibi. Özellikle karlı, soğuk ve uzun kış günlerinde, bir binadan diğerine, bir sokaktan ötekine bu şehir aracılığıyla, hiç üşümeden geçebilirsiniz.

Bisiklet canlısı şehir: Montreal

Montreal bisiklet kullanarak bir şehri dolaşmak isteyenler için cennet. Kent merkezinde her noktada bisiklet istasyonları var. Bu istasyonlardaki makinelerden 5 Kanada Doları ödeyerek bisiklet kiralayabilirsiniz, ben öyle yaptım, sonraki her bir saat için 1,5 Kanada Doları kesiliyor. Eğer yorulduysanız bisikleti aldığınız yere geri getirmenize gerek yok, yakındaki başka bir bisiklet istasyonuna teslim edebilirsiniz.

İki gözlü çöp sepetleri

Montreal sokaklarındaki çöp tenekeleri tek gözlü değil iki gözlü, metro istasyonlarında ise birkaç çöp kutusu yan yana konuyor. Bu şekilde kâğıt, plastik, cam ve teneke gibi geri dönüşümlü maddeler ayrı ayrı toplanıyor

ve hammadde olarak yeniden kullanıma sokuluyor. Ayrıca belediye, evlere şeffaf plastik torbalar dağıtıyor ki hangi torbaya kâğıt hangisine cam çöpler konulduğu daha rahat anlaşılsın.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Elazığ'a giderken Büyükkada'ya uğradım

Hıdır Geviş 11.07.2010

Yine yeniden **Türkiye**'deyim. Allah nazardan saklasın, uçak biletlerim konusunda yaşadığım sorunlar dışında her şey çok iyi gidiyor. Mesela **Yalçın** bana öğlen yemeği için söz verdiği ciğeri ısmarladı. Onunla İstanbul Aksaray'daki **Ciğeristan**'da buluştuk. Burası günün modasına uygun düzenlenmiş gösterişli bir mekân değil ama yiyecekleri harika. Bir ara sahibi **İsmail Bey** de masamıza geldi, hatta benimle el sıkışmak yerine, kardeşiymişim gibi sarılmayı tercih etti. **Sakalları göğüslerine kadar iniyor, çok da bakımlı, neyle yıkadığını, nasıl taradığını sormayı akıl edemedim**, çünkü çok yorgundum. Başı takkeli olan İsmail beyin çok da ilginç bir hayat hikâyesi var; **yıllarca müzikhollerde şarkı söylemiş, şimdi ise beş vakit namazında ve lokanta işinden fırsat buldukça ilahiler besteliyor**. İsmail ustanın yerinde ne yazık ki fazla bir şey yemedim sadece bazı yiyeceklerin tadına baktım çünkü akşama ev yemekleri yiyecektim, dolayısıyla karnımı fazla doyurmamalıydım. Lokantadan çıkıp **Taksim**'e geçtik, otomobilden indim, amacım İstiklal Caddesi'nde bir tur atmaktı, ancak İstiklal'de yürümek yerine, Taksim'den aşağıya, Kabataş'a doğru salına salına yürümeye başladım. Çok sıcaktı ve ben bu sığağa dayanamadım, yolun yarısında taksiye binmeye karar verdim, taksinin içi de sıcaktı, çünkü klima yoktu, trafik nedeniyle taksi ağır ağır ilerliyordu, bu nedenle açık camlardan içeri giren hava serinletmiyor, aksine pişiriyordu. **Kabataş vapur iskelesine geldiğimizde çok sevinçliydim, çünkü içerde klima olacağını düşünüyordum** ama yoktu. Deniz otobüsü saatini terleye terleye beklemeye başladım. Umudumu yitirmemiştim, nasıl olsa deniz otobüsüne girince serinleyecektim. Ancak deniz otobüsünden içeri girdiğimde farkettim ki oradaki klima ya çalışmıyor ya da çalışıyor gibi yapıyordu; içerisi çok sıcaktı, havale geçiriyor gibiydim, kendimi hamamtasının içinde unutulmuş bir kalıp yeşil sabun gibi hissetmeye başlamıştım. Bütün bunlara sinirlenirken bir yandan da kendime sinirleniyordum, çünkü 3. Dünya ülkelerine gidip her şeyi geldikleri ülkeyle kıyaslayan ve yerli ülkeyi sinsice küçümseyen sinir bozucu Batılı yazarlara benziyordum biraz. Of of şimdi de içine düştüğüm bu düşünsel kaosa sinirleniyordum: Neye, kime, ne kadar çok, ne kadar az sinirlenip sinirlenmeyeceğimi bilemiyordum, sıcaktan bilincimi kaybetmiş olabilirdim.

Büyükkada'ya indiğimde, Sue güler yüzüyle orada beni bekliyordu, neyse ki Ada serindi, Sue ile birlikte, şiir gibi bir yoldan laflaya laflaya eve yürüdük. Kapıyı Yahya açtı, Sue'nun eşi... **Yahya ve Sue Marsh Akyel** çok uyumlu, çok da hoş bir çift, Amerika'da tanışıp evlenmişler. Sue insan kaynakları alanında, Yahya ise biopsikoloji alanında uzman. Bu arada benim önce bir lavaboya gitmem gerekiyordu, çok terliydim ve yüzümü yıkamak istiyordum, **banyodaki duşakabin de çok güzel görünüyordu, acaba içine girip hızlıca bir duş alsa mıydım**, yok almayayım, bizimkiler anlayabilirdi, sadece yüzümü yıkayıp çıkayım.

Yahya ve Sue'nun hazırladığı sofraya harikaydı. Karnıyarık, sigaraböreği, pilav, Yunan salatası, enginar, hepsi de benim sevdiğim yemekler. Yemekte **İpek Çalışlar ve Oral Çalışlar** da vardı. İpek Ablayı biliyorsunuz, *Halide Edib: Biyografisine Sığmayan Kadın* adlı başarılı bir kitap çalışmasına imza attı, ama O'na asıl bağlılığım, bir zamanlar merakla okuduğum **Cumhuriyet Dergi** nedeniyle. İpek Abla bu derginin yıllarca yayın yönetmenliğini yaptı. Fakat o akşam İpek Abla bana ne yapsa iyidir, yemek masasındaki bir sandalyeyi geriye çekti ve **"Hıdır sen buraya otur, en büyük tabak senin"** dedi, zoruma gitti vallahi. Galiba benim çok yemek

yiyecek bir imajım var, gözlemlediğim kadarıyla **Yahya da yemek boyunca sürekli tabağıma bir şeyler koyuyor, yemiyor yediriyordu.**

Bu arada size bir sır vereyim, **Radikal**'daki yazılarını hayranlıkla takip ettiğim gazeteci ağabeyim **Oral Çalışlar çok güzel şiir okuyor**, bilirsiniz yani... O gece bize Cemal Süreya'dan bir şiir okudu... **Oral Abi'nin sohbeti de çok hoş, samimi, rahat ve kompleksiz bir insan** çünkü. Durun, size bir sır daha vereceğim, bu da İpek Abi'yle ilgili; kendisi **balık gibi küçük hayvanların etini yemiyor, neden yemiyor biliyor musunuz, küçük hayvanlara çok acıyormuş**, "O kadar sevimliler ki onları yiyemiyorum" diyor.

İstanbul'da fazla kalmadım sevgili okurlar, o günün ertesi sabah erkenden **canım memleketim Elazığ'a** geçtim. Orada başıma gelenleri de haftaya yazacağım. *Tek Kelimeyle* bölümü bu hafta yok, kusuruma bakmayın ne olur ama haftaya olacak.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Elazığ'da ne Ahmet kalmış ne de Mehmet

Hıdır Geviş 18.07.2010

Elazığ Havaalanı köyümüze öyle yakın ki yedi dakika sonra anamın-babamın evindeydim. Evin önünde araçtan inince, beni güzel gözlü bir eşek sıpası karşıladı, ancak bana değil sanki ayakbalarına bakıyor gibiydi, boynunda bir yular, yuların ucunda ise bir dal parçası... Belli ki bağlandığı ağaç dalını koparıp kaçmıştı. Yaklaşıp sıpayı sevmeye çalıştım ama çifte atarak kaçtı. O sırada masmavi gözleri olan dört yaşlarında bir Kürt çocuk koşarak yanıma geldi ve elindeki kayısıları cömertçe bana uzattı, "adın ne" diye sorunca "Tolga" dedi, iyi tamam buraya kadar sorun yok, ancak köyde vakit geçirdikçe anladım ki **ismi Ahmet olan Mehmet olan, Hasan olan Hüseyin olan tek çocuk yok. Bunların yerini İmge, Burcu, Berk ve buna benzer isimler almış.**

Köyde isimler dışında değişen başka şeyler de vardı, örneğin gençler (özellikle genç kızlar) ve çocuklar, Elazığ aksanıyla değil, İstanbul aksanıyla konuşuyorlardı. Buranın yerel radyo ve televizyonlarında da İstanbul aksanıyla konuşuluyor, bu da gençleri etkiliyor tabii. Oysa Elazığ aksanı çok güzeldir, umarım yok olmaz, **umarım yerel TV ve radyolardaki programcılar Elazığ aksanıyla haber sunarlar.** Sevgili abeler, ezeler, **gaggoşlar!** Ben Elzix'a gittiğim zaman heç dilimi çırpım, Allax sizi inandırın, siz hemşerilerim nassı gonişsez ben de aynın ele gonişim...

Annem babam çok yaşlı, bu yıl onlara bir sürpriz yapmak istedik, yurdun ve dünyanın farklı bölgelerine dağılmış kardeşlerim ve ben köyümüzde buluşma kararı aldık. Sonuç olarak annem de babam da çok mutlu oldu, biz de öyle. **Hasretlik sadece ana babaya değildi, doğal yiyecekleri de çok özlemiştik.** Bahçede dalından koparılan yüzde yüz organik sebze ve meyvelerle beslenmek bu tatilin en güzel yönüydü. Ben Amerika'da genellikle organik marketten alışveriş ediyorum ama inanın oraların organığı bile buradaki organiklere asla yetişemez, arada büyük lezzet farkı var.

Köydeki çocukluk arkadaşlarımdan Sersegillerin **Kemo**, Sırpıncakgillerin **İmo** ve Ana Türkangillerin **Memo**'sunu görmek çok güzeldi. Köyümüzün insanlarını çok seviyorum, **hangi yaşlıyı görsem yanaşıp "amcacım verin elinizi öpeyim" diyorum**, ancak bu **amcalardan bazıları yıllardır görmediğim çocukluk arkadaşlarım çıkınca çok bozuluyordum.** Onlar mı yaşlı yoksa ben mi kendimi küçük görüyorum... Neyse çok yorgunum bu meseleyi geçelim.

Köydeki ikinci günümüzde, bizim buralarda ziyaret denen yatırları gezmeye başladık. İlk durak **Harput'taki Fatih Ahmet Baba'y**dı. **İzmir'de** yaşayan **Gölnaz ablam** kurbanlık bir keçi aldı, bu tatlı keçi sabahın erken saatinde kesildikten sonra, orada dualarımızı ettik, dileklerimizi diledik ve bir bağ evine doğru hareket ettik. Çok sempatik biri olan **emmim oğlu Mustafa'nın** bizi götürdüğü bağ inanılmaz güzeldi. Harput'ta yüzlercesi olan ve genellikle **boz dağlarla çevrili küçük vadilerde kurulan bağ evlerinden biriydi burası**. Yazın sıcağından kaçıp bu serin bahçelere sığınan Elazığlılar gibi yapmış, buz gibi kaynak suyunun önünde yer alan asmanın altına nefis bir kahvaltı sofrası kurmuştu. **Büyük ablam Fatma Öztürk** kahvaltı hazırlama konusunda tam bir usta. Bahçedeki binlerce meyve ağacından yayılan güzel kokular eşliğinde **şavak peyniri**, taze doğranmış sebzeler ve daha bir sürü şeyle kahvaltımızı yaptık.

Kahvaltı sonrası Pertek'e geçtik. **Elazığ ile Pertek arasında baraj gölü var, karşı kıyıya geçmek için arabalı vapuru kullandık**. Tanrım bu masmavi sular, bu doğa ne kadar güzel. **Elazığ değeri ölçülemez bir elmas bence**, sadece onu tıraşlayıp değerine değer katacak çılgın fikirli milletvekillerine ve resmî yöneticilere ihtiyaç var. Bu anlamda dışarıdaki Elazığlılar da bu kente sahip çıkmalı. Fakat dilerim Elazığ'a sanayi girmez, bunun yerine daha çevreci bir ekonomi gelişir. Düşünün bir **Elazığ'da Las Vegas gibi bir kumarhane bölgesi** kurulmuş, zaten havalimanımız yakında uluslararası oluyor ve **düşünün ki İsrail'in, Rusya'nın, İran'ın, Arap ülkelerinin ve Kafkas Cumhuriyetlerinin zenginleri sadece bir kaç saatlik uçuştan sonra bu şehrin kumarhanelerine geliyor ve para harcıyor**. Belki o zaman bu kentte yüksek maaşlı iş kolları gelişir ve ekmeğini dışarıda arayan biz beyaz yakalı Elazığlılar, memleketlerine geri dönme imkânı bulur. Bizim dönüşümüz, kentin bazen çok can sıkıcı olan muhafazakâr sosyal yapısını da kırabilir. Evet, ben ciddi ciddi Elazığ'da yaşamak istiyorum ama Marksist bir yaklaşımla **önce şartların olgunlaşması lazım** diyorum ve şimdilik duruyorum durduğum yerde.

TEK KELİMEYLE

Muhafazakârlığa karşı türban

Elazığ iyidir güzeldir ama bu şehirde (köyleri farklı) kadınlar erkeklerin egemen olduğu alanlara pek giremez, nedeni ise Elazığ'ın kendine özgü muhafazakâr yapısı. Ancak şimdi bu durum türbanlı kadınlar sayesinde değişiyor; türbanın onlara sağladığı rahatlıkla erkeklerin dünyasına giriyorlar: dondurma satıp, tezgâhtarlık yapıyorlar, böylece kentin muhafazakâr yapısını kırıyorlar.

Köylü siyasi değil ekonomik düşünüyor

Elazığ esnafı ve köylüler, genel seçimde kararlarını ekonomik çıkarlarına göre vereceklerini söylüyorlar, örneğin geçmişte AKP'ye ve Ağar nedeniyle DYP'ye oy verenler bu kez "Kılıçdaroğlu" diyor, gerekçeleri ise şu: AKP bir dönem daha kalırsa nasıl olsa gidecekler diye bizim için bir şey yapmaz, Kılıçdaroğlu güven verici ve yeni bir yüz, üstelik doğulu ve bizim halimizden anlar".

Elazığ'ın bestseller yazarı

Elazığlı dostum Nazım Demirbağ sayesinde, şehirde oldukça meşhur olan ve kitapları büyük ilgi gören romancı Metin Aktaş ile de tanışma şansım oldu. *Son Derviş, Nişancı* gibi romanlara imza atan Aktaş'ın yeni çalışması

ise *Sürgün*. Yaşadığı bölgenin tarihini ve insanlarını çok iyi bilen Aktaş, bölge gerçeklerinden hareket ederek sürükleyici politik aksiyon romanları yazıyor.

Beş yıldızlı servis elemanları

Pertek İlçesi'ni ziyaret ederken ilçede işadamı Selahattin Şerefoğlu girişimiyle kurulan beş yıldızlı kaplıca tesislerini de inceleme fırsatı buldum. Bu muhteşem güzellikteki lüks tesiste asıl dikkatimi çeken şey, tesisin beş yıldızlı çalışanlarıydı; hepsi çok kibar, çok sabırlı ve müşterilerle iletişim kurmayı çok iyi biliyorlar.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Az kalsın ölecektim

Hıdır Geviş 25.07.2010

Başlamadan evvel size bir şey söyleyeceğim: **Sayın bakanımızın yer aldığı yandaki resimde garip bir sır gizli**. O sırrın ne olduğunu pat diye söylemeyeceğim, çünkü sizi azıcık yormak biraz da sizinle oynamak istiyorum. Eğer cevabı merak ediyorsanız, bu **yazıyı okurken olmadık yerde karşınıza çıkan koyu renkli büyük harfleri ucuca dizin** ve ortaya çıkacak cümle sayesinde resmin sırrını çözün. Hadi bakalım, Allah kolaylık versin, ben şimdi her zamanki gibi normal yazımı yazmaya geri dönüyorum.

Türkiye'den New York'a dönüşümün ikinci günüydü. Metrodayım, gidiyorum, melanKolik bir ruh hAli içindeyim: Lexington Avenue durağında vagona biri girdi ve başladı vaaz vermeye, cehenneMde yanacaksınız diyor, şeytanlardan söz ediyor, sesi titriyor, hatta yer yer tehditkâr bir tona bürünüyor, bazen de bağırıyor. Tövbe YaraBbim zaten şehre yeni gelmişim, geride bıraktıklarım nedeniyle içim cehennem gibi fokur fokurU kaynıyoR, bu adam da nereden çıktı. Ayrıca ben zaten bana bir şeyi zOrLa kAbul ettirmeye çalışaNlardan kaçmışım hep, işte yine Biri geldi ve beni bUldu. Ama yok öyle yağma, bu beyefendinin beni daha fazla geRmesine izin vermemem lazım, hemeN müdahale ettim: "Hey You! hemen sesini kes, seni kesinlikle dinlemek istemiyorum, çünkü bUrada bulunan herkesi taciz ediyorsun, ya sus, ya da in ve git." Beyefendi ânında sustu, ama anneciM bana doğrU yürümeye başlamasın mı. Ben oturduğum yerde otura kaldım. BeyeFendi geldi geldi ve başıma dikiliverdi, hâlâ suskundu. Bu arada ben hiç belli etmiyOrdum ama ecel Terleri döküyOrdum. O an içimden Şunları geçiriyOrdum: "Hıdırcım işin bitti, bu deli ya suratına bir yumruk atıp dudağını PatLatacak ve ardındAn herkese rezil olacaksın, ya da bir yerinden silah çıkarıp herkesin içinde seni katleDecek, ve gazetelere manşet olacaksın."

Sevgili okurlar ne tesadÜftür ki aynı korkuyu Ankara'ya vardığımda da yaşamıştım. Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet BakanımıZ Selma Aliye Kavaf'ın nazik davEti nedeniyLe Elazığ'dan Ankara'ya giTmiştim. Tam araçtan indim, ayağımı kaldırıma attım, ve kafamı kaldırıp etrafa bakıyordum ki kalabalıkTan birİnin hızla bana gelMekte olduğunu gördüm. Annecim, neler oluyor. Belli etmiyordum ama yine çok korkmuştum. O an içimden şunlar geçiyordu: " **Hıdırcım, işin bitti, demek Taraf'a yazı yazarsın ha**, bak gördün mü New York'lardan geldin, buralarda suikasta kurban gideceksin. **Keşke Twitter'de her dakika ne yaptığını nereye gittiğini yazıp durmasaydın**, istihbaratı kesin oradan aldılar, neyse **şimdi ya hemen kaç, ya da yere yat ve yuvarlanarak arabaların altına gir**, bir şeyler yap hadi!" Bu ses daha sözünü bitirmeden tonu farklı olan başka bir ses girdi devreye, İçimdeki bu ikinci ses de şunları söylüyordu: "Saçmalama Hıdırcım, seni öldürmeye layık

görmeleri senin büyük adam olduğunu gösterir, o nedenle bir yere kaçmana hiç gerek yok, dur durduğun yerde ve **ya Muhammet ya Ali** diyerek öldürülmeyi bekle, fena mı yahu, öldükten sonra meşhur olacaksın." Galiba deliriyordum, içimdeki sesler birbirine karışıyordu. Tanrım sen yardım et, bu sırada o beyefendi karşıma dikildi ve "**Selam Hıdır, Elazığ'dan mı geliyorsun, Ankara'ya hoşgeldin**" dedi. Hay Allah meğer bir okurummuş, inanamıyorum. Böyle şeyleri bilmiyorum ki ben, New York'ta arkadaşlarım dışında beni tanıyan yok çünkü.

Ankara'daki ikinci günümde Bakanlıklar'ın yolunu tutum, **Güvenpark**'ın başucundan girdim bir sokağa.. sağlı sollu bakanlık binaları, her bakanlığın önüne denk düşen kaldırım kenarında ise uzun boylu, takım elbiseli, saçları pop starlar gibi kesilmiş telsizli genç adamlar vardı. Bu gençler, BM Genel Kurul toplantıları sırasında 42 ile 46. Caddeler arasına yayılan FBI görevlileriyle, Park Avenue'deki lüks mağazaların tezgâhtarlarını çağırıyordu bana. İçlerinden birine "Siz kimsiniz" diye sordum, güvenlik görevlisi olduklarını söylediler.

Başbakanlık binasından girip ikinci kata çıktım. Erken gitmiştim, bir süre **Halil Erdoğan** ile sohbet ettik, sohbeti çok keyifli, çok da samimi ve sıcak bir insan. Bazı görevliler geldi, Bakanımızın odasına kurmak için bilgisayarımı aldılar, çocuk tacizlerinin, nasıl önleneceği, bu konuda devletin, sivil toplum örgütlerinin ve hukukçuların üzerine düşen görevler konusunda bir power point sunumu yapacaktım çünkü. Sonra koridordaki odalardan birine girdik, ardından bir ara odaya ve nihayet Bakanımızın odasına. Ben azıcık gergindim, ancak bakanımız öyle güzel gülümsedi ki hiçbir şeyim kalmadı. Görüşmenin devamı haftaya. Haftaya ayrıca **New York ve hedonizm** konusunu işleyeceğim.

TEK KELİMEYLE

Sokakta rastladıklarım

İstanbul'dayken Beyoğlu'ya çıktım ve pek çok tanıdığım gördüm: Bir kafeteryanın bahçesinde Ahmet Tulgar'a rastladım, bana kitabını imzalayıp verdi. İstiklal Caddesi'nde Genç Siviller'e rastladım, eylemden dönüyorlardı, kara gözlükleriyle Mücteba'yı tanıyamadım, Turgay Oğur'un ise gömleğine bayıldım, dilerim bana hediye eder. Ardından modacı Barbaros Şansal'a rastladım, sağolsun bana bayağı kahkaha attırdı.

Sivasspor'un markalı oyuncusu

Ankara'dan İstanbul'a dönerken uçakta yanımda bir genç oturuyordu. Başlarda suskundu, üzerindeki şort ve tişört nedeniyle Amerikalı olduğunu düşündüm, ancak Amerikalı gençlerin bu kadar marka giymeleri mümkün değildi, bu gencin ayaklarında D&G terlikler, yanında Louis Vuitton çanta, kolunda pahalı bir saat... Ben futbol dünyasından ne anlarım, meğer bu genç, Sivassporlu Fethat'mış. Neyse Ferhat'la iyi yol arkadaşı olduk.

Elazığ'da Los Angeles manzarası

Elazığlı arkadaşım İbrahim Solmaz'la Harput Balak Gazi heykelinin altında yer alan lokantada yemek yeme fırsatım oldu. Orada yediğim kavurmanın lezzetine doyamadım bir, gece manzarasının tadına doyamadım iki.

Hatta aşağıda uzanan Elazığ'ın büyüleyici ışıklarına bakarken bu manzaranın Los Angeles'ın Griffith Park'tan görünüşü kadar güzel olduğunu düşündüm.

Geçmişinize saygı duyun

Elazığ'a gelen ziyaretçilerin en popüler uğrak yeri Harput'tur; nedeni bölgedeki tarihî eserler. Ancak son ziyaretimde bu eserlerin bakımsızlıktan daha da kötüye gittiğini gördüm ve üzüldüm. Elazığ'a hizmet vermek için her ay maaş alan bir valimiz ve belediye bir de başkanımız var; şunu bunu gerekçe göstermeye gerek yok, kentin tarihine sahip çıkın lütfen, bu eserler sayesinde turist çekebilir, kente para kazandırabilirsiniz.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Herkes için hedonizm

Hıdır Geviş 08.08.2010

Hiç sormayın sevgili okurlar, **nazarlara geldim**, durup dururken öyle bir hastalandım ki az kalsın ölüyordum valla. Yiyecek alerjisi olmuşum: **elim ayağım yüzüm gözüm şişti**, kendimi aynada tanıyamaz oldum. Hastalıkla savaşıırken de yazımı yazamadım. Neyse sızlanmayı bırakayım, önceki hafta nerede kalmıştık, oradan başlar sonra da New York'a geçeriz... Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanımız **Selma Aliye Kavaf**'ın makam odasındaydıık... Bakanımız **"Ne içersiniz"** diye sordu, seçenekler: gazoz, ayran, çay ve sıkma portakal suyuydu. Tabii ki **sıkma portakal suyunu tercih ettim**, asitli içeceklere hayır!

Bakanımızla abla-kardeş gibi güzel güzel sohbet ettik, ne o gergindi ne de ben. Çünkü ben oraya gazeteci olarak değil yardıma ihtiyaç duyan çocuklar için bir şeyler yapmaya çalışan bir vatandaş olarak gitmiştim; o nedenle Aliye Hanım'a **tuzak sorular sormak, onu sıkıştırmak, boş bulundurup ağzından skandala yolacak bir laf almak gibi gayelerim yoktu**. Hem söyleyeceklerini kaydedecek **teybim de yoktu**. Zaten Aliye Hanım medyayla ilişkisi konusunda azıcık dertli: "İnsansınız, hata yapabiliyorsunuz, bir bakıyorsunuz bir şeyler aleyhinize öyle bir dönmüş ki..." diyor.

Selma Hanım'la uzun sohbetimiz boyunca, onun yardıma muhtaç kadınlar, yaşlılar ve çocukların mutluluğu ve rahatı için nasıl ciddi bir emek verdiğini anlama fırsatı buldum. Ekibiyle birlikte hazırladıkları ve uygulamaya soktukları güzel projeleri umarım bir gün yerinde görme fırsatım olur.

İşte portakal suyu geldiii. Önce bir yudum içtim, o ekşi ve tatlı sarışın sıvı yemek borusundan mideme inerken içime bir serinlik yaydı, **midem ve bütün metabolizmam çok sevinçliydi**. Çok geçmeyecek, C **vitamini vücudumun her yanına yayılacak**, beni iyice canlandıracaktı... Derin bir nefes aldım, vücudum hafiflemiş gibiydi, bardağı sehpaye koymadan bir yudum daha aldım; bu yudumu ağzımda azıcık beklettim, Tanrım ne hoş bir lezzet, **dilimi portakal suyunun içinde biraz sağa sola çırparak ekşitmek inanılmaz bir haz veriyordu**. Ardından tatlı bir karıncalanmaya uğrayan dilimin yardımıyla portakal suyunu yutar gibi yaptım ama bademciklerimin berisinde bir süre tuttum; yanaklarımdan çeneme ve oradan boyun köküne doğru

okşayıcı ve kesintisiz bir dalga inmeye başlamıştı, gözlerimi kıstım, yüzümü tavana yönelttim, o keyifle kendimden geçmiş ve makam odasının penceresinden uçup gitmişim.

Gözlerimi açtığımda New York'un göbeğindeki **Central Park**'taydım. Yalnız uyarayım, bu bir rüya değil gerçek. Karşımda Naciye vardı ve birlikte piknik yapıyor, hazırladığı yemekleri yiyorduk. Naciye çok organize; ağzınızı sildikten sonra battaniye yapıp üzerinize örtebileceğiniz kadar kalın ve büyük olan kâğıt peçeteler, melamin piknik tabakları, plastik değil gerçek çatal bıçaklar, her türlü malzememiz tamam... Hava hafif esiyor, **parkın ortasında gökyüzü manzaralı, ağaçsız ve geniş çimenlik alanın doğu yönündeyiz**. Ben çimenlere yüzükoyun uzanmış halde çatalı salataya batırdım, zeytinyağıyla ıslanmış sebzelerin çıtırtısını duyuyordum; lokmayı ağzıma götürür götürmez içime serin bir yağmur yağdı sanki, gözlerimi kapamalı ve aldığım bu eşsiz hazza iyice konsantre olmalıyım. Salatalık, kayısı kurusu, hafif haşlanmış brokoli ve domatesten oluşan karışımı ağzımda dolaştırıyor, hafif çiğniyor, birazcık suyunu emiyor, sonra kalanı üst damağıma yapıştırıp bekliyor, ardından sağ ve sol yanağı arasında karşılıklı paslaştırıyor ve sonra usul usul çiğneyip yutuyordum. Tanrım ne büyük bir zevk! Umarım **"seni hedonist seni"** diyerek bana kızmıyorsunuzdur. Altı üstü bir salata yediğim. Biliyor musunuz, insanlar **hedonizmi (hazcılık) genellikle pahalı tüketimle ilişkilendiriyorlar**. Bu nedenle hedonizmin **üst sınıfa ait bir duygu** olduğunu düşünüyorlar, oysa yok öyle bir şey. Hedonizm herkes için; çamasır yıkarken hararet basan **ve peştamallarıyla Ordu'nun derelerine kendini atan köylü kadınlarla**, kendini **Hilton'un havuzuna atan sosyetik kadınların** aldığı zevkin derecesi arasında bir fark yok. Zaten bu üst sınıfa ait görülme, hedonizmi biraz negatif bir kavram haline getirmiş, çünkü bir tarafta **Afrika'da açlıktan ölenler** diğer tarafta **zevk peşinde koşturan New Yorklular** kıyaslaması yapılır mesela. Bu nedenle lokanta lokanta gezerek farklı lezzetler tatmaya çalışan ya da fırsat bulduğunda yeni biriyle yatmaya çalışan ve onlarla seksüel fanteziler deneyen çoğu New Yorklu içlerinin bir köşesinde kendilerini günahkâr ve suçlu gibi hissederler; sanki **Vezüv Yanardağı'nın gazabına uğrayan antik Pompei'nin zevkusefa içindeki asillerinin başına gelen onların da başına gelecektir...** Değil, her şeyde olduğu gibi hedonizmde de önemli olan dengeyi tutturmak, ayarı kaçınca her şey tatsızlaşıyor.

TEK KELİMEYLE

Kürt sinemasında iç rekabet

Son üç senedir Kürt sinemacılar New York'a sıkça uğrar oldu. Bu aslında New York üzerinden dünyaya açılmak isteyen Kürt yönetmenlerin kendi aralarındaki tatlı bir iç rekabetin göstergesi. Nitekim şehrin yeni misafiri Evdalê Zeynikê adlı ilk belgesel filmin yönetmeni Bülent Gündüz'dü. Kürt dengbeji Evdalê Zeynikê nin yaşamını anlatan film, New York Bağımsız Filmler Festivali kapsamında gösterildi ve oldukça da beğeni topladı.

Çek kürekleri bedavaya

Sıcaklar New York'u da kavuruyor; bereket kentte serinleyerek yapabileceğiniz yaz aktiviteleri var, örneğin önceki pazar sabahı Hudson Nehri'nde tanımadığım bir grup insanla birlikte üç saat kürek çektim (kayaking), yoruldum, canım çıktı ama serinlemiş ve spor yapmış oldum. Kâr amacı gütmeyen The Downtown Boathouse'un malı olan kayakları bedavaya kullandık, gönüllü hocalar da bize her şeyi öğretiler, bedavaya...

Aferin Edward kızımı sana vericem

Ünlü oyuncu Edward Norton o kadar güzel ve hayırlı işlere imza atıyor ki kızım olsaydı vallahi ona verirdim. Edward'ın kurduğu crowdrise.com adlı bir internet sitesi var. Bu site aracılığıyla örneğin bağımsız tiyatro binaları kurmak veya Afrika'da bir köyün su ihtiyacını karşılamak için yardım topluyor. Asıl önemlisi eğer sizin de bir halk projesi varsa bu websayfası aracılığıyla kendinizi duyurup para toplayabiliyorsunuz.

New Yorklu Museviler Müslümanlara arka çıktı

11 Eylül saldırısında yıkılan ikiz kulelerin bir iki sokak ötesinde yapılacak olan cami bazı Hristiyan New Yorkluların büyük yaygaralar koparmasına sebep oldu. Onlara göre cami yapmak ölenlere saygısızlıkmiş. Buna karşı, içlerinde Haham Arthur Waskowiun (resimdeki) gibi pek çok Musevi dinî liderin de yer aldığı 30'un üzerinde Musevi sivil toplum kuruluşu bir toplantı düzenleyerek caminin kurulmasına destek verdiler.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oruç

Hıdır Geviş 15.08.2010

Daha şimdi girdim içeri. Hemen oturup yazımı yazmalıyım, başladım bile. Fakat önce bir kahve yapayım, belki miğdemim şişliği öyle iner, çok yemek yedim galiba. İftar sofrasından geliyorum, şişlik ondan. Aleviyim biliyorsunuz ama kendime söz vermişim: **Ramazanda Alevi Sunni kardeşliği için bir gün oruç tutacağım diye**: işte bugün (Cuma)o sözümü tuttum: oruç tuttum: yaşasın oruç yaşasın Ramazan.

Peki oruç konusunda nasıl bir hazırlık yaptım: Bir gün önceden güzel güzel sebze yemekleri pişirdim. Hatta evdeki yalnızlığımı yenmek için şunu da yaptım: Masasında oturacağım sandalyemin tam karşısına uzun ve geniş bir ayna yerleştirdim, akşam eve geldiğimde aynadaki yansıma baka baka iftarımı açacaktım, sanki biriyle birlikteymişim gibi... Allah'tan bu planı uygulamaya gerek kalmadı. Çünküüüüüü: iş yerindeyken **Zaman gazetesinin** hızlı muhabiri **Mehmet Demirci** aradı: **"Türk Kültür Merkezinde bir iftar yemeği veriliyor, gelir misin?"** diye, gelirim dedim niye gelmeyeyim. Bu merkez **Gülen cemaatinin bir organizasyonu**, başarılı ve katılımı çok yüksek olan etkinlikler düzenliyorlar, çünkü hem çok çalışıyor hem de kimseye **sen Kürtsun sen sen solcusun sen sağcısın şeklinde bir ayrımcılık uygulamıyorlar**.

Neyse, çıktım gittim tabii. **Aç ve susuzum.** Yer **Manhattan**'da 5. cadde ile 44.sokağın kesiştiği noktada. Yolda giderken önümde oturan siyah **kadının minik örgülü saçları zaman zaman gözüme Niagara şelalesi gibi görünmeye başladı**, az kalsın içecektim. Sonunda binaya vardım. Resepsiyonda kuyruk vardı, bekle bekle ilerlemiyor, sinirlenmişim , bana sıra geldiğinde önümdeki diğer insanlar gibi benim de resmim çekildi. Tabii gülümsemedim, **alnimda kalem tutmaya çalışyormusum gibi baktım** kameraya. Görevli tüm kimlik bilgilerini kaydediyor, sanki yeni nüfus kağıdı çıkaracak. New York'da hiç bir iş binasında böyle abartılı bir güvenlik işlemi görmedim. Ardından, her katında farklı şirketlere ait ofislerin yer aldığı binanın 6 katına çıktım. Mehmet çok kibar ve saygılı biri, beni kapıda karşıladı, tokalaşmak için elini uzattı, **bir an sağ elimle bir adet kadın budu köfteyi sıkıyorum sandım**, az kalsın yiyecektim ama iftara daha bir saat vardı. Gözlerim kararmaya başlamıştı. İçeriye geçtik. U şeklinde yerleştirilmiş beyaz örtülü masaların etrafında **Türkiyeliler, Amerikalılar siyahlar beyazlar türbanlı türbansız kadın erkekler, herkes vardı.** Masaların üzerindeki **hurmalar ise kuzu çevirme gibi duruyordu**, gözümü onların muhteşem güzelliklerden ayırıp video gösterisine bakamıyordum bile, videoda orucun anlamıyla ilgili birileri konuşuyordu. Ayrıca bir de **kanun dinletisi** yapıldı, kanun sesi beni hafif yatıştırmıştı. Derken teypten ezan sesi, ardından palastik kaplarda tavuklu sebze çorbası, izmir köfte ve salata geldi. Ye Hıdırcım... **Doyduktan sonra** yanımda **Genevieve Harris** adlı çok hoş bir siyah kadının oturduğunu farkettim ve ona merhaba dedim. Kendisi bir sosyal bilimci. Onunla **mutluluk ve yetinme** arasındaki denge üzerine konuştuk. New York'da yaşayan ve hepsi iyi maş alma peşindekoşturan binlerce profesyonel için mutluluğun ölçüsünün para olduğunu söyledi Genevieve ve ekledi: "Ama yinede bir türlü mutlu olamıyorlar çünkü vardıkları her noktada daha yukarıya bakıyor ve geride olduklarını düşünüyorlar. **Oysa asağıya da bakmayı bilmek lazım**, o zaman **pek çok insandan daha fazla şeye sahip olduğunu görüp hayatından ve kendinden memnun olman gerektiğini farkedersin.** Elbette bu yetinme duygusunun verdiği huzur senin daha yukarı çıkamana engel değil". Genevieve Haiti'de çocuklara yardım programlarına katılmış, "Orada insanların yaşamını görürce bizim bu şehirde ne çok şeye sahip olduğumuzu düşünüp kendimi eskisinden daha iyi hissettim" diyor. Aslında Oruc da böyle bir şey, bütün gün boyunca açlığa katlanarak, belkide burun kıvrarak yediğin pek çok yiyeceğin değerini anlıyorsun, bu da insanı hayatındaki pek çok şeyle barıştıran, dolayısıyla huzur veren bir şey.

Türk Kültür Merkezi'nden ve Mehmet'den ayrılınca Deb aradı, bir bardaymış, gittim, köşede durmuş, kulağında kulaklık **Edith Piaf**'ın **Non, je ne regrette rien** adlı şarkısını dinliyor. Deb son günlerde pek mutsuzmuş ve sürekli Piaf'ın en en acıklı şarkılarını dinliyormuş, hatta O'nun şarkılarını dinleyerek uyuyormuş, **terapi gibiymiş onuni çin.** Dünyanın en anahtar sorusunu sordum ben de Ona: "**Neden?**" Cevabu şu: "Beni yatıştırıyor, kendimi daha iyi hissediyorum, belki de o şarkılardaki aşk ayrılıkları, sevgilinin ölümü, her şeyin anlamsızlaşması gibi bir başkasına ait acı ve kaygıları işitince benimkiler de neymis deyip rahatlıyorumdur." Aslında Deb haksız sayılmaz ben de kendimi en kötü hissettiğim anlarda **Claudio Monteverdi - L'Orfeo**'usundan (cehennem gidip sevgilisini geri getirmeye çalışan aşğın trajedisi) **Robert Schumann – Dichterliebe'sine ve Esengul'ünkilere kadar bütün acılı şarkıları dinleyerek yatışıyorum. Sonuç olarak** Deb'in söylediği de Genevieve'nin **söylediğine geliyor: Başkalarının acılarına ve sahip olamadıklarına gözümüzü açtığımızda kendi hayatımızın zenginliğini farkedip umutlanıyor ve belkide daha mutlu oluyoruz.**

TEK KELİMEYLE

Oh... Sen benimkini ben de seninkini

Elbise alıyor sonra giymekten sıkılıp dolapta uykuya yatırılıyorsunuz, verdiğiniz paraya ziyan değ i mi. İşte New Yorklular buna bir ç are geliştirdi, bazen barlarda partiler düzenleyip elbiselerini değ iş tokuş ediyor, böylece eğlenmiş de oluyorlar. Bir de *meetup.com* sitesi var; insanların ilgi alanlarına göre biraraya geldiğ i bu sitedeki arkadaş gruplarından birinin üyeleri, belli aralıklarla toplanıp birbirleriyle elbise değ iş tokuş u yapıyorlar.

New York'ta nasıl ucuza yaşarsınız

Bir dergideki yazıdan ilham alarak bu şehirde nasıl ucuza yaşarsınız sayayım: şise suyuna para vermeyin; iki dolara sürekli yanınızda taşıyabileceğ iniz bir su kabı alın ve musluktan doldurup iç in... taksiye binmeyin... bütün lokantaları denemekten vazgeç in; eviniz favori lokantanız olsun... şarap iç ecekseniz altı dolara da iyisi var... tırnak oje ve saç iş lerinizi kendiniz halledin... bara gittiğ inizde bir iç ki alın ve çıkana kadar onunla idare edin.

Duvarsız hapishanelere doğ ru

Hapishaneler Amerika'da önemli bir iş sektörü. Ancak iş in devlete maliyeti çok, bir mahkûmun yıllık masrafı neredeyse 50 bin dolar, üstelik suçluların çoğ u da hapisteyken ihya olmuyor çıkanların yarısı yine hapse geri dönüyor. Bu iki nedenden dolayı, uzmanlar yaratıcı ç özümler iç in derin derin düşünüyorlar. Ç özümler arasında hapishanelerin kaldırılması ve mahkûmların dış arıda elektronik ç iplerle gözetlenmesi de var.

Türkiye sanat ihraç ediyor mu

Son yıllarda New York sanat piyasasında, sadece Amerikalı ve Avrupalı sanatç ıların değ il, Hindistan, Rusya ve Brezilya gibi ö lkelerde yaşayan sanatç ılarının da eserleri satılıyor, üstelik iki milyon dolara varan fiyatlarla. Ö rnegin Hindistanlı sanatç ı Gupta'nın yandaki eseri 144 bin dolara satıldı. Türkiyeli sanatç ılar da bu ballı pazardan pay kapmaya çalışmalı, başarılı olurlarsa ihraç ürünlerimiz arasına sanat eserleri de girmiş olacak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arş iv bağ lantısı)

New Yorklu Cerrahiler

Hıdır Geviş 22.08.2010

Cumartesi öğ lenden sonraydı , benim en rahat en gevş ek olduğ um gün. **Chelsea** civarlarındayım, küçük dükkânları, kitapç ıları gezip ö ylesine bakıyorum... Üzerimde, arka tarafında çok ayıp yazılar yazan **yırtık pırtık bir tiş ört** var, altımda ise her zamanki gibi ş ört, yani benim **haftasonu üniformam**.

17. sokağ ın üzerinde Angel Street Thrift Shop adlı ikinci el esyalar satan bir yere girdim. Buraya insanlar evlerindeki eski mobilyaları , elbiseleri, süs esyalarını, takıları bağ ışlıyor... Burayı iş leten ise **HIV/AIDS'liler ve zihinsel olarak sağ lıklı olmayanlara ücretsiz yardım eden bir kuruluş**. Sağ ı solu incelerken bir baktım bizim **Murat Berk** aradı; "Gel seni bu akş am bir yere götüreyim" diyor, azıcık düş ündüm düş ündüm, "olur" dedim. Sonra kendime bir gömlek-pantolon almak iç in oradan çıkt ım. Gideceğ imiz yer bir dergâh ve ben oraya bu kılıkta gidemezdim; Allah korusun ç arpılır marpılırım, neme lazım.

Tam ben kasada ödeme yapıyordum ki Murat aradı, "Geldim köş edeyim". Akş amın 7:00'si olmuş tu. Hızla dış arı çıkıp, atladım arabaya.. **Manhattan'daki West Broadway** üzerinde yer alan dergâha doğ ru gidiyoruz. **Arabada**

bir yandan da yeni aldığım pantolonu giyiniyorum, gömleği zaten giymiştim. Bu arada biraz heyecanlıyım, hayatımda hiç dergâha gitmişliğim yok ki...

İşte geldik, arabayı parkedeceğimiz yeri de bulduk... Orada biraz oyalandık, çetemizim öteki üyesi **Abdullah Karataş** da geldi. Oruçlu, beti-benzi solmuş, belli çok halsiz, **kolay mı bu uzun yaz günlerinde oruç tutmak**. Ben oruç tutmadığım halde şimdiden çok acıktım. Neyse üçümüz birlikte içeri girdik. Alt katta küçük bir giriş yeri var, ayakkabılarımızı burada çıkardık. Bizimkiler yukarı abdest almaya çıktılar. Bense dar, yüksek tavanlı ve uzun bir salona girdim. Duvarlar beyaz badanayla boyanmış tuğladan, yerde birbirinden farklı halılar, içerde başında dantel takke bulunan gözlüklü bir kadın var, önündeki rahleye laptopunu koymuş, ne okuyor bilmiyorum. Bir yaşlı kadın ile genç bir kız girdi içeri, gidip **ileride halının üzerine sırtüstü uzandılar, Tanrının evi burası elbette rahat olmalıdır**. İki kadının da başında saçlarının yarısını kapatan şeffaf tülbentler var. Sağ kenarda siyah bir erkek dua ediyor. Az ileride sarışın çok güzel bir kız yoga yapar gibi öylece oturmuş. **Aslında burası bir meditasyon merkezi gibi, bir huzur durağı sanki**, ruhu gündelik hayatın çalkantılarıyla yorgun düşen pek çok **New Yorklu** için dinginlik bulacakları bir mekân. Fonda büyüleyici sesli bir müezzin müzikal biçimde Kur'an okuyor. Ben de bir köşeye çekilip oturdum, düşünüyorum, ama kara kara değil tabii... Aniden bir kelebeğe dönüştüm ve tavana doğru yükelmeye başladım. Duvar ve tavanın kesiştiği çizgiye yakın asılan, üzerinde Arapça yazılar bulunan yuvarlak çerçevelerden birinin üzerine kondum, sonra diğerine, sonra diğerine.. ardından gidip ağaçtan ahşap oymalı mihrabın altına girdim, sonra çıkıp karşı köşedeki minberin üzerinde iki tur attım ve aşağıya doğru pike yaparak gelip eski yerime oturdum.

Gözüm buranın şeyhi olan **Shaykha Amina al-Jerrahi**'yi arıyor. Ama bugün yokmuş. Kendisi Amerikalı. Türkiyelilere çok büyük sempatisi varmış. Nedeni ise bu sufi akımını New York'a getiren **Muzaffer Ozak**. **Karagümrük'teki** Cerrahi Tekkesi'nin bu ünlü hocası 80'lerin başında çıktığı Avrupa turunun ardından Amerika'ya geçiyor ve orada da temaslarda bulunuyor, yaptığı konuşmalarla pek çok insanı etkiliyor. Onun ardından **Manhattan'da** burası, yani **Nur Aşkı Cerrahi Dergâhı** doğuyor. Bir de **Tosun Baba**'nın başında olduğu ikinci bir dergâh var, o da New York'un kuzeyinde. Burada **Shaykh Muzaffer al-Jerrahi** olarak bilinen Muzaffer Hoca'nın, **"İslam berrak bir sudur, içine döküldüğü her bir kabın şeklini ve rengini alır"** sözünde kendini belli eden hoşgörü, açıklık ve esneklik, Cerrahilerin Amerika'da yayılmasını kolaylaştırdı. **Washington, Atlanta, Kansas** gibi şehirlerde merkezleri var, hatta güneyde **Meksika, Brezilya** ve **Arjantin'e** kuzeyde ise **Kanada**'ya kadar bütün Amerika kıtasına yayıldılar.

Bu arada namaz vakti geldi, **erkekler ve kadınlar birlikte namaz kıldılar**. Sonra yukarı kata çıktık, New York'taki Türk Müziği Derneği'nin üyelerinden olan **Cahit Oktay** ve **Hüseyin Denizhan** da oradaydı. Bu akşamki iftarı onlar veriyorlar. Beyaz örtülü yer sofralarında iftar açıldı. Mönüde mercimek çorbası, cacık, etli pilav, kırmızı lahana salatası, karpuz ve kivi vardı. Yemeğin ardından çeşitli ırk ve ülkelerden gelmiş bu insanlar, saz eşliğinde ilahiler okudu, Alevi türküleri de söylendi. Ayrıldığımızda gecenin 12:00'siydi. İyiki de gitmişim, güzel vakit geçirdim. Hazır **Biricik Sudan** Hanım davet etmişken, **Türkiye**'ye geldiğimde ilk işim Cerrahi Dergâhı'nı ziyaret etmek olacak.

TEK KELİMEYLE

Samba Rumba esmer bomba

Amerikalılar sarışınlardan sıkılmış olmalıdır ki esmer yıldızların popülerliği her gecen gün daha da artıyor. Öyle ya Kim Kardashian esmer, Jersey Shore adlı TV showunun yıldızı Nicole Polizzi esmer, Desperate Housewife dizisinin oyuncusu Eva Longoria esmer. Esmerlere olan bu rağbetten olsa gerek, geçenlerde sarışın bomba

Pamela Aderson, Yıldızlarla Dans yarışmasında siyaha boyanmış saçlarıyla göründü ve Samba'dan girip Rumba'dan çıktı.

Amerika üçüncü dünya ülkesi mi oluyor

Haber sitesi huffingtonpost.com'un kurucusu Arianna Huffington'un son kitabı Third World America ülkede her şeyin nasıl raydan çıktığına değiniyor. Kitapta, 1980 sonrasında, insan haysiyetine saygı duymayan ve ülkeyi giderek gerileten bir sistem kurulduğu iddia ediliyor. Bundan sorumlu tutulanlar ise körükörüne serbest pazarı savunanlar, bencilce çıkarları yüzünden kısa vadeli hesap yapan işadamları ve onlarla işbirliği yapan yağmacı politikacılar.

Bankalar online girişimcilere köstek oluyor

Amerika'da ticaretin önemli bir yüzdesi internet üzerinden gerçekleşiyor. Bu anlamda küçük-orta ölçekli üretici ve satıcılar için internet önemli bir fırsat; bir kaç bin dolarlarla bir web bakkal kurup elinizdeki malları satabilir, hızla büyüyebilirsiniz. Ancak Türkiye'de küçük web bakkallarının kurulması çok zor, çünkü bankalar kredi kartı servisleri için çok abartılı komisyonlar talep ediyor. Bu da bağımsız internet girişimciğini doğmadan öldürüyor.

Bir pop yıldızını nasıl inşa edersiniz

Metro girişlerinde ücretsiz dağıtılan Metro gazetesi "Pop yıldızı nasıl yaratılır", bu konuda bir araştırma yapmış. İşte kurallar: Herkesin yaptığını yapmayın, herkes sizi taklit etmeye başlayınca bir adım öne geçmek için değişin, Lady Gaga örneğinde olduğu gibi nasıl göründüğünüz önemli, iyi çocuk ya da iyi kız olmak pek sökmez biraz haşarı olun, ilginç bir hayat hikâyeniz, yakalayıcı bir şarkınız ve bir de güzel sesiniz varsa tamamdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çılgın mısın, 40'ında mısın

Hıdır Geviş 30.08.2010

Etrafımdaki insanlara bir haller oldu. **Mat** bir kaç ay evvel **Manhattan'daki apartman dairesini sattı**, American Express'deki güzelim işinden istifa etti, sevgilisini **New York'ta bıraktı** ve başkent **Washington D.C'**ye taşındı, ne olduğunu, niye böyle bir karar verdiğini tam anlayamadık. **Deb** kışın başında, yıllardır oturduğu **New Jersey** içlerindeki bahçeli evini satıp, şehir merkezinde bir apartman dairesine taşındı. **Boston'da** yaşayan ve hiç evlilik yapmamış eski arkadaşım **Gülcem**, telli duvaklı gelin oldu, **Rana, ABC televizyonundaki** işini bir yıl önce bırakıp iki çocuğuyla Türkiye'ye döndü. Bir başka arkadaşım kendi işini kurmak için istifa etti edecek, beklemedeyiz... Bu insanların aralarındaki tek ortak özellik sadece benim arkadaşlarım olmaları ve hayatlarında durup dururken ani radikal kararlar vermeleri değil. Bunların başka bir ortak özelliği daha var, hepsi 40'larında.

İşte ben bu arkadaşlarıma gülerken, aynı şey benim de başıma geldi. E, gelmezse şaşardım, çünkü nüfus cüzdanıma gelin bakın, benim de yukarıda saydığım isimlerle aynı yaşlarda yani 40'larında olduğumu göreceksiniz. 30'lar ve 40'lar bir insan için silkeleyici yaşlar, kendini hayatın bir noktasında mahsur kalmış gibi hissettiğin, aynı rutinden sıkıldığın ve hayatında değişim yaratmak istediğin yaşlar... Ünlü Amerikan düşünürü **Thoreau 30'una yaklaşınca gidip ormanın içinde bir kulübede tek başına yaşamaya karar veriyor**, yazar **Hermen Hess**'in karısından ayrılıp İsviçre'deki dağlık **Montagnola** bölgesinde inzivaya çekilmesi ise 40'larına denk düşüyor. Demek ki bu yaşlar hakikaten zor. Kendinizi en çok sorguya çektiğiniz, kendi kendinize yaşattığınız hayalkırıklıklarını ve kaçırılmış fırsatları en net biçimde görebildiğiniz, kendinizi beklentilerinize cevap veremediğiniz için fazlaca ve haksızca suçladığınız ve bütün bunların ardından çok uçta kararlar alabildiğiniz iki ayrı dönüm noktası: 30'lar ve 40'lar... Peki, ben ne karar verdim dersiniz? **Kararım şu: 2001'den bu yana yaşadığım, çok sevdiğim ve hatta ikinci vatanım olarak gördüğüm Amerika'dan Türkiye'ye dönmek.** Bu kendi başına yetmiyormuş gibi **Anayasa referandumunda EVET oyu kullanmak için dönme tarihini iyice öne aldım**, çünkü döndüğümde ülkemi daha demokratik bir ülke olarak görmek istiyordum. Dolayısıyla hazırlıkları bir an önce tamamlama gayretine girdim, iki ayağımı bir pabuca soktum; kolay değil memleket değiştiriyorsunuz. Bu nedenle, şimdilerde pılımı pırtımı toplamakla meşgulüm. Pılı pırtı da topla topla bitmiyor; yorucu ama işin bir de duygusal yönü var; geçmişinizle bir yüzleşme ve hatırlamalar yaşıyorsunuz bu süreçte. Örneğin **Murathan Mungan**'ın hediye ettiği ve hâlâ koruduğum kum saati çıktı karşıma ve başka şeyler; **Michael Kelly**'nin PBS televizyonuna staj başvurum sırasında yazdığı referans mektubu, **babamın "sevgili oğlum"** diye başlayan ve bana burada havaların nasıl olduğunu soran kısa ve içli mektubu, **Birleşmiş Milletler**'de çalışmaya başladığım ilk günde, dostlarım **Laura Duffy** ve **Bob**'dan aldığım şirin tebrik kartı, melankolik melankolik bakan ve hiçbirinde gülmediğim mutsuz **Boston** günleri resimlerim, bir Thanksgiving günü sevgili dostlarım **Hüseyin** ve **Şükriye Aktaş** çiftinin evinde çocukları **Serdil** ve **Deniz**'le çekilmiş bir başka resim... Bütün geçmişi bu eşyalar üzerinden izlerken enerjimin vücudumdan çekildiğini hissettiğim anlar oldu, dizüstü çöküp öylece kaldığım anlar: **kâh** ağladığım, **kâh** güldüğüm... İnsanlık halleri işte, oluyor. Bu arada buraya bir not düşmek istiyorum, **KÂH sözcüğünün sevimsiz ve saçma bir sözcük olduğunu düşünüyorum**, bu seferlik kullandım ama bir daha asla olmayacak.

Pılı pırtı toplarken bir sürü de elbise çıktı, onları güzelce yıkadım, ütülerdim, torbalara koydum. Mat bu hafta iş için New York'taydı. O, ben ve **Jonathan** torbaları alıp **evsizler barınağına** götürdük. Oradan çıkınca, böylesi günlerde benimle vakit geçirdikleri için onlara yemek ısmarladım. Yemekte Jonathan sordu, "Hıdır, aldığın kararda daha önce elinde gördüğüm **Eat, Pray, Love** (Ye, Dua Et, Sev) adlı kitabın (bu kitabın filmi şu an sinemalarda gösteriliyor, başrolde de **Julia Roberts** var) etkisi oldu mu?" Jonathan'ın söz ettiği bu kitapta 32 yaşında mutsuz bir yazarın kocasından boşanıp her şeyi bir kenara bırakması, sonra da Hindistan, İtalya ve Endonezya gibi ülkelere gidiş serüveni anlatılıyor. Bir ülkede midesini, diğerinde ruhunu, ötekinde ise kalbini doyurmaya çalışıyor. Ben de 33 yaşında Amerika'ya göç etmişim ve çok mutsuzdum. Şimdi 40'larımdayım, üstelik çok da mutluyum ama geri dönüyorum. Çünkü aklım hep Türkiye'de, oradaki anne babamda... Dolayısıyla bir gün gelir de yaşlanırsam şu konularda pişmanlık yaşamaktan korkuyorum: Türkiye'ye gitmediğim, orada Amerika'da kazandığım tecrübelerimle kendime yeni bir hayat kurmaya çalışmadığım, annemle babamı sadece uzaktan sevmeye çalıştığım, ev yemekleri yiyemediğim ve özellikle taşradaki insanların sıcak davranışlarıyla beslenemediğim için. Bu nedenle Jonathan'ı şöyle cevapladım: "Beni asıl baştan çıkaran **Jorge Luis Borges**'in 85 yaşındaki duygularını yazdığı **Anlar** adlı şiiri". Hatta **Iphon'dan hemen bulup onlara şiirin bir kısmını okudum**, size de **Can Akın**'ın çevirisiyle ve azıcık kısaltarak okuyayım bari: **"Eğer yeniden hayata başlayabilseydim/ İkincisinde, daha çok hata yapardım/ Kusursuz olmaya çalışmaz, sirtüstü yataardım/ İlkinde olmadığım kadar neşeli olurum/ Çok az şeyi ciddiyetle yapardım/ Temizlik asla sorun bile olmazdı/ Daha fazla risk alırdım hayatta/ Daha fazla seyahat ederdim/ Daha çok güneş doğuşunu izler/ Daha çok nehirde yüzerdim/ Gerçek sorunlarım olurdu hayali olanların yerine/ Yaşamın her ânını gerçek ve verimli kulan insanlardandım ben/ Elbette mutlu anlarım oldu ama/**

Yeniden başlayabilseydim eğer, yalnız mutlu anlarım olurdu/ Farkında mısınız bilmem/ Hayat budur zaten: Anlar, sadece anlar."

Ardından onlara Can dostum **Semih Fırıncioğlu**'nun bana söylediği bir sözü aktardım, "Hıdır **bu tür değişimler insanın içinde gerçekleştirdiği bir çeşit bahar temizliği gibidir**. Merak etme 50'sine geldiğinde kendinden daha memnun olacaksın, o zaman her çok şey daha iyi olacak."

Not: Özür dilerim, hazırlık telaşıyla bu hafta **Tek Kelimeyle** bölümünü hazırlayamadım.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben, ben ve yine ben

Hıdır Geviş 05.09.2010

 Ben, ben ve yine ben Oy annecim oy, çok yorgunum. Cuma günü **İstanbul** Atatürk Havalimanı'ndan Türkiye'ye giriş yaptım. Pasaport kontrolünü geçer geçmez gidip oy sandıklarını buldum. **Ne güzel ne cici sandıklar**, onlara bakarken bunlardan harika arı kovani olur diye düşündüm. Hemen valizlerimi yüklediğim el arabasını kenara park ettim. Bana gülümseyerek bakan görevlilere nüfus cüzdanımı ve pasaportumu uzattım. Onlar da TC kimlik numaramı bilgisayara girip, Amerika'da ikamet ettiğimi teyit edince **elime bir zarf, bir küçük mühür ve bir de oy pusulası tutuşturdular**, ben de onların tam karşılarında yer alan ve mağazalardaki soyunma kabinlerini andıran kabinlerden birine daldım, perdeyi kapamaya bile gerek görmeden bastım mührümü. **Böylece sözümü tutmuş oldum** ve EVET dedim. **Hayatımda hiç tarihe geçmemiştim**, umarım bu kez **12 Eylül referandumunda ilk oy kullanan erkek gazeteci** olarak tarihe geçebilirim.

Niye yorgunum ondan bahsedeyim. Türkiye'ye dönüş kararı verdiğim için **New York'taki son günlerimde arkadaşlarımla sürekli bir buluşma trafiği yaşadım**. Dolayısıyla özellikle son üç gün o kadar yorulduğum ki başım dönüyor, gözlerim kararıyordu. Buluştuğum insanlar arasında **Dan** de vardı. Bari gitmeden birlikte bir yemek yiyelim dedik. Dan'ı görmeyeli hafta mı oldu ay mı, unuttum. O'nu görünce şaşırdım, çünkü Dan de benim gibi kendini iyice koyuvermiş: sakallar uzamış, Gym'e eskisi gibi gitmiyor ve en kötüsü sürekli her şeyden şikâyet ediyor. Kendi **Hedge Fund** şirketini kurduğunu size söylemiş miydim bilmiyorum, bazen kafam karışıyor, acaba size mi söyledim yoksa Naciye'ye mi söyledim. Her neyse, onu bu hale sokan bu işi; bu ekonomide bu tür işler kolay değil.

Dan'le eve yakın olsun diye **Greenwich Village'de** bir yere gidelim dedik, ben randevuya ancak akşam sekizde gidebildim, ama geç geleceğimi çok önceden haber verdim. Yazık, çocukcağızın aslında 21:00'de yatması lazım ki sabah 5:00'te kalkabilsin. Aman niye yazık olsun ki biraz da o fedakârlık yapsın, çok bencil bir insan. Bu bencilliği her şeyine yansıyor, yemekte sürekli tabağımdan yemek alıyor, bu defa rokalı tavuğumdan koca bir parça aldı mesela, yanında ismarladığım ıspanak sotemin ise yarısını götürdü. **Paylaşmayla ilgili bir sorunum yok** ama onun bu huyunu hiç sevmiyorum, çünkü **alırken vermeyi hiç akıl etmiyor**, bu onun çok fazla **egosantrik** olmasından kaynaklanıyor, her şeye kendi merkezinden baktığı için yerkürenin onun poposunun üzerinde döndüğünü sanıyor. Zaten ne zaman buluşsak hep kendini ve kendi acılarını anlatıyor, sanki **Gothe'nin Genç Werther'i** mübarek...

Dan, New York'un bütün lokantalarını tavaf ettiği için ondan bir İtalyan lokantası seçmesini istemiştin, 7. Cadde üzerindeki küçük bir lokanta var, oraya gittik. Bizim yaşlı Werther (aynı yaştayız) başladı şikâyetlerine. New York'ta artık yaşamak istemiyorum diyor. Peki neden? O'na göre bu şehrin gizli surlarından içeri sızmayı başaramışlar için her şey egodan, egonun tatmininden ve bu egonun kendini gösterme merakından ibaretmiş. İnsanlar için ne kadar paran olduğu, nerede oturduğun, kimleri tanıdığın, hangi lokantalarda yemek yediğin önemliymiş. Bu çocuğun kafasına ya bir şey düştü ya da elindeki hisseler düştü, öyle ya şikâyet ettiği her şey kendisinde fazlasıyla mevcut. Ayrıca **New York'u** niye suçluyorsun canım, Allah Allah... Benzeri eğilimde insanlar **Elazığ'ın** köylerinde bile var.

Ayrıca kimsenin kendi egosundan rahatsız olmasına ve utanmasına gerek yok, bütün incelik, işin ayarını tutturmakta. Nitekim Dan'le buluşmamızın bir sonraki günü Naciye ile birlikte bizim **Abdullah'ın kendi dostlarına verdiği iftar yemeğine** gitmiştik. Orada Naciye güzel bir laf etti, "Ben New York'ta kendi egomu keşfetme imkânı buldum, çünkü ne istediğimi, neyi sevdiğimi, kendi önceliklerimin de olabileceğini asıl burada öğrendim. **Türkiye'de herkes aslında biraz başkaları için yaşıyor**, kendini keşfedebilmek de her insana nasip olmuyor". Naciye çok haklı, bu şehre herkes bir yerlerden geliyor. Geldiğiniz yerlerde sizi kontrol eden güçlerin uzağına çıktığınızda kendinizi dinleyebiliyor, kim olduğunuzu daha iyi anlayabiliyor ve ona göre kendi benliğinizi ve egonuzu besleyip doyurabiliyorsunuz.

Her şey egosantrik ve allosentrik arasındaki dengeyi kurmakla ilgili. Yani hayat ve insanlarla ilişkilerinizde sadece kendinizi merkez alan egosantrik bir tutum mu izleyeceksiniz yoksa, başkalarının tutum davranış, inanç ve sizden beklentilerini baz alıp ona göre bir tutum mu sergileyeceksiniz. Sağlıklı olan ne biri ne de öteki. Her ikisini de belli bir dengeyle kendinizde bulundurmak.

TEK KELİMEYLE

Williamsburg'de pazar gezmesi

Williamsbug, 10 sene evveline kadar insanların girmeye korktuğu bir semtti. Oysa Manhattan'dan L trenine atladığınızda sadece birkaç dakika tutuyor. Çünkü Doğu nehrinin karşı yakasındaki ilk durak Williamsburg. Buraya önce Manhattan'daki yüksek kiralara gücü yetmeyen sanatçılar taşındı, onlar sanat galerileri, küçük şirin lokantalar ve kafeler açtılar. Bunun üzerine semt güzelleşip güvenli bir hale geldi. Geçen haftasonu oradaydım, çok keyifli bir muhit, yalnız ev fiyatları patlamış, nedeni ise paralı insanların burayı istila etmeye başlaması.

Tam bağımsız gey cumhuriyeti

Geçenlerde çok sevdiğim bir gey arkadaşım söyledi, New York'lu geyler arasında bir gey ülkesi kuralım geyiği başlamış. Gerekçe özetle şöyle: "Yahu kardeşim, bize de evlenme hakkı verin, şu hakkı verin bu hakkı verin diye devlete ve millete laf anlatmaktan bıktık usandık. İyisi mi bir kooperatif kuralım, bastıralım paraları ve Musevilerin İsrail'de yaptığı gibi kendimize büyük bir toprak parçası ya da bir ada alıp orayı gey ülkesi yapalım, bağımsızlığımızı ilan ederiz, ordumuz olur, dünyanın bütün geyleri, ülkeye taşınır, müreffeh ve mutlu olurlar. Hatta biz de heteroların evlenmesini yasaklarız."

Sarı gazeteciliğin baronu Fox TV

Sendikanın nasıl sarısı varsa gazeteciliğin de sarısı var. Gazetecilik değil manipölasyon yapmak, aslı astarı olmayan haber ve yorumlar yayımlamak, bir konuyu tam araştırmadan, altını tam doldurmadan, tümüyle yayın grubunun niyeti neyse ona göre eğip bükerek kullanmak ve sansasyonlara yönelik haberlerle kışkırtıcılık yapmak sarı gazetecilik oluyor. **Frameshopisopen.com** adlı blogunda medyaya ve medya diline yönelik güzel makaleler yazan Jeffrey Feldman, Fox TV'nin, Amerika'da sarı gazeteciliğin baronu olduğunu yazıyor. Nasıl mı yapıyor bunu? Obama'ya bir gün komünist, öteki gün gizli Müslüman, bir başka gün aşırı radikal gibi yaftalar yapııştırıp, politikanın rengini de sarıya çevirerek...

hidirgevis@yahoo.com

Resimaltı:

Tim Parish'in "Everywhere I Go, Ego" adlı çalışması.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cüzdandan çıkan resimler: Castro, 'Bartholomeos' ve O

Hıdır Geviş 19.12.2010

Ben Türkiye'den gideli İstanbul'da **bir kaç katlı, geniş mi geniş lokantalar türemis...** Alışmışım New York'un özellikle de **Greenwich Village'in daracık lezzet yuvalarına...** Dolayısıyla bu dev lokantalar bana biraz itici geliyor, birincisi lokanta değil de bir yemek fabrikasında yemek yiyor gibi oluyorum, ikincisi ise güven sorunu. İster istemez düşünüyorum, bu tür lokantalar ellerindeki malzemeyi nasıl taze tutabiliyorlar diye, bu nedenle pek girmiyorum böyle yerlere. **Ancak hayat öyle sinir bozucu bir mekanizma ki her zaman size prensiplerinize göre davranma şansı vermiyor.** Nitekim o akşam Samatya'da bulunduğumuz lokanta bir kaç katlı kocaman bir yerdi, ismi **Develi...**

Develi'de, **Küba lideri Fidel Castro'ya çerkestavuğu yapmasıyla** hafızalarımıza kazınan gazeteci **Leyla Umar**'la karşı karşıya oturuyoruz. Leyla Hanım New York ve Los Angeles'da yıllarca yaşamış biri. Aradaki ortak noktalar birbirimizi anlamamızı ve birbirimizle eğlenmemizi kolaylaştırıyor. İkimiz de içliköfteyi elle yiyoruz. **Çatal bıçakla içliköfte yemek, eşinizi ya da sevgilinizi hiç okşamadan seks yapmak gibi bir şey,** bazı yiyeceklere dokunmadan gerçek tadını alamazsınız ki... Neyse konuyu dağıtmayayım, Leyla Hanım bana hazırlıkları tamamlanmış **anı kitabından** söz ediyor, **Kanada'da yaşayan oğlu** kitabın son halini gözden geçirmek istemiş, şimdi basmak için onu bekliyorlar.

Leyla Hanım anılarından enstantaneler anlatıyor: Eski kocası **Refik Erduran**'ın Iowa'daki akademisyenlik yıllarında kendisine nasıl sürekli **Shakespeare** okuduğundan, **Dustin Hofman**'ın nasıl peşinden koşturduğundan bahsetti. Onu dinlerken ister istemez içimden çok derin bir ah çektim, demek ki Amerika'da kadın olmak varmış, onca yıl orada yaşadım kimse peşimden koşturmadı, **erkeklik ne sıkıcı bir şey Allahım...**

Aslına bakarsanız Leyla Hanım gençken tam da peşimden koşulacak bir kadıymış. Bunu nerden mi biliyorum,

bekleyin... O akşam Leyla Hanım'a tuhaf bir soru sordum: **Cüzdanınızda kimin resmini taşıyorsunuz?** Öyle ya bütün sevdiklerinizden süzdüğünüz iki üç kişinin resmini koyarsınız cüzdanınıza, onları hep hatırlamak istersiniz, ayrı olsanız dahi kendinize yakın tutmak istersiniz... Acaba Leyla Hanım'ın ilginç anılarla dolu yaşamından süzülüp cüzdana giren isimler kim? Hemen çıkardı cüzdanını, içinden üç resim çıktı: biri Küba'nın efsanevi lideri **Castro**, biri **Rum Patriği Bartholomeos** diğeri de kendisi. Aman Allahım Leyla Hanım Castro'nun resmini eline alırken bile içinin bütün yağları eriyor sanki, attığı kahkahalarla, bakışlarıyla sanki resimle flört ediyor. Kendi gençlik fotoğrafına ise hayranlıkla bakıyor. Gerçekten hem güzel hem de dışı bir kadınmış. "Hâlâ öylesiniz" diyorum, inanmamış gözlerle bana bakıp gülümsüyor.

O akşam Leyla Hanım'dan ayrılınca kafayı cüzdandaki resimlere taktım. Acaba ilk kâğıt paranın basıldığı eski Çin'de de cüzdan var mıydı, yok zannetmem, o paralar çok büyüktü ve yaygın da kullanılmıyordu. Ancak bugünküne en yakın kâğıt para 17.yüzyılın ortalarında Avrupa'da ve aynı yüzyılın sonlarına doğru ise Amerika'da basılıyor. Osmanlı'da ise 1839'da Abdülmecit döneminde... Herhalde kâğıt paranın gündelik hayatta kullanımı yaygınlaştıkça farklı madenlerden paraların konulduğu keselerin yerini bugün bildiğimiz türde cüzdanlar alıyor. Cüzdan sadece parayı değil kâğıttan olan her şeyi taşımaya müsait. Dolayısıyla Amerika'dan Arjantin'e oradan Türkiye'ye ve Leyla Umar'a kadar dünyanın her yanındaki insanlar özellikle de kadınlar cüzdanlarında sevdiklerinin resimlerini taşıyorlar.

Oyuncu **Erkan Can** ise cüzdan değil ama cüzdanın daha basit bir versiyonu olan para klipsi taşıyor ve orada sekiz yaşındaki kızı Deniz'in resmini bulunduruyor.

Ancak bu kültürel alışkanlık giderek ortadan kalkıyor, zaten yeni cüzdanların pek çoğunda resim koymaya müsait şeffaf plastikle kaplanmış bölmeler yok bile. Ayrıca çeşit çeşit kredi kartlarından hiçbir şeye yer de kalmıyor... **Serra Yılmaz ve Ümit Ünal** gibi isimler sevdiklerinin resimlerini cep telefonlarında taşımayı tercih ediyorlar. Örneğin ben **Ümit**'in, anneleriyle birlikte İngiltere'de yaşayan iki güzel ve şirin kızının resimlerini onun cep telefonunda görme fırsatı buldum.

Sanatçılar Cihangir'i terk mi ediyor

Daha önce New York'un **Chelsea** ve diğer mahallelerinde yaşanan **gentrification**'ı (sosyal, kültürel ve ekonomik değişim) yazmıştım. Şimdi benzeri bir süreç **Cihangir**'de yaşanıyor. Burası 15 yıl öncesine kadar kimsenin yüz vermediği bir yerleşim birimiydi. Öğrenciler, travestiler, hayat kadınları ve düşük gelir düzeyine sahip insanların yaşadığı bir mahalleydi. Ucuzluğu, kent merkezi olması ve ulaşım kolaylığı nedeniyle buraya edebiyatçılar ve sanatçılar akın ettiler ve semte yepyeni bir çehre kazandırdılar. Ancak onların semte yarattığı çekicilik, buraya eğlence endüstrisinin çok para kazanan isimlerini, üst düzey yöneticileri ve Türkiye'de geçici olarak kalan paralı yabancıları da çekti. Şimdi sanatçılar yavaş yavaş ya taşınıyorlar ya da taşınmayı düşünüyorlar. Semte taşınmayı planlayanlar ise bu kararlarından vazgeçiyorlar. Çünkü semtte kiralar yüksek, ev fiyatları artıyor. Örneğin yönetmen **Ümit Ünal** bu pahalılıktan şikâyetçi olanlardan biri. Bu nedenle yönetmen **Hüseyin Karabey** ve **Mehmet Güleriyüz Kurtuluş**'ta yaşamayı seçmiş. Semt hem daha ucuz hem de daha sahici bir mahalle havası ve güzel komşuluk ilişkileri var. Cihangir'in giderek burnu havada bir semt olduğunu düşünüyor her ikisi de... Ama bu fikirde olmayanlar da var tabii. Örneğin yedi yıllık Cihangirli olan **Hümeysra**'nın yine Cihangir'de yaşayan senarist oğlu **Sadık Bigat** Cihangir'de manav ve bakkalların hâlâ ucuz olduğunu söylüyor, e bir de oturduğu ev kendi evi tabii... Cihangir Camii kısmında yaşayan 45 yıllık Cihangirli Serra Yılmaz'ın ise hiçbir değişim dönüşüm umurunda değil o semtini seviyor ve değiştirmeyi de düşünmüyor, onun da kendi evi...

Unutma beni İstanbul

Önceki akşam İstanbul Beyoğlu Sineması'nda **Unutma Beni İstanbul** adlı filmin galası vardı. Hüseyin çağırdı gittim. Hüseyin Karabey'in yönettiği bu projede, **farklı ülkelerden altı farklı yönetmenin İstanbul'la ilgili 15 dakikalık kısa filmleri** yer alıyor. Sanata katkısının yanı sıra **İstanbul kentinin piarına** da katkı sunması nedeniyle önemli ve akıllıca bir proje. Filmlerin nasıl olduğu konusunda bir şey söylemek istemem, kendiniz gidin görün, birini sevmezseniz bile illaki birini seversiniz... Galada Hümeysra'da vardı onu tanıyamadım, o beni ben onu yabancı sandım ve bir süre birbirimizle İngilizce konuştuk:)) Proje sponsorlarından **İbrahim Altınsay** ve eşi de galadaydı. Gözlerine her zamanki gibi kalın bir hat şeklinde sürme çeken **Serra Yılmaz**'ın keyfi pek yerindeydi. Gala sayesinde yıllardır görmediğim yönetmen dostum **Murat Düzgünoğlu**'nu görmüş oldum. Her yere senarist eşi **Feza Sınar**'la giden yönetmen **Mehmet Güleriyüz** ise o akşam yalnızdı.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Moda sizi ne kadar değiştiriyor

Hıdır Geviş 26.12.2010

 Moda sizi ne kadar değiştiriyor Ne olursunuz kusuruma bakmayın, bu yazıda yine **New York**'u anacağım. Bir karşılaştırma yapmak zorundayım, o nedenle... Şimdiii, Manhattan'ın orta yerinde **Bryant Park** adlı bir park var. Bu park küçük bir park ama namı çok büyük. Bunun nedenlerinden biri, dünyanın bütün modacılarını heyecanlandıran **New York Moda Haftası**'nın bu parkta kurulan bir çadırın içinde yapılması. İçerdeki pistte, ünlü modeller, yetenekli modacıların giysilerini giyerek, podyumda yürürler, eğlence ve iş dünyasının ünlü isimleri ise podyumun etrafında kuru sandalyelere yerleşir ve modacılar ne yapmış, izlerler. Şimdi böyle bir moda çadırı da **İstanbul Tepebaşı**'nda kurulmuş. Ancak hem çadır biraz küçük hem de işleyiş biraz farklı. Bu kez çadırın içinde modacıların kendi stantları var ve o stantlarda sadece bu etkinlik için yani **Galata Moda Festivali için** ürettikleri kıyafet koleksiyonlarını sergiliyorlar. Yani Türkiye'nin ünlü modacıları halkla buluşuyor, onların sorularını yanıtlıyor ya da hangi giysilerin üzerlerinde daha iyi duracağı konusunda tavsiyelerde bulunuyor, kendi ürünlerini doğrudan kendileri satıyorlar. Böylece organizasyonu yapan **Beyoğlu Belediyesi** ve **Moda Tasarımcıları Derneği** sayesinde güzel bir üretici-tüketici buluşması gerçekleşmiş oluyor.

Giysiler haliyle ucuz değil. 200'e de elbiseler var 700'e de, daha yukarıya da... Pahalı çünkü buradaki giysiler her bedenden üç adet (bazen birazcık daha fazla) üretiliyor. Yani sokakta aynı giysiyi giymiş biriyle karşılaşma imkânınız çok zayıf. Üstelik çok iyi terziler tarafından dikiliyorlar.

Moda çadırının orta yerinde bir kahveci var, işte bu kahvecinin fiyatları yüksek. Kâğıt bardakta küçük kahve 5,5 TL. Allah'tan korkun... Nedir bu anlamıyorum, sadece burada değil, her yerde öyle, dünyanın en pahalı kahvesini İstanbullular içiyor. Neyse ki kahveyi satan genç arkadaşlar çok tatlı, insana güzel davranmayı biliyorlar.

Organizasyon görevlilerinden **İlona** bana tek tek stantları gezdiriyor. Ben de **garip bir adamım, sanki Amerikan konsolosu orayı ziyaret ediyormuş gibi** ve sanki oradaki bütün modacılar da benim ziyaretimi bekliyormuş gibi, herkese sıcak sıcak gülüyor ve el sıkışarak "Merhaba ben Hıdır" diyorum, modanın ünlü kritikçilerinden biriymişim gibi giysilere dokunuyor, inceliyor, yorumlar yapıyor ve ayrılıyorum. Her şey bir yana

bu geziden gerçekten büyük keyif alıyorum çünkü moda benim için bir sanat dalı ve burada yaratıcı kıyafetlerden oluşan bir sanat galerisini gezmiş gibi hissediyorum kendimi.

Bahar Korçan erkekleri de giydirecek

Şarkıcı **Yoncimik**'i de orada görünce hemen yanaştım, çadırdaki standı olan Bahar Korçan'ı çok seviyordum, onun giysilerinin kendine özgü olduğunu söylüyor. Yine orada olan koreograf **Uğurkan Erez** de Bahar Korçan hayranı. Bahar'ın modern bir bohem olduğunu düşünüyor ve Bahar'dan söz ederken adeta kendinden geçiyor. Uğurkan **Hatice Gökçe**'yi de seviyor. Belki büyük nezaketsizlik ama onunla konuşurken aklım sarı saçlarına gitti, acaba doğal mı yoksa boya mı, hatta ben de mi saçımı azıcık uzatıp sarıya boyasam, yıllardır esmerim, bıktım artık... İşte Bahar geldi, esmer, bizim Elazığ tarafının kızlarına benziyor. Soruyorum: "Neden erkek giysileri yapmıyorsunuz, baksanıza erkekler sizin çizgilerinizi çok seviyor, onlar için de bir şeyler yapın da sıkıcı şeyler giymekten kurtulsunlar." Eşi de bu soruyu Bahar'a sık sık soruyormuş, o nedenle önümüzdeki yıl erkekler için de koleksiyon hazırlayacağını belirtiyor ve ekliyor, "Bunu da ilk kez size söylüyorum". Bahar'ın eşi de oradaydı, kıvrır kıvrır saçları var, boynunda da kolye gibi asılı duran minik bir fotoğraf makinesi, kendisi Devlet Opera ve Balesi'nin Dış İlişkiler bölümünde çalışıyormuş.

Provokatör modacı Hatice Gökçe

Ardından hemen **Hatice Gökçe**'nin standına gittim. Erkek giysileri dizayn eden ender kadın modacılarımdan Hatice. Oradaki erkek modacılarımdan biri olan **Niyazi Erdoğan**'ın (Onun da şalvarı andıran kot pantolonlarını çok sevdim, hatta denedim bile) dediği gibi moda dünyasının nerdeyse yüzde 70'i kadınları giydirmek için çalışıyor. Bu nedenle erkek için üreten modacıları önemsiyorum. Hatice'nin dizaynları oldukça yenilikçi. Kendi deyimiyle provokatör. Hatice, erkek giyimini hep dar bir çerçevede tutan toplumsal anlayışı kırmaya çalışıyor. En çok bu anlayışı nedeniyle Hatice'yi sevdim. Örneğin **erkekler de tıpkı kadın gibi sadece şıklık için değil, seksi görünebilmek için giyinebilmeli**: omuzlarına, göğüs kafesine, ya da kol kaslarına dikkat çekecek şekilde... Ben dayanamadım ve stant da duran **siyah transparan bir gömleği giyiverdim**. Çok da hoşuma gitti. Ama nasıl olur, ben aslında spor ve muhafazakâr giyinen bir erkeğim. Öyleyse buradan şu çıkıyor, giydikleriniz aslında her zaman sizi temsil etmeyebiliyor. **Bana kalsa renkli ve hafifmeşrep kıyafetler seçerim** ama toplumsal bağlarınız sizi siz yapan özelliklerinizi bastırmanıza yol açabiliyor. Moda aslında gizlerinizi ele veren bir alan ve cesur olmak da kolay değil. İşte bu nedenle **modadaki radikal erkek çizgilerin toplumsal kabul görmesi için ünlülerin ne giydikleri çok önemli**. Eğlence endüstrisi içinde yer alan müzisyenler giyim konusunda film yıldızlarından daha yenilikçiler. Eğer **Michael Jackson, David Bowie, Boy George** ya da bizde **Tarkan** gibi ünlüler olmasaydı bugün erkek modası klasik kalıplardan sıyrılıp çıkamazdı.

Herkes aslında dönem ruhunu yakalamak için zamanın modasına uyum sağlamak ister ama bunu sadece pantolon paçası, gömlek yakası ve renkler üzerinde oynayarak yapmak yeter mi yetmez mi orası size kalmış: sizin koşullarınıza, tercihlerinize ve risk alma cesaretinize...

Cengiz Aktar astımdan nasıl kurtuldu

Arada bir *Vatan* gazetesi yazarlarından Cengiz Aktar ve ortak arkadaşlarımızla birlikte, Karaköy Lokantası'nda biraraya geliyoruz. Geçenlerde Cengiz Bey'in astımı olduğunu ama bu hastalığı bir bitki sayesinde yendiğini öğrendim. Bu bitki çörek otuymuş.

Neslihan'ın başına avize düşer mi?

İzmir'de yaşayan yazar Neslihan Acu sık sık İstanbul'u ziyaret ediyor, ancak Neslihan'ın arkadaşıysanız ve onu evinizde misafir edecekseniz bazı hazırlıklar yapmanız gerekli. Neslihan'ın bir fobisi var; oturduğu yerin tepesinde avize olmaması lazım, başına düşeceğinden korkuyor "eğer altındaysam düşüyor da zaten" diyor. Ayrıca uyuyacağı odadaki yatağın yakın olduğu duvardaki tabloların da indirilmesi gerekli, yoksa Neslihan'ın gözüne uyku girmiyor, çünkü tabloların başına düşeceğinden korkuyor "ve düşüyor da" diyor.

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Putin ve Erdoğan arasındaki yedi benzerlik

HIDIR GEVİŞ 19.10.2012

Putin dünya siyasetinin en kendine özgü liderlerinden: en az ergenlik çağındaki gençler kadar ben buradayım demek istiyor, üstelik hiç tükenmeyen bir heves ve gayretle. Maharet, vicdan ve mükemmeliyet vurgusu yapılan fotoğraflarında, kutup ayısına şefkat gösteriyor, savaş uçağı kullanıyor, göğsünü açıp ata biniyor, karate yapıyor. Yani bir tür sevilme- beğenilme- onaylanma ihtiyacı var Putin'de. Yoksa bu çabaları sadece bir marketing girişimi olarak izah edilemez.

Putin, yakın zaman önce 60. yaşını kutladı; adına "iyi kalpli adam" sergileri mi açılmadı, dergiler Putin özel sayıları mı çıkarmadı, konserler mi düzenlenmedi... Şenliğe dönüşen etkinlikler, medyada "bayram" olarak nitelendirildi. Bu manzara Putin için iyi mi... nereden baktığınıza bağlı. Biliyoruz ki bu dönemde baba oğula böyle bir ilgi göstermez, halk siyasetçiye neden gösterebilir. Bütün bu tertiplerinin arkasında muhtemelen Putin'e şirin görünmeye çalışan işgüzar yöneticiler var. Bu da işin öteki yüzünü gösteriyor: bir devlet adamına yaranma çabası demokrasilerde değil otoriter rejimlerde olur. Zaten karşımızda Stalin tecrübesi yaşamış bir toplum var: dolayısıyla geçmiş reflekslerini bugüne transfer edip Putin'e yöneltmekte zorluk çekmiyorlar.

Putin'in doğum gününü pek çok dünya lideri ile birlikte Başbakan Erdoğan da kutlamıştı. İlginçtir, Suriye nedeniyle şimdi ilişkileri limonileşen bu iki lider arasında pek çok benzerlik var. İşte benim çıkarabildiklerim.

Üç çocuk kampanyası: Erdoğan daha geçenlerde, düğününe katıldığı Olimpiyat şampiyonu Alptekin'den üç çocuk beklediğini dile getirdi. Bu istek kaynağını, nüfus ve ekonomik ilerleme arasında birbirini yükselten bir korelasyon ilişkisi olduğu tezinden alıyor. Putin de ülke nüfusunu 142 milyondan 154'e çekmek için ailelere ciddi biçimde çocuk yardımı yapıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dijital çağda ölmeye yatmak

HIDIR GEVİŞ 26.10.2012

IRA üyesi **Bobby Sands** 3 Mayıs 1981’de komaya girdi ve açlık grevinin 66. günü hayatını kaybetti. Belfast’taki cenazesine 70 binin üzerinde kişi katıldı. İrlanda’daki Britanya egemenliğine karşı mücadele eden IRA, bu cenazenin ardından büyük bir güç kazandı, yaşanan ağır travmadan etkilenen pek çok İrlandalı genç örgüte üye oldu.

IRA’yı büyüten ölümler

IRA militanları, kendilerine savaş mahkûmu muamelesi yapılmasını, örneğin tek tip elbise giydirilmesini protesto için açlık grevine gitmişlerdi. Bobby’nin ölümünün ardından greve katılan başka gençler ölmeye başladı. Ancak dönemin Britanya başbakanı **Thatcher** nuh dedi peygamber demedi. Sonunda **10 kişi yaşamını yitirdi**.

IRA’nın siyasi kanadı **Sinn Fein** eylemlerin ardından ana siyasi partilerden biri hâline geldi. Açlık grevi işe yaramıştı... **Britanya yönetiminin** Hindistan’daki uygulamalarını protesto için **Gandhi**’nin 1932 mayısında başlattığı ve 21 gün süren açlık grevi gibi... Seslerini, mücadele amaçlarını kendi sağlıklarıyla, hayatlarıyla bedel ödeyerek duyurdular dünyaya. Türkiye’de de benzeri ve daha acı eylemler yapıldı. 1996’da **69 gün süren ve 12 mahkûmun öldüğü** açlık grevini düşünün.

Kriminalize edilemeyen muhalefet

O günlerden bugüne çok şey değişti. Sivillerin kendi seslerini daha az bedelle, daha acısız ve şiddetsiz duyurabilecekleri **sofistike eylem biçimleri** gelişti... Modern dünyanın eylemcileri kendi gruplarının dışına, o da yetmedi kendi toplumlarının ötesine sığıyarak, yeryüzü sakinlerini ikna ede ede hedeflerine yürüdüler. **Greenpeace** bunun ilk örneklerinden, eylemleriyle sadece devletleri değil, global şirketlere de meydan okudular ve hepsini dize getirdiler. Çünkü meseleleri ve talepleri konusunda başkalarını ikna edebildiler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Resmî dili kaldırsak mı

Hıdır Geviş 02.11.2012

Amerika’da resmî dil yok: Çoğunuzun şaşıracağı bir bilgi vereceğim: Amerika’da resmî dil yok... Yani bizim anayasamızda yer alan **“Devletin resmî dili Türkçedir”** benzeri bir ibare yok Amerikan anayasasında. Evet, **30 eyaletin kendi eyalet anayasalarında İngilizce resmî dil**. Ama bu bir şey fark ettirmiyor. Oralarda bile devlet dairelerinde **farklı dillerin kullanımına getirilen bir yasak ya da sınırlama yok**, kimse size zorla İngilizceyi dayatmıyor. İşin esası şu; İngilizce denen dil, Amerika’nın genelinde sadece **de facto** olarak ulusal çapta

kullanılan bir dil hâline gelmiş **de jure** olarak değil.

Bir ülkede birden fazla resmî dil: İcinizden Allah Allah diyenleriniz vardır. Sahiden Amerika bu kadar farklı ırkları ve dilleri barındırdığı hâlde resmî dili yok. Çünkü sizin bir devlet olarak bir dili **resmî dili seçmeniz diğer dillerin ister istemez değerini düşüren** bir uygulama... İkincisi, resmî dil kavramı biraz yabancı korkusundan biraz da saf ırkçılıktan türüyor... Dünyanın pek çok ülkesinde uygulanması da bu işin doğruluğunu göstermez... Dünyanın pek çok ülkesindeki cumhuriyet rejimleri o rejimlerin demokratik rejimler olduğunu göstermediği gibi... Farklı modeller de var: **İki resmî dilli Kanada, dört resmî dili olan İsviçre** gibi... İki ülke de çok güçlü ve barışçı...

Bazıları bütün bunların bizim için karmaşık, tuzaklı ve tehditkâr olduğunu düşünebilir çünkü bizde siyasal sistem ipin üzerinde yürüyen ve bir türlü öteki uca ulaşamayan bir cambazın ruh hâli ile hareket ediyor: Her an düşüp, paramparça olabilirim korkusuyla kendi dışındaki etkilere, seslere, radikal değişimlere kapalı ve alerjik. Orada hiç değişmeden yürüyebildiği için de hastalıklı derecede narsist ve kibirli.

Toplumsal hayaller mi: Peki nasıl oluyor da **100'ün üzerinde dilin konuşulduğu ABD** denen ülke, dünyada birlik ve bütünlüğü en iyi sağlayan ülke... Nedeni basit: **Amerika bu konudaki gücünü dil, din, ırk gibi kişilerin doğuştan miras aldığı değerlerden değil, sonradan edinilen politik ideallerden, toplumsal hayallerden ve iyi bir hayat hevesinden** alıyor. Farklı dillerden korkmaması bu yüzden, **Franco'nun** Bask ve Katalanlara, **Rusya'nın** eski Sovyet cumhuriyetlerine, **Britanyalıların** İrlandalılara yaptığını yapmaması yani belli bir dili zorla dayatmaması bu yüzden.

İyimser Amerika: Amerika'da halk gönüllü olarak o dili zaten öğrenmeye çalışıyor, ekonomik ve sosyal avantajları çok, bu yüzden... Dolayısıyla Amerika'yı güçlendiren diğer ülkelere göre daha progresif ve özgürlükçü kılan anahtar da burada: Manasız duygusallıklar, kronik kompleksler, inandırıcılığı zayıf mitler ve **melankoli üzerine inşa edilmiş bir akılla değil**, gerçekler üzerine kurulu **pragmatist** ve **iyimser bir akılla** hareket ediyor Amerikalılar.

Bugün **ölüm orucuna dönüşen açlık grevlerinin 52. günündeyiz.** Ölüm sınırı olan 60. güne yaklaşan grevci Kürt mahkûmlarının istemlerinden biri de anadilde eğitim. Ancak bu konuda sadece hükümet değil oldukça büyük bir kalabalık, sadece ısıklık alıyor ve taviz verilir endişesiyle hiçbir adım atmıyor. Oysa Kürtlerin de diğer etnik grupların da kendi anadillerinde eğitimleri ne o kadar zor ne o kadar korkulası bir şey. Hatta bu talep neden hükümetten değil de BDP ve PKK'dan geliyor diye sorası geliyor insanın. Çünkü eğer bir halkı ortak bir toplumsal ideale doğru motive etmek istiyorsanız, onları oldukları gibi kabul etmeye mecbursunuz. Kabul edeceksiniz ki daha mutlu, üretken ve verimli olabilsinler. Oysa bizde **Muhsin Kızılkaya'dan** tutun, hangi Kürt aydınının kişisel tarihine merdiven dayayıp inerseniz inin, orada Türkçe bilmediği, öğrenmekte zorlandığı için öğretmeninden dayak yiyen bir Kürt çocuğunu görüyorsunuz.

Amerika'da anadilde eğitim var: Kürtlerin bu sıkıntılardan kurtulmasının tek yolu ise bir kısım Türklerin bu küflü ve kötü koku yayın inadını bırakmaları... Bu tayfaya Amerikan deneyimine bakmalarını öneriyorum. Türkiye nüfusunun yarısı kadar yani **34 milyon kişinin İspanyolca konuştuğu bir ülke Amerika.** Nüfusun yüzde 13'den fazlası evde İngilizce dışı başka bir dil konuşuyor. Nitekim **Chicago'da** yaşayan dilbilimci **Prof. Gülşat Aygen**'le bir görüşme yaptım. Aslında dâhi bir dilbilimci olan **Chomsky** ile çalışmış **Aygen.** Amerika'da **1800'lü yıllardan beri anadilde eğitim** olduğunu söylüyor. Hatta bu anayasal garanti altına alınmış. Bush döneminde anayasadan çıkarılsa dahi uygulama fiili olarak aynen devam etmiş... Şu an **30 ayrı dilde anadilde eğitim var.** Aygen'e göre **anadilde eğitim Kürt çocuklarının Türkçeyi daha iyi öğrenmelerini kolaylaştıracak.** "Bu konuda eğitimci bulmak da sorun değil, kısa ve uzun vadeli çözümleri belli ve çok kolay"

diyor. Aygen' e göre **iki dili çok iyi konuşup yazan bir kuşak** yetiştirmek Türkiye için büyük bir kazanım.

Türkiye Ortadoğu'da etkin olmak istiyorsa, o coğrafyanın farklı bölgelerine dağılmış Kürtlerle iyi ilişkiler kurmaya mecbur. Bu ilişkiyi her boyutta sağlıklı yürütebilmesi için de Kürtçeyi ve Türkçeyi iyi bilen iç Kürtlere ihtiyacı var.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'nın pozitif intikamı

HIDIR GEVİŞ 09.11.2012

Negatif intikam: Hayat yolu bu; sizi birileri tökezletir, canınızı acıtır, haysiyetinizle oynar, incitir, bütün enerjinizi çekip alır. Güçsüz ve savunmasız olduğunuzda, karşı koyamaz ya da karşı tarafı engelleyemezsiniz. Sonuçta başınıza bu saydıklarımın biri, öyle veya böyle gelir. **Sizi mağdur eden haksızlıkları unutmak, sindirmek öyle kolay değildir.** En fazla sineye çeker ve bilincinizin karanlık bir köşesinde saklarsınız. Hayatın koridorlarında yürüdükçe, sabretmeyi öğrenir ve gününü beklersiniz. Kendinizi toparladığınızda ise bilincinizin karanlığındaki o kötü hatıralar usulca göverir, serpilir ve sizi rahatsız etmeye başlar, gözünüzü alan güçlü bir far gibi yanıp söner. Öfkelenirsiniz ve bu öfke duygusu bir başka duyguyu, intikam duygusunu besler, büyütür. Bir süre sonra **intikam alarak geçmişin kötü hatıralarını bastırabileceğinize ya da tümünden yok edebileceğinize inanırsınız.** O tehlikeli duygu sizi yönlendirmeye başlamıştır artık. Önünüzde iki seçenek vardır: pozitif ve negatif intikam. Bu iki intikam çeşidi, çıkış noktaları aynı olmakla birlikte, birbirine tümüyle zıttır ve hangisini seçeceğiniz, sizin insan sevme ve empati kurma gücünüzle ilgilidir.

Negatif intikam yoluna girdiğinizde tanınmaz bir insan olabilirsiniz. Hiç fark etmeden **geçmişte sizi mağdur eden düşmanınızın ruhunu, bedeninize misafir eder, bir süre sonra da kendinizden onun bir kopyasını yaratırsınız.** Size geçmişinizde yapılanların aynısını siz de başkalarına, hatta fazlasıyla yaparsınız. Aşağılandınız mı siz de ilk fırsatta aşağılırsınız, iftiraya mı uğradınız siz de iftira edersiniz. Bu süreçte **bir türlü yenemediğiniz içinizdeki haklı çıkma isteğiyle, çevrenizdekileri daha çok cezalandırır, çok geçmez, başkalarının hayatında sevimsiz ve gereksiz bir varlığa dönüşürsünüz.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Narsist, azgın ve çıkarıcı herif

HIDIR GEVİŞ 16.11.2012

Hep gözünüzün önünde olan insanlarla ilişkinizde kendini belli etmeyen bir yüzeysellik vardır... O insanın sizin hayatınızdaki rolü öylesine baskındır ki bu durum sizin O'nu anlamanızı güçleştir ve geciktirir. Bu nedenle **anne babasını bile anlama konusunda geç kalan evlatların sayısı bir haylidir....** Bu denklemin çözümünü kolaylaştıran olgu ise özdeşleşmedir. Bir gün gelir, kendinizi o insanın yerinde bulursunuz... Belli noktalarda benzerliklerinizi keşfeder, aranızda bir aynılık hisseder ve ister istemez anlarsınız.

Mobil yaşam tarzı: Anlamada gecikme sadece gerçek dünyayla değil, kurgu dünyasıyla ilişkide de kendini gösterir. Örneğin bu yıl 50. yılını kutlayan ünlü film karakteri 007 James Bond ile kişisel ilişkimde böyle bir geç anlama sözkonusu. Sinemanın bu en uzun ömürlü serisinin son filmi **Skyfall**'ı izleyene kadar bu karakterin bütün maceralarını sadece izleyip geçmişim meğer. Filme kaynaklık eden kitabın yazarı **Ian Fleming**'di ve **Fleming evliliği kötüye giderken, düştüğü bunalımı aşmak ve kafasını dağıtmak için oturup James Bond'u yazmıştı**. Ben de açıkçası aynı gerekçeyle James Bond'u izleyip kafamı dağıtıyordum: beni **egzotik diyarlarda seyahate çıkaran, lüks içinde bir yaşam sunan, martiniler içiren, Bentley'e bindirip hız yapan, enfes yatlarla mavi denizlere açan bir adamdı Bond...** Ta ki kendi gerçek hayatımdan bir şeyler bulduğum **Skyfall**'daki o sahneye kadar... O sahnede öldü bilinen Bond, Londra'ya geri döner, ancak kalacak bir yeri yoktur çünkü yaşadığı ev, hiçbir yakını olmadığı için satılmıştır. Burada **40'ını aşmış bekâr bir erkeğin yalnızlığıydı** beni etkileyen. **Bu yalnızlığın ona verdiği bağımsızlık, hafiflik, mobil bir yaşam tarzı gibi pek çok avantajın yanı sıra küçük ama çok etkileyici bir dezavantajı da vardı.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Müslümanların namusu

Hıdır Geviş 23.11.2012

Geçtiğimiz ekim ayında **Amerika'nın önemli yayın kuruluşları** biraraya gelip, Suudi Arabistan ile ilgili bir bildiri yayınladılar. Bildiriye imza atanlar arasında **Random House, Time Warner** ve **Amazon**'un üst düzey yöneticileri de vardı. **Bildiride, Suudi Arabistan'da, çocuklara okutulan ders kitaplarının içeriği kamuoyuna şikâyet ediliyordu. Kitaplarda, dinî azınlıklar ve inançsızlara karşı derin bir hoşgörüsüzlük ve nefret tohumu ekildiği vurgulanıyordu.** Dolayısıyla artık bu eğitim politikasına son verilmesi isteniyordu. Daha dokuzuncu sınıftaki Suudi öğrenciye okulda şöyle satırlar okutuluyordu: **"Yahudiler ve Hristiyanlar inananların düşmanıdır."**

Aslına bakılırsa bu konu 2001'deki **11 Eylül saldırısından sonra pek çok defa Amerikalılar tarafından Suudi yetkililere bildirilmişti**, sözler alınmış ama görünen o ki pek bir ilerleme sağlanamamıştı. Sorun bugünlere kadar sarktı.

Arabistan eğitimine sızan bu sistematik nefretin bırakın diğer Arap devletlerini, bizim gibi laik toplumlarda bile nasıl kök saldığını son **Gazze** krizinde gördük. Sosyal medyada, İsrail devletinin şiddetini, onların dinleriyle yani Yahudilikleriyle gerekçelendiren tonlarca yorum yapıldı. Örneğin **bir kanalın ana haber spikeri**, bir şairden alıntı yaparak Twitter'da şunu yazdı: **"Yahudiler mi dediniz, onlar, yumurtalarını pişirmek için, dünyayı ateşe vermekten çekinmeyen lanetlilerdir."**

Bu cephedeki **nefret duygusu ve bu duygunun İsrail saflarındaki karşılığı, İsrail-Filistin çatışmasının 64 yıldır çözilememesinin en temel nedeni**. Çünkü bir tür bulaşıcı hastalık hâline gelen nefret ve düşmanlık duyguları, zihinleri kirletip **gerçeklerle kurulan ilişkiyi çarpıtıyor... Sonuçta rasyonel davranamıyor, doğru hareket edemiyor, yaratıcı politikalar geliştirmiyorsunuz...** Bu nedenle Ortadoğu'daki siyasal sorunlar, her türlü mantıklı çözüme açık siyasal bir sorun olmaktan çok, karmaşık bir psikolojik sorun hâline geliyor. Demem o ki, aslında **Filistin-İsrail sorunu, elinden tutulup bir psikologa gösterilecek türde bir sorun.**

Çözümün önündeki bir başka engel ise o topraklar dışında kalan bizim gibi **Müslümanların bu işi bir namus davasına dönüştürürken, ortaya koydukları yanlış tutum nedeniyle güvensizliği köpürtmeleri**. İkili sorunların çözümü güvenle başlar, akılcı diplomasiyle sıcaklığa kavuşur, masaya oturulur ve diyalogla devam eder. Ancak aradaki bazı güçler nedeniyle bu güven sağlanamıyor. **Ne İran ne Katar, ne S. Arabistan** ne de diğer güçlü bölge ülkeleri İsrail'i bir devlet olarak tanıyor zaten. Buna rağmen olaya müdahil oluyorlar; örneğin İran, İsrail'i tanımayan sertlik yanlısı Hamas'a Sudan ve Mısır üzerinden silah aktarıyor... Katar, İsrail'i tanıyan West Bank merkezli Filistin yönetimine değil, Hamas'ın kontrolündeki Gazze'ye ekonomik yardım yapmayı planlıyor. Davutoğlu Tunus, Fas gibi ülkelerin dışişleri bakanlarıyla Gazze'ye giderek iyi bir iş gerçekleştiriyor, ancak bu sadece bir gövde gösterisi olarak kalıyor, çünkü İsrail ile temas kurulamıyor. Neticede **karşımızda seçim sloganı "güçlü güvenlik" olan Netanyahu var**, gövde gösterisinden ne kadar etkilenir ki... Zaten **bizim sesimiz çok çıktı ama ateşkes görüşmelerinde arabulucu olarak masaya oturan Mısır oldu, çünkü daha soğukkanlı ve rasyonel davrandı**.

Son söz

Saddam, 2000 yılında, İsrail'i ortadan kaldıracığını söylemişti şimdi Ahmedinejad İsrail'i haritadan sileceğini söylüyor. Bu tür radikal tutumların soruna bir faydası yok zararı var ama bu liderlere bir faydası var tabii: **Ortadoğu Müslümanlarının sağını da solunu da birleştiren Filistin rüzgârını kendi yelkenlerine doldurup güç kazanmak, yani istismar etmek...**

hidirgevis@yahoo.com
twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ecdadımızın pornografi ve fantezi merakı

Hıdır Geviş 30.11.2012

Osuran oğlan: "İşi bittiğinde genç delikanlı ayağa kalktı ve şeyhin bitkin suratına doğru birkaç defa osurdu. Ardından da 'oh yahu, acayip zevklendirdin beni' dedi ve fırlayıp gitti. Çok geçmedi, **oğlancılardan lideri ortaya çıktı ve kolunu zampara şeyhin boynuna dolayarak**, şimdi sen de bizlerden birisin artık, aramıza hoş geldin' dedi..."

Bu hikâyeye, penisinin mızrağıyla bir şeyleri içeri tıkma şeklinde devam edip gidiyor, "anüsler tıpkı gonca bir gül gibi açılıyor"... E daha fazla devam etmeyeyim isterseniz...

Gamları unutma kitabı: Yukarıdaki şaşırtıcı hikâyeye 16. yüzyılın başlarında yazılmış, yazan da ecdatlarımızdan başkası değil... Kitabın adı **Dâfi'ü'l-Gumûm ve Râ'fi'ul Humûm** yani **Gamları Unutma Kaygıları Defetme**. Adından da tahmin edeceğiniz gibi içinde her okuyana derdi tasayı unutturacak ölçüde oldukça yaratıcı bir fantezi dünyası sunuluyor; cinselliğin kara dünyasına iniyor, güldürüyor, burlesque dediğimiz cinsel içerikli kaba saba provokatif şakalar- parodiler- anektodlar, sonra bugün sadece **drag queen showlarında** görebileceğimiz derecede eğlenceli, ağza alınmayacak hicivli sözler...

Bu olağanüstü el yazması metinlerin yazarı ise **Deli Birader**. Adına bakmayın, kendisi önemli bir şahıs. Bursa'da doğmuş, İstanbul'da eğitim görmüş ve **Beyazıd Paşa Medresesi**'nde yani üniversitesinde öğretmenlik yapmış bir müderris, yani profesör... **Deli İbrahim**'in bu metinleri 1400'lerin sonu ve 1500'lerin başlangıcında **Manisa**'da yazdığı tahmin ediliyor, o sırada kentte **II. Beyazıd'ın oğlu Korkud Sultan** vardı...

Hikâyelerde bugün bile herkesi şaşırtacak ölçüde radikal bir yaklaşım, güçlü bir hayal dünyası var. Ergenliğe yeni giren genç erkeklerin menisinin sınırsız bir cinsel iştah nesnesi olarak kadın vajinasında ve erkek anüsünde nasıl bir tırtıl etkisi yarattığı... **Genç oğlanların nasıl küçük hediyeler ve birkaç gümüş sikkayla baştan çıkarılacağı, onlarla olmanın kadınlara göre kolaylığı, mastürbasyon, hayvanlarla ilişki... Yani karşımızda inanılmaz detaylı açık-saçık bir edebî metin var...**

Mutlu son kesesi: Demem o ki Osmanlı Anadolu'sundaki vaziyeti bu... Biraz Balkanlar'a çıkalım... **Nergisi**'nin **Âşıklar Meclisi**'ndeki hikâyelerden birinde, **bir genç erkeğe âşık olup peşinden İstanbul'lara gelen ve derbeder olan Bosnalı bir tüccarın hikâyesi** anlatılır. Burada pornografi yoktur ancak homoromantizm vardır. Yine Şehrengiz'lerde Osmanlı şehirleri anlatılır ama içinde homoerotik vurgular çokkadır.

Buralardan İstanbul'a gelirse, neler yok ki: mahbupların (oğlanların) baldırına yazılan gazeller, harem, hamam tellaklarının para karşılığı yaptığı mutlu son keseleri...

Sadece bu anlatılanlardan yola çıksak bile Osmanlı'nın nasıl derin ve renkli bir kültürel geçmişe sahip olduğu açık saçık görülüyor. Ancak tarihe sadece savaşlar tarihi olarak bakanların, Osmanlı'daki bu derinliği görmeleri zor. Gündelik hayat, sokak ekonomisi, ev yaşantısı, tımarhaneler, cinsel hayat ve sanatçıların fantezi dünyası bir bütün olarak o toplumu anlamamızı kolaylaştırır. Dolayısıyla sadece savaşlara bakarak bir toplumu anlamamın ne imkânı ne de ihtimali var.

Demem o taşradan kalkıp, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezine gelenler, burada belli bir başarıyı yakalayabilir ancak darda kalmış algıları genişletmek kolay değil. Sonuç olarak çoğumuz Osmanlı'yı o dar algı içinde küçültüyoruz. Büyük sorumluluklarımız olabilir, çok şey başarmış da olabiliriz ancak hiçbir şey bize Osmanlı'yı kendi hassasiyetlerimizle sterilize edip topluma yeniden sunma hakkını vermez. Sonuçta **"Muhteşem Yüzyıl ecdadımızı yansıtmıyor"** tartışmasından geriye kalan boşa harcanmış insan enerjisi ve boşa yazılmış bu yazı...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

RTÜK üyeleri lezbiyen çifte misafir olur mu

Hıdır Geviş 07.12.2012

2005 yılında Amerika'da ilginç bir tartışma yaşanmıştı. Tartışmanın sebebi ise **Amerika'nın TRT'si diyebileceğimiz PBS** televizyonunun hazırladığı **Postcards from Buster** adlı çizgi diziydi. Dizinin **Sugartime** adlı bölümünde, tavşan karakteri bu kez liberal bir eyalet olan **Vermont'a** gider; orada **birbiriyle evli lezbiyen çiftin evini ziyaret eder**. Ancak bazı muhafazakâr Amerikalılar kazan kaynattılar ve bu ziyarete tepki gösterdiler. Çünkü tavşanın bu ziyaretinin, çocukların kafasına farklı bir evlilik modeli sokacağını ve bunun da çocukları bozacağını düşünmüşlerdi. Amerikan devleti kanala her yıl önemli bir maddi yardım yapıyordu, bundan güç alan dönemin **Bush yönetimi, PBS'e öneri tonunda kibar bir uyarıda bulundu**. PBS merkez

yönetimi, hem devletten hem toplumdaki gelen bu baskıya boyun eğdi eğmesine ama *PBS*'in bölgesel kanallarından biri olan *WGBH*, diziyi yayınlayacağını açıkladı. Bunun üzerine diğer bölgesel kanallar da aynı yayını kullanacaklarını açıkladılar.

Bu tür kazalara rağmen, *PBS* *PBS*'liğinden vazgeçmedi tabii. Nihayetinde geçmişte, gey anne babaları tanıtan ***Daddy & Papa*** gibi belgeselleri yapmış bir kanal var karşımızda. Aykırı örnekler çok, örneğin ***Frontline*** gibi bir haber programı var *PBS*'in... Bu program, yeri geliyor kimsenin eleştirmeye cesaret edemediği dev Amerikan şirketlerinin içyüzünü ortaya döküyor; yeri geliyor **devletin Irak'ta yaptığı haksızlıkları**, yeri geliyor **CIA'in Güney Amerika'da yaptığı kirli faaliyetlerini** ortaya döküyor.

Konuyu dağıtmayayım, *Postcard from Buster*'ın başına gelenlerin daha kötüsü bizde daha geçenlerde çizgi dizi ***The Simpsons***'ın başına geldi. Üstelik Simpson ailesinin komik maceralarını anlatan dizi, ***CNBC-e* adlı özel bir kanalda yayınlanıyor**. Yani kanal devletten yardım almıyor, dolayısıyla *PBS* gibi devlete hesap vermek zorunda da değil. Ancak izleyenlerin bilincinde fırtınalar koparan bu son derece yaratıcı, zeki ve eğlenceli dizi, uyarı değil, basbayağı para cezasına aldı. Cezayı yazan ise bir devlet kurumu olan RTÜK... RTÜK üyeleri rollerini o kadar abartmışlar ki **Ortaçağ'daki engizisyon mahkemeleri** gibi büyük kararlar almışlar: Dizinin dinî değerleri aşağıladığını düşünmüşler, dizide Tanrı şeytandan emir alıyormuş... Oysa diziye halk tabanında ses çıkaran olmadı, basında kimse bu yönüyle eleştirmede, ayrıca niye tepki olsun ki isteyen izlediği kanalı değiştirir, mesela **TRT Çocuk izleyebilir...** Kimse *The Simpsons*'ı silah zoruyla izletmiyor. Bir başka nokta şu: kanal yönetimi bundan böyle muhtemelen zarara uğramamak için *The Simpsons* dizisinde riskli gördükleri bölümleri sansürleyecek, ne olacak, dizi sakatlanacak, yarım yamalak olacak...

RTÜK üyeleri, bu tür kararlarla Türkiye'deki yaratıcı zekâyı ipotek altına alıyorlar aslında. Koruyayım derken, halkın zekâsını küçümseyen adımlar atıyorlar. Neyse, bu alakasızlıklar evreninde konuyu alakasız bir soruyla bitireyim: **RTÜK üyeleri, o lezbiyen çiftin evine ayak basar mıydı?**

Çamlıca'ya cami yapılması

Herkes Çamlıca'ya cami projesinin mimarisini tartıştı... **Ancak muhafazakârların sorgulamadığı, Alevilerin utangaçlık gösterip müdahale etmediği, entelektüellerin ise pek bulaşmak istemediği bir nokta var**, o da şu: Müslüman olmayanların, Alevilerin ve dindar olmayanların da vergilendirildiği bir ülkede, **devlet eliyle sadece Sünni Müslümanlar için bir ibadethane yapılmasının doğurduğu adaletsizliği...** AK Parti yürüncesinde yer alanlar, bir yandan **Kemalist laikliğe burun kıvırıyor**; yani devletin dinî hayatı yönlendirmesine, yani din ile devlet işlerinin aslında ayrıışmamış olmasına... Öte yandan burun kıvırdıkları sistemin suyunu çıkarıyorlar.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasinin kâbusu: Devlet kapitalizmi

Hıdır Geviş 14.12.2012

Suat Kılıç'taki heves: Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç, televizyonlardaki spor programlarından memnun değilmiş. Hatta **Kulüpler Birliği** ve **Federasyon** da spor programlarından şikâyetçi olunca, RTÜK'le

görüşmüşler. **RTÜK, para cezası ve diğer yaptırımlarla** bu işin önüne geçmeye çalışıyormuş.

Kılıç'ın bu yaklaşımı size nasıl geliyor bilmiyorum ama bana hiç normal gelmiyor. **1) TV'deki spor programları devlet yetkilileri beğensin diye yapılmaz**, dolayısıyla onların beğenip beğenmemesinin bir önemi yoktur. **2) Televizyonlar ticari kurumlardır, hedefledikleri seyirci kitlesini yakalamak için istedikleri programı istedikleri şekilde yaparlar.** **3) Her kurum kendi özgür yaratıcılığını sınırsızca kullanır, çıkan ürünü beğenen izler, beğenmeyen izlemez.** **4) Özel televizyonlar devletin malı değildir**, bu nedenle devlet, RTÜK aracılığıyla bu kanalları psikolojik baskı altına alıp, kendi hizasına sokamaz. **5) RTÜK, uluslararası mesleki standartların televizyonlarda korunması konusunda çalışır, hükümetlerin ideolojik ve kültürel baskı aygıtı değildir.**

Komünist rejim: Hükümetin medya kuruluşlarına onların sahibiymiş gibi direktif verebilmesi için o rejimin komünist rejim olması gerekir: bizdeki ise kapitalist bir rejim... **Ancak burası Türkiye ve biz, ne bildiğiniz anlamda kapitalist bir rejimde ne de bildiğiniz anlamda bir serbest pazar ekonomisindeyiz.** Türkiye'de kendine özgü bir devlet kapitalizmi var. Bu nedenle hükümet, özel medya şirketleri üzerinde rahatlıkla baskı kurabiliyor. Çünkü buna imkân tanıyan ekonomik bir altyapı var. **Dolayısıyla bu çelişkiyi Başbakan'ın karakteri ya da AK Parti'nin kompleksleriyle açıklamak yeterli değil.** Yarın **CHP** iktidara gelse, benzer sorunları bu defa onların perspektifinden yaşayacağız. Çünkü bu **devlet kapitalizmi denen rejim, hükümetlerin her türlü istismarına açık.**

Evet, Türkiye'de de Çin'de de Rusya'da da devlet kapitalizmi ülkenin global rekabet gücünü arttırıyor, ekonomik kalkınma yaratıyor **fakat demokrasiyi aynı oranda yukarıya çekemiyor**, tersine aşağıya itiyor ve siyasi liderlerini **postmodern bir diktatör** hâline getiriyor.

Devlet kapitalizminde, devlet, sonsuz sermeye gücüyle özel sektörün zayıf kaldığı alanlara giriyor, yönetimi özerk olan firmalar kuruyor; **Çin Telekom** şirketi böyle büyüdü ve lider oldu **Brezilya jet üreticisi Embraer** dev bir üretici artık, bizdeki **THY** de böyle. Bugün devlet şirketlerinin hisse senedi piyasası içindeki payları, Çin'de yüzde 80, Rusya'da 62, Brezilya'da yüzde 38. Yani liberal ekonomide, **bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler** ilkesinin öznesi olan özel şirketlerin yerini, devlet şirketleri alıyor. Bugün **devlet desteğiyle kurulan Hint şirketleri Amerikan şirketlerinden daha fazla patent alıyor.** Fakat bu iyi gelişmeler, beraberinde siyasi kayırmacılık ve yolsuzluğu da getiriyor. **Devlet kaynaklarından yararlanmak isteyen özel sektör hükümete yakın durmak zorunda kalıyor.**

Medyanın esareti devam edecek: Türkiye'de kamu yatırımları özel sektör yatırımlarının gerisine düşse de kamu harcamalarının oranı yükseliyor. Düşünün, Ziraat, Halk, Vakıf ve Emlakbank'tan oluşan kamu bankaları bankacılık sektöründe belirleyici konumda. Bu güç, **özel sektörü ister istemez devlete bağımlı hâle getiriyor. Şimdilik bundan kurtuluşun sadece iki yolu var: Ya medya şirketleri yayıncılık dışında hiçbir alanda faaliyet göstermeyecek, böylece devlete ticari olarak işleri düşmeyecek ya da medya şirketlerini elinde bulunduran şirketlerin global kârları, Türkiye'deki kârlarını geçecek**, yani ekonomik olarak Türkiye'den bağımsız olacaklar. Sizce ikisi de mümkün mü?

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geçmiş günlerin bulantısı...

Bugün Maya takvimindeki son gün, yani kıyamet günü. Aslında **21 aralıkta kıyametin kopacağına inancım falan yoktu**, ancak yine de bu özel güne ülke dışında girmek istedim. Gitmediğim bir kente gitmeli, tanımadığım insanlarla vakit geçirmeli ve giderayak canım ne istiyorsa onu yapmalıydım. Derken kalkıp **Barselona'ya** geldim.

Dün Barselona'da ikinci günümdü... Akşam, **La Flauta** adlı lokantaya gittim, kalabalıktı, tek başıyaydım ve masa kuyruğuna girip vakit kaybetmek yerine, bir çeşit yiyecek barı olan tapas barda boş bir tabureye kuruldum. Başkaları için hazırlanan tabaklara baktım ve hoşuma gidenleri sipariş ettim. Başka zaman fiyatını düşünerek sipariş verirken o akşam hiçbir şeyin fiyatıyla ilgilenmedim. Önüme gelen **cabreaosları**, **patatas bravaları**, **Carne mechadaları**, **gironaları**, **polbo á feiralı** hiç acele etmeden beyaz şarap eşliğinde yavaş yavaş yedim.

Yemek sonrası **şehirdeki bir barda yapılacak çılgın partiye katılacaktım**. Ancak gündüz çok dolaşmışım, yorgundum, otele dönmek istedim. **Küçük, dar balkonlu muhteşem güzellikteki tarihî binaların hizaya geçtiği Aribau caddesinden** otelime doğru yürüdüm. Saat 22:00'ydı ve **sokaklar boştu, trafikte araç yoktu, kaldırımda insanlar yürümüyordu**.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barselona'dan selam

Hıdır Geviş 23.12.2012

 Foto makale: Bir olayın fotoğraflarla anlatıldığı foto-makale (foto essay) yöntemi, Türkiye medyasında pek kullanılmaz. Belli bir tema etrafında birbirini tamamlayan fotoğraflar çekersiniz ve bu noktada yazıya hiç ihtiyaç duymazsınız, hikâye ortadadır, resimler hikâyeyi anlatır... Bazen kısa başlıklar veya spot cümlelerle fotoğraflara ayrıntı katabilirsiniz... Foto makale yöntemi aslında daha çok dergi yayıncılığına uygun... Gazetelerin internet sitelerinde de rahatlıkla uygulanabilir... Bizde ise gazetelerin internet sayfaları sadece magazin haberler için foto-makale yöntemine başvuruyor.

Düşündüm ki hazır, İspanya'nın güzel şehri Barselona'dayken, buradaki basit gözlemlerimi gerçek bir foto-makale gibi olmasa da fotoğraflarla karışık anlatayım...

» **Teatral toplum:** Barselonlular çok hızlı konuşuyor. Hani İspanyolca bilseydim dahi onları anlamak konusunda çok zorluk çekerdim, o kadar yani... Ancak şöyle de bir durum var; konuşurken çok teatral davranıyorlar, bu da onları anlamayı kolaylaştırıyor. Kaşlarını-gözlerini oynatmaları, başlarını sağa-sola aşağı-yukarı çevirmeleri, el hareketleri, seslerinin tonuyla aşırı oynamaları ve dramatize etmeleri, sanki hep sahnede bir oyun sergiliyor gibiler...

» **Motosiklet kenti:** Barselona'da, şehir içi trafiğinde Roma kadar olmasa da motosikletler ağırlıkta... Kaba bir gözlemler diyebilirim ki **trafikteki motorlu araçların üçte biri motosikletlerden oluşuyor**. Bunun nedeni nedir diye düşündüğünüzde, kıyısında yer aldığı Akdeniz iklimi, bu tür taşıtlar kullanmayı elverişli hâle getiriyor diyebilirsiniz... Ancak, ondan da öte, bu durum, ortak toplumsal bilincin bir sonucu; resimde gördüğünüz hanımefendi diyor ki **"Eğer motosikleti olanlar otomobil alsaydı, Barselona trafiği de İstanbul trafiğine benzerdi"**.

» **Yerel diller ATM'lerde:** Şehrin **ATM'sinden para çekerken karşılaştığım manzara** işte bu: Dünyada yaygın olan İngilizce ve Almanca gibi dillerin yanı sıra, **ülke içinde konuşulan azınlıklara ait diller de seçenekler arasında** yer alıyor. Galego dili, kuzeybatı İspanya'da otonom bir bölge olan **Galicia**'da konuşuluyor ve topu topu da üç milyon kişi konuşuyor bu dili. Ama 300 kişi de konuşsa dil dildir tabii... Catala dilini ise Katalanlar konuşuyor. **Katalanya da otonom bir bölge ve Barselona bu bölgenin en büyük kenti**... Yani düşünün ki Türkiye'de **Amed** otonom bir bölge ve **Diyarbakır** da oranın başkenti... Diğer bir dil de **Euskara**, o da **Basklıların konuştuğu dil**...

İspanyol şirketlerinin yerel dillere gösterdiği hürmet görülsün diye bu bilgileri sizinle paylaştım. Politikacılar da görsün, görsünler ki dışına çıkmakta zorlandığımız klişelerin dışına seyahat ederek de çıkabileceğimizi fark etsinler...

» **Giyim kuşam pahalı ama:** Barselona'da giyim kuşam çok pahalı. Bunun bir nedeni, şehrin eski ve zengin mahallelerinde ağırlıklı olarak dizaynır ürünler satılması... Buranın **Macy's**'i olan **El Corte Inglés** adlı dev mağazada da her şey çok pahalı, bulduğum en ucuz kapüşonlu **sweatshirt 35 avroydu**. Giyecek konusunda çok iyi ve kaliteli ürünleri birarada bulabilirsiniz ancak çok zengin değilseniz giysi alışverişi yapmak parayı har vurup harman savurmak gibi... Gelgelelim şehirde olağanüstü güzel lokantalar ve cafeler var ve bunların fiyatları hiç de pahalı değil. Örneğin muhteşem bir Americano **kahveyi 1,25 avroya içebiliyorsunuz**. Bu arada ben donat sevmem ama buranın resimde gördüğünüz **Boldu** adlı pastane-cafe zincirinin donatı hayatımda yediğim en iyi donattı...

» **Müze gezmeme hayat gezerim:** Gittiğim şehirlerde müze gezerim gezmesine ama aslında müze gezmeyi pek sevmem çünkü orada sergilenen nesneleri internetten de görebilirim... Bunun yerine gündelik hayatta kullanılan nesneleri, o nesnelerin insanlarla ilişkisini gözlemlemek, o nesneyi mümkünse kullanmak, karşılaştırmalar yapmak daha keyifli. Örneğin **Parodia** adlı cafedeki bu sandalye bayıldım, gerçek bir sanat eseri ve ben onun üzerine oturdum, ne büyük bir keyif...

hidirgevis@yahoo.com
twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ecdadımız bize ne bıraktı

HIDIR GEVİŞ 26.12.2012

Ecdadımız bize ne bıraktı Geçen yaz Berlin'de karşılaştığım Mısırlı bir gazeteci arkadaşım şöyle demişti: "**Siz Türkler ne tuhafınız, İstanbul gibi tarihî bir kente sahipsiniz ama tarih namına pek bir şey bırakmamışsınız**, bakın bize, geçmiş dimdik ayakta." Gerçekten de öyle... Gidenler bilir, eski **Kahire**'de, bizdeki **Pera Palas** binasını ya da **Mısır Apartmanı**'ni estetik olarak çok geride bırakacak bir değil, on değil, onbinlerce yapı var... Hiç birine dokunmamışlar, bozmamışlar...

Barselona'yı gezerken ister istemez bu kenti İstanbul ile kıyasladım. Aklıma Mısırlı arkadaşımın o sözü düştü ve kendi kendime sordum: **İstanbul dünyanın en yaşlı kentlerinden, geçmişte büyük ekonomik zenginlik de gördü, peki o tarihten, o zenginlikten ne kaldı?** Barselona'ya bakın, tarihten şimdiki zamana ne çok şey kalmış.

Geçmiş kuşaklardan kalan bu muhteşem güzellikteki mimari, yeni kuşaklar için büyük bir servet. Bu servete sahip olmak için bir evinizin olması gerekmiyor. Örneğin **2010 yılında 7,3 milyon kişi kenti ziyaret etmiş**. Dolayısıyla bunun yarattığı ekonomik pastadan mülklüsü de mülksüzü de bir pay alıyor. Yani **Barselonalıların ecdatları geçindi gitti ama bıraktıkları yapılar daha kimbilir kaç kuşak onlara ekmek yedirecek**. İşte bu noktada ister istemez soruyorum; **Osmanlı'nın onca şaşaasından İstanbul'a, ne kaldı**: çadır görünümlü bir Topkapı sarayı, birkaç cami ve ahşap evler... Kalanlara da kıymet vermiyor, hoyratça davranıyoruz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ölülerle yaşamayın artık

HIDIR GEVİŞ 28.12.2012

Kanı üzerinde kurumuş cesetler: Dersim katliamına dair yakın çevremden çok şey dinlemiştim, ancak annem hep susmuştu, sanki o yılları o hiç yaşamış gibiydi... Biz de sormuyorduk, daha doğrusu bize o cesareti vermiyordu... Sonra ne oldu bilmiyorum ama babamı kaybedince her şey değişti ve annem geçmiş dillendirmeye başladı... Geçen yaz anlattığı hikâye çok sarsıcıydı. **1930'ların sonu...** Annem ve anneannem **Elazığ'dadır**. Haber gelir, **şu meşhur katliam, anneannemin Dersim'deki köyüne de ulaşmıştır**. Kadıncağız yanına küçük kızı **Hanazur'u** (Nüfus memuru Halazur yazmış) alır, önce şehirdeki tren istasyonuna giderler. **Katliamdan sağ kalanların bir bölümü trenlerle başka illere gönderilmektedir**. Anneannem vagonlarda kardeşlerini arar, bulamaz... Derken Dersim'deki köylerine doğru yola çıkarlar... Köye vardıklarında bütün evler yanmıştır, hiç kimse yoktur... Yanlarında onlara eşlik eden bir yerli, bazı **köylülerin yukarıdaki büyük mağaraya sığındıklarını, askerler çekildikten ve katliam sona erdikten sonra bile hâlâ korkudan orada kalmaya devam ettiklerini** söyler... Yamaca tırmanırlar, mağaraya ulaştıklarında anneannem kız kardeşiyle karşılaşır... Sevindiği kadar üzülür de... Kardeşinin hâli o kadar perişandır ki. Erkek kardeşi mağarada değildir. Askerlerce öldürülüp, uçurumdan dereye atılan cesetlerden söz edilir... Anneannem dere kıyısına iner. Dayanılmaz bir koku ve sinek uğultusu vardır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İzzet Çapa'yı gazetecilikten kovmak

HIDIR GEVİŞ 30.12.2012

 İzzet Çapa'yı gazetecilikten kovmak Türkiye medyasında bir türlü son bulmayan çok itici bir gelenek var. Tiraja yardımcı olsun diye gazeteci olmayan ünlüler alınır ve köşe yazarı yapılır. Böylece gelen ünlünün hayranlarının gazeteye okur olacağı düşünülür... Gazetenin marka bilinirliğinin artacağı da tahmin edilir... Örneğin **Radikal** gazetesi oyuncu **Ercan Kesal** ve yönetmen **Berkun Oya**'ya köşe verdi. Ardından geçtiğimiz ay **Hürriyet**, oyuncu **Ahmet Mümtaz Taylan**'a Cumartesi ekinde köşe verdi. Bir isim daha var; **popüler gece mekânlarının işletmecisi İzzet Çapa**... Kendisi, **Ayşe Arman** usulü tam sayfa röportajlar yapıyor, O da **Habertürk** gazetesinde sesini yükseltmişti...

Medya- akademi- edebiyat- düşünce dergilerinin, aktivizm dünyasından değil de eğlence sektöründen gelen isimlere arada bir bir şeyler yazdırmasının zararı yok, hoş olur... Fakat **yazma eylemine, gazeteciliğe ve düşünce hayatına yıllarını vermiş onca insan varken, eğlence dünyasından insanları bu kadar kolay köşelendirmek, gazetecilik mesleğine ihanet ve saygısızlık.**

İşin bu duruma gelmesi, medyanın kendi iç dinamikleriyle ilgili. **Türkiye’de kendi mesleğine, meslektaşlarına en az saygı duyan, en az değer veren kesim, belki de gazeteciler.** Çoğunun içinde, yenemedikleri bir aşağılık kompleksi ve eziklik duygusu var. Bunu en çok, **başbakanla toplu tv röportajı yapan o koca koca gazetecilerin beden dilleri ve ses tonlarında** görebilirsiniz. İşleri gereği, parayı ve siyasi iktidarı elinde tutan odaklarla fazla içli-dışlılar ama onların sahip olduklarına sahip değiller... Kompleksin ve ezikliğin bir nedeni bu olabilir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politikada yılın ‘en’leri ve yılbaşı geceleri

HİDİR GEVİŞ 02.01.2013

 Politikada yılın ‘en’leri ve yılbaşı geceleri Yılın “en”lerini seçmek biraz klişe biliyorum ama ben alternatif bir **EN** listesi çıkarmaya çalıştım bunu da tek başıma yapmadım, twitter ve facebook’taki takipçilerime de fikirlerini sordum ve ortaklaşa aşağıdaki listeyi çıkardık. Tabii ben buna bir de şu sorunun cevabını ekledim: **Bu isimler Amerika’da yaşıyor olsalardı, yılbaşı gecesi 12’ye bir kala ne yapıyor olabilirlerdi?**

En anaç- Gültan Kışanak (BDP Genel Başkan Yardımcısı): Kişisel tarihindeki bütün o yaşananlar Gültan Hanım’ın yüzüne derin anlamlar olarak geri dönmüş gibi... Bu ifade, Gültan Hanım’ın sakinliği ve telaşsız hâli ile birleşince, insana güven veren bir karakter çıkıyor ortaya. Öyle ki en büyük sırlarını onunla paylaşabilir, zorda kaldığında evine sığınabilir ve omzunda ağlayabilirmişsin gibi...

Boston’un Newton semtindeki evindeler... Kendi yaptığı yemeklerle donatılmış bir masa etrafında ailesiyle birlikte... Gültan Hanım, bir yandan kuzenine kazak örerken bir yandan da masadakilere **Turgenyev**’in bir romanından söz ediyor. **Collie cinsi köpeği** ise dizinin dibinde oturmuş, sevimli sevimli sahibinin yüzüne bakıyor.

En havalı- Emine Ülker Tarhan (CHP Grup Başkanvekili): Gevşek topuzu, yüzünün iki yanından sarkan kâkülleri ile **Meryl Streep**’i andırıyor... Biraz da dalgın bakan **Elif Şafak**’ın bohem havası var onda... **John Lennon** gözlükleri ise kendisini daha havalı kılıyor...

Vermont eyaletindeki küçük bir göle uzanan tahta iskeledeler... Kar yağıyor ve o, eşiyle birlikte battaniyeye sarılmış, sıcak şarabını yudumluyor... Uzaklara bakıp, **Yeats**’den şirler okuyor.

En yakışıklı- Selahattin Demirtaş (BDP Genel Başkanı): Simsiyah canlı ve parlak saçları, hafif dolgun suratı, pürüzsüz cildiyle, çıkma teklif edeceği genç kızların hiçbiri ona hayır diyemez. Seri ve etkileyici konuşuyor... Pozitif bir enerjisi var.

Arkadaşlarıyla oynadığı buz hokeyi maçından çıkıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtlerin altın çağı

HIDIR GEVİŞ 04.01.2013

İspanya’da yaşayan yazar **Nermin Yıldırım**, geçenlerde bir tweet yazdı, aynen şöyleydi: **“Küçük insanın büyük yıkımı: daha öncekiler hiç yaşamamış, daha sonrakiler yaşamayacakmış gibi, dünyayı şimdiden ibaret, kendini de sahibi sanmak.”**

Yıldırım’ın bu sözleri beni çok etkiledi, çünkü bugüne kadar Kürt sorununu çözemeyen mantaliteyi çok iyi formüle diyor. **Bu mantalite şu davranışsal katmalardan oluşuyor:** Geçmiş kuşağın uğradığı her türlü zarardan hiçbir ders çıkarmayacak kadar inatçı olmak. Geçmiş sadece yeri geldiğinde kullanılacak politik bir cephanelik gibi olarak görmek. Hayata kendi merkezinden bakacak kadar bencil ve dar görüşlü olmak. Bu nedenle kendini şimdiki zamanın sahibi, tek karar vericisi ve doğru bilen olarak görmek. Gelecek kuşakları hiç hesaba katmayacak kadar vizyonu kara olmak...

Ancak bugün Türkiye’nin koşulları farklı bir noktada. Dolayısıyla eski koşulların yarattığı bu mantalite de kendi kendine yok olmanın eşiğine geldi... **Bakın işte karamsarlıktan çıkıyoruz, hava buram buram barış kokuyor...** Hükümet, Abdullah Öcalan ile müzakere yapıyor.

Barışı bu kadar kolaylaştıran koşullar nedir diye sorabilirsiniz: Cevabı şu: Kürtler hem Türkiye’de, hem Ortadoğu’da altın çağını yaşıyor. **Dört koldan, çok önemli bir yönlendirici dinamik olarak su yüzüne çıktı Kürtler:** Paranın sahibiler bir, ülkenin batısında önemli bir seçmen kitlesi olarak siyasi partilerin hedef kitleleri iki, entelektüel hayatta, akademide, edebiyatta, müzikte, plastik sanatlarda baskınlar üç, farklı siyasi parti ve dinî cemaatler içinde söz sahibiler dört.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haydi Erdoğan! Nobel seni bekliyor

HIDIR GEVİŞ 06.01.2013

 Haydi Erdoğan! Nobel seni bekliyor Biliyorum, Başbakan Erdoğan bu satırları okuyunca **“Hıdır bize gaz veriyor”** diyecek... Farketmez, doğru adım atan siyasileri desteklemek, motive etmek gerekiyor. **Öcalan ile yapılan görüşmeler, son yıllarda başımıza gelen en güzel şey çünkü.** Dolayısıyla heyecan yapmam normal. Sadece ben değil, herkes heyecan yapıyor. Bu konuda **hükümetin yelkenleri şimdiden güçlü bir toplumsal rüzgârla dolmuş gibi...** Aydın Doğan kendi gazetecilerine mektup yazıp, **barış dilini korumayı ve süreci olumsuz etkileyecek çatışmacı yaklaşımlardan kaçınmayı** tavsiye ediyor... Zaten **Müjdat Gezen bile** “çözüm için dağa çıkar görüşürüm” diyerek bu işe OK veriyse, her şey tamamdır.

Eğer bu görüşmelerden barış çıkarsa **Türkiye ekonomi politikasında zaten bir glasnost devrimi gerçekleştirmiş olan Erdoğan**, bu kez Nobel Barış Ödülü’nün en rakipsiz en güçlü adayı olacak. Hatta Nobel tarihinde bu ödülü alan **Willy Brandt, Jimmy Carter, Obama** gibi başbakan ve devlet başkanları

düşünüldüğünde, Erdoğan bu isimlerin hepsinden daha fazla bu ödülü hak etmiş olur. Çünkü ortada son bulacak olan 30 yaş üstü bir savaş var. **Peki, bu Nobel barış ödülü Erdoğan ve Öcalan arasında bölüştürülür mü...** Hatırlayın, 1994 yılında Nobel Barış Ödülü, Ortadoğu barış görüşmeleri nedeniyle **Shimon Peres, Yitzhak Rabin** ve **Yaser Arafat**'a verilmişti. Aman neyse, savaş hele bir bitsin de...

Öcalan'a "Sayın Öcalan" demek

Hatırlıyorum da Türkiye'nin çok satan bir gazetesinde fiilen gece haber müdürlüğü yaparken, haberlerdeki **Öcalan ismi önüne "bebek katili" sıfatını koymamız beklenirdi.** Öcalan da Apo olurdu. Ben buna uymadığım için tepki alırdım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beni eşime teslim etmeyin, lütfen

HIDIR GEVİŞ 09.01.2013

 Beni eşime teslim etmeyin, lütfen Bir erkeğin kadınlarla ilgili yazması riskli iş. Bu nedenle ne olur ne olmaz diye, daha baştan kendimi güvenceye almak için hatırlatayım: **Ben de rahmetli Atıf Yılmaz gibi kendini feminist olarak tanımlayan bir erkeğim.**

Bugünlerde bana feminizmle ilgili yeni sorular sordurtan, kafamı bu konuda hayli karıştıran bir program var *Kanal D*'de: **"Ben Bilmem Eşim Bilir."** Kadınların eşleriyle birlikte katıldıkları bir yarışma programı bu. Ortada bir yarışma olunca, orada amansız bir rekabet de var tabii. Rekabet demek, çıkar çatışması demek ve bu çatışmanın yaşandığı alan insanların kendi gerçek benliklerini en rahat ortaya çıkardıkları alan. Yarışmada **kulak tırmalayan yapmacık "aşkım aşkım" seslenişleriyle eşlerine antrenörlük yapan** hanımefendilerin çoğu olağanüstü derecede ürkütücü. Kocasına pazarlık yapan, "benim kocam 15 bardak acılı şalgam suyu içebilir" diyen, **"hadi aşkım, iç iççe... içsene aşkım, içersin sen ya, aşkım ya uff..."** diyerek çığlıklar atan, adamcağıza 15 bardak şalgam suyu içirmeye çalışan hanımefendiler bunlar. Gözleri hep çakmak çakmak... Yüzlerindeki ifade, eşlerinin yüzündeki ifadeyle kıyaslandığında şöyle: Erkekler eve alınabilecek bir pet gibi sade, sevimli ve masum bakarken, hanımefendilerin yüzleri, ardındaki niyetleri ve hesapları saklayan gölgeli bir kepenk gibi. Erkeklerle karşı tutundukları agresif, patroncu, yönlendirici ve manipülatif üslup ise daha da korkunç.

"Ben Bilmem Eşim Bilir"i izleyince kadınların mı yoksa erkeklerin mi mağdur, kadınların mı yöneten yoksa erkeklerin mi yöneten olduğu konusundaki hayati sorulara feminizmin verdiği cevaplar geldi aklıma ve dudağımın bir ucu yukarıya diğer ucu aşağıya kaydı.

» Uçuk ama lüzumlu öneriler

- **Evlen baskısı için:** Evlen baskısı Türkiye'deki en büyük mahalle baskısı. Dolayısıyla bekârları ve dulları bu kronik baskıdan kurtarmak gerekiyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sosyal demokrat ahlak

HIDIR GEVİŞ 11.01.2013

Dün değil, önceki gün de değil, geçen yıl, Beyrut... Tek başıma bir taksiye atlayıp, **Lübnan'ın güneyindeki Sayda** kentine doğru yola çıktım. Amacım **A'mel Dağı'nın** doruğunda, **Hizbullah'a ait Direniş Müzesi**'ni ziyaret etmektir. Sayda'yı geçtikten hemen sonra sahil yolunu bırakıp iç tarafa, dağlık doğuya doğru hareket ettik. Aniden markasını bilmediğim siyah dev bir cip, kötü bir solama yaparak bizi geçti, camlarından birkaç el çıktı, birtakım işaretler yapıyorlardı, bizim kenara çekilmemiz için mi, arkadan gelen konvoy içinde yer alan birbirinden lüks siyah araçlar için mi... bilemedim... Ama inanılmaz bir telaş vardı, seni umursamayan ezici bir güç... Kimdi onlar, politikacı mı bir örgüt lideri ve tebaası mı yoksa mafya mı bilemedim... Taksici de ben de gerilmiştik. Ancak ben çok daha fazla gerilmiştim, onların o baskın gücü karşısında kendimi biraz küçülmüş, iktidarı elinden alınmış gibi hissetmişim. Benzer gerginliğin daha **cılızını, İstanbul'daki lüks eğlence mekânlarına** gittiğim de yaşıyorum. **Acil servise hasta yetiştiren ambulans telaşıyla kapıya yanaşan araçlar, el pençe divan koşan valeler, onların eline sıkıştırılan abartılı bahşişler, Merkez Bankası'nın altın rezervlerini koruyormuş gibi duran bodyguardlar...** Hep hareket hâlinde bir kalabalık, birilerinin etrafında birileri, gereksiz bir telaş, gereksiz bir hız...

Bu tür bir manzara, bu tür bir atmosfer, **bu tür bir gösteriş ve tantana, bireyi küçülten şeyler.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tabuları takmayan, bağımsız ve eğlenceli gazete

HIDIR GEVİŞ 13.01.2013

 Tabuları takmayan, bağımsız ve eğlenceli gazete Ne kadar zeki, ne kadar tecrübeli ne kadar öngörülü bir gazeteci olursanız olun, bazı olaylar karşısında tikanabiliyorsunuz. Öyle şeyler oluyor ki nasıl bir perspektiften bakacağınız konusunda karar vermek, seçim yapmak o kadar da kolay olmuyor. Geçtiğimiz yaz Berlin'deydim ve aklımı kurcalayan bu meseleyi **Ines Pohl**'a açtım. Ines, Almanya'nın en önemli günlük gazetelerinden bir olan **TAZ**'in (**Die Tageszeitung**) yayın yönetmeni... 2009 yılından bu yana bu görevini yürüten Ines'in soruma verdiği yanıt aynen şöyle: **"Olaylara, bu işin kazananı kim sorusuyla yaklaşınca doğruyu bulma şansınız daha yüksek."**

Ines'in ifade ettiği şey, her gazeteci için son derece pratik ve kullanışlı bir formül olabilir. Güncel olduğu için söylüyorum, örneğin Paris'teki suikasta "bu işten kim kârlı çıkar" diye baktığınızda farklı noktalara gidebilirsiniz.

Neyse, bu yazının ana teması **TAZ**... Öyleyse devam edelim. Ines'le Rudi-Dutschke caddesi üzerindeki merkez binalarında yeşil bitkilerle süslenmiş apaydınlık odasında görüştük. Kendisine **TAZ**'in yeni yatırım planlarını da sordum. Öncelikle haftasonu eklerine ağırlık vereceklerini söyledi: **"Gazetelerin haftasonu sonu eklerinin**

satışları bütün bir hafta içi gazete satışlarından fazla. Dolayısıyla hafta sonu eklerine yatırım yapacağız.”

İlginçtir bizim medyada, özellikle televizyonlarda dış haberciliği kimse adam yerine koymazken, Ines, **dış haberler servisini büyüteceklerini söylüyor**. Gerekçesi ise şu: “Öyle bir zamandayız ki Almanya’daki ya da Türkiye’deki bir gelişme bütün bir dünyayı ya da geniş bir bölgeyi etkileyebiliyor. **Madem ülkeler ve toplumlar arasındaki etkileşim artıyor, o hâlde medyanın da bu doğrultuda kendine yön vermesi gerekli.”**

Ines Pohl ile sohbetimiz uzun sürüyor. Şu cümlesi ise hiç aklımdan çıkmıyor: **“Bir ülkede demokrasiyi savunabilmek için bağımsız gazetecilik çok önemli.”** Peki TAZ gazetesi bağımsız gazeteciliğin altyapısını nasıl kurmuş. 1979’da kurulan gazetenin kendine özgü kooperatif yapılanması bağımsızlığı da beraberinde getirmiş. 1992’den beri yürüyen bu yapı nedeniyle gazetenin çalışanları gazetenin sahibi olmuş, dolayısıyla çalışanları tarafından yönetiliyor. Toplam 250 çalışanı var, çalışanlar diğer gazetelere göre daha az maaş alıyorlar ama en azından içleri rahat, meslek etiğini ihlal etmeye zorlanmadan, işlerini yapmanın huzurunu yaşıyorlar. **1991’den bu yana toplam 12 bin üyeye sahipler... Bu üyeler hiç karşılık beklemezsiniz gazeteye parasal katkıda bulunuyorlar.**

Die Tageszeitung’un sloganı ise: Tabulara karşı aldırışsız, şirketlerden bağımsız, zeki ve eğlenceli

» KIL ARKADAŞLAR İÇİN KIL KİTAPLAR

• **Nasıl ortadan kaybolur ve bir daha bulunamazsınız:**

Sürekli işyerinde yaşadığı sıkıntıları size anlatıp kafanızı fermuarı zor çekilen bir bavula çeviren bir arkadaşınız mı var.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beyaz atlı prensesini bekleyen erkekler

HIDIR GEVİŞ 16.01.2013

 Beyaz atlı prensesini bekleyen erkekler Bazı masallarda hep bir kurtarıcı prens vardır. Kökeni Kuzey Avrupa olan **Sinderalla, Uyuyan Güzel, Pamuk Prens ve Yedi Cüceler** gibi masalları şöyle bir düşünün... **Prens ve onun kurtardığı zavallı, yardıma muhtaç güzel bir kız, esas kahramandır...** Bu kurtarıcı prens mitolojisi, zamanın rayları üzerinde evrile çevrile, değişe dönüşe, takır tukur günümüze kadar gelir. Bugün yarı şaka yarı ciddi çoğu genç kız ve kadın, kendi beyaz atlı prensini bekler... **E prens ya hâliyle, yakışıklı, seksi, limon gibi tertemiz, güçlü, cesur, zengin ve havalı olmalı.** Artık işadımı mı olur, onun oğlu mu olur, torunu mu olur, yatı katı mı olur, yalısı mı olur, cipi mi olur, yazlığı mı olur, hepsi birden mi olur, olur... Böyle varlıklı bir adam düşünün işte... Ondan âlâ kurtarıcı mı olur... Evde **anasından azar, babasından tehdit, abisinden tokat yiyen bir genç kızın durumunu hesap edin**, onu bir kenara bırakın, **büyükle ve muskayla kismeti kapanmış 30’larında bir kadının durumunu düşünün**, öte tarafta **millet ne der endişesiyle basireti bağlanmış hisli bir dulun hâline gözlerinizi çevirin...** Bir adam geliyor ve bu hanımefendileri bu kötü kaderlerinden

kurtarıyor... Demek ki iyi kalpli, demek ki fedakâr, demek ki düşünceli ve merhametli bir adammış... Böyle bir adamla evlenilmez mi... Herhalde evlenilir... Ama nerdeee, bekle ki gelsin.

Gelin görün ki **bu kurtarıcı prens, cinsiyet değiştirerek, modern çağın erkeklerinin de hayallerini süslemeye başladı**. Hayat artık çok zor. **Dile getirme konusunda sıkılganlık ve utangaçlık gösterecekler de erkekler de artık beyaz atlı kurtarıcıları bekliyor**. Bu kez atın üzerinde bir prenses var yani... O prensesin öptüğü oto tamircisi, kendini kahverengi hantal bir masasın başında, kravatlı bir kalantor olarak bulabilir... O prensesin şefkatli elleriyle dokunduğu bankacı, **gıcık müdürlerini boğma planlarından vazgeçip Miami sahillerindeki bir yazlıkta ölene kadar tatil yapabilir**.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye ekmeğini taştan çıkarıyor

HİDİR GEVİŞ 18.01.2013

Somali'ye Başbakan yardımcısı **Bekir Bozdağ** ile birlikte gitmiştim. Bozdağ ve beraberindeki heyet, gittiğimiz günün akşamı İstanbul'a geri döneceklerdi. Benim planım ise başkent Mogadişu'da kalmaktı. Çalışmalarını büyük bir hayranlıkla izlediğim **Yeryüzü Doktorları**'ndan arkadaşım **Abdullah Taha Orhan**, beni bir hafta boyunca misafir edecekti. Bu süre içinde hem Yeryüzü Doktorları'nın ülkedeki çalışmalarını hem de Somali'nin sosyolojik ve siyasi yapısını bizzat yaşayarak öğrenmiş olacaktım. Geçen yıl mart ayıydı ve ben bu planladıklarımın hiçbirini gerçekleştirilemedim. Neden mi?..

Mogadişu'ya indiğimizde büyük bir şaşkınlık yaşadım. **Bir kere THY büyük bir cesaret göstererek, başka hiçbir yabancı hava yolu şirketinin inmeye cesaret edemediği bu küçük bir havaalanına inmişti**. Teknik ve fiziki donanım yetersiz olduğu için Türkiye devleti, havaalanının eksikliklerini yapabildiği kadar tamamlamış ve kullanılabilir hâle getirmişti.

Daha ilk andan itibaren, aklınızın alamayacağı bir yoksulluk ve güvenlik sorunuyla karşılaşıyorsunuz. Havalimanının tuvaletini kullanamamıştım, o kadar kötüydü... Muhteşem görümlü okyanusa paralel uzanan yoldan ağır ağsak ilerliyorduk. Yolun her iki kıyısında barış gücü askerleri adeta etten bir koridor oluşturmuştu. Barikatlar nedeniyle sürekli durmak zorunda kalıyorduk. Yanımda bir işadamı oturuyordu. Somali'ye yatırım yapmayı planlıyormuş. **Kent halkı deniz ürünlerini tüketmiyormuş. Türkiyeli işadamlarının amacı ise Mogadişullulara balık avlatıp, elde edilen ürünü Türkiye'de satmak**. Böylece hem kendi kazanacak hem de halk kazanacak.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz ayrıcalıklılar, Birand'la aramıza girmesiniz...

HİDİR GEVİŞ 20.01.2013

 Siz ayrıcalıklılar, Birand'la aramıza girmesiniz... **Manhattan**'da dapdaracak bir stüdyoda oturan arkadaşım Edward'ın, geniş bir arka bahçesi vardı. Orada verdiği partilerden biriydi. Su gibi içilen şarapların etkisiyle ruhlar grileşti. **Aaa... bi baktım herkes 11 Eylül anılarını anlatmaya başlamış.** Konuşulanlar içindeki şu veri ilginçti: **New Yorklular İkiz Kuleler'e yapılan saldırının ardından, ketumluklarını bir kenara bırakmış, birbirlerine karşı daha sıcak, samimi, yardımsever ve merhametli davranmaya başlamışlar;** sanki aynı evde oturan bir ailenin fertleri gibi... Aa dedim, **İstanbul depreminin ardından da aynı şey oldu.** Aa dediler; bir süre sonra, New Yorklular eski NewYokluluğuna geri döndüler. Aa dedim; İstanbullular da öyle.

Böyle işte, **herkesin hayatını etkileyecek ortak tehditler, toplumun birbiriyle daha fazla kenetlenmesini sağlar.** Aralarında soğuk bir Berlin Duvarı gibi uzanan egolarından, komplekslerinden, kaprislerinden ve güvensizliklerinden eser kalmaz. Ta ki o tehdidin etkisi geçene ya da unutulana kadar. Sonra herkes yine eski hâline döner. **Bu psikoloji geniş kalabalıklar tarafından benimsenmiş, ikonlaşmış insanların ölümü sonrasında da yaşanır. Gidenin geride bıraktığı ruh, insanları biraraya getirir, ketumluklarını bir süreliğine üzerlerinden atarlar.** Nitekim **Mehmet Ali Birand**'ın ölümünden sonra da öyle oldu. O birbiriyle didişmek, birbirine bağırarak, alay etmek, birbirine geçirmek, **birbirinde kusur aramak ve o kusurları kullanarak karşı tarafı incitmek için 10 takla atabilecek gazeteciler,** bir anda biraraya gelip, gidenle ilgili ciğer paralayan laflar ettiler. Herkes normale döndü çünkü. **Negatif hırslarının tekeri altında ezdikleri insaniyetleri canlandı.** Şimdi Birand'ı keşfediyorlar; muhabirmiş, iyi insanmış yardımsevermiş, insanların önünü açmış, adam yetiştirmiş, hepsi doğru ama...

Keşke yaşarken de bu iyi özelliklerini Birand'ın yüzüne vurabilseydiniz. O'nun için ne hoş olurdu, kendisine biraz mutluluk vermiş olurdunuz. Ama gazetecilik sadece kötülüğün yüze vurulması olarak algılandığı için, **övgüde cimri** (övgü derken samimi ve gerekçesi sağlam övgü), **sövgüde ise cömert bir meslek grubuyuz** biz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Araştırmacı gazetecilik nasıl oldu da öldü

HIDIR GEVİŞ 23.01.2013

 Araştırmacı gazetecilik nasıl oldu da öldü Paris suikastı ile ilgili bilgiler **Fransa'dan akmaya devam ediyor...** Sorumlular, failer, yakalananlar... Detayları benden iyi takip ediyorsunuzdur, tekrara düşmeyeyim... Benim rahatsızlığım bu bilgilerin hepsinin kafada yeni soru işaretleri doğuruyor olması... Bilgiler resmî kaynaklardan aktığı için güvenilirliği ister istemez kuşku uyandırıyor... **Ya bu bilgiler gerçeğin üzerini örtmek ve kurmaca bir gerçek yaratmak içinse... Öyle ya, derinlerde neler oluyor bilmiyoruz ve biliyoruz ki bütün siyasi cinayetler resmî kurumların içindeki karanlık tünellerden geçiyor.**

Bir vatandaş olarak kuşkularımızın üzerine gidecek, bizi aydınlatacak, rahatlatacak, **puzzle'daki kayıp parçaları bulacak, bulanık parçaları netleştirecek, olaylar ve kişiler arasında ikna edici bir ilişki haritası çıkaracak bir müessese var aslında. O müessese araştırmacı gazetecilik.** Ancak araştırmacı gazetecilik kaldı mı ki... Galiba kalmadı... Türkiye'yi yakından ilgilendiren böyle bir olayda, sadece bu olayı araştırmak ve haber yapmakla görevlendirilmiş muhabirler kaç tane? **Ama haber televizyonlarının isimlerini sayın desem, say say bitiremezsiniz değil mi...**

Araştırmacı gazetecilik dünyada ölüyor bizde ise öldü galiba... **Suriye'deki iç savaşın en yoğun döneminde ve durum Türkiye ile bu kadar ilişkilendirilmişken, kimse oraya bir muhabir göndermedi.** Ne zamanki Twitter'da kendisiyle yaptığım röportajda **Amberin Zaman, "Neden ben dâhil, Suriye'deki iç savaşı izleyen bir gazeteci yok" diye sordu** ve bu söz, sosyal medyada yayıldı, medyada da hemen bir hareketlenme oldu... Suriye'ye muhabirler gönderildi. Ama gidenler de sanki kafalarındaki sabit fikrin sağlamasını yapmaya gitmiş gibiydiler. Oraya giden gazeteciler farklı düşünerek geri dönmedi, çünkü farklı kesimlerle görüşmediler, bir tarafın verdiği enformasyonla donanıp geri döndüler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yurttaş gazeteci

HIDIR GEVİŞ 25.01.2013

Eski solun fırınında pişirilmiş **"aydın misyonu"** diye bir kavramı vardı. Bu kavram, çok çabuk yaygınlık kazanmış, kitleselleşmişti. Misyonun yükü ağırdı, **eli kalem tutup bir şeyler yazan herkes, ülkenin bütün derdini yükünü çekmekle görevli bir sünger gibi algılanıyordu.** Entelektüel üretimde bulunanlar, sanki her olaya tavır koymakla görevli bir insan hakları bekçisi, bir çeşit aktivist olmalıymış gibi... Toplumun, aydınlardan böyle bir misyon beklentisi var ama, ülke de öyle bir ülke ki kardeşim, hangi birini, neyin hakkını savunacaksın: **80'leri düşünün, insan hakları ihlalleri dizkapağını geçmiş...**

90'lara gelindiğinde, **bazı aydınlar, usul usul, ay bu misyondan fenalık geldi demeye başladılar.** Ne yapsınlar, kolay değil, **misyonu yerine getireyim derken, hapse girdiler, çıktılar, o kayıp yıllarda işlerini düzenlerini kaybettiler, çoluk çocuklarıyla, ana babalarıyla araları bozuldu, belli bir yaştan sonra kendilerini toparlamaları, geçinmeleri, geçinecek yeni bir meslek edinmeleri kolay olmadı...** Oysa bir baktılar ki onlar dışında herkesin hayatı, iyi kötü rayına oturmuş, gidiyor. Yani öyle veya böyle herkesin keyfi gıcır ve olan aydınlara, siyaset yapan öğrencilere olmuş. Bu durumda o aydınlardan düştüğü psikolojiyi bir tahmin etmeye çalışın bakalım. **Son seferini yapan, kaçırılmış bir hayat treninin ardında kalan yolcular gibiydiler...** O nedenle 90 sonrası aydınlar, artık misyon kavramını omuzlarına yükleyerek, peşin peşin kendilerini görevlendirmek, halk muhafızlığını üstlenmek, halkla görünmez bir sözleşme yapmak istemiyorlardı: Bu nedenle kitlelere dönüp, ne istersem onu yaparım, ister kabul et ister etme, tutumuna girdiler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu köşeyi halka açtım, artık sizindir

HIDIR GEVİŞ 27.01.2013

 Bu köşeyi halka açtım, artık sizindir Geçenlerde radyocu arkadaşım **Esın Anvari** ile konuşuyorduk, çeviri haberlerin ne kadar itici olduğuna dair... İtici, çünkü kullanılan dil çok soğuk bir... İkincisi Batılıların bakış açısıyla yazılmış haberler... Bu da hiç hoş değil, biz neden dış dünyayı başkalarının bakış açısıyla tanımaya çalışalım ki... E peki başka toplumları kendi bakış açımızla tanımanın bir yolu yok mu... Var ama bu iş için medya

patronlarının ciddi yatırımlar yapması gerekiyor. Bu da zor, Türkiye medyası da dış haberciliğe pek önem vermiyor.

Peki, ne olacak şimdi, oturup saçımızı başımızı mı yolacağız, ben yolmam, her teli çok kıymetli. Bu nedenle konuya ilişkin bir çıkış yolu buldum... Öyle bir çıkış yolu ki geleceğin gazeteciliği bunun üzerine temellenecek.

Her şeyi başından anlatayım. Dünyanın 200 farklı kentinde yaşayan Türkiyelilerden oluşan bir ilişki ağı var. Bu ağı giderek geliştiriyorum. **Twitter’da gazeteciler kendi aralarında diyaloglaşıp şöhretlerini cilalarken, ben hiç tanımadığım ama gözüme kestirdiğim ilginç insanları takip edip**, onlarla iletişim kuruyorum... **Böyle böyle ciddi miktarda bir ilişki bankası oluşturdum.** Bu bankayı **a haber** kanalındaki **“Benim Adım Hıdır”** adlı programımda değerlendirmeye çalıştım. Beni aşan nedenlerden ötürü çok da istediğim gibi olmadı, ancak çok yenilikçi- devrimci bir yayıncılık akımı başlattık orada. Farklı dünya kentlerine bağlanıp o kentlerin gündemini bizzat orada yaşayan Türkiyelilerden alıyordum. **Bir programda altı dünya kentiyle görüntülü-canlı bağlantılar kurabiliyor** ve özgün içerik üretebiliyorduk. **Habire bildik kellerin ekranla çıkıp vıdı vıdı konuştuğu bir dönemde**, biz farklı yüzleri farklı bakış açılarını ekrana taşıyarak **Yurttaş Gazeteciliği’ni** hayata geçirdik.

Şimdi benzer şeyi bu köşede de yapacağım. Yani **burada her zaman her konuda yüksek görüşlerini beyan eden Sayın Hıdır Geviş vıdı vıdı bişiyler yazmayacak.** Sizler dünyanın farklı kentlerinden grafiklerinizle, karikatürlerinizle, fotoğraflarınızla, haberlerinizle ve aklınıza başka ne geliyorsa onunla buraya konuk olabilirsiniz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alçak sesle yaşamak

Hıdır Geviş 30.01.2013

 Alçak sesle yaşamak Tek bir şehre mahkûm olmak aslında çok sinir bozucu bir durum: yıllarca aynı kentte yaşamak, aynı sokaklar, aynı otoyollar, aynı ofis, aynı insanlar. Hele **belli bir yaştan sonra hepimizin sosyal çevresinde görünmez bir izolasyon çemberi oluşuyor** ki bu daha da sinir bozucu... Çünkü ne biz başkalarının ne de başkaları bizim çemberimizden içeri kolay kolay girebiliyor.

Bu çemberi kırmanın en kestirme yolu ise tatil... O da senede kaç defa olabilir ancak... Peki, bu çıkmazın hiç mi çıkışı yok... Var tabii, hafta sonları yaşadığınız şehre yakın başka bir şehre kaçabilirsiniz...

Size de oluyor mu bilmiyorum ama bazen kendi kendime yönelik bir çeşit suçluluk hissi geliyor... Acaba zamanımı hoyrat mı kullanıyorum, sadece iş merkezli mi düzenliyorum, **Zamana Karşı (in Time) filmindeki gibi para karşılığı ömrümden zaman mı satıyorum...** Para kazanıp hayatta kalmaya çalışırken, aslında hayatı kaçırıp ömrümü mü kısaltıyorum. İşte böyle bir ruh hâlindeyken bir arkadaşımın önerisiyle kalkıp **Bursa’ya** gittim. Yenikapı’dan arabalı feribotla **Mudanya’ya** geçmek bir futbol maçı uzunluğunda. Oradan çok kısa bir yolculukla **Botanik Park** içindeki **Otantik Otel’e** vardık. Şehrin kıyısında sessiz bir otel. Gerçi oteldeymişsiniz hissine pek kapılmıyorsunuz, daha çok bir dost evine gitmişsiniz gibi... Bir kez kaplıca hamamına gitmek dışında pek otel dışına da çıkmadım ama yine de bu seyahat çok iyi geldi. Demek ki bazen farklı bir mekânda olmak bile insana ferahlık verebiliyormuş. Ayrıca otel içindeki **Şifne balık lokantasında** taze mezeler ve deniz ürünleri insanı bağlıyor.

Oradayken **Ferdi Özbeğen**'in yoğun bakıma alındığını öğrendim. Bulunduğu sektördeki diğer isimler gibi **kavgası gürültüsü olmayan, hayatını alçak sesle yaşayan son derece beyefendi bir sanatçıydı**. O'nun romantik şarkıları lise yıllarımdan karşılıksız aşklarına eşlik etmişti. Allah rahmet etsin.

YouTube kapatılabilir

» Samsun Demir- Doğan Müzik Genel Müdürü (Cannes)-

Cannes'da 26-29 ocak tarihleri arasında düzenlenen **MİDEM Müzik Fuarı**'na Türkiye müzik sektörü, meslek birlikleri **MSG, MESAM, MUYAP** ve **MUYOBİR** aracılığıyla katıldı. Fuarın yıldızı son beş yıla damgasını vuran **YouTube**'du. *YouTube* birçok başarılı organizasyona imza attı. Bu arada **YouTube'un mart sonuna kadar Türkiye müzik sektörüyle lisans anlaşmalarını yapması gerekiyor, yoksa kapatılması söz konusu olabilir**.

Müzik sektörü ciddi bir dönüşüm içinde, birkaç seneye kadar dijitalden müzik dinleme, CD'nin yerine geçecek gibi görünüyor. Yabancı dijital kuruluşları **i-Tunes, Spotyfy, Deezer, Microsoft**'la çok yararlı görüşmeler yapıldı. Bugüne kadar GSM operatörleri, toplu bir bedel karşılığı meslek birliklerinden müzik alıyor ve ücretsiz olarak dinleme ve indirme olarak müşterilerine dağıtıyordu. Artık sınırlı saatle reklamlı dinleme ve küçük bedellerle iki üç TL gibi abonelik modeline geçiyoruz. Bu Avrupa ve Amerika'daki model. Müzik sektörü için umut verici bir gelişme...

Ayrıca **NRJ** müzik kanalı ödül töreni muhteşem geçti. **Ödül töreninin yıldızı Gangnam Style şarkısıyla dünyayı sallayan PSY oldu**.

Korsanların başkentiydi

» Barış Şarer- İnternet yatırımcısı (Jamaika)- Port Royal

... Jamaika'nın tarihî başkenti... Zamanında İngilizlerin adayı yönettiği yer... Şu anki başkent Kingston'a yaklaşık 45 dakika mesafede... Bir zamanlar korsanların başkenti, Karayipler'in Sodom ve Gomore'siydi... Günümüzün içki markası... Şimdi fakir ahalisinin gölgede pineklediği ufak bir balıkçı kasabası... **Bir dönem İspanyollara kan kusturan korsan Henry Morgan'ın burada yaşamış olduğuna bin şahit ister...** Henry Morgan şahsında o dönemi müthiş detaylarla anlatan **Stephen Talty**'nin **Empire of the Blue Sea** (*Mavi Deniz İmparatorluğu*) kitabı herkese tavsiyem!

Kişi başına düşen hayat kadını

Jamaika'nın depremi meşhur... Unutulması imkânsız 1692 depremi, günah şehri Port Royal'i yerle bir etmiş. Şiddetini şöyle ifade edeyim: Depremlerin sarsıntı düzeyini gösteren Mercalli ölçeğine göre (daha çok kullanılan Richter ölçeği depremin büyüklüğünü gösterir), 12 en üst derecedir ve Mercalli 12 şiddetindeki depremler "total yıkıntı, yeryüzünde dalgalanmalar ve nesnelerin havaya fırlamasıyla" karakterize edilir. İşte 7 Haziran 1692'de o şaşıla, dünyada kişi başına en çok taverna ve hayat kadını düşen Port Royal'i Mercalli 12 şiddetinde bir deprem çarpmış. **Deprem ve sonrasındaki tsunamiden sağ kalan çok az sayıdaki kişinin**

iddiasına göre, insanlar ve sokak hayvanları, deprem sırasında yerin içine çekilip daha sonra uzak noktalardan dışarıya püskürtülmüş... Dönemin Katolik kilisesinin tepkisini tahmin edersiniz: “Günahkârlar cezalarını buldular.”

Bu nasıl iş, milliyetçiler ayrılık istiyor

» **Aram Bogosyan- Grafiker (Los Angeles)-**

Yine Obama karşıtları, yine Demokrat Parti karşıtları Teksas eyaletinin Amerika Birleşik Devletleri’nden ayrılması için imza topluyor. Seçimi kendi destekledikleri parti kazanmadığı için **Birleşik Devletler’den ayrılmayı talep etmek Los Angeles halkının büyük çoğunluğu tarafından ayıplanıyor**. Üstelik de bu hareketin en keskin milliyetçi sağ kesimden geliyor oluşu, acı bir tebessümle karşılanıyor. Her fırsatta demokrat ve liberal görüşlü insanları vatani bölmekle suçlayan bu kesim, kendileri koca bir eyaleti Amerika Birleşik Devletleri bütününden koparmaya kalkışabiliyorlar...

Avustralya stili

» **Yasemin Atasever- Grafik tasarım öğrencisi (Sydney)-**

Avustralya Günü kutlamalarına katılmak için geçen cumartesi kentin **Darling Harbour** adlı limanındaydım. Farklı kültür ve etnik kökenlerden Avustralyalıların biraraya gelerek, barış ve uyum içindeki beraberliklerini kutladığı bir gündü. İşin kökeni 26 Ocak 1808’e kadar gidiyor: göçmenlerin ve özgürlüğüne kavuşan mahkûmların, **yaşadıkları ülkeye olan sevgilerini, içerek ve eğlenerek kutladıkları gün...**

O gün, yaşlılar, gençler, çocuklar, herkes Darling Harbour’a gelip havaifişek gösterilerini izlemek için yer kapma telaşındaydı. Rengârenk ışıklar, müzik ve etraftaki barlardan, lokantalardan gelen kahkaha sesleri bana müthiş keyif veriyordu. Güzel bir gün, güzel bir gece oldu benim için...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bırakın yurdumu seveyim, buna ihtiyacım var

HIDIR GEVİŞ 01.02.2013

“Hayatın en hüznü ânu... mevsimine kapıldığın kişinin, bahçesinde açabilecek bir çiçek olmadığını, anladığın andır. Bırak gitsin, bırak git.”

Ünlü Rus şairi **Mayakovski**’ye, bu etkileyici dizleri yazdırtan karşılıksız bir aşkı belki de... Çok sevdiğin biri var ve sen, bir şekilde onun hayatına girmeye çalışıyorsun. Amacın, onunla farklı bir ilişki biçimi geliştirmek, heyecan verici bir mutluluk yaşamak. Gel gör ki zaman içinde onun seni sevmediğini anlıyorsun. Buna rağmen

hâlâ onun evreninden çıkamıyorsun. Atom parçacıkları gibi patlayarak çoğalan duyguların yarattığı uğultu, doğru kararlar vermeni engelliyor. Süreç uzuyor. Uzakıkça da bütün bu onunla olma çabaları mutsuzluk vermeye başlıyor... Ve bir gün anlıyorsun ki bu iş olabilecek gibi değil. Kabulleniyorsun ve çekiliyorsun, bunu yaparken onun gitmesine de engel olmaktan vazgeçiyorsun.

Mayakovski'nin dizeleri, bizim gibi ülkelerde birey-devlet ilişkisini anlamak için de çok açıklayıcı aslında. **Kim olursa olsun vatandaşını ötekileştiren bir devletle, onun bahçesi içinde bir türlü kendi benliğiyle varolamayan vatandaşın trajik ilişkisi...** Ancak burada vatandaşın çekip gitme lüksü de yok. Gitsen, nereye gideceksin.

Kendi öz yurdunda ötekileşen insanlar, devletin koyduğu vatandaşlık tarifine ya körü körüne bir teslimiyet gösterdi, ya devletten nefret etti ve bunun doğurduğu öfkeyle devleti dönüştürme çabasına girdi veya devletten tümünden ümidini kesip, bir devrime soyunarak alternatif bir devlet kurmaya meyillendi; **PKK ve silahlı Marksist grupların yaptığı gibi.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bürokraside neden Hristiyan yok

HIDIR GEVİŞ 03.02.2013

Bürokraside neden Hristiyan yok Bu yazının başlığı kafama takılan kronik sorulardan biriydi hep. Ama bir türlü yanıtı ne diye araştırmadım. Meselenin kafama takılmasının asıl sebebi şuydu, Arap ülkelerindeki bürokratik kadrolarda çok üst noktalara gelen Hristiyan bürokratlar vardı. Geçen yıl temmuz ayındaki bir intihar saldırısında ölen Savunma Bakanı **Davud Racha** Hristiyan'dı, yine **Jihad Makdissi** Dışişleri sözcüsüydü. Saddam döneminin Irak Dışişleri Bakanı **Tarık Aziz** Katolik bir Hristiyan'dı. Eski Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Mısırlı **Boutros Ghali** Hristiyan'dı... Daha pek çok isim var.

Peki, onlar da neden var da bizde neden yok? Hemen masabaşı gazeteciliğimi konuşturdum ve tarihçi dostum sevgili **Mehmet Ö. Alkan**'ı aradım. Alkan **1856 Islahat fermanıyla birlikte Müslüman olmayanların da Osmanlı bürokrasisine ve orduya alındığını** söyledi. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise bu konuda yasal bir mevzuat yok ama millileştirme ve Türkleştirme nedeniyle Müslüman olmayanlar bürokrasiye girmemişler, hatta baro ve ticaret odalarında bile sayıları azalıyor. Bu nedenle Cumhuriyet döneminde açık Hristiyan bürokrat göze çarpmıyor.

Peki, Ortadoğu ülkelerinde durum nasıl? Bir kere Lübnan'ı geçmek lazım, orası zaten Müslüman olduğu kadar Hristiyan bir ülke, hâliyle Hristiyan bürokratlar her daim oldu. Diğer Ortadoğu ülkelerindeki durumu ise **İstanbul Üniversitesi** öğretim görevlisi **Erhan Keleşoğlu**'na sordum. Keleşoğlu, Arap milliyetçiliğinin Hristiyanlığı da kapsayan bir kavram olduğunu, dolayısıyla Hristiyanların bürokraside rahatlıkla varolduklarını belirtiyor. **Hatta Arap milliyetçiliğinin entelektüel mimarları arasında Hristiyan Araplar ağırlıkta...** Bu anlamda Araplar bizden daha seküler. Ayrıca azınlık Hristiyanlar için toplumda yükselmenin en önemli yolu eğitim. Bu nedenle azınlıklar eğitime daha çok önem veriyor ve yükseliyor. Mısır'da **Ghali ailesi** bürokrasiye pek çok isim yetiştirdi örneğin... Ancak son savaşlarla bu sosyolojik yapı çözülüyor. Irak'ın işgali, Suriye'deki iç savaş ve Filistin'deki durum nedeniyle Hristiyanlara saldırılar arttı ve ülkelerinden göç etmeye başladılar.

Peki ya şimdi... Neden bizde Hristiyan ya da Yahudi bürokrat yok, yoksa var mı?

Oxford İngilizcesi konuşan, çağdaş ve geleneksel Hindistan

» **Leyla Alaton, işkadını, (Yeni Delhi, Hindistan)**- Hindistan'a dördüncü gelişim bu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beyoncé'nin voltaj sorunu

HIDIR GEVİŞ 06.02.2013

 Beyoncé'nin voltaj sorunu İstanbul'da kime çarpsanız hasta... Adı grip midir, gribal enfeksiyon mudur, her ne ise... Hâlsiz düşüren, yer yer ateşlendiren, zaman zaman yatağa yatıran, 40 pehlivan kuvvetinde sinsi ve kimliği belirsiz bir virüs. Hadi diyelim, hastalığı yenip ayağa kalktınız, benim gibi hop, yine yataklara düşebiliyorsunuz. Kardeşim, İstanbul da öyle kalabalık bir kent ki... Hele bu kentte tokalaşmayı, dokunmayı ve yakından teması seven insanlar da çok olunca, virüs yine dönüp dolaşıp sizi buluyor.

Nitekim hastalığı atlattım derken yine yakalandım... O nedenle bu hafta izninize mikrofonu sadece yurttaş gazetecilere bırakıyorum. Demek ki neymiş; **bir Hıdır yatağa düşer bin Hıdır yeniden doğarmış...** İşte dünyanın dört bir tarafına yayılmış kadınlı erkekli o Hıdırlar ve sizin için hazırladıkları... Aman ne olursunuz, benim için dua edin... Bir an önce iyileşip, köşemin direksiyonunu ele alayım diye. Aksi hâlde bu yurttaş gazeteciler ayağımı kaydırıp köşemi elimden alabilirler, güzel yazıyorlar çünkü. Hadi bakalım, yüksek voltajı nedeniyle stadyumda elektrik kesintisine yol açan Beyoncé'nin hikâyesiyle başlayalım...

Eşlerinin kafasına bira şişesi fırlatanlar

» **Semih Fırıncioğlu, Besteci-yazar, (New York, ABD)**- 3 şubat, pazar günü ABD vatandaşlarının hemen hepsinin bildiği, ABD'li olmayanların da hemen hiçbirinin bilmediği Super Bowl Sunday idi. **Super Bowl, Amerikalının "futbol", dünyanın geriye kalanınınsa "Amerikan futbolu" adını verdiği ve çok tuhaf bulduğu sporun şampiyonluk karşılaşması oluyor.** Bu Super Bowl XLVII (böyle yazılıyor), New Orleans Mercedes-Benz Superdome arenasında Baltimore Ravens ile San Francisco 49ers arasında oynandı ve maçı 34-31 Baltimore kazandı.

Super Bowl **Amerika'da yılın en çok yiyecek tüketilen ikinci günüdür (birincisi Şükran Günü) ve başı bira tüketimi çeker.** Akşam saat altıdan sonra bu konulara meraksızların bol olduğu New York gibi yerlerde bile sokakta yürüyen erkeğe pek rastlanmaz. **Super Bowl'un başka bir ünü de aile içi şiddetin en yoğunlaştığı günlerden biri olmasıdır (tv'ye odaklanmış erkeğin dikkatini dağıtan kadına bira şişesi fırlatması gibi).** Benim bile yılda bir kez oturup Amerikan futbolu izlememe neden olan mahalle baskısı nedeniyle Super Bowl, **ABD'de tv'nin en çok izlendiği gündür (bu yıl CBS 48.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erkekliğinden korkan gazeteciler

HIDIR GEVİŞ 08.02.2013

Türkiye'ye döndüm dönmesine ama hâlâ **Amerikan televizyonlarını izlemeye devam ediyorum**. Bu durumu bir tür burnu havadalık olarak göremeyin lütfen, hiç öyle değil. **Ben evinin camlarını kendi elleriyle silen bir erkeğim, bulaşıkları da elde yıkıyorum, havam bu kadar işte...** Amerikan televizyonlarını izliyorum çünkü zekâ düzeyi yüksek, kaliteli ve yaratıcılığın sınırlarını zorlayan programlar var. **Kaliteli diyorum çünkü bu programların üzerinde profesyonelce uğraşmış, emek harcanmış;** bu her hâllerinden belli oluyor. Ve belli ki kendi alanlarında en yetenekli insanlardan oluşan bir ekibin elinden çıkmış o iş... Öyle de zaten.

Bunun dışında beni Amerikan yapımı TV programlarına asıl bağlayan şey, içindeki medenilik cevheri... Bu çok ama çok önemsedğim bir öz, bir ruh, tam da nasıl adlandıracağımı bilemiyorum aslında... **Aranızdan bazıları, çağdaşlık, medeniyet vs. gibi kavramlara karşı alerjik olabilirler.** Haklılar da çünkü içine o kadar saçma sapan anlamlar yüklendi ki bu kavramların, yetmiyormuş gibi bir çeşit dayatmacılıkla hayatımıza nüfuz etti... O nedenle, çağdaşlık, medeniyet kavramlarını gördükleri yerde tüyleri dikleşenleri anlıyorum.

Medeniyet dediğiniz şey

Fakat medeniyet denen şeyin hâli sahiden bambaşka.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neşesi kaçık sıkıcı Kürt müzisyenler

HIDIR GEVİŞ 10.02.2013

 Neşesi kaçık sıkıcı Kürt müzisyenler Peşin peşin söylemekte hiç bir sakınca görmüyorum. Kürtçe müzik yapan pek çok müzisyeni iki şarkıdan sonra bırakıyor ve bir daha da zor dinliyorum. Onların **o bir türlü vazgeçemediği geleneksel Kürt müziğinin boğucu öğeleri, ezgilerindeki ve sözlerdeki ağır acı ve keder, yeniklik, pasif yakınma beni çok sıkıyor.** Bu nedenle epeydir düşünüyorum. **Türkiye'de Kürtçe-Türkçe müzik yapan Kürt müzisyenler neden hâlâ bu drama psikozundan çıkmadı** diye. Öyle ya bazı şeyler baki kalsa da Kürtler için pek çok şey değişti Türkiye'de.

Sadece Türkiye'de değil, Avrupa'daki Kürtlerin sosyolojik yapısında önemli yapısal dönüşümler yaşandı. Ancak bu dönüşümler Avrupa'da evet ama Türkiye'de hâlâ Kürt müziğine yansımada. Bu nedenle kendilerini sol çizgide gören çok tutucu bir Kürt müzisyen kalabalığı var Türkiye'de... **Yeni kuşağı temsil edecek, onların sesini, duygularındaki karmaşayı, kültür çatışmasını, seksüel dünyalarını, belki neşe ve iyimserliklerini**

ya da hallerinden memnuniyetlerini yansıtacak, içlerindeki çekingen enerjiyi dışarıya atmalarına yardımcı olacak Kürtçe müzik yapan müzisyenler göremiyorum ben.

Geçen yaz **Diyarbakır**'a gitmiştim. Önce okurum şimdi arkadaşım olan **Hamdullah Güleken** bana yeni gelişen mahalleleri gezdirdi. Kayapınar 75. Yol üzerinde **250 milyardan başlayan lüks daireler** var. Buralardaki konforlu odalarda yeni bir kuşak yetişiyor. Diyarbakır caddelerinde babalarının cipleriyle fing atıyor gençler, okul turlarıyla yurtdışına çıkıyorlar, sıkça seyahat ediyorlar. Bu nedenle şöyle düşünmüştüm: **Bir gün gerilla kente inip bu caddelerde yalnız ve hiçbir şaysız yürüdüğünde kendini nasıl hissedecek acaba**. Kürtler için savaştığını söyleyenler ve yeni jenerasyon Kürtler arasındaki yarık üzerinde düşünölmeye değer. Bu anlamda Kürt müziğı yapan müzisyenler ile yeni kuşak kentli Kürt gençler arasında da benzer bir yarılma sözkonusu.

Geleneksel ezgilerle çok yaratıcı ürünler ortaya çıkaranlar ya da bu ezgileri modern bir müzik diline çevirmeye çalışarak son derece kendini özgü yapıtlar ortaya koyanları ayrı tutuyorum: **Şivan Perwer, Metin Kemal Kahraman kardeşler, Ciwan Haco, Aynur Doğan ve Bajar** gibi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

New York'ta aşk

HİDİR GEVİŞ 13.02.2013

 New York'ta aşk Bu köşeye, farklı dünya kentlerinden izlenim yazıları yazan yurttaş gazetecilerin olması, benim için kolay hazmedilir bir şey değil. Onlara o kadar özeniyordum ki ne edip edip kendimi New York'a atıverdim... **Bu hafta kendi köşeme İstanbul'dan değil, başka bir dünya kentinden, New York'tan yazıyorum.** Bayağı havalıymış

Neyse, ne yazayım ne yazayım derken, bari **14 Şubat Sevgililer Günü**'nü yazayım dedim. Aslında şöyle bir şey olsaydı, her şey benim için daha havalı bile olurdu. Size diyebilseydim ki 14 Şubat'ı New Yorklu sevgilimle geçirmek için Amerika'dayım. Kahretsin diyemedim işte. Çünkü böyle bi sevgili yok. Galiba yer yarıldı o da içine girdi.

Ben de hâliyle buradaki vaktimi ya içinde ağır külüstür bir laptop olan sırt çantamla sokak sokak yürüyerek ya da dostlarımla cafelerde, lokantalarda, evlerde oturup çene çalarak geçiriyorum. Yarın da yine dostlarımla yemek yiyeceğim... Olsun, Türkiye'de kadınlı erkekli, yerli yersiz söylenen **"aşkım aşkım, aşkım aşkım..." sözcüğünü işitmekten iyidir. Bu sözcüğü işitmek kulağımdan içeri bir örgü şişinin girmesi gibi bir şey;** benim için o derece itici ve rahatsız edici yani.

Aslında kendi durumuma farklı bir açıdan bakınca şöyle bir manzara da çizilebilir. Benimki aslında New York'la bir buluşma. Bu şehirle bir aşk yaşıyorum. Ondan ayrılmış olabilirim ancak onunla gelgitli ilişkiimi bir şekilde sürdürüyorum. Kenti elimde olmadan özlüyorum; yemeklerini, sokaklarını, cafelerini, insanlarını, metrosunu... Tabii bütün kronik aşk ilişkilerinde olduğu gibi benim New York'la ilişkim de perişan edici, finansal olarak tabii, çünkü hayli masraflı.

McDonald's kadar Amerikalı bir şehir

» **Prof. Edibe Sözen, İletişim bilimci, politikacı- (Salt Lake City, ABD)-** ABD'nin en zengin şehirlerinden biri olan **Salt Lake City**, bilindiği üzere **Mormonluğun da merkezi**. Mormon Kilisesi'nin getirdiği değerlerin önemli bir yönü Protestanlık değerleriyle uzlaşır ve **tembel kişiler Allah tarafından sevilmez**.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Gunjani Afrika

HIDIR GEVİŞ 17.02.2013

Gunjani Afrika Hâlâ New York'tayım ve bu nedenle zihnimi organize edip Cuma günü tek sütunluk yazımı yazamadım. Durum değişmedi. Bu nedenle bugün bu köşeyi çok sevdiğim bir isimle başlatıyorum: Sevgili **Kemal Sayar**... Kendisi beni kırmadı ve Güney Afrika'daki gezisi sırasında bu yazıyı yazıp gönderdi. Keyifle okuyacaksınız. **Nermin Yıldırım**'ın yazısını da öyle. Şimdi aradan çekileyim...

» **Prof. Dr. Kemal Sayar- Psikiyatrist- (Güney Afrika)-** Cape Town'dan Johannesburg'a uçan "dünyanın en matrak havayolu" **Kulula Airlines**'in uçağının tekerlekleri piste değdiğinde pilot anonsa başlıyor, **"Kıymetli yolcular, şey havaalanına hoşgeldiniz..."** Neden sonra birden durup fısıldayarak yanındakilere soruyor, **"Where are we? Where are we?" "Neredeyiz? Neredeyiz?"** Uçaktan bir kahkaha tufanı boşalıyor. Yüzümüzde kocaman bir gülücükle uçaktan iniyoruz. Az önce kemerlerin kısılgından yakındığım hostes bana iyi bir diyetisyen önerebileceğini söylemişti. Afrika bütün acı ve dertlerinin yanında işte biraz da bu neşede saklı. O neşe, teneke mahallelerde bile şaşırtıcı bir şekilde yolunuza çıkabilir ve size hayat coşkusunun maddi dünyanın varlığından bağımsız olduğunu fısıldar.

Güney Afrika'nın sokaklarında yürüyen, dolaşan, gezinen beyazlara nadiren rastlıyorsunuz. Onları alışveriş merkezlerinde, beyaz gettolarında bulabilirsiniz. Caddelerin yanısıra yürüyen, üşenmeden onlarca kilometre yol teperek evlerine ve işlerine giden siyahlar bütün ülkede neredeyse uzun bir şerit hâlinde akıyorlar. Uzun süren istibdat rejiminden sonra ülkenin direksiyonuna onlar geçmiş durumda ama biraz komplocu bir bakış, yargının ve yeraltı zenginliklerinin hâlâ şanslı beyazların elinde olduğunu söyleyecektir. Güç ve para, her yerde insanları bozmaya devam eder ve Güney Afrika'da servet; dışı siyah içi beyaz **"hindistancevizi"** yeni kadroların eline geçerken yoksullar yoksulluk mesaisini sürdürür. **Apartheid** yıllarında bir siyahın kaldırımında karşıdan gelen beyaza yol vermek zorunda olduğunu, o geçene dek başı önüne eğik, efendim diyerek onu selamlamak mecburiyetinde bırakıldığını hatırlarsanız durum daha da karmaşılaşır. Hatta **Mandela**'nın bile, **"ben bunun için 27 yıl hapis yatmadım..."** dediği rivayet edilir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Sistem dışındakilerin zaferi

HIDIR GEVİŞ 22.02.2013

New York'taki arkadaşlarımın çoğu finans sektöründen, bu gidişimde konuştuklarımın hemen hepsi Obama'dan nefret ettiklerini söylüyor. Bunların arasında Türkiye asıllı Amerikalılar da var... Bu gizlenmeyen nefretin nedeni çok açık: Obama finans şirketleriyle çok uğraşıyormuş, doğru uğraşıyor. Zenginden daha fazla vergi alıyormuş, doğru daha da alacak...

New York finans sektörü önemli bir sektör. Paranın en büyük merkezi. Gencecik çocuklar, üniversiteden mezun olur olmaz yılda 200 bin dolarlarla işe başlayabiliyor bu sektörde... Genel müdürlerin kazandıklarının ise haddi hesabı yok... Kuralların yetmediği, kanunların hükmedemediği vahşi bir alan... **Bu alandaki şirketler, bazı yönleriyle tam olarak neler çeviriyor, belli bile değil; karanlık, mistik bir havaları var...** Nitekim finans sektörünün çıkarları şimdi Obama sayesinde fena hâlde zedeleniyor, umarım daha da zedelenir.

Fildişi kulesindeki azınlıklar

Hem zaten Obama da finans şirketleri sayesinde seçilmedi. Onların bütün anti lobiciliğine karşın, Obama ikinci kez başkanlık koltuğuna oturabilmeyi başardı. **Bush'u kim seçmişti?** Bugüne kadar her şeyi yönlendiren, kendi çıkarlarını ülkedeki herkesin çıkarları gibi gösterme becerisine sahip olan **beyaz Amerikalılar seçmişti. Ve bir de onların manipüle ettiği eski kafalı beyaz Amerikalılar...** Ancak Obama'yı, fildişi kulesinin tepesindeki azınlıklar ve onların illüzyon dünyasında yaşayan çoğunluk değil, dipten gelen azınlıklar, kenara atılmış gruplar ve kaderine terk edilmiş sınıflar seçti. Bu nedenle Obama yeni Amerika'yı ve onların çıkarlarını temsil ediyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Akbaba gazeteciliği ve Reha Muhtar

HIDIR GEVİŞ 24.02.2013

 Akbaba gazeteciliği ve Reha Muhtar Şu Türkiye medyasından emekli olması gereken o kadar çok insan var ki. Yaş eskittikleri için değil, fikir eskittikleri için. Elbette her fikir kendini ifade etmeli ama bu dediğim o da değil; fikirde farklılık değil, fikirde sabitlik. **Hâlâ zihinlerindeki eski moda patates kalıplarını meselelerin üzerine basarak kenardan taşanları tıraşlamaya çalışan ve bu şekilde okurlara rehberlik ettiğini sanan gazeteciler var.** Bunlardan biri de **Vatan** gazetesi yazarı **Reha Muhtar**. Bir zamanlar önemli bir televizyon fenomeniydi, ben de severek ve eğlenerek izliyordum... Ancak şimdiki köşe yazarlığı performansı için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Hele son olarak **Acun Ilıcalı**'yı eleştirdiği yazıyı okuduktan sonra onunla ilgili düşüncemde ne kadar haklı olduğumu anladım.

Reha Bey'in Acun'u eleştirdiği mantık, o meşhur gecede **Ahmet Kaya**'ya çatal-bıçak fırlattıran mantıkla çok benzer.. Meseleyi belki bilmiyorsunuzdur, özeti şu: **Star TV**'de Acun Ilıcalı'nın yapımcılığını yaptığı **Yetenek Sizsiniz** yarışmasında, bir yarışmacının formasının üzerindeki **Türk Bayrağı'na siyah bant çekilmiş**. Evet, çekilmiş ama Acun'un bu konudaki gerekçesi çok ikna edici. Diyor ki Acun: *"Yetenek Sizsiniz Türkiye'de yarışmacıların üzerlerinde ya da ellerinde bayrağımızı kullanarak oylama sırasında seyirciler üzerinde avantaj sağlamasına izin verilmemektedir. Ekip arkadaşlarımız gereğinden fazla hassasiyet göstererek takım formasındaki ay-yıldızı bu çerçevede değerlendirmiştir."*

Ancak Reha Muhtar fırsat bu fırsat böyle bir meselenin üzerine atlayıp pençelerini geçirerek, kendine bir parça koparma derdine giriyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tuhaf insanların akrabası Mozart

HIDIR GEVİŞ 27.02.2013

Tuhaf insanların akrabası Mozart Salzburg'dan ayrılıyor. Şu an bir otobüsün içinde, kıvrımlı dağ yollarından ilerleyerek, **göl kenarında küçük bir kasaba olan Hallstatt'a** doğru ilerliyoruz... Hallstatt'ın dillere destan masalsı güzelliğini merak ediyoruz...

Sabah başlayan kar, doğayı öyle güzel örtmüş ki... Çam ağaçları, dar yollar, biraz pus... Her şey barışçı, dingin yani meditatif... Avusturya'nın **Salzburg** kentini geride bırakırken zihnimde en çok kendini tekrarlayan sözcük; **Mozart**. Bu öncelik hem onun cömertliğinden hem de kendi olma cesaretinden kaynaklanıyor. Cömertliğini şöyle açıklayayım: Kentin en büyük meydanında bir **Mozart heykeli duruyor ve bu Mozart heykeli ölümünden 50 yıl sonra yapılmış**. Yani bu dâhiye hak ettiği değer 50 yıl sonra veriliyor. Yaşarken pek çok sıkıntı çekiyor oysa ve 35 gibi genç bir yaşta hayat onunla olan bağlarını koparıyor... **İyi sanatçının kaderi böyle... Politikacıların yaşarken heykeli yapılır, sanatçıların ise öldükten sonra...** Ancak geride kalanlar, politikacı ölür ölmez nasıl edelim de bu heykelleri yıkalım derdine düşerler... Sanatçıların heykeli ise bir kere dikildikten sonra ilelebet korunur, yıllar geçtikçe o heykelin değeri de ağırlaşır... Politikacılar yaşarken güçlerinin sefasını sürerler, sanatçılar ise yaşarken sürünürler. Gerçi eskiden öyleydi diyebilirsiniz. Bir bakıma doğru da... Şimdi sanatçılar çok zengin de olabiliyor ama hâlâ çoğu yoksulluktan ve işsizlikten kaybolup gidiyor...

Şimdi Mozart'ın cömertliğine gelelim... Yaptığı müzik, daha o hayattayken, kendisinin zengin bir hayat sürmesini sağlamadı ama 1791 yılındaki ölümünden yüzlerce yıl sonra, doğduğu kenti zenginleştirdi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasette Levi's sendromu

HIDIR GEVİŞ 01.03.2013

Peşinden kürek çektiğiniz teorileriniz mi var, uğruna saçlarınızı ağarttığınız prensipleriniz mi var, üzerine tokmakla vurup ses çıkardığınız doğrularınız mı var, herkesle paylaşmak istediğiniz kurgularınız mı var... İyi peki bravo size ama bunlara sahip olduğunuz için kendinizle çok da fazla gurur duymayın. Çünkü bu saydıklarım, size hayatın gerçeklerini doğru algılamanız ve doğru yönetmeniz konusunda her zaman yardımcı olmayabilir. Hatta yanılabilir de... **Kesinleşmiş, belirlenmiş, öngörölmüş kurallarla yaklaştığınızda, hayatı daha kolay anlayabilirsiniz ancak hayat çoğu zaman sabit kuralların inatçılığıyla anlaşılacak kadar değişken dinamiklere sahip**. Kendi iç çatışmaları, çelişkileri her zaman hayatı başkalaşmış bir yumak olarak karşımıza

çıkarr. Bu durumda hayatı değiştirmek için hayatla birlikte yuvarlanmanız gerekir. Aksi hâlde siz prensip hesabı yaparken, her şey son sürat alıp başını ileriye doğru gider ve siz çok geride kalırsınız.

Hayatın gerçekleriyle aramızdaki mesafeyi uzatmamaya herkes dikkat etmeli: siyasetçiler de öğretmenler de ticari markalar da... Arayı uzatmak demek silinip gitmeniz demek. Çünkü artık ne kimse için yararınız ne de kimse üzerinde etkiniz olur.

Bir örnek verelim. **Levi's** markasını bilirsiniz. **Bir dönem kot pantolon denince akla ilk gelen markaydı.** Hazır giyim sektörünü yönlendiriyordu. 1993'te **"en sitil sahibi marka"** deniyordu Levi's için... Ancak 2000'lere doğru bu dünya markasına giderek bir şeyler oldu. Yavaş yavaş hazır giyim piyasasından adı silindi. **Hip-hop kültürü bu dönemde etkisini arttırmış** ve bu yeni kuşakların giyim konusundaki beğenilerinde farklı derecelerde etkilemişti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Onlar oryantalist siz oksidentalist

HIDIR GEVİŞ 03.03.2013

 Onlar oryantalist siz oksidentalist Geçenlerde bir arkadaş grubu içinden biri, bana bakarak şöyle bir laf etti: **"Ben Amerika'da senelerce kalsaydım koca bir otelim olurdu ve içini de Amerika'dan gelen arkadaşlarım doldururdu."** Allah allah dedim içimden... Bu meselenin üzerini şimdilik gazete kağıdıyla örtüp, bırakıyorum ve devam edelim...

Argo filmiyle ilgili karşılaştığım insanlar arasında bir kamuoyu yoklaması yaptım. Onlara **"Bu filmi nasıl buldunuz?"** deyince verilen cevaplardaki ortak noktalardan biri şuydu: **"Ya abi adamlar çok Amerikan gözünden bakmışlar, onların çıkarlarıyla bakmışlar İran'daki meseleye."**

Kafam karışmıştı... Zihnime bir aydınlık düşün diye internetteki **Wikipedia ansiklopedisinden sonra ikinci başvuru kaynağım hâline gelen Reha Muhtar'ın köşesine baktım.** O da bir arkadaşıyla konuşmuş **Argo** filmi... Arkadaşı demiş ki **"O çok sevdiğin George Clooney'e dikkat"**... Clooney filmin yapımcısıymış ve bu adam Amerikan'ın **Sudan'daki resmî politikalarının arkasında**ymış. En İyi Film Oscar'ı da Amerika'nın bugünlerde hedefi olan İran'daki rehine kurtarma operasyonunu anlatan **Argo**'ya verilmiş, bu dikkat çekiciymiş. **Michelle Obama'nın** ödülü vermesi de ayrı bir dikkat çekici noktaymış. Noktalardan geçilmiyor yani.

Hemen ben de bu filmle ilgili bir noktaya dikkat çekip meseleyi düğümleyeyim. **Argo**, ortalama bir film... Öyle sinsi siyasi mesajları falan da yok. Buna rağmen İran'ın filme kızması, Reha Muhtar'ın komplo kompostosu yapması, çevremdeki insanların filminden bu kadar şüphelenmesi ve misyonlandırması ve arkadaşımın benle ilgili o tuhaf beklentisi, ortak bir zihniyetin ürünü.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aljazeera Türk, Müslüm Baba'ya yetişemedi

HIDIR GEVİŞ 06.03.2013

 Aljazeera Türk, Müslüm Baba'ya yetişemedi Türkiye'de haber televizyonlarının sayısı ne kadar fazla, biliyorsunuz. Ancak habercilik konusunda varolan boşlukları doldurabiliyorlar mı, sanırım hayır. Bu ülkenin koskoca bir şarkıcısı, **Müslüm Gürses** yaşamını yitirdi ancak geride kaç belgesel bıraktı, benim bildiğim iki: Biri **Önder İnce**'nin *Habertürk* için hazırladığı; **Jiletli Metroseksüel**, diğeri ise **Nebil Özgentürk**'ün **Bir Yudum İnsan** serisindeki **Müslüm Baba** bölümü...

Topu topu bu iki belgesel... Bu iki belgesel fenomen bir şarkıcı için ne kadar yeterli ki... Ki onlarda da az tarih çok analiz var... Televizyonlar sadece kendi arşivleri için bile, ansiklopedik özellikte, uzun röportajlarla kotarılmış belgeseller yapabilirlerdi oysa... Bunun için bir prodüksiyon da gerekmiyor: bir muhabir, bir kameraman... Ancak üşengeçliklerin de mi gerek görmediklerinden mi akıllarından bile geçirmedikleri için mi bilmiyorum, yapmamışlar... TRT deseniz oraya hiç girmeyeyim, biraz PBS'in **American Experience** serisini izlesinler, belki ilham alırlar...

İşte sırf bu nedenle **Aljazeera Türk kanalının yolunu heyecanla gözlüyorum**. Henüz yayında değiller, şimdilik hazırlanıyor, kapalı devre yayın yapıyorlar. Ancak belgeselciliğe çok özel bir önem verdiklerini, film sektöründeki arkadaşlarımdan duyuyorum. Sektörden yapımcılarla özel toplantılar yapıyorlar, ilginç projeler geliştiriyorlar... Belli ki bu kanal hem yerli yapım belgeselciliğini canlandıracak hem de diğer haber kanallarını bu konuda terbiye edecek. Zaten **bu kanalın akrabası olan Al Jazeera English** adlı global televizyon kanalı, tadı izleyenin damağımda kalan belgesellere imza atıyor. *Aljazeera Türk*'ün de bu çizgide gideceğini düşünüyorum.

Aljazeera Türk yetişseydi belki Müslüm Baba'nın esaslı bir belgeselini yapacaktı. Ancak daha belgeseli yapılacak pek çok sanatçı var... Müzik yazarı **Naim Dilmener'e sordum, "Hangi müzisyenlerin belgeselinin yapılmasını isterdiniz?"** diye.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Chávez'in 28 Şubat'ı

HIDIR GEVİŞ 08.03.2013

Chávez gazete kupürünü televizyon kamerasına gösteriyordu. Elindeki, bir aile trajedisinin resimli romanı gibiydi. Yanlışlıkla atılan bir bomba, Afgan aileyi toptan yok etmişti. **Çocukların cesetlerinin yeraldığı fotoğrafa vurgu yapan Chávez, "şuna bir bakın" diyordu, "bu çocuklar dün sağdı, bugün ölüler"**. Ve konuşmasını Amerika'ya seslenerek bitiriyordu: **"Teröre karşı terörle savaşılmaz."**

Chávez **21. yüzyıla adım atmış en önemli devlet adamlarından biri**. Onun esas önemi, **Latin Amerika'da İspanyol sömürgeciliğine karşı bağımsızlık savaşı veren Bolivar'ın yeni yüzyıldaki devamı** olması. Chávez kendi liderliğine kadar ABD'nin, Latin Amerika devletleri üzerindeki hoyratça hükümlerlik sürme alışkanlığının, önünü almıştı. **CIA aracılığıyla içinde vahşi darbeler, korkunç suikastlar, kitlesel tutuklamaların yeraldığı alavere dalavere oyunları, Chávez'le birlikte bitmeye başladı.**

Chávez, 1998'de iktidara geldiğinde, kıtayı bütün zenginliğine rağmen iflasa sürükleyen **IMF ve Dünya Bankası modellerine karşı çıktı**. Bu karşı çıkıştan ilham alan diğer Güney Amerika ülkeleri IMF'nin değil, kendi

formülleri üzerinde durabileceklerini gördüler. Chávez'in yaydığı ruh, **Güney Amerika'da, anti-Amerikancılığa meyleden sol partilerin birer birer başa geçmesini yardımcı oldu**. Ekonomileri yerlerde sürünen Brezilya, Arjantin, Uruguay, Paraguay, Ekvator ve Peru kendilerini toparlamaya başladılar. **Brezilya'nın Lula da Silva ve ardından gelen Dilma Rousseff ile birlikte bugün ekonomide gösterdiği performansı** anlatmaya gerek yok.

Chávez'in Başbakan Erdoğan'ın bile etkilediğini düşünüyorum: Batı'ya karşı yüksek sesli, dik duruşu önemli bir farklılık ve yenilikti Türkiye siyaseti için.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nasıl bir turistsiniz

HIDIR GEVİŞ 10.03.2013

 Nasıl bir turistsiniz Ne zaman ülke dışına bir yere gitsem ve Twitter'da resimlerimi paylaştım, takipçilerim başlıyor: **yok şuraya da git yok buraya da git, şurada da yemek ye, burada da iç...** Allah razı olsun ama gezmenin görmenin kendisi de başlı başına bir iş. Bu işi fazla abarttığınızda o seyahat cefalı bir ev ödevi olup çıkıyor. Gittiğiniz kentte her yeri görmek zorunda değilsiniz, hatta görmeyin de... Başka bir şehrin sokaklarında bir iki tur atmak bile bir değişiklik, hoşluk. Bir başka şey daha: oranın meşhur lokantalarında atıştırmak zorunda da değilsiniz, mahalle arasındaki ucuz mekânlarda kendinize biraz sürpriz yaşatın...

Ben **Salzburg**'a gittiğimde (Bu arada bu şehre THY'nin davetiyle gittim, kendi paramla değil, haberiniz olsun) şehrin merkezinde dönenip duran bir turist olmaktan sıkıldım tabii... Bir belediye otobüsüne atladığım gibi turistik olmayan bir mahallede aşağı indim... Yürüdüm, yürüdüm ve bir süpermarket buldum. Avrupa peynirlerini çok severim, paketi iki avroya harika ucuz peynirler vardı, aldım. Oysa turistik bölgede çok pahalıydı. İşte ben böyle bir turistim. Şimdi sazi yurttaş gazetecilere bırakayım.

İsterseniz yiyin, sonunda ölüm yok

» **Semih Fıncıoğlu- yazar, besteci- (New York, ABD)-**

Eskiden beri New York'a ilk kez gelen birinin dolaşmaya çıktığında ilk dikkatini çeken şeylerden biri adım başı bir lokanta, kafe ya da bara rastlamasıdır (yirmi dört bin gibi bir sayı söylenir). Son iki yıldır bir de bu lokantaların camlarına yapıştırılmış sayfa büyüklüğündeki harfler dikkat çekiyor. Bu ilginç, hatta ilham kaynağı olabilecek bir konu olduğu için Hıdır'ın köşesine yakışacağını düşündüm:

Yediğimize içtiğimize karışmayı asli görevi kabul etmiş belediye başkanımız **Michael Bloomberg**'in sağlık şubesinin akıl ettiği bir uygulama bu. Eskiden beri beklenmedik zamanlarda lokantalara girip denetleyen görevliler olurdu ama bunun düzenli biçimde ve dürüstçe yapılmadığından, lokantaların yetkilileri takmadığından yakınılırdı. Şimdi bu denetçiler değerlendirme sonucunu bir harf olarak cama yapıştırmak zorundalar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Türkiye'nin ekonomisyonerleri

HIDIR GEVİŞ 13.03.2013

 Türkiye'nin ekonomisyonerleri Kiev'e hareket edecek uçağa doğru ilerlerken **güler yüzlü sempatik bir beyefendiye dönüp "Ukraynalı mısınız" diye sordum.** "Değilim" cevabını aldığım anda, aksanından Türkiyeli olduğunu anladım ve konuşmayı İngilizce değil Türkçe devam ettirdim. **Emre Sucu, Doğu grubu için çalışıyormuş.** Yılın belli bir kısmını İstanbul'da, belli bir kısmını da Kiev'de geçiriyor; eşi ve çocuğu sürekli olarak İstanbul'da, o ise hem orada hem burada...

Türk Ukrayna İşadamları Derneği'nin özel davetlisi olarak gittiğim Kiev'de, Emre Bey gibi pek çok Türkiyeli ile tanıştım. Kimi, bu ülkede büyük Türkiye şirketlerinin yöneticiliğini yapıyor, kimi kendi işini kurmuş, kimi Ukrayna veya Batılı şirketler için çalışıyor.

Bütün bu insanlarla tanıştıktan ve hikâyelerini dinledikten sonra, elimden olmadan onlara karşı hem bir minnettarlık hem de hayranlık duydum. Çünkü daha önce Türkiyelilerin olmadığı bir ülkede, kendilerine yepyeni bir hayat kurmaya çalışıyorlardı. Adım attıkları bu ülkede, kendilerinden önce örnek alabilecekleri, rol model olarak görebilecekleri kimseler yoktu. Öncesini bilmediğiniz karanlıkta, kendi elinizdeki mum ışığıyla yürümek gibi... Ukrayna halkının da Türkiye'den gelen bu insanlarla ilgili gerçeklere dayanan fikirleri yoktu, sadece önyargıları vardı. Kapalı bir sistem olan komünizmden gelen bir mirasla yabancılara şüpheyle bakıyorlardı çünkü onlara alışık değillerdi.

Nitekim Ukrayna'daki Türkiyeliler, bir anlamda her şeyi sıfırdan, kendi başlarına inşa ettiler. Bunun ne kadar zor ve tüketici olduğunu tahmin edersiniz. **Ama bazen negatif etkenler pozitif sonuçlar doğurur, öyle de oldu...** Zorluklar ve çatışmalar, Türkiyeli göçmenleri daha diri tuttu, mücadele güçlerini besledi. Bugün Türkiyeliler Ukrayna'da çok başarılı projelere imza atıyorlar.

İnsana sempatik gelen bir nokta da Türkiyeli göçmenlerin geçmişte yaşadıkları bütün zorluk ve sıkıntılara rağmen yaşadıkları bu ülkeye olan sevgileri.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Erdoğan'ın marketing gücü

HIDIR GEVİŞ 15.03.2013

1988 mayısıydı... Bütün dünyanın gözü Amerikan başkanı **Reagan**'ın **Moskova** ziyaretindeydi. Amerika ve Sovyetler arasındaki soğuk savaş bitmeye yüz tutmuştu... **Komünist ve kapitalist blok arasındaki ayrılığın sembolü hâline gelen Berlin Duvarı ise bu görüşmeden yaklaşık bir yıl sonra yıkılacaktı...** İki lider, **Kremlin**'deki kapalı kapılar ardında yaptıkları görüşme sonrasında, **Kızıl Meydan**'da yürüyüşe çıktılar. Sovyetler'in açılımcı lideri **Mihail Gorbacov**, hemen oradaki bir turist ailenin gülbüz ve sevimli bebeğini kucağına aldı ve gülümseyerek o sırada kendilerini izlemekte olan habercilere poz verdi.

Sonraki günlerde bütün dünya medyası, bu görüntülere yer verdi. Masumiyetin simgesi olan bir bebek yüzünün, güler yüzlü siyasi liderlerle biraraya geldiği bu sempatik fotoğraf, Sovyetler'in o güne kadar Batı dünyası tarafından çizilmiş **"karanlık şeytan imparatorluğu" imajına karşı ciddi bir darbeydi.**

Gorbaçov, ilerleyen yıllarda bu tür resimler vermeyi sürdürdü. **Dış dünyada ismi büyüdükçe ve manşetlerde yer aldıkça, uygulamaya soktuğu radikal reformlar konusunda da kendi elini güçlendirmiş oluyordu.** Bu durum Gorbaçov için çok önemli bir **marketing** başarısıydı aslında. Küçük detayları kullanarak ilgi toplamayı, pozitif bir imaj kazanmayı ve kendine buradan bir güç elde etmeyi biliyordu. Nitekim bu marketing başarısı sayesinde dışarıdaki popülarlığını ve buna paralel olarak da içerideki destekçilerini arttırmıştı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kiev kadınlarının suşi merakı

HİDİR GEVİŞ 17.03.2013

 Kiev kadınlarının suşi merakı Kiev çok tatlı bir şehir... Hani **kentleri birbirleriyle kıyaslamak yanlış ama** **sırf gıcıklığına böyle bir kıyaslama yapmak istiyorum:** Kiev, turistlerin akın akın gidip para bıraktığı Viyana'dan çok daha güzel bir kent mesela... Biraz İstanbul gibi; Dinyeper Nehri'ni Boğaz sayın, nehrin bir yanı eski Kiev, hatta yedi tepeli diyebiliriz... Tepelerin üzerinde inanılmaz güzellikte renkli kiliseler... Nehrin öbür tarafını ise Anadolu yakası sayın, daha sessiz sakin ve yaşaması ucuz...

Kiev gri bir kent değil, muhteşem güzellikte rengârenk tarihî binaları var; yeşil, sarı, kırmızı, rengahenk... Bütün bu renklerin beyaz karlarla dekore edildiğini düşünün... Tamam, soğuk bir şehir ama soğuğu öyle rahatsız edici bir soğuk değil, insanı çivi gibi yapıyor.

Kent insanları çok medeni; karşıdan karşıya geçerken sizi gören bir araç, beş metre ötede durup geçmenizi bekliyor, kamyoncuları bile böyle, o kadar kibarlar... İnce düşünceli bir milletler, e çünkü 1960'larda açılan bir **metro istasyonu girişine bile tekerlekli sandalye kullananlar için özel bir merdiven konulmuş.**

Caddelerde ilerleyen kırmızı renkli trolleybüsler, sarı minibüsler kente orijinal bir hava veriyor tabii ama konforlu değiller...

Kiev'e çıplak gözle bakıp ekonomik tahminler yürütmeye kalktığınızda, halkın yoksul olduğunu görebilirsiniz... Ancak çok zengin bir sınıf da var, bu sınıfın gittiği lüks lokantalar da...

Kievliler İtalyan mutfağına çok düşkün. *burakpehlivan.org* adlı blogdan öğreniyoruz ki Kiev'de kendini İtalyan mutfağı olarak tanımlayan 200'ün üzerinde lokanta var. Ancak asıl enteresani **suşi lokantalarının** sayısındaki hızlı tırmanış. Tam sayısını bilen yok ama her yerde göze çarpıyor, hatta Anadolu yemeği yapan bir lokantada dahi suşi yiyebilirsiniz. Örneğin **Türk Ukrayna İşadamları Derneği (TUİD) Başkanı Cem Murat Aytaç** ile birlikte **Tike** adlı bir Türk lokantasına gittik. Mönüsünde bildiğiniz yemeklerin yanı sıra suşi de var. Nedeni bu konuda ciddi bir müşteri talebi olması.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Newroz mu Nevruz mu... Selpak mı kağıt mendil mi...

HIDIR GEVİŞ 20.03.2013

Newroz mu Nevruz mu... Selpak mı kağıt mendil mi... Bizim kültürde, **sözcüklere ve nesnelere, mevcut anlamlarından farklı anlamlar yüklenir...** Sözcük sözcüklükten çıkar, misyon sahibi olur, sembolleşir ve ideolojik bir turnusol kâğıdına dönüşür.

Bir sözcük için cinayet işleyen insanlar da görürüz... Bir sözcük için hapse atan rejimler de gördük geçmişte... Bir örtüden korkan insanlar da...

Amerika'dan ilk döndüğümde kafamı en çok karıştıran, beni zaman zaman olmadık yerde, zor duruma düşüren şeylerden biri; bazı kısaltmaların okunuş biçimiydi... **Nasıl okuduğunuz sizin o sözcüğün taşıdığı manayı veya temsil ettiği organizasyonu onaylayıp onaylamadığınızı da gösteriyordu.** Adalet ve Kalkınma Partisi'ni **Akepe** okursanız niyetinizin farklı, **AK Parti** okunursanız niyetinizin farklı olduğu düşünülüyordu...

PKK söz konusu olduğunda ise **Pekaka** okuduğunuz vakit onaylamayan, **Pekeke** okuduğunuz vakit onaylayan biri olduğunuz düşünülüyordu.

Türkiye'deki siyasi ve sosyal kültüre dair bu minik detayları idrak etmem kolay olmadı ama zor da olmadı.

Şimdilerde ise **Newroz sözcüğü bana zor anlar yaşıyor.**

Newroz kutlamaları Kürtlerle birlikte hayatımıza girdi; ölümler, kavgalar, yaralanmalar, kırılanlıklar, üzüntüler ve yasaklarla kutlana kutlana bugünlere geldik. Artık barış içinde kutlanıyor, ne güzel...

Dolayısıyla bahar **bayramı kutlamak, Kürtçe yazılışıyla Newroz olarak girdi hayatımıza. Hani kâğıt mendili selpak olarak, margarini sana yağı olarak bilmemiz gibi...** İlk ürünün adı, o ürünün kendisinin adına dönüşüyor. Newroz'u da ilk Kürtler hayatımıza soktu; hâlâ da en canla başla ve en kitlesel katılımlı biçimde onlar kutluyor... Ancak medya bütün bunları haber diline aktarırken Nevruz diyor.

Bu konuda gerçekten mizahi durumlar da yaşanıyor. Önceki gün İmralı'ya giden heyet, dönmüş, Demirtaş, kameralar karşısında Öcalan'ın mesajını okuyor. **Videoyu izleyince, Demirtaş, "Newroz" diyor, ancak haberin gazeteciler tarafından yazılı metne dönüştürülmüş hâlinde, Demirtaş "Nevruz" diyor...**

Hadi bakalım, çıkın işin içinden çıkabilirsiniz. Ne olacak şimdi? Nevruz mu Newroz mu, karar verelim bir... Bu ikilemle yaşanmaz ki canım...

Önceki akşam dayanamadım ve Twitter'da kezbanca sordum: Arkadaşlar Nevruz mu Newroz mu diye.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Salon televizyonu NTV

HIDIR GEVİŞ 22.03.2013

Diyarbakır'daki Newroz töreni, **40'ına merdiven dayayan bir iç savaşın bittiğinin ilanıydı bir bakıma**. Dolayısıyla Türkiye için her şeyden daha önemli bir gündü dün... Abdullah **Öcalan**'ın Sırrı Süreyya Önder tarafından Türkçe okunan **mesajında, bundan böyle silahların değil, siyasetin konuşacağı** net bir dille vurgulanıyordu. **"Zamanın ruhunu okuyamayan tarihin çöplüğüne gidecek"** diyordu Öcalan...

Yepyeni bir Türkiye'nin adımı atıldı dün Diyarbakır'da. Benim için duygu dolu anlardı. Uzaktan milyonun üzerinde kalabalığı izlerken, geride bıraktığımız yılları düşündüm... Ağlamamak zordu... Öyle ya **zekâmızı, enerjimizi, zamanımızı, duygularımızı esir alan lanet bir savaşın yükünden kurtuluyorduk nihayet**. Bu lanet savaş gencecik insanların hayatlarını elinden almayacak artık.

Ve nihayet bütün Türkiye halkı olarak, gerçek anlamda gün yüzü göreceğiz. Herkes bunun heyecanını yaşıyor... **Dün Diyarbakır'da toplanan Kürtler ve televizyon başında onları izleyen Türkler heyecanlıydı**. Bu heyecanı sosyal medyada görebildik... Ancak bazı televizyonlarda aynı heyecanı göremedik. Bunların başında da **NTV** geliyor. Örneğin **Habertürk** televizyonu başından itibaren bölgeye kilitlendi; farklı isimlerle yaptığı röportajlar, muhabirlerin tek başına sunumları ve bütün bunların miting alanındaki görüntülerle beslenmesi mükemmeldi. Bu açıdan **Habertürk televizyonu çalışanlarını tebrik ediyorum**. Ancak **NTV** o kendine özgü salon televizyonculuğu alışkanlığını dün de sürdürdü. Kısa kısa Diyarbakır'a bağlantı yaptı; bir **Mete Çubukçu** sunum yapıyor, sonra bir bakıyorsunuz Mete Çubukçu'dan görüş alınıyor, tam bir komedi yani.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pantolonlar aşağı, yok hayır yukarı

HİDİR GEVİŞ 24.03.2013

 Pantolonlar aşağı, yok hayır yukarı Yıllar önce **New York Modern Sanatlar Müzesi**'nde bir karma sergi gezmiştim. Irak Savaşı'nın en zır zır zamanıydı. Tablolardan biri oldukça ilginçti. Aslında bir çeşit haritaydı bu tablo. Coğrafi bir harita da değildi... Bu bir ilişki haritasıydı: Irak'ta faaliyet gösteren şirketler, şirketlerin geldiği ülkeler, ve isimler arasındaki bağlantıların haritası... Bu ilişki haritasına bakınca ülkede kimin eli kimin cebinde bir fikir edinebiliyordunuz...

Geçenlerde **Cüneyt Özdemir**'in attığı bir twit de bende reklam sektörü için böyle bir tablo yapma isteği uyandırdı. Twit şöyleydi: **"Nil Karaibrahimgil'in oynadığı ya da seslendirdiği reklamları çıkartsanız son on yılda Türkiye'de reklamcılığın nerede ise yarısı olmayacak!"**

Nil Karaibrahimgil denince aklınıza gelen bir şarkısı var mı bilmiyorum... Ayrıca popülerlikse ona gelinceye kadar tonca şarkıcı var... Ancak Nil Hanım'ın oynadığı reklamların haddi hesabı yok. Neden?.. İlişki haritasını çıkartırsanız, gerçeği daha iyi görürsünüz. Nil Hanım'ın eşi **Serdar Erener**. Erener de büyük bir reklam şirketinin patronu. Yani Erener reklam oyunculuğu ihalelerini eşine veriyor. Bunun adına ne denir, siz karar verin. Peki, benim anlamadığım, şirketler buna nasıl razı geliyor... O noktada da o şirketlerin patronlarının, o şirketlerin genel müdürlerini sorgulamaları gerekir.

Evet, pantolon ne alaka diyeceksiniz... O da altta, Semih'in yazısının başlığı...

» **Semih Fıncıoğlu- Yazar, besteci- (NewYork, ABD)-** Zamanında doktora tezimi yazarken sigara tüketimimi üç misline çıkarıp saçımı yolmak gibi de tuhaf bir tik geliştirince, babam elime otuzçlük bir tespih tutuşturmuştu. Aylarca oynadım bununla. Bir gün üniversite kantininde elimde tespihim oturmuş çay içerken o yıllarda kantinleri mesken tutan siyasilerden birkaçı yanıma gelip “**abi, senin girmiş çıkmışlığın olduğunu bilmiyorduk**” demişlerdi. Meğerse farkında olmadan hapishane usulü çeviriyormuşum tespihi.

Şimdi, bu bağlantının ABD’deki karşılıklarından biri şu: **Pantolonunu külotlu poposunun bitip bacaklarının başladığı düzeye kadar düşürmüş 15-20 yaşlarında Afrika kökenli bir Amerikalı erkek** biraz paytakça yürüyerek geliyor ve diğerleri saygıyla “abi, sen de girmiş çıkmışsın demek ki” diyorlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öpüşmüyorsam sebebi var

HIDIR GEVİŞ 27.03.2013

Öpüşmüyorsam sebebi var Topu topu 47 saniye. Siyah-beyaz bir film. 1896 yapımı. Adı **The Kiss**. Yani Öpücük. Filmi *YouTube*’dan izleyebilirsiniz.

(Farkında mısınız, **Yılmaz Özdil**’in telgrafları gibi yazmaya başladım.)

Neyse devam edeyim. Bahsettiğim filmde dudak öpücüğü var... Biraz tuhaf bir öpüşme; **dudak ya da dil emmek yok**. Olay sadece dudağa öpücük kondurmaktan ibaret. **Film gösterildiğinde kıyameti koparanlar olmuş, polis çağırılar da...**

Öpüşme filminden rahatsız olanlar olmuş çünkü öpüşmeyle sorunlu bir ilişkisi olmuş insanların hep. **Katolik kilisesi, cinsel ilişkiye sürüklediği için öpüşmeye lanet okumuş** zamanında. Hastalıkların kol gezdiği devirlerde ise bulaşır da öbür dünyalık oluruz korkusuyla, dudağına başkasının dudağını değdirmeyenler olmuş...

(Bakın burada da bi tuhafılık var, farkındaysanız olayı Avrupa tarihi ve sosyolojisi içinde görüyorum.)

Bizde öpüşen çift manzarasına sokakta pek rastladığımız söylenemez. Sebebi utangaçlık olabilir, gelenekler olabilir vesaire. Ancak ben, kapalı kapılar ardında da öpüşmenin çok kullanıldığını sanmıyorum.

Bu konudaki sebeplerden biri temizlik...

Önce size bir araştırmadan bahsedeyim isterseniz... Böylece meseleye daha yerel boyutlarda değinmiş olurum...

("İsterseniz" diyorum ama... Sizin bana cevap verme şansınız mı var ki... **Bu da saçma ama kullanışlı bir yazı klişesi işte...**)

Neyse devam edeyim...

KONDA’nın düzenli olarak aboneleri için yaptığı **Barometre siyasi ve toplumsal araştırmalar** anketi var...

Bu anketlerden biri, temizlikle ilgili. Türkiye’de toplumun **17,9’u tuvalet kâğıdı kullanmıyor... Her gün duş alanların sayısı ise sadece yüzde 19...** Devam ediyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazetecileri evlat edin

HİDİR GEVİŞ 29.03.2013

Dalga geçmiyorum... Gazeteciler evlat edinilsin... **Niyesine nasılına geleceğim.** İzin verin meselenin altyapısını bir kurayım hele.

Anadolu Efes adlı bir basketbol takımı var mı, var.

Yimpaş Yozgatspor adlı bir futbol takımı var mı, var.

Bundan nasıl bir sonuç çıkarabilirsiniz?

Şu: **Ticari şirketler bir spor takımını sahiplenerek bir şekilde o takıma sponsorluk yapıyor...**

Ne oluyor, kazan-kazan oluyor. **Spor da kazanıyor, sporcu da kazanıyor, şirketler de kazanıyor.**

Şirketler bu sayede tüketiciyle aralarında duygusal bir bağ kuruyor. Marka bilinirlikleri güçleniyor. Prestijleri artıyor. Sonuçta her konuda işleri kolaylaşıyor, **satışları da artıyor.**

Nereden başlamıştık... Gazetecilikten değil mi...

Bir isimden bahsedeyim önce. Geçen hafta **Cihan Haber Ajansı Genel Müdürü Abdülhamit Bilici**, Bahçeşehir Üniversitesi’ndeydi. Benim direktörlüğünü yaptığım **“Dijital Medya İletişimi ve Yurttaş Gazetecilik”** programında ders verdi Blici.

Bilici gazetecilikte yeni modelleri ve yurttaş gazeteciliğini anlatırken, kulağımızın pek alışık olmadığı bir gelişmeyi aktardı...

Şunu dedi: **“Amerika’da sivil toplum kuruluşları gazetecileri bizzat finanse ederek bağımsız haberciliğe destek oluyor.”**

Bilici’nin sözünü ettiği model Amerika’da uygulanıyor.

Peki, neden böyle bir modele ihtiyaç duyuluyor sizce. Söyleyeyim: **Yeryüzündeki bütün medya kuruluşları şuradan buradan bir yerlere bağlı.** İşte bu bağımlılık, yeri geldiğinde onların, bazı olayları es geçmesine, bazı olayları ise çarpıtmasına sebep oluyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Serdar Ortaç hiç değişmiyor, aynı kurnazlık

HIDIR GEVİŞ 31.03.2013

Serdar Ortaç hiç değişmiyor, aynı kurnazlık Bu ülkede cesur entelektüeller var... Cesur politikacılar var... Cesur işadamları var... Ve bu cesur insanlar sık sık mayınlı alanlara giriyor. Yani siyasi olarak riskli olan meseleleri dillendirmekte hiçbir sakınca görmüyorlar. **Ne oluyor, mayın onların ayağında patlıyor. Yani olan onlara oluyor.** Yaralanıyor, bedel ödüyorlar. Ancak onların bu cesur adımları nedeniyle geriden gelenler rahat ediyor. **Çünkü riskli alan kalmamış, mayınlar zaten patlamış oluyor.**

Türkiye’de Kürt meselesiyle ilgili konuşmanın, Kürt dilinde şarkı söylemenin ve Kürtçe konuşmanın çok riskli olduğu bir dönemden geçtik. O dönemlerde **Ahmet Kaya**’ya o meşhur çatal bıçak fırlatma olayı yaşandı. O olayın başrolünde **Serdar Ortaç** vardı. Oradakileri dolduruşa getirmiş, **o dönemin baskın gücünü oluşturan milliyetçi ve ırkçıların yüreğine su serpmişti.**

Serdar Ortaç o gün bu davranışıyla çok kredi toplamıştı.

Aradan yıllar geçti. Bugün Allah’a çok şükür Kürt meselesiyle ilgili konuşmanın, Kürt dilinde şarkı söylemenin ve Kürtçe konuşmanın riskli hiçbir yönü yok.

Serdar Ortaç yine ortaya çıktı.

Geçmişte yaptığından pişman olduğunu dile getirmeye çalışan bir konuşma yaptı. Jürisinde yer aldığı yarışma programında **bir Kürt gencini de Kürtçe şarkı söylerken görmek istediğini söyledi.**

Serdar Ortaç bu kez de yeni durumdan istifade edip kredi toplamaya çalışıyor. İmajını temizlemeye çalışıyor... **Hani üç yıl önce, iki yıl önce, bir yıl önce deseydin neyse de... Şimdi söylesen ne yazar... Hem sen ne işini bilen bir adamsın Serdar...**

Allah rızası için bir kahve

» **Semih Fıncıoğlu- (New York)-** Yaşı tutmayanlar olur da büyüklerden biraz ilginç anı dinlemek isterlerse, “1979 Türkiye’de nasıl bir yıldız” diye sorabilirler. Tek cümleyle, 1979 Türkiye’de yokluk yılıydı. Benzinden ispiroya, kâğıttan sigaraya varıncaya kadar her şey belki ve ancak karaborsada bulunabiliyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bedri Baykam’ın ‘boş çerçevesi’

HIDIR GEVİŞ 03.04.2013

Bedri Baykam’ın ‘boş çerçevesi’ Dün, internet medyasında işveren **Murat Ülker** ve ressam **Bedri Baykam** konuşuldu. *Radikal*’den **Müge Akgün**’ün haberinde şu bilgi vardı: Murat Ülker, Baykam’ın “**Tarihin Röntgencisi**” adlı sergisini gezmiş ve bu sergideki **the black box** adlı yapıtı 100 bin doların üstünde bir fiyatla satın almıştı.

Kötü bir şey söyleyeceğimi sanmayın sakın. Bu iyi bir şey. İşadamlarının, sanata bu şekilde yatırım yapmalarında hiçbir sakınca görmüyorum. Her ne kadar **Bedri Baykam'ın tek bir tablosuna 30 saniyeden fazla bakmaya tahammül edemesem de...** Evimde bir tekini dahi görmek istemesem de... Alıcısı var pazarı var, ben böyle düşünsem kaç yazar.

İşadamı Ülker'in internet medyasında **"boş çerçeve"** olarak geçen esere verdiği para, **sosyal medyada herkesi şok etti**. Bu durum çok sevdiğim **Amerikan ressamlarından biri olan Ad Reinhardt'ın yaşadığı bir durumu aklıma getirdi**. Resimlerinde manzara görüntüleri ve figürleri değil, renkleri kullanan bir ressam **Reinhardt**. Sanatçının, **Abstract Painting (Soyut Resim)** adlı tablosu, **1963 yılında New York'taki MOMA'da sergilendi**. Baktığınızda siyah renge boyanmış bir tablo görüyordunuz, hiçbir özelliği yok gibiydi. Dolayısıyla bu tablo herkesi şoke etmişti. Hatta bir kişi **protesto amacıyla müze aboneliğini iptal bile etti**. Ancak bu tablodaki tarz ve sanatçının genel üslubu, minimalist sanat akımı üzerinde çok etkili oldu bir. İkincisi, ilk bakışta düz siyah renkli bir şey olarak algıladığınız bu ünlü tablonun karşısında oturup dikkatlice baktığınızda, aşağıdan ve yukarıdan merkeze doğru farklı renklerin iç içe geçirildiğini görüyordunuz. Yani onca renk var ve siz bunu siyah olarak algılıyorsunuz. Nitekim bir sürü politik ve sosyal teoriyi bu algı biçimi üzerine oturtabilirsiniz. Bu da Reinhardt'ın ne kadar önemli bir şey yaptığını gösteriyor.

Bedri Baykam'a gelince... **İnternet medyasında bu eserin gerçek isminin araştırılıp yazılmaması ve "boş çerçeve" diye hafif alaya alınması iyi bir şey değil, hatta çok itici**. Fakat **Amerika'da dekoratörlerin dolaştığı galerilerde ve hediyeelik eşya satan dükkânlarda da böyle pek çok boş çerçeve satılır. Bir tane alır evinizi dekore eder, misafirlerinizi etkilemeye çalışırsınız**. Dolayısıyla ben Bedri Bey'in bu çalışmasındaki yaratıcı felsefeyi ve değeri çakamadım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Akit yazarı neden olmasın ki

HIDIR GEVİŞ 05.04.2013

Âkil İnsanlar listesi açıklandı. Hiçbir itirazım yok. **Bana bıraksalar içine bir 50 isim daha eklerim. Ama bunun sonu yok tabii...** Herkes, bir diğerini dâhil etmek isteyecektir, dolayısıyla bir yerde durmak gerek...

Çıkan **listeyi destekleyeceğiz...**

Bir kere böyle bir liste çıkarmak, eksiğiyle gediğiyle, **hükümetten gelen güzel bir incelik...**

İki açıdan güzel bir incelik.

Birincisi şu: Herkes sevdiği bir yazarı ya da sanatçıyı Âkil İnsanlar listesinde bulunca, ister istemez kendisini sürecin bir parçası olarak görecektir. Böylece **barış süreci kapalı kapılar ardında olup biten mistik bir olgu değil, halkın da karar verici olarak dâhil edildiği bir işleyiş olarak algılanacaktır**.

İkincisi ise toplumun ikna edilmesi. Çözüm sürecine destek veren yüzde 57,7 içinde yer alan bizler, bu sürecin sağ salim ilerlemesini istiyorsak, **geriye kalan yüzde 42,3'lük kısmı ikna etmek zorundayız. Bu bizim boynumuzun borcu**.

Nitekim Âkil İnsanlar halkı ikna için hareket edecekler. Gruplara ayrılacaklar ve bu gruplar, belli bölgelere giderek, orada yaşayanlara barış sürecini anlatacak ve halkın kafasındaki sorulara makul yanıtlar vermeye çalışacaklar.

İşte tam bu noktada **Yeni Akit** başyazarı **Hasan Karakaya**'yla ilgili itirazları hatırlatmak isterim.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakır'ın demokrasiyle imtihanı

HIDIR GEVİŞ 07.04.2013

Diyarbakır'ın demokrasiyle imtihanı Birkaç yıl evveldi. Elazığ **Hazar Gölü** kıyısındaki bir plajda, ablamlar ve ben, göl suyunun ve kumsalın keyfini çıkarıyoruz. Bizden başka da kimsecikler yok. Çok geçmeden üç genç daha geldi. İki erkek. Speedo mayolarıyla kumların üzerine uzandılar. Kız kardeşleri ise yanlarında giyinikti. Diyarbakır'dan gelmişlerdi.

Erkeklerden biri **Tolstoy**'un bir kitabını çıkarıp okumaya başladı. Bir süre sonra kız kardeş şikâyet etmeye başladı. O da bikinisiyle yüzmek istiyordu ama erkek kardeşleri buna izin vermiyorlardı. Genç kız bir ara şuna benzer bir şey söyledi: **"Ama Bodrum'da bikinimle yüzüyorum, burada niye yüzemiyorum."**

Cins bir adam olduğum için gençlere yanaştım. Aradaki yabancılığı kırmak için esprili bir ön sohbetten sonra şöyle dedim: Eğer sizin kafanızda biri olsaydım, siz ikinizi şuracıkta öldürmem lazımdı. Burada iki ablam var ve ikisi de bikinili. Şimdi bırakın da kız kardeşiniz de bikinisiyle yüzsün...

Bunu şu nedenle anlatıyorum. İnsanların üzerinde ciddi bir mahalle baskısı var. Dünyanın her yerinde mahalle baskısı var aslında. Kimi insanlar mahalleden iyice uzaklaşmadıkça bu baskıyı üzerilerinden atamıyorlar. Mahalleden çıktıklarında başka, döndüklerinde ise başka biri oluyorlar. Garip bir şizofreni var yani. Ancak her şeye rağmen mahalle baskısını takmamak ve özgürlüğünüzü korumak sizin elinizde. Sadece birazcık cesaret bunun için yeterli. Aksi taktirde Tolstoy okuyan o genç gibi siyasal olarak çok liberal ve özgürlükçü olabilirsiniz ama kültürel olarak çok tutucu biri olabilirsiniz.

Geçtiğimiz gün Diyarbakır'da bir güzellik yarışması yapılacaktı. Ancak kentteki sivil toplum örgütleri bu yarışmayı engelledi. Kutlu Doğum Haftası'na denk gelmesi gerekçe gösterildi.

Ben, böyle bir hafta içinde davranışlarına dikkat eden, dindar bir Müslüman olabilirim. Bu benim hakkım, kimse bana karışamaz. Ancak ben, benimle aynı dikkati göstermeyen insanlara karışmam. Eğer karışırsam, bu faşizm olur. Buna da benim hakkım yok. Diyarbakır'daki engelleme olayı ciddi bir faşizmdir.

Avrupa'nın son durağındaki kardeş şehir Lizbon

» **Alex Akımoğlu- (Lizbon, Portekiz)-** Tam Lizbon seyahatine çıkacakken, Hıdır'ın köşesinde **Kaan Nazlı**'nın **"Hüzün ve özlem şehri Lizbon"** başlıklı yazısını okudum. Yıllarca Paris'te yaşamış olmama rağmen bu şehre gidememişim daha önce.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Homoerotik Survivor'ın televizyon devrimi

HIDIR GEVİŞ 10.04.2013

 Homoerotik Survivor'ın televizyon devrimi Televizyon kanalları ekran yüzlerini nasıl seçiyor sizce!

Hiç uzun ince düşündünüz mü?

Soruyu hakkıyla yanıtlayabilmek için üste birkaç soru daha sormam gerekiyor.

1. Soru: **Neden kanal yüzleri ağırlıklı olarak kadınlardan oluşuyor?** 2. Soru: Neden bu kadınlar güzel kadınlar arasından seçiliyor? 3. Soru: Neden erkek kanal yüzlerinde güzellik aranmıyor?

Cevaplamaya çalışalım. Madde madde gidelim: 1- **Belli başlı kanal yöneticilerinin hepsi erkek.** 2- Bu erkekler, daha yakalayıcı olur mantığıyla, güzel yüzleri seçiyorlar. 3- **Bu noktada bu yöneticilerin cinsel yönelimleri işin içine giriyor.** 4- Kadınlara ilgi duydukları için bütün seyircilerin de kendileri gibi olduğunu varsayıyorlar. 5- **Bu yanlış varsayım nedeniyle ekran yüzlerini ağırlıklı biçimde kadınlardan seçiyorlar.** 6- Seçtikleri erkeklerde ise güzellik aranmıyor çünkü erkeklere ilgi duymuyorlar...

Yani seçim yapılırken **kanal yöneticisinin hangi cinse cinsel ilgi duyduğu belirleyici oluyor.**

Tam Türkiye'ye özgü profesyonellik dışı bir şey.

Demek ki **televizyon yöneticilerinin bir kısmı, işi ilimiyle bilimiyle yapmıyor.**

Oysa... 1- Televizyonu kadınlar da izliyor. 2- Kadınlar ailede güçlü ve karar verici, dolayısıyla evde hangi kanalın açılacağı konusunda kadının tercihleri önemli. 3- Modern kentli ailelerde ise evin kızı ezik değil, baskın. Evde izlenecek tv kanalı konusunda o da söz sahibi. 4- Reklamların neredeyse çoğu kadınlara alışveriş yaptırtmak için çabalarken, erkek izleyiciye göre kanal yüzü seçmek nasıl bir mantık...

İşte bu nedenle **Acun Ilıcalı'nın yapımcısı olduğu Survivor Türkiye televizyonculuğunda bir devrimdir.**

Survivor, erkek cinselliğini ilk defa bu kadar baskın biçimde ön plana çıkarıyor. Bu, Türkiye televizyon tarihinde bir ilk. Bu anlamda homoerotizm içerdiği için Twitter'da gay'ler bayılıyor Survivor'a, hatta erkek yarışmacıların giyinik oldukları bölümleri sıkıcı buluyorlar. Kadınlar ve genç kızlar da seviyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

40 bin genç öldü, şimdi onları öldüren zihniyet ölüyor

HIDIR GEVİŞ 12.04.2013

İnternette **necrometrics** adlı bir site var. Yani **ceset sayıcı**. Bu sitede tarih boyunca farklı coğrafyalarda meydana gelen savaşlarda kaç kişinin öldüğünü saymışlar. Farklı kaynaklardan farklı veriler kullanmışlar. 1928-1937 yılları arasındaki **Çin İç Savaşı**’nda **beş milyon** insan ölmüş. 1950-1953’teki **Kore Savaşı**’nda **üç milyon** insan... 1998 **Kongo Kinshasa**’da **üç milyon 800 bin** insan... 1983-2005’te **Sudan**’da **bir milyon 900 bin** insan... Ve 1965-1973’deki **Vietnam Savaşı**’nda **bir milyon 700 bin** insan ölmüş... Daha pek çok savaş ve milyonlarca ölü...

İnsan bir tuhaf oluyor. Bu insanlar bir zamanlar yaşıyorlardı, şimdi ise sadece birer rakamdan ibaretler; 1, 2, 10, 200, 1000, ...

17. yüzyıl, 18. yüzyıl, 19. yüzyıl, 20. yüzyıl derken 21. yüzyıdayız. İnsanlar, özellikle de gençler, savaşlarda ölmeye devam ediyor... Her gün başka bir yerde başka bir genç, bir rakama dönüşüyor.

Ölenlere kimse hayatını geri veremiyor, hiçbir pişmanlık da gidenleri geri getirmiyor, giden gidiyor.

Bizde pisipisine 30 yıldan fazla süren bir iç savaş yaşandı. **40 bin** insanın öldüğü söyleniyor bu savaşta. Belki daha da fazla... Ölenlerin çoğu genç...

Bu gençler ekonomik ve politik çıkarları uğruna birbirine düşen iki devlet arasında yaşanan savaşta ölmediler. Kendi içimizde yaşanan bir savaşta öldüler. Ve bu savaş eski devlet zihniyenin inatçılığı, kompleksleri, kaprisleri, tuhaf inanışları nedeniyle bir türlü sonlanmadı. Şimdi sonlanıyor. Ve o gençleri öldüren zihniyetin kendisi bu kez mezara gömülüyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne çektin be Alişan... Ne çektirdin be Demet

HİDİR GEVİŞ 14.04.2013

Ne çektin be Alişan... Ne çektirdin be Demet Türkiye’de bazı insanlar olağanüstü yaratıcı. Öyle ki pazarlamanın merkezi olan **Amerika’da bile keşfedilmemiş birtakım pazarlama yöntemleri ilk Türkiye’de keşfediliyor**. Hani biri çıkıp da bu özgün yöntemleri doğru biçimde teorize eden bir kitap yazacak olsa; ismi dünya pazarlama guruları arasına rahatlıkla girebilir.

Sözkonusu **özgün yöntemlerden biri şu: Kavga...** Evet, evet, sadece kavga etmek. Ancak **bu kavganın işe yaraması için televizyon ve gazete muhabirleri üzerinden yapılması gerekiyor**. Böylece herkes görüyor, duyuluyor amaç da bu zaten...

Şimdilerde kavga etmek için yeni bir mecra daha ortaya çıktı: Twitter... Evet, evet, Twitter... 140 karakterlik cümlelerle yapılıyor kavgalar artık. Böylece herkes duyuyor... **Yakında belki video kaydı yapıp, YouTube’a yüklerler...** O da olur...

Bu dâhiyane pazarlama yöntemi, yani kavga ederek kendini daha da meşhur etme ve ismini gündemde tutma yönteminin yaratıcısı kim sizce? Ben de cevabını bilmiyorum ama bu yöntemi en iyi uygulayan isimler, **Hülya Avşar** ve **Gülben Ergen**’dir... Bu iki hanımefendinin birbirlerini çekemediklerine dair lafları sürekli orada burada... **Laflar, posta güvercini pozisyonundaki magazin gazetecileri üzerinden yollanıyor**. Hülya bir şey

diyor Gülben cevap veriyor, Gülben bir şey diyor, Hülya cevap veriyor. **Hülya-Gülben teleferik hattında laflar gidip gelirken şekilden şekle giriyor.**

Dolayısıyla Hülya ve Gülben'in iyi bir albüm çıkarmalarına, farklı bir projeye imza atmalarına hiç gerek kalmıyor. Kavga et, ismin gündemde kalsın. Ondan sonra gelsin reklamlar, gelsin başka teklifler...

Şimdi bu **kavgacı drama queen'lere yeni bir ikili daha eklendi: Demet Akalın ve Alişan.** Bunlar Hülya ve Gülben'den daha da fenalar. Demet Akalın bir şey diyor, Alişan cevap veriyor. Alişan-Demet teleferik hattında laflar gidiyor geliyor. Önce biri sonra diğeri mağdur oluyor. Son olarak Alişan, yeni albümünün tanıtımını yaptı. Dansözler gelen davetlilere suşi servisi yaptı. Alişan'ın gerekçesi vardı. Boncuğum, bir zamanlar plajda kebab yemiş. Demet de ona "kıro" demiş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fazıl Say olayı: Nefret suçu mu fikir özgürlüğü mü

HIDIR GEVİŞ 17.04.2013

 Fazıl Say olayı: Nefret suçu mu fikir özgürlüğü mü Fazıl Say hakkında 10 aylık hapis cezası verildi. Köşe yazarlarının ne yazdıklarına baktım. Ufuk açıcı hiçbir şey yoktu. Sadece yakınma ve suçlama psikozuyla yazmışlar. Yararsız entelektüelden geçilmiyor bu ülkede...

Oysa **bu dava Türkiye için yepyeni bir tartışmayı gündeme getirmeliydi.** Umarım bu yazıyla birlikte getirir de...

Mesele şu: **Nefret suçları ve düşünce özgürlüğü arasındaki sınır nedir? Nefret suçu nerede biter, düşünce ve ifade özgürlüğü nerede başlar?**

Bu, bütün dünyada tartışılan bir mesele. Öyle ya **nefret suçu tanımının ayarını kaçırdığınızda düşünce suçunun değirmenine su bağlıyorsunuz. Yani özgür düşünce ve ifade özgürlüğünü sınırılıyorsunuz.**

Fazıl Say'a bakıyorsunuz...

Twitter'da yazdıkları ve paylaştıklarıyla **"halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılamak"** iddiasıyla yargılanıyor. Sonra 10 ay hapis cezasına çarptırılıyor.

Bir kere, **iddiadaki "halkın bir kesiminin inancı" lafı çok saçma,** "halkın bir kesimi falan değil, halkın çoğunluğunun inancı". Yani benim de içinde yer aldığım Müslümanlık inancı.

Evet, aslında **Fazıl Say Müslümanlığa da değil, tek tanrılı inanışlara karşı hırçın, çirkin, çocukça ve aşağılayıcı bir üslupla eleştiriler yöneltmiş.**

Peki, biz Müslümanlar, inançlılar, dindarlar burada nasıl bir tutum alacağız?

Ben, fikir özgürlüğünün insani bir hak olduğuna, insanların da bu haklarını istedikleri gibi kullanabilmeleri

gerektiğine inanıyorum. Dolayısıyla üslubu nasıl olursa olsun, Fazıl Say düşüncelerini ifade edebilmeli. Bunu yargılamaya kalkmak çok tehlikeli. **Bırakın rahatsız olan insanlar, Fazıl'ı kendi duygu dünyalarında yargılasınlar, ona küssünler,** defterlerinden silsinler, adını bir daha hiç anmasınlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP borsada işlem görseydi!

HIDIR GEVİŞ 19.04.2013

Müjdat Gezen geçen gün **Habertürk** televizyonunda, sevgili **Didem Arslan Yılmaz**'ın konuğuydu. Didem, çözüm süreciyle ilgili olarak, *"CHP içinde farklı sesler yükseliyor"* derken, Müjdat Gezen araya girdi: **"Bir parti içinde farklı sesler olabilmesi demokratik bir şeydir."**

Müjdat Gezen haklıydı ama yanlış bir şeyi doğruluyordu.

CHP içinde farklı sesler var. Bu doğru ve böyle olması da doğru. Ancak partinin son durumda tek bir fikri olmalı. Ele alınan mesele her ne ise, kendi içlerinde tartışılar ve bir uzlaşma sağlayarak belli kararlar alırlar. Ve alınan o kararlar üzerinden siyaset yapılır. CHP'de ise süreç böyle işlemiyor. **Sezgin Tanrıkulu kürdilihicazkâr makamından, Umut Oran karcıgar makamından, Kemal Kılıçdaroğlu hüseyinî makamından çalıyor.**

Bir siyasi partinin kredibilitesini çok aşağı çeken bir durum bu; yani çok başlılık. **Allah göstermesin CHP bugün borsada işlem görseydi, hisseleri çoktan tepetaklak aşağı inmişti.** Neden? Çünkü güven vermiyorlar, çünkü istikrar göstermiyorlar, çünkü partinin CEO'su kararlılık sergileyemiyor.

Devam edeyim. Siz bir şirket olarak faaliyet gösterdiğiniz pazarın yapısındaki hareketlenmelere bakar ve rakiplerinizi kollayarak yeni kararlar alırsınız.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendini kötü hisseden kadınlar

HIDIR GEVİŞ 21.04.2013

 Kendini kötü hisseden kadınlar Dün, **41? 29!** adlı dijital reklam ajansının kurucusu **Alemşah Öztürk** sayesinde bir reklam videosu izledim. İnternette bir virüs gibi hızla yayılan bütün başarılı viral videolar gibi bu viral video da çok ilginçti. Söz konusu video, çok insani bir duygu üzerine kurgulanmış. O duygu da şu: Başkası benim hakkımda ne düşünüyor, peki ben kendi hakkımda ne düşünüyorum, e bu iki bakış arasındaki ne fark var?

İşte bu merakın cevabı şöyle bir yöntemle araştırılıyor. **Dove** markası, **tümüyle kadınlardan oluşan denekleri biraraya getiriyor.** Önce, bir salonda birarada iletişim kurmaları, sohbet etmeleri sağlanıyor. Sonra tek tek ayrı bir salona alınıyorlar. Perdenin arkasında ise salona giren **X isimli** kadının yüzünü görmeyen, FBI deneyimli bir ressam var. Bu ressam görgü tanıklarının ifadesiyle faillerin eşkalini çizen bir ressam aslında. Ressam, perdenin

ardında, yüzünü görmediği X'e sorular soruyor. X'in verdiği cevaplara göre O'nun yüzünü resmediyor. Sonra X'le konuşan Y adlı kadın içeri alınıyor. Perde arkasındaki ressam bu kez de Y'ye X'le ilgili sorular soruyor. Y'nin ifadelerine göre X'in yüzünü tekrar resmediyor.

Bu yöntem pek çok kadına uygulanıyor. Ortaya çıkan sonuç çok dramatik. Niye, biliyor musunuz? **Kadınların kendi ifadeleriyle çizilen resimleri ve başkalarının ifadeleriyle çizilen resimler yan yana getirildiğinde, arada ciddi fark var.** Fark şu; kadınlar, kendilerini başkalarının onları gördüğünden kötü görüyor. Başkası onu zayıf görüyor ama o kendini kilolu görüyor, başkası onu güzel görüyor ama o kendini çirkin görüyor, başkası onu mutlu görüyor ama o kendini mutsuz görüyor.

Sonuçta kadınların kendilerini pozitif değil negatif yönde algıladıkları ortaya çıkıyor. **Yani bırakın başkalarını, kadınlar kendilerini her anlamda bir alt seviyede görme eğilimi taşıyormuş, sonuç bunu gösteriyor.** Emin değilim ama büyük bir ihtimalle erkeklerde de sonuç aynı çıkardı.

Benim kendi adıma çıkardığım sonuç şu: Nasıl bir hayatınız olursa olsun, kendinizi beğenin ve kendinize özgüveninizi kaybetmeyin.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sayın gazeteciler! Birbirimizi yiyelim mi

HIDIR GEVİŞ 24.04.2013

 Sayın gazeteciler! Birbirimizi yiyelim mi Bu ülkede gazeteciler arasındaki tartışmalar sağlıklı biçimde yürütülseydi, bugün her şey daha yerli yerine oturmuş olurdu... Aynı temel sorunlar üzerinde milyon kere tartışıp durmazdık mesela... Bunu söylüyorum çünkü bizde **iki köşe yazarı birbiriyle atışırken, birden film kopuyor ve iş karı-koca kavgası formatına dönüşüyor**; kişiselleşiyor, avamlaşıyor, entelektüel boyuttan kopuyor. Sonuçta o tartışmanın kimseye bir faydası olmuyor.

Diyelim ki A meselesi üzerine mi tartışıyor **yazarlarımız; birden geçmişe zıplanıyor: yok sen eskiden bunu demiştin, aman efendim ben de bunu yapmıştım, sen ben, sen ben...** Derken geçmişe didikleyip, oradan toplanan malzemelerle karşı tarafı vurup kendi haklılıklarını güçlendiriyorlar. Yenme-yenişme psikozuyla girilen tartışmaların hileli yönü de bu zaten... Ancak şu var; **hileyle tartışmayı kazanırsınız, karşı tarafın canını acıtırsınız ama her zaman haklı çıkmazsınız.**

Tartışma denen şey kavgadan öte bir şey. Tartışma hileyle yapılmaz... Eğer gerçekten donanımlıysanız, o an her ne üzerinde tartışıyorsanız o konuda sergilenen tutarsızlık ve mantık hatalarını sıralamanız, haklı çıkmanız için yeterlidir. **Daha fazlasına ihtiyaç duyuyorsanız bu sizin yazarlığınızın bir sonucu değildir. Aksine, içinizin karanlığında gizlenmiş, adalet pusulası şaşmış, öç alma duygusuyla yanıp tutuşan bir fetihçinin göstergesidir.**

Bu yazıyı yazmama sebep olan şey son olarak **Gülay Gökçürk'ün Fazıl Say ile ilgili yazdıkları ve buna verilen karşı cevaplar...**

Gülay Gökçürk özetle şunu söylemeye çalışmış sözkonusu yazısında: Fazıl Say'ın inançlı Müslümanlara hakaret ettiği ve yargılanmasına sebep olan sözlerini biri çıkıp da başka biri için söylese ne olurdu? Örneğin biri dese ki **bilmem fark ettiniz mi, nerede yavşak, adi, magazinci, hırslı, şaklaban varsa hepsi kadın... Ya da hepsi**

Kürt dese... Veya Yahudi dese, Ermeni dese... O zaman ne olurdu? Yer yerinden oynar mıydı oynamaz mıydı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O kadın ve Karayılan'ın imaj başarısı

HIDIR GEVİŞ 28.04.2013

 O kadın ve Karayılan'ın imaj başarısı PKK'nın Kandil'de yaptığı basın toplantısı siyasi içeriğinin yanı sıra önemli bir imaj ve marketing başarısıydı da. İsterseniz **Murat Karayılan**'dan başlayalım. **Obama** tarzı bir sivil siyasetçi rahatlığı sergiledi. Suyu bardaktan değil, pet şişeden içti... Karşısında gazetecileri gördüğünde sadece gülümsemiyor, gözlerinin içi gülüyordu, sevinci samimiydi... Beden dilinden okunabilecek başka bir şey de gergin değil, son derece rahat ve pozitif oluşuydu

Murat Karayılan'ın bir yanına bir kadın diğer yanına ise bir erkek yöneticiyi alması, **PKK'nın kadın-erkek eşitliği konusundaki hassasiyetini vurguluyordu**. Bunun dışında seçilen kişilerin fiziki özellikleri de belli bir mesajı besliyor gibiydi. Örneğin basın toplantısı sırasında Karayılan'ın sağ yanında duran ve **Suriye Kürtlerinden olduğu söylenen PKK yöneticilerinden hanımefendi, Julianne Moore** gibi sofistike Hollywood yüzlerine rakip olabilecek bir yüze sahip. **Beden dilinden çıkardığım sonuçlar ise şu: Merkel'in kararlılığına, Angelina Jolie'nin cazibesi ve duruluğuna, Martha Stewart'ın anaçlığını ve Putin'in özgüvenine sahip...**

Basın toplantısında Karayılan'ın sol yanında duran erkek yönetici ise **cüsseli ve giydiği kıyafetin içini dolduran güçlü bir erkek imajı çiziyor**. Irk olarak kafamızdaki klişe Kürt tipolojisinden daha çok, Anglosakson kökenli birini andırıyor... Bu anlamda Avrupa ülkelerinden gelen gazetecilerin de Batılı beyaz adam kompleksine sahip Türkiyeli gazetecilerin de etkilenebileceği bir erkek... Ayrıca bu PKK yöneticisi, dağda taşta elinde silahıyla savaşmış birinden çok, **Birleşmiş Milletler**'in New York'taki genel merkezindeki koltuğundan kalkıp Kandil'e gelmiş bir adam gibi duruyor...

Sonuç olarak Karayılan, barış süreci ruhuna denk düşen bir PKK ve PKK'lı imajı çizdi... Bu konuda da çok başarılıydı...

Twitter'da yolsuzluk

Türkiye'de Twitter kullanıcı sayısı hızla artıyor. Şubat ayında 10 milyona yaklaşmıştı. Bu yükselişin önemli bir nedeni de **Televizyon kanallarının Twitter hesaplarını hem bir kaynak olarak hem de seyirci reaksiyonunu ölçmek için kullanmaları**.

Bu durumda Twitter kullanıcıları için takipçi sayısı önem kazanmaya başladı. **Gerçi sizin takipçi sayınızın çok olması sizin Twitter'da etkili olduğunuz anlamına gelmiyor**.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan Lady Gaga konserine gider mi

HIDIR GEVİŞ 01.05.2013

Başbakan Lady Gaga konserine gider mi Her gün pek çok yeni insanla tanışırız ama sadece çok azıyla arkadaş oluruz... Sizce neden böyle, **neden onca kişi arasından sadece birine ilişiriz**. Bunun çok temel bir sebebi var; **ortaklık duygusu**... Ortaklık derken ortak noktalar demek istiyorum. Ortak noktalar ne olabilir: ortak dünya görüşü olabilir, ortak hobi, ortak zevkler, ortak ilgi alanları, ortak hayranlıklar, olabilir de olabilir...

Örneğin yeni tanıştığınız biri sizin gibi **Lady Gaga** hayranı olabilir, bu da sizi karşıdakine bağlar... Ona doğru bir adım daha atarsınız... Veya ikiniz de **eski Hollywood müzikallerine bayılırsınız**, ne bileyim **sırf Erdoğan'ı çok sevdiğiniz için AK Parti'ye oy verirsiniz**, ikiniz de **Sebahat Tuncel'in** gözlerini çok beğenebilirsiniz...

Yani aslında hepimiz karşımızdakinde kendimizden bir parça ararız. **Onda bize benzer özellikler keşfettiğimizde karşı tarafa daha rahat yaşıyoruz, kolay güveniyoruz, ondan korkmıyoruz, bize zarar vermeyeceğini, bizi incitmeyeceğini, bizim değerlerimizi aşılamayacağını düşünürüz**. Bütün bu düşünceler, yeni kurduğumuz ilişkiyi kıskırtır, geliştirir büyütür ve arkadaşlığa dönüştürür...

İşte Obama gibi yeni dünya politikacıları insanlardaki bu ortaklık duygusunu çok iyi yakalamışlar. Kitlelerle ilişkilerinde buna çok dikkat ediyorlar. İster işçi olsun ister zengin, ister dindar bir Katolik olsun ister feminist bir kadın, ister Demokrat isterse Cumhuriyetçi, her telden Amerikan vatandaşı Obama'ya yakınlık duyabilir. Bunun basit bir nedeni var. Obama onlara güven veriyor. Peki, nasıl veriyor bu güveni? Çok basit, onların postuna bürünerek, evet onların postuna bürünerek ve bundan hiç mi hiç gocunmayarak...

Nasıl oluyor bu başkalarının postuna girme... Şöyle; kim olurlarsa olsunlar onların değerlerine saygı duyuyor Obama... Birinin değerini diğeri'nin değerine yeğ tutmuyor, hepsine aynı sevgiyle yaklaşıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

1 Mayıs: Protesto ruhundan karnavala

HIDIR GEVİŞ 03.05.2013

1 Mayıs günü evimden bir yere ayrılmadım... **Sabah kalkıp kek yaptım, şişmedi ama tadı ve kokusu fena değildi**. Unu al, içine yumurta kır, onu kat bunu kat, off, inşaat harcı hazırlamak daha kolay olmalı... Sonuçta çok yoruldum... Kendime güzel de bir kahve hazırladım... Geçtim bilgisayarımın başına... Açtığım ekranlardan birinde film izliyorum, diğeri'nde **Twitter'a bakarak Taksim'de neler yaşandığını takip etmeye çalışıyorum**...

Resimler, videolar, bilgiler, izlenimler... Hepsi var... **Vatandaş sağolsun, hepsi yurttaş gazeteci**... Ânında haber geçiyorlar... Her şey sıcak sıcak... Televizyon kanallarına bakmıyorum bile...

Ancak çok geçti geçmedi, **görüntüler, gelen bilgi ve yorumlar sevimsiz ve can sıkıcı** olmaya başladı.

Şimdi... Beni hoşgörün lütfen... Siz okurlara **bazı can sıkıcı sorularım olacak. Cevaplarsanız sevinirim**...

Bu yazının çıkışında görüşürüz artık:))

Yasak delme

Yasaklanan bir alanda neden ille de tören yapılmak isteniyor?

İşçi sendikaları legal kurumlar ama neden yasaklanan bir yerde kutlama yapacağız diye insanları illegal davranmaya teşvik ediyorlar? Kutlama için alternatif mekânlar sunuluyor, bu anlamda engelleme yok...

Yasak delindiği vakit olacaklar az çok tahmin edilebilir: **polis gelecek, gelen bizim polisimiz, vali bizim valimiz, Emniyet müdürü yine öyle.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtçe ve Türkçeye rakip bir dil geliyor

HİDİR GEVİŞ 05.05.2013

 Kürtçe ve Türkçeye rakip bir dil geliyor Hey sen, bu yazıyı okuyan! Kaç yaşındasın, ne iş yapar ya da yapmazsın bilmiyorum... Ama **şu geçtiğimiz pazartesi bugüne kaç kere internete uğradığını bir hesapla bakalım...** Sonra bu hesabı bir yıl öncenin, iki yıl öncenin, üç yıl öncenin, daha da öncesinin aynı haftasıyla karşılaştır... Ve aradaki farkı bir düşün...

Şuna vurgu yapmaya çalışıyorum. İnternetle ilişkimiz giderek artıyor... Ona gün geçtikçe daha çok işimiz düşüyor... Kullandıkça daha da kullanasınız geliyor... Bu anlamda özellikle akıllı telefonlarla yetişen jenerasyonu düşünün... **Onlar fiziken bu dünyada ama ruhen internet dünyasında yaşıyorlar... Facebook'ta dolaşiyor, Twitter'da koşuyor, Instagram'da hava atıyorlar...**

Kimbilir kaç yıl sonra ama **çok da uzak olmayan bir gelecekte, banka şubeleri, devlet daireleri, bakkal dükkânları ve süpermarketler tarihte kalan nostaljik mekânlar olacaklar.** İnternete ısındıkça ve sunduğu kolaylıklara alıştıkça, internet teknolojileri daha da ilerleyecek. Bu ilerleme hayatı çok değiştirecek... **Hizmet sektörleri tümüyle sanal dünyaya kayacak. Eğitim, medya, bürokrasi ve perakende satış bütünüyle internet üzerinden yürüyecek.**

Bizim bu yakın geleceğe ülke olarak çok iyi hazırlanmamız gerekiyor. **Bu hazırlığın en temel ögesi ise yazılım, yani internet dili, yani programlama.** Bu dili çok iyi öğrenmemiz gerekiyor. Çünkü bu dil Türkçe, Kürtçe, İngilizce gibi internet öncesi dillerinden daha büyük önem kazanacak. Şu global köyde İngilizce konusunda yaşadığımız dezavantajlı durumumuzu, internet dilini çok iyi öğrenerek kapatabiliriz belki.

Kariyeriniz ne olursa olsun, sektörünüz ne olursa olsun, herkesin kod yazmaya ihtiyacı olacak. Çünkü **bu dili öğrenmezseniz internete hükmedemezsiniz, rahat hareket edemezsiniz, dilediğinizi yapamazsınız, kendi başınıza buyruk olamazsınız, başkalarına bağımlı olursunuz, tutuk kalırsınız.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf partisinin içyüzünü açıklıyorum

HIDIR GEVİŞ 08.05.2013

Taraftan partisinin içyüzünü açıklıyorum Bugün biraz magazin yapmak istiyorum...

Dün akşam *Taraf*'ın iki bininci sayısını kutladık. Parti akşam 20:00'de başladı ve ben ancak 21:00'de orada olabildim. Bir saat kadar geç geldim partiye... Ne yapayım, partinin yapıldığı yer Kadıköy Deniz Otobüsü İskelesi'nin karşısında yer alan **Cafe Kafka**'da. Bana çok uzak yani... Bu arada bu Cafe Kafka, *Taraf*'ın ve **Alkım Yayınları'nın bulunduğu binanın terasında** yer alıyor... Manzarası harika...

Cafe'ye girdim, normal cafe müşterilerinin arasından geçip, kuzeybatı cephesindeki özel parti alanına ilerledim. Daracık bir alandı, dolayısıyla tıklım tıkıştı... İlk gözüme çarpan kişi **Emre Uslu** oldu... Üzerinde polo yaka siyah bir tişört, simsiyah saçlar, TV'lerde gördüğünüz şekilde sakal bıyık, yine onlar da simsiyah, gözlükler de öyle. Tam bir siyah uyumu yani... Aslında tam emin de değilim, o loşlukta her şeyi siyah görmüş de olabilirim...

Emre'yi görünce nedense hemen yakınmaya, hatta biraz da kendimi acındırmaya başladım... Emre'nin ilginç bir enerjisi var: anlat, seni dinlerim, kafanı yorma yargılamam diye bir mesaj yolluyor sanki... Neyse, o kendi çalıştığı Yeditepe Üniversitesi'ni anlattı, ben Bahçeşehir'i... Bu arada gözüm Emre'nin hafifçe kendini gösteren göbeğine kaydı ama bakışlarımı oraya kaydırmadım, çok kibarımdır...

Televizyon ekranlarında çok ufak tefek görünüyor Emre. Halbuki uzun boylu bir adamcağız... Emre'nin yanından ayrılırken onu haftada bir görmem gerektiğini düşündüm. Kendime içimi dökerek yeni bir dinleyici bulduğum için çok mutluydum...

Sonra hemen **Mehmet Baransu**'ya el salladım. O Emre gibi uzun boylu değil. Unuttum, ya benim boyum kadar ya da benden kısa... O nedenle onun yanında kendimi daha bir özgüvenli hissediyorum, tepeden bakacağım biri yani. Ancak Mehmet'in de Twitter'daki takipçileri benden kat kat fazla... Onla konuşurken elimde olmadan içimden şöyle bir ses geçti: **"Umarım Twitter hesabın hacklenir, sıfırdan başlarsın"**... Sohbet ilerlerken aynı ses yine geldi, bu kez engelledim, geçmesine izin vermedim, ben iyi bir insanım çünkü.

Gözüm **Pelin Cengiz**'i aradı, yok. Rahat durur muyum... Telefonunu çaldırdım, cevap vermedi...

Ardından bizim reklam departmandaki hanımefendiler çıkageldi... Benim gibi onlar da gürültülü ve şen şakrak... O yüzden iyi anlaşıyoruz... Hangisi hangisi karıştırıyorum, isimleri şöyle: **İnci Gür Yabeyli, Gökşen Bozkoyunlu, Vuslat Kundakçı Kuruşyan, Bahar Şakarer Naşıfoğlu, Beliz Büyükönal Öztürk, Serkan Öztekin**... Hatta bu gruptan bazıları benimle resim bile çekti... Sayelerinde diğer *Taraf* yazarlarına epey hava basmıştım...

Gözüm yiyeceklerdeydi... Hayret, **Taraf'ta ilk defa böyle bir bolluk gördüm**. Ama tam jumbo karideslerden birini kapmaya çalışırken karşıma **Tuğba Tekerek** çıktı... Yanında da **Amberin Zaman** var... Tuğba'yı ne zaman arasam, bir hafta sonra telefonuma geri dönüyor. Tabii ben niye aradığımı unutmuş oluyorum... Neyse, Amberin kırmızı şarap içiyordu, ondan geri kalır yanımda olmadığını göstermek için ben de bir bardak kırmızı şarap aldım, hâlbuki ben beyaz şarap severim, kırmızıdan da hiç hoşlanmam...

Amberin, üzerinden tiril tiril akan giysileriyle, çok şıktı. Renkler ve tarz biraz Güney Asya'yı anımsattı bana. **Yeşil şalını bir ara gözlerimizin altından uzatıp Mehmet'e poz verdik ama fotomuzu Twitter'a koymadı** Mehmet. Bedava reklam yapmıyor galiba, takipçisi çok ya...

Cengiz Aktar yeni stiliyle çok havalı olmuş. Saç modelini değiştirmiş, sakal bırakmış... Sohbeti her zamanki gibi çok keyifliydi, sonra aramıza birileri girince kesildi...

Patronumuz **Başar Arslan** da oradaydı... Benim yaşımda ve benden çok zengin. Dolayısıyla kendisini görmek beni her zaman mutlu etmiyor. Üzerinde bir takım elbise vardı ama kravatı var mıydı yok muydu, unuttum... *Taraf*'ın web sayfası üzerine konuştuk biraz... Uzun boylu, çocuksu bir yüz ifadesine sahip, sessiz ve biraz da utangaç biri...

Bu arada Amberin minik bir diplomatik kriz yarattı. **Fonda salsa merenge çalarken "Ay bu ne, koyun bir Kürtçe müzik de halay çekelim"** dedi... Sağa sola bakındım, servis elemanları bizi umursamadı... Sonra ben, Tuğba ve Amberin, salsa merenge eşliğinde birazcık halay çektik... Amberin Kürtçe müzik için bu kez de Başar Arslan'a gitti...

Neşe Düzel, yüzündeki o zarif gülüşüyle yine çok güzeldi... Gazete çok iyi gidiyordu, keyifliydi... **Süleyman Yaşar** geç geldi... İstanbul Üniversitesi'nde öğretim üyesi olduğunu bilmiyordum... Akademi sayesinde kendini sürekli yenilediğini ve sistematik düşünme yetisini kaybetmediğini söylüyor...

Sonra **Medine Kılıç** gelip, beni *Taraf* muhabir ve editörlerinin yer aldığı masaya davet etti. Sağolsunlar onlarla sohbet ederken bayağı bir meyve yeme fırsatı buldum. Medine Muşlu, Türkçeyi ilkokulda öğrenmiş. **Dicle Baştürk** Diyarbakırlı... **Özlem Ertan** İzmirli Türk... **Sümeyra Tansel** Yozgatlı...

Esmeray ayrılırken beni azarlayıp öyle gitti, söz verdiğim hâlde oyununa gitmemiştim... *Taraf*'ın iletişim şefi dediğim **Yelda Doktaş**'la da hoşbeşin ardından son durak yazarlar editörümüz **Tamer Kayaş** oldu... Biz yazarların yazılarını düzelten, kahrımızı çeken isim... Son ayrılmalar, belliydi ki onu da çok üzümü; hiç neşesi yoktu. Evet, ben de çok hüznüldim... Partide **Yasemin Hanım**'ı, gerçek bir beyefendi olan **Markar**'ı, dünyanın en sevimli ve eğlenceli insanı **Tuncer**'i, hemşerim **Eylem**'i, bazen beni deli eden ama çok sevdiğim **Yıldıray**'ı görmeyi çok istedim...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazete ve tv'ler Google'a savaş açmalı

HIDIR GEVİŞ 10.05.2013

Hürriyet sanıyor ki rakibi **Milliyet** ya da **Sabah**.

NTV sanıyor ki rakibi **CNN Türk** ya da **Habertürk**.

İnternetteki haber siteleri yine aynı... Onlar da birbirlerini rakip görüyorlar...

Oysa bütün medya kuruluşlarının çok ciddi başka rakipleri var...

Google, Facebook, Twitter ve diğer sosyal medya organları.

Bu üçünden yola çıkalım... Bu üçü, gazetelerin de televizyonların da internet sitelerinin de en ciddi düşmanı...
Bu üçü de yabancı bir şirket ama Türkiye’de varlar ve Türkçe yayın yapıyorlar...

Google, Facebook ve Twitter çetesi

Bu üç büyük güç, içinde haber, bilgi, eğlence, video, yazılı ve görüntülü chatleşme imkânı, oyun, serbest iletişim, özgür ifade, interaktivite, yani her şeyi barındırıyor.

Bu üç büyük güç hem tv’lerin ve gazetelerin ürettiklerini hem de sıradan insanların ürettikleri materyalleri kullanıyor.

Yani *Google, Facebook* ve *Twitter* çetesi, Türkiye medyasını içerik anlamında sömürüyor...

Biz gazeteciler de kendimizi bu üçlü çetenin gönüllü hizmetine sunmuşuz. Bugün **Ahmet Hakan CNNTürk’te yaptığından daha etkili yayını Twitter’da yapıyor.**

Peki, medya kuruluşları ve biz gazeteciler bunun karşılığında ne alıyoruz... Aslında hiç bir şey... Sadece **kendi markalarımızı orada cilalamak ve daha geniş kitlelere ulaşmak istiyoruz...** E peki alacağımız bu kadar mı olmalı...

Asla.

Çünkü *Google* da *Facebook* da bizleri kullanarak ciddi reklam gelirleri elde ediyorlar...

Google’ın 2011’de sadece Türkiye’den 152 milyon avro reklam geliri elde ettiği iddia edildi. **Üstelik tek kuruluş vergi ödemedikleri de.** Eğer bu bilgi doğruysa, buna hırsızlık denir. Çünkü *Google*’dan devlet vergisini alamıyor bir... İkincisi medya şirketleri de hakkını alamıyor.

Nasıl bir hak mı? Bir örnek vereyim. Fransa’nın çiçeği burnunda **sosyalist cumhurbaşkanı François Holland** göreve başlar başlamaz ilk işi neydi biliyor musunuz? *Google* üst düzey yöneticileriyle masaya oturup şunu söylemek: **Siz bizim medyamızın haber linklerini arama motorlarında kullanıyorsunuz, karşılığında da para kazanıyorsunuz, o hâlde bundan Fransız medyasına da pay vereceksiniz kardeşim...**

Geçen güz başlayan görüşmeler şu an ne düzeye geldi bilmiyorum...

Bu gidişle milli medya biter

Peki bizim medya patronları ne yapıyor, hiç... Çünkü medyadan kazanmamaya, kaybetmeye alışmışlar... Neden *Google*’a kendilerini kullandırıyorlar. Aralarında toplanıp, devletle ortak hareket edip *Google*’la masaya oturmalılar, bunun vakti geldi de geçiyor bile. **Aksi hâlde sosyal medya iyi hoş da milli medya kalmayacak...**

Aynı hareket *Facebook* ve diğer sosyal medya organlarına karşı da yapılmalı... Diyelim ki *Milliyet*'in bir haberi dolaşsın dursun *Facebook*'ta ve 10 milyon insan tarafından okunsun. *Facebook* bu trafikten bir reklam geliri elde etsin ama *Milliyet* kazanmasın. Neymiş *Milliyet*'in reklamı oluyormuş. Olmaz böyle şey.

10 yıla kalmaz bu medya batır, aslında batmış bile

İşte bu nedenle, medya patronları biraraya gelip, *Facebook*'a da kendi şartlarını dayatmalılar.

Aksi takdirde 10 yıl içinde bu medya batır. Nüfusun yarısının *Facebook* kullandığı Türkiye'de, patronlar, şirketlerini daha kârlı kuruluşlar hâline getirmek için yaratıcı çabalar içine girmeliler. Baksanıza **tonca para ödenip özel üniversitelerden mezun olan gençler, medyada aylık bin TL'ye çalışıyorlar. Böyle gemi yürür mü?** Kalite düzeyi bu maaşlarla sağlanır mı, sağlanmaz.

Geçenlerde arkadaşım **Deniz Ergürel**'le konuşuyorduk. Dedi ki **"Türkiye'de medya hep siyaset üzerinden tartışılıyor"**. Çok doğru laf. Siyaset medyadaki gerçek sorunları örtüyor. Medya şirketleri ticari kuruluşlar, kâr etmek, büyümek zorundalar. Ama olmuyor; **ya siyasi partilerin ya çeşitli cemaatlerin ya da hükümetlerin ya da patronun sahip olduğu başka şirketlerin sübvansiyonlarıyla var oluyorlar.** Ekonomik temelleri yok yani. Bu nedenle gerçek rekabete göre hareket eden, büyüyen, gelişen kuruluşlar değil.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kimliklerimi iptal ettim, artık Japon'um

HIDIR GEVİŞ 12.05.2013

 Kimliklerimi iptal ettim, artık Japon'um CHP Tunceli Milletvekili **Hüseyin Aygün**, geçenlerde şöyle bir laf etti: **"Bizim dedelerimiz 'biz ne Türk ne Kürt'üz Alevi'yiz' derler. Aleviler bir ulustur."**

Aygün'ün bu sözünün ardından asık suratlı tartışmalar başladı. **Ahmet Kahraman** dedi ki: **"Bugün yeryüzünde, dinî inancını soy, mensubiyet sayan başka kimse yok. Alevilerin kutsal kişisi Ali'nin bile bir 'ulusu' vardı ve bu Alevilik değildir. O bir Arap'tı, çünkü."**

Tabii ki bir mezhebin mensuplarını ayrı bir ulus olarak değerlendirmek doğru değil. Amerika'da Hristiyanlığın tonca mezhebi var. Bu mezheplerin çoğunun birbirleriyle benzerliği o kadar az ki... Kiliseden kiliseye bile bazı şeyler fark gösteriyor. **Siyahların kiliselerine gidin, orada her şey çok daha farklı. Ancak hepsi Hristiyanlık inanışından türemiştir. Hepsi "biz Amerikan ulusuyuz" diyor.** Hüseyin Aygün, **Dersim Alevilerinin Sünni Türkler ve Sünni Kürtlerle benzerliklerden çok benzemezliklerden yola çıkmış...** Çıkınca da böyle bir sonuç geliştirmiş. Ama bu çocukça bir tepkisellik sadece. Ona bu çocukluğu yaptıran da Aleviliğin mezhebinin, devlet-diyamet gözündeki algılanışı. O gözde Alevilik hâlâ resmiyet kazanmış değil. **Bu da Alevileri çıldırtıyor.**

Bu nedenle ben Kürtlüğü de Aleviliği de boşverdim. Yıllarca bu ikilinin sorunlarını taşı taşı, tartış tartış, yetti artık... Önceki günden bu yana kendimi Japon ilan ettim... Gerçek bir Japon gibi yaşayacağım bundan böyle...

Bir tek gözlerim çekik değil... O sorunu da hallederim inşallah, maşallah... **Milli içkim de ayran değil, yeşil çay... Tepem attığında diğer bir milli içkim olan sake'ye geçiyorum, sakinleşiyorum...**

Ve Cengiz ve Ömür ve Ayşe

Hürriyet'in röportajcısı **Ayşe Arman**'ın kendine özgü bir tarzı vardı, tamam. Röportaj yaptığı insanlarla kurgusal çekimler yapıyor, pozlar veriyordu. Bunu hâlâ devam ettiriyor, çünkü bu Ayşe Arman'ın tarzı. Şimdi **Ömür Gedik** ve **Cengiz Semercioğlu** da konuklarıyla bu tür pozlar vermeye başladılar. Oldu mu size bir dalda üç kiraz: biri Ayşe biri Ömür biri Cengiz.

Hürriyet eklerin sayfalarını bir açıyorsunuz; **Cengiz birine sarılmış, Ömür bir başkasına**. Ömür tabii poz verme konusunda işi daha da ileriye götürüyor... Yakında konuğunun omuzlarında Çinli jimnastikçiler gibi amuda kalkarsa hiç şaşımam. **Ömür'ün başka çaresi yok tabii; son derece kuru, tatsız tuzsuz röportajlarına okutmasa da baktırmak için**, kendince bir yol tutturmuş. Ya Cengiz... Kendisi arkadaşım, ne sorduğunu merak ederim ama bu poz verme cesaretine sadece şaşıyorum; **kim Cengiz'in resmine niye baksın...**

Kraliçe Günü oldu mu size Kral Günü

» **Kaan Nazlı- (Amsterdam)**- 30 nisan, Hollanda için çok renkli bir gündü. Neden mi?.. Anlatayım bari, aklınız kalmasın... **Kraliçe Beatrix, 33 yıl sonra tam 30 nisan günü, kendi isteğiyle tahta veda etti**. Normalde 30 nisan Beatrix'in doğum günüdür ve bu gün, ülke çapında **Kraliçe Günü** olarak kutlanır. **Aslına bakarsanız kadıncağız 30 ocakta doğmuş ama havanın daha güzel olması sebebiyle kutlamalar 30 nisanda yapılıyor**. 30 nisan 30 nisan deyip duruyorum, kusuruma bakmayın. Efenim, bu kez bu 30 nisan tarihi, ülkede bir de devir-teslim gününe dönüştü. Dolayısıyla **son Kraliçe Günü'ydü**. E çünkü görevi yeni kral **Willem-Alexander** aldı. Ekselanslarının doğum günü de 27 nisan. Gelecek seneden sonra Kraliçe Günü değil **Kral Günü** kutlanacak. Tabii 27 nisanda...

Hayırlısı artık... **Bakalım kralın şu anda dokuz yaşında olan kızı Amalia ne zaman büyüyecek de, ne zaman tahta geçecek de, ne zaman Kral Günü yeniden Kraliçe Günü'ne dönüşecek**. Umarım o zamana kadar **kraliyet kalkar**. Çünkü Amalia 7 kasımda doğmuş, o tarihte Hollanda da havalar buz gibi olur, eğer tarihi değiştirmezlerse, kraliçe günü münü kutlayamam.

Neyse, ciddi olalım. **Hollanda, İsveç, Danimarka gibi "ileri demokrasi" ülkelerinde hâlâ kraliyet olması aslında bayağı garip**. Laf aramızda, Hollanda kralının yetkileri budanmış mudanmış ama bazen koalisyon kurulması sürecinde etkili olabiliyor. Ancak çok maliyetliler. Allah sizi inandırsın, kraliyet **Hollanda'ya senede 39,9 milyon avro, Norveç'e 42,7 milyon avro, İngiltere'ye 38 milyon avroya mal oluyor**.

Şimdilik Hollandalılar bu maliyete pek ses etmiyorlar. Nedeni belki alışkanlık, belki de "amaan çok da zararı yok ya" diye düşünüyorlardır. E bir de her Kraliçe Günü'nde iyi vakit geçiriyorlar tabii... Bu Kraliçe Günü de çok eğlenceli geçti. Bir önceki geceden tüm şehirler turuncuya büründü, **sokaklarda ve barlarda sabaha kadar devam eden partiler yapıldı**. Bu partilerin bir bölümü tekne üzerinde, **10-15 kişilik teknelerde insanlar tekno müzik eşliğinde dans ettiler**. Ekonomik kriz sebebiyle bazı evsizler **"Ev yoksa taht da yok" sloganları attılar** ama kimin umurunda, dans dans dans yani...

Daldan dala atlıyor olabilirim ama bişiy daha söyliycem, yoksa çatlarım. **Hollanda kraliyetine özgü olan bir diğer özellik de çekilme kültürü.** Tıpkı kendinden önceki iki kraliçe gibi **Beatrix de ölümü beklemek yerine 75 yaşında kendi isteğiyle tahta veda etti.** Çoktan 80'leri deviren **İngiltere Kraliçesi Elizabeth'e** konuyla ilgili görüşleri sorulduğunda cevabı şöyle olmuş: **"Ne kadar da Hollandalı bir davranış."**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başları sağ olsun, geçmiş olsun

HIDIR GEVİŞ 15.05.2013

Başları sağ olsun, geçmiş olsun Bazen ülkede öyle şeyler oluyor ki o konularda bir mantık yürütmek, analiz yapmak ve bir sonuca varmak bile manasız geliyor... Hatay'daki olaylar nedeniyle çok üzgünüm. Başları sağ olsun, geçmiş olsun... Yazımı yazamadım... Elbette sebep bu iç karartan olaylar değil... Siz bu yazıyı okuduğunuzda ben Washington DC'de olacağım. Bu nedenle yazamadım yazımı ama cuma günü söz, muhakkak yazacağım... Bu hafta yerimi Semih'e bırakıyorum... Türkiye gündeminden uzaklaşmak için Semih'in yazıları birebir...

Fu.k! Doya doya küfredemiyorum

» **Semih Fıncıoğlu- (New York)-** Amerika'ya özellikle Ortadoğu ve Balkanlar'dan göçen kişilerin karşılaştıkları başlıca sorunlardan biri, **İngilizce dilinde doya doya küfür edememeleridir.** İngilizcedeki küfür dağarcığı, temelde, **f ile başlayan dört harfli sözcüğün yerli yersiz laf aralarına sokuşturulmasından oluşur** ve anadilinde **ana avrat düz gitmeye alışmış insanları katiyen kesmez.** Gelmiş geçmiş en zengin dil sayılan İngilizcede küfür alanındaki bu az gelişmişlik nasıl olabiliyor? Hayal gücü kısıtlı bir toplumdan da söz etmiyoruz: örneğin, Türkçedeki **"bardağı taşıran son damla"** deyişinin karşılığı olarak **"devenin belini kıran son saman çöpü"** diyecek kadar yaratıcı olabiliyorlar.

Ben bu farkın nedeninin bütünüyle dilsel olduğu sonucuna vardım. Türkçenin gramerindeki bazı formlar İngilizcede yok. Birincisi, Türkçede **"geniş zaman"** dediğimiz alabildiğine ilginç, özel bir fiil zamanı var (**yaparım- yaparsın- yapar...**). Bu zamanda söylenen fiil, içinde az çok dört anlamı birden barındırıyor (**1. her zaman yaparım, 2. yapabilirim, 3. yapmak isterim, 4. yapacağım**) ve duruma göre bunlardan biri öne çıkıyor. Savunma, tehdit ve saldırı karışımı ifade için mükemmel bir form: **"ben senin ...arım."** İngilizcede buna en yakın gelen kupkuru **"f... you"** oluyor, ondan öte de bir şey yok.

İkinci nedeni de Türkçede **"istek kipi"** dediğimiz formun küfür için biçilmiş kaftan olan birinci tekilinin (eyim/ ayım) İngilizce karşılığının olmaması. Buna en yakın kullanım, istek ya da dilek belirtmek yerine, izin istemeye yönelik: **"ben senin ...ayım"** kurgusunu çevirmeye kalksanız akla **"may i you"** ya da **"let me ... you"**

geliyor, anlamı *“ben senin ...abilir miyim?”* oluyor. Yani, **İngilizce dilinde karşınızdakine gelmiş, geçmiş ve yedi sülalesi hakkındaki temennilerinizi ifade edip rahatlatmanız olanaksız.**

Hiç incelemedim ama bu özel formlar konusunda karşılaştığım birçok yazıda kaynağın Eski Yunanca olduğu ve halen **Türkçenin yanısıra Arnavutça, Ermenice, Gürcüce, Kürtçe, Sırpça gibi dillerde de varolduğu söyleniyor.** Eğer doğruysa, bu dilsel formların bölgenin tarih ve coğrafyasından kaynaklanan gereksinimler sonucunda gelişmiş olduğunu düşünebilir miyiz acaba?

Tabancasını gösterdi, cebimde sadece yedi dolar vardı

Epeyce bir zaman önce, **New York’un tekinsizlikte başı çektiği yıllarda** (on yıldır en güvenli büyük kentlerden biridir), olağanüstü soğuk bir gece yarısı dalgınlığıma geldi, karanlık bir ara sokağa saptım ve soyuldum. Bir arabanın arkasından on beş yaşlarında iki siyahî çocuk çıktı, biri elindeki tabancayı gösterdi, yedi dolar param vardı, *“Kusura bakmayın, bu kadar”* deyip uzattım. İnanmayıp ceplerimi yokladılar, kolye falan baktılar, *“Bir bu kol saatim var, isterseniz buyurun”* dedim, beğenmediler, *“Dön, arkana bakmadan geldiğin yöne yürü”* dediler. O kadar.

Eve gelince 911’e telefon ettim, soyulduğumu, canımı acıtmadıklarını, bir şey yapılması için değil, yalnızca bilgilendirmek için aradığımı söyledim. **Hattaki kişi olay yerini sordu, “Çocuklar siyah mıydı, beyaz mı?” dedi,** giysilerini tarif etmemi istedi, sonra *“sokağa çık, polis arabası geliyor seni almaya”* dedi.

Arabada arkaya oturdum, öndeki iki polisin biri arabayı kullanıyordu, diğeri sürekli telsizle konuşuyordu. Birkaç sokak gidip durduk, **baktım polisler kaldırımda iki siyahîyi durdurmuş bekletiyorlar. “Bunlar mıydı?” dediler, “Hayır” dedim.** Başka bir yere gittik, orada da titreye titreye iki kişi bekliyor, *“Bunlar da değildi”*. Özetle, o bölgede nerede gençten iki siyahî görmüşlerse gelip görmem için durdurmuş bekletiyorlardı. Hiç aklıma yatmadı, *“Beyler, bunu yapmaya hakkınız var mı? Doğru mu bu?”* gibisinden bir şeyler dedim, arabayı durdurup avaz avaz, küfrün bini bir para bağırmaya başladılar: *“Keyfimizden mi yapıyoruz? Sen soyulma diye yapıyoruz. Senin gibi ‘PC’ler (siyaseten doğrucu) yüzünden oluyor bunlar zaten.” “Beni soyanlar Hispanik olsaydı, beyaz olsaydı ne olacaktı? Bu adamlara derilerinin renginden dolayı potansiyel suçlu muamelesi yapıyorsunuz”* dedim. *“Bırak bu ağızları, kimin yolda adam soyup kimin soymadığını sen de bal gibi biliyorsun”* dediler. *“Öyle olsa da bu yaptığınız çözüm değil, bence suça teşvik”* deyince daha da tepeleri attı, *“Senin gibilere müstahak, gelecek sefere bir de bir yerine bir şey saplasınlar da gör”* deyip telsize *“Bırakın hepsini gitsin, bu adam bozuk çıktı,”* bana da *“H..tir in git”* dediler. Taksiye binecek para da, o saatte bir bankamatikten para çekecek cesaret de kalmadığından, soğuktan dişlerim takırdayarak epeyce bir yol yürüdüm eve varmak için.

Ertesi gün kibar bir polis aradı, o çocuklara rastlarsam hemen aramam için özel bir telefon numarası verdi. Ve de birkaç gün sonra baktım, benimkiler köşedeki parkta oturuyorlar. Yaşları sandığımdan da küçüktü. Sonradan hayatlarına eğri yollarda devam etmiş olmaları büyük olasılık, **ama o gün bunları tutuklatsam başlarına gelecekleri, doğru yolu bulma şanslarını ellerinden büsbütün almış olacağımı düşündüm ve polisi aramadım.** Soygun sırasında hırpalanmış olsaydım da aramaz mıydım acaba? Bilmiyorum. Ama bunun hiç kimseye bir yararı olmazdı, ona hâlâ eminim. **Peki, siz olsaydınız ne yapardınız? –**

www.isteyenokusun.com

Not: Geçtiğimiz pazar günü, bu köşede, Kaan Nazlı'nın Amsterdam'dan yazdığı **Kraliçe Günü oldu mu size Kral Günü başlıklı yazı, yanlışlıkla** Semih Fıncıoğlu adıyla yayımlandı. Siz okurlardan ve her iki yazardan özür diliyoruz.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye Amerika'ya eğitim ihraç edecek

HIDIR GEVİŞ 17.05.2013

WASHINGTON- Eğer şu günlerde **Washington DC**'de olsaydınız, sokakta her an bir Türkiyeliye rastlayabilirdiniz. Başbakan kalabalık bir heyetle buraya geldi, bu birinci sebep, Bahçeşehir Üniversitesi kalabalık bir heyetle buraya geldi bu da ikinci sebep...

Başbakan Washington'a gelebilir, bu alışık olduğumuz bir rutin. Peki, bir üniversite neden burada? Bunun hayırlı bir nedeni var. **Bahçeşehir Üniversitesi, dünyanın pek çok stratejik kentinde olduğu gibi burada da bir eğitim kurumu açtı. Üstelik bu kurumunun, zaman içinde adım adım bağımsız bir üniversiteye dönüştürülmesi hedefleniyor.**

Bu üniversite, bir zamanlar Washington'da sahip olduğu dil okulu aracılığıyla Türkiye ve dünyanın her yerinden gelen öğrencilere hizmet veriyordu ama bundan böyle üniversite olarak hizmet vermek istiyorlar. Bunun da ilk adımı, İstanbul'daki eğitimin bir kısmını Washington'un tam göbeğine inşa ettikleri yeni binaya taşıyarak atıldı. Nasıl olacak, şöyle olacak; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencileri bir eğitim dönemini, burada gelip Amerikalı eğitimdenlerden ders alarak geçirebilecekler.

Çok köklü ve çok iyi üniversitelere sahip bir ülke Amerika. 2011-12 akademik dönemi içinde, **dünyanın farklı ülkelerinden 764 bin 495 öğrenci bu ülkeye eğitim için gelmiş ve 22,7 milyar dolar para bırakmışlar. Müthiş bir gelir... Dolayısıyla dünyaya eğitim satan bir ülke Amerika. İşte böyle rekabetçi bir eğitim pazarına şimdi Türkiyeli bir üniversite de giriyor.** Bu, Türkiye için son derece önemsenmesi gereken bir gelişme. Çünkü anlamı şu: Türkiye artık dünyaya eğitim ihraç edecek.

Bahçeşehir Üniversitesi'nin kampus açılışı bugün, **Egemen Bağış**'ın da katılacağı bir törenle yapılacak. Washington'da, bakanlık binalarının yer aldığı bölgede, Beyaz Ev'in tam burnunun dibinde modern bir bina.

Üniversite yöneticileri, eğitimin konseptini bulundukları ketin özel yapısına göre belirliyorlar. **Berlin'deki kampüslerinde mimarlık ve mühendislik ağırlıklı eğitim veriliyor mesela. Çünkü Berlin bu iki alanda öncü bir kent. Siyasetin merkezi olan Washington'da ise uluslararası siyaset ve siyaset bilimi ağırlıklı bir eğitim verilecek.** Türkiye'den gelecek olan yerli ve yabancı uyruklu öğrenciler, burada bir dönemliğine Amerikalı öğretim görevlileri tarafından eğitilecekler.

"Global yurttaşlar yetiştiriyoruz"

Üniversitenin rektörü **Prof. Dr. Şenay Yalçın**, öğrencilerini artık birer global yurttaş olarak yetiştirmek istediklerini söylüyor. Diyor ki Yıldız, **“Biz Türkiye’nin dünyaya entegrasyonunun altyapısını oluşturuyoruz aslında. Bu anlamda zihinsel entegrasyon çok önemli ve bunu sağlamak da biz eğitimcilerin işi. Entegrasyonda geniş bir vizyona sahip olmak çok önemli. Bu nedenle öğrencilerimize vizyon kazandırmaya çalışıyoruz... Onların kendi kabuğunu kirmalarını, hayal kurabilmelerini ve bunu uygulayabilecek birikime ve özgüvene sahip olmalarını sağlıyoruz.”**

Şenay Bey elzem bir ihtiyaç üzerine kurmuş hedeflerini aslında. Türkiye’nin en çok ihtiyacı olan şey zihinsel entegrasyon. **Orhan Pamuk** dışında global bir markamız yok. O da bir yazar, şirket değil. Global ve yaratıcı markalar yaratmanın önündeki en büyük engel ise eski zihniyet; yani hâlâ dünyadan korkan, büyümekten korkan, şirket içinde çok az yabancı çalışana yer veren, yerlilikten kurtulamayan, kendilerini yenileyemeyen bir mantalitenin, şirket yöneticilerinde hâkim olması. Para var, insan gücü var, var ama bunu yoğurup dünya pazarına sürecektir zihniyette insan az...

Bu nedenle Bahçeşehir kendi öğrencilerine ciddi bir network imkânı da sağlıyor. İngilizce eğitim veriyor olması nedeniyle öğrenciler yabancı öğrencilerle aynı sıralarda eğitim görüyor. Böylece Türkiyeli öğrencilerin dünyanın her yerinden arkadaşları oluyor. İleride mezun olduklarında o ilişkilerini kullanarak, başka ülkelerde yaşayan sınıf arkadaşlarıyla iş yapabilecekler.

Dünyaya Amerika’dan yayılmak

Hatırlatayım, **bir Kore firması olan Samsung, yeni telefon modeli S4’ün dünya lansmanını, geçtiğimiz mart ayında bir Amerikan kentinde, New York’ta yaptı.** Eğer bir dünya şirketi olacaksanız merkez üssünüzün Amerika olması çok önemli. En büyük ve en başarılı global şirketlerin merkez üssü Amerika çünkü. Dolayısıyla burada kendinizi ispatladığınızda ve güç kazandığınızda, artık sizi kimse tutamaz, dünyaya şirketi olursunuz.

Bahçeşehir’in cesaret gösterip büyük emek harcayarak Amerika’da büyümeye karar vermesi desteklenmesi gereken bir adım. Hedeflerine ulaşırlarsa, üniversitenin kurucusu **Enver Yücel, eğitimde Türkiye’nin Kristof Kolomb’u olarak anılır.**

hidirgevis@yahoo.com

[twitter.com/ hidirgevis](https://twitter.com/hidirgevis)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sonradan kent: Washington DC

HIDIR GEVİŞ 19.05.2013

 Sonradan kent: Washington DC Washington sokaklarında dolaşınca, **bazen Boston’da bazen New York’ta bazen de Chicago’da** gibi hissediyorum kendimi. Hepsinden özellikler taşıyor.

Ancak Washington’u Washington yapan asıl özellik, aşırı düzenli ve tertipli olması. Bunun da sebebi var tabii: **kent 1790’larda ülkenin ulusal başkenti olsun diye sıfırdan kuruluyor.** George Washington yasayı

hazırlıyor, Maryland ve Virginia eyaletleri toprak bağışlıyor, yer olarak da Potomak Nehri çevresi seçiliyor. **Ve yepyeni bir kent inşa ediliyor.**

Bu kentte bir turist olarak sıkıntısını çektiğim şey görüntüsüne göre bir yerin lokanta mı mağaza mı ya da başka bir şey mi olduğunu kolay anlayamıyorsunuz. **Yani bizde olduğu gibi herkes canı istediği gibi cafcıflı renkler seçerek, yanıp sönen, hatta başınızın üzerinde sallanan tabelalar asamıyor dükkânına.** Bu konuda sıkı kurallar var. İyi de etmişler. Çünkü bunun en önemli getirisi şu; gözü yormuyor...

Başka özellikleri de var; son derece yeşil bir kent. Parklar, parklar ve parklar. Onun dışında Türkiye şehirlerinde hiç alışık olmadığınız bir şey daha var; **geniş ve yürünesi kaldırımlar ve o kaldırımların ortasına değil kenarlarına dikilmiş seksi ağaçlar.** Bu nedenle burada her sabah 5:00'te kalkıp rahat rahat yürüyüş yapabiliyorum.

Bunun dışında New York'la kıyaslandığında kent merkezindeki lokantalar biraz tuzlu. Ama yemekler harika tabii... Bu tür lokantalar Türkiye'de maalesef pahalı ve kesinlikle aynı lezzetleri bulamıyorsunuz.

Bu defa görüntüsüne göre seçtim lokantaları. **Jaleo dc** diye bir yere girdim. Karidesli bir şey istedim, ah bir geldi, meze tabağı büyüklüğünde... Sonra **scallops** istedim, içinde iki küçük parça vardı. Üstelik biri 14 diğeri 12 küsur dolar. **Doymadım tabii...** Çünkü burası **tapas** lokantaymış, yani meze türü şeyler var. Doyacağım diye daha fazla yiyip hesabı kabartmak yerine, kalktım ve az ilerideki hamburgerciden 9 dolara nefis bir hamburger, patates kızarması yedim.

Gazetecilere saldıran tombik arı

Başbakan'ın da burada olması nedeniyle gazeteciler de buradaydı... Beyaz Ev'in tam karşısındaki küçük parka takıldığınızda pek çok gazeteciyle tanışabilirsiniz. Bir gün ben de gittim. Kocaman siyah tombik arıların rahatsızlık vermesi nedeniyle daha fazla kalamadım ve ayrıldım. Arılar gazetecilerde ne buluyor onu da anlamadım...

Başbakan'ın elitist uçağı

Başbakan nereye gitse bir uçak dolusu da gazeteci götürüyor. Bu gazeteciler hep aynı; yayın yönetmenleri, yayın gruplarının Ankara temsilcileri ve köşe yazarları. **Başbakan'a önerim arada farklı uygulamalar denemesi. Mesela bir sonraki yurtdışı gezisine sadece muhabirleri yanında götürsün.** Bence **yayın yönetmenleri sıkıcıdır, bunaltıyorlardır Başbakan'ı.** Ama Başbakan bu önerdiğim ekiple giderse, daha keyifli bir yolculuk yapma şansı olur. Çünkü tümüyle farklı bir kuşak, farklı yüzler, yani daha halktan, daha samimi, daha ilginç, daha eğlenceli ve daha gazeteciler... Başbakan bir başka gezisine de blogırlar, sosyal medya fenomenleri ve internet medyasından isimleri götürebilir. Hem biraz da farklı insanlar uçağı para vermeden yeni bir ülke görsün... **Yeter, uçak gazetecileri yeterince gezdiler, yeterince şımartıldılar, biraz da başkaları nasiplensin canım... İster istemez insanın gözü kalıyor yani...**

Kayserili Ermeni babanın dekan kızı

Washington DC'de ilginç İnsanlarla tanıştım. **Enver Yücel** ve ekibiyle birlikte **Esther Coopersmith**'in evindeki yemek davetine katıldım. Amerikalı diplomat, sivil toplum kuruluşu temsilciler, işadamları ve üniversitelerden önemli isimler de yemekteydi. Gazeteci olarak da ben ve *Akşam* Gazetesi Yayın Yönetmeni **İsmail Küçükkaya** katıldık...

İşte bu yemekten bazı başlıklar.

- **Amerikan Başkanı Carter döneminde** ABD'nin BM temsilciliğini yapan, Clinton'la da çalışan **Esther Coopersmith**, ilerleyen yaşına rağmen (83 yaşında) hâlâ aktif hâlâ bir şeyler yapmaya çalışıyor.
- **George Washington Üniversitesi** Hukuk Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. **Susan Karamanian**'in babası Kayseri'den göç etmiş bir Ermeni. Baba Karamanian evde Türkçe ve Ermenice konuşuyormuş.
- **Yemekteki servis elemanlarının yaşı 80'in üzerindeydi.** Kaldığım otelin kadın temizlik elemanları da öyle. Burada böyle... Yaş ilerlese de çalışıyorlar.
- **Esther Coopersmith'in oğlu olan Prof. Jonathan Coopersmith**, faks makinelerinin tarihi üzerine çalışıyormuş. Kendisinden faks makinesiyle ilgisi olmayan bir şey öğrendim: **Rus Çarı Çılgın Petro** ülkenin Batılılaşması için pek çok radikal düzenleme yapmış. Bunlardan biri de sakala karşı savaş açmak, hatta sakallılardan vergi bile almış.
- **American Islamic Congress'ten Jill Holcomb**'la tanıştım... Şu anda, Suriyeli Mültecilere yardım için Gaziantep'te bir ofis açma hazırlıkları yürüttüklerini söyledi.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eurovision'un çakma milliyetçiliği

HİDİR GEVİŞ 22.05.2013

 Eurovision'un çakma milliyetçiliği Eurovision giderek tuhaf bir yarışma hâline geliyor. **Farklı ulusların katıldığı ve şarkılarını yarıştırdığı bir yarışma. Bu nedenle biraz milliyetçi duygulara hitap ediyor.** Çoğu insan kendi ülkesi kazansın istiyor. Bağlı olunan bir futbol takımı nasıl tutuluyorsa burada da kendi ülkenizi tutuyorsunuz. Ancak gelin görün ki **işin içyüzünde, tüm bu klişe duyguları bir hiçe çeviren başka şeyler oluyor.** Örneğin bu yıl Azerbaycan yine iyiydi. **Farid Mammadov** şarkısını İngilizce okudu hem de aksansız bir İngilizceyle... Şarkının bestekârı bir Yunanlıydı. Üstelik Azerbaycan'da yaşayan bir Yunanlı da değil, sınır ötesinde yaşıyor. Şarkıya bakıyorsunuz tümüyle Batı formlarında bir pop şarkı. Şarkıcıya bakıyorsunuz, kalın kaşları dışında Azerbaycan'dan geldiğini düşündüren tek bir iz yok. Pantolonu bile Justin Bieber'inkiler gibi...

O hâlde **bu yarışmaya neden ülkeler katılıyor. Bıraksınlar şarkıcılar ülkeleri adına değil, kendi adlarına katılsınlar.** İnsanlarda da boşu boşuna çakma milliyetçi duygular uyandırmasınlar...

BDP'nin Demirperde imajı

Açılımla birlikte BDP'de ne gibi değişiklikler yaşanacağını çok merak ediyorum. Daha doğrusu şimdiden 2015 genel seçimlerinde BDP'nin milletvekili adayı profili nasıl olur sorusunun cevabı kafamı çok kurcalıyor. Öyle ya PKK dönemi BDP'si ile PKK sonrası BDP'sinin aynı olaması beklenemez. **Bu durumda partinin şu an gözde olan pek çok yüzü, yeni BDP'de olmayabilir.**

BDP bugüne kadar biraz eski Demirperde ülkelerindeki asık suratlı devlet partileri gibiydi: Bunu BDP'yi yargılamak ya da suçlamak için söylemiyorum. Mevcut koşulların sertliği ister istemez partiyi de sertleştirdi. **Hâliyle biber gazı yiyen, militanlık yapan, Kürt meselesi ve Kürtler konusunda radikal düşünceleri dillendiren bir partiydi.** Kürtlük meselesi dışında ise ideolojik olarak oldukça eski kafalıydı. **80'lerin sosyalist söylemlerini üzerinde hafif oynayarak bugüne taşıyan ama kadınlara verilen önem konusunda takdiri hak eden bir parti oldu BDP.**

Evet, yukarıda dediğim gibi, bana kalırsa BDP'de alışık olduğumuz pek çok yüz, açılım sonrasında tarihe karışacak. Karışması da iyi olur aslında. **Yeni dönem bu kadar sert ve elektrikli olmayacak bir... Türkiye demokratik yükümlülükleri konusunda çok yol almış olacak iki... Kürtlerin demokratik haklarını tam olarak kazanmış olacaklar üç...** Bu yeni koşullar BDP'nin daha renkli, daha dünyalı ve daha vizyonu geniş yüzleri bünyesine katmasına sebep olabilir. Politikada artık rekabet çok fazla, dolayısıyla BDP hayatta kalmak için bu dönüşümü yaşamak zorunda. Büyük bir ihtimalle Avrupa'da yetişmiş yeni jenerasyon Kürt gençler arasından milletvekili adayları çıkacak: Birkaç dil bilen, dünyaya entegre olmuş, dünya ülkelerinde eğitim görmüş, yabancı kuruluşlarda çalışmış Kürtler olacak bunlar.

WASHINGTON NOTLARI:

Kırık camlı iPhone trendi

Washington'da gençler arasında yeni bir trend başlamış. Trend şu: Kırık camlı iPhone'a sahip olmak. Türkiye'de o kadar değil ama Amerika'da iPhone camını tamir ettirmek bayağı bir para. E çocuğun da ana babasından tamir parası isteyecek yüzü kalmadıysa, mecburen idare etmek zorunda. Kırık camlıların sayısı artınca durum birden moda hâline dönüşmüş. Kırıklar arkadaşlarına, **popomun üzerine oturunca arka cebimdeki telefonumun camı kırıldı demiyorlarmış tabii.** Bunun yerine, herkes kendini adeta bir kahraman gibi gösteren kırılma hikâyeleri uyduruyormuş. Bu nedenle de kırık camlı iPhone'a sahip olmak giderek daha havalı hâle geliyormuş.

Onlar okuyor biz nargile tüttürüyoruz

Washington'da **Georgetow** Üniversitesi kampusuna de uğradım. Okul sonu artık, mezuniyet törenleri yapılıyor ama buna rağmen öğrenciler ellerinde kitap, habire okuyorlar. İstanbul'daki üniversite öğrencilerini ise daha çok cafelerde nargile tüttürüp çay kahveyle sohbet ederken görüyorum. **Bu esnada da Facebook'tan resim paylaşp Twitter'dan ulvi politik yorumlar yapmayı ihmal etmiyorlar.** Bizim öğrenciler kalabalık gruplar hâlinde gezerken onlar tek tabanca dolaşıyorlar. Kalabalık olmuşlarsa ya bir spor faaliyeti için ya da başka ortak bir projeler içindir... İki ülkenin öğrencileri arasındaki en büyük fark da bu; **yalnız olabilme cesareti ve öğrenme konusundaki tutkuları...**

Kazıklı tabure

Gittiğim kentlerde müzelerden daha çok mobilya dükkânlarını gezerim. Yaratıcılığın en iyi uygulandığı alanlardan biridir mobilya sektörü. **Bu nedenle iyi mobilyayı da bir sanat eseri gibi görürüm.** Bu resimde gördükleriniz tabure. Taburenin üzerinde oklavadan biraz daha kalınca ama kısa sopalar var. Sopaların altında

da sünger. **Kazıkların üzerine oturduğunuzda poponuz o kadar rahat ediyor ki tarif edemem. Yaşamak lazım, anlatmakla olmuyor.**

Bu sırrı kimseye vermem

Washington'da devlete ait müzelerin hepsi bedava. Mesela pek çok önemli ressamın eserlerinin yer aldığı muhteşem bir müze olan **Ulusal Sanat Galerisi**'ni bedava gezdim. **Aslında New York'un devlet müzeleri bedava gibi bir şey** ama bunu kimse bilmiyor. İşin bir formülü var tabii. Diyelim ki Metropolitan Müzesi'ni gezmek için 25 dolar gibi bir bilet fiyatı ödemeniz gerekir. Ama dersiniz ki gişe memuruna, ben 1 dolar bağışta bulunmak istiyorum, o zaman sadece 1 dolar ödeyip girebiliyorsunuz müzeye. İnanın bana ve deneyin. Benim gibi temiz kalpli birine inanmayıp da bu durumu test eden ve doğru söylediğimi görenler ise **vicdan azabından kurtulmak için 24 doları zarfa koyup adresime postalayabilirler.**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu bir içki yasağıdır

HIDIR GEVİŞ 26.05.2013

 Bu bir içki yasağıdır Artık güncel **gelişmeleri Twitter'dan izler oldum**. Sadece bu da değil, **toplumun nabzını da oradan tutmaya çalışıyorum. Kim neye kızıyorlar, neye seviniyor, Twitter'da görüyorsunuz**. Ancak Twitter'a bakarak bütün Türkiye'nin ne düşündüğünü görebilir miyiz, ondan çok emin değilim. **Ama şundan eminim: Twitter, bu toplumu doğru okumak için bulabileceğiniz en sağlıklı kaynaklardan biri.** O nedenle, **KONDA gibi araştırma kuruluşlarının** yaptığı kamuoyu araştırmalarını ne kadar ciddiye alıyorsam, Twitter'daki göstergeleri de o kadar ciddiye alıyorum.

Twitter'daki atmosferi ve **ruhi dalgalanmaları sadece ben değil, herkes ciddiye almalı...** Alan alıyor zaten de özellikle de politikacılar ciddiye almalı. **Politikacılar, Twitter'da sadece kendi politikalarının propagandası için bulunmamalılar, orada kendi politikalarının toplumda nasıl bir etki yarattığını görmek için de bulunmalılar.** Twitter canlı bir yer, her şey ânında gelişiyor, tepkiler ânında veriliyor, hemen tartışılıyor... Orada, 140 karakterlik minyatür tezler birkaç dakika içinde başkaları tarafından **RT'lenerek yuvarlanıyor, büyüyor ve bir çığa dönüşüyor...**

Biliyor musunuz bilmiyorum, alkollü içkilerin satışını düzenleyen önerge Meclis'ten geçti. Bu nedenle önceki gün **Twitter adeta yıkıldı**. Bu yasa bir tür alkol yasağı olarak algılandı çünkü... Yazılan tweetlerin hepsi birbirinden kıskırtıcıydı. Bunlar arasında benim tweetlerim de vardı. **Kampanya başlatılabileceğini ve insanların içtikleri biralara teneke kutularını, AK Parti Genel Merkezi'ne postalayabileceklerini yazdım...** Hatta daha da ileri gidip **AK Parti'nin bu yasada emeği geçen isimlerine Gökçeada'nın verilmesini de önerdim.** Orada bağımsız bir koloni kursunlar, istedikleri yasaları çıkarıp, diledikleri gibi yaşasınlar diye... Böylece başkalarının Müslümanlığını ölçme, onların işledikleri günahlarla savaşıma zahmetine girmemiş olurlar.

Neyse efendim... Twitter ahalisi çok kızgındı ama içlerinden bir kesim, Amerika ve Avrupa'daki mevcut içki yasaklarından örnekler verip, **"ne oluyor yahu, olağanüstü bir durum yok, korkmayın şariat gelmiyor, medeni ülkelerde de bu tür yasaklar var"** demeye getiriyordu.

Ben hiç öyle düşünmüyorum. **Bu önergenin, başkalarının hayat tarzına saygıyı ihlal eden ciddi bir girişim olduğunu düşünüyorum.** İçkiyle ilgili düzenlemeler getirilmesini hep savunmuş biriyimdir. Ancak bu önerge, içinde düzenlemeler barındırmakla birlikte aslında ciddi bir alkol yasağı girişimi.

İçkinin **sokak ortasında içilmesinden yana değilim, satışlarda yaş sınırlaması getirilmesinden de yanayım...** Ancak içkiye reklam yasağı getirmek ne demek; ben bir tüketici olarak neden yeni bir ürün çıkarıldığında ya da özel bir kampanya olduğunda bilmeyeyim. Ayrıca akşam 22:00'den sabah 6:00'ya kadar alkollü içki satışını yasaklamak ne demek; gündüz içemeyeceğime göre, amaç akşam içki içilmesini zorlaştırmak. Dizi filmlerde, kliplerde "özendirici" görüntüleri engellemek ne demek; eğer gerçek hayatta içki varsa, dizi filmde olmaması absürtlük değil mi....

Yani aslında bütün bu uygulamalar hayata geçerse, alkollü içkiler hayatımızdan bir anda buharlaşacak, görünmez olacak. İşe bakın ki **40 yılda bir sadece sosyal toplantılarda içen biri olarak, alkolü savunur durumuna düşüyorum.** Uzatmayayım, karıştırmayayım ve şöyle bitireyim: Ayarını tutturamıyorsanız **her şeyin fazlası zarar, aşkın da, ilacın da vitaminin de yemeğin de Twitter'ın da... O hâlde hükümet alkolle neden bu kadar uğraşıyor?..** İnsanlar ister istemez alkollü içkiye karşı bu özel düşmanlıkta dinî referanslar arıyor. Twitter'daki laik kesimi delirten de bu zaten. Bu kesim zaten AK Parti'ye karşı hep temkinliydi. AKP'nin laik yaşam tarzına müdahale edeceğine dair endişelerini hep dile getiriyorlardı. Bizim gibi özgürlükçü demokratlar ise bu endişeleri bir paranoya olarak görüyor ve mizahi bir gülümsemeyle, **"ey laikler, hiçbir problem yok, problem sadece sizdeki AK Parti fobisi"** diyorduk.

Zaman akıp geçti ve niyetler daha da belirginleşti. **Ben toprağın üzerinde yaşayan biri olarak o gün durduğum yerde değilim, dolayısıyla o gün baktığım gibi de bakmıyorum. Ama bazılarının bir o kadarı da toprağın altındaymış, şimdi yeryüzüne çıkıyorlar.**

Dersim'den bir parça şifa

» **Müjgan Halis- (Dersim)-** Dersim'in kadim lokman hekimleri, yapılan bir sempozyumla ilk kez bu kadar geniş çaplı biçimde Dersim il sınırları dışına çıktılar. Atalarından öğrendikleri iyileştirme tekniklerini hâlâ uygulayan lokman hekimler ve dedeler, halk ve kalabalık bir gazeteci grubuna kendilerini tanıttılar.

Bu tanışma, **Dersim Geleneksel İyileştirme ve Şifalı Bitkiler** Sempozyumu'nda yaşandı. 21-22 Mayıs tarihlerinde düzenlenen sempozyum, **Pertek Termal Otel'**de gerçekleştirildi. Böylece düne kadar şiddetle anılan Dersim coğrafyası bu kez geleneksel tıp kültürüyle "ben buradayım" dedi.

Ben de bu sempozyum sayesinde pek çok ilginç bilgi edindim. Dersim kültüründe, birarada yaşayan halklar kendi inanç dünyalarından ve yaşadıkları mekânla ilişkilerinden yola çıkarak, onlara aktarılan bilgiyi saklamış ve geliştirmiş. Örneğin **Venk Köyü akıl hastalarının götürüldüğü** bir ziyaretle tanınıyor. Buraya **hem Gregoryen Ermeniler hem de Kızılbaşlar üç lokmayla gidermiş.** Bunlardan ilki manastıra, ikincisi bu manastıra bakan keşişin evine verilir, sonuncusu da hastanın iyileşeceği ziyarete bırakılmış. Kızılbaş bir hekim ilaçları yaparken,

Ermeni bir hekim de kırık çıkıkçılık bilgisini uygulamış. Yine eski zamanlarda Kureşan ailesinin yaşadığı Korkes Köyü, adeta bir hastane gibi çalışmış.

Dersim, geçmişte olduğu gibi bugün de şifa dağıtmaya devam ediyor. Bunun en modern sembolü ise yeni dönemde kent turizminin önemli bir merkezi olan Pertek Termal Otel. **Ermeni nüfusunun yoğun olduğu 1915 öncesinde, popüler bir iyileştirme merkeziymiş.** Üç yıl önce büyük bir yatırımla turizme kazandırılmış. **Tesisin şifalı suları, egzamadan eklem hastalıklarına, akneden felce, romatizmadan diyabete, böbrek hastalığından raşitizme pek çok hastalığa iyi geliyor.**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sessiz first lady: Nazmiye Demirel

HIDIR GEVİŞ 29.05.2013

 Sessiz first lady: Nazmiye Demirel **Eleanor Roosevelt Amerikan "First Ladies" (Başkan Eşleri) tarihinde özel bir yere sahiptir.** 1940 yılında demokrat parti kongresinde kürsüye çıkmış ve şakır şakır konuşma yapmıştır. Bu anlamda bir ilktir. Üstelik **kocasını Franklin** o zaman henüz başkan adayydı... Bunu yapmak her babayığının harcı değildi tabii... Dile kolay; kadın hakları konusunda çok az yolun alındığı, erkeklerle pek çok konuda henüz eşitliğin sağlanamadığı yıllardı o yıllar...

Evet, Eleanor Hanım'ın bir başkan eşi olarak ne kadar dominant olacağı, daha o gün belli olmuştu. Bu özelliği nedeniyle **hakkında lezbiyen söylentileri bile çıktı.**

Bu hanımefendiden sonra baskın karakterli başka first lady'ler de geldi geçti. **Jackie Kennedy, ve Nancy Reagan gibi isimler çok gözde oldular.** Ancak bu ikisi de aslında kocalarının gölgesinde kaldılar. Onlar daha çok sosyal konular üzerine çalışıyorlardı. **Eski bir film yıldızı olan Nancy uyuşturucu kullanımı konusunda kampanyalar yürüttü. Jackie deseniz çok iyi eğitilmiş, süsüne püsüne düşkün, vitrinde iyi duran bir isimdi...** O da sosyal işlerle ilgilendi... Hani bizim yerli first lady **Semra Özal'ın papatyalılarıyla yaptığı türden işler.**

Ancak Jackie'nin bu moda deliliği şu anki first lady **Michelle Obama**'ya da ilham verdi. Michelle de biliyorsunuz ki giyimiyle kendinden çok söz ettiriyor. **Seçtiği fazlasıyla dikkat çekici renkler, omuz estetiğini ön plana çıkaran hani epeyce de açık saçık modeller, falanlar filanlar...**

Bu anlamda Michelle aslında Jackie ve Eleanor'un karışımıydı. Yani süste püste hiçbir şeyden geri kalmadığı gibi en derin politik konulara ise hiç değilse burnunun ucunu değdirmek isteyecek kadar hırslıydı. Hatta pek çok kişi, onun, kocasından daha akıllı ve daha iyi eğitilmiş olduğu konusunda hemfikir.

İşte bu politik güç konusunda Michelle Obama, **Hillary Clinton**'a çok yaklaşıyor. Her ikisiyle ilgili yapılan espriler de aynı: **Kocalarının kocaları:))**

Yani evet, Amerikalılar başkanlarını yanlarında eşleriyle görmeyi çok severler. Ancak bu first lady'lerin hep biraz ileri gittiğinden, abartılı bir gayret içine girip, kendilerini göstermeye çalışmalarından ve güçlü egolarından

rahatsız olanlar da var. E biraz da öyle zaten. Millet onların kocalarını seçiyor, onları değil. Ama yapacak da bir şey yok; belli etseler de etmeseler de first lady'ler eşlerin arkasındaki gölge güç.

Bu gölge güçlerden biri de Süleyman Demirel'in eşi **Nazmiye Demirel**'di. Vefat etti, Allah rahmet etsin. Aslına bakarsanız Nazmiye Hanım'a gölge güç demek belki de doğru değil. Çünkü neyi ne kadar bildiğini, zekâsının düzeyini vesaire vesaire bilecek verileri sunmadı bize hiç. O nedenle ben kendisini biraz **Barbara Bush**'a benzetirim.

Nazmiye Hanım, zamandaşları olan **Rahşan Ecevit**'ten çok farklıydı... **Rahşan Hanım sarışın kadın Nazmiye Demirel'in tam tersiydi: hem esmer, hem 80'lerin devrimci kız bakımsızlığında, hem de politik olarak donanımlı ve egosu yüksek biriydi...**

Nazmiye Hanım politik olarak iddiasızdı. Ama bakım ve dış görünüş konusunda iddialıydı. Türkiye'nin en kendine özgü first lady'lerinden olan **Semra Özal**, bakım konusunda Nazmiye Hanım'dan çok şey aldı. Elbette aralarındaki farklar benzerliklerden daha çoktu. Bir kere Semra Hanım, harcamayı, eğlenmeyi ve kuralları takmamayı seven bir liseli kız isyankârlığıyla hareket ediyordu. Üstüne üstlük Nazmiye Hanım gibi içe ve eve kapalı biri değildi. Aksine, **Semra Hanım sosyal ilişkilerinde son derce agresif bir isimdi. Ve ayrıca bende hep akşam yemeğinden sonra evine gelen güçlü ve bağımsız bir kadın etkisi yaratmıştır.**

New York alkollü içki yasaları

» **Semih Fıncıoğlu- (New York)-** Türkiye'deki yeni alkollü içki yasalarını savunanların pek ayrıntıya girmeden ABD'deki uygulamaları örnek gösterdiklerini okuyorum. Hıdır'ın New York muhabiri olarak bu referansa biraz açıklık getirmemin görevim olduğunu düşündüm.

Öncelikle belirteyim, **"ABD'de uygulama şöyle" demek doğru değil, çünkü burada bu tür konularda kuralları hükümet değil, eyaletler, belediyeler, hattâ nahiyeler belirliyor ve bu kurallar bir bölgeden diğerine çok değişiyor.** Örneğin, turizm ve eğlence geliri yüksek New York'taki kurallar bölgedeki diğer eyaletlere göre daha gevşek ama en büyük kenti Las Vegas olan Nevada eyaletine göre daha sıkı. Ve bu kurallar ekonomik gelişmelere ve kamuoyuna göre zaman içinde değişimden geçiyor.

Bira ABD'de diğer içkilerden farklı, meşrubata yakın bir statüye sahip. New York eyaletinde bira bakkallarda ve marketlerde, şarap ve diğer içkiler yalnızca lisanslı içki dükkânlarında satılıyor. Yakın geçmişte şarabın da marketlerde satılabilmesi için bir yasa teklifi sunuldu, içki dükkânı sahipleri kıyameti koparınca geri çekildi. Bira çoğu yerde her gün, her saatte alınabiliyor. Buna karşılık, içki dükkânları gece yarısından sabah 9:00'a kadar satış yapamıyor, pazar günleri de öğlen 12:00'de açılıp akşam 21:00'de kapanıyor (eskiden pazar günleri alkollü içki satışı bütünüyle yasaktı, değişti). Eyaletin büyük bölümünde lokanta ve barlarda sabah saat 4:00'ten 8:00'e kadar içki servisi yapmak yasak. Amacın gece hayatında bir kapanış noktası saptayıp düzen sağlamak olduğu söyleniyor.

New York şehrinde sokak, park gibi halka açık yerlerde bira da dâhil alkollü içki içmek ve açık içki şişesi bulundurmak yasak (o nedenle bira kutusu kesekâğıdından çıkarılmadan içilir, çünkü **polis gelip "torbada ne var, göster bakayım" deme hakkı yok).**

Yerleşim yerlerinin geniş alanlara yayılması nedeniyle ABD otomobile çok bağımlı, dolayısıyla içkili araba kullanımı da çok ciddi bir sorun ve bunu önlemek için büyük çaba harcanıyor. Örneğin, arabada açık içki şişesi bulundurmak yasak. **ABD genelinde alkollü içki içme yaş sınırı 21.** Bu yaşın altındaki birine içki satılması da,

bu kişinin içmek amacıyla içki bulundurması da suç sayılıyor. New York'ta 21 yaşından küçük biri bir lokanta ya da barda ancak 21'inden büyük birisiyle birlikte ise, o kişinin ısmarlayıp verdiği içkiyi içebiliyor. New York şehrinde araba ehliyeti alma yaşı 17 (eyaletin bazı bölgelerinde bu 16). Ancak, 21 yaşın altındaki sürücülerin alkollü olması konusunda **"sıfır tolerans yasaları"** uygulanıyor, yüzde 0,02 alkol düzeyi bile ehliyete el konulması için yeterli neden sayılıyor. Ayrıca ABD'de kişi başına alkol tüketimi kabaca yılda dokuz litre civarında (Türkiye'de 1,5 litre). Dünya sıralamasında her zaman için ABD'den daha fazla içki içilen en az yirmi ülke olduğu görülüyor. www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mobil isyan

HIDIR GEVİŞ 02.06.2013

 Mobil isyan Bu başlık kabarmış duygularla atılmış gelişigüzel bir başlık değil. Özellikle son birkaç gündür **Taksim Gezi Parkı'nda yaşanan olaylar küçümsenecek gibi değil**. Akademisyenlerin ciddiye alması gereken sosyolojik bir olay. Daha şimdiden Türkiye'de 10'un üzerinde ile sızdı... Bununla da kalmadı yurtdışına da sızdı. Amerika'nın çeşitli kentlerinde **Gezi Baharı**'yla dayanışma toplantıları düzenleniyor, gruplar *Facebook*'ta örgütleniyor, her şey ışık hızıyla yayılıyor.

Yabancı basın da gelişmeleri anında idrak etti. Çünkü Taksim'de bulunan eylemciler, tanıdıkları yabancı gazeteci ve medya kuruluşlarının *Twitter* hesaplarına, İngilizce mesajlar attılar. Dolayısıyla dünya medyasının da gözü ânında olay yerine çevrildi. Önceki **gün CNN'in ana sayfasındaydı Gezi eylemleri**. Dün bütün büyük gazetelerdeydi. **Viral haberciliğin yeni öncüsü NowThis.com'un da dünkü ilk haberi**di.

Ben hasta anneme bakmak için İstanbul dışındayım. Dolayısıyla Taksim'de değildim. Önceki günkü gelişmeleri *Twitter*'dan sanal olarak izledim, eyleme bir anlamda sanal olarak ben de katıldım...

İşte gözlemlerim:

Türkiye halkı böyle bir dayanışma görmedi. Polisin hangi sokakları kestiği, nerede boşluklar olduğu, internetin çektiği noktalar, atılan ve RT yapılarak çoğaltılan twitlerle saniyede yayılıyordu. Dolayısıyla **kendi kendini otomatize etmiş bir ordu gibiydi eylemciler**.

Polisin göstericilere nasıl vahşice saldırdığını yine atılan twitlerle, paylaşılan fotoğraf ve videolarla öğrendik. **Yani gazeteciye hiç gerek yoktu. Ellerindeki mobil cihazlarla, yurttaşların kendisi birer gazeteci olmuştu**.

Twitter'dan eylemleri izleyenler **OccupyGezi, DirenGezi, direngaziparki, GeziParkıCanlaBaşla, Her Yer Taksim Her Yer Direniş** gibi etiketlere tıklayarak sadece eylemlerle ilgili yazılan twitleri görüyordu. Müthiş iyi işleyen bir haberleşme ağı kurulmuştu.

Beyaz TV’de eylemcileri saldırgan olarak gösteren ve aralarında **bu gazetenin eski yazarı Kütahyalı’nın** da bulunduğu bir grubun program yaptığını yine dolaşan twitlerden öğreniyorduk... Ve bir twitdaşın onlar için yazdığı; “allah belanızı versin” yorumunu da...

Televizyonlar, olan bitene karşı çok sessizdi: hatta gazeteci **Yavuz Baydar**, Taksim Meydanı’nın burnunun dibinde olan *HaberTürk* için şöyle bir yorum yaptı: **“Olayların ortasındaki görkemli Habertürk TV’de delilik, şizofreni vs. üzerine canlı yayın sürüyor. Günün anlamına uygun, Tavsiye edilir.”** Gaziantep’te yaşayan yazar- akademisyen **Ahmet Aslan** ise *Show TV*’nin yayınına ti’ye alıyor: **“Şu an ‘millele hizmet yolunda’ var. Şaka değil gerçek”** diye yazıyordu.

İnternet medyası televizyonlar gibi duyarsız değildi. TV’ler duyarsız olsa ne olur, Bilgi Üniversitesi’nden **Erkan Saka**’nın twitinden Norveç televizyonunun (**Vgtno**) Taksim’den canlı yayın yaptığını öğreniyorduk.

Farklı siyasi kesimlerin tek bir ortak ruh etrafında birleştiği Gezi Baharı eylemlerinde, dayanışma müthişti. Ünlüler de ünsüzler de bu dayanışma zincirinin halkaları arasındaydı. *GQ Türkiye* yazarı **Yiğit Karaahmet**, soğuk limonata yaptığını, isteyen yaralıların dinlenmek ve duş almak için evine gelebileceğini yazıyordu. **Serra Köker** adlı bir vatandaş, biber gazından korunmanın yollarıyla ilgili yol gösteren bir linki paylaşıyordu. **Alin İnkaya** duş almak yemek yemek ve doktor ihtiyacı olanları evine çağırıyordu. **Filiz Telek** ise “*Parası biten ve aç olan kardeşlerimi Toro ya beklerim Hersey limitsiz ve ücretsizdir*” diye yazıyordu. **Aktivist yurttaş gazeteci grubu Ötekilerin Postası** ise gaz maskesine ve doktora ihtiyacı olanlar için gönüllü hizmet veren kişilerin telefonlarını twitliyordu. Siyasetten uzak durmaya çalışan Popüler şarkıcılar bile kendini tutamamışlardı. **Yeşim Salkım** eylemcilere yararı olacak twitleri RT ederek yayıyordu. **Divan Otel ve Harbiye Orduevi** yetkilileri polis şiddeti nedeniyle yaralananları içeri alıp, yardım ediyorlardı. **Ece Dorsay** “**İstanbul ayaklar altında**” adlı bir videoyu *YouTube*’a yüklüyordu.

Bitirelim artık ve soralım: **Peki bütün bunlar neden oldu?** Cevabını ben vereyim: **İnsanların seviştiği, öpüştüğü, çocuklarını gezdirdiği, gençliğinde yürüdüğü bir parkı zorla yok etmeye kalktığınız için oldu.** Pis bir beton yığınına dönüşen İstanbul’un nadide bir yeşil alanını açgözlülüğünüze kurban etmek istediğiniz için oldu. Bütün bunlara duyarlılık gösteren **İstanbul halkının hislerini küçümsediğiniz için oldu. Peki, olaylar neden bu kadar büyüdü?** Çünkü polis baskısı ve yetkililerin küstah tutumu, insanların içinde bastırıldığı öfkeyi patlattı.

Başöğretmen gibi **halka parmak sallarsanız, kürtajdır, içki yasağıdır, köprülere katliamcı padişah ismi vermesidir, tamgaz gider ve gelen tepkilere de aldırma**zsanız, olacağı budur...

AKP’li başkan: Kentime kilit vuracaklar

Geçen hafta sonunu **Side**’de geçirdim. Benden daha iyi biliyorsunuzdur. Antalya yöresinin en köklü turizm bölgesi Side. Bu nedenle diğer bölgelere de öncülük etmiş güzel bir sahil kasabası. Side’yi diğer Antalya sahil bölgelerinden ayıran en önemli özelliklerden biri ise bir antik kentin tam içinde yer alıyor olması.

Kaldığım otelin emektar güvenlik görevlisiyle sohbet ettik, “*Bu otele 20 yıldır sürekli gelen müşteriler var*” diyor. Sahil boyunca biraz yürüdüğümde ve turistlerle konuştuğumda anlıyorum ki **Amerikan emeklileri için Florida neyse Alman emeklileri için de Side öyle bir yer.**

Side'deyken kente canlılık kazandıran **Airshow** etkinliğine de tanık oldum. Dünyanın farklı ülkelerinden gelen pilotlar birbirinden farklı uçak modelleriyle Side'nin mavi gökyüzünde akrobatik gösteriler yaptılar. Side için göğüs kabartıcı bir etkinlik, bravo.

Buranın genç ve zinde Belediye başkanıyla **A. Kadir Uçar**'la da tanıştım, birlikte antik kentte büyük uğraşlarla yeniden ayağa kaldırılan **Thyke** Tapınağı'nı gezdik. Başkan biraz üzüntülüydü çünkü Side belediyesi Büyükşehir Yasası nedeniyle Manavgat'a bağlanacak. Biraz isyankâr konuşuyor başkan, **"Doğup büyüdüğüm kentimi kapatacaklar. Side'nin geçmişten gelen bir turizm, tarih ve kültür deneyimi var; şimdi böyle bir yeri Manavgat'a bağlayacaklar, oradan burası nasıl yönetilir ki."**

Eee... Ne düşünüyorsunuz, sizce başkan haksız mı...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gençlik 80 model demokrasiyi takmaz

HIDIR GEVİŞ 05.06.2013

Gençlik 80 model demokrasiyi takmaz Bir kuzenim var, lise 1. sınıf öğrencisi ama daha şimdiden neredeyse benim gördüğüm ülke sayısı kadar ülke gördü. Kuzenim gibi pek çok genç var... Okul turlarıyla, aileleriyle yurtdışına giden... Ya da **öğrenci değişim programlarıyla oralarda uzun süreli kalan...**

Şimdi bakıyorsunuz, **Türkiyeli aileler Avrupa ülkelerinden daha çok öğrenciyi Amerika'ya okumaya gönderiyor.**

Bu neyi gösteriyor; şunu gösteriyor: **Gençler Batı ülkeleriyle yakın temas içinde yetişiyor.** Onların sahip olduğu standartları bizzat yaşayıp tecrübe ediniyor...

Ülke dışına gidemeyenler peki... Onlar da internet yoluyla çıkış yapıyorlar... Odalarında, laptopları, tabletleri ve cep telefonlarıyla farklı bir dünya kuruyorlar kendilerine. **Dünyanın farklı ülkelerinden akan video, makale, oyun, film ve dizilerle besleniyorlar.**

Dünyaya entegre bir gençlik var yani... Hâliyle bu gençliğin beklentileri de yüksek...

Ancak **iktidar bu gençlere neredeyse 80 model, otoriter bir "demokrasiyi" kabul ettirmeye çalışıyor.** Etmezler... Çok zor... **İçkisine karış, kürtajına karış, rujuna karış...** Eee, nereye kadar böyle... Bu **gençler daha fazla hak ve özgürlük talep ederken siz onların elindekileri kısıtlıyorsunuz...** Şimdi bu gençler size nasıl güvenecek. Hâliyle, **iktidar biraz daha güç kazandığında benim daha fazla özgürlüğüm gidecek** diye düşünüyor.

Geçenlerde havaalanında **İranlı genç bir mühendisle karşılaştım. Efes'ini yudumlayarak şöyle demişti;** özgürlük çok temel bir ihtiyaç, hava kadar su kadar... İşim iyi, iyi de kazanıyorum ama sırf özgürlük için yabancı bir ülkeye yerleşmek istiyorum.

Şimdi Gezi Parkı'nda başlayan ve bir **Gezi Baharı'na dönüşen** harekete katılan gençler de bunu istiyor, özgürlük... Ancak Başbakan basın toplantısında ekonomik verilerden bahsederek, **ah siz nankörler** demeye getiriyor.

Sadece yaşam tarzı savunması da değil: **Gençler demokrasiyi dolu dolu solumak istiyor. Gezi Baharı bu nedenle bu kadar yayıldı ve büyüdü. Park sorunundan çıktı ve ciddi bir demokrasi hareketine dönüştü.**

Siz insanların gözünün içine baka baka o parkı yok etmeye ve AVM (ya da her neyse) yapmaya çalışırsanız, medya üzerinde baskı kurup işten gazeteci attırırsanız, medya patronlarıyla ihale pazarlıkları yaparsanız, bu yapılanlar unutulur mu ya da görmezden gelinir mi... İnsanlar, hiçbir şeye kör olmaz, unutmaz, en fazla sineye çeker.

İşte o sineye çekenler şimdi patladı... Barışçı gösteri yapan çocuklara, polis kuvvetleri vahşice saldırdı. Şimdi bütün millet çocuklarını korumak, onların geleceğini ve demokrasiyi korumak için sokaklarda. Adalet istiyorlar, baskıdan rahatsızlık duyuyorlar.

O çocuklar ne yaptı gördünüz; **NTV** ve **Habertürk** gibi televizyonların önünde toplandı. **Bizden haber saklıyorsunuz** dediler, **bizi görmezden geliyorsunuz** dediler. Bu televizyonlar için ciddi bir utançtır.

O çocuklar ne yaptı gördünüz; **NTV'nin patronu Ferit Şahenk'e** kızdılar *Twitter*'da örgütlenip, Şahenk'in sahibi olduğu Garanti Bankası'ndan paralarını çektiler ve bankanın hisselerini düşürmeye çalıştılar.

O çocuklar ne yaptı gördünüz; Başbakan'a sadece onun işitmek istediği soruları soran bir gazeteciyi sosyal medyada rezil ettiler.

Ve o çocuklar şimdi kendi medyalarını kurdular... **istanbuldaneoluyor.com** adlı web sitelerine her bilgiyi derli toplu koyuyorlar. Bir yandan *Twitter*'dan bir yandan *YouTube* kanalından yayın yapıyorlar... **Medya istediği kadar görmezden gelsin şimdi, kaç yazar.**

Gezi Baharı Türkiye'de de dünyada da eşi benzeri görülmemiş bir hareket, kendine özgü bir model... Düşünün, gençler eylem yaptıkları alanı temizliyor, yiyecek alıp ücretsiz olarak ihtiyacı olanlara dağıtıyor. Provokasyonları ve kara propagandayı önlemek, sağlıklı bilgi akışını sağlamak için harekete geçiyor. **Yok böyle bir dayanışma ve mücadele örneği dünyada.**

'Tarafsız Bölge'deki absürtlük

Ben de yakın geçmişte bir televizyonda tartışma programı yönettim. Buna rağmen bu tür programları hep biraz garip bulurum. Garip olan şu; aynı isimler neredeyse her kanalda boy gösteriyor. Bu durum öyle bir hâl aldı ki bu isimlerin arasına yeni yüzlerin girmesi imkânsızlaştı. Önceki akşam **CNN Türk'te Tarafsız Bölge** vardı ve Gezi Baharı tartışılıyordu. Konuklar yine bildik isimlerdi: **Oral Çalışlar, Deniz Ülke Arıboğan, Ahmet İnsel...**

Anlamadığım **gençlerin başlattığı bir hareketi sen neden çıkıp bu eski kuşak beyefendilere soruyorsun**, onların bu işle ne alakaları var. Çıkarsana barışçıl eylemleriyle dünyada hayranlık uyandıran eylemci gençleri; konuştursana onları... Çıkarsana **bu işi Twitter'da en iyi analiz eden Fatih Aker gibi fenomenleri**. Sonra tabii oturup ağlaşırsınız, izlenmiyoruz diye, bu yayıncılık anlayışıyla zor izlenirsiniz.

Takvim gazetesi beni hedef gösteriyor

Takvim gazetesi, kendi internet sitesinde aralarında benim de olduğum gazeteci ve sanatçıların twitlerinden alıntı yapıp, **“Sosyal medyada ünlü tahrik”** başlığıyla yayınlıyor. *Takvim* eğer AK Parti’nin operasyon yayınıysa yakışır... Ancak gazetecilik adına bunu yapıyorlarsa, gençlere gazeteciliği öğreten biri olarak söyleyeyim: Böyle bir gazetecilik yok, bunun adına hedef gösterme denir, manipülasyon denir, **Ergenekon style kara propaganda gazeteciliği denir.**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın en fotojenik eylemi

HIDIR GEVİŞ 07.06.2013

Geçen gün, **New York’ta yaşayan** Amerikalı bir arkadaşım **Skype üzerinden görüntülü sohbet ediyoruz.** Bana **Washington Post** gazetesinin 4 haziran tarihli 1. sayfasını gösteriyor. **Manşet haberde kocaman bir fotoğraf var; bir Hollywood filminin afişi gibi duruyor** ama değil. Akşam karanlığı... Yerinden sökülmüş kaldırım taşlarının oluşturduğu yığın üzerinde ayakta durmuş kızlı-erkekli bir grup genç... Sarıya çalan bir ışık vurmuş üzerlerine... Yer yer mavi ve pembe renkler de var... Birinin üzerinde şort pantolonu, biri sırt çantalı, birinin kol kasları ön planda, en soldaki genç kız son derece fit, birinin suratında gaz maskesi, çoğunun ağız ve burnunu kapatan minik maskeler...

Arkadaşımin ilk yorumu şuydu: **Sizin gençler bayağı bayağı hoş ve havalılar, çok da yaratıcı...**

Bu yorum size önemsiz öylesine bir detay olarak gelebilir ama burada çok önemli bir giz var...

Nedir bu giz...

Gazeteciler çok iyi bilir. Bazen muhabir, gittiği bir haberi metne döktüğünde, o haberin çok da bir değeri olmayabilir. Editörler haberi gazete sayfasının bir köşesine küçücük girer ya da çöpe atarlar. Ancak o metinle ilgili **bakılası bir fotoğraf varsa**, haber gazete sayfasına kesin girer, hatta büyücek bir yer bile kaplayabilir.

Çünkü **bazı haberler böyledir; fotojeniktir.**

İstanbul Taksim’de başlayıp, eşzamanlı olarak bütün Türkiye’ye ve dünya şehirlerine yayılan Gezi Baharı eylemleri için de aynı şeyi söyleyebiliriz. **Bir haber metni olarak çok güçlü tamam, çok orijinal tamam ama çok da fotojenik.**

Hatta biraz daha iddialı olabilir, daha da ileri gidebilirim. **Gezi Baharı, dünyanın belki de gelmiş geçmiş en fotojenik toplumsal dalgası.**

Bugüne kadar gerçekleşmiş **bütün kitlesel hareketleri, devrimleri bir bir aklınıza getirin. Her biri aklınıza hep bir resimle, bir sembolle gelecektir.** Bu sembollerin çoğunu o hareketi yönlendiren liderlerin kendisi oluşturur. **Yakışıklı Che Guevara resimleri Küba’nın sosyalist mücadelesini simgeler...** İsimleri siz sayın artık: **Hitler, Mao, Öcalan ve Stalin...** Hepsi farklı farklı kitlesel hareketlerin sembolü oldular.

Ancak bir **lider figürü değil, kolektif bir sembolle anılan hareketler o kadar çok değildir**. 1700'lerin sonundaki **Fransız devriminin sembolü Eugène Delacroix'e ait halka yol gösteren özgürlük tablosudur**. 68 gençlik hareketinin sembolü savaşıma seviş işaretidir, Filistin'deki bağımsızlık mücadelesinin sembolü taş atan çocuk görüntüleridir. İnternet ortamında politik robin hood'luk yapanların simgesi, **Anonymous grubunun kullandığı tebessüm eden beyaz yüzlü adam maskesidir**.

Gezi Baharı'nın en ilham verici sembolü ise **suratına biber gazı püskürtüldüğü sırada saçları havaya diklenen kırmızı elbiseli genç kadın fotoğrafı oldu**. Hep polis vahşetini çok iyi ifade etmesi hem de **The Lady in Red (Kırmızılı kadın)** filmindeki bir sahneyi çağrıştırdığı için bu kare bir fenomen oldu. Her çeşit grafiği yapıldı, tişörtleri basıldı, hatta hatıra fotoğrafı çektiler panosu bile yapıldı.

Ancak Gezi Baharı'nı sembolize eden **Kırmızılı Kadın** dışında pek çok yaratıcı ve ilginç fotoğraf da ortaya çıktı. Bu nedenle bütün dünya sosyal medyası, televizyonu, internet medyası ve yazılı basınında bu kadar yaygınlık kazandı Gezi Parkı hareketi. **Çünkü bu görsellikler bir anlamda hareketin sanat dili oldu. İçinde koreografi vardı, fotoğraf vardı, graffiti vardı, moda vardı...**

Evet, gençlerin parkta, yere yazdığı **"Ay gerçekten devrim oldu"** yazısı... Parkta açılan kütüphane... **Kandil kutlamasının, savaşıma seviş işareti** üzerine yazılması... Ankara'da park bankında oturan heykelin suratına asılmış maske... Parkta yoga dersi... **Polise kitap okuyan genç...** Duvarda çizilmiş ve hatıra resmi çekebileceğiniz **Erdoğan grafiği**... Parktaki çadırın üzerine yazılı: **Gezi Rezidans...** Yere yazılı "Gazdan korksaydık osurmazdık"... **Gaz maskeli Twitter kuşu** grafiği... Yüzünde gaz maskesi, cep telefonundan bir şeyler yazan genç kız... Duvardaki **"Mustafa Keser'in askerleriyiz"** yazısı... Yine duvardaki, "Devrim televizyondan değil Twitter'dan olacak" sloganı... Gaz maskesiyle dans eden derviş... Gaz maskesiyle sokaklarda el ele dolaşan sevgililer, bin bir çeşit el yapımı gaz maskesi...

Yani gençler siyasal bir eylem yaparken kendi sanatlarını da oluşturdular. Bu yapılanlar, yaratıcılıkta New York'taki sanat galerilerinde yer alan enstalasyon çalışmalarından daha öndeler.

Şimdi bütün dünya, bu en politik, barışçı ve canlı enstalasyon çalışmalarını büyük bir heyecanla izliyor, destekliyor...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gündüz ben akşam Süpermen

HIDIR GEVİŞ 09.06.2013

 Gündüz ben akşam Süpermen "Bizler sabahları **Clark Kent** akşamları ise **Süpermen'iz**." Bu bir makale başlığı. Erkek dergisi GQ'nun, İngiliz web versiyonunda yayınlanan bir makale...

Aslında bu çarpıcı söz, İstanbul'da yaşayan bir avukata ait. **Gündüzleri herkes gibi işe giden akşamları ise arkadaşlarıyla biraraya gelip Taksim'de Gezi eylemlerine katılan bir avukat.**

28 mayısta **Taksim Gezi Parkı'nda gösterilerin başlamasından** bu yana böyle... **Hayatı Superman filminden farksız olmuş bu avukatın.** Ve diğer eylemci arkadaşlarının da... Hatırlarsınız, filmin kahramanı, Clark herkes gibi işinde gücünde biridir. Ancak acil yardıma ihtiyacı olan birini gördüğünde, en yakın **telefon kulübesinde üzerini değiştirir ve bambaşka birine dönüşür:** Süpermen'e... İş bittiğinde ise hiçbir şey olmamış gibi yeniden normal hayatına, işine gücüne geri döner...

Türkiye'nin dört bir yanına yayılan kadınlı erkekli eylemcilerin durumu da biraz böyle aslında. **Gündüz çalışıyor, okuluna gidiyor ama gece eylemlere katılarak kendilerinden bir kahraman yaratıyorlar...** Gündüz başka biri, akşam başka biri oluyorlar.

Aslında hayatta kalmak ve dilediğini yerine getirebilmek için pozitif şizofreni kaçınılmaz bir şey. Şizofreni derken olayı psikolojik boyutuyla algılamayın. Bu bir sosyal şizofreni. Baskı toplumlarına özgü bir şey. İnsan aynı insan ama yaşamı ikiye bölünüyor. Her ikisinde de farklı davranışlar gösteriyor. Bir hayatında yapamadığını saklı hayatında yapıyor.

Gezi Baharı eylemlerine katılan pek çok insan da haksızlığa karşı duruyor olmanın verdiği motivasyonla belki daha dayanışmacı, daha heyecanlı, daha eğlenceli daha anlayışlı hatta daha mutlu oluyorlar. Karşılaştıkları ya da karşılaşacakları polis şiddeti bile onların bu ruh hâline darbe vurmaya yetmiyor... Yoksa GQ'ya mülakat veren o avukat başka nasıl eylemlere her Allah'ın günü iştirak edebilirdi...

Merak ediyorum; Başbakanlık ofisinde sabah sekiz akşam beş mesai yapan, kurallara uyumlu, sessiz ve sakin memurlar, akşam Kızılay'a uzuyorlar mı... Meydanda neşeli ve heyecanlı bir kahramana dönüşüyorlar mı...

Özgüven ve ses tonu üzerine

» **Semih Frıncioğlu- (New York)-** Bir zamanlar benim **New York'taki ev halkı Türkçe konuşurken epeyce davudî çıkan sesimin İngilizce konuştuğumda tizleşiverdiğini öne sürmüştü.** Kendime ve başka yabancılara biraz kulak kabartınca gerçekten de arada böyle bir perde farklılaşması olduğunu görmüştüm. Uzun zamandır evdekiler de, ben de bu farkı duyamıyoruz. Sanırım toplumsal niteliklerin dile etkilerini inceleyen **sosyolinguistlerin** savlarına bir kanıt oluşturdum: Burada daha bir yerleşip rahatladıkça, topluma ve dile daha entegre oldukça, İngilizce konuşma perdem anadiliminkiyle aynı kalınlığa düştü.

İnsanların **konusma tonlarındaki farklılaşmaların yalnızca beden yapısına bağlı olmadığı, toplumdaki konumlarıyla, üstlendikleri rollerle yakından ilişkili olduğu artık kesinleşti.** Bunun kadınların erkeklerden daha çok başvurduğu bir gösterge olduğu da oldukça açık. Başta Uzakdoğu toplumları olmak üzere birçok ülkede kadınların tiz, bebeksi sesle konuşmaları itaatkârlık, hanımlık, kibarlık, masumluk, sevimlilik, güzellik gibi niteliklerle özdeşleştiriliyor. **Erkeklerle oranla kadınların yapısı falsetto** (sahte ses) **denen,** ses tellerinin tümü yerine belirli bölgelerini titreştirerek üretilen ses için daha elverişli ama yine de bunu içselleştirmek kolay iş değil.

Benim *falsetto* kullanımı konusunda rastladığım araştırmaların çoğu Japonya'da yer almış ve **kadın-erkek eşitliğinde yol alındıkça kadınların konuşma tonlarında çok belirgin bir kalınlaşma olduğu saptanmış.** Yönetici ya da patron konumundaki kadınların büyük çoğunluğunun doğal (*modal*) tonda konuştuğu, resepsiyonist, garson, asansör operatörü gibi mesleklerdeki de hâlâ *falsetto* kullandığı söyleniyor. **Bir**

araştırmada Tokyo metrosunun son elli yılda kadın sesleriyle kaydedilmiş anonsları karşılaştırılmış ve tonda ciddî bir kalınlaşma yer aldığı saptanmış.

Ben günlük yaşantıdaki gözlemlerime dayanarak bu konunun Türkiye için de geçerli olduğunu düşünüyorum ve bir araştırma yapılsa benzer sonuçlara ulaşılacağını sanıyorum. Örneğın, Tokyo metrosundaki ton kalınlaşması en azından **THY anonslarında** da gerçekleşti: Birkaç yıl öncesine kadar kayıtlı anonsların İngilizcesini okuyan kadın sesiyle Türkçesini okuyan ses arasında çok çarpıcı bir perde farkı olurdu, bu neredeyse kayboldu gibi. www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yandaş mitleri

HIDIR GEVİŞ 12.06.2013

 Yandaş mitleri Gezi Parkı eylemleri başladığından beri **AK Partililer ısrarla başını kumdan çıkartmıyorlar**. Yani gerçeklerle bir türlü yüzleşmek istemiyorlar. Yüzleşmeyi bir tür yenilgi, başarısızlık olarak algılıyor olabilirler.

“Acaba hata bende olabilir mi” demeye cesaret edemeyenler, sürekli başkalarını suçlar. **Yalçın Akdoğan** gibi (Erdoğan'ın başdanışmanı) zeki bir insanın tutumu bile şimdilik bu. İşte bu tutum tüm AK Partililer'e nüfus etmiş durumda. Oysa kibirli yaklaşımlarına bir son verip gerçeklerle yüzleşseler, her şey çabuk çözülecek ve bu iş de bir yerde noktalanacak. Sonuçta uzlaşma olursa, bundan hem hükümet hem Türkiye halkı kazançlı çıkar.

Gezi meselesinde AK Partililer'in gözünü bağlayan birtakım **mitler** (gerçek olmayan, hayalî inanışlar...) var. Bu mitleri imal edip sosyal medyada dolaşıma sokan ve sonra da inanan yine kendileri. **Peki, o mitler neler?**

Aşağıda...

1) Erdoğan'ı yemeye çalışıyorlar. Eylemciler insan yemiyor... AKP yanlıları, “Erdoğan'ı yedirmeyiz” sloganları atarak kendi elleriyle Erdoğan'ı Mübarek gibi diktatörlerle eşleştiriyorlar.

2) Uluslararası komplo. Bu tez, **Cemil Ertem** gibi ekonomi-politik senkronizasyonunu olmadık meselelere giydirip, karikatürize eden kafalardan yayıldı. Faiz lobisi olarak nam saldı. Oysa Gezi, kendi kendine, yuvarlanan kartopu gibi büyüyen, hatalarıyla, günahlarıyla her milimi şeffaf ilerleyen bir hareket. İşin bu noktaya gelmesinin tek sebebi ise hükümetin göstericilere karşı umursamazcı politikası.

3) İnternette yanlış bilgiler yayılıyor. Yayılıyor ama dezenformasyon ânında deşifre ediliyor. Yanlış bir bilgi internet üzerinde ancak birkaç saat yaşayabiliyor, sonra kalabalıkların otomasyona bağlanmış işbirliğiyle imha ediliyor.

4) Bunlar krizden darbe devşiriyor. Bu konuda AKP goygoycusu **Yiğit Bulut**'a bakılsın; orduyu olayları bastırmak için göreve çağıran o. Bu sadece demokratik bir başkaldırı. Siyaset bilimci **Hatem Ete**'nin dediği gibi bu insanların talep ve kaygılarını siyasete taşıyacak bir muhalefet partisi yok, o nedenle sokaktalar.

5) 6-7 Eylül olaylarını andırıyor. Azınlık mallarının yağmalandığı 6-7 Eylül benzetmesi absürt. Üzgünüm ama göstericiler esnafla çok iyi geçiniyor, zararlar karşısında özür bile dilediler.

6) Hepsi ulusalcı beyaz Türk, Kürtler yanaşmıyor. Hayır, her renkten insan var. Olayın kahramanı **Sırrı Süreyya Önder** bir Kürt partisinin vekili. Beyaz Türk'ü, beyaz Kürd'ü, Atatürkçüsü, solcusu, sosyalisti, muhafazakârı, eşcinseli, hepsi omuz omuza...

7) Bunlar İslam düşmanı, camide içki içiyor, türbanlılara saldırıyorlar. Parkta namaz kılanları sosyalistler koruyor. Türbanlı gençler de var. Camide içiyorlar haberi yalan çıktı. Başka semtlerde türbanlı kadınlara yönelik taciz söylentilerine karşı ânında önlemler alındı.

8) Seçimle gelen seçimle gider. Kızgınlıkla Erdoğan istifa sloganları atılabilir ama kimsenin şimdilik erken seçim umurunda değil, sadece taleplerinin ciddiye alınmasını istiyorlar.

9) Ama eskiden de Gezi Parkı'nda bina vardı. Evet New York'un göbeğindeki Central Park'ın yerinde de eskiden binalar vardı ama yıktırıldı ve park yapıldı. 1900'lerden beri o parka kimse dokunmuyor.

10) Ülke kaosa sürükleniyor, para kaybediyoruz. Haklı bir şikâyet ama olaylara son vermek iktidarın elinde: Halkın taleplerine duyarlı olduğunda her şey bitecek...

Hayat ağacı efsanemiz...

» **Buket Uzuner- (İstanbul)-** Yabancı yazar ve gazeteci arkadaşlarım sanki sözleşmiş gibi bir haftadır bana hep aynı soruyu soruyorlar: **“Türkiye’deki Gezi Parkı gösterileri sahiden bir ağaç yüzünden mi başladı?”** Aralarında çevreci ve Yeşiller partili olanların da bulunduğu bu insanların şaşkınlıkları, ağacı küçümsemeleri nedeniyle değil, sadece çevre ve tabiat korumasına dair şimdiye kadar Türkiye’den hiçbir duyarlılık hareketiyle karşılaşmadıkları için olabilir. İçlerinde daha önce Türkiye’yi ziyaret etmiş olanların yemekleri ve misafirperverliğini çok övdükleri şehirlerimizin yeşilliksiz, parksız, sahillerimizin de betonlaşmışlığından nezaketle şikâyet ettiklerini hiç unutmuyorum.

“Evet, Gezi Parkı gösterileri ağaç yüzünden başladı” diye, yanıtlıyorum onları. “Siz şimdi bizim paraya ve betona hayranlığımızın tabiata olan sevgimizden büyük görüldüğüne aldanmayın, ancak bugün artık ortak bir Anadolu kültürü olarak burada yaşayan hepimizi günlük yaşam ritüellerine kadar hâlâ etkileyen **binlerce yıllık kadim Kamanlık geleneğimizde ağaç kutsaldı**. Eski Türkler için ağaç deyince akla ilk **Kayın Ağacı** gelirdi.

Çünkü Kayın, ‘**Hayat Ağacı**’ydı ve bütün canlılar gibi onun da canı ve ruhu vardı.” **Sonra sözlerime bir popüler kültür alıntısı olarak, James Cameron’ın Avatar filmindeki “Hayat Ağacı”nı da ekliyorum.**

“Hayat Ağacı” efsanesi, dünyanın farklı kültür ve dillerindeki diğer efsane ve destanlar gibi insanların korku ve umutlarının, rüyaları yoluyla bilinçaltı okumalarından doğmuştur. Bunu hem ruh hekimleri hem de halk bilimciler böyle açıklıyor.

Efsanelerde, destan, halk masalları ve kıssalarda insanlar, çoğu kez kendilerini tehdit eden yarı ejder, insanüstü yaratıkların, devlerin saldırısından korunmak için bir kahramana ihtiyaç duyarlar. İnsanları zulüm ve baskıdan kurtarmak için destanlarda ortaya çıkan bu kahramanlar, biz fanilerin zayıflıklarına düşmeyen, güçlü, dirençli kişilerdir ve çoğu zaman bizler adına zulme direnir, bizlere güç verip, liderlik eder, hatta ölümü göze alırlar.

Destan kahramanlarının kimisi insanlığı aydınlatmak için tanrılardan ateşi çalan **Prometheus** gibi her gün zincirlendiği kayada ciğeri sökülerek, kimisi sabrın erdemini anlatan isyankâr **Sisifos** gibi her gün aynı kayayı yuvarlandığı uçurumdan yukarıya iterek cezalandırılır. Ya da Azrail’e direnirken aradığı güveni sevgili yarinde bulana kadar **Deli Dumrul** gibi perişan olur, veya sevdalisına göz koyan kötü ağaya, “**Yetti artık!**” diye tek başına direnen **İnce Memed** gibi ölümü göze alır, ama hepsi dara düştüğümüzde yanımızda belirir. Çünkü gerektiğinde açlığa, susuzluğa dayanan insan bünyesi, aşağılanmaya ve yok sayılmaya karşı dirençsizdir. Bu nedenle bütün dinlerde, **Musevilik, Hristiyanlık ve İslamiyet’te KİBİR, GÜNAH sayılmıştır.** Kibrin ve zulmün tarihte en korkak insanı bile değiştirdiği görülmüştür. Destan kahramanları insan hayal gücünün ve bilinçaltının savunması olarak işte burada devreye girer.

Destanlar, toplumların psikolojisini apaçık anlatır. **Gezi Parkı’nda başlayan ve Türkiye’ye yayılan bir direnişe dönüşen gösteriler işte tam da bu yüzden ağaçla başlamıştır.** Çünkü “Hayat Ağacı” imgesiyle kadim Kamanlık kültürümüzden bilinçaltımıza kazınan ağaç, bir kahramandır ve tıpkı bizim gibi candır. Eğer bizim varsa onun da ruhu vardır!

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Senarist gazetecilik ve Yeni Şafak

HIDIR GEVİŞ 14.06.2013

Fransız sinemasının dünyaya sunduğu bir kavramdır “**auteur**” sinemacı.

“**Auteur**”, İngilizce **author**’ün yani Türkçesiyle “**yazar**”ın Fransızca yazılışdır.

1950’lerden itibaren ortaya çıkan **Fransız Yeni Dalga akımına mensup yönetmenler**, kendilerini “**auteur**” sinemacı olarak lanse ederlerdi: Onlara göre **yönetmen sadece filmi çeken değil, kamerasıyla filmi yazan,**

kendi kişisel vizyonunu o film aracılığıyla yansıtan bir yazardı. Dolayısıyla senaryoyu da yönetmen yazmalıydı...

Anlayacağınız **auteur sinemacı hem filmi çeken hem öyküsünü yazan kişi** olarak algılanıyordu.

Bu kavram bize **senarist yönetmen** olarak transfer oldu... Hani besteci şarkıcı gibi, piyanist besteci gibi...

Sinema dünyasında senarist yönetmen olarak anılan kişi itibarlı kişidir. Çünkü iki ayrı ustalığı taşıyor; yazıyor ve yönetiyor...

Bu kavramı **yüksek müsaadelerinize sığınarak medyaya da transfer etmek istiyorum...**

Elde ettiğim yeni kavram şu: **Senarist gazeteci.**

Ancak gazeteciyken senarist gazeteciliğe transfer olan kişi, itibar sahibi olmuyor. Tersine itibarsızlaşıyor. Belki mevki sahibi oluyordur ama orası başka...

Neden mi... **Gazeteci ne yapar?** Bir "olay" olur ve onu yazar... Ne yapar, kitlelerin çıkarlarıyla ilgili gizli kalmış gerçeklikler vardır, onları açığa çıkarır ve yazar... Bunu yaparken bir maksat ya da gizli bir stratejiyle hareket etmez. Çünkü **gazeteci boşlukta bir yıldız gibidir**, kimseyle bir bağı yoktur. İşi kitleleri gerçeklerle buluşturmadır, yazmadır.

Ama siz bir olayı alıp haber yaparken, **o olayı yeniden kurgularsanız, orası burasıyla oynarsanız, ekler çıkarırsanız ve bir propaganda materyali hâline getirirseniz, size gazeteci denmez**, senarist gazeteci denir.

Gazeteciliğin en tehlikelisi, **en meslek ahlakından yoksunu da bu tür gazetecilerdir.** Çünkü bu tür gazetecilik kara propaganda için yapılır... Bu yolla, birilerinin tetikçiliği üstlenilir...

Yeni Şafak gazetesi, Gezi Olayları başladığından bu yana yayımladığı bazı haberlerle, senarist gazeteciliğin gelmiş geçmiş en iyi örneklerini veriyor.

Gazetenin yayın yönetmeni **İbrahim Karagül**, dünyayı komplo teorileriyle analiz etmeyi seven biridir. **İnsaları-halkları sadece bir kukla olarak algılar ve dünyanın belli güçlerce belli merkezlerden yönetildiğine inanır.** Olaylara bakışını da hep bu zihniyet üzerine oturtur ve komplo teorileri geliştirir. Eskiden onu okumak eğlendirdi beni. Ancak asla ciddiye almaz ve bir hikâye okur gibi okurdum.

Karagül, komplo konusundaki saplantısını ve yaratıcılığını şimdi hükümeti sevindirecek balon haberler yaparak kullanıyor. **Dün gazetenin manşeti "Twitter örgütü"ydü.** Gazetecilik adına yapılmış utanç verici bir haber... **Haber de değil, bir kara propaganda, bir sindirme ve korkutma stratejisi... İfade özgürlüğüne gözdağı vermeye yönelik zekâ özürü bir iş...**

MİT sözde, Başbakan'a bir rapor sunmuş, **Twitter'da gezi olayları sonrasında 500 bin hesap açılmış.** 1 haziranda 15 milyon mesaj atılmış. Bu mesajlar, belli merkezlerden yönlendiriliyormuş, bu merkezler, Mısır, Bahreyn ve Yemen'deki gösterilerde de aynı şeyleri yapmışlar.

Durun bitmedi: Bu kapsamda mercek altına alınan dört isim varmış; biri gazeteciymiş, biri öğretim üyesiymiş... **Bu isimler halkı kışkırtıcı mesajlar atıyormuş, hem de sistemli bir şekilde...**

Şimdi dinle cadı avcılığına soyunan Karagül! Gazeteci önüne gelen metni inceler, açık mantık hatalarını sorgular, eksik yönleri teyit ettirir ve ondan sonra yayımlar... Sense elindeki balon metni iyice şişirmişsin. **Gezi olayları sırasında 500 bin hesap açılması çok doğal. İnsanlar gündemin yoğun olduğu dönemlerde yeni**

hesap açmaya daha meyilli oluyorlar. Ayrıca sosyal medya ve *Twitter*'da **yurttaş gazetecilik** yapmak, Gezi olaylarıyla popüler oldu. Bu da insanları hâliyle *Twitter*'a yöneltti... İkincisi *Twitter*'da en çok mesaj atılan zamanlar, gündemin olağanüstü olduğu zamanlardır... Sonuncusu... Gazete ve televizyonların iktidar prangasıyla bağlandığı bir ortamda, gazetecilerin *Twitter* üzerinden gerçeklere ulaşma ve duyurma çabası ne zamandan beri maksatlı bir kışkırtıcılık oldu?

Hiç unutma Karagül! yaptığın **bu gazeteci- sanatçı- akademisyen avcılığı nedeniyle, bu meslek seni asla affetmeyecek.**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İndiegogo'ya gel, sesime gel!

HIDIR GEVİŞ 16.06.2013

 İndiegogo'ya gel, sesime gel! Diyelim ki kayda değer bir proje hazırladınız... Ancak bu projeyi hayata geçirmek için cebinizde yeterli para yok, yani finansal desteğe ihtiyacınız var... **Ne yaparsınız, borç-harç için sağa sola sorarsınız değil mi?.. Ne oldu, pas veren çıkmadı mı?.. Hiç moralinizi bozmayın, gidebileceğiniz bir yer daha var; *indiegogo.com*.**

Bu web sitesi sayesinde, yeryüzünde milyonlarca proje hayat buluyor. Hiç tanımadığınız insanlar sizin projenizi eğer beğenirlerse bir dolar, beş dolar, gönüllerinden ne koparsa bağışta bulunuyorlar. Nitekim **New York Times'ta** yayımlanan Gezi ilanının parası böyle toplandı, yönetmen Kutluğ Ataman kendi film projesine oradan destek aradı.

Şimdi ise yönetmen Hüseyin Karabey dört yıldır üzerinde çalıştığı **Sesime Gel (Were Denge Min)** adlı filmini tamamlamak için buradan finansal destek arayışına girdi. Hüseyin, **Indiegogo.com**'a koyduğu videoda, hem projesini anlatıyor hem de filminden fragmanlar var... Aslında film bitmiş ve kurgu aşamasında... Gidin, bakın, izleyin, aklınıza yatarsa, severseniz, siz de bağışta bulunun... Şu âna kadar beş bin doların üzerinde para toplanmış. 17 gün daha sürecek kampanya... Yeterli para toplanırsa, film sinemalarda gösterilecek hâle gelebilecek.

Günün birinde porno yıldızı olmak!

Amatör olarak çekilmiş porno filmler, internette giderek yükselen bir trend. **Profesyonel porno filmlerden daha çok ilgi görüyor.** Tıpkı *YouTube*'da amatörlerin yaptığı videoların profesyonellerin hazırladığı tv programlarından daha çok izlenmesi gibi yani. **İnsanlar artık pornografide sahicilik arıyor, abartılı sesler çıkaran plastik görünümlü insanlar değil...**

Bu trend iki yeni gelişmeyi tetikledi; bunlardan biri çok tehlikeli.

İlki şu; kendi evinde yaşadığı cinsel ilişkiyi amatör kamerayla çekip, internetteki web sitelerine satan ve para kazanan insanlar ortaya çıktı. Yine buna benzer şekilde, kendi odasında oturup, **bütün dünyaya canlı striptiz**

yapan, canlı chatleşen ve bu şekilde para kazanan gençler... Bu konuda kimseye diyecek bir sözüm olamaz, onların kendi tercihi...

Tehlikeli olan ise şu... İnternetteki amatör videoların önemli bir çoğunluğunda taraflardan biri filme alındığını bilmiyor. Yani siz belki internet ortamında tanışıp buluştuğunuz biriyle, belki de çok iyi tanıdığınız biriyle bir odada sevişebilirsiniz. Hadi bunu da geçin; cinsel içerikli chatleştiğiniz biriyle karşılıklı soyunabilirsiniz... Eğer karşınızdaki kötü niyetliyse ilişkiyi filme alıp bir porno web sitesine satabilir ve böylece videonuz internette yayılır, belki de fenomen olursunuz ancak sizin bundan haberiniz bile olmaz...

Gecelerin kraliçesi

Magazini bana sevdiren en önemli simdir **Esin Övet**. O'nun **Habertürk** gazetesinde yazdığı yazılardan büyük keyif alırım... Çünkü **yüzeysel, bildik ve sıradan magazinciliğin dışında bir tarz yarattı kendine**... Gece yaşayan, gece dışarı çıkan, eğlenen, para harcayan kitleyi, Esin'in yazılarıyla daha iyi tanıma fırsatı bulursunuz. O insanların ortak karakteristikleri, nasıl bir zihniyete sahip oldukları, gündemlerinde nelerin olduğu, nelere ilgi duydukları, birbirlerine nasıl davrandıkları, aralarında yaptıkları dedikodular... Esin o dünyanın sosyolojisini, kültürünü olduğu gibi köşesine taşır.

Şimdi bir kitap yazdı Esin: **Siz Uyurken**... Bildiği bir dünyayı küçük öykülerle anlatıyor... Hiç kasmayan, yormayan bir üslupla yazmış... Çok eğlenceli, çok keyifli... **Özellikle politikanın sıkıcılığından bıkanlar için iyi bir kaçış noktası**...

Kendinden kuşkusu olmayanlar diyarına seyahat

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Gezi Parkı olaylarının başladığı günlerde New York'tan İstanbul'a yola çıkmaya hazırlanıyordum. Bizim köpeğe yiyecek stoklamak için mahallemizdeki hayvan yiyeceği satan dükkâna gittim. Dükkânın sahibi Filistinliyle çok ahababız, her uğrayışımızda en az on beş, yirmi dakikalığına Ortadoğu siyasî durum değerlendirmesine koyuluruz. Mahallelinin sevdiği, candan, güler yüzlü bir adam. Dükkâna gelen köpeklerin dokunup da abdestini bozmaması için yüksekçe tezgâhının arkasından çıkmaz, ziyaretçi köpeklerle isimleriyle hitap edip oturduğu yerden kurabiye atarak durumu idare eder.

Bu gidişimde Filistinli beni görür görmez **"Anlat, neler oluyor Türkiye'de"** dedi, ben bildiklerimi anlattım, o da arada bir soru sorarak dinledi. Sonra kapının önünde durmuş sigara içen birine Arapça seslendi, adam içeri girince **"Bak, seninle ne olup bittiğinden konuşuyorduk, bu adam Türk, durumu izliyor, bir şey soracaksan sor"** dedi. Adam soru sormak yerine Arap aksanlı bir İngilizceyle **"Ben anlatayım size olup biteni"** dedi ve neredeyse kavga tonunda, ellerine havada daireler çizdirerek Erdoğan'ın Suudilerin gazına gelip Sünnilerin padişahlığına heveslenmesinden girdi, İsrail'in çevirdiği dolaplar ve ABD'yi manipüle etmesiyle devam etti, konuyu Rusya, Suriye, İran, Kürtler, Gazze falan üzerinden getirip hiç kavrayamadığım bir mantıkla Gezi Parkı'na bağladı. Ben **"Hacı, sen bu işi çözmüşsün"** deyince de gayet ciddi bir **"Thank you"** çekip kendinden memnun dışarı çıktı, bir sigara daha tellendirdi.

Dükkânın sahibi Filistinli **"Kusura bakma, bu adam böyledir"** dedi, ben de **"Zararı yok, zaten yol hazırlığı yapıyorum, iyi bir hatırlatma oldu benim için"** dedim. Ertesi gün de kendinden kuşkulanmanın ortalıkta pek sık görülmediği topraklara yola koyuldum. www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin Murdoch'ı Erdoğan

HIDIR GEVİŞ 21.06.2013

Çok olmadı. Amerikan Komedi kanalının ünlü showlarından **The Colbert Report**'a Türkiyeli genç bir profesör konuk oldu. Colbert, şu şekilde özetleyebileceğim bir şey söyledi; *"Ne yahu, neden koskoca bir ülkenin başbakanı bir meydana ne yapılacağına, oraya her ne kurulacaksa ona karışıyor, neden bu tür mikro işleri yönetmeye çalışıyor"*. Prof. Ömer Taşpınar ise şu yanıtı verdi: **"Çünkü Erdoğan bir kontrol delisi."**

Gezi Baharı'yla birlikte Erdoğan'ın müteahhitlik sevdasını ve bu uğurda neler yapabileceğini basbayağı gördük, çıplak gözlerimizle hem de... Ama Erdoğan'ın bilinen ama bu kez basbayağı deşifre olan bir başka özelliği daha ortaya çıktı: **Türkiye'deki medya sektörünün fahri Rupert Murdoch'ı olduğu...**

Rupert Murdoch'ı bilir misiniz bilmiyorum. **Avustralya asıllı bir medya imparatoru.** Amerika'da, İngiltere'de, kendi ülkesinde, dünyanın pek çok ülkesinde gazeteleri, televizyonları, dijital medya yatırımları var. Çok büyük, çok zengin... Medyaya bu kadar hâkim olması, ve bu sektörü domine etmesi , pek çok insanda kendisine karşı nefret hissi uyandırıyor.

Peki, Erdoğan ve Murdoch ne alaka diyebilirsiniz...

Arada epey bir alaka var aslında. Erdoğan Türkiye'deki medya sektörünün sahibi değil belki ama kontrol eden kişi. **Gezi'yle birlikte bu etkiyi açıkça gördük. Medya üçe bölündü, her biri hükümetin propaganda kalaşnikofuna dönen çoğunluk, habercilik hissini kaybetmiş ikinci çoğunluk, ve gerçekleri göstermekten sakınmayan azınlık medya...**

Başlayalım mı saymaya: **Star gazetesi** AK Parti'nin Pravdası gibi... AK Parti'yi az ya da çok destekleyen bütün isimlerin yazar kadrosuna alındığı bir gazete... Grubun **kanalı 24** ise sözkonusu Pravda'nın televizyon versiyonu. Oranın başında atanmış bir **anchor-vali** var. **Sabah grubu- atv- a haber**, "günaydın efemim, hizmetinizdeyiz" der gibi güne başlıyor. **Kanal 7** yine öyle, **CİNE5** öyle... **Yeni Şafak** çok iyi yazar ve gazetecilere sahip olmakla birlikte masabaşı delilsiz haberleriyle iktidar politikalarının en kuru savunucularından biri olmuş durumda. **TRT**'nin bütün kanalları ile **Anadolu Ajansı**'na ise zaten diyecek laf bulamıyorum... **Show TV** ve **Habertürk** grubu üzerindeki iktidar etkisini biliyoruz. **Show**'a bir anchor-vali atadılar. Bereket bu diğeri gibi değil, haysiyetli ve beyefendi... Bunun dışında **Doğan ve Milliyet grubu içine aralara sıkıştırılan Akif Beki** gibi kaymakam düzeyinde hükümeti temsil eden denge figürler var... Daha saymadığım varsa da siz ekleyin, ben yorulдум...

Medyanın iktidar tarafından bu kadar domine edilmesi uzun vadede medyaya ciddi zararlar verecektir. Bir kere halk daha şimdiden onlardan umudunu kesmiş durumda... Bu durum belki iyi bir gelişmeye vesile olacak ve dijital medya, dijitali habercilikte atılım yapacak... Bu konuda küçük şirketler ortaya çıkacak ve büyüyecek.

Gezi olayları sırasında her biri birer gazeteciye dönen yurttaşları gördünüz. İletişim konusunda büyük medya kurumlarına ihtiyaç bile duyulmadı... *Twitter* üzerinden bilenler bilmeyenlere, şahit olanlar olmayanlara her şeyi ilettiler... Telefonuyla resim çeken, video çeken, iki satır bilgi yazıp kitlelerle paylaşan sıradan insanlar gazetecilik yaptılar... Kimbilir, yeni medya da belki yurttaş gazetecilik üzerine kurulacak. İnşallah da öyle olur...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politik kitaplara ilgi neden düştü

HIDIR GEVİŞ 23.06.2013

 Politik kitaplara ilgi neden düştü Yaz aylarında kitap satışları düşüyor. Ancak ben yine de kitap dünyasında neler oluyor, trendler neler, merak ediyordum. Aklıma **Timaş Yayınevi**'nden **Emine Eroğlu**'nu arayıp, sormak geldi. Kendisi çok zarif bir hanımefendidir, gerçek bir entelektüeldir de...

Timaş, Türkiye'nin büyük yayınevlerinden biri. Farklı kategorilerde kitaplar yayımlıyorlar. Emine Hanım da yıllardır bu kurumda yayın yönetmenliği görevini yürüttüğü için hislerine, gözlem ve düşüncelerine güvenirim.

İşte Emine hanımla yaptığım konuşmadan çıkardığım özet:

Kitap okuru güncel politikayla değil tarihe ilgileniyor: Eskiden siyasette üstü kapalı gerçeklerden, hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığından söz edilirdi. Pek çok şey gizli kaldığı ve basında yer almadığı için okurlar da farklı arayışlara girerdi... Güncel siyaset kitapları okuyarak bu konudaki açıklıklarını gidermeye çalışır, siyasetin arka planında neler olup bittiğini öğrenmeye çalışırlardı. Ancak günümüzde bütün bilgiler ortada... Her şey medyada, internet medyasında ve sosyal medyada yer alıyor. Dolayısıyla yayınevleri güncel siyaset kitapları bastığında daha piyasaya çıkmadan eskiyor. Bu tür kitapların okuru şimdi tarih kitaplarına yöneldi. Tarih kitapları, satışlarda ikinci sırada

Neden tarih okunuyor: Okur, yaşadığı zamanı daha iyi kavramak için yakın tarihi anlamaya çalışıyor. Çünkü bugünün sistemsel altyapısının yakın tarihte kurulduğu bilincine sahip... Geçmişte neler olduğunu, bugüne hangi aşamalardan geldiğini bilmek istiyor. Özellikle yakın tarih kitapları ilgi görüyor.

Roman hâlâ en çok okunan kitap türü: Ancak romanlarda okurun aradığı şeyler farklılaştı. Okurlar salt kişisel deneyimlerin aktarıldığı kitaplardan çok gerçeklere, tarihî olaylara dayalı romanlara ilgi gösteriyor. Kurgusal bir dünyada keşifler yaparken, yeni şeyler de öğrenmek istiyor. Çok satan romanlara baktığınızda, hemen hepsi tarihsel bir olay üzerine oturtulmuş hikâyeler...

Psikoloji kitapları üçüncü sırada: Kentleşmenin hızla artmasıyla birlikte psikologa giden insanların sayısı da arttı. Antidepresan ilaçlar kullanan insanlar da çoğalıyor. Yani psikoloji insanlar için önemli bir mesele. Yakın

geçmişte kişisel gelişim kitapları ilgi görüyordu. Ancak bu yetmez oldu, okurlar şimdi bu konuda daha derinleşmek istiyorlar... Kendilerini tekrar tekrar keşfetmek ve doğru analiz etmek için...

Kitap satışında düşük fiyat önemli: Kitap okurları hâlâ ağırlıklı olarak öğrencilerden oluşuyor. Bu nedenle kitap fiyatının düşük olması satışı artıran çok önemli bir faktör.

Kürtlerin bir açmazı: *Twitter*'da Kürt takipçilerden en çok duyduğum eleştiri şu: Gezi'ciler ağaçlara duyarlı da neden ülkenin doğusunda yanan ağaçlara karşı aynı duyarlılığı göstermiyorlar. Cevabı ben vereyim. Gezi çocuklarının yaş ortalaması 22 olarak alalım. Orman yakımları ise 90'larda yoğundu. Bu çocuklar 15 yıl önce sadece yedi yaşındaydılar, insaf... İkincisi hepimiz bir şeyleri insanlar değişsin diye yaparız... Farzedin ki insanlar değişti ve doğruyu şimdi görüyor, bu suç mu!

Hav, Wuf, Bau, Bup

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- New York'ta bir tiyatro topluluğunda çalışmaya başladığım ilk günlerde, hepimizin bir masa etrafında toplandığı bir akşam yemeğinde bana dönüp *"Söyle bakalım, Türkçede horozlar ne der"* diye sormuş, *"ü-ü-rü-üüü der"* deyince de gülmekten mahvolmuşlardı. Amerikalılar horozların *"kaka-dudıl-duu"* dediğini iddia ediyordu, masadaki Alman *"ki-ke-ri-ki"*, İsveçli de *"ku-ke-li-ku"*. Japon arkadaşımız rahmetli Kikue de bunların zırva olduğunu, bu hayvanın aslında *"kok-ke-kok-ko"* diye öttüğünü güzelce örnekleyerek açıklamıştı. Sonradan bu hayvan sesi karşılaştırmalarının yetmiş yedi milletten adamın birarada yaşadığı New York'un tipik parti muhabbetlerinden biri olduğunu öğrendim.

Hayvan sesleri, malûm, bir anlam taşıyor; yani, sözlüklerimizde yeri yok. Bu sesleri yalnızca ses olarak taklit ediyoruz ve toplumlar arasındaki yorum farklılıkları öyle boyutlara ulaşıyor ki, **"acaba bunların köpekleri bizimkilerden farklı mı bağıyor"** sorusu geliyor insanın aklına. Nasıl olabiliyor da **"hav hav"** dediğine yüzde yüz emin olduğum hayvanın sesi İngilizcede **"wuf wuf"**, İtalyancada **"bau bau"**, Katalancada **"bup bup"** olabiliyor? Dudakları olmayan kuşcağızın cıkçıklerinde **"pip pip"** sesini duymak nasıl bir iştir? Eşek anırtısının **"a"** ve **"i"** seslerinden oluştuğunda herkes hemfikir, ama biz eşeğin söze **"a"** ile başladığını düşünüyoruz, diğerlerinin hemen hepsi **"i"** ile. Üzerinde en uzlaşılan ses galiba kedinin **"miyav"**ı, en tartışmalı olanı da domuzunki: **"oink, nöff, groin, röf, buu, grunz, knor, hrgu"** (bu sesin İbranice, Urduca, Türkçe gibi dillerin ilgi alanına girmemesine karşın).

Şimdi ben Hıdır'ın köşesini niye bu hiçbir işe yaramaz (ne siyaset ne de futbolla ilişkisi olan demek istiyorum) bilgi ile dolduruyorum? **Görecenin egemenliğine, her şeyin öğrenmeye dayandığına ve mutlak doğru diye bir şey olmadığına bir örnek oluşturabileceğini düşündüm de ondan.** Hoşgörüyü ulaşmanın yolu her zaman için kendinden biraz kuşkulanmaktan geçiyor bence. www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Sosyalist Türkiye hayırlı olsun

HIDIR GEVİŞ 26.06.2013

Sosyalist Türkiye hayırlı olsun Hatırlarsınız, Başbakan **Erdoğan**'ı Murdoch'a benzetmiştim. **Murdoch** kimdi? Amerikan ve İngiliz medyasını ele geçiren bir medya patronu. Neden bu benzetmeyi yapmışım? Çünkü bu hükümet ya TMSF yoluyla ya da başka yöntemlerle, Türkiye medyasını ele geçiriyor, kontrol ediyor. Kontrol ki ne kontrol... Artık **Orwel'in 1984 romanından episodlar** mı ararsınız... **Geri vitesle takip eski SSBC günlerine mi gidersiniz...** Bilemem artık, size kalmış...

Şimdi sırada **Akşam gazetesi** var. Yayın yönetmeni **İsmail Küçükkaya**'nın yerine **Mehmet Ocaktan**'ın geleceği söyleniyor. Ocaktan, AK Parti vekiliydi. Vekillik bitince **Star** gazetesinde genel yayın koordinatörü oldu. Şimdi ise kendisine **Akşam**'ın yayın yönetmenliği verilecek. AK Parti'nin oradan oraya atadığı böyle birtakım isimler var, itinayla boşluk dolduruyorlar.

Nitekim bütün bu olan bitenler bana bazen son derece gerçeküstü geliyor. Hani şu **harikalar diyarına giden Alis, benmişim gibi** hissediyorum. Yalnız **gittiğim diyar harika değil, aksine depresif, boğucu ve kontrolcü bir distopya**.

Hatta bazen acaba sosyalist bir devrim oldu da biz mi fark edemiyoruz diye düşünmüyor değilim. Öyle ya özel şirketler bir tıkla el değiştiriyor, bir anlamda devletleştiriliyor, yani kamu malı oluyor. İşin kötüsü şu; bu kamu mallarından sadece AK partililer yararlanıyor. **Eski Sovyet sisteminde hiç değilse bir adalet vardı; tek bir parti vardı, dolayısıyla ayırım gayrim yoktu.**

Biz neden komplocuyuz?

Önceki akşam *Twitter*'da **vivahiba.com**'un linkini paylaştım. Tümüyle yurttaşlardan gelen haberlerin yayınlanacağı bir mobil-web portalı olacak. Ne yayın yönetmeni olacak ne editör ne de kadrolu muhabir... Her işi gazeteci olmayan kullanıcılar yapacak. Ben ve New York'ta yaşayan ortağım **Barış Şarer'in iki senedir üzerinde çalıştığımız bir proje bu.**

Ancak AK Parti medyasında çalışanlar, paylaştığım twitin hemen ardından saldırıya geçtiler. Bu portalın bir yerlerden fonlandığını ima etmeye çalıştılar. Yani dakika bir gol bir; komplo teorileri havada uçuşmaya başladı.

Niye biliyor musunuz, niye bizde komplo teorisine düşkünlük çok yaygın. **Çünkü bu ülkede hak etmeden bir yerlere gelen insan sayısı o kadar çok ki... Bedavadan müdür olan, bedavadan köşe tutan insanlar çoooook. Bu insanlar emeğin, çalışkanlığın, zekânın ve iyi eğitimin nasıl bir güç olduğunu hiç bilmiyorlar.** Çünkü bu dört unsurun hiçbirine sahip olmadan, bugünkü mevkilerine çöreklenmişler... Sahip oldukları tek şey ilişkileri... Tek yetenekleri ise el pençe divan durabilmeleri... Dolayısıyla biri çıkıp, kendi emeğiyle bir iş başardığında, arkasında hemen başka güçler arıyorlar. Utanmazlar...

O güçler sizin arkanızda beyler, bizim değil...

Amaç enformasyon mu, confirmasyon mu?

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Amerika'da liberal eğilimli okumuşlar **New York Times** gazetesini hiç **kaçırmazlar**. Artık internetten okuyan sayısı çok arttığı için gazete kaç yıldır kendini bu ortama uydurmak için çaba harcıyor. Haber ve makalelerin altına açılan okuyucu yorumu olanağı oldukça popülerleşti, yazıyı okuyan yorumları da okumadan geçmiyor. **Özellikle okuyucuların tavsiye ettikleri arasından ilk beşe, ona girenler, konuyu göbeğinden mıhlayan küçük kompozisyon şaheserleri olabiliyor.**

Birkaç ay önce New York Valisi'nin silah edinmeyi daha da güçleştirecek kurallar getirmesi konusunda bir haber vardı. Haberin altındaki birbirinden zekice yorumları sırtı sırtına okurken birden bu işte bir terslik olduğu duygusuna kapıldım ve ben de bir yorum yazdım. Söylediğim, **temelde, bizlerin bu gazeteyi bilgi edinmekten çok (enformasyon), düşündüklerimizin onayını görmek (confirmasyon) amacıyla okuduğumuzdu.** Benzer düşüncedeki insanların oturmuş birbirinin sırtını sıvazlayarak ya da birbirine belâgat gösterisi yaparak tatmin olmalarının konunun çözümüne bir katkısı olmadığını yazdım. Bu çok ciddi sorunun iki tarafı olduğunu, karşımızda devleti düşman, vergileri haraç, polisi işgal gücü olarak gören milyonlarca kişi bulunduğunu hatırlattım. Eğer amaç soruna çözüm bulmaksa, birbirimizden çok bu kişilere kulak vermemiz gerektiğini, bizim akıl almaz saydığımız bu türden görüşleri onların aklının nasıl olup da alabildiğini anlamaya çalışmamızın zorunlu olduğunu söyledim.

Benim mesaj yayınlandıktan sonraki saatlerde *Times*'ta görmeye hiç alışık olmadığımız türden yorumlar belirmeye başladı. Demek ki öteki taraftan birileri de bakıyormuş bu gazeteye ama dış bilemekten öte bir şey yapmıyormuş sonucuna vardım. Bu "**kontra**" yorumların çoğu pek öyle tartışılabilir fikir niteliğinde değildi ("**ya Obama başkanlıktan atılır, ya da biz biliriz ne yapacağımızı**" gibi) ama bazılarında huzur, emniyet ve dinî değerlerin elde silah bulundurmakla ne ölçüde özdeşleştiğini görmek, dahası, bunları yazarların içtenliği, en azından benim için çok şaşırtıcı oldu. O günden beridir âdet edindim, ***Times*'da bu türden yazılar okuduğumda "Bu konuda karşı tarafın savı, mantığı nedir acaba?" gibisinden bir yorum geçiyorum,** ardından tek tük de olsa bir şeyler çıkıyor, karınca kararınca demokrasiye bir katkıda bulunmuş olduğumu düşünüyorum. www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın Bush taktiği

HIDIR GEVİŞ 28.06.2013

Kim ne derse desin... Başbakan son sürat ülkenin geri kalanını aşağılayıcı üslubunu koruyor. O bu şekilde devam ettikçe, **ülkenin duygusal olarak bölünmesi daha da güç kazanıyor.** Ben sosyal medyada ülkenin bu kısmı ve öteki kısmını ayıran keskin hattı çok canlı görebiliyorum. **Daha dün can ciğer kuzu sarması olduklarımızla birbirimize dış bilemeye başladık.** O da olmadı, birbirimizi takip etmeyi bıraktık...

Başbakan da görüyor bu durumu ve gördükçe de daha bir coşuyor; '**Yüzde 50**'nin sinir uçlarını gıdıklayan üslubuna devam ediyor. İnsanlar bütün gün sokaklara dökülmüş, huzuru kaçmış, ülke ekonomisi zarar görmüş çok önemli değil gibi... Bedeli ne olursa olsun, Başbakan durmuyor... Çünkü **bütün bu olan bitenler, biraz da AK Parti'nin devamı için yapılan örtülü bir ölüm kalım mücadelesi...**

Niye mi... Şu yüzden: Siyasi olarak gri alanlarda, AK Parti'nin kaybettiği ciddi bir seçmen kitlesi var... İşte o kitle şimdi AK Parti çemberi içine geri geliyor olmalı... **Amaç da bu zaten: AK Parti tabanını toparlamak, yeniden biraraya getirmek ve güç kazanmak...** Bunun gerçekleşmesi için de ülkenin duygusal olarak ikiye bölünmesi lazım...

Bu nedenle Başbakan'ın her meydana çıkışta veya ekrana çıkışta bu kadar **sert üslupla konuşmasını bir kızgınlık ya da samimiyet olarak açıklamak doğru değil. Her şey bilerek, bilinçli ve hesaplanarak yapıyor.**

Bundan neden o kadar eminim peki...

» **Gücendir, incit, karşı taraf sana tepki versin:** Gezi sürecinde yaşananlar beni **George W. Bush'un seçim stratejisine götürdü. O stratejideki temel başlıkların hepsini Gezi sürecinde görebilirsiniz.** Örneğin Bush'un en çok başvurduğu taktiklerden biri de rakip tarafa karşı kırıci, gücendirici olmak ve karşı tarafı kendine karşı tepki verir duruma geçirmektir. Bunu da Başbakan başından beri gayet güzel yapıyor zaten: çapulcu diyerek, tencere tava hepsi hava diyerek... **Böylece karşı taraf tepki veriyor ve bu da bölünmüş muhafazakârları, AK Parti'nin etrafında topluyor.** Hatta burada kendinizi daha da güçlendirmek için ayrıştırıcı olmanız, karşıtlık da yaratmanız gerekiyor. Başbakan'ın yüzde 50'yi evde zor tutuyorum demesi bunun için

Peki ya Bush taktikleri ile Erdoğan stratejisinin diğer benzer yanları ne. Onlara gelmeden **evvel Bush'un bu stratejilerinin arkasındaki yaratıcı ismin, Karl Rove olduğunu belirtiyim.** Hatta Bush 2004 seçim zaferi sonrası, danışmanı olan Rove'a teşekkür etti ve **"bu adam bu zaferin mimarıdır"** bile dedi. Başbakan Erdoğan'ın Amerikan ekolünden gelen danışmanları da o modeli alıp bize uyguladılar.

» **Büyük yalanlar söyle:** Bir başka önemli taktik de büyük yalanlar ortaya atmak. Çünkü bu yalanlar yalan dahi olsa medya tarafında yazıldıktan sonra bir meşruluk kazanır ve sizin işinizi görür. Bush döneminde **Saddam ve Ladin** arasında ilişki var denmişti. Saddam'ın elinde kitlesel imha silahları var denmişti. Bizde de bu olanların uluslararası bir komplo olduğu, bu komplonun yerli işbirlikçilerinin olduğu, bu işbirlikçilerin sosyal medyada yuvalandığı iddiaları ortaya atıldı.

» **Manevi değerlere vurgu yap- duygusal etki yarat:** Kendini manevi değerlerin savunucusu koruyucusu olarak göstermek muhafazakâr bir toplumda kabul görüp, güven kazanmak için en geçerli akçedir. Müezzin tarafından yalanlandığı hâlde göstericilerin camide içki içtiğini her konuşmada vurgulamak da böyle bir şey. Değerlerimize saldırılıyor, karşı tarafın bu değerlere saygısı yok demek isteniyor. 10 yıldır iktidarda oldukları hâlde, yıllar önce başörtü nedeniyle yaşanan sorunları anımsatmak da mağdur görünmek ve duygusal bir etki yaratmak açısından iyi bir taktik.

» **Başkanın karakterini halka pazarlamak:** Erkek seçmenler, **çekingen ve biraz da içe kapalı ve iddiasız görünen Kılıçdaroğlu yerine daha maço, daha kahvehane diline yakın konuşan ve iddialı biriyle oturup**

kalkmayı tercih eder. Ona güvenir ve oy verir. O da Erdoğan'ın ta kendisi... Hatta Kazlıçeşme'de "**Benim gibi bir başbakan bulamazsınız**" dediğini hatırlayın.

» **Medyadan iyi faydalan yeri geldiğinde de suçla:** *Yenişafak* ve *Star* gazeteleri özellikle sosyal medya ve dış güçlerle ilgili asparagas haberler yaparak kitleleri buna inandırdılar. Bu da yetmedi, Başbakan zaten merkez medyayı kontrol altına aldığı hâlde, yine de medyayı Gezi olaylarıyla ilgili suçladı.

Listede daha pek çok madde var; önemsiz meselelere dikkati çekmek, karşı tarafı savunmacı pozisyona düşürmek, kendi başlattığı meseleyi başkası başlatmış gibi göstermek, vs. vs. vs.

Ancak Başbakan'ın danışmanlarının kaçırıldığı bir şey var, **Bush döneminde sosyal medya yoktu ama şimdi sosyal medya var; oyun da bu nedenle bozuldu zaten.**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tekno emperyalizm...

HIDIR GEVİŞ 30.06.2013

 Tekno emperyalizm... Bildik kavramlar, **siber teknoloji çağında, cin çarpmışa dönüyor.** Bu kavramlardan biri de emperyalizm... **Google, Facebook ve Twitter'ın olduğu bir dünyada,** eskinin devlet emperyalizmi, geçerliliğini giderek yitiriyor. Artık dünya halklarını avucunun içine alan, bu türden dev teknoloji şirketlerinin yarattığı bir tekno emperyalizm var.

Hani yanlış da anlaşılsın. Hele ki **sosyal medyanın halka ciddi bir güç sağladığı şu kritik günlerde hiç yanlış anlaşılsın...** Facebook'u da Twitter'ı da Google'ı da iyi ki varlar. Yararları say say Erzurum'a yol olur... Ama bütün bu iyi şeyler, kafamızdaki soru işaretlerini içimize atmamıza neden olmamalı.

Önce iyi şeylerden başlayalım.

Facebook da Twitter da Google enstrümanları da aslında yeni çağın tekno devletleri olarak hayatımızdaki yerini alıyor. Düşünün bir; Google genç yaşına rağmen daha şimdiden pazar değeri bakımından dünyanın üçüncü büyük şirketi oldu. Ya Facebook... **Facebook nüfusu diye bir şey var ve bu nüfus dünyanın her coğrafyasından insanı kapsıyor. Mayıs başında sayıları 1,11 milyarı** aşan Facebook ahalisinin ortak bir kültürü var; dil farklı, ulus farklı, düşünce farklı ama biraradalar... Orada herkes hâlden mutlu, zaten değilsen çeker **Myspace'e** gidersin canım, ne olacak yani... Seni bağlayan bir kural yok, senden vatandaşlık soran, pasaportu zorunlu kılan, vize isteyen yok...

İşte bu **gönüllü biraradalık insanları ister istemez eski devlet-vatandaş ilişkisini sorgulamaya itiyor, belki bu ilişkiyi anlamsız bulmalarını bile kolaylaştırıyor.** Klasik devletlerin ne kadar çeşitlilikten de bahsedilse, **baskın değerleri var: baskın etnik yapı, dil... Sonra ortak tarih var, insana bazen bıkkınlık veren kuruluş efsaneleri var...** Ancak bütün bu iplerle işlenmiş kanaviçe şimdiilmek atıyor, sökülüyor... Facebook'u şöyle derin derin bir gözden geçirin: Orada yaşayan insanların kendi kişisel değerleri baskın: onların yediği yemek,

onların ruh hâli, onların ilişkileri, onların görüşü, onların beğendikleri, vs. vs. vs... Facebook'ta kendilerini her yönüyle daha rahat sergileyebiliyor bireyler, **özgürlüklerini orada daha maksimize etme güçleri var...**

Nitekim sosyal medyanın bu **kullanım** mimarisinden bakınca, Taksim'i ve Gezi gençliğini de daha iyi anlayabilirsiniz...

Peki, sözkonusu tekno devletlerin kaygı yaratan yanları neler? Tekno devletler de tıpkı varolan klasik devletler gibi bizim sayemizde para kazanıyorlar... Farkları şu; klasik devletlerin ancak özel izlemelerle elde edebilecekleri bilgiler onlarda zaten var. Sizin neleri sevdiğiniz, ilgi alanlarınız, ne satın aldığınız, neyi okuduğunuz, nerede olduğunuz, arkadaşlarınız, onlarla ilişkinizin yoğunluğu ve o günkü ruh hâlinizi bile bilebiliyorlar. Yani ellerinde bizimle ilgili çok güçlü bir datalar var. Bu dataları ise şirketler için kullanıyorlar, onlarla bizim aramızda çöpçatanlık yapıp para kırıyorlar.

Bu süreç, bazı insanlarda kontrol edilme, deşifre olma ve mahremiyete tecavüz gibi endişelere yol alabilir. Ancak tersinden bakın biraz, sürece ille de negatif anlam yüklemeniz gerekmez, hatta belki her şeyin böyle olması daha bile iyi... **Hem şu da var; devletlerden şeffaflık talep ediyorsak, önce biz vatandaşların şeffaf olması gerekmez mi...**

Mutlu olmanın en önemli sırrı bu yazıda

Harvard Business Review sürekli takip ettiğim bir dergidir. Online'dan, bu derginin blogundaki yazıları bedava okuyabilirsiniz... İnanılmaz zihin açıcı malzemeler var... Son okuduklarımdan aklımda kalan ise bir **mutluluk araştırması**.

Klasik bir tartışmadır; **parayla mutluluk satın alabilir misiniz alamaz mısınız?..** Evet, aslında alabilirsiniz, ancak bildiğiniz şekilde değil... Mesela paranız çok olunca ne yaparsınız; bir ev daha, daha lüks bir araba, bir yat vs. vs. vs... Ancak kendiniz için yaptığınız harcamaların mutluluğa en ufak bir katkısı olmadığı anlaşılmış. Ve insanı mutlu eden şey neymiş biliyor musunuz, başkaları için yaptığınız harcamalar... **Birine bir şey almak, yedirmek içirmek insanı daha çok mutlu ediyormuş yani.**

Sadece zengin ülkelerde değil, açlığın kol gezdiği Afrika gibi fakir ülkelerde de aynı sonuç çıkmış. **Adamın çok az parası var, kendine değil de başkasına harcayınca mutlu oluyor.** Bu durumu gören **Google gibi firmalar, hemmeen hareket geçmişler. Her ay her bir çalışanın hesabına 150 dolarlık minik bir fon ayrılıyor.** Siz bir çalışan olarak o fonu kendiniz kullanmıyorsunuz, şirket içindeki başka bir çalışana vermek zorundasınız. O ay kime layık görüyorsanız ona veriyorsunuz parayı ve mutlu oluyorsunuz.

Şimdi aranızdaki varlıklı okurlara benden bir çağrı... Paranızı tek başınıza yemeyin, biraz da şu yazarınıza yedin, mutlu olun... **Bakın, sırf siz böyle güzel yazılar okuyasınız diye ben saçımı başımı ağarttım; hakkımı isterim, karşılığında mutluluk var :))**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

İlk lezbiyen milletvekili

HIDIR GEVİŞ 03.07.2013

 İlk lezbiyen milletvekili İstanbul'daki **LGBTT** (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, travesti, transseksüel) **Onur Yürüyüşü** bana **Richter ölçeğinde yedi şiddetinde bir şok yaşattı**. Durun anlatacağım. Geçtiğimiz pazar günü, İstanbul İstiklal Caddesi üzerinde yapılan yürüyüşü izlemeye gittim. Çok kalabalıktı. Bulunduğum noktada bir saat boyunca kımıldamadan durdum, yürüyüş kortejinin hâlâ sonu gelmemişti. **30 bin kişi olduğu söylendi, fazla olabilir ama asla eksik değil...**

Ülkeden epey uzak kalmışım. Türkiyeli LGBTT'lerin bu kadar cesur olduklarını bilmiyordum. Her meslekten her yaştan insan... Kimse yüzünü saklamıyor, aksine kendilerine doğrultulan cep telefonu kameralarına gülümseyerek poz veriyorlardı. Kortejde, destek için gelen LGBTT aileleri, dostları ve onların küçük çocukları bile vardı...

"Sevişe sevişe kazanacağız" sloganları atılıyor, homofobik devlet diye tepiniliyor, kimse kendini kasmıyor, eğlenerek yürüyorlardı.

Tanıdık yüzlere de rastladım. Yazar **Murat Somer**'in koca meyveli şapkası pek bir havalıydı. *Twitter*'da önemli bir fenomen hâline gelen **Yiğit Karaahmet** ise pamuk prenses gibi giymişti. Birasını içiyor, arkadaşlarıyla dans ediyor, şarkı söylüyordu.

Oradan tesadüfen geçenlerin Onur Yürüyüşü'ne ilgisi son derece pozitif. Onlar da çok iyi vakit geçiriyorlardı. Bir delikanlı, arkadaşlarına, **"abi işte bu ya, bu ya, herkes özgür olsun, neyse o olsun"** diyordu.

Şafak Pavey, Binnaz Toprak, Hüseyin Aygün, Alper Taş, Sebahat Tuncel gibi politikacılar da destek için yürüyüşteydi.

Atılan sloganlardan biri de şuydu: **"Okulda işte mecliste, eşcinseller her yerde."** İster istemez aklıma düştü: İstanbul'da 30 bin kişi toplanıyorsa, tüm Türkiye'deki eşcinsel nüfusu ciddi bir rakam olmalı. Yani siyasi partiler açısından ciddi bir oy potansiyeline sahipler. Bakalım, önümüzdeki seçimde lezbiyen ya da gay bir milletvekili adayı göreceğ miyiz.

Bir cahilin Madımak soruları

Geçmişte yaşadıklarınız sizi gerçekten örselemişse, o yaşananları dillendirmek, onun üzerine konuşmak öyle kolay değildir... Elinizde olmadan **o kötü sahneleri alır ve unutma bahçesine atarsınız... Sivas'taki Madımak Katliamı** da benim için böyle bir şeydi. Yıllarca en yakın arkadaşlarıma bile anlatmamıştım. Yıllar yıllar sonra **Taraf'ta yazmaya başlayınca, "ben de oradaydım" diyebilmişim...**

Evet, ben de oradaydım. O zamanlar bir kültür-sanat dergisinde gönüllü çalışan körpe bir gençtim. Ve kendi gözlerimle tanık olmuştum her şeye... Daha sonrasında açılan davalarda neler oldu neler bitti, okumak için bile yaklaşmamıştım... **Oraya birlikte gittiğimiz yazarlar- sanatçılar ölürken ben hayatta kalmıştım**, belki bu yüzden suçlu hissediyordum kendimi... Ve bana o kâbus gününü hatırlatacak her şeyden kaçıyordum...

Şimdi benim birkaç sorum var.

Vahşi kalabalık: Bugüne kadar hep Sivas sokaklarındaki o vahşi kalabalık içinde yer alan insanlar sorgulandı ya da sorgulanamadı- yargılanamadı... Peki ya diğerleri...

Erdal İnönü, dönemin başbakan yardımcısı: Sivas'taki şenliği organize eden **Ali Balkız**, Madımak Oteli'nden dumanlar yükselirken, telefonla Erdal Bey'e ulaşmaya çalışıyordu. Bu arayış hiçbir şeyi değiştiremedi. Kimilerine göre sonradan Erdal İnönü demiş ki, "**O gün kimi arayacağımı ne yapacağımı bile bilemedim**". O hâlde neden o koltuğa oturuyordun?.. **İçişleri Bakanı Mehmet Gazioğlu'nu da mı arayamadın?**

Tansu Çiller, Başbakan: İnönü şimdi hayatta değil... Ama dönemin başbakanı Çiller yaşıyor... Katliama engel olmak için neler yaptı, neden engel olamadı?..

Ahmet Karabilgin, Sivas Valisi: Otele doğru yürüyen kalabalığa polis en ufak bir müdahalede bulunmamıştı. Her şeyi kendi gözlerimle görmüştüm. Otel yakılana kadar beklediler... Peki, o dönem görev yapan Vali ne yapıyordu?

Doğukan Öner, Sivas Emniyet Müdürü- Doğan Güreş, Genelkurmay Başkanı: Olaylar planmış gibiydi, sığındığımız karakoldan geri çevrilmiştik. Kapısını çaldığımız kışanının kapıları açılmamıştı. Sanki herkes olacakları biliyordu... Neredeydi bu yetkililer...

Sonuç: Madımak'ta ölenler öldükleriyle, katiller yaktıklarıyla, planlayanlar de planladıklarıyla kaldılar. Eğer bu katliamı gerçek anlamda yargılayabilirsek eğer, alını ak dolaşabiliriz...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vah Mursi'nin başına gelenler

HIDIR GEVİŞ 05.07.2013

Daha önce yazmışımdır, bir önceki yılbaşını Kahire'de geçirmiştım. Büyüleyici bir şehir. Eski Kahire denen bölgede saatlerce tek başıma yürümüştüm. Öyle bir şehir ki durmak istemiyorsunuz, sürekli uzakta gözünüze ilışen başka bir şey, sonra başka bir şey daha... Çok bakılası bir şehir Kahire; o sokaklar, o muhteşem mimari sizi zamanda tuhaf bir yolculuğa çıkarıyor... Günümüzden başlıyorsunuz, şehrin adeta yeni baştan inşa edildiği Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Altın Çağ'ına gidiyorsunuz, sonra çok daha eskilere, antik çağlara... Aynı zamanda birkaç çağı birden yaşıyorsunuz Kahire'de...

Ancak yorulup bir çay içmek, bir şeyler yemek istediğinizde, içinize sinerek girebileceğiniz temiz bir mekân bulmak çok zor... Tadını buradaki hiçbir ekmekte bulamayacağınız ekmekler kent merkezinde sokak ortasına indirilip toz toprak içinde satılıyor. Hijyen yok gibi, oturduğunuz ünlü bir çay bahçesinde, bardaklar sizin dışınızda 10 kişi kullanmış ama hâlâ yıkanmamış kadar kirli. McDonald's tuvaletinde bile sabun yok... Hilton içindeki lokantada yemek yenmiyor... Odalar boş zaten Tahrir ayaklanması turistleri korkutuyor, gelmiyorlar. Yani insanların da o müthiş cana yakınlığı olmasa çok çabuk sıkılabilirsiniz Kahire'den...

Bir televizyon kurumu için çalışan biriyle tanışmıştım. Hayali Türkiye'ye gelmekti. Burayı bir refah ülkesi olarak görüyor. Ülkede almış başını giden işsizlik çok iyi eğitilmiş gençleri bezdirmiş, kaçabilen körfez ülkelerine, Suudi Arabistan'a gidiyor, oralarda çalışıp Mısır'daki ailelerinin geçimini sağlıyorlar. Ülkede para yok pul yok. Mısır'ın IMF'ye borçlarına ya da Katar'dan giren borç para miktarına hiç bakmaya gerek yok, yoksulluk çıplak gözle de görülebilir.

Yoksulluğun, yolsuzluğun, adam kayırmanın, denetimsizliğin bu safhada olduğu bir ülkede demokrasiyi kurmak da o kadar kolay değil. Çünkü toplumdaki bütün gruplar, onları diğerlerinden ayıran aidiyetlerini siyasallaştırıyorlar. İslam'ın siyasallaşmasının ve Cumhurbaşkanı **Muhammet Mursi** anayasasında bu kadar baskın olmasının sebebi de bu. Çiçeği burnunda liderin en büyük hatası da bu zaten; ülkeye turistin, yatırımcının gelmesi yani paranın gelmesi istikrara bağlı. Yapacağı şey çok basitti: Erdoğan liderliğindeki AK Parti'nin 2003'ten Gezi olaylarına kadar yaptığını yapmak... Yani toplumun çeşitli kesimlerini yanına çekmek, onlara güven vermek, onların gönüllerinde yatan istekleri bizzat iktidar olarak dile getirmek gibi...

Diyeceğim şu ki Mısır halkını, ancak ve ancak adaletli politikalar ve dengeleyici bir retorikle yatıştırabilirdi Mursi... Böylece onlara güven verilebilirdi. Sonuçta 2011'de **Hüsnü Mübarek**'in düşürülmesiyle ekonomisi daha da geriye giden bir ülke var ortada... Ülkedeki 90 milyonluk nüfusun neredeyse yarıya yakını uluslararası yoksulluk sınırının altında yaşıyor (fakirlik sınırı kişi başına günde iki dolar).

Cumhurbaşkanı Mursi, vizyonsuzluğunun bedelini fena ödedi, ancak bundan sadece o değil Mısır halkı da zarar görüyor. Çarşambadan itibaren askerler geldi, şimdi yeni bir geçiş hükümeti, vesaire derken, ülke zaman, enerji ve para kaybedecek.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Roboski Mon Amour

HIDIR GEVİŞ 10.07.2013

 Roboski Mon Amour Kışın soğukunda siyaha çalan Roboski toprağı, bembeyaz karla örtülü... Yapracağını dökmüş, yeşilini kaybetmiş, içe kapanmış ağaçların çevrelediği bir mezarlık... Ve bir anne, oğlunun bedeninin yattığı toprağın başında ağıt yakıyor. Başındaki siyah tülbent, elini aşağı yukarı sallıyor... Hayatının baharındayken diğer 33 Kürtle birlikte Uludere'de katledilen gencin çerçevesi resmi yerde... Resmin üzerinde ise bir cep telefonu... Evet, **bir cep telefonu... Ergenlik çağındaki bir gencin belki de en büyük malvarlığı, en iyi sırdaşı, oyun arkadaşı, en kıymet verdiği şey...** Hudutlardan katır sırtında yaptıkları ticaret iyi gitseydi, belki de telefonunun modelini yükseltecekti...

Yukarıdaki manzara, **Roboski Mon Amour** adlı belgesel filminden bu sahne... Filmin galası geçen cumartesi akşamı, Paris'teki **Théâtre du Gymnase** adlı mekânda gerçekleştirildi. Parisli Kürtler, Türkler ve Fransızlar filmi izlemek için oradaydı. Eğer başka bir ülkede göçmenseniz, geldiğiniz toprakların acısı yüreğinizi daha çok sıztırır. Film gösterilirken salondaki izleyicilerin yüzlerine baktım, gözyaşlarıyla izliyorlardı...

Fimde kendisiyle röportaj yapılan, oğlunu yitirmiş genç Roboskili kadının ifadeleri ise çok çarpıcıydı, "**Hadi biz Kürdüz, bizi öldürüyorsunuz, peki oradaki hayvanları, katırları neden öldürdünüz, Kürtlere acımıyorsunuz, hayvalara da mı acımıyorsunuz...**"

Filmin yönetmeni **Bülent Gündüz**'le New York'da tanışmıştık. O zaman **Evdalê Zeynikê** adlı belgeselin gösterimi için şehirdeydi. İlk çalışmasıydı ve son derece başarılı olmuştu. **New York Bağımsız Film ve Video Festivali'nde en iyi yönetmen ve seyirci ödülü almıştı**. Çok naif bir sinema dili vardı Bülent'in... *Roboski Mon Amour*'da da aynı naif üslubunu korumuş...

Bülent, Roboski-Uludere katliamdan 24 gün sonra yani 24 Ocak 2012'de, sinemacı arkadaşlarına bir çağrı yapmış ve hep birlikte taziye için Roboski'ye gitmişler. Bu gezi onu çok etkilemiş ve kendine burası için bir belgesel sözü yapma vermiş. Bu trajediyi dünyaya duyurmak istemiş. Oyuncu arkadaşı **Handan Yıldırım**, görüntü yönetmeni **Gökhan Mezarcı** ve **İpek Kaya** ile birlikte Roboski'ye tekrar geri gitmişler. Film, bu yolculuğu anlatıyor. Yol kontrolleri, olayın tanıklarıyla röportajlar, ölenlerin anneleri, hayatta kalan arkadaşları... Çok etkileyici bir belgesel.

Filmi izlerken aslında Türkiye televizyonculuğunda çok eksik olan bir şeyi görüyorsunuz. **Bülent aslında çok iyi bir belgesel habercilik yapmış**. Ne bileyim, televizyoncular tecrübeli muhabirlere yatırım yapsalar ve bu türden bir haberciliğe önem verseler, toplumun empati gücü daha kuvvet kazanır. Bir haberi o haberin, sadece kuru siyasi boyutlarıyla değil, o haberin temel unsuru olan insanların hikâyeleri ile birlikte verdiğinizde, şiddeti artıyor, etkisi, uzak kentlerdeki duyarsız yüreklere kadar ulaşıyor.

Kürt burjuvazisi Avrupa'dan doğuyor

Yönetmen **Bülent Gündüz**, televizyon muhabiri olarak çalışırken, 2001 yılında Türkiye'den ayrılıp Paris'e yerleşiyor. Yani Türkiye'nin siyasi ve ekonomik olarak en kötü dönemlerinden birini yaşadığı bir zaman... Paris'e vardığında, orada aile şirketine çalışmaya başlıyor. Bu arada çeşitli gazetelerde makaleler yazıyor, bir yandan sinema üzerine yoğunlaşıyor...

Bülent sayesinde Paris'te pek çok Kürt'le tanışma fırsatı buldum...

Buradaki Kürtler daha çok 80 darbesi ve sonrasında Fransa'ya iltica etmiş, yerleşmiş bir kuşak. Dolayısıyla 70'lerde Almanya'ya giden kuşaktan hayli farklılar. Almanya'ya o yıllardan yasal yollardan giden ve fabrika işçisi olarak çalışan göçmen Türkiyeliler, anlaşılabilir nedenlerle dil öğrenemediler, **kendi gettolarına kapalı kaldılar, dolayısıyla sisteme entegre olamadılar**. Onların geldiği bir Türkiye çok geride bir Türkiyeydi, Almanya ile kıyaslandığında çok taşraydı. Gelenlerin siyasi bir meseleleri yoktu... Fransa'da ise daha eğitilmiş bir kuşak var... Taşra kökenli ama kent deneyimi olan, belli bir siyasi kültürün tedrisatından geçmiş insanlar...

Bu insanlar şimdi kendi işlerini kurmuşlar. Örneğin **Paris inşaat sektörü ağırlıklı olarak Kürtlerin ve Türklerin elinde**. Buradaki Kürtler, Fransız toplumuna daha entegre olmuş. Örneğin Bülent'in abisi **İzzet Gündüz, Paris'teki en büyük inşaat şirketlerinden birinin sahibi**. Paris'te merkeze yakın bir villada yaşıyor, evinde şaraplarını korumak için özel bir mahseni var, eşi Fransız... Çocuklarıyla birlikte opera da izliyor, bale de

izliyor... Çocukları Türkçe bilmiyor, Kürtçe ve Fransızca konuşuyorlar. Eşi de Kürtçe öğrenmiş. Türkiye'deki Kürt siyasetiyle çok yakından ilgili ve bu konuda görüşleri çok net...

Çetin Kaya ise yine Paris'te faaliyet gösteren, restorasyon işleri yapan bir şirketin sahibi. "**Altın sarısı saçları vardı, çok güzel bir kızdı, çok ama çok zekiymiş**" diye anlattığı kızkardeşi, yıllar yıllar önce **PKK'ya katılmış** ve çatışmada yaşamını yitirmiş. Kızları gerillada ölen bir aile olarak Türkiye'de çok sıkıntı çekmişler. Şimdi ise gerçek bir Parisli gibi hayat sürüyor.

İzzet Gündüz de Çetin Kaya da artık kimsenin ölmemesi, Türkiye'ye barışın bir evvel gelmesini temenni ediyorlar. **Türkiye'nin daha demokratik bir ülke olması gerektiğini, Kürtlerin de Türklerin de bunu hakettiklerini söylüyorlar.**

İlginçtir, Türkiye'deki varlıklı Kürtlerin Sünni olanları AK Parti içinde, Alevi olanları ise CHP içinde eriyorlar. Bu sınıf, kendi etnik kimliklerine çok fazla vurgu yapmıyor, bu yönleriyle öne çıkmıyorlar... Belki bunu yaptıklarında merkezde yer alamayacaklar... Bu da Türkiye'nin kendine özgü koşullarıyla ilgili... **Yoksul Kürtler ise hep BDP'de kalıyor... Tersine Avrupa'daki zengin Kürtler ise BDP çizgisinde...** Bu yüzden, kendini her yönüyle ortaya koyabilen gerçek Kürt burjuvazisi Avrupa'dan doğuyor, Türkiye'den değil.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakanlıktaki falcı

HIDIR GEVİŞ 12.07.2013

Başbakanlıktaki falcı Bugün sizi biriyle tanıştıracayım. Aslında bu kişi, **Erdoğan'ın başdanışmanlığına atanan Yiğit Bulut'un Amerikalı ikizi gibi**. Sözkonusu şahsiyetin adı **Joan Quigley**... Kansas doğumluydu... San Francisco'da yaşıyor ve hayatını astrolog olarak sürdürüyordu. Bir gün kendisini **Nancy Reagan** aradı. Yani dönemin Amerikan Başkanı **Ronald Reagan**'in eşi. Yıl 1981... Aralarında nasıl bir konuşma geçtiyse geçti, **Astrolog Joan Quigley valizini toplayıp başkent Washington'ın yolunu tuttu. Artık Beyaz Ev'de görev yapacaktı**, üstelik danışman olarak, resmî değil ama gayrı resmî başdanışmanıydı Amerikan Başkanı'nın.

Astrologun işe başlama tarihi ilginçti. **John Warnock Hinckley**'in 30 Mart 1981'de Reagan'a suikasta kalkışmasının hemen ardından yaşanmıştı bu transfer. Karı koca Reaganlar paniğe kapılmışlardı. **Dönemin ruhu da şimdikinden çok farklıydı. Soğuk Savaş dönemi idi. Amerikan ekonomi politiginde ciddi sarsıntıların yaşandığı bir süreç.** Eğer fırsatınız olursa **HBO** yapımı olan **Melekler Amerika'da** adlı mini diziyi izleyin, o dönemin depresif ruhunu çok iyi yansıtır.

Neyse... Reaganlar bir astrologu danışman olarak kullandıklarını halktan gizlediler. Belli ki bundan utangaçlık duyuyorlardı. Ola ki bir kötülük planladığında astrologun yıldızlara bakarak bunu önceden görebileceğine inanıyorlardı. Ancak iş kötülükleri önceden görmeden çok daha öteye gitmişti. Başkan bütün kritik konuları astrologuna danışıyordu.

Beyaz Ev'in astrolog danışmanı 1988 yılında deşifre edildiğinde anlaşıldı ki Ronald Reagan eskiden beri astrolog kullanıyormuş. Hatta Kaliforniya valisi seçildiğinde göreve gece yarısı 12:00'yi 10 geçe başlamış. Zaten Beyaz Ev'de başkanın hangi gün ve saatte neler yapacağını da yine astrolog belirliyordu: Mesela hazırlanan takvimden bir kesit şöyleydi: **Martin 12-19'unda bir yere gitmek yok, 19-25 martta halk karşısına çıkmak yok, 21-28 nisanda evden çıkmak yok...**

İki dönem başkanlık yapan Reagan, 1989'da görevi bıraktığında Amerikan ekonomisi altüst olmuştu. Ülkenin borçları üç kat artmıştı. Sonucun böyle olmasında astrologun payı nedir ne değildir, bilmek zor tabii...

Peki, ya o astrologun Başbakanlık'taki ikizi olan Yiğit Bulut... O ne yapacak bakalım... Yaptıkları yapacaklarının teminatıysa eğer, *Kanal 24*'teki son performansını bir hatırlayın... Bir gazeteciden çok bir astrologu andırıyordu bile diyemeyeceğim. Astrologların da bir saygınlığı var; matematiksel hesapları var, yıldız haritaları var... Ya Bulut'un ne dayanağı var... Katıldığı TV programında, **"Ben eminim ki, birçok merkezde telekinezi, uzaktan etkileme ve daha bir çok yöntemle Recep Tayyip Erdoğan'ın ölmesi için sürekli çalışma yapılıyor"** demişti. Yine iktidar medyasında yayımlanan Erdoğan'ı devirme senaryoları, sosyal medya darbesi ve faiz lobisine ilişkin asparagas komplo haberlerinin en inançlı en yiğit bir savunucusuydu...

Şimdi anlıyor musunuz ne demek istediğimi; devletin mutfağında bir falcı var.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Buzdolaplarına siber saldırı

HIDIR GEVİŞ 14.07.2013

 Buzdolaplarına siber saldırı Siber saldırılar artık bilgi çalmaktan öte bir noktaya varıyor. Öyle siber saldırılar yapabilirsiniz ki gündelik hayatı felç edebilirsiniz...

Türkiye'de organize siber saldırı denince akla **Redhack**'in ağırlıklı olarak devlete ait web sitelerine yönelik saldırıları geliyor. Dünyada ise bu tür hacklemeler giderek farklı boyutlar kazanıyor. Biliyorsunuzdur, yakın zaman önce, **Suriye Elektronik Kuvvetleri, Associated Press** adlı haber ajansının twitter hesabını hackleyip; **"Son dakika gelişmesi: Beyaz Ev'de iki ayrı patlama oldu, Obama yaralandı"** şeklinde bir twit atmıştı. Bu sahte twit ânında binlerce kişi tarafından RT edilerek yayılmış, büyük paniğe yol açmış. Sonuçta bir twit, Amerikan borsasının yüzde 1 düşmesine neden oldu.

Şimdi gelin, hackleme yaparak gündelik hayatın nasıl altüst edileceğine dair bir fantezi yapalım. Bu fantezileri kurumlar ve devlet de yapsın... Yapsınlar ki şimdiden olası saldırılara karşı önlemler alınsın...

» Büyük üretim tesislerinde ve dev market zincirlerinde akıllı soğutucular kullanılıyor... Bu yaz günü bu soğutucuların hacklendiğini düşünün... Bütün yiyeceklerin nasıl bozulup telef olacağını...

» Kartlı otel kapılarının hacklendiğini ve kapıların bir gün boyunca açılmadığını hayal edin, neler olurdu acaba?

Aslında bu fantezi bile değil, geçen yıl dört milyon otel odasında kullanılan bir elektronik kilit markası hacklenmiş, kapı kilitleri açık tutulmuştu...

» Cep telefonu sistemlerinin hackendiğini düşünün... Örneğin I-Phone telefon açma kapama şifrelerinizin hacklendiğini... Veya milyonlarca telefon kullanıcısına aynı anda Avea veya Turkcell'den şöyle bir mesaj geldiğini: Suriye ile savaş başladı, işi bırakın, herkes sığınaklara...

» Bütün ürünlerde kullanılan barkot sistemlerinin hacklendiğini düşünün, fiyatlar birbirine karışıyor, alışveriş mekânlarında kaos oluşuyor...

Instagram'ın en şöhretli kedisi: Snoopy Babe

Dünyanın en meşhur kedisi kimdir, nerededir bilmiyorum ama fotoğraf paylaşım sitesi olan **Instagram**'ın en meşhur kedisi o. Düz suratlı ve şaşkın bakışlı **Snoop Babe**... Fotoğraflarına ilk baktığımda gerçek değil, oyuncak olduğunu düşünmüştüm... Sahibi bu kediciğin değişik pozlarını çekip instagrama koyuyor. Tek bir fotosunu onbinlerce kişi beğeniyor. Zaten yaklaşık 187 bin takipçisi var Snoopy Babe'in...

Bazen öyle kolyeler öyle tokalar takip poz veriyor ki ben bu kediciği kız sandım ancak erkek olduğunu söylüyorlar. Belki de gaydir, kimbilir...

Snoopy Babe'den **Barbaros Altuğ**'un bir twiti sayesinde haberdar oldum. Sonra resimlerine bakmaya başladım ve inanın insan gözlerimi onun resimlerinden ayıramadım: Sanırsınız, **Metin Erksan**'ın **Sevmek Zamanı** filminin ikincisi çevriliyor. Kedi güzelliği işte, insanı bağlayan bir şey...

Yazarlar editörümüz Tamer Abi'den rica ettim, bu kediciğin resimlerini köşemin her yerine yaysın diye...

Kimdir ya bu "herkes"?

» **Semih Fıncıoğlu- (İstanbul)**- Haziran ayı İstanbul izlenimlerimi aktarıyorum, izninizle... "**Bak gördün mü**" diyor, "**bugüne kadar iktidarın şakşakçılığını yapan adam Gezi Parkı olayıyla birlikte bir günde ağız değiştirdi**". Benim tanıdığımı bildiği bir köşe yazarından söz ediyor. "Senin onun yazılarını okuduğunu bilmiyordum" diyorum, "**yalnızca son yazılarından birini okudum, tesadüfen, yoksa hiç okumam**" diyor. "Ağız değiştirdiğini nereden biliyorsun öyleyse?" "**Herkes söylüyor işte**" diyor.

"Gezi'deki çocukların arasında türbanlı kızlar da gördüm" diyorum, "**abi sen Amerika'ya gitmişsin, unuttuysun buraları, burası Türkiye**" diyor. "Yani?" "**Türban takmak zor bir iş mi? Alıyor bağlıyor kafaya eşarbi, görenler 'türbanlılar da Tayyip'e karşı' desin diye.**" "Yok artık" diyorum, "**git istediğine sor, herkes biliyor ya**" diyor.

"**O gazeteyi okuyan pek kimse yok ama hâlâ çıkıyor. Neden? Çünkü para CIA'dan geliyor.**" "Neye dayanarak böyle kesin konuşuyorsun?" diyorum, "**bak, Amerika hükümetle kanka olunca bunlar**

destekliyor, bozuşunca da veriştiriyor". "Sen okuyorsun demek ki bu gazeteyi" diyorum, "**yüzüne bile bakmam**" diyor. "Ee?" "**Herkesin bildiği, söylediği bir şey bu, senin dünyadan haberin yok.**"

"Bildiğin gibi değil abi, bu işin içinde çok iş var" diyor. "Nedir?" diyorum, kafayı az biraz çalıştıran herkesin uyandığı bir durum olduğunu söylüyor: "**Ne zaman başladı bu Gezi hadiseleri? Başbakan Amerika'ya gidip geldikten sonra. Niye? Obama 'şunu şöyle yap, bunu böyle yap' dedi, bizimki de 'yemezler' deyince patlattılar ortalığı.**" Sonra biraz tevazu lütfediyor: "**Benim tahminim Suriye'yle alâkalı bir şey istediler.**"

Bir arkadaşla televizyonda dindarlık, bitirimlik ve iş bitiriciliği bünyesinde harikulâde bir biçimde biraraya getiren Başbakan'ın desteksizce esip savurduğu konuşmalarından birini izliyoruz, "**Bu kadarı da olmaz, aklını mı oynattı acaba?**" diyor arkadaşım. "Sana bana değil, 'herkes'e hitap ediyor, bence izleyicisini iyi tanıyan bir aktör bu" diyorum.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sadettin Teksoy'un karikatürü

HIDIR GEVİŞ 17.07.2013

 Sadettin Teksoy'un karikatürü Parodi nedir? Bir şeyi veya bir kişiyi taklit ederek, onunla alay etmek... Böylece belki biraz taşlamak, belki biraz saçma yönlerine vurgu yapmak... Ancak parodi yapmak her babayığidin harcı değildir. Ayarınızı bilmez ve haddiniz olmadan böyle bir şeye kalkışırsanız, bırakın karşı tarafı alaya almayı, siz kendiniz alay edilecek hâle düşersiniz.

Takvim gazetesinin düştüğü hâl de bu işte.... Son zamanlarda yaptıkları parodi haberlerle kendi kendilerinin parodisi oldular.

Sadettin Teksoy'u hatırlarsınız... Parmağını gözünüzü çıkaracakmış gibi size doğru uzatıp "**ben Saadettin Teksoy**" deyişi unutulmazdır. Kendisi değil ama kendinden yaratılan TV figürü biraz karikatürize edilmiş bir figürdü. **Takvim** gazetesi şimdi ona benzer birini çıkarmış. Ancak bu figür Saadettin Teksoy'un benzeri olmaktan çok, karikatürü gibi. Dolayısıyla karikatürün karikatürü...

Peki, parodi yapayım derken kendi kendinin parodisi nasıl oldu **Takvim**... Taze bir örnekle sürdürelim... **Ayşe Arman**, Gezi olaylarında görev alan polislerle **Hürriyet** gazetesi için bir röportaj yaptı. Gayet güzel, düzgün ve başarılı bir röportajdı. Bunun hemen ardından ne oldu?.. Kendi tarzınca hükümetin avukatlığına soyunan **Takvim** gazetesi, hemen paramiliter bir atak geliştirdi. Ne yaptı peki... Kendi Sadettin Teksoy'una başka polislerle röportaj yaptırttı. Amaç Ayşe Arman'ın röportajının bir parodisini yapmaktır. Böylece Ayşe Arman'ın gazeteciliğini taşlamak, alaya almak ve o röportajdaki tezleri çürütmek istediler....

Ancak *Takvim* gazetesi bunu becerebildi mi beceremedi... Kalibresi yetmez çünkü... Dolayısıyla alaya almaya çalışırken kendileri alay konusu oldular. Dünkü birinci sayfalarında en tepede *CNN* muhabiri **Christiane Amanpour**'un resmi vardı. Manşet şuydu; "**Bir daha olmasın**"... Hemen altında ise şu spot: "**Takvim yazdı, CNN çark etti, Gezi Parkı olaylarında Türkiye'yi karalayan haberler yapan ünlü TV kanalı hükümetten özür diledi**"... Hemen bunun bir altında Ayşe Arman resmi var... Onun da yanında ayşe Arman'a seslenen başka bir spot: "**Amanpour özür diledi, şimdi sıra sende.**"

Peki, neden özür dileyecekmiş Ayşe Arman? Sözde hayalî polislerle röportaj yapmış. İyi ama Amanpour'la yakın zaman önce hayalî röportaj yapan *Takvim*'di. Onu da geçin birinci sayfadaki "**CNN özür diledi**" haberi yalan bir haber, yanlış bilgi üzerine kurulu... Çünkü *CNN* özür dilemedi...

Diyeceğim şu ki *Takvim* gülünç bile değil, zavallı bir gazete...

Aksaray'da hijyen mi arıyorsunuz

Aksaray İstanbul'un en kozmopolit muhiti. Hatta orada kendinizi yabancı bile hissedebilirsiniz... İranlı, ıraklı, Suriyeli, Gürcü, her milletten insan var... Bir pazar gününüzü ayırıp oralarda yürüyüşe çıkabilirsiniz, ben ara ara yapıyorum...

Güzel de lokantaları var **Aksaray**'ın, yalnız bir sorunları var; hijyen...

Ben özellikle Aksaray metro hattının **Fatih** kanadında sıralanan kebabçılara uğrarım. Yemekleri yerken çok iyi, lezzetli, ancak yedikten sonra mideniz çok zor anlar yaşayabiliyor, şansa bağlı...

Bu lokantaların hemen hepsinde ciddi bir tuvalet sorunu var mesela; erkek tuvaletlerinde pisuvar yok, tek bir alaturka tuvalet var, onda da işinizi görürken, ayakkabılarınız ıslanıyor... Üstelik havalandırmaları ya yok, ya da çok zayıf... Bu nedenle çok kötü kokuyorlar... Anlamıyorum, belediye bu konuda bir düzenleme getirmeyi akıl etmiyor mu... Bu tuvaletler mikrop saçıyor, mide bulandırıyor...

Yemek yenilen bir mekânın yemeklerine bakmak lazım tamam ama tuvalet temizliği de çok önemli. **Aksaray**'da **Ehli Kebab** adlı bir mekân var. Kazandıklarını işlerine yatırdılar ve yerlerini modernize ettiler. Şimdi ışıltı ışıltı. Tuvaletleri geniş ve ferah. Yani yer kazanayım diye tuvaleti daraltmamışlar. Üstelik tertemiz; beş yıldızlı otel tuvaletleriyle aynı standartta... Sadece tuvalet temizliği için bir eleman çalışıyor. Mutfakları da öyle, tertemiz....

Tabii kebabları, özellikle de Diyarbakır usulü ciğer kebabları harika. Sunumları da diğer Aksaray kebabçıları gibi değil, daha şık... Misafirlerinizi iç rahatlığıyla götürebileceğiniz bir mekân.

Meyhanede karın doyurmak

İnsanlar meyhanelere sadece içmek ve uzun sofrta sohbetleri için giderler... Bense çoğu zaman karnımı doyurmak için giderim. Meyhanelerin o küçük küçük mezelerinden birkaç tabağı biraraya getirmek, yanına da bir bardak ayran, oh, mükemmel... Böylece tek bir ana yemeğe fit olmuyor, birbirinden farklı lezzetler tatmış

oluyorum. Bu konuda mekânlarımdan biri **Cihangir**'deki **Aliye**... Aliye'nin bütün sebzeli mezelerine referans olurum, çok iyi yapıyorlar.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kim daha muhafazakâr: Erdoğan mı, Demirtaş mı

HİDİR GEVİŞ 19.07.2013

Galiba liderleri birbirleriyle karşılaştırmayı seviyorum. Bu tür **karşılaştırmalar siyasi kültürün kendine özgü psikolojisini** anlamama yardımcı oluyor.

Bu kez sıra **Başbakan Tayyip Erdoğan** ile **BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş**'ta...

Geçen gün *Twitter*'da sordum... **"Selahattin Demirtaş'ı, elinde kokteyl bardağıyla bir sanat galerisi açılışında gören oldu mu"** diye... Ya da eşikle el ele yürürken... **Bir pop konserinde tempo tutarken...** Ayağında parmak arası terlikleri ile plajda yürürken... Kulağında beyaz iPhone kulaklığı, müzik dinlerken... Üzerindeki atletle koşu bandında koşarken... Ellerinde patlamış mısır, çocuklarıyla film izlemeye girerken...

Yok, hayır, Selahattin Demirtaş'ı kimse bu hâllerde görmedi... Peki, Başbakan Erdoğan'ı bu hâllerde gören oldu mu, hayır onu da gören olmadı... O hâlde **Demirtaş ve Erdoğan, kültürel olarak aynı noktada buluşuyorlar**. Bir kere ikisinin de en azından dışarıya yansıttıkları kadarıyla **yaşam tarzları aynı**...

Oysa ikisi de kentte yaşıyor... Ancak kentteki modern yaşam peteklerini dolduran hiçbir rengi onların hayatında görmüyoruz... **Bir Amerikalının Obama ile kendini özdeşleştirmesi, yani onunla kendini aynı hissetmesi için pek çok sebep var mesela...** Obama şarkı söylüyor, göğüs pozları veriyor, espri yapıp toplantıdakileri güldürüyor, şarkı söylüyor, kendiyle dalga geçiyor, mahalle hamburgercisinde poz veriyor... Yani seçmenler ne yapıyorsa aynı şeyleri Obama da yapıyor... Sıradan, insani yönlerini gizlemiyor... Bizde ise **kentli seçmenlerin Erdoğan ve Demirtaş'la kendilerini aynı görmelerine neden olacak herhangi bir sebep yok**.

Anlayacağınız, üzerlerindeki siyasetçi üniformasını çıkarmayı pek sevmiyor, ne Erdoğan ne de Demirtaş... Bir başka deyişle **gökyüzünden yeryüzüne inip fiyaka bozmak istemiyorlar**...

Peki, onların bu tarzı muhafazakâr bir yaşam tarzı mı? Tartışılır... Şöyle; kent muhafazakârlığı ve köy muhafazakârlığı arasında kent ve köy arasındaki fark kadar dev bir fark var... Ve bu iki lider, kentte yaşadıkları hâlde üzerlerindeki köy muhafazakârlığını atamamışlar... **Köyün, köylünün ve köy zihniyetinin aynasında davranışlarına yön veriyorlar hâlâ...**

Tabii Başbakan bu kimliğini daha hazmetmiş, O'nun üzerine oturuyor. Ancak daha genç olan Demirtaş'ın üzerine bu köy muhafazakârlığı hiç oturmuyor. Çünkü Demirtaş biraz da üzerindeki mahalle baskısı nedeniyle böyle... Parti tabanı da dağdakiler de BDP'li siyasetçilerin çilekeş ve mağdur bir portre çizmelerini istiyor olmalı. Bu da BDP'li siyasetçilerin omuzlarına çok ağır bir beklenti yükü bindiriyor... **Hani, düğüne gitseler, halay çekmek yerine ölen gerillaya saygı duruşunda bulunmaları gerekiyormuş gibi...** Oysa ağır siyaset de yapılır, halay da çekilir, mitinge de gidilir, flört de edilir, anayasa toplantılarına da katılır, diskoteğe de gidilir...

Sürekli bir yas moduna girmek doğru değil. İnanın BDP'liler'e içim açıyor... Gizli gizli göstermeden yaşayanları bilmiyorum ama yaşamayanlara şairin sözünü hatırlatayım: "**Gün gelir yaşanmamış anlar hesap sorar.**"

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pazar hülyaları

HİDİR GEVİŞ 21.07.2013

 Pazar hülyaları **Babanızı nasıl hatırlarsınız:** Annelik de babalık da bir sanat aslında. Bu nedenle icrası kolay değil. Benim dileğim babaların kız ya da erkek çocuklarıyla biraz daha sosyal bir ilişki geliştirmeleri. Yani gün içinde onları annelerine teslim edip akşamdan akşama evde görüşmekten sakınmaları...

Aslında annelerin, çocukları kendilerine çekme ve babadan uzaklaştırma konusunda gizli bir çabaları var. Çocuğu bu tek başına sahiplenme merakı annelere güç verebilir, kendilerini daha güvende hissedebilirler ama yaptıkları doğru değil. Sonuçları hem kendileri hem de çocukları için zararlı. Anneler, çocuklarını o çocukların babalarıyla paylaşmayı bilmeliler... Ve çocuklarla vakit geçirme konusunda babayı motive etmeliler. İleride o çocuklar büyüdüğünde, babalarıyla ilgili anlatabilecekleri güzel anıları olmalı.

Sayın Babalar, bugün pazar, çocuğunuzla nasıl mı vakit geçirebilirsiniz... Sinemaya gidin, balık tutun, doğal alanlarda yürüyüş yapın, birlikte bisiklete binin, film izleyin, çocuk tiyatrosuna gidin, dışarıda bir şeyler yiyin, kayığa binip kürek çekin, alışverişe çıkın ama onun beğenilerine müdahale etmeyin, ona kendi anılarınızı anlatın, ondan kendi okul hayatını anlatmasını rica edin, vs, vs, vs... Bunları yapın ki çocuğunuzun anılarında iyi bir baba olarak yer edebilesiniz. Yoksa sizi hep bir ziyaretçi gibi hatırlayacaklardır.

Diyet meyve çiftliği: Amerika'nın ünlü 'Türk' doktoru **Mehmet Öz**'ün favori sebzesidir **brokoli**. Bu sebze diğerleri gibi başından beri doğada yoktu. İnsan yapımı bir sebzedir. Şimdilerde İsraili uzmanlar sebzelerin genleriyle oynama konusunda çok ileri seviyelere vardılar. Acaba diyorum, bu bilim adamları şekersiz diyet meyve de üretemezler mi. Çünkü yazın sıcaklığında dayanamayıp sulu sulu meyvelere saldırıyoruz ama gelin görün ki meyve şekeri fena şişmanlatıyormuş...

Hashtag'dan sehpa: Hayatın farklı bir alanında popüler olan simgeler, ânında başka alanlara transfer edilebiliyor. *Twitter*'ın ünlü **hashtag** işareti (#) Amerika'da kahve sehpaı hâline getirilmiş mesela... Üzerine çayınızı kahvenizi koyabilirsiniz. Acaba diyorum, Egemen Bağış'ın yüz resminin işlendiği yastık kılıfları da yapılamaz mı... O yastığa baş koymak isteyecek insanlar vardır herhalde...

Türkiye Futbol Federasyonu'ndan homofobi karşıtı deklarasyon: *Spiegel* dergisinin online versiyonunda okudum. Alman Futbol Federasyonu bir deklarasyon imzalamış. Amaç futbol dünyasındaki homofobiyi kınamak. Acaba diyorum, bizim futbol federasyonu böyle bir şey yapar mı... Onlardan çok ümidim yok ama **Çarşı** grubu yapar, belki...

Sofya Mafya'ya karşı

» **TUNA KİREMİTÇİ- (Sofya)**- Parklar şehridir Sofya. Gölgesinde **Nâzım Hikmet**'in şiirler yazdığı, **Mustafa Kemal**'in **Miti Kovaçeva**'yı düşündüğü ağaçlarla dolu, ıhlamur kokulu parklar... Ata toprağımız Bulgaristan'ın en turistik şehri değildir belki; ama parklarında kendinizi Balkan lirizminin kalbinde hissedersiniz.

Sofya'nın başkentliğinin nedeni, Balkan haritasının merkezinde yer alması. Neredeyse tüm komşulara eşit uzaklıkta... Haliyle, Balkan turu yapmak isteyenler için ideal üs. Ayrıca, bir rock ve kayak diyarı. Gece **Swinging Hall**'da kemik gibi çalan gruplar dinleyip gündüz **Vitoşa Dağı**'na çıkabilirsiniz. Biri kulaklara, diğeri ciğerlere bayram.

Bugünlerde, **Sofyalılar meydanlarda**... Bir buçuk aydır "**Bulgaristan Mafya'ya karşı**" sloganıyla, yozlaşmış sistemi protesto ediyorlar. Ama Bulgar polisi göstericilere gaz sıkmadığı için, uluslararası medyada Kahire, Rio ya da İstanbul kadar yer alamıyorlar. Bu da tam Balkan işi bir ironi işte.

Trayvon Martin olayı

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Yaklaşık bir buçuk yıl önce Florida eyaletinin Sanford kasabasında güvenlik gönüllüsü **George Zimmerman**, **Trayvon Martin** adlı 17 yaşındaki bir siyahîyi öldürdü. Duruşma 13 Temmuz 2013 günü bitti ve jüri Zimmerman'ı suçsuz buldu. O günden beridir ABD'nin dört bir yanında protestolar düzenleniyor. Burada olayın ayrıntısını anlatmaya kalkmam abes olur, isteyen internetten istemediği kadar bilgi edinebilir. Ben yalnızca izninizle konunun belki de en bariz, en basit yanına dikkat çekmek istiyorum:

Olaydan hemen sonra **Barack Obama** bir konuşmasında şunu söylemişti: "**Bu çocuğu düşündüğümde kendi çocuklarım akluma geliyor. (...) Öncelikle Trayvon Martin'in ana babasına sesleniyorum. Biliyorsunuz, benim bir oğlum olsaydı, Trayvon'a benziyor olurdu.**" Birçok kişi gibi ben de Obama'nın bu sözlerini en hafifinden yersiz bulanlardanım. Çok iyi eğitim almış, iyi para kazanan, kaymak tabakaya girmiş Obama çiftinin oğlunun Trayvon'la aynı kaderi paylaşması olasılığı herhalde benim sırkla yüksek atlama şampiyonu olmam olasılığına eşittir. Obama'ya bunu söyleten tek bir benzerlik var: cilt rengi. Bu sözleriyle ister istemez 2013 yılında bile ABD'de hâlâ bir kenarda nur topu gibi oturan yüz kızartıcı gerçekliğe, beyaz renkte deriyle doğmuş çoğunluğun siyah renkte deriyle doğmuş azınlığı dışladığına, süründürdüğüne, adaletten yoksun bıraktığına işaret ediyor.

Tabii ki bu saatte artık ortada bir kısırdöngüler düzeni gelişmiş bulunuyor: sefalet suçu, suç cezayı, ceza kini, kin önyargıyı, önyargı ayrımcılığı, ayrımcılık sefaleti doğurup duruyor. Bu düzenin ortadan kalkamamasının en birinci nedeni deri renginin değiştirilememesi, ikinci nedeni de insanoğlu ve kızının böylesine fasaryadan bir farkı bile bölükleşme bahanesi kılabilme hüneri. Fiziksel yapı kaynaklı ayrımcılık diğer ayrımcılıklara pek benzemiyor: malum, Bask'ın alnında "**Bask,**" Kıpti'nin alnında "**Kıpti,**" Alevi'nin alnında "**Alevi**" yazmıyor, ama bir siyahînin bütün bedeninde yazıyor siyahiliği. Ve bütün bir "**sistem**" hayatı bu insanlara, özellikle de siyahî erkeklere zehir etmek üzere kurulmuş gibi: Trevor Martin olayını incellerseniz atılan her adımın bütünüyle yasal olduğunu göreceksiniz. Her yanından adaletsizlik fişkıran işlemler en ufak ayrıntısına kadar yasalara uygun.

Milletin kanını beynine sıçratan, bu sıcak havada sokaklara dökülmesine neden olan da işin bu tarafı.

www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğu'daki liberal cennet: Dersim

HIDIR GEVİŞ 24.07.2013

 Doğu'daki liberal cennet: Dersim Dersimlilerin, doğdukları kentle gurur duymaları için pek çok sebepleri var. Ben bu yazıda sadece iki sebepten bahsedeceğim. İlki **Munzur Festivali**, diğeri de **Munzur plajları**...

Peki, bir Dersimli neden Munzur Festivali ve plajları nedeniyle kentiyle gurur duymalı? Açıklayayım: **Yarın başlayacak olan 13. Munzur Doğa ve Kültür Festivali**, Türkiye'nin belki de en kendine has festivali. Kendine has, çünkü yüksek bir halk katılımı var. Doğuda hangi ile giderseniz gidin gençlerin ajandasında Munzur Festivali'ne gitmek var. Avrupa'da yaşayan Kürtler tatillerini bu festivale denk getirmeye çalışıyorlar. İstanbul'dan bu festivale turlar düzenleniyor...

Pek çok Anadolu kenti biliyorum ki dikkat çekmek ve diğer kentler arasından sıyrılmak için tonca para döküp, sinema festivalleri, müzik festivalleri düzenliyorlar. Ancak ne yazık ki bu festivallerin hiçbiri, kente festival havasını taşıyamıyor. Bu konuda Dersim'le yarışacak tek festival varsa o da **Karadenizliler'in Yayla Şenlikleri**...

Bu festivalin bu denli ilgi görmesi Dersim'deki Alevi kültüründen kaynaklanan liberal sosyal yapı. Kürt gençler bu kentte kendilerini daha özgür, daha rahat hissediyorlar, o nedenle iyi vakit geçiriyorlar. Diyarbakırlı genç kızlar bikinisıyla Dicle'de yüzemiyorlar ama Dersim'de yüzebiliyorlar. Burası hoşgörülü bir toplum; diğer doğu illerinde olduğu gibi kadın-erkek arasında kalın duvarlar yok. Bu durumu destekleyen bir sebep de şu: Dersim dışarıya özellikle yurtdışına çok göç vermiş. Neredeyse her aileden en az bir kişi yurtdışında ve bu durum da ister istemez kentin sosyal yapısını etkiliyor.

Sakin bana Dersim'deki eğitim düzeyi ve hoşgörü arasında doğru orantı kurmaya kalkmayın. Eğer eğitim insanın vizyonunu açsaydı, Elazığ Hazar Gölü'nde dar mayosuyla yüzüp, kıyıya çıkınca Tolstoy okuyan Diyarbakırlı erkekler, kız kardeşlerine suya girmeyi yasaklamazdı.

Kalimera Samos!

» **SAYIM ÇINAR- (Samos)**- Samos, Kuşadası'na yaklaşık iki saatlik bir deniz yolculuğu sonrası ulaşılabilen bir Yunan adası. Tarihi 1618 yılına kadar giden **Kervansaray** otelindeki odamızdan ayrılıp, kişi başı 55 avroluk gidiş-dönüş biletimizi aldık ve vapura binip yola koyulduk.

Samos'a doğru ilerlerken, bu adayı bu kadar çok sevebileceğimi hiç düşünmemiştim. **Mykonos** kadar popüler olmasa da insanı kalbinden vurabilen bir yerleşim yeri... Oranın sakinliğine ve sessizliğine çabucak ortak oluyorsunuz. Hakikaten korna sesinin neredeyse hiç olmadığı bu ada, İstanbul'un kalabalık ve gürültüsüne bir ara vermek isteyenler için çok iyi bir alternatif.

Burada yemekler oldukça ucuz. Deniz ürünlerinde porsiyonlar cömertçe hazırlanıyor, dolayısıyla doyurucu, buna rağmen fiyatlar oldukça makul. İki kişi 20 avroya güzel bir yemek yiyebilirsiniz...

Adanın en hareketli yerlerinden birisi **Pythagoras** merkezi (**Pisagor**). Bu merkezde çok güzel plajlar, Pisagor heykeli, turistik oteller yer alıyor. Eğlence yerleri saat 12:00'den sonra anlamlı bir yer hâline geliyor. Eğer Yunan müziği eşliğinde güzel bir akşam yemeği yemek istiyorsanız, sahilde hemen öyle yerler de bulabileceğiniz mekânlar çok.

Samos, bir gece mum ışığı, şarap ve çikolatayla karşılayabilir sizi. Huzurlu, romantik bir gece geçirmeye ne dersiniz?:(

Taksiye kravatsız binmeyen Harry'nin trajedisi

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Zamanında bizim tiyatronun bir oyununda orkestrada Harry adında bir klarnetçi çalışmıştı. Siyahîydi. Harry işe hepimiz gibi tişört- blucinle geliyor, gece gösteri bittikten sonra çantasından bir beyaz gömlek çıkarıp giyiyor, onun üstüne kravat, sırtına da ceketimsi bir şey takıp çıkıyordu. **"Harry, sen burdan sonra başka bir işe mi gidiyorsun"** diye sormuştum, **"Hayır, evim sapa bir yerde, metrodan indikten sonra taksiye binmem gerekiyor"** demişti.

New York'ta taksi şoförlüğü yeni gelmiş göçmenler için en cazip işlerden biridir. Çok bir para kazandırmaz, zahmetlidir, ama yerleşip düzgün bir iş buluncaya ya da kuruncaya kadar idare etmek için uygundur. Taksi şoförlerinin etnik kökeni şehrin aldığı göç dalgalarına göre sürekli değişir: Bir zamanlar Haitili boldu, sonra Ruslar, Sihler ve Pakistanlılar devraldı, şimdilerde çok sık Ortadoğululara ve Şerpalara rastlıyorum.

Ve bu göçmenler ABD'ye Amerikalı siyahîlerin uzak durulması gereken soyguncular olduğu önyargısıyla gelip yollarına Anglosaksonlardan çok daha acımasız bir ayrımcı tutumla devam ederler. Göçmenler burada çok çalışarak daha iyi bir yaşantı kurma olanağı görürler ve gerçekten de geceli gündüzlü didinip birbirleriyle de yardımlaşarak kısa zamanda orta sınıf düzeyine yerleşirler. Bu süreç boyunca da, sonrasında da mecbur kalmadıkça siyahî Amerikalıyı işe de almazlar, taksilerine de. (Hane başına yıllık gelir ortalaması ülke genelinde 52 bin dolar, Asya kökenlilerde 68 bin, siyahîlerde 32 bin.)

Özetle, bir an için kendinizi Harry'nin yerine koyunuz: Doğup büyümüş olduğunuz ülkede önünüzden yokluktan varlığa doğru dalga dalga göçmen gelip geçiyor ve ülkeye daha dün gelmiş bu insanlara kendinizi kabul ettirebilmek için kravat- gömlek giyiyorsunuz. Bu göçmenler gibi farklı bir diliniz, dininiz, kaynak ülkeniz yok: Doğma büyüme Amerikalısınız. Ama derinizin rengi, saç ve yüz yapınızın çoğunlukta gibiler gibi olmaması nedeniyle de hiçbir zaman Amerikalı sayılmamışsınız. Atalarınız Afrika'dan gelmiş ama bu saatte ne sizin o kültürlerle bir ilişkiniz kalmış ne de onların sizinle. Yani, bir kenarda develikle kuşluk arasında hapsolmuş oturuyorsunuz. Ben şahsen otuz yıldır bakarım, bunun çıkış kapısının nerede olduğunu ne yazık ki görebilmiş değilim.

Günahkâr memnuniyetsizler

HIDIR GEVİŞ 26.07.2013

Türkiye'ye şöyle bir dışarıdan bakmak, **sürrealist** (gerçeküstü) **bir tabloya bakmak gibi...** Ne neyi ifade ediyor, ne neyi temsil ediyor, ne neyi söylüyor, neyi nasıl yorumlayacaksınız, size kalmış... Çünkü her şey gerçek dışı... Ama aslında her şey çok gerçek...

Nitekim Türkiye'deki bu sürrealist tablo, bana bir bilimkurgu romanını hatırlatıyor. Türkçeye çevrilmiş mi çevrilmemiş mi hiçbir bilgim yok... **Facial Justice** adlı bu romanın yazarı **L.P. Hartley**. Distopik bir roman, yani **iyi-güzel- hoş değil, kötü ve karamsar bir gelecek tasavvuru** var romanda.

3. Dünya Savaşı sonrası insanların yeraltındaki mağaralarda yaşadığı bir diktatörlük anlatılıyor kitapta. Ancak yeryüzüne çıkıp orada yaşamak isteyenler var. Bir gün görünmeyen birinin öncülüğünde **bu diktatörlükten kopuş yaşanıyor ama bu defa da başka türlü bir diktatörlük kuruluyor. Bu yeni toplum, geçmişteki nükleer savaş nedeniyle bir çeşit kolektif suçluluk hissiyle yaşıyor.** Bu suçluluklarını da kendi aralarında eşitliği sağlayarak aşmaya çalışıyorlar. Ancak bu kez aynılaşılmaya başlıyorlar. Herkes çuval benzeri bir şey giyiniyor. Hatta daha güzel olan kadınlar, diğer kadınlar arasında imrenme, kıskançlık ve huzursuzluk olmasın diye estetik ameliyatla sentetik bir yüze sahip oluyorlar.

Kitaptaki ülkenin diktatörü görünmüyor; kim olduğu, nerede olduğu, ne yaptığı belli değil... Sadece sesi farklı kanallardan yayınlanıyor, halka manevi ve hukuki öğütler veriyor.

Ben bu kitaptaki hayalî dünyayı, günümüz Türkiye'sine çok benzetiyorum.

AK Parti'ye sonuna kadar destek olmuş bazı insanların şimdi neden hayal kırıklığı yaşadıklarını biliyorsunuz. Çünkü bu destekçiler eski otokratik Türkiye'den kurtulmak için AK Parti'ye destek vermişlerdi. Ancak bu kez de yeni bir otokratik yönetimin doğmasına vesile oldular. Bu yönetim de tıpkı kitapta olduğu gibi toplumda kolektif bir suçluluk hissi yaratarak varolmaya çalışıyor. Hatta bu hissi sürekli kaşıyor, yıllardır iktidarda oldukları hâlde geçmiş mağduriyetlerini bıkmadan usanmadan tekrar ediyorlar. Onları mağdur eden kuralları değiştirme konusunda ise hiç aceleci davranmıyorlar, çünkü böyle daha güçlüler.

Bu yeni rejim de *Facial Justice*'da olduğu gibi aynılaştırma ve eşitleme politikası güdüyor. Ancak buradaki eşitlik ve aynılaşıma ekonomik anlamda değil, sadece aynı perspektifi paylaşma anlamında bir eşitlik ve aynılık.

Bu nedenle merkez medyada inanılmaz bir kıyım yaşanıyor. Hükümeti birazcık bile kritize edenler, yıllardır çalıştıkları gazetelerinden kovuluyorlar. Her yerde Başbakan'ın sesi, Başbakan'ın görüntüsü... TV ekranlarını gazeteciden çok devlet memurunu andıran isimler dolduruyor... **Salih Tuna ve Akif Beki'ye bir bakın, hükümetin PR'ını yapmak için canla başla çalışıyor ve ödülünü de alıyorlar.**

Aynılaştırma kampanyasında işinden edilen, hedef gösterilen gazeteci ve sanatçılardan sonra, sıra işadamlarına kadar geldi; Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlayan **Koç Grubu** şimdi hedef tahtasında.

Şimdi size soruyorum; hükümet politikalarından memnun olmayanların günahkâr ilan edildiği, gözü kara biçimde cezalandırıldığı bir rejimin adı demokrasi olabilir mi?

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ev kadınlığından istifa

HIDIR GEVİŞ 28.07.2013

 Ev kadınlığından istifa Ne yalan söyleyeyim, **bir erkek olarak bazen ev kadınlarına çok özeniyorum...** Hele de elde maddi durumu iyi bir koca varsa, şahane olurdu her şey... Şöyle bir hayalini kurmaya çalışıyorum da... Sabah eşim evden ayrıldıktan sonra yatağımdan zorlukla uyanıyorum... Minik bir kahvaltının ardından, çıkıp spor salonuna gidiyorum... Derken alışverişe, sonra geç öğlen yemeği için arkadaşlarımla buluşup, dedikodu yapmaya... Tabii onlara konuşma fırsatı pek vermez, hep ben anlatırdım... Onlar konuşmaya başlarsa da cep telefonumdan internete girer, Facebook arkadaşlarımla resimlerini **'like'** ederdim. Arada servis elemanına müessese müdürünü çağırıp, yemeklerin nasıl daha iyi yapılacağına dair nasihatte bulunur, böylece ne kadar zeki, üstelik yardımsever olduğumu göstermeye çalışırdım. Kuaföre de gitmek lazım tabii... Birazcık röfle yaptırır, daha çok da içimi dökerdim... **Yani bir taşla iki kuş: hem terapist hem kuaför... Eşime mi kızgınlım; ona yemek değil cevizli diyet salata hazırlar, içine de dalgınlıkla bir kaç minik ceviz kabuğu düşürürdüm.** Kızgınlığım daha da mı geçmedi, köpeğime, **'otur şuraya, sakın kalkma yerinden, sallama kuyruğunu'** diye bağırabilirdim; bu beni rahatlatırdı, eminim... Ama akşam dizi izlerken köpeğimin başını sıvazlamayı ihmal etmezdim, yüreğim çok yufkadır.

Şaka tabii... Bu sadece benim uçuk ve histerik ev kadını fantezim... Gerçekler başka türlü... Ev kadını olmak, bir işyerinde çalışmakla neredeyse aynı şey ve hiç de kolay değil. **Diyelim çocuklarınız var, onları büyüttünüz belli bir yaşa getirdiniz. Sonra ne yapacaksınız, onların bıraktığı boşluğu nasıl dolduracaksınız...**

İstanbul'da yaşayan **Yıldız Tunçay** da bu soruyu sormuş kendine... Sonra cesaretini toplayıp bir restoran açmaya karar vermiş. Çünkü en iyi bildiği şey, yemek yapmak... Bu konuda kendine sonsuz güveni varmış, çünkü herkes, özellikle de eşi Yıldız Hanım'ın yemeklerine bayılıyormuş. Evindeki lezzeti açacağı restorana taşımak istemiş ama yine de bir ön eğitim almayı ihmal etmemiş. **Mutfak Sanatları Akademisi'**ne gitmiş... Gittiği başka ülkelerdeki yemek kültürlerini incelemiş... Sonunda **Ataköy Marina Park'taki Burger Noodle Kitchen'i** açmış. İçinin dizaynı, özetle her şeyiyle birebir ilgilenmiş. Amerikan ve Uzakdoğu mutfağını kombine ettiği bu mekânda yenen her şeyi evine alır gibi aldığını söylüyor.

Şimdi işi ilerletmiş Yıldız Hanım... **Cake Factory** adlı bir tatlı markası da yaratmış. Daha fazla söze gerek yok... O'nun hikâyesi ev kadınlığına bir başkaldırı ve başarı hikâyesi. Bütün ev kadınlarına ilham vermesi dileğiyle...

Yobaz kim?

Geride bıraktığımız hafta içinde ilginç bir tartışma yaşandı. Tartışmanın kaynağı, **ilahiyatla ilgili kitaplar yazan, Ömer Tuğrul İnancı**'in, hamilelerle ilgili TRT 1 'de yaptığı şu yorumdu: **"Böyle kadınla sokakta gezilmez, her şeyden önce estetik değildir, ayıptır ayıp, bunun adı terbiyesizliktir."**

Bu yorumu alır canınızın istediği gibi eleştirebilirsiniz: Ne kadar densiz, ne kadar erkek egemen, ne kadar feodal bir bakış açısı olduğunu söylersiniz... Veya psikanalitik bir yorum yapar, İnancı'nın bilinçaltında çocuktan ve kadından nefret psikolojisi yattığını savunabilirsiniz.

Ancak **hamile kadınlardan oluşan bir grubun Taksim'e çıkıp eylem yapması ve böyle bir yolla İnancı'ı protesto etmesi yüzde yüz absürt bir davranış**. Çünkü siz bu yolla aslında **katılmadığınız o görüşleri savunan kişiyi bir anlamda tehdit ediyorsunuz**, yobazlaşıyorsunuz. İnsanlar ne olursa olsun, kiminle ilgili olursa olsun en radikal fikirlerini dahi özgürce ifade edebilmeli; bu konuda kimse kendini ne devlet ne de vatandaş baskısı altında hissetmeli.

Peki, Taksim'e çıkıp bu yorumları protesto etmek ne zaman absürd olmazdı? Eğer İnancı'nın söylediğini bir bakan ya da bir resmî yetkili söyleseydi, böyle bir açıklama bizi bağlardı, o nedenle protesto edilebilirdi.

Bu olaydan şu sonucu çıkarıyorum: **Bizde fikir özgürlüğüne tahammülü olmayan sadece devlet değil, halk da tahammülsüz, böyle bir ülkeyiz işte**. Bu nedenle biz sağ- solu, dindarı- laik'i, muhafazakâr- liberali, Kürt'ü- Türk'üyle **yarı yobaz bir toplumuz; bunu kabul edelim**. Bu kültüre de izninizle **'kapa çeneni kültürü'** diyorum.

Starları karşınıza almayın

Dünyaya karşı reflekslerimizle giderek İranlaşmaya başlıyoruz. Diplomatik incelik ve hesaplıca atılmış pragmatist adımların yerini öfkeli bağırış- çağırışlar alıyor. Ortadoğu'ya özgü bu vulgar kafa tutma tutumu nedeniyle **dünyayla ilişkimizdeki estetiği yitiriyoruz**. En son, aralarında **Sean Penn** ve **Susan Sarandon** gibi dünya starlarının bulunduğu bir grup, İngiliz The Times gazetesine bir ilan verdi. İlanda Gezi Parkı politikası nedeniyle hükümet eleştirildi. Ancak bizde Başbakan'ın danışmanı **Yalçın Akdoğan** bile **ânında Egemen Bağışlaşıp**, durumu **'densizlik'** olarak değerlendirdi. Başbakan ise sert bir dille her türlü kanuni haklarını kullanacaklarını söyledi.

Yukarıdaki starlar soba borusu değil, dünyada milyonlarca insan tarafından taparcasına seviliyorlar. Dolayısıyla etki şiddetleri çok yüksek. Onları karşınıza almak doğru değil. İlan hükümetin ne kadar zoruna giderse gitsin, sakın, ılımlı ve hoşgörülü bir tutum sergilenmeliydi. Aksi hâlde bu krizin negatif sonuçları sadece hükümeti değil, bütün ülkeyi etkiler.

Ülke imajı özellikle dış dünyayla kurulan ekonomik ilişkilerde çok önemlidir, iyi imaj işinizi çok kolaylaştırır. **Ben Başbakan'ın yerinde olsam bu sanatçıları Türkiye'ye davet eder, onları dinlemek istediğimi söyledim**.

AK Parti'nin banyo estetiği

HIDIR GEVİŞ 31.07.2013

 AK Parti'nin banyo estetiği Dubai prensi **Al Maktoum**, Arap yarımadasından çıkan en kendine özgü karakterdir... Engin vizyonu ile Dubai'yi dünyanın en önemli finans ve turizm merkezlerinden biri hâline getirdi. Kendi çapında bir devrimci olan Al Maktoum adeta bu emirliği yeniden yarattı ve dünyaya entegrasyonunu sağladı... Kimse çıkıp, '**benim de o kadar petrolüm olsa, ben de yaparım**' demesin... Suudi Arabistan'ın da parası var, ancak her yıl milyonlarca turistini ziyaret ettiği Mekke'nin konaklama konusunda bile nasıl çileli bir şehir olduğunu biliyorsunuz. **Şimdilerde Kâbe manzaralı dev ve uyumsuz binalar yaparak üstüne üstlük oranın mistik estetiğini adeta katlediyorlar...**

Dubai Prensi ise dünyanın en iyi mimarlarının hayranlık uyandıran en yenilikçi projelerine kapılarını açtı, onları teşvik etti, fırsat verdi. Bu anlamda hiç komplekse girmedi... **Palmiye Adaları, Cayan Kulesi, Yelken Otel, çöl ortasında kayak merkezi gibi örnekler, hem teknolojik hem de estetik olarak dünyanın geldiği son noktalardı...**

Bizde ise AK Parti, geçtiğimiz 10 yıl içinde gözle görünür biçimde gerçekleştirdiği ekonomik kalkınma hamlesini bir türlü estik alanda gösteremedi. Bu konuda çok taşralı kaldı...

Dindarların sanatla ilişkilerindeki zayıflık, özellikle de plastik sanatlarla aralarındaki mesafeyi biliyoruz ama hiç değilse laik beyaz Türklerden servis alıp, mimari anlamda dikkat çekici eserler yaratılabilirlerdi. Bugün İstanbul gibi bir medeniyetler beşiğinde AK Parti iktidarıyla ilişkilendirebileceğiniz ve '**muhteşem**' diyebileceğiniz tek bir eser yok. AK Partili belediyelerin yönettiği bölgelerdeki minik kavşak meydanlarda yer alan havuzlara bir bakın, bu estetiği çok güzel özetliyor: Fayansla döşeli, yerleşik durmayan, her an yıkılabilecek kadar geçici ve prefabrik görünümlü...

TOKİ konutlarına bakıyorsunuz, 30 yıl öncesinin Ataköy'ünde inşa edilen Emlak Bankası konutları estetiğini bir milim aşamamış. Bu nedenle günümüz Türkiye için hayli itici yapılar... Sovyet döneminde inşa edilen ve çarlık dönemi estetiğini tümünden dışlayan; düz, süssüz, şekilsiz şemalsiz toplu konutlara benziyorlar.

Gezi hareketinin yarattığı dinamiğin bir sonucu olarak, şimdi Merter- Zeytiburnu civarında New York'taki Central Park büyüklüğünde bir park yapılacak. **Kadir Topbaş'a önerim ise şu: Bu parkın mimarisini dünyada yenilikçi ve yaratıcı işlere imza atmış bir mimara yaptırın. AK Partili inşaat şirketlerinin merdivenaltı mimarlarına sakın teslim etmeyin!..** Etmeyin ki İstanbul sadece yeşili değil, mimari yapıyla da dikkat çeken, dünyada konuşulan bir parka sahip olsun

İngiliz nezaketi bu kasabada: Chester

» **ÖNAY YILMAZ- (Chester)-** Chester kasabası bana her zaman bir masal şehrini anımsatır. İngiltere'nin kuzey batısındaki bu şirin kasaba, eskiyle yeninin tatlı bir uyumunu oluşturur. Burada alışveriş yaparken veya dolaşırken geçmişe bir yolculuk yapmış gibi hissedersiniz. **Bir Ortaçağ kasabasında modern figürler sergisine düşmüşsünüzdür sanki. Avrupa'nın birçok kasabasında bu duyguyu yaşamak mümkündür ama bir açık hava müzesi olan Chester bu anlamda her zaman bir başyapıt gibidir.**

Dee Nehri kıyısında yer alan **Chester** şehri, antik Romalılar tarafından kurulmuş ve ismini "**Romalı kalesi**" olan kasta sözcüğünden almış. Chester günümüzde, bu eski şehir olma özelliğini turistik bir imaj olarak sürdürmekte. Şehrin en önemli binaları, örneğin **Chester Town Hall** (İdare Merkezi Binası) ve **Grosvenor Müzesi**, Kraliçe Viktorya zamanından kalmış. Surlarla çevrili şehirde Eastgate kapı köprüsü üzerinde bulunan **Eastgate Saati**, İngiltere'de Londra'da bulunan Big Ben'den sonra en çok fotoğrafı çekilen saat olmakla ünlüdür. **Rows** adlı ticaret sokaklarındaki binaların benzeri Britanya'da yoktur. Şehrin ekonomisi perakende satış, turizm ve finansal hizmetler gibi servis sanayilerine dayanmaktadır. Şehirde bazıları orta çağlardan kalma renkli ve ışıltılı çok sayıda publar ve barlar da biraz olsun soluklanmanız için birebirdir.

Chester'e giderseniz kentin en büyük alışveriş merkezlerinden biri olan **Grosvenor Alışveriş Merkezi**'ne mutlaka uğramalısınız. Burada tek çatı altında, sağlık ve güzellik malzemelerinden giyim malzemelerine, mücevher, takı ve parfümlerden her türlü gıdaya dünyanın en önemli markalarını pek de pahalı olmayan fiyatlara bulabilmeniz mümkün. Ortaçağ atmosferinde günümüzün modern alışveriş imkânını bulabileceğiniz başka bir yer olduğunu pek sanmıyorum.

Tabii alışveriş yapmaya kendinizi fazla kaptırmaz, biraz daha zaman ayırırsanız önerebileceğim ikinci yer yine aynı adı taşıyan **Grosvenor Müzesi** olacaktır.

Kısaca bARCHAEOLOGYu kasabada gezerken tadına doyamayacak, benim gibi tekrar gelmek isteyeceksiniz. İngilizlere de ara sıra soru sormayı unutmayın derim. Tatlı bir kibarlıkla karşılaşacak, zamanın durduğu bu kasabada İngiliz nezaketine de yakından tanık olacaksınız.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşadamları neden ezik

HIDIR GEVİŞ 02.08.2013

Türkiye'de işadamlarının siyasi özgürlüğü var mı yok mu... Koç'un yaşadığı son duruma bakılırsa buna imkân yok... Devlet nerede duruyorsa orada olmak zorundalar... Nedeni açıklamak için kelimelere jimnastik yaptırmaya hiç gerek yok... Her şey basit: Örneğin **Koç Grubu**'nun, **Samsung** gibi global bir markası olsaydı, kazancının büyük kısmı başka ülkelerden geliyor olacaktı ve Başbakan Erdoğan'ı belki hiç takmayacaklardı... Ondan randevu istiyor olmayacaklardı... Maalesef, bizde hâlâ iç piyasaya, özellikle devlet ihalelerine ve belediye ihalelerine bağımlı bir sermaye yapısı var. O nedenle **siyasi dinamikler işadamlarını doğrudan etkiliyor, bağımlı kılıyor.**

Konuşmaya başladığında ayağınızdaki kundurayı çıkarıp kafasına fırlatmak isteyeceğiniz insanlar bile arada bir mantıklı laflar eder ya... **Yiğit Bulut** sözkonusu meseleyle ilgili şuna benzer bir şey söylemişti: *Samsung bile kısa zamanda dünya markası oldu, inanılmaz bir hızla büyüdü... Bizim işadamlarımız kârlarını başka yerlerden elde etmenin rahatlığı ve rehaveti içinde oldukları için ileri gidemiyorlar.*

Gerçekten çok doğru bir laf... Bizde sermayenin bütün dünya için reteyim, bütün dünyaya servis satayım diye bir hevesi yok... Bu nedenle yerinde sayıyorlar... ‘**Amerikadayız**’ diye hava atan **Mavi** bile Amerikan kot pantolon marketi düşünüldüğünde sadece bir hiç... **Manhattan’da, kiranın yarısını devletin ödediği mağazalar açmakla dünyaya aılamazsınız...**

Oysa ülkede sermayenin globalleşmesi ülke demokrasisini de kalkındıracak dinamikleri beslerdi... Siyasi iktidara karşı bağımsız olurlardı... Ancak bizde böyle bir sermaye yok... Hep söylüyorum, **Orhan Pamuk** büyüklüğünde bir global markası yok Türkiye’nin... **Beko, Vestel** gibi başarılı markalar dünyanın belli bölgelerinde varlık gösteriyorlar ama **gerçek anlamda global markalar değiller...**

İşadamlarının iktidar karşısında düştükleri bu eziklikten kurtulmaları için biraz popolarını yerinden kaldırmaları ve en çok da egolarını öldürmeleri gerekir... Hatta işe kendilerine şu soruyu sormakla başlayabilirler; bizim şirketlerimizde neden yabancı bir CEO yok, neden yabancı bir müdürümüz yok... Bakın dünya şirketlerinin New York’taki genel merkezlerine, Amerikalıdan çok dışarıdan gelen yabancılar alışıyor.

Klkedisinin ablası: Nihal Bengisu

Gezi sürecinde, halk cephesini ktlemek için kendini şehit edercesine mücadele etti **Nihal Bengisu Karaca**, helal olsun... Ruh hâli öyle çığırından çıkmıştı ki *Twitter*’da onu klkedisinin fesat ablalarına benzetenler oldu.

Nihal’in dünkü köşe yazısının başlığı “**Diktatörlük çok güzel gelsene**”ydi. Yazarımız, “**Bu nasıl diktatörlük**”, diye başlayan paragraflar inşa etmiş ve Türkiye’de diktatörlük olmadığını ispatlamaya çalışmış. Nihal’e tavsiyem bir sonraki yazısında “**Neden demokratik bir ülke değiliz?**” diye başlayan paragraflar inşa etsin. Eğer buna cesareti varsa sonuç muhtemelen şöyle olacaktır: Değiliz, çünkü **yılların Gezi Parkı’nı, kanuni oynamalarla gasp edip, rant için şantiyeye çevirmeye çalıştılar...** Değiliz, çünkü **barışçıl her gösteriye karşı şiddet kullanıldı, biber gazı kullanıldı ve göstericiler bizzat devlet tarafından provoke edildi...** Değiliz, çünkü **gösterilerden geriye sıra dört l 60’ı ağır 7832 yaralı kaldı...** Demokratik değiliz, çünkü **Gezi gösterileri sırasındaki tutumları nedeniyle 50’nin üzerinde gazeteci hkmet baskısıyla işinden edildi...** Daha da saymayayım, bu liste uzar, *Habertürk* gazetesine kadar gider.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politik deşifre ağı

HİDİR GEVİş 09.08.2013

Yirminci yüzyıl dünyasının en büyük paranoyası diktatörlüktü... Oysa demokrasi bu yüzyılda tecrübe edilmişti... Gücü halka veren parlamenter rejimler bu yüzyılda yaygınlaşmıştı... Ancak bütün bunlara rağmen, tarihin en namli diktatörleri de yine bu yüzyılda ortaya çıktı. Hatta Birinci Dünya Savaşı sonrası bu konuda adeta bir yıldızlar geçidiydi: **Hitler, Stalin, Mussolini** gibi diktatörler, sadece kendi ülkelerinin değil, başka ülkelerin de kaderini etkilediler...

İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminin ardından, '**Demirperde ülkeleri**' hariç, Avrupa devletleri, sistemsel olarak yerine oturdu. Ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasında başlayarak, 21. yüzyılın eşiğine gelene kadar diktatörlerin soyu henüz tükenmiş değildi... **Mao, Saddam Hüseyin ve Pinochet** gibi modern çağ diktatörleri bu kez Avrupa'dan değil, Avrupa kara parçası dışındaki ülkelerden çıkmışlardı...

Nitekim içinde hep diktatör, diktatörlük ya da oligarşik devlet fobisi taşıyan distopik edebiyat ürünleri de yine 1800'lerin sonundan başlayarak yazılmaya başlandı ve günümüze kadar geldi... **1887'de yazılan *The Republic of the Future (Gelecek Cumhuriyeti)*** böyledir, **Jack London**'ın ***The Iron Heel***'i (**Demir Ökçe**) böyledir... **1949'da yazılan 1984 romanı ise bu kategorinin en klişe örneği...**

Bu tür edebî eserleri besleyen en önemli öge; devlet-parlamenter rejim ve demokrasiye üçgenine içinde hayat süren modern zaman bireylerinin kuşkuculuğuydu...

20. yüzyılı devirip 21. yüzyıla girildiğinde bile bu kuşkuculuk devam etti... Bunun tek nedeni hâlâ dünyanın farklı coğrafyalarında hayat süren diktatörler değildi... Demokratik rejimlerin tıkanıp noktalarında ürettiği tümörler büyük sorundu... İşin asap bozucu tarafı ise rejimi daha demokratik kılmak için ortaya çıkan siyasal partiler, örgütler ve grupların da aynı şekilde tümör üretmesi ve bu nedenle demokrasiyi ayakta tutmaya yetmemesiydi... Yani alternatif baskı grupları, yine kendi içlerinde bireyleri eritebiliyor ve belli kliklerin çıkar merkezi hâline getirebiliyordu...

İşte böyle umutsuz bir durumdayken, ortaya **sosyal medya** çıktı. Sosyal medya şimdi sadece dünyadaki otoriter rejimleri değil, adına demokrasi denen rejimleri bile zorluyor... **Çünkü sosyal medya, bireyleri bir siyasal partinin tüketicisi değil üreticisi hâline getiriyor. Bir örgütün, bir sendikanın, bir derneğin, bir vakfın dar ve loş koridorlarında sadece dinleyen ve uygulayan pozisyonundaki bireyler yok artık...** Oralardaki otoriter iletişim sisteminde sessizleşen ve kaybolan bireyler de yok... Şimdi sosyal medyanın şeffaf ve güneşli meydanlarında kendi özgün seslerini yükselten katılımcı bireyler var... Bu meydanların sunduğu demokratik ve yatay iletişim biçimi var...

Sosyal medya özellikle gençlerin politik alanda katılımcılığını kolaylaştıran bir yapıya sahip; bir kere mecranın daha demokratik ve adil bir terazisi var; paylaşımlarınız, sözleriniz ve analizleriniz değerliyse karşılığını buluyor... İkincisi; oyunlu ve interaktif bir yapısı var, yani formal değil, bu yönüyle de kişileri katılımcılığa teşvik ediyor...

Geride bıraktığımız yıl Amerika'da, **The MacArthur Research Network**'un yaptığı bir araştırma da bunu gösterdi... Sosyal medya sayesinde gençlerin özellikle de azınlık gruplara mensup gençlerin politik katılımcılığı yüksek oranlarda artmış.

İşte bu nedenle, kara tahta üzerindeki tebeşir yazıları gibi varlıkları giderek silikleşen **muhafız partilere önerim şu: Eğer bir diriliş yaşamak istiyorsanız internete ve sosyal medyaya ciddi yatırımlar yapmalısınız...** Sosyal medya-dijital iletişim alanlarındaki uzmanlarla çalışmalısınız; gelecek orada, gençlik orada... Hatta adeta bir **YouTube** kanalı gibi davranmalısınız... Size projeler önerilmeli, size öneriler akmalı... Bu süreci başlattığınızda size kimliğinizi biraz da kalabalıklar verecektir... **Kalabalıkların şeffaf aklına güvenin...**

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mahalleler geçmişe dönüyor

HIDIR GEVİŞ 11.08.2013

 Mahalleler geçmişe dönüyor Gezi olaylarının yarattığı dayanışma ruhu, kentlerdeki toplumsal kültür üzerinde önemli etkiler yarattı. Örnek mi istiyorsunuz... Size en taze örneği vereyim... Dün İstanbul'daki **Maçka Parkı**'nda kendine özgü bir bayramlaşma olayı yaşandı... Nişantaşı civarında yaşayanlar, evlerinde yaptıkları börekleri, çörekleri dolmaları, baklavaları alıp Maçka Parkı'na indiler... Orada ortak bir sofraya kurdular, bayramlaştılar ve doya doya eğlendiler...

Bu etkinliği **Maçka Parkı Forumu** organize etti... Sözkonusu forum, Gezi olaylarıyla birlikte kurulmuştu... Mahalleli, her pazartesi, salı ve perşembe günleri, akşam saat 21:00- 23:00 arası parkta toplanıyordu... Pazar günleri 11:00'de ise piknik vardı... Bunlar, forumun rutin yaz etkinlikleri hâline geldi...

Bu yazıyı yazarken Maçka Forumu'ndan **Tuna**'yı aradım... Tuna 27 yaşında bir yazılım mühendisi... O an parktaydı, heyecanla orada olanları anlatıyordu bana... 200'e yakın insan cumartesi öğlen saatlerinden itibaren parkta toplanmaya başlamıştı... DJ performansı yapılmış, sonra Ermeni'si Yahudi'si, Kürt'ü, Türk'ü, onlarca insan halaya kalkmıştı... Saz sesleri telefondan bana kadar ulaşıyordu...

Tuna'ya klişe bir soru sordum, "*kendini nasıl hissediyorsun?*" dedim... "*Çok iyiyim, artık biliyorum ki bana bir şey olsa, bütün mahalleli yanımda... Forum toplantılarından dolayı pek çok insanla tanıştım, artık sokakta yürürken daha çok insanla selamlaşıyorum... Bu da çok hoş bir duygu, bana güç veriyor...*"

Evet, nostaljiye hiç gerek yok, eğer isterseniz geçmişte özlediğiniz her şeyi modern zamanlara geri getirebilirsiniz... Maçka Parkı Forumu işte bunu yaptı; eski mahalle ruhunu çağırdı... Üstelik bu ruh gidici değil, kalıcı...

Uyuşturucu başarı getirir operasyonu

Polisimiz arada bir bunu yapıyor... Toplu bir operasyonla uyuşturucu kullanan hangi ünlü varsa gözaltına alıyor, sonra da ifadelerini alıyor...

Operasyon süreci başından sonuna medya aracılığıyla bir anlamda belgeselleştiriliyor...

Peki, polis bu rutin operasyonları niye yapıyor, amacı ne?.. Büyük bir ihtimalle ünlüleri teşhir ederek cezalandırıyor ve bu yolla, uyuşturucu kullanımının önüne geçmeye çalışıyor...

Ancak bence tam tersi oluyor... Bütün bu olanları gören gençler, uyuşturucunun kötü değil iyi bir şey olduğunu hatta başarı, para ve karizma getirdiğini düşünebilirler... Çünkü toplumun neredeyse en popüler, en başarılı, en hoş ve en çok para kazanan isimleri uyuşturucu kullanıyor...

Bu nedenle polisimizin, artık kendi mesleki kültürünün bir parçası hâline gelen bu tür operasyonlara bir son vermesi lazım... Uyuşturucunun gençlerden uzak tutulması gerektiğine inanan biri olarak, bu tür operasyonların gençler üzerinde uyuşturucuyu teşvik edici olduğunu düşünüyorum...

Oysa uyuşturucunun ne kadar iğrenç ne kadar lanet bir şey olduğunu özellikle de kimyasal uyuşturucuların insan fiziği ve zihni üzerinde nasıl kalıcı hasarlara yol açtığını göstermenin bin bir türlü yolu var... Bu konuda internet üzerinde viral kampanyalar yapılabilir ve çok da etkili olur...

New York'ta yoğurt kapışması

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Türkiye'de büyümüş biri olarak otuz yıl kadar önce New York'a geldiğimde kısa zamanda kendi yoğurdumu kendim yapmaya karar vermiştim ama beceremedim. Çünkü, marketten alınabilecek tek bir cins yoğurt vardı, markası sanırım **Dannon** idi ve hiç iyi değildi. Amerikan mutfağında yoğurdun yeri çok dardı (onun yerine ekşi krema kullanırlardı) ve oturup tek başına yoğurt yemek diye bir âdet gelişmemişti. Sonradan daha Avrupalı havalarda **Yoplait** denen marka türedi, meyveli yoğurt kavramını da yanılmıyorsa onlar yaygınlaştırdı.

Sağlıklı yiyecek furyasıyla birlikte yoğurdun pazarı da büyümeye başlayınca Avrupa'dan **Fage** adında bir şirket, kutusunda "**Total, Yunan yoğurdu**" yazan bir yoğurt sundu piyasaya. Bu yoğurdun farkı süzme, krema kıvamında ve sade yenilebilecek tatta oluşuydu ve doğal yiyeceğe meraklı, okumuş kentliler arasında tutuldu. Kutuya yazılan "**Yunan**" sözcüğü belirli bir yoğurt tipini betimlemekte kullanılan bir sıfat olarak yerleşti.

Bundan üç-beş yıl önce çevremdekilerin **Chobani** diye yeni bir marka "**Yunan yoğurdu**" yemeye başladığını farkettim. Meraklanıp sorunca bunun diğerlerinden çok daha üstün olduğunu söylediler, ben de denedim ve hak verdim. Şimdi dört bir yanı **Chobani** sarmış durumda ve **Dannon**'u bile geçerek piyasada ikinci sıraya yükselmiş. Bu yoğurdu geliştirip şirketi kuran kişi Doğu Anadolu'lu bir göçmen, **Hamdi Ulukaya** imiş. Keyifli, hoş bir insan olduğunu duyuyorum, kafasının da çok işlek olduğu belli, tanışıp muhabbet etmek isterdim.

Birkaç gün önce Türkiye'den Maliye Bakanı'nın Hamdi Bey'i arayıp tebrik ettiği haber oldu Türk gazetelerinde (bunun kişisel mi yoksa resmî bir arama mı olduğunu yazmamışlar). Merak edip okuyucu yorumlarına baktım: gördüklerimin hepsi (çok kötü Türkçeyle) öfke ve nefret ifadesinden oluşuyor. Ana temayı Türkiye'den çıkma birinin yoğurduna "**Yunan**" diyerek vatanına ihanet etmesi oluşturuyor; çünkü, malûm, bir Türk ABD'de yerleşip bir şirket kurduğunda, Türk'ün dünyaya bedel olduğunu kanıtlamak üzere kurmak zorundadır. Varlığını Türk varlığına armağan etmemiş bu şahsı tebrik ederek Bakan da yoğurdu Yunan'a mal etmiş, vatanına ihanet etmiş oluyor. Türklüğe fayda yerine zararı olan bu kişiyi bırakalım Yunanlılar tebrik etsin. Ayrıca, bu kadar kısa sürede elde edilen böyle bir başarının altında kimbilir ne filmler çevriliyordur. (Bu arada sene de oldu 2013.)

www.isteyenokusun.com.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Batılı erkeğin dindarla flörtü

HIDIR GEVİŞ 14.08.2013

 Batılı erkeğin dindarla flörtü Yaşadığım mahallede arada bir karşılaştığım iki genç sevgili var: Hiç abartmadan söyleyeyim... oğlumuzun kaşı küpeli, kolu dövme, kısa ve seksi şort pantolonlar giyiyor, vücut çalışmış... Son derece zarif kızımız ise başörtülü...

Teorik olarak yan yana getirmekte zorlanacağınız iki anlayış bu ilişkide yan yana gelmiş... Bu durum açıkçası biraz kafamı karıştırdı... *Twitter*'dan yardım isteyince imdadıma gazeteci arkadaşlar **Kürşat Oğuz** ve **Gülenay Börekçi** ile yazar **Cihan Aktaş** yetişti. Onların zihin açıcı diyalogunu olduğu gibi aktarmak istiyorum:

KO: Emin ol çok eskiden beri var bu durum. Ben diyeyim 10, sen de 15 yıldır... Bu da güzel bi şey.

CA: Aşk uyumsuzluktan beslenir. İki temsilde de egemen sistemle uyuşmayan ya da uyuşma yolu arayan bir şeyler var.

KO: Her örnek tekil sebepler barındırır ama temel sebep öteki dünyaya tecessüs ve farklılığın çekiciliği, iki açıdan da...

CA: Aşk gösterisi (sahnesi), aşk yaşantısı... Çok postmodern bir durum. :)

KO: Her ikisi de kendi kesimlerinin devrimci insanlarıdır ve aşk da bunu göstermenin/yaşamamanın en çarpıcı yoludur.

CA: D.H. Lawrence gibi düşünüyorum. Aşk değişmez, kadın ve erkek de aşk bağlamında değişmez. Değişen sahnelerdir.

KO: Dilce susup bedence konuşulan çağda değil miyiz, aşk bu sorgulamadan ve samimiyet testinden müstesna olabilir mi :)

GB: Kız başörtülü, erkek dövme. Bir tarife gerek yok, güzel... Mantık ilişkisi olmadığı açık, aşk belli ki.

Bense bu manzarayı hudutları çizilmeyen bir aşk ilişkisinden öte Türkiye toplumunun yeni politik sosyolojisi konusunda önemli bir gösterge olarak görüyorum. Tümöyle Batılı yaşam tarzının sembollerini üzerinde taşıyan bir erkek... Ve dindar bir genç kız... Aralarındaki bunca farka, bunca uçuruma rağmen bir ilişki kurabiliyor, bunu

ilerletiyor ve bu ilişkiden belli ki keyif alıyorlar. Bunu nasıl başardıkları ise çok önemli. Çünkü bu başarıdaki formül, Türkiye'nin hayatını kurtarır...

Ülkede son zamanlardaki en önemli tartışmalardan biri yaşam tarzı tartışmaları... Öyle değil mi... Başbakan'ın laikleri bunalıma sokan içki ve kürtaj konusundaki açıklamalarından tutun, **Bülent Arınç**'ın **Vardar Ovası** vakasına kadar... Oysa bu iki gencin ilişkisi gösteriyor ki yetişkinler kendi kendilerine gelin güvey oluyor, havanda su dövüyorlar... Çünkü gençler, karşılıklı olarak birbirlerini kabul etmeyi ve saygı duymayı kendilerine öğretmişler bile.

Biz yetişkinlerin aradığı mutlu beraberlik formülü de bu zaten: Birbirimizi değiştirme densizliğine kalkışmadan, kabul etmek ve saygı duymak...

Küba'da ineği öldüren 35 yıl hapis

» **NEVZAT ÇİÇEK**- Geçen yıl, böyle bir ağustos ayıydı... İstanbul'dan İspanya'nın başkenti Madrid'e, oradan da Küba'nın başkenti Havana'ya varmıştık...

Ülkenin ulusal kahramanı ve simgesi olan **José Martí** ismini taşıyan havaalanından çıkıp otelimize doğru yola koyulduk... Yeşil bir kent olan Havana'nın oldukça geniş ve bakımlı caddelerinde ilerlerken, kendime şu iki soruyu sormuştum: Ben bir film setinde miyim yoksa geçmişe geri mi döndüm... Öyle ya 1950'lerden kalma klasik Amerikan otomobilleri burada hâlâ trafikte, üstelik mis gibi çalışıyor, insan taşıyorlar... Bu anlamda Havana bir çeşit açık hava müzesi gibi... Chevrolet, Buick ve Plymouth marka araçlar, parlak ve krom aksesuarlarıyla göz kamaştırıyor... Sadece bu da değil, kolonyal dönemden kalma enfes mimariye sahip yapılar da geçmişteki günlerin görkemini hâlâ üzerlerinde taşıyorlar, iyi korunmuşlar...

Hava sıcaklığı 30 dereceyken aniden bastıran yağmurla ıslanmışlığım da oldu Küba'da... Ama ne önemi var ki ıslanmışsam ıslanmışım... Çünkü bu ülke, size biraz da gamsızlığı ve rahatlığı öğretiyor. Kübalılar rahat ve kasıtsız insanlar; bağırma-çağırma gibi en ufak bir asabiyet belirtisi yok bu topraklarda. Dolayısıyla biz ziyaretçiler de havaya çabuk girdik: Örneğin bir markette fatura isterken, bir buçuk saat bekledik ama hiç gıkımız çıkmadı...

Havana'da trafik derdi de yok... Bu rahatlık başka bir sürü özellikle daha birleşince, sosyalizme fena hâlde ısınmaya başlıyorsunuz...

Kent eski ve yeni olarak ikiye ayrılıyor. Tarlabası'na benzeyen eski kısımda daha çok siyah Kübalılar yaşarken, yeni kısımda daha çok beyaz Kübalılar yaşıyor. Ama durun, siyah ve beyazlar o kadar da ayrılmış değil... Küba dünyada siyah beyaz evliliğin en fazla yapıldığı ülke...

Ülkenin ilginç kanunları var. Örneğin inek sayısı çok az olduğundan dolayı devlet bir ineği öldüren Kübalıya 35 yıla kadar ceza verebiliyor...

Havasından mı suyundan mı bilmem ama kadınları da erkekleri de son derece düzgün bir anatomik yapıya sahip... Orada yabancılara '**Cuma**' deniyor, dolayısıyla biz Türkiye'den giden göbekli '**Cuma**'lar nerede olsun kendimizi belli ediyorduk... Tabii hava sıcak ve rutubetli olduğu için Kübalı erkekler bir şortla üzeri çıplak dolaşıyorlar, işte biz bu kadarına cesaret edemedik...

Kübalılar özellikle devlet kontrolünde bulunan üç televizyon kanalındaki görüntülerden Türkiye ve Recep Tayyip Erdoğan'ı tanıyorlar. Tayyip Erdoğan'dan bahsederken, "**Tajjip Erdoğan**" diyorlar.

Ayrılmak kolay değil Küba'dan, aklımızda '**tam da yaşanacak ülkeymiş**' düşüncesiyle döndük Türkiye'ye...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eşcinseller ve türbanlılar

HIDIR GEVİŞ 18.08.2013

Eşcinseller ve türbanlılar Türkiye'de birbirine zıt gibi görünen ama aslında birbirlerine çok yakın duran iki toplumsal grup var: **eşcinseller** ve **türbanlılar**...

Bu iki grup arasında sistematik bir dayanışma yok. Yakın durmalarının sebebi ise sadece başkalarının onlara yaklaşımındaki benzerlik... Çünkü her iki grup da ne çekiyorsa aynı mantaliteden çekiyor...

Türban bir tercih; giyenler kendini daha iyi daha mutlu daha doğru daha Müslüman hissediyor olabilirler... Dolayısıyla **başkalarının onların bu seçimini tartışmaya, tartmaya, iyi veya kötü olduğu yönünde ipuçları aramaya hakkı yok**. Çünkü örtünmek tümüyle kişinin kendisiyle ilgili bir mesele. Bize düşen ise kişilerin bu tercihinin burnumuzu sokmamak ve kabul etmek...

Ancak Türkiye'de bu konuda yapılmaması gereken ne varsa hepsi yapıldı: Hatta türban, oylanması gereken bir olgu olarak bile görüldü. Kadınların devlet dairelerinde, okullarda, Meclis'te türbanlarıyla var olmaları ciddi bir tabuydu ve bu tabu hâlâ da yıkılmış değil. Mevcut yasal engellerin kaldırılması için birilerinin toplu olarak onay vermeleri gerekiyor... Oysa tercihler ne onaylanabilir ne de oylanabilir...

Eşcinsellik ise bir yönelim... Dolayısıyla tercihlerde olduğu gibi yönelimde de **o insanların bu farklılığını tartışmaya, tartmaya, iyi veya kötü olduğu yönünde ipuçları aramaya başkalarının hakkı yok**. Kimseyi ırkı ve rengi nedeniyle tartışmaya ve reddetmeye hakkımız olmadığı gibi eşcinselleri de tartışmak değil kabul etmek zorundayız.

Ancak türbanlılara nasıl bakılıyor ve nasıl davranılıyorsa eşcinsellere de aynı şekilde bakılıyor ve davranılıyor. Onlar da kendi kimlikleriyle, oldukları gibi kamusal alanın her miliminde var olmak istiyorlar ama buna engeller çıkarılıyor; tıpkı türbanlılara çıkarıldığı gibi...

Eşcinseller şimdi yeni yazılan anayasada yer almak istiyorlar. Onlar da yasalar tarafından tanınmak, ve diğer vatandaşlarla eşit olduklarını anayasal olarak garanti altına almak istiyorlar... Hatta Meclis Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda bu konuda medeni adımlar atılıyor. Örneğin AK Parti ve MHP'nin karşı çıkışı nedeniyle, '**Eşitlik**' maddesinde "**cinsel yönelim**" ifadesi kullanılmadı ama maddenin gerekçesinde kullanıldı. Bu şu demek; eşcinseller anayasaya girdi, kabul gördü...

Henüz yolun başındayken, yeni anayasadan daha fazlasını koparmak ise eşcinsellerin kendi elinde... Daha fazla gayret göstermeliler...

Turistlerin karşılaştırma huyu

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Başka milletler n'apıyor pek bilmiyorum ama New York'u ziyaret eden Türklerin galiba artık genelleyebileceğim bir huyu var: Sanki New York'u İstanbul'la karşılaştırmak ve buranın hiç de öyle söylendiği kadar olmadığını tesbit etmek üzere gelmiş gibi iniyorlar uçaktan. "**A bu bizde de var**" ya da "**bu muymuş?**" dillerinden düşmüyor. Karşılaştırmalı turizm yapıyorlar. Bunları ağırlayan, buraya yerleşmiş ve içini sürekli "**acaba yanlış mı yaptım memleketi bırakıp buralara gelmekle?**" kurdu kemiren kişiler de "**ama bak, şunu sizin orda bulamazsın**" tribine giriyorlar. Zorlanır gibi olduklarında da "**burada sucuk da var pastırma da, isterseniz lâhmacuna bile gidebiliriz**" savunması başlıyor. Sanki birisinin amacı memlekette kalmış olmasının, ötekinkinki de çıkmış olmasının isabetliliğini kanıtlamak.

Ben bu konuda epeyce bir vurdumduymaz oldum. Bir durum hariç: Metroya indirdiğimde "**bu ne döküntü, pis, gürültülü bir şey, İstanbul'a gelsinler de metro görsünler**" lâfını duyunca cinimi kontrol edemiyorum.

Müstakbel New York ziyaretçilerinin bilgisine: Bu şehrin metrosunun yapımına 110 (yüz on) yıl önce başlanmış. Yani, bu kadar tünel, kazma kürekle ve bir yığın adamın kanıyla, canıyla açılmış. Arada bir orası burası restore olur ama ana iskelet hâlâ 1930'lara kadar yapılmış olandır. 468 adet istasyon bulunmaktadır. New York şehri metrosundaki rayları alıp uç uca koyarsanız İstanbul'dan Ankara'ya kadar gider, geri gelir, Edirne doğrultusunda biraz daha devam edebilirsiniz. Toplam ray uzunluğu 1,055 kilometredir. 6,300 adet vagon hafta içi bir günde ortalama 5,4 milyon kişi, yılda 1,7 milyar kişi taşır. Bu nedenlerden de trenler biraz hoplaya zıplaya gider, gürültülüdür, istasyonlar kokar, dikkatli bakarsanız rayların arasında takılan, kendine güveni tam, New Yorklu lağım fareleri de görürsünüz. Yani, olacak o kadar demek istiyorum. Yine de, metro son yirmi yılda o kadar çok tamir ve temizlik gördü ki, eski hâlini bilenlere artık İstanbul metrosu gibi görünüyor.

www.isteyenokusun.com.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayalet savaşı

HIDIR GEVİŞ 21.08.2013

 Hayalet savaşı Size **Christmas Carol** adlı bir kitaptan bahsedeceğim... Filmi de yapılmıştı... İngiliz yazar **Charles Dickens**'in eseri.... Kitapta, E.S. adlı bir zengin var... Christmas dönemindeki bayram havasından hiç hoşlanmıyor...

Bir Christmas akşamı adamcağazın evine üç hayalet gelir. Hayaletlerden birincisi geçmişe, ikincisi şimdiye üçüncüsü de geleceğe ait bir manzara çizer... Gelecek manzarası çok karanlıktır: Ölmüştür ama tabutunu taşıyan yoktur, evinde ne var ne yok açık artırmayla satılır... İnsanı kahreden bir gelecek tablosu yani... Sonunda hayaletler gider, adam uyanır, hayal görmüştür...

O akşamdan sonra E.S. adlı zengin, 180 derece değişir. Yoksullara yardım eder, Christmas döneminin tadını çıkarır, eğlenir falan... Yani farklı yalnızlıktan çıkıp herkesin kalabalığına dâhil olmuştur...

Aslında kitaptaki mantalite, klasik bir korku-terbiye zinciri klişesidir... Birini terbiye etmek istiyorsan, ya da onu kendi yoluna çekmek istiyorsan, ona gittiği yolun yol olmadığını, oradan ilerlerse başına türlü felaketler geleceğini gösterip, korkutacaksın. Bunu da geçmiş ve şimdiki zamanın verileriyle yaparsan, daha etkileyici bir felaket manzarası resmedersin.

Bu şablonu en iyi kullanan siyasi liderlerden biri de Başbakan Erdoğan. Dünkü konuşmasını dinledim... Repertuar değişmemiş... Önce geçmişi resmediyor... Oradan korkutucu enstantaneler aktarıyor: Darbe girişimleri, parti kapatmalar vs... Bu konuda epey abartıya kaçmaktan da sakınmıyor hatta: 50 yıl öncesinin CHP politikalarını günümüzle kıyaslayıp CHP'yi öcü gibi resmediyor. Darbe vurgusunu ve korkusunu güçlendirmek için şimdiki zamana, Mısır'a göndermeler yapıyor... Oradaki kanlı tabloyu aktarıyor...

Hâliyle Başbakan'ı dinleyenler, hâlimize çok şükür diyordur... Başbakan'ın yolundan gitmedikleri takdirde onları kötü bir geleceğin beklediği inancına kapılıyorlardır... Bu korku imgeleriyle Başbakan kendi yolunu açarken, tabanı üzerindeki birlik gücünü de artırmış oluyor...

Bu durumda CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun da şimdiki zamana vurgu yaparak bir gelecek resmi çizmesi yerinde bir muhalefet olur. Medya şirketlerinin devlet ihalesiyle beslenen şirketlere verilerek, kontrol edilmesi ... Sistematik bir propaganda toplumu hâline gelmemiz... Taraftar gazetecilerin köşe başlarına yerleştirilmesi... Sesini çıkaran işadamlarının tehdit edilmesi... Hükümetin adeta bir aktivist gibi davranarak mitingler tertip etmesi... İçindeki farklılıkları kovarak tekdüzeleşmesi... Kendi gibi düşünmeyenleri şeytanlaştıran taraftarlarını onlara karşı kışkırtması...

Evet, Kılıçdaroğlu bu mevcut loşluğun, Türkiye'yi getireceği noktayı iyi resmederse, CHP altı adım öne geçer.

İngilizleşme üzerine

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)-** Özellikle şimdilerde yetmiş üstü yaşlara ulaşmış olan sol eğilimli akademisyen ve entellektüeller arasında bir zamanlar çok yaygındı: Öztürkçe sözcük kullanmanın yanı sıra İngilizce sözcük kullanmamaya, Türkçesi olmayan bir sözcük ise de yabancı dildeki okunuşuyla değil, Türkçe okunuşuyla söylemeye özen gösterirlerdi.

Ben bu kişilerin özellikle **New York**'u ziyaret edenlerine, hattâ burada okumakta, çalışmakta olanlarına hayret ederdim. Örneğin, **Village** denen bir semt var, bunlar ısrarla "**köy**" derlerdi. Türkler arasında konuşulurken "**Little Italy**", "**China Town**", "**UN Plaza**", "**Central Park**" gibi yerler "**Küçük İtalya**", "**Çin Köyü**", "**Birleşmiş Milletler Meydanı**", "**Santral Park**" olarak anılırdı. **Bronx**'a Amerikalılar gibi "**branks**", **Manhattan**'a "**menhetın**", New York'a "**nüu york**" demek sanki özentilik, yozlaşmışlık belirtisi oluyordu; "**bronks**", "**manhatan**", "**nev york**" denmesi gerekiyordu. İyi İngilizce bilmelerine rağmen Türklerle konuştuklarında ağızlarından kazara İngilizce bir laf kaçsa (aralarında her nasıl bir baskı geliştirmişlerse) utanırlardı.

Son yıllarda Türkiye'yi ziyaret ettiğimde gidip bu tanıdıkların kapılarını çalıp tabelaları, reklamları, dergileri falan gösterip **"hayrola?"** demek geliyor içimden. **"Bomonti'deki üzerinde kocaman Ant Hill yazan kulelere gâvurlar gibi 'ent hill' mı diyorsunuz, yoksa şoför arkadaşlar gibi 'antil' mi"** diye sormak istiyorum. Torunlara **"şöping"** yerine **"alışveriş"** dedirtmekte ısrar ediyor olabilirler ama **Capacity, City's, Metrocity, World Atlantis, Carousel** konularında ne yapıyorlar acaba? **Maslak + Manhattan** kırmasına **"Mashettin"** diyeni azarlayıp **"özentilik yapma, mashatan de"** mi diyorlar? **My Towerland** ya da **My Roseland** gibi bir yerde **"rezidans"** imkânı çıksa kabul ederler mi? **Sunset Grill & Bar**'da yemek yiyorlar mı? Merak ediyorum, dört bir yanı böyle görmemiş İngilizcesi sarmasında bu kesimlere tepkinin de bir payı oldu mu acaba?
www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aşk çocukları ve seks çocukları

HIDIR GEVİŞ 23.08.2013

Gezi olaylarıyla birlikte, Türkiye **Y kuşağını** keşfetti. Bu kuşağın duygu dünyası, algı biçimi, yaşam kültürü ve davranış tarzı, bildik kuşaklardan son derece farklı. Hâliyle onları daha iyi anlamaya yönelik yararlı ancak kısır tartışmalar yapıldı.

Y kuşağı Amerika'da genel olarak **1980-2000 yılları arasında doğan** kuşağı kategorize etmek için kullanıldı. Dolayısıyla bu kalıp bize de olduğu gibi aktarıldı. Oysa ülkenin kendine özgü gerçekleri, Amerika'dan ithal kalıplara sığdırılır gibi değil.

Ben **'Y'** kuşağını **Y1** ve **Y2** olarak ikiye ayıracağım. Bu iki grup arasında ciddi farklar var.

2000 yılında, Türkiye'den ayrılmadan oturduğum çay ağırlıklı bir kafe, 2011'de döndüğümde konforlu bir kahve zincirinin yeri olmuştu... Gittiğimde o mahalle, orta hâllilerin oturduğu, apartman önlerinde zar zor parkeden araç gördüğünüz bir semtti. O zaman kafenin önünden geçen 17-26 yaşlarında gençlerin beden dilleri çok farklıydı. Daha sert, ani ve sabırsızca hareket ediyor, göz teması kuruyor, etrafa çok fazla ve belirgin biçimde bakıyorlardı. Bedenleri zayıftı, daha ufak tefeklerdi ve daha az güzellerdi. Çabuk sinirleniyor çabuk kavga ediyorlardı... O yıllarda semt, o dönemin son 15 yılında genişlemiş, yapılaşmıştı... Evlerde internet yok gibiydi, bilgisayarlar eve yeni yeni giriyordu... Kredi katları çok yeniydi, hatta sahip olmak bir ayrıcalıktı, cep telefonları da öyle...

Semt İstanbul dışından göç alıyordu, ancak mali güçleri **Güngören, Avcılar, Şirinevler** gibi semtlere göç edenlerden bir derece yukarıdaydı. Semtin bir kesiminde ise çabuk zengin olmuş yine taşra kökenli aileler yaşıyordu.

Semte yeni gelen aileler için gelecek belirsizdi. Ekonomik sistemlerini oturtamamışlardı, birikimleri yoktu. Bu anlamda hayatları istikrarsızdı... Bunun verdiği gerginlik, aile içi şiddetin seviyesini de artırıyordu. Tartışan anne babalar, dayak yiyen anneler çokçaydı...

Kazanılan para ise harcamak için değil biriktirmek içindi, çünkü malvarlıkları yoktu ve kendilerini güvende hissetmenin yolu ileride bir ev almalarına yarayacak parayı toparlamaktan geçiyordu. Gençlerin çoğu, iyi ve bilinçli beslenemiyor, dar odaları kardeşleri ve taşradan gelen akraba çocuklarıyla paylaşıyor, yer yataklı odalarda uyuyorlardı... Yani aile bireylerinin mahremiyet seviyesi sıfıra yakındı. Bütün bu koşullar çocukların hem ruh hâllerine hem de beden dillerine yansıyor.

O kafenin önünde geçen arabalarda ise yüzü az biraz kitap görmüşler **Sezen Aksu**'nun insanı dibe çeken, küskün, çaresiz, bitkin, acıdan kıvranan ve zavallı bir ruh hâlini yansıtan **Sarı Odalar**'ını dinliyordu. Bir kısmı ise benzer ruh hâlini farklı tarzlarda yansıtan **Hüseyin Altun, Azer Bülbül, Müslüm Gürses** ve **Ahmet Kaya** dinliyordu...

Öte yandan, aynı dönemde Türkiye'de ilginç kıpırdanmalar da oluyordu. Feminizm popüler bir kavram olmuştu. Televizyonlarda feminen gay'ler kadın programları yapmaya başlamıştı. O programlara doktorlar, beslenme uzmanları ve psikologlar çıkıp kadınlara nasihatlerde bulunuyordu. O çocukların anneleri öğrenerek kendilerini keşfediyordu.

Amerika'dan 2011'de döndüğümde ise apartman önüne arabanızı park edecek yer bulamıyorsunuz. Neredeyse gençlerin hepsi akıllı cep telefonu sahibiydi... Evlerinde internetleri, laptopları vardı... AK Parti döneminde zengin olmuş bir Türkiye vardı; yer yatağında değil yatakta uyuyan gençler, kısıtlanan değil ihtiyaçları görülen gençler vardı... Bu gençler nispeten refah ortamında büyümüşlerdi. Daha eğitimliydi...

Bugün aynı kafenin önünden geçen 17-26 yaşlarındaki gençler, göz teması pek kurmuyor, çevreye çok dikkatle bakmıyorlar çünkü onları meşgul eden, kendi özel dünyalarını dolduran pek çok şeye sahipler. Daha relaks, sakin ve kendileriyle barışıklar. Daha iri ve daha güzeller ancak obezite sorunu var. Acıyı estetize eden değil, insana coşku veren müzikler dinliyorlar. Yani mantıklarını ele geçiren travmatik bir duygu dünyaları yok. Yurtdışına çıkıyorlar, keyiflerine düşkünler, para harcamayı seviyorlar, arkalarında onlara güç veren ve onları anlayan anne babaları var.

Y1 grubundaki gençler anne babaların kısa süreli seks ilişkisinin ürünü, Y2 grubundaki gençler ise anne babaların aşk ilişkisinin ürünü. Fark biraz da burada...

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lüks tüketiminde mahalle baskısı

HIDIR GEVİŞ 25.08.2013

Lüks tüketiminde mahalle baskısı Önceki gün bir dostumla konuşuyorum... Telefonlardan söz açıldı... Kendisi bir kurumda üst düzey yönetici ve bayağı da eski model bir telefonu var... Çevresinde, "**Bu telefon size yakışıyor mu hiç...**" diyenler oluyormuş... Yani, telefon modeli konusunda mahalle baskısı görüyormuş.

Bu durum bana kendi durumumu anımsattı. Amerika'dan döndüğüm zaman, Türkiye'deki arkadaşlarım telefonumla dalga geçmişlerdi... "**Bu olmaz, sana yeni bir telefon alalım...**" diyerek, başımın etini yiyip

duranlar vardı... Hani sanki kendi ceplerinden ödeyip alacaklarmış gibi... Sonra bir iPhone edindim, bu defa aynı insanlar "**Sana yeni modelini alalım... Sana yeni modelini alalım**" demeye başladılar...

Oysa New York'taki arkadaşlarımdan hiç böyle bir baskı görmemiştim. Çoğunun gelir durumu çok iyiydi ama telefonları benimki gibiydi... Hatta o dönemler New York'a gelen Türkiyeli turistlerin çılgınca iPhone ve iPad almalarını biraz şaşkınlıkla izliyordum.

Neyse dağıtmayayım meseleyi de... Mesele şu: Amerika'da bir iPhone'a sahip olmakla Türkiye'de bir iPhone'a sahip olma isteği arasında farklı motivasyonlar var. Birinde sadece ihtiyaç ve kolaylık diğeri ise buna ek olarak statü edinme isteği var. OK, onu da anlarım... Çünkü insanlar, müsrifçe para harcayarak aldıkları bu telefonlar sayesinde kendilerini daha iyi hissediyor olabilirler. E peki çevresindeki insanları neden kendileri gibi davranma konusunda zorluyorlar?

İşte burada bizim toplumun zihinsel yapısına dair bir nüans daha ortaya çıkıyor. Biz, etrafımızda bizim gibi düşünen, bizim gibi davranan insanlar görmeliyiz ki kendi yaptığımız doğruluğuna inanalım ve iç huzuruna kavuşalım. Eğer bir konuda yalnız ya da az kalırsak, kendimize inancımız gelişmiyor, aksine kayboluyor; kendimizi aptal ve enayi gibi hissediyoruz...

Terliğini çıkar bakkala öyle gir

» **NUR COŞKUN- (Koh Samui)**- İstanbul'dan yaklaşık dokuz saatlik yolculukla önce Singapur ve oradan bir saatlik bir uçuş ile **Koh Samui**'ye ulaşıyor. Uzun mesafeyi Singapur Airlines ile, kısa mesafeyi pır pır gibi ufak bir uçak ile tamamladık ve dünyanın belki de en şirin ve otantik havaalanına sabahın erken saatlerinde iniş yaptık. Oyuncak arabalara benzeyen sevimli taşıtlarla bagaj alım bölümüne ulaştık. Sanki bir film setinde gibiydim. Her yer yemyeşil ve bol çiçekli...

Koh Samui (Thai dilinde **Koh, ada demek**) Tayland Körfezi'ndeki irili ufaklı 64 adadan birisi (büyüklüğü 247km²). Tayland'ın **Phuket** ve **Koh Chang**'dan sonra üçüncü büyük adası. 1989 yapılan ve 2007 de renove edilen, bambularla inşa edilmiş dünyanın en egzotik havaalanına sahip.

Yaklaşık bir milyon nüfuslu ve halkın yüzde yirmi beşi Müslüman. Ada halkı Thai dili konuşuyor ama pek çoğu İngilizce de biliyor. Havası nemli ve sıcak. Para birimi: **Baht**... Bir baht yaklaşık 32 dolar. Phuket ya da Maldivler kadar olmasa da turistik ve yaşam ucuz. Sağlık ve bilişim hizmetlerinde körfez adalarının merkezi konumunda denebilir. Hastanelerindeki botoks ve estetik operasyonları tanıtıcı afişler adanın her yerinde... Dört tane tam donanımlı hastanesi var ve sağlık hizmetleri şaşırtıcı derecede düzenli.

İnsanlar neredeyse her saat dışarıda yaşıyor. Evlerde kapılar hep açık... Bol bol çamaşır yıkama dükkânlarına rastlamak mümkün. Geçim kaynakları ağırlıklı olarak turizm. Tüm ada bisikletle üç-dört saatte dolaşılabilir. Gece hayatından daha fazla doğal hayatı büyüleyici.

Avrupa ve ABD'den oldukça fazla ilgi var. Ağırlıklı olarak Alman turizm şirketleri adayı çoktan keşfetmiş ve ada turlarına başlamış. Bu arada adada, 10 yıldan fazla bir zamandır yaşayan bir Türk'le de tanıştık...

Her yer palmye ve beyaz kum... Geceyarısı sular çekilmeye başlıyor ve öğlene doğru tekrar eski seviyesine geliyor. Sulardaki gelgiti her gün çok net şekilde görmek enteresan.

Chaweng Beach adanın en bilinen ve hareketli sahili. Genelde konforlu oteller ve her şeyi bulabileceğiniz dükkânlar bu bölgede... Deniz ürünleri inanılmaz ucuz. Her saat kumsalda yalınayak yürüyerek alışveriş yapabilirsiniz. Sahilde, ananas, hindistancevizi, közlenmiş mısır, soğuk içecekler (sodası şahane), baharatlı çöp şiş gibi atıştırmalıklar satan yerli halk gün boyu hizmette... Akşamları gökyüzünde salınan ısıltı ısıltı dilek fenerleri de ayrı bir romantizm. Her yer orkide ve egzotik bitkilerle çevrili... Turistler sere serpe güneşlenmeyi tercih ederken, ada halkı her yerini kapatacak şekilde giyinerek, güneşten korunmayı tercih ediyor.

Ada masaj salonları ve terziler cenneti. Turistler gezinin ilk günü diktirecekleri elbiseyi seçiyor, tatil sonunda da bitmiş olarak alıp, gidiyorlar. Takım elbise ve gece elbisesini oldukça uygun fiyatlarda ve çok hızlı dikiyorlar. Başka ilginç nokta da; büyük süpermarketler ve yabancıların işlettiği restoranlar gibi yerler hariç, her yere girerken kapıda ayakkabı çıkartılıyor. Müşterilerin dükkânlara girerken ayakkabı çıkarması garip doğrusu... Çok mu temiz içerisi dersiniz, bu tartışılır. Ama dükkânlarda kadınlar devamlı temizlik hâlinde, hep ellerinde bir süpürge...

Thai masaj, insanı yeniden doğmuş gibi hissettiriyor.. masaj fiyatları saati 15-20 dolar civarı... bu masaja bu fiyat inanılmaz geliyor... ama başka bir yerde küçük bir külâh Haagen-Dazs dondurmaya 20 dolar ödediğimiz an ise turist kazığını tüm damarlarımızda hissediyoruz. Bu turistik muamele aslında bize pek yabancı değil tabii.

Ada halkı güler yüzlü ve neşeli. Adada fil safarisi de yaşanması gereken deneyimlerden. Bunun yanı sıra, maymun ve timsah gösterileri ile Altın Buda Tapınağı'nı ziyaret de ilginç....

Koh Samui'nin kardeş adalarını günlük turlarla gezme imkânı var. Adalar arası uzaklık en az birer saat civarı...

Komşu adalardan, **Koh Tao**, Asya'daki en iyi dalış noktalarından. Bu adada minik balıkları denizin altında muz ile beslemenin keyfini asla unutamayacağım.

Koh Phangan, dolunay partileri ile ünlü... zamanlama olarak bu partiyi bir kaç gün ile kaçırdık.

Leonardo di Caprio'nun oynadığı **Kumsal** filmi bu bölgede çekilmiş... Sonsuz gibi görünen bembeyaz kumsal gerçekten çok ama çok etkileyici... Bu kumsal da film yapımcılarına ilham vermiş olmalı.

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alaturka tuvaletler yasaklansın

HIDIR GEVİŞ 28.08.2013

 Alaturka tuvaletler yasaklansın Kentleşmeyle birlikte insanın başına gelen en büyük felaketlerden biri çevre kirliliği idi... Bu kirliliğin aktörleri her dönem farklı oldu. Örneğin 20. yüzyılın sonunda Greenpeace hareketini doğuran kirlilik, kimyasal atıkların yolaçtığı türde kirlilikti.

1500'lü yılların Londra'sında ise kirliliğin temel nedenlerinden biri insan dışkıydı. Millet, lazımlıklarının içindekileri pencereden sokaklara fırlatıyordu... Londra kokuyordu. Oysa çok daha önceleri Roma döneminde şehre sürekli olarak temiz su getiren kanallar kurulmuş.. Şu resimde de gördüğünüz gibi hijyeni en üst seviyeye taşıyan oturlu tuvaletler inşa edilmişti. Aşağıdan verilen akarlı suyla da atıklar kanalizasyon sistemine karışıyordu. Efes kalıntıları da vardır benzeri kanalizasyon sistemleri...

Londra'da ise endüstri devrimi döneminde kirlilik daha da arttı... Sokaklar kanalizasyon gibiydi... Koleradan kitlesel ölümler oluyordu...

Her ne kadar 1596 yılında **Queen Elizabeth** için **Sir John Harrington** adlı beyfendi bugün bildiğimiz oturlu sifonlu tuvalete en yakın sistemi keşfetse de... Klosetin yaygınlaşması, ve ihtiyacı karşılayan türde bir kanalizasyon şebekesinin kurulması yüzyıllar aldı...

Sifonlu klozetin patentinin alındığı tarih ise 1775 yılıdır...

1775 yılından bugüne çok şey değişti... Klozetlerin ısıtılması çıktı, kapağı otomatik kalkarı var, sıcak sulu taharet musluğu olanı var, var da var...

Can sıkıcı bir şey var ki Amerika ve Avrupa ülkelerinde taharet musluğu yok... Ancak tuvalet saatinizi sabaha denk getirerseniz ve üstüne de günlük duşunuzu alırsanız bu o kadar büyük bir sorun olmayabilir. Ancak öteki türlü sorun...

Bizim tuvalet konusundaki açmazımız ise alaturka tuvaletler... İnsanların tercihi ne saygı duyulmalı elbet, herkes evinde istediği tür tuvaleti kullanabilir. Ancak kamusal alanlarda, ofis binalarında, vapurlarda, umumi halk tuvaletlerinde alaturka tuvaletlerin kullanılması halk sağlığını tehdit ediyor. Kimse konuşmuyor belki ama hijyen açısından bakıldığında alaturka tuvalet son derece sağlıklıdır. Atıklar üzerine sıcıyor, ayakbılgılarının altına yapışıyor, suyla birlikte etrafa yayılıyor. İkinci yaşlılar için bu tür tuvaletler sakıncalı; çok yaşlı tanıyorum, çöelmeye çalışırken kendini sakatlayan...

Bazı tuhaf sözde profesörler ise sadece hisleriyle konuşarak, yok barsakların daha iyi boşalması yok iç organların ıkınırken zarar görmemesi için alaturka tuvalet daha sağlıklı diyorlar. Onlara buradan diyorum ki lütfen sallamayın, bu konuda ciddiye alınacak türde bir araştırma yok...

Kargalara methiye

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Çocukluğumda, fırtınalı bir havada anneannem bahçede ağaçtan düşmüş bir karga yavrusu görmüş, yerden alıp bir kenara koyayım derken karga sürüsünün saldırısına uğramıştı. Saçını didik didik etmişler, elini yüzünü gagalamışlardı zavallının. O günden beridir çok saygı duyarım kargalara ve merak ederim bu çalışkan, dayanıklı, birbirine karşı sorumluluk duygusu gelişmiş, zeki hayvanları aşağılamadan konu edinen bir sanat yapıtı niye yoktur diye. Özellikle de şu ünlü mü ünlü **Kuşunun Ölümü** balesine her rastlayışında aklıma takılır bu.

Kuşunun Ölümü, **Mihail Fokin**'in 1905'te dansçı **Anna Pavlova** için yarattığı kısa bir solo (*YouTube*'da **The Dying Swan** diye bakarsanız, Pavlova da dâhil, birçok balerin tarafından icrasını izleyebilirsiniz). Olay kurgusu çok basit: Yanık bir viyolonsel solosu eşliğinde kuşunun çırpına çırpına ölüşünün temsili. Bunun kayda değer tarafı nedir? Şudur: Ölen karga, saksağan, güvercin değil, kuğu. Neden kuğu? Çünkü güzel ve zarif *sayılan* bir yaratık, hareketleri ağır, boynu ince ve uzun, rengi kar beyazı (siyahî değil). Magazin basınında sık rastladığımız, başına bir felaket gelmiş bir kadın haber edilirken "**genç ve güzel**" sıfatlarının yapıştırılmasıyla aynı mantık (çirkin ya da yaşlı olsa felaketi hak etmiş sayılacak: "Gebersin gitsin, kime ne?") Tabii ki kuğuyu bir balerin oynuyor, sanki bütün kuğular dişiymiş gibi.

Kuşunun kargadan üstün sayılmasında yaşantı biçiminin de payı olabilir: Genç yaşta evlenen çiftler ömür boyu ayrılmadan, durgun sulara süzülerek sakin bir hayat sürüyorlar. Gıdaları da bitkisel, et yemiyorlar. Kargaların bitip tükenmez enerjisinden, koşuşturmasından, sürekli nereden ne koparabileceğini hesaplamasından, işbölümünden, renkli şehir yaşantısından eser yok kuğularda. Ama insanlar istedikleri an pencerelerinin önüne bir iskemle çekip son derece hareketli ve ilginç karga tiyatrosunu izleyebilecekken kalkıp suyun üzerinde öylesine dolanan sıkıcı birkaç kuğu görmek için göllere, parklara gidiyorlar. Çünkü "**kuğu güzeldir ve izlenir, karga çirkindir ve izlenmez**" diye zırva bir kural çakılmış zihinlere.

Epeyce kabaca da olsa çağdaş sanatların klasiklere olan itirazını özetleyivermiş oldum sanıyorum.

www.isteyenokusun.com

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Facebook hükümete neyin diyetini ödedi

HİDİR GEVİŞ 30.08.2013

Facebook, Youtube, Twitter gibi sosyal medya mecraları özellikle fikir özgürlüğü konusunda sorunlar yaşayan ülkeler için adeta bir can simidi oldu... Yaygın gazete, televizyon ve diğer medya araçlarında kendi sesini bulamayanlar, sosyal medyaya göçerttiler. Özellikle *Facebook*, aktivits gruplar ve alternatif siyasi oluşumlar için tam anlamıyla bir barınak yeri idi... Burada kendi sayfalarını açan gruplar, daha rahat organize oldu, hem varlıklarını güçlendirdiler, hem de hiç aracısız kendi destekçileriyle iletişim kurup, çoğaldılar...

Bütün bu grupların *Facebook*'a yönelmesi *Facebook* popülerliğini daha da artırdı. Bugün dünyada bir milyanın üzerinde, Türkiye'de ise 30 milyonun üzerinde *Facebook* kullanıcısı var...

Ancak *Facebook* gerçekten özgürlükçü bir alan mı... Sahiden alternatif sivil toplum grupları için seslerini duyuracakları bir megafon mu...

Öyle zannediordum ama artık eskisi gibi düşünmüyorum...

Bendeki bu değişikliğin nedeni ise 6 Temmuz 12 Ağustos arasında takipçisi çok yüksek olan 10 *Facebook* sayfasının kapatılması oldu. **Radikal**'den **Ezgi Başaran** yazmıştı bunu ilk. Kapatılan sayfalar Kürt siyasetçilere aitti. Aralarında yaklaşık 180 bin takipçili BDP'nin de sayfası vardı... Hatta aktivist habercilik yapan, 140 bin takipçili *Ötekiler'in Postası*'nin sayfası da aynı şekilde kapatılmıştı...

Ezgi Başaran, bu konuyla ilgili olarak *Facebook*'un temsilcisi **Richard Allan**'la çok iyi bir röportaj yaptı. Dün **Radikal**'de yayımlanan röportajda, Allan'ın Türkiye'deki resmî yetkililerle bir şekilde görüştüğü ortaya çıkıyor. Ben bu görüşmelerin *Facebook*'taki kapatmalara neden olduğu görüşündeyim, ancak Allan'ın söylediği gerekçeler nedeniyle değil.

Facebook yetkilisi Allan'ın gerekçesi şu: *Facebook*'ta '**terör örgütü**' kategorisindeki örgütlere ilişkin bayrak ve resim kullanılması kapatma gerekçesi olabilir. Kullansan bile bu örgütü kınadığını belirtmen lazımmış. Bu zihniyet 12 Eylül zihniyeti gibi... Hem Türkiye medyasıyla kıyaslandığında çok geride hem de çok antidemokratik. Eğer siz *Facebook* sayfanızda PKK haberine yer veriyorsanız, doğal olarak Öcalan resmi kullanabilirsiniz. Bu Türkiye'de suç değil ama *Facebook*'ta kullanırsanız, sayfanızın kapatılması için bir gerekçe. Sözde kapatılmaktan kurtulmak için de kınama notu koymanız gerekiyor.

Neyse, Allan'ın açıklamaları başlı başına bir skandal, ikna edici değil, çelişik... Bu nedenle Amerikan mahkemelerine taşınacak ve taşınması da gereken bir mesele. Öyle bir mesele ki İngilizce internet medyasında yayılması hâlinde dünyada büyük bir skandala yol açabilir, *Facebook*'u zor duruma düşürebilir.

Bana kalırsa *Facebook*'un sayfaları kapatmasının ardındaki sebep farklı olabilir... Ya bu sansürcü kapatmaların arkasında *Facebook*'un vergisiz kazancı varsa...

Mayıs ayında bu sütunlarda "**Gazeteler ve Televizyonlar Google'a savaş açmalı**" başlıklı bir yazı yazmıştım. Bu yazıda vurguladığım noktalardan biri ise *Google*'ın da *Facebook*'un da Türkiye pazarından ciddi reklam gelirleri elde ettiği, ancak bunun vergisini vermedikleriydi. Dile kolay, örneğin sadece **Google'ın 2011'de Türkiye'den 152 milyon euro reklam geliri elde ettiği** iddia ediliyordu. Üstelik tek kuruş vergi vermeden... *Facebook* da aynı şekilde...

Nitekim Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**, bu yazımın hemen ardından hareket geçmiş ve *Facebook* gibi sosyal paylaşım sitelerinin reklam gelirlerinin vergilendirileceğini açıklamıştı. Görüşmeler, anlaşmalar ne noktada bilinmiyor. Ancak hükümetin *Facebook*'a karşı elinde ciddi bir yaptırım kozu var ve bu koz *Facebook*'u sansürcülüğe götürmüş olabilir... Ne dersiniz?

hidirgevis@yahoo.com

twitter.com/ hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mutsuz kadınlar

HİDİR GEVİŞ 01.09.2013

 Mutsuz kadınlar Yine Elazığ'dayım...

Annem hastane odasında, bense hastanenin karşısındaki bir lokantanın bahçesinde size bu yazıyı yazıyorum... Kıymetimi bilin... Bu arada gölgedeyim ama sıcaktan pişebilirim..

Elazığ'da neredeyse hiç birinci derecede akrabamız kalmadı, herkes Türkiye'nin ve dünyanın farklı illerinde yaşıyor. Ancak yine de annem ısrarla her yaz buraya geliyor, buradaki evinde vakit geçiriyor. Biz, yani annemin çocukları her defasında O'nu bundan vazgeçirmeye çalışıyoruz... Tabii her defasında anneme söz geçirmeye gücümüz yetmediğini yeniden anlıyoruz... Bu süreç öyle kolay geçmiyor, annemin çocukları da inatçı...

Niye inatçıyız... Çünkü başımıza gelecekleri, yani içine düşeceğimiz dramayı biliyoruz... Her defasında anneme yardımcı olacak birini bulmaya çalışıyoruz, annem her defasında bunu da inatla reddediyor... *"Siz ne sanıyorsunuz, ben kendi işimi yapamıyor muyum"* diyor... Biz direniyoruz, bu defa da kimseyi bulamıyoruz... Bulduğumuzu annemiz beğenmiyor... Okyanusun suları çekildiğinde, kim ne demişti, ne önermişti, kafam karışıyor.

Her defasında annem yaz boyu en az dört kez hastaneye kaldırılıyor, biz çocukları İzmir, Ankara ve İstanbul'dan nöbetleşe Elazığ'a dökülüyoruz... Git gel Elazığ'ı yol ediyoruz... Bu sırada yaşadığımız üzüntü, sinir harbi, kendi aramızdaki çatışmalar, masraflar bir yana, en çok annemizin düştüğü duruma, hastalığına üzülüyoruz.

Annem yine hastaneye düştü... O yüzden buradayım... Hastaneye getirilirken ki durumunu az önce bana tek tek anlattı. Dinlerken kalp krizi geçirip ölebilirdim...

Annem tek odada sıkıldığını söyleyip, iki yataklı bir odaya aldırılmasını sağlamış.

Neyse, kendi hâlini anlattıktan sonra oda arkadaşı olan teyzenin trajedisini de anlattı. Aman allahım trajedi ki ne trajedi.. Annem ses tonundaki oynamalar vurgular ve araya ilâştirdiği diyaloglarla öyle iyi öyle canlı anlatıyor ki olup bitenleri... Dinlerken üzüntüden fenalık geldi... *"Anne benim çıkıp yazımı yazmam lazım"* dedim, bu lokantaya geldim.

Geçenlerde annesi benim annemle aynı kuşaktan olan arkadaşlarımla konuştum. Onların anneleri de aynı... Acıya, trajediye, mutsuzluğa âşık kadınlar. Bu nedenle koşulları ne kadar iyi olursa olsun, hayatlarında hep bir istikrarsızlık, tamamlanmamış bir şeyler, üzüntü, şikâyet edilecek nedenler ve çözümsüzlük oluyor muhakkak...

Gençlikleri ve çocuklukları İkinci Dünya Savaşı ve öncesine sıkışmış kadınlar bunlar. Yani dünyanın en zor saatlerinde hayat sürmüşler... Dersimli bir arkadaşım anlatmıştı; annesi ve arkadaşları zaman zaman bir araya gelir, 20 yıl önce ölen birini anlatır, toplu hâlde ağlarlarmış. Ankara Polatlı'dan bir arkadaşım da çocukken her pazara gidişinde annesine üzerinde acıklı hikâyeler yazan kâğıtlardan satın almış. Sonra da anne ve komşular toplaşır, arkadaşımın okuduğu hikâyeye toplu olarak ağlarlarmış. Hatta arkadaşım bazen yeterince hisli okuyamadığı ve ağlatamadığı için azarlanırmış.

Aman anneler yaman anneler... Mutlu olmak varken, nedir bu kendinize çektiğiniz...

‘AVM gibi kadın’ deniyor mu

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)- “Apartman gibi kadın.”** 1960’larda Güney’de babam ve arkadaşlarının kullandığı bir beğeni ifadesiydi bu. Boylu poslu (hattâ bir parça toplu), takılı, yapılı hanımlar için kullanırlardı. (Bunun bir önceki versiyonu da “**hökümet gibi kadın**”dı sanıyorum.) Bu sözü beton bir binayı “**güzel**” saymalarına değil ama böylesine uçuk bir benzetme yapıyor olmalarına bıyık altından gülerek söylerlerdi. (Siyaseten sakat bir bakışın ürünü tabii ki, ama kırk- elli yıl öncesinin Güney’inden söz ediyoruz.)

Nüfus artışı, göç, kentleşme ve beton teknolojisindeki gelişmeler nedeniyle konutlar dikine çıkmaya başlamıştı. Taşralı orta sınıfın sınıf atlama kavramının başında babadan kalma tek katlı evi ya da yeni aldığı arsayı müteahhide verip apartman diktirmek, karşılığında birkaç daire alıp birine yerleşmek, ötekilerden de kira toplamaktı. Emireri gibi kullanılan kapıcının yanısıra bir de asansör olursa tadına doyum olmazdı.

Bir apartmanın başarı simgesi olmasına, hattâ daha rahat bir yaşam sağladığına itirazım yoktu ama (herhâlde o yıllarda yabancı kültürlerle tanışmaya başladığımdan) beş- on katlı bir beton binanın “**güzel**” görülmesini tuhaf bulurdum. Ama ağızla kuş tutsam babama bahçe içindeki iki katlı bir evin çok daha güzel olduğunu anlatıp kabul ettirebilmem olanaksızdı. Tabii bu bir haklılık- haksızlık konusu değil: estetiğin işlev ve koşulların peşinden gittiğini, göreceli olduğunu biliyoruz “**iPhone gibi kız/oğlan**” deniyor mu bilmiyorum ama bugün bu metal ve cam karışımı dikdörtgen nesnenin benzerlerinden daha “**elegan**” olup olmadığını tartışabiliyoruz, örneğin.

“**Güzel**” bulunanın yeni koşullarla birlikte değişmesi çok doğal. Doğal olmayan, yönetimi (hâlâ) elinde tutan kesimin babamın kırk yıl önceki estetiğini az bir farkla sürdürüyor olması: Apartman büyümüş, AVM, gökdelen ve rezidans olmuş görünüyor. İşin acıklı tarafı da bu “**şahane**” yapıları iftiharla diken ve “**güzel**” bulan kişilerin babam gibi kendiyle bir parça matrak geçerek “**rezidans gibi kadın**” gibisinden bir söz düşünemeyecek ve edemeyecek kadar dar bakışlı ve mizah duygusundan yoksun olması. (Sene de oldu 2013.)

www.isteyenokusun.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avam politikayla onur çiğnemek

HIDIR GEVİŞ 06.09.2013

Alman Anayasası’nın ilk maddesi neyle başlıyor biliyor musunuz... Bizdeki gibi zorlama bir devlet ve toplum tarifiyle değil; insanla başlıyor... Nasıl mı... Aynen aktarayım: “**İnsan onuru kutsaldır. Devletin görevi, insan onuruna saygı göstermek ve her türlü saldırıya karşı korumaktır. Bu nedenle bütün vatandaşlar kabul**

etmelidir ki insan onuru kutsal, vazgeçilmez ve el konulamaz bir insan hakkıdır. Toplumda ve dünyada barışın, huzurun ve adaletin sağlanması için bu esastır."

Bu maddeyle kalmayalım... Alman Anayasası'nın ikinci maddesi de hayli ilginç ve bize yabancı... Aynen şöyle: **"Herkes başkalarının haklarına ve anayasal değerlere zarar vermediği sürece kendi karakterini yaratma konusunda özgürdür... Bu çerçevede kişinin özgürlüğü kutsal ve dokunulmazdır."**

Peki, bizim 82 yapımı anayasamızın ilk üç maddesinde neler var, bir de ona bakalım... Aynen aktarıyorum... **"1- Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir. 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir. 3- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir."**

Bu karşılaştırmadan siz ne sonuç çıkarıyorsunuz bilmiyorum ama benim ilk bakışta çıkardığım sonuçlar şunlar: Arada bir kültür farklılığı var, arada derin bir mantalite farklılığı var, arada bir geçmiş toplumsal deneyimlerden ders çıkarma farklılığı var... Ve en önemlisi, arada en az bir yüzyıllık fark var...

Almanların bu ince düşünülmüş sofistike anayasası, bireyi ve insani değerleri, devlet ve toplumun önüne alıyor. Çünkü iyi ve sağlıklı bir toplum için bireylerin temel insani haklarının korunması gerektiğine inanmışlar. Bizim anayasamız ise birey için devlet değil, devlet için birey esasına dayalı.

Almanlar bu anayasayı 2. Dünya Savaşı travmasından çıkmaya çalışırken yazdılar. Anayasa metni 1949'da yürürlüğe girdi. Bu nedenle diktatör Hitler döneminde yerle bir edilen insan hakları ve insan onuru, bu yeni anayasanın en temel taşı oldu.

Bizde ise Cumhuriyet tarihi neler gördü, insanlar neler yaşadı ama bu deneyimlere, travmalara rağmen insanı değil devleti korumaya yönelik bir anayasa yazıldı. Bu konuda bir denge tutturulamadı.

Ancak bazı şeylerin anayasal metinde değişmesi yeterli mi... Zihinlerin de değişmiş olması lazım. Adına ister onur deyin, ister haysiyet deyin, isterse şeref deyin... Türkiye'de devletin tam gücünü arkasına alanlar değişse bile, bazı konularda başvurdukları yöntemler aynı; muhalif kesimin onurunu zedeleyici sözler sarfetmek...

AK Partili hükümet görevlilerinde de bu eğilim var... Bazen iktidarda olduklarını unutup muhalif gibi davranıyor ve kendilerini eleştirenlere karşı zarafetlerini kaybediyor, dikkatsiz ve kırıncı olabiliyorlar. Sevgili **Egemen Bağış'ı örnek vermek isterim...** Kendisi Devlet Bakanı, yani bu ülkede yaşayan herkese karşı sorumlu bir isim, ancak kullandığı **"gezi zekâli"** tanımıyla, bir kesimi ciddi biçimde aşağılıyor, kırıyor ve onların kızgınlıklarını biliyor.

Oysa bu ülkede hiç kimsenin, hele ki hükümetin, ne **'bizden'** ve **'bizden olmayanlar'** ayrımı yapmaya, ne de vatandaşın onurunu incitmeye hakkı olmalı. Alman Anayasası'nda vurgulandığı gibi; insanı insan yapan özelliklerinden biri özgürlüğüdür... Hâliyle vatandaş, fikirlerini, eleştirilerini özgürce ifade edebilmeli. Bu hakkını kullanan insanlarda kötü bir niyet arayarak onları aşağılamak ise tam bir eski rejim refleksi... Ve bu refleks, her şeye rağmen kapsayıcı olması gereken hükümet üyelerine yakışmıyor.

www.vivahiba.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ötüken yolu yokuştur, kafaları tokuştur

HIDIR GEVİŞ 08.09.2013

 Ötüken yolu yokuştur, kafaları tokuştur **Nokta**, **Tempo** ve **Aktüel** dergileri, 80'li ve 90'lı yıllarda medyaya farklı bir soluk getirdiler. Soluk derken, sahiden soluk getirdiler. Nasıl mı, şöyle: Bu dergiler, hazırladıkları haberlerle ilgili, farklı isimlere danışıyor, onların görüşlerini alıp yayımlıyorlardı. **Murat Belge**, **Enis Batur** gibi ağır entelektüeller bu sayede daha geniş kitleler tarafından tanındı, sevildi.

Twitter ile birlikte bende de buna benzer bir alışkanlık gelişti. Bir konuda kafam net olmayınca oradaki takipçilerime soruyorum. Hızlı bilgi almak için kolay ve pratik bir yol ama sağlıklı mı bilemiyorum ama iş görüyor mu, evet bazen...

Türkiye'de dikkatimi çeken bir selamlaşma yöntemi var; kafa tokuşturma... Eskiden ülkücüleri kafa tokuştururken göürdüm şimdi bu ülkücü kültürü yaygınlık kazanmış, ben bile bazen kendimi kafa tokuştururken yakalıyorum... Eğlenceli, farklı... Bazen terlemiş bir arkadaşına yanağını değdirmek istemiyorsun, kafa tokuşturmak hijyenik bir alternatif olabilir.

Twitter'daki bir takipçim, tokuşturmanın kurtlardan geldiğini, kurtların kendi aralarında hislerini geçirebilmek ve tanışabilmek için şakak kısımlarını birbirlerine değdirdikleri bilgisini verdi. Pek çok takipçi artık İslami cemaat ve tarikat üyelerinin de kafa tokuşturma yöntemini kullandıklarını söylediler, doğrudur... Peki sol, onlar bence hâlâ kafa tokuşturmayı ülkücü bir sembol olarak görüp irrite oluyorlar.

Ancak bu işin neden bu kadar yaygınlaştığı konusunda kimse bir yorumda bulunmadı. Bana göre bunun tek sebebi var; dünyada olduğu gibi Türkiye'de de erkek homoseksüelliğinin daha görünür olması, resmîlik kazanmasıdır... Geleneksel kültürde yanak yanağa öpüşmek uniseks bir selamlaşma biçimidir. Bu nedenle iki erkeğin yanaktan öpüşmesi farklı bir algılama ya da soru işareti yaratmaz. Ancak modern kültürde iki erkeğin yanaktan öpüşmesi gay algısı yaratabilir. Hâliyle kafa kafaya tokuşturarak selamlaşma, homofobik eğilimli erkekler için adeta bir can simidi oldu.

Yazıyı YouTube'da bulduğum uyarılama bir türkünün sözleriyle bitireyim: **Ötüken yolu yokuştur, kafaları tokuştur :)**

www.vivahiba.com

New York'un cazibesi

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)-** New York şehrinin beş bölgesinden yüzölçümü en büyük olanı **Queens**: 283 kilometrekare. 8,5 milyon toplam nüfusun yaklaşık 2,2 milyonu orada yaşıyor. Onun ardından **Brooklyn** geliyor: 183 kilometrekarede 2,5 milyon kişi var. Merkezi oluşturan **Manhattan** adası beş bölgenin en küçüğü (59 kilometrekare) ama üzerinde neredeyse 1,7 milyon insan yaşıyor (bir de yılda 50 milyon kadar gezip görmeye gelen var). Manhattan ABD'nin en yoğun yerleşim merkezi: kilometrekareye düşen kişi sayısı 26

binden fazla. Ve, malûm, dört yanı su olduğu için binalar yana değil göğü delecek biçimde, yukarı doğru gelişmiş.

Manhattan adası çok yüksek binaların dikilmesini mümkün kılan güçlü bir kaya. Bunun dışında buradan ne su çıkar, ne petrol, ne gaz, ne de yiyecek. Bunların hepsi dışarıdan gelir. Şimdilerde tabii ki çevreyi kuşatan nehirlerin altı tünel, boru ve kablo, üstü de köprü dolu ama bütün taşımanın su taşıtlarıyla yapıldığı eski dönemlerde bile Manhattan'ın en gözde bölge olması hiç akıl kârı gibi durmuyor. Burunlarının dibindeki Brooklyn, Queens, **New Jersey** dururken niye herkes bu taşıma suyla dönen değirmene heves etmiş? Bir nedeni, korunmalı olması imiş. Sonradan adam sayısı arttıkça hareketlilik ve çeşitlilik de artmış, hareket ve çeşit daha da fazla adam çekmiş, vb. Ama başka bir nedeni de galiba hiç olmayacak bir konumda matrak, çocuksu, komünal bir oyuna katılmanın cazibesi.

Başka ülkelerden gelenler kadar Amerika'nın diğer bölgelerinden ziyaretçiler de bu şehirde, özellikle de Manhattan'da çoğumuzun ayda üç-dört bin dolar kira ödeyip, genellikle başka biriyle paylaşıp oturduğumuz tek ya da iki oda dairelerin küçüklüğüne, derme çatmalığına, döküntülüğüne alışıp kalırlar (zengin muhitlerinden söz etmiyorum). Altyapı genelde rezalettir: Borular patlar, damlar akar, kaloriferler bozulur. Şehirden yirmi kilometre açılın aynı paraya ne evler, ne bahçeler tutabilirsiniz ama onun yerine bu kadar insan üst kattakilerin tepişme sesleri, bitişiktekinin yemek kokusuyla cebelleşmeyi, farelere karşı delikleri tıkayıp böcekleri ilaçlamayı, küçücük odada altına çalışma masasını, üstüne şiltesini koyduğu ahşap platformlar kurmayı ve penceresinin önünde özene bezene bir saksı domates yetiştirmeyi yeğliyor. Ama hasat vakti gelip de domatesleri tattırmak üzere tek göz evde yirmi kişiye bir "**domates partisi**" vermenin keyfi bambaşka oluyor.

www.isteyenokusun.com

Cemevi yapımına Sünni işadamlarından destek

» **ÖMER FARUK RECA- (Altınoluk)-** Balıkesir bölgesinin en göze çarpan özelliklerinden biri de çok sayıdaki cemevleridir... Örneğin Altınoluk küçük bir belde olmasına rağmen burada iki cemevi var: İlki Bayram Kaya Körfez Cemevi, ikincisi ise daha geçtiğimiz ay açılan **Altınoluk Cemevi**.

Bu cemevi, yerleşim merkezinin on dakika dışında ve muhteşem bir konuma sahip. Sırtını dağlara vermiş, cephesi ise denize bakıyor. İçinde ibadet yeri dışında bir de öğrenci yurdu var. Maddi durumu iyi olmayan öğrenciler burada barınıyorlar.

Bu cemevinin varolmasında Alevi Kültür Derneği, Altınoluk Şube Başkanı **Hüseyin Altay**'ın çok büyük bir payı var. Bu sıcakkanlı insan, büyük çaba harcayarak cemevini tamamlamaya yetecek parayı bulmuş. Belediye Başkanı **Hasan Özpolat**'ın da katkıları büyük.

Amcalar, teyzeler, nineler, çocuklar, gençler Altınoluk Cemevi'nin açılışında hazır bulundular. Yüzler gülüyordu... Etlı pilav yenildi... Şenlik havasında geçen açılış töreni, türküler eşliğinde sona erdi.

Bu açılışın asıl güzel sürprizlerinden biri ise kulaktan kulağa dolaşan bir bilgi. Konuşulanlara göre cemevine Sünni işadamları da bağışta bulunmuş. Bunlar arasında Hattuşa Yönetim Kurulu Başkanı **Mehmet Ali Doğan** da var. Doğan'ın 100 bin TL bağışladığı iddia ediliyor.

Depresif hegemonya

HIDIR GEVİŞ 11.09.2013

 Depresif hegemonya Hani bazen işyerine giderken ayaklarınız geri geri gider ya... İşte tıpkı öyle bir şey... Hani müdürünüz yine ne yapacak, ne diyecek, hangi konuda sizi suçlayacak, hangi yeni kararlar alınacak, bu kararlar sizi kötü etkileyecek mi, şirketin hâli ne olacak, kapanacak mı, işten çıkarmalar olacak mı... Bütün bu belirsizlikler, tahminler ve söylentiler sizi ürkütür, kaygılandırır, mutsuz eder...

Bir gazeteci için Türkiye’de güne uyanmak aynen böyle bir şey. Kendi adıma konuşayım, bazen güne uyanmak istemiyor, uykuya geri dönmek istiyorum. Değiştirmeye, etkilemeye çalışıyorsunuz, sonra bir bakıyorsunuz, ortada sadece bir hiç var...

Sonra yeniden ameliyata giren doktorlar gibi soğukkanlı bir tavırla eldivenlerinizi kuşanıyor, masanızda duran ağır yaralı meselelere el atıp tamire çalışıyorsunuz... Ancak dokunuşlarınız, sözcükleriniz, formülleriniz yine kifayetsiz kalıyor. Neticede hiçbir şey var...

En ağırı da ne biliyor musunuz, tedavi ettiğinizi sandığınız hastada eski rahatsızlıkların tekrar nüksettiğini görmek. Bu defa da her şeyin boşa gittiği hissi ruhunuzu karartıyor, karamsarlık böyle başlıyor...

Ben bu ülkeye döndüğümde, AK Parti iktidardaydı ve ülkeme yeniden ısınmıştım. Bir şeyler iyi yönde değişiyordu. Bu da insanı umutlu, azimli, dinamik ve pozitif yapıyordu. Her şeye daha bir dört elle sarılıyordum.

Ancak işe bakın ki neo-akp döneminde büyük kentlerin göbeğinde faili meçhuller başladı. Ülkenin farklı bölgelerinde gösteriler yapılıyor. Bunlara polis çok sert müdahalelerde bulunuyor. Her nedense hepsi Alevi, altı genç öldürülüyor. Bu ölümlerde bütün bulgular polisi gösterirken her şey meçhule karışıyor. **Mustafa Sarı** 27, **Ethem Sarısülük** 26, **Abdullah Cömert** 22, **Mehmet Ayvalıtaş** 20, **Ali İsmail Korkmaz** 19 ve şimdi de **Ahmet Atakan** 22... Bu gençleri öldürenler bulunmadan, toplumdaki adalet duygusu nasıl sağlanır, faili meçhul korkusu nasıl yokolur, devlete güven nasıl inşa edilir...

Devlete güven, adalete güven, sisteme güven toplumsal huzur için elzemdir. O hâlde ne duruyorsunuz, buyurun tamir edin.

Yatırımcıları uçuran melek

Girişimciliğin bizim kültürümüzde yeri pek yok. Kafanızda bir proje üretmek, o projeye inanmak ve onu hayata geçirmek kolay bir şey değil. Çünkü önünüze pek çok engel çıkıyor. Bu engellerin çoğu da kültürel. Yani, ‘**yapamazsın- edemezsin**’, ‘**sen kendini ne sanıyorsun ki**’, ‘**yap da boyunun ölçüsünü al**’ gibi insanı teşvik eden değil, insanın şevkini kıran yaklaşımlar.

Ancak bu toplumda **Gülsüm Çıracı** gibi hanımefendiler de var. Bu hanımefendi hayallerinize hayat veriyor. O, kendini adeta girişimciliğe adanmış. Hapishanelerdeki mahkûmlara bile girişimcilik dersleri vermiş... Dışarıya çıkınca kendi işlerini nasıl kurabileceklerini öğretmiş.

Sizler, her biriniz farklı işler yapıyor olabilirsiniz, ancak bir projeniz var ve bu projeye gerçekten inanıyorsunuz... Bu durumda Gülsüm Hanım'ın kapısını çalmayı ihmal etmeyin. Gülsüm Hanım, projenizin elinden tutuyor ve gerçekleşmesini sağlıyor. Aşama aşama neler yapmız gerektiği gösteriyor. Projenin ilerlemesini, olgunlaşmasını ve daha cazip hâle gelmesini sağlıyor. Finansal kaynak bulabilmeniz için sizi en doğru '**melek yatırımcı**'yla tanıştırıyor.

Fikri olan, çalışkan, azimli, yaratıcı pek çok isim, Gülsüm Hanım sayesinde hayal bile edemedikleri konumlara gelmişler; işkadını, işadamı olmuşlar...

www.vivahiba.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erkekler kaç gram

HIDIR GEVİŞ 15.09.2013

 Erkekler kaç gram Türk erkeklerindeki zayıflama çabalarını ve diyet yapma uğraşlarını görünce kriz geçiriyorum. Çoğu zaten bir deri bir kemik... O hâllerıyla bir de zayıflamaya çalışıyorlar. Hayır, yani uzun boylu olsalar yine anlarım, boyları da kısa... E bu hâllerıyla diyet yapınca iyice ufalıyor, çelimsiz adamlar hâline geliyorlar...

Kendi çalıştığım spor salonundaki 30 yaş üzeri erkek ve kadınlar, toplam üye sayısının yaklaşık yüzde 2'si kadar... Bizde 30 yaş üzeri erkeklerin neredeyse hepsi evlenmiş oluyor. Demek ki evlendikten sonra erkeklerin vücut yapmak, biraz kaslanmak, azıcık genişlemek, irileşmek ve vücuda bir kıvam katma gayretleri yok...

Bunun sebebi biraz da eşleri... Onlar zaten spora tümünden ilgisiz... E bilirsiniz; ruh hâli denen şey, en bulaşıcı hastalıktan daha da bulaşıcıdır, bulaşıyor. Karı-koca 40'lara gelince epey kilo almış, gıdılanmış oluyorlar, çekiciliklerini tümünden yitiriyorlar... Bu durumda zayıflamak sağlık açısından belki ama estetik olarak size çok bir şey katmıyor. **Mesut Yar**'a katmış mı mesela?..

Hadi sağlık için sporu bir kenara bırakın... İnsanlarda azıcık vücudunu beğendirmeye duygusu olmalı... O da yok... Ya da var ve bu duygu, tonca para verilip alınan giysilerle doyurulmaya çalışılıyor. Oysa spor sayesinde oylumlanmış bir vücut, çuval geçirin yine yakışacak bir vücuttur... Bu vücutla pahalı giysilere ihtiyaç hissetmezsiniz bile... Alın size Amerikan erkekleri... Üzerlerinde badana lekeli tişörtleriyle akşam yemeğine çıkıyorlar ama yine de çok havalılar. Çünkü vücutlarına yatırım yapmışlar...

Gençlerde vücut yapmaya ilgi ise giderek artıyor... Bu durum mağaza vitrinlerindeki plastik mankenlere bile yansıyor. Eskiden bu mankenlerin hepsinin kolu **Acun**'un kolları gibiydi, şimdi kalınlaşmış ve biraz da kaslanmış... Ancak gençlerin vücudunu geliştirmeye ilgileri yeterli mi, hayır değil...

Gençlerin üzerlerindeki delikanlı enerjisi atmaları ve sakinleşmeleri için de spor salonlarının yaygınlaşması önemli. Ben AK Parti hükümetinin yerinde olsam, bu konuda özendirici teşvikler hazırlardım. Mevcut spor salonlarının çoğu bakımsız, teçhizat olarak yetersiz, mekân olarak yetersiz, havalandırma ve doğru ısıtma sistemleri yok. Gösterişli ve uygun fiyatlı spor salonları, gençleri kendine çekecektir. Burada hükümet için motive edici unsur şu: Sporda kendini yoran gençlerin sokak gösterilerine takati kalmayabilir...

Evvvvet, spor salonlarında düzelme gençleri oraya çekecektir... Çünkü gençler artık gittikleri mekâna, bir fotoğraf karesinde iyi durup durmayacağına göre gidiyor. Mesela sosyal medyanın, özellikle de *Facebook*'un, şık ve sunumu güzel cafe zincirlerinin çoğalması üzerinde etkili olduğunu düşünüyorum. Bu cafelerden havalı *Facebook* resimleri çıkıyor. Bu da o cafelere gitmeyi özendirici bir olgu. Aynı şey spor salonlarında da olsa... Modern ve şık bir spor salonunda, havalı aletlerle, biraz büyümüş kaslarla kim *Facebook* fotoğrafı çekmek istemez...

Nerden nereye geldik diil mi:))

www.vivahiba.com

Yerinden kalkmayan yargıç

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Türkiyeli okurların aklına pek sık takılmayan bir konu olduğunun farkındayım ama biraz değişiklik olsun diye yazıyorum:

ABD'de yargı hiyerarşisinin en tepesinde **Supreme Court** denen en yüksek mahkeme oturur. Bir davanın (eğer ulaşabilirse) bundan öte gidecek yeri yoktur, en son sözü bu mahkeme söyler.

Bu mahkemenin biri başkan olmak üzere dokuz üyesi bulunur. Bu üyeler ABD Başkanı tarafından seçilir ve Senato'nun onayından geçer. Üyelik (her nedense) ömür boyudur, koltuk ancak bir üye kendini emekli ettiği ya da vefat ettiği zaman boşalır.

Mantiken en tarafsız olması gereken bu mahkeme gerçekte bazen matraklaşacak ölçüde taraflıdır, çünkü her ABD Başkanı kendi görüşüne yakın yargıç seçer. Şu andaki mahkemenin başındaki **John Roberts**, W. Bush tarafından seçildi ve muhafazakârlıkla ılımlılık arasında gidip geliyor. Geriye kalan sekiz kişiden dördü (hepsi erkek) Cumhuriyetçi başkanlar tarafından seçilmiş muhafazakârlardan, dördü de (üçü kadın) Demokrat başkanlar tarafından seçilmiş liberaller ve ılımlılardan oluşuyor. İdeolojik boyutlu davalarda kimse çizgisinden çıkmıyor (kırk yılda bir çıkan olunca da sürpriz sayılıyor), sonuç gidip gidip mahkeme başkanının hangi tarafı tutacağına dayanıyor. Yani, bu türden davalarda kararı başkan Roberts veriyor denebilir.

ABD'de Başkanlık seçimleri yaklaştığında gözler hemen **Supreme Court**'ta kim ıskartaya çıkmak üzere diye bakınmaya başlar. Şu anda Reagan tarafından seçilmiş 77 yaşında iki muhafazakâr üye var. Bunlar Obama dönemini de çıkaracak görünüyorlar ama bir sonraki dönemin sonunu bulmaları zor. Şu andaki en yaşlı üye de 80'indeki, epeyce de bir hastalık geçirmiş olan liberal yargıç **Ruth Bader Ginsburg**.

Gelecek seçimi Cumhuriyetçiler kazanacak olursa Ginsburg'dan boşalacak koltuğa bir muhafazakâr seçilecek ve mahkeme iyice sağa kayacak. Bu endişeyle Demokratlar Ginsburg'un hazır Obama baştayken kendini emekli edip yerini genç bir liberale bırakmasını istiyorlar ama kadıncağz her seferinde (bana bazen bunama belirtileriymiş gibi gelen) farklı bir bahane ileri sürüp bir türlü yerinden kalkmıyor. Özetle, Ginsburg 2016'daki seçimlere kadar oturmakta direnirse ve seçimi Cumhuriyetçiler kazanacak olursa yargı muhafazakârlaşacak, bu da ABD'nin yanısıra dünyayı da bayağı etkileyebilecek bir sonuç olacak.

www.isteyenokusun.com

Yobazlık ve Alevilik

HIDIR GEVİŞ 18.09.2013

 Yobazlık ve Alevilik Yobaz, bizim toplumda faşizm kavramının geleneksel bir karşılığı gibi. Ancak bu sözcük bizde her nedense Sünni İslam'la özdeşleştirilir. Oysa yobazlık, toplumun bütün katmanlarında görülebilecek bir olgu. Sünnilerin yobazı olabileceği gibi Alevilerin de yobazı olabilir... CHP'nin yobazı olabileceği gibi AKP'nin de yobazı olabilir. Çünkü her grubun kendi içinde bir ortalama ayar derecesi var. Ayarınızı kaçırdıkça yobazlığa yaklaşırsınız.

Peki, o hâlde yobazlık ne? Şu: Eğer mevcut önyargılarınız sizi tümünden ele geçirmeye başlarsa, karşı tarafı kendi varlığınız için bir tehdit olarak görmeye başlarsınız. Çözüm olarak onlardan uzak durmaya, araya mesafe koymaya, mümkün olduğunca iletişimi kesmeye çalışırsınız. Dışladıkça, uzaklaştıkça, onlara karşı korkularınız daha fazla artar. Bu kez de korkularınızı yok etmek için karşı tarafı yok etmeye kalkarsınız. Bunu onları tümünden yok sayarak yaparsınız, olmadı dönüştürmeye çalışırsınız, tutturamadıysanız taciz yoluyla ürkütmeye, bastırmaya, sessizliğe gömmeye çalışırsınız... Daha da tatmin olmadıysanız, hevesiniz çirkin eylemlere kadar gider.

Aleviler yobazlıktan çok çekti. Sadece Sünni grupların yobazlığından değil, devletin Sünni yobazlığından da çekti... Bu süreçte Aleviler karşı tarafla ilgili pek çok önyargıyla bilediler kendilerini.

Şimdi bir şeyler değişiyor. Mesela ne değişiyor? Mesela şu: **İzzettin Doğan**'ın başkanı olduğu **Cem Vakfı** ile **Gülen Cemaati** biraraya gelerek, Ankara'da bir cami-cemevi projesi geliştirdiler. Bu pek çok Alevinin tepkisine yol açtı. Ancak hiçbirisi bu tepkinin altını dolduracak nedenleri sıralayamıyor. Anlaşılan o ki çok refleksif, çok aceleci, çok duygusal ve irrasyonel bir tepki bu.

Bu proje, Alevi ve Sünnilerin birbirlerine karşı yıllardır biriktirdikleri düşmanlığı yaralayabilir... Çünkü iki grup bir anlamda omuz omuza ibadet edecekler. Açık açık, gizlisiz saklısız iletişim kurma şansı elde edecekler...

Kimse bu projenin aradaki bütün sorunları çözeceğini beklemesin, bu bir başlangıç, meseleye güzel bir dokunuş, sadece sembolik bir adım.

İşte bu nedenle ben, bazı Alevi örgütlerinin bu projeye yobazca karşı çıkmalarını kınıyorum. Yine bazı müzik şirketlerinin, Cem Vakfı'na bağlı **Cem TV**'yi yobazca boykot etmelerini kınıyorum. CHP İstanbul Milletvekili **Sabahat Akkiraz**'ın da bu kervana katılmasına üzüldüğüm.

Bu gruplar, Alevilerin kamusal alanda kendilerini ifade edememeleri, tanınmamaları ile ilgili sorunları dile getirip, bu projeye karşı çıkıyorlar. İyi de bu tür sorunlar hükümeti ve devleti bağlar. Burada ise iki sivil grubun kendine özgü bir centilmenlik girişimi sözkonusu. Yine bazıları projenin Alevi nüfusunun dominant olduğu bir mahallede gerçekleştirileceğini, dolayısıyla amacın Alevileri asimile etmek olduğunu söylüyor. İyi de bu projeyi başlatan Cem Vakfı. Dolayısıyla onların seçtiği bir alanda inşaat başlatıldı.

Kısacası Aleviler, cami-cemevi projesi konusunda içine düştükleri Sünniler tarafından ele geçirilme kokusunu üzerlerinden atmalılar. Yeni gelişmeleri, geçmiş olaylardan öğrendiğimiz korkularla değerlendirecek, hem Aleviler olarak kendimize hem de başkalarının iyi niyetine haksızlık etmiş oluruz. Yoksa korkularla nereye, tabii ki hiçbir yere...

Belediyeden indim muhtarlığa

Side, Güney'in en parlak tatil yörelerinden biri. Ufak tefek bir yer ama iki ayrı uluslararası etkinliğe sahip. Bu anlamda büyük şehirlerle yarışıyor. Bizzat Side Belediyesi'nin düzenlediği etkinliklerden biri, Air Show'du. Diğeri ise önceki hafta sona eren **Uluslararası Side Kültür ve Sanat Festivali**'ydi. 13'üncüsü yapılan festivale **Viyana Klasik Orkestrası'nın getirilmesi ise çok seksiydi.**

Ancak belediye statüsündeki Side, yeni dönemde Manavgat'a bağlı bir köy olacak. Çünkü Anayasa Mahkemesi, 13 ilde büyükşehir belediyesi kurulmasına ilişkin yasanın iptal istemini reddetti. Bu durumda yasa yürürlüğe girecek ve Side, statüsünü kaybedecek. Ne diyebilirim ki Side Belediye Başkanı Abdulkadir Uçar'a sadece geçmiş olsun diyebilirim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eğitimde sosyal medyayı kullanın

HIDIR GEVİŞ 20.09.2013

Üniversiteler çok konservatif kurumlar aslında. Bazen kendi yarattıkları kurallar ve normlara bağlılıkları o kadar uzun sürüyor ki bu anlamda sergiledikleri tutum, Katolik nikâhını anımsatıyor.

Oysa bilim, kendi yarattığı kuralları yıkarak ilerler. Yani kendi taptığı kurallarla ilişkisi sonsuz değildir, ölümlüdür. Dolayısıyla bilim yuvası olarak nitelendirilen üniversiteler, verdikleri eğitim konusunda esnek, değişken ve adaptasyon kabiliyeti hızlı kurumlar olmalı. Olmalı ki eğitim konusunda başarılı olabilsinler. Çünkü hayat çok hızlı akıyor, her yenilik bir saniye öncekini eskiterek giriyor hayatımıza. Bu hızı yakalamak, kendimizi sürekli güncellemekle mümkün.

Günümüzün en hızlı ilerleyen sektörü iletişim ve dijital medya. Bu alanda sektörün aldığı mesafe hayal edilenin bile ötesinde... İnternet, akıllı telefonlar ve sosyal medyadaki uygulamalar konusunda akıl almaz yenilikler gerçekleştiriliyor.

Sosyal medyadaki kullanıcı rakamları düşünüldüğünde, bu alana oldukça ilgili bir toplum olduğumuz kesin. Özellikle gençlerin, eğitim çağındakilerin ilgisi tartışılmaz... Aracısız iletişim kadar aracısı sosyal medya olan iletişim türünü de çok seviyor gençler. Çünkü biraz oyunlu biraz eğlenceli ve biraz da kendini ifade etme konusunda daha rahat bir mecra...

Peki, sosyal medyayı eğitim sisteminde kullanıyor muyuz... Kullanan varsa beri gelsin, benim haberim yok... Ancak şunu hemen söyleyeyim... **Sosyal medyayı kullanmak, gençlerin eğitime ilgisini artırabilir, zamandan tasarruf sağlar ve ortak akıldan yararlanmak için zemin hazırlar.**

Nasıl mı?

İşte benim önerilerim:

Eğitmenlere Twitter: Eğitimcilerin sadece iş için kullandıkları Twitter hesapları olmalı. Öğrenciler bu hesaptan onlara ulaşabilmeli.

Ders için hashtag: Her derste işlenen konuyla ilgili Twitter'dan bir hashtag açılır. Böylece bu hashtag'e okul dışından uzmanlar, öğrenciler ve başka insanlar da katılım sağlar.

Facebook sayfası: Her dersin dışarıya kapalı Facebook sayfası olmalı. Öğrenciler ve öğretmen kendi aralarında ders konuları ile ilgili tartışmalar yürütebilir, birbirlerine bu sayfa üzerinden destek olabilirler.

Ders blogu: Her dersin kendi blogu olabilir ve bu bloga bütün öğrencilerin yazması sağlanabilir. Hatta ders işlenirken, gençler notlarını doğrudan bloga yazabilirler. Her öğrenci bir diğer öğrencinin notunun altına eksik ve yanlışlarıyla ilgili yorum yazabilir. Bu tür bir blogdan, aynı dersi alan başka sınıf ya da başka okul öğrencileri de yararlanabilir. Yorum yazarak katkıda bile bulunabilirler. Hem bu durum eğitimcileri de daha tedbirli ve hazırlıklı ders anlatmaya iter.

Canlı yayın: Dersler, Google Hangouts gibi ücretsiz internet araçları kullanılarak, canlı yayınlanabilir. Böylece bu yayınlara ders dışından insanlar da katılır. Yayınlar kaydedileceği için ders sonrasında da izleyen öğrenciler kaçırdıkları noktaları yakalayabilir.

Bu öneri listesi uzar... Milli Eğitim Bakanlığı, özel okul ve üniversitelere bu kadar bedava danışmanlık yeter:))

www.vivahiba.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rent a car, rent a gazeteci

HIDIR GEVİŞ 22.09.2013

 Rent a car, rent a gazeteci Sadece işini yapmaya çalışan gazetecinin işi çok zor...

Neden mi?..

Gazeteci aslında biraz kirpi gibidir... İğnesi, yanlış ve haksızlığa bulaşan herkese batabilir.

Ancak öyle bir dönemdeyiz ki o iğne, iktidara batmaya görsün...

İşte o zaman deklanşör gazeteciler, düğmeğe basar ve üzerinize flaşları patlatıverirler...

Gazeteci olan gazeteciler, o flaşların altında linç edilmek, işsiz bırakılmak istenir...

Sonra görev tamamlanır. Bir başka gazeteciye sıra gelir...

Deklanşör gazetecilerin kendi aralarında türleri var. Bazıları eskiden mahallelerde köşe başını tutan serseri-saldırgan- bulaşan gençleri anımsatıyor... Bunların biraz edep ve diplomasi bilen olağanüstü hâl valisi kıvamına geliyor... Sanatın, edebiyatın ve biraz da solun tozu üzerine bulaşmış bir başka tür var ki pantomim sanatçısı gibi hareket ediyor... Yanlış, olabilecek en estetik biçimde haklı çıkarmaya çalışıyor... Ve bir de burlesk figürü hâline gelenleri var... Yaptıkları siyasi analizler, gülünç bir analiz taklidine, yaptıkları gazetecilik de yine gülünç bir gazetecilik taklidine dönüşüyor... Yanlış doğrulamaya çalışırken içine düştükleri sonsuz ironinin çemberinde dönüyor, dönüyorlar...

Bütün bu türleri en iyi ifade eden kavramın '**abartı**' olduğunu düşünüyorum... Onlar, abartının ikna edici kolaylığına sığınır. Kendilerini mantıklı ilişkilendirmelerle- karşılaştırmalarla haklı çıkarmaya güçleri yetmez. Çünkü iktidarın yanlışlarını da savunurlar. Abartının sesi yüksektir; abartarak etki yaratmaya çalışırlar, analiz ederek değil. Kalemelerini ya da zekâlarını veya her ne yeteneğe sahip iseler onu kiraya vermişlerdir bir kere. Gücünüz varsa, iktidarınız varsa, bu gazetecilerden birini, birkaçını ya da onlarcasını kiralar, dilediğiniz kadar kullanırsınız.

Gazetecilik mesleğinin esaslarından çıkıp iktidarın savunma avukatlığı tahtına oturmuş bu gazeteciler, bu konuma o kadar kendilerini kaptırırlar ki bir süre sonra kendilerini bu konuda yetersiz bile hissedebilirler. Çabaları iktidardakilere, ona, ihtiyaçları olduğunu düşündürmektir. Bir kenara atılma korkusuyla gözleri kararır... Bu kez birinin ve birilerinin işini bitirme misyonerliğine soyunurlar. Son kullanma tarihleri geçmesin diye kendilerini de görevlerini de iktidarla ilişkilerini de abarttıkça abartırlar.

Mehmet Barlas'ı biliyorsunuz, yarım yüzyıldır gözünüzün önünde bir isim. 12 Eylül askerî darbesinin işletmecisi olan **Kenan Evren**'i, evinde ağırladığı iddia edilmiş... 12 Eylül'ün halkla ilişkiler sorumlusu olmakla suçlanmış... Geçenlerde yazdığı bir yazıda, **Aydın Doğan**'dan yazarlarına uyarı göndermesini istiyor... Düşünün, Türkiye'de medya sektörü zaten kamu iktisadi teşebbüsü hâline gelmiş durumda... Ve Doğan medyası ki merkez medyada iktidarın yüzde yüz ele geçiremediği tek alan. Mehmet Barlas bu alanı da köreltmeye çalışıyor. Doğan grubu yazarlarının olup bitenleri iktidar perspektifinden yansıtmamasını istiyor. Kendini klonlamaya çalışıyor yani...

Tek bir şey söyleyip, konuyu kapatıyorum. Bir ülke düşünün ki herkes her şeye aynı bakmaya zorlanıyor ve bir ülke düşünün ki meslekten çoktan kovulmuş gazeteciler, mesleğini yapmaya çalışan gazetecileri yemeye kalkıyor. Allah, son kullanma tarihine yaklaşan gazetecileri bu derece şaşırtmasın... Gün ağarır ve elbet onlar da yaptıklarının hesabını verirler.

www.vivahiba.com

İnsansızlaşma sorunu

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- En azından ABD'de dijital iletişim teknolojisiyle balayı dönemi sona eriyor gibi. Artık insanların gözleri ve parmakları her an bir ekranda olmayacak demiyorum, bu günlük

yaşantının vazgeçilemez bir parçası oldu: Telefon ya da tablete bakmadığımız zamanlarda ya bilgisayar ya da televizyon karşısında oluyoruz. Ancak, bu furyanın, adına “**insansızlaşma**” diyeceğim, kaçınılmaz bir yan etkisi var ve bunu hissetmeye başlıyoruz. Bu da (en azından New York’ta gözlemlediğim kadarıyla), başta sanat etkinlikleri olmak üzere, yepyeni toplumsal davranışlara yol açıyor.

New York’ta opera, bale, tiyatro, klâsik konser, hattâ sinema gibi çok sayıda “**pasif**” izleyiciye yönelik, kalıplaşmış “**seyirlik**” sanatlardaki izleyici kaybı artık başedilemez boyutlara ulaşmış görünüyor. Bunların meraklısı yaşlı kuşaklar sayıca azalırken, genç kuşaklar da gitmiyor. Gençlerin meraksızlığında içeriklerin kuşkusuz ki payı var ama ben sorunun daha çok formattan kaynaklandığını düşünüyorum.

Teknolojiyi hakkıyla kullanan biri izlemek ya da dinlemek istediği hemen her şeyi internette bedavaya bulabilirken, televizyon ekranları, ses sistemleri her geçen gün daha büyüüp, daha kalitelileşip, daha ucuzlarken, neden kalkıp vakit ve para harcayarak bir toplu izleme mekânına gitsin? Artık bunu yapmasındaki başlıca neden sosyalleşmek, yani insansızlık sorununu çözmek, başka insanlarla gerçek anlamda birlikte olmayı istemek oluyor. Ancak, bir tiyatroda ya da sinemada yüzlerce kişiyle birlikte karanlıkta oturup bir noktaya bakmak bütün gün ekrana bakmış insanlara yetmiyor. O nedenledir ki eski usul, büyük çaplı sunumlar yerini az sayıda kişiye oynayan, izleyiciyle iletişim kuran “**olaylara**” bırakmaya başlıyor. Oyuncunun ya da müzisyenin ya da dansçının yüz metre ötedeki bir sahnede bir şeyler yapan bir figür olması yerine üç metre ötede soluğunun, terinin, çabasının net olarak izlenebildiği dans stüdyosu, kabare, bar tiyatrosu gibi ortamlar çoğalıyor.

Büyük sunumlar düzenleyen eski kafalar daha fazla adam çekmek için sunumların çapını daha da büyötmeye, şatafatlılaştırmaya, sirkleştirmeye, yani daha da insansızlaştırmaya gayret ediyorlar, o da maliyeti, kimse gelmeyince de zararı daha da artırıyor. Birkaç gün önce yetmiş yıllık New York City Opera’nın yıl sonuna kadar 20 milyon dolar bulamazsa hem bu sezonun geri kalanını hem de bir sonrakini iptal edeceğini okudum, bu yazıyı yazmak oradan geldi aklıma.

www.isteyenokusun.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tunceli’de devrimci faşizm

HIDIR GEVİŞ 25.09.2013

 Tunceli’de devrimci faşizm Bu ülkede meydana gelen her olayın temelinde benzer nedenler var. Bir gazeteci olarak yaşananları ele alırken, dönüp dolaşıp hep aynı yere geliyorsunuz.

Söyleyip duruyoruz: Kimse başkalarından, kendi tercihlerini tercih etmesini beklemesin. Herkes kanunlar çerçevesinde istediği gibi davranır, yaşar. Bireysel özgürlükleri ne başka bireyler ne de kurumlar ihlal edebilir...

Bizde ediyorlar... Önceki gün Tunceli’de ettiler...

Tuncelili gençler, bir yaralanma olayını bahane edip, kentteki birahaneleri bastılar, yağmaladılar, masa sandalyeleri yaktılar, ‘**suçluyu**’ linç etmeye kalkıştılar.

Bu grubu asıl rahatsız eden gerçek, birahanelerde çalışan kadın garsonlar...

Bir şekilde, bu garsonların toplumun ahlakını bozduklarına inanmışlar.

Bu arada gösterilerde bir tek kadın yok. Hepsi erkek ve bu erkekler bu kadınları şehir dışına sürgün ederek kadınları korumaya çalışıyor.

Bu korkunç bir yaklaşım. Kenti orada yaşayanlara dar eden bir gelişme...

Konuyla ilgili Tunceli Belediyesi'ni aradım. Belediye Başkan yardımcısı **İbrahim Kalsun** ile görüştüm.

Kalsun da o bir kısım Tuncelili gibi; kadın çalıştıran birahanelere karşı. Bunun, savaş döneminin bir sonucu olduğunu düşünüyor, toplumu yozlaştırdığına, ahlaki çürümeye ittiğine inanıyor; "*aileler boşanıyor*" diyor, "*insanlar evlerini satıyor, perişan oluyorlar, bütün bunların yanı sıra kadınlar sömürülüyor*" diye ekliyor...

Kalsun'u dinlerken 70-80'ler Türkiye'sindeki analitik düşünme kabiliyeti hasarlı ve katı fraksiyonların kadına karşı yaklaşımı geldi aklıma. O dönem devrimcilerinin içlerinde aşırı ahlakçı ve latent bir muhafazakârlık vardı ama farkında değillerdi.

Ayrıca ne olduğunuz ve neyi nasıl yorumladığınızın da başkaları için bir önemi yok. Ancak ne zaman ki kendi doğrularınızı herkesin hayatına uygulamaya çalışırsanız, hem de bunu zorla yapmaya çalışırsanız, birer faşiste dönüşüverirsiniz.

Tunceli'deki o linç grubu da böyle bir grup...

Bu nedenle Sayın İbrahim Kalsun'a aynen şunları söyledim: "İnsanların gündelik yaşamlarına ve bu konudaki tercihlerine fiziki müdahale ve psikolojik taciz kabul edilemez. Tabii eğer kanun dışı bir şey yapmıyorlarsa... Ki yapıyorlarsa da burada sorumluluk halkın değil, güvenlik güçlerinin. Halkın linç etme hakkı diye bir şey sözkonusu olamaz. Ayrıca kendinizi kötü olduğuna inandığınız kadın garsonlu birahanelerden korumak için başkalarının da oralara gitme hakkını yok edemezsiniz. Bütün despotlukların ve faşizmin temel mantığı da bu zaten. Eğer o yaşam tarzı size zarar veriyorsa, başkalarının özgürlüğüne karşı değil, kendi iradenize karşı savaşın ve o tür bir hayattan uzak durun. Bu kadar basit. Meseleye fuhuş diye bakanlar için de söylenecek olan şey şu: fuhuşun gerekliliği gereksizliği- doğruluğu yanlışlığı üzerine kimse tek başına karar veremez... Kanunlar ne diyorsa o..."

Çok uzatmayayım. Tunceli'deki siyasi parti il örgütleri, belediye ve valiliğe sesleniyorum. Daha mutlu bir toplum olsun istiyorsanız, önce küs eltiler gibi durmayı bırakıp birbirinizle biraz sıkı fıkı olmayı deneyin. Sonra da işe yasaklamak ve sıkboğaz etmekle değil, Tunceli halkının içindeki boşluğu dolduracak yeni projeler üretmekle devam edin.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Yare selam

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- İngilizcede benim çok "**yararlı**" bulduğum bir sözcük var: **hokum**. "**Lokum**" gibi okunuyor. "**Hokus pokus**" ve boş, sahte söz anlamındaki "**bunkum**" sözcüklerinin bileşiminden oluştuğu sanılıyor. Türkçede buna en yakın gelen sanırım "**yutturmaca**" ama **hokum**'un daha kapsamlı bir

anlamı var: Neye işaret ettiği, neye karşılık geldiği belirsiz ama söyleyen kişinin kimliği, söyleyiş biçimi ve söylendiği ortam nedeniyle somut ve kesin anlamı **varmış** gibi duran sözcük. Sözlü olması şart değil, yazılı da olabilir. Bir araştıran olsa, biçimin içeriğe baskın çıktığı toplumlarda **hokum**'un daha yaygın olduğunu saptayabilir sanıyorum.

Örneğin (atıyorum), yakın arkadaşlar oturmuş sohbet ederken birisi "**öncelikle kendimize inanmamız şart**" gibi bir söz savursa büyük olasılıkla dalga geçilir. Ama aynı sözü bir siyasetçi bir meydanda haykırdığında çok anlamlı bir lâf ettiği düşünülüp alkışlanıyor. Söz gelimi, "**tarih affetmez**" gibi bir sözü eden bir Prof. Dr. olunca hikmetini sorgulayan olmuyor. Üne kavuşmuş bir müzisyen "**ben sanatımla kendimi ifade ediyorum**" dediğinde "**böyle bir gereksinimin varsa bunu niye konuşarak yapmıyorsun?**" diyen de olmuyor, "**al şu çalgını eline de izah et bakalım nasıl oluyor bu iş**" diyen de. Örneğin (atmıyorum), bir gazete köşe yazarı "**Şiir yalnızdır!**" ya da "**Yüksek devinimli ve küresel ölçekli bir demokrasi arayışı...**" diye derin görünümlü cümleler kurabiliyor ve ne dendiğini kavrayamayanlar bunu kendi cehaletlerine verip susuyorlar. (Dünyanın her yerinde kullanılmaktan en canı çıkmış **hokum**'lardan ne anladığını yüz kişiye sorsan yüz ayrı yanıt alacağın "**demokrasi**" ve "**özgürlük**" sözcükleri çevresinde dolanıyor olabilir.) Amerika'da son yıllarda **hokum** kılıfı olarak bir de "**ödül kazanmış**" (**award winning**) etiketi yaygınlaştı: Kişinin ne ödülünü ne münasebetle aldığı hemen hiç sorgulanmadığından, atışlarda pratik destek olarak sıkça kullanılıyor.

Hokum'un Türkçede tam bir karşılığı yok ama panzehirini birçok konuda olduğu gibi halk deyişlerinde bulmak mümkün. Ben bunlardan birini İngilizce konuşulan ülkelerde yaşayan Türk arkadaşların **hokum**'a işaret etmekte kullanabilmeleri için çevirdim, yerinde kullanılırsa çok etkili olabiliyor: **An aeroplane made of fart / Say hello to that sweetheart.**

www.isteyenokusun.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adana mı Antalya mı

HİDİR GEVİŞ 29.09.2013

 Adana mı Antalya mı **Adana Altın Koza Film Festivali** sona erdi. Şimdi **Antalya Film Festivali** yaklaşıyor. Tabii yine aynı şey olacak... Kendini Antalya'ya göre takvimlendiren sinema sektörü, bu festivale hücum edecek. Altın Koza'ya yüz vermeyen yapımcılar-yönetmenler, filmlerini Antalya'da yarışa sokacak... Film yıldızları kendilerinden söz ettirmek için buraya akın edecek...

Epeydir düşünüyorum. Türkiye'de sinemacıların Antalya ve Adana arasında yaptıkları bu ayrımcılığın sebebi nedir diye. Sebebi basit aslında, Antalya'daki festivalin daha popüler olması... Peki, neden daha popüler, bunun gerçek bir nedeni var mı yoksa sadece algıdaki bir sapmayla mı ilişkili...

Tabii ki gerçek bir sebebi yok. Adana Altın Koza Film Festivali daha bile organize bir festival. Ancak nedense sinemacıların ilgisini çekmiyor. İlgiyi yönlendiren nedenlerin derinine inerek eğer, Türkiye'deki Batıcılık meselesine kadar yol alırız.

İsterseniz durumu daha iyi muayene etmek için Adana ve Antalya kentleri arasındaki somut farklara ve imaj farklarına bakalım.

Gerçekte Adana bir kenttir. Antalya ise büyük bir köy... Kentlilik kategorisinde Adana'nın, İstanbul'dan sonra gelen iki kentten biri olduğunu düşünüyorum; diğeri İzmir... Kendi iç dinamikleriyle değil, devlete akan vergilerle büyüyen Ankara'nın ise çok önündedir Adana. Bir kere, kozmopolit bir kent; göç alan, yolgeçen bir bölge. İkincisi tarım ve tarım kaynaklı endüstri nedeniyle azımsanmayacak güçte bir işçi sınıfına sahip. 1948'de sendikalaşma hareketleri başlamış kentte. 1959'da Adana İşçi Sendikaları Birliği oluşturulmuş. Kendine özgü bir burjuva sınıfı, orta sınıfı var Adana'nın... Ekonomik anlamda çekim merkezi olduğu için farklı kültürleri kucaklıyor. Dolayısıyla, önemli edebiyatçıların, sinemacıların ve müzisyenlerin Adana'dan çıkmasının sebebi, kentin havasından ve suyundan kaynaklanmıyor; bütün bu dinamiklerin toplamından kaynaklanıyor.

Nitekim kaldırımları geniş Ziyapaşa Bulvarı'ndaki bir Irish House Cafe'de oturup siyah biranızı yudumlayabilirsiniz. Akşam aşağılara, eski Adana'ya iner, pavyonlarda eğlenirsiniz. Gizem Bar'da kahreden şarkılar dinler, işletmecisi Muhittin Bey'le derin sohbetler edersiniz. Çıkışta köşe başındaki seyyar satıcıdan tadına doyum olmaz şirdanlardan tadarsınız... Dilerseniz baraj yolundaki Baran Türkü Evi'nde takılırsınız... İstanbul'daki türkü barlardan çok daha iyi bir mekân. Gündüzleri Dilber Sekisi'nde bisikletinizle tur da atarsınız. 40 dakika direksiyon sallayıp Mersin'de denize, Pozantı'da kayağa gidersiniz.

Oysa Antalya çok güzel, sevimli, ebatları geniş bir köydür. Kendi iç dinamikleri zayıf bir yerleşim birimi. Türkiye'nin her yerinden gelen yatırımcıların 1980'lerden itibaren turizm sektörüne yatırımlarıyla önemi artmış. Bir zamanlar ağırlıklı olarak Almanların şimdilerde Rusların ama genelde Avrupa'nın ilgi gösterdiği bir tatil köyü. İşte Adana ve Antalya arasındaki ayrımcılık da bu noktada başlıyor. Antalya Batıların dokunduğu, tatil için tercih ettiği bir kent. Bu da Antalya'yı sinemacıların ve medyanın gözünde başkalaştırıyor. Batı karşısındaki kompleksler, o komplekslerin sahiplerini yönlendiriyor ve festival tartışında Adana değil, Antalya üste çıkıyor.

www.vivahiba.com

Kürtlerin en büyük kültür organizasyonu

Irak Kürdistanı'nındaki **Duhok** kenti, bu yıl ikincisi yapılacak bir film festivaline hazırlanıyor. Festival ekimin 9'unda başlayacak ve 16'sına kadar sürecek. **Hisham Zaman**'ın **Kardan Önce (Before Snowfall)** adlı filmiyle açılışı yapılacak festival, Yerel Kürt Hükümeti ile merkezi Berlin'de bulunun ve Mehmet Aktaş'ın da ortağı olduğu Mitosfilm işbirliğiyle düzenliyor.

Konuyla ilgili olarak, festivalin sanat yönetmenliğini yapan **Mehmet Aktaş**'la görüştüm. Bu yıl festival programında ağırlıklı olarak dünya sinemasına yer verildiğini söyledi. **Bella Tar** başkanlığındaki uluslararası jüriye, Türkiye'den **Zeki Demirkubuz** da katılıyor.

42 ülkeden filmlerin yer aldığı festivalde, Alman sinemasına özel bir yer ayrılmış.

Mehmet Aktaş, bu festivalin, içerik ve davetli konukları ele alındığında, şimdiye kadar Kürtlerin, uluslararası çapta yaptıkları en büyük kültür organizasyonu olduğunu söylüyor.

Aktaş, festivalde amacın, hızla büyüyen Kürt sinemasını dünya sinemasıyla buluşturmak olduğunu belirtiyor.

Festivalin belgesel bölümünde genç yönetmen **Bülent Gündüz**'ün **Roboski Mon Amour** filmi de yer alıyor.

Dünya sineması bölümünde ise en iyi filme, **Yılmaz Güney Ödülü** verilecek. Güney'in Kürt sinemacılar açısından önemini ise festivalin web sayfasında şu yorum çok iyi özetliyor: "**Yılmaz Güney Türk sinemasında devrim yaratırken, Kürt sinemasının da doğuşuna neden oldu.**"

<http://duhokiff.com>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beş yıl önce hayaldi şimdi gerçek

HIDIR GEVİŞ 02.10.2013

 Beş yıl önce hayaldi şimdi gerçek **Türkiye** gazetesinin televizyon reklamında, inkâr edilmez bir toplumsal olguya vurgu yapıyor: Halk pek çok şeyi aşmış; bilgi ve analiz yeteneğiyle gazeteciyi bile aşmış...

Eğer önceki gün açılan demokrasi paketiyle ilgili bir TV reklamı yapılsaydı, **Türkiye** gazetesi reklamındaki bu şablon aynen kullanılabilirdi. Bir yanda paket, bir yanda halk... Halk aşmış, paket ise geriden geliyor.

Paketin açıklandığı gün, bazı TV kanalları sokaktaki bireylere mikrofon tuttu. Orada da açıkça görülyordu ki halk, siyasi bağınazlıkları çoktan aşmış... Özellikle Kürt vatandaşlar inanılmaz güzel analizler yaptılar. Analizlerinin özü ise şuydu: Paket iyi güzel ama çok yetersiz; beklentileri karşılamıyor. Oysa hükümetin daha iyisini yapmaması için hiçbir sebep yoktu.

Evet, **Türkiye halkı paketten çıkacak en yenilikçi kararlara dahi hazırды. Ama bu yenilikler paketten çıkmadı.**

Hepimiz, barış sürecinin devam ettiği şu kritik dönemde çıkacak paketin önce Kürtleri, sonra Alevileri ve daha sonra da bütün Türkiye'yi memnun etmesini bekliyorduk. Ülkenin normale dönmesi için bu öncelik sıralaması önemliydi.

Ancak **paket Kürtleri de Alevileri de memnun etmedi. Gültan Kışanak ve Ahmet Türk**'ün açıklamaları bunu gösteriyor.

Kürtlerin memnuniyetsizlik listesindeki temel başlıklardan biri, **anadilde eğitim hakkının sağlanamamış olmasıydı...** Kışanak, özel okullarda bu konuda yapılacak düzenlemenin sadece bir **özgürlük** olduğunu, bunun **'hak'** anlamına gelmediğini vurguladı.

Alevilerin memnuniyetsizlik listesinin başında ise **cemevlerine 'ibadethane' denememesi ve resmî bir statüye kavuşturulamaması** geliyordu. Oysa bu en temel beklentiydi.

Yani Kürtlerin de Alevilerin de temel beklentileri suya düştü. Oysa Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda yaşadığı zihniyet dönüşümünde, Kürtlerin ve Alevilerin çok önemli bir rolü var. Onların mücadelesi olmasaydı, Türkiye bu noktaya gelemeyecekti. Nitekim **Şair Bejan Matur'un şu twiti bu hayalkırıklığını gayet güzel özetliyor: "Paketin özeti; Türkiye'de Kürtlerin ve Alevilerin mücadelesi kendilerinin değil ama diğer kimlik ve grupların demokratikleşmesini sağlıyor!"**

Bu durum biraz şuna benziyor: Banyoda güzel güzel yıkanırken aniden sular kesiliyor ... Bekle ki gelsin, ne zaman gelir, gelecekte gelir...

Paket o kadar da kötü değil. Beni çok sevindiren nüanslar da var. Bunlardan sadece birinden, **nefret suçları** konusundaki düzenlemeden bahsetmek istiyorum. Çünkü bu düzenleme benim için çok özel; çok titizlendiğim, üzerine çok titrediğim bir konu. Hatta 2008 yılında bu gazetede yazdığım bir yazının başlığı aynen şuydu: **"Nefret Suçları yasasına ülkenin çok ihtiyacı var"**... Nitekim aradan beş yıl geçti ve o yazıda dillendirdiğim bir hayal, bugün gerçek oldu. Bu maddeyi hazırlayanlara buradan teşekkürlerimi gönderiyorum.

Ancak maddede netleştirilmeye ihtiyacı olan bir tanımlama var. Deniyor ki: **"Belirli suçlar, kişinin, dili, ırkı, milliyeti, rengi, cinsiyeti, engelliliği, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini veya mezhebi nedeniyle işlenirse, cezası daha da ağırlaşacak."**

Bence buradaki **"cinsiyet"** sözcüğü yerine, **"cinsel kimliği"** tanımı kullanılmalı. Çünkü **"cinsiyet" eşcinselleri açıkça kapsamıyor**. Madem nefret suçlarının en büyük kurbanı eşcinseller... O hâlde **nefret suçları yasası**, hiçbir endişe ya da muammaya yer verilmeden, eşcinselleri kapsamalı. Öteki türlü, ayrımcı bir nefret suçları yasası olur ki bu da yasanın doğasına aykırı olur.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dost musun, düşman mısın!

HIDIR GEVİŞ 06.10.2013

Dost musun, düşman mısın! Arkadaşlıklarımızda, karşı tarafı kum torbası yerine koymaya çok meyilli insanlarız. Bu nedenle ilişkiler çoğu zaman bir katlanmaya dönüşür. Oysa ilişkide katlanma değil, paylaşma, anlama ve bunun getirdiği konfor ön planda olmalı...

Daha başlara gidelim. Arkadaşlığın doğuşuna... Ortak çıkarlar, ortak ilgi alanları ve ortak geçmiş, zamanın teknesine akar, yoğrulur, mayalanır ve arkadaşlık doğar.

Arkadaş denen kişi, yanında daha rahat ettiğiniz, daha düşüncesiz davranabildiğiniz, daha hesapsız konuşabildiğiniz, aman ne der kaygısı taşımadığınız, yanlış anlaşılma telaşına düşmediğiniz, karşısında pijamayla oturabildiğiniz, içinizi döküp omzunda ağladığınız insandır.

Ancak bu yönleriyle arkadaşlık istismara son derece açık bir ilişki tarzı. Öyle ki hassas bir teraziye ihtiyaç duyar. Ayarı tutturamadığınız vakit, keyif vermekten çok ciddi bir psikolojik tacize dönüşür. Bu da hem kariyeriniz hem de kişiliğiniz için önemli zararlar doğurabilir. Hele bir de bu ilişki bağımlılıktan dolayı son bulamıyorsa, en büyük düşmanınız en yakın arkadaşınız hâline dönüşür. Yani Amerikalıların **'Frenemy'** dediği durum.

Peki, size zarar verecek bir ilişkiyi baştan kontrol etmek, kendinizi korumak, ilişkinizi korumak için neler yapmalısınız. İşte benim önerilerim.

» **Sizi taklit etmeye zorlamayın:** Hepimiz taklit edilmek isteriz. Böylece her ne yapmış her nasıl davranmışsak, onda haklı olduğumuzu düşünür, **'bu işte yalnız değilmişim'** diyerek suçluluk hissine kapılmayız. Örneğin biz

ne satın alıyorsak, arkadaşımızın da aynı şeyi satın almasını, bizi bu konuda taklit etmesini isteriz. Hayır, buna hakkınız yok, ihtiyacınız da yok... Arkadaşınızı zorlamayın...

» **Eşit olmaya çalışmayın:** Evet insanlar eşit ama insanlar sadece devletle ilişkilerinde vatandaş olarak birbirleriyle eşittir. Ama gerçekte eşit değildir. Arkadaşınız sizden daha zeki olabilir, daha başarılı ve yetenekli olabilir ya da tam tersi olabilir... Onu kendi seviyenize çekmeye çalışarak kendiniz iyi hissetmeye çalışmayın. Ya da onunla rekabete girmeyin...

» **Arkadaşınızı motive edin:** Arkadaşınız nasıl bir proje gerçekleştirmek istiyorsa o konuda kendisini motive etmeye çalışın. Karşılaşacağı olumsuzlukları vurgularken, bunları, projeden vazgeçmesi için bir engel olarak değil, projeyi gerçekleştirmesi için aşması gereken zorluklar olarak yansıtın.

» **Beğenilere yorum yapmayın:** Arkadaşınız bir elbise ya da bir kadınla ilgili beğeni yorumu yaptığında, tam tersi bir yorumla karşılık vermeyin. Unutmayın zevkler görecelidir. Yaptığınız negatif yorumla aslında onun beğenisini aşağılamış olursunuz. Beğenileri kritize etmek değil, saygı göstermek en doğrusu.

» **Bırakın sizi kullansın:** Bizde herkes kullanılma korkusu taşır, 'arkamdan enayi demelerini istemem' derler. Oysa bu çok ilkel bir korkudur. Bırakın sadece arkadaşınız değil, başkaları da sizi kullansın, tabii eğer kullanılacak bir meziyetiniz varsa. Bu noktada sizin birine destek olurken aldığınız tatmin duygusu ve bunun kazandırdığı özgüven daha önemlidir, gerisi boş. Ayrıca iyiliğinizin karşılığını aynı insandan almak zorunda değilsiniz. Bir gün bir başkası da size, sizin ihtiyacınız olan iyiliği yapar.

» **Randevunuza uyun:** İlişkideki samimiyete güvenerek arkadaşınızla yaptığınız randevu saatlerinde keyfi oynamalar yapmayın. O'nu başka buluşmalar için yedeğe almayın.

» **Monolog değil diyalog:** Arkadaşınız konuşurken siz o sırada ne söyleyeceğinizi düşünmeyin, yani arkadaşınızı gerçekten dinleyin. Siz söze başladığınızda ise karşı tarafın da en az sizin kadar konuşmaya hakkı olduğunu unutmayın.

» **İzolasyon yapmayın:** Kendinizi arkadaşınız için tek alternatif olarak sunmaya çalışmayın. Tanıştığınız her insanı, ona kötülemeyin. Bırakın başkalarıyla da arkadaş olsun, engel çıkarmayın. Bu ilişkilerinin size de yararı olur.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Eylül ayı İstanbul anıları

» SEMİH FIRINCIOĞLU- (İstanbul)-

• İstanbul Bienali'nin yer aldığı mekânlardan biri de Galata Rum İlköğretim Okulu. Harikulâde bir okul binası. Sanırım bu binanın sergi için kullanılabilmesinin bir nedeni de şehirde okula gidecek Rum kalmamış olması. Binada buna dokunan bir sanat yapıtına rastlamadım.

• *Twitter*'ın ne ölçüde yaygın olduğunu biliyorum ama sanat yapıtlarına bu derece yansıyabileceği aklıma gelmemişti: Bienal'de artistik nesnelerin üstüne yazılmış, ne manaya geldiği anlaşılmayan "**manalı**" vecizelerin bolluğuna şaşırdım.

• Bir elinde üst üste koyduğu Marlboro sigara paketi, çakmak ve cep telefonu taşıyan genç erkeklerden hâlâ var.

• Metroda genç bir kız kalkıp bana yer vermek istedi, ben de (gülümseyerek) "**Çok teşekkür ederim ama lütfen moralimi bozmayın, henüz o kadar yaşanmadım**" dedim, utandı, yüzü kıpkırmızı oldu, geri oturup yere falan bakmaya başladı. Kulağına eğilip "**espri yapıyorum yahu**" diyeyim dedim ama işin daha da çapraşıklılaşacağını düşünüp vazgeçtim, kendi kendime "**gördüğün her metroyu New York sanma, dangalak**" dedim.

• Eğitim veren hastanelerdeki doktorların akademik unvan edinmekteki amaçları fiyat tarifesinde yukarılara tırmanmak gibi görünüyor: Hastaya bakan doçentse düz doktordan daha fazla, profesörse doçentten bayağı daha fazla ücret alıyor. Başka kaç ülkede böyle bir düzen vardır bilemiyorum.

• Türkiyelilerin en sıradan muhabbetlerde bile parmak uçlarını birleştirdikleri sağ ellerini havaya kaldırıp "**aslında**" ya da "**esasen**"le başlayan izahî monologlara koyulma huyları aynen devam ediyor. Bir eleştiri karşısında "**sanki sen...**" çevirmesi de galiba hâlâ en tercih edilen savunma yöntemi.

• Otomobil fiyatlarının Amerika'nın iki misli, benzinin de belki de dünyanın en pahalı benzini olmasına karşın, nasıl olup da bu kadar çok insanın araba edinip yollara düşebildiği soruma yine doğru düzgün bir yanıt alamadım.

www.isteyenokusun.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasi partilerin dijital karnesi

HİDİR GEVİŞ 09.10.2013

 Siyasi partilerin dijital karnesi Yerel seçimler için adaylar isimlerini açıklamaya başladı bile. Siyasi partiler şu an fokur fokur kaynıyordur... Peki bu partiler, örgütlenme, haberleşme, proje üretme ve kendilerini ifade etme konusunda dijital yayıncılığı, interneti ne derece verimli kullanıyorlar. Bu çok geniş bir konu aslında. O nedenle ben sadece web sayfalarına bakarak bir değerlendirme yapacağım.

Hiçbir parti şunu aklından çıkarmasın; web sayfasına sahip olmak, ciddi ciddi yayıncılık yapmak anlamına geliyor. Ancak bu tür bir yayıncılık, pazarlamayı ve bunun getirdiği operasyonları da içine alıyor. Çünkü

popagandayla karışık bir PR yapmak zorundasınız... Bu nedenle kendilerine tavsiyem bu konuda çok tecrübeli parti yandaşı gazetecileri işe almaları. Çünkü yayıncılığı en iyi onlar biliyor. İkinci olarak da dijital alanda deneyimli pazarlama uzmanlarını işe almalılar... Eğer bu iki grup arasında iyi bir sinerji yaratılırsa, sadece web sayfası üzerinden bile çok şey yapma imkânı bulurlar: Daha geniş kitlelere ulaşır, kendilerini daha çok insana anlatır, ikna güçlerini artırır, gönüllü çalışanlar kazanır, bu çalışanları daha kolay ve maliyetsiz organize edebilir, kalabalıkların aklından yararlanır, onların yaratıcı projelerini kullanır ve bağış toplarsınız. Ve bir de şeffalık iddianız varsa bu yönünüzü ispat etme şansınız olur.

5 ÜZERİNDEN WEB PUANLARI

» AK Parti: 3,5

Görüntü kalitesi çok iyi. Ancak çok dağınık... Parti için önem taşıyan belli noktaların öne çıkarılması daha iyi olurdu. Alt menü, yani göğüs kısmı çok iyi düzenlenmiş... Bu bölümdeki **'Teşkilat haberleri'**, **'Medyada AK Parti'**, **'Günlük basın raporu'** ve **'AK Parti İletişim'** başlıkları çok isabetli.

Sayfa göbeği derli toplu değil. Tepedeki kelebek yaprakları içinde yer alan haberlerde, MHP'de olduğu gibi sadece lider fotoları yer alıyor. Bu da lider partisi izlenimi veriyor.

» CHP: 3,5

Sitenin alın kısmı çok iyi kullanılmış. Ancak göbek ve bacak kısmı virüslü web sayfaları gibi düzenlenmiş. Kelebek yapraklarında yer alan haberlerde sadece Kılıçdaroğlu yok... Duruma göre Parti'deki her isim burada yer alabiliyor. Bu da **'demokratik parti'** imajı veriyor. Alın kısmındaki **'Takıma katılın'**, **'Yurt dışından takıma katılın'**, **'e ödeme'** ve **'seçim projeleri'** başlıklı menü çok iyi düşünülmüş, ancak daha iyi düzenlenebilirdi.

» MHP: 1,5

Dizaynı çok kötü. Alan kullanımı da kötü, ancak alanın sadeliği iyi. Sitenin her yerinde Bahçeli'nin fotoğrafları var. Bu, otokratik bir parti imajı yayıyor. Yani biz (MHP) değil ben (Bahçeli) vurgusu var.

» BDP: 1,5

Görüntü kalitesi çok düşük... Çok sade, çok klasik, dolayısıyla çok muhafazakâr bir dizaynı var. Heyecan yok, renk yok... BDP'deki heyecanı ve renkliliği hiç yansıtmıyor... Üzerinde yeniden çalışılması gerekir.

ADAYINIZ BAYAN MI... HAYIR KADIN

Selahattin Demirtaş bugün Türkiye'nin dört büyük siyasi liderinden biri. Gençliği, yakışıklı olması ve sempatik tavırlarıyla, BDP'nin **'sert'** imajını tolere eden bir isim. İyi bir hatip Demirtaş... Diploması yeteneği, karizması ve temiz sicilıyla BDP için değerli bir isim... Bu nedenle, Demirtaş'ın BDP'nin eşbaşkanı olarak görevine devam etmesi, hem partinin istikrarlı bir görünüm çizmesi açısından hem de partinin enerjisi ve imajı için çok önemli.

Demirtaş önceki gün Diyarbakır'da bir basın toplantısı yaptı ve hakkında çıkan '**görevi bırakacak**' söylentilerine yanıt verdi. Devam edecekmiş, bu iyi... Toplantıda ilginç bir sahne yaşandı. Bir kadın gazeteci Demirtaş'a "**Belediye başkan adayınız hanım mı olacak**" diye sorunca Demirtaş, "**Hayır kadın olacak**" yanıtını verdi.

Eğer kategorik olarak sadece cinsiyet vurgusu yapmak istiyorsanız, kadına kadın demek varken bayan ya da hanım demek epey absürd aslında. Bu nedenle Demirtaş'ın tepkisi çok doğrudu. Ancak otobüste tanımadığınız birine yer verirken, '**buyur kadın, gel otur**' dediğinizde kabalık, hatta hakaret etmiş bile sayılabilirsiniz. Aynı şekilde '**erkek, gel otur**' dediğinizde de aynı sorun... Peki bu anlam dalgalanmasının sebebi ne... Ben açıklamaya kalkarsam çok yer tutacak... E biraz da siz oturup düşünün:))

MEHMET METİNER'İN NEFRET SUÇU

Demokrasi Paketi'nin en heyecan veren yönü, '**Nefret Suçları**'yla ilgili bölüm oldu. Bu düzenleme, toplumdaki bütün fobik vatandaşların ve onların olası tacizlerinin önünü alacak, sevincim bu yüzden. Başörtüsüfobik, Alevifobik, Kürtfobik tipler, artık canlarının istediği gibi insanların kalbini kırıp, onları rahatsız edemeyecekler.

Fakat durun, biz buna sevinirken AK Parti milletvekili Mehmet Metiner'in, Alevilerle ilgili akla zarar açıklamalar yaptı. Katıldığı bir TV programında, "**Cemevleri terör örgütlerinin merkezi olmamalı**" dedi. Bunun anlamı 'Cemevleri terör merkezi'dir.

Hani, Amerikada Obama'nın partisinden ahmak bir senatör çıkıp, 'camiler terör yuvasıdır' gibi budalaca bir açıklama yapsa, yer yerinden oynar, o politikacının hayatı kararır... Çünkü bunun ırkçılık içeren bir nefret suçu olduğu düşünülürdü. Bakalım AK Parti, Metiner'in bu suçunu nasıl cezalandıracak, bekliyorum.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben de ekranda dekolte giyeceğim

HIDIR GEVİŞ 11.10.2013

Atv'deki veliaht programının sunucusu **Gözde Kansu**'nun işinden olması, karmakarışık yararsız bir tartışma başlattı.

Neden yararsız, çünkü AK Parti'den gelen ve gündelik hayata İslami bir tütsü yaymaya yönelik her uygulama, bu partiye alerjik kesimler tarafından bir laiklik meydan muharebesine çevriliyor da ondan...

Meseleyi anlatayım mı bilmiyorum ama bir kaç satırla özetlesem hiç de fena olmaz: AK Parti sözcüsü **Hüseyin Çelik**, katıldığı bir TV programında, Gözde Kansu'yu ima ederek, "**aşırı dekolte giyiniyor**" demiş ve

eleştirmişti. Ne tesadüf ki Gözde Kansu, bu açıklamanın hemen ardından işinden oldu. Hükümet ve **atv** arasındaki kan bağıni bilenler, bu kararda Hüseyin Çelik'in açıklamalarının etkili olduğunu düşündüler. Tartışma yine geldi geldi, AK Parti'nin gündelik hayata müdahalesi meselesine dayandı.

Sabah'tan **Sevilay Yükselir**, **Veliaht** programı yapımcısıyla konuşup, kovulma sebebinin başarısızlık olduğunu, dekolteyle ilgisi olmadığını ispatlamaya çalıştı. **Habertürk**'ten **Fatih Altaylı** "**Artık televizyon kanallarında açık saçık giyinmek sunucular açısından yürek ister**" dedi. TV yapımcısı **Armağan Çağlayan** da *Twitter*'da benzer dünceler dile getirdi. "**Şimdi Gözde Kansu işinden olduktan sonra, bundan böyle TV'ye çıkan sunucular 'kendi özgür iradeleri' ile giyinenilecekler mi sanıyorsunuz?**" vurgusu yapan Çağlayan, işi biraz da alaya alarak: "**Bundan böyle 'dekolte' sınırını TSE belirlesin!**" dedi.

EKRAN KADINLARI ÜZERİNDE EROTİZM BASKISI

Ben bu dekolte tartışmalarına, bütün bu önyargı, paranoya ve yandaşlık trampenlerinden atlamadan dalmaya çalışacağım.

Kendimi daha başından korumak için dünyanın en özgürlükçü insanlarından biri olduğumu hatırlatmak zorundayım. **Ben dekolte konusunda Hüseyin Çelik'le yüzde yüz aynı fikirdeyim. Türkiye'deki TV kanallarında dekolte iğrenç bir biçimde abartılıyor, erotizmin sınırlarına giriyor, bazen taşıyor...**

Hüseyin Çelik'in bu konularda açıklama yapmasına karşıyım, çünkü bu ülkede herkes hükümet ne der diye çekindiği için bir hükümet yetkilisinin pek de işi olmayan konularda ne dediği, kurumlar üzerinde psikolojik bir baskıya yol açıyor. Oysa ortada bir sorun varsa, bunu daha yolu-yordamıyla halletmek, en doğrusu.

İnsanların genellikle çoluk çocuk, grup olarak izlediği kitlesel televizyon kanallarda, dekolte ayarına artık dikkat edilmesi gerekiyor. Televizyonların bu konuda ayarı kaçık ve kesinlikle istismarcı... Ekranı çıkan kadınların cinselliklerini, fazlaca ön plana çıkarıyor, onları bu konuda zorluyorlar. Eğer izleyiciler erotizm ve pornografi ihtiyacı duyuyorsa bunu gidermek için tonca alan var. Ve bu alanlara bireysel olarak kullanacakları cep telefonu, tablet ve PC'lerden kolaylıkla girebilirler. Bunun bir yasağı sınırı yok, olmasın da ayrıca...

Ancak kitlesel TV kanallarında kadın cinselliğinin açıkça istismarı söz konusu. Kadınlardan biri açınca, ister istemez seyirci ilgisi çekiyor, bu da haksız bir rekabete yol açıyor. Açmayan da ilgi çekmek için açmak zorunda kalıyor. Bence bu savunulması değil, tümünden karşı çıkılması gereken bir işleyiş.

Peki, bu durumda biz erkek televizyoncular ne yapalım... Biz açabiliyor muyuz, bizim dekolte giyme şansımız var mı... Aslında bir gün denemek istiyorum, televizyona çıkınca pantolon paçamı dizden aşağıya yırtıp, kaslı bacağımı göstereyim. İzleyicim artar belki. Ancak kadınları açan erkek televizyon yöneticileri, benim açılmama izin verirler mi... Zannetmiyorum... E bu nasıl iş...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürdistan topraklarında...

 Kürdistan topraklarında... **Irak Kürdistanı**'nı ilk ziyaretim.

İkincisi yapılan **Duhok Uluslararası Film Festivali**'nin davetlisi olarak Duhok'a geldim.

Şu anda da bu yazıyı, festivalin organize edildiği binanın bahçesinde yazıyorum. Çok fazla kasmadan size basit gözlemlerimi aktarmak istiyorum. Yazıyı okuyup bitirdikten sonra mırın kırın etmenizi istemem. O nedenle bu gözlemlerin yüzeysel olduğunu daha baştan söyleyeyim...

- Duhok Irak Kürdistanı'nın üçüncü büyük kenti. Havaalanı henüz yok, inşaat hâlinde. Bu nedenle önce THY uçağıyla yaklaşık üç saatlik bir yolculuk yaparak İstanbul'dan Erbil'e uçtum... Uçak tıklım tığıştı ve yolcuların çoğunluğu da Kürtlerden oluşuyordu. Avrupa'dan genler, İstanbul'a gelip dönenler...
- Bir zamanlar Türkiye'yi bir köprü gibi geçip Avrupa'ya iltica eden Kürtler, artık İstanbul'a gezmeye tozmaya ve alışverişe geliyorlar... Yazları da Antalya'da kum ve güneş tatili yapıyorlar, hatırlatılır...
- THY hostları ve hostesleri Kürt yolculara karşı hissedilir derecede asık suratlı ve kabaydı. İrkçilik nüveleri taşıyan davranışlara karşı uyarılmaları ya da eğitilmeleri gerekir.
- Erbil Havalimanı modern, gıcır gıcır ve tertipli. Ancak çalışanlar içinde İngilizce konuşanını bulmak zor. Şansınız varsa Türkçe konuşan Kürt güvenlik görevlileri bulabilirsiniz.
- Erbil Havaalanı'nda oturup internete bağlanabileceğiniz bir kafeterya yok...
- Havaalanında çalışan temizlik görevlileri bütün hard diskimi çökertti. Hepsi Uzakdoğululara benziyor, yarı çekik gözlüler... Erbil'in Kürtleri biraz farklı mı diye aklımdan geçirmedim değil... Belki de buraya Uzakdoğu'dan bir göç oldu ve karıştılar... Neyse kendimi daha fazla aptallığa vurup, bu ırkçı dili sürdürmeyeyim... Havaalanındaki işçiler Sri Lanka, Gürcistan, Bangladeş gibi ülkelerden gelmiş. Kürtler bu tür işleri yapmak istemiyorlarmış. Bildiğiniz bir zamanların Almanları gibi yani...
- Yabancı temizlik işçilerinin ortalama maaşları ayda 500 dolar. Kendi ülkelerindeki ücretler düşünüldüğünde hiç de fena bir miktar değil.
- Havaalanında iki Kürt güvenlikçi birbirlerini görünce sarılıp karşılıklı olarak boyunlarından sağlı sollu olmak üzere toplam beşer defa öptüler. Selamlaşma yöntemlerini çok samimi buldum, samimiyeti her zaman sevmişimdir.
- Erbil'de geniş caddeler, olağanüstü lüks konut inşaatları her yerde...
- Erbil'deki Divan Oteli mükemmel. Elemanları da öyle. Yaşadığım bir sorunun sıkıntısını bu otelin nazik çalışanları nedeniyle atlatabildim. Üstelik gazeteci olduğumu falan da söylememiştim... Demek ki ister İstanbul olsun ister Erbil olsun, Divan aynı Divan... İnsaniyet ve yardımseverlik bu otelin ruhunda var.
- Amerika'da bu kadar çok cip görmemişim. En çok da Toyota cipler fink atıyor caddelerde. Otomobil Kürt erkekleri için birer erkeklik ve güç sembolü gibi...
- Karayoluyla iki saatlik bir yolculuk yaparak Erbil'den Duhok'a geldim. Yol boyu dört kontrol noktası vardı. Güvenlik önlemleri çok sıkıydı yani. Şehirlerarası bir yol olmasına rağmen inanılmaz bir trafik var. Yol tek şeritli ama yer yer duble yol hâline geliyor...

• Kürdistan Kürtleri çok sakin ve yumuşak başlı insanlar. Duhok sokaklarında saatlerce dolaştım ama fevri hareketlere, bağırarak konuşanlara, ters ters bakanlara, birini azarlayanlara, panik hâlinde sağa sola koşturanlara, yayaların üzerine araç sürenlere, kavga edenlere hiç rastlamadım. Yani bu yönleriyle ne bizim Türklere ne de bizim Türkiyeli Kürtlere benziyorlar. Acaba diyorum kimlik baskısı insanları asabi mi yapıyor. Öyle ya Türkiye’de sadece Kürtler değil, Türkler de kimlik baskısı ve asimilasyon süreci yaşadılar. Batılı olayım derken kendi görünümünden nefret etmeye zorlanan bir toplum... Oysa Iraklı Kürtlerin Saddam döneminde bile böyle bir sorunları olmadı. Hep Kürt oldular hep Kürt kaldılar... Nitekim Duhok sokaklarında dolaşırken geleneksel kıyafetler ve modern kıyafetli insanların güzel bir harmonisini görüyorsunuz.

• Önceki gün tanıştığım herkese, sırf tavırlarını sınamak için Türk olduğumu söyledim. İnanılmaz ilgili ve misafirperver davrandılar. Benimle konuşurken heyecanlanıyorlardı, İstanbul’u ziyaret ettiklerini ya da edeceklerini söylüyorlardı... Dün bir grupta aynı masada bir şeyler içtik mesela, Türkçe bilmedikleri hâlde başından sonuna hiç aksansız Türkçe şarkılar söylediler... Kürtlerin Türk algısı düşündüğünüz gibi değil yani

• Festivalin açılışı, Kürt yönetmen **Hisham Zaman**’ın **Before Snowfall** adlı olağanüstü güzellikteki filmiyle açıldı. Filmin gösterildiği dev kongre salonu tümüyle doluydu... Pek çok kişi ayakta izledi filmi...

• Kürdistanlı gençlerinin sinemaya ilgisi olağanüstü, bütün gösterimleri tıka basa dolduruyorlar.

• Festival filmlerinden sembolik bir bilet parası alınıyor ancak içerideki büfede içecekler ve abur cuburlar bedava.

• Türkiye’den yönetmen **Zeki Demirkubuz**, Duhok Film Festivali Uluslararası jürisinde görev alıyor. Sinema yazarı **Alin Taşçıyan** ve yönetmen **Rezzan Yeşilbaş** ise Kürt Kısa Filmleri’nin yarışma jürisindeler.

vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt göçmen kamplarından Norveç Oscarı’na

HIDIR GEVİŞ 16.10.2013

 Kürt göçmen kamplarından Norveç Oscarı’na **DUHOK-** Irak Kürdistanı’nda gördüklerimi geçen yazıda anlatmıştım. Bir iki satır da yediğim içtiğimden bahsetmek istiyorum. Allah sizi inandırсын, dün akşam inanılmaz güzel bir sofradaydım... Duhok Valiliği’nin davetlisiydik... Büyük bir salonun tam ortasına kurulu masaların üzerinde, el emeği göz nuru yemekler... Geleneksel Kürt mutfağında ne varsa masadaydı... Pilavları çok lezzetli, çeşit çeşit, renk renk... Pilav konusunda Kürt mutfağı İran ve Azeri mutfağıyla aynı kulvarda...

» **Kürdistan’da Türkçe kursu:** Yemek sırasında Duhok Vali Yardımcısı **Behzad Ali Adam** da bizimle birlikteydi. Kendisi aslında avukat... Yıllarca Almanya’da yaşamış, sonra ülkesi Kürdistan’a geri dönmüş. Çok sıcak ve misafirperver biri. Oğlu **Havend**’in Almanya’dayken en yakın arkadaşı bir Azeri Türküymüş. Havend de bizimleydi. Biraz Türkçesi de var... Daha da ilerletecekmiş... Gülen Cemaati okullarından Işık Koleji’de Türkçe kurslar verildiğini söylüyor. Havend, Türk müziğine hayran, **Müslüm Gürses** için ise deli oluyor...

Yemekte müzik de vardı... Beni en çok etkileyen isim ise **Nasreen Hamedan** isimli şarkıcı. Arapça söyledi ve benim bugüne kadar işittiğim en güzel kadın seslerinden biriydi. Bir ara mikrofonu elinden atıp, eli kulağında söyledi şarkılarını. Muhteşemdi...

» **Ermeni kilisesinde Arapça vaaz:** Dün, sinema yazarı dostum **Alin Taşçıyan**, festival jüri üyeleri **Teresa Hoefert de Turegano**, **Oliver Meyrou** ve **Marianne Bergman** ile birlikte Zaho'daki Ermeni Kilisesi'nde bir ayine katıldık. Hayatımda ilk kez bir Ermeni kilisesinde ayine katıldım... Adeta bir müzik dinletisi gibiydi. Küçük bir kilise... Orta hâlli insanlar... Cemaat üyelerinden bazıları Ermenice bilmedikleri için vaaz Arapça-Ermenice yapıldı. Ancak cemaat üyeleri kendi aralarında Kürtçe konuşuyorlar. Dikkatimi çeken iki nokta: Ayin yapılan bölümden önce erkekler sonra kadınlar çıktı. Ana kapıda devlete bağlı çalışan güvenlik görevlisi Ermeniydi.

» **Seviyorum demek ırkçılık mı:** Duhok Film Festivali için çalışan bir de Türk var; Berlin'de yaşayan **Canan Turan**... Almanya'da sinema bilimi okumuş, İngiltere'de belgesel üzerine yüksek lisans yapmış. Kendisine, **"Hayret, 'ben Kürtleri çok seviyorum' lafını hiç duymadım senden"** dedim. Canan Almanya'da bir işçi ailesinin kızı, cevabı beni çok şaşırttı; **"Bir Türkün 'ben Kürtleri çok seviyorum' demesi ya da bir Alman'ın 'ben Türkleri çok seviyorum' demesi çok ırkçı bir yaklaşım. O nedenle kullanmıyorum..."**

» **Kürt sinema pazarı:** Duhok Uluslararası Film Festivali bütün heyecanıyla hâlâ devam ediyor. Bu festival aslında Kürt sinemacılar için önemli bir sinema pazarı gibi.

» **Kürt sinemasının dâhi ismi:** Duhok'ta Kürt yönetmen **Hisham Zaman**'la tekrar karşılaşma şansı buldum. Yıllar önce New York'ta tanışmıştık. Kısa filmlerini izlemiş ve hayran olmuştum. Çok farklı bir yönetmen, kendine özgü bir dünyası var, iyi bir hikâye anlatıcısı, insanlık hâllerini iyi gözlemliyor, iyi aktarıyor ve hiç sıkırmıyor.

Buraya yazıyorum, çok geçmeyecek ve Hisham'ın adı dünya sinemasının en önemli yönetmenleri arasında sayılacak...

Hisham'ın filmlerindeki esas tema göçmenlik... Çünkü bir Kürt olarak doğmuş ama bir göçmen olarak büyümüş. 1975'te Kürt, Türkmen, Arap ve Hristiyanların yaşadığı Kerkük'te dünyaya gelmiş. Sinema aşkı o yıllarda başlamış.

Saddam dönemi... Daha 10 yaşındayken ailecek şehri terk etmek zorunda kalmış, Kürt mültecilere kapılarını açan İran'a sığınmışlar. Şiraz kenti yakınlarındaki farklı kamplarda, toplam üç yıl kalmışlar. O yılların, hayatının en travmatik dönemi olduğunu söylüyor. Kamptaki insanlık dışı yaşam koşulları, belli saatlerde çıkıp, belli saatlerde kampa dönmek, para kazanmak için her işi yapmak... **"Eğer cehennem yeryüzünde olsaydı, o kamp gibi bir yer olurdu"** diyor Hisham...

Bir gün ülkelerine geri dönmüşler. Ancak Kerkük'e değil, Kürdistan sınırları içindeki Erbil'e... Hayat Kürtlere tebessüm etmiş mi... Hayır... Babasını kaybettikten sonra annesi ve dokuz kardeşiyle birlikte Maraş'a göçetmiş, akrabalarının yanına sığınmışlar. Orada bir tekstil fabrikasında çalışmış Hisham. Çok iyi Türkçe konuşması bu yıllardan... Sonra Birleşmiş Milletler aracılığıyla Norveç'e göçmenlik başvuruları kabul edilmiş.

Hisham Zaman, Norveç'e göçettikten sonra bir yandan çalışmış bir yandan sinema okumuş. 2003'te **The Bridge**, 2004'te **The Roof**, 2005'te **Bawke**'yi çekmiş. Bu filmi 100 ayrı festivalde gösterilmiş ve 40 ödül almış. Bunlar arasında Norveç'in Oscar'ı sayılan Amanda Ödülü de var. 2007'de **Winterland**'ı çektikten sonra ilk uzun

metrajlı filmi olan **Before Snowfall**'u yapmış. Film büyük ilgi uyandırdı. New York Tribeca'dan ve Göteborg'dan ödülle döndü.

Yolun açık olsun Hisham, büyük yürüyüşe devam...

Yazıyı bitirirken Kürdistan Bölgesel Devleti Başbakanı Sayın Nechirvan Barzani'ye misafirperverliklerinden dolayı çok teşekkür etmek istiyorum. Ayrıca Duhok'ta tanıştığım ve dost olduğum Eyob Remazan, Kameran Merie Sulaiman, Mohammed Jori, Adil Abdulrahman ve İbrahim Mahmood'a da çok teşekkürler.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mahmur Kampı'nda bir Kürt kızı

HIDIR GEVİŞ 20.10.2013

Mahmur Kampı'nda bir Kürt kızı **ERBİL**- Bir kentten ayrılmak, bir kum saatini tersine çevirmek gibi... Ayrıldığınız kentin izleri, sevinçleri, heyecanı ve orada tanıştığınız yüzler, kum tanecikleri gibi sessizce aşağıya doğru akar... Daha yolun ortasındayken, o kente dair her şey, hafızanızın ekranından silinir ve bilincin loş bir noktasında birikir... Gideceğiniz kentteki hayat, orada sizi bekleyen işler, kaygılar ve bildiğiniz insanlar aynı ekrana yerleşir.

Erbil'den ayrılmak, benim için böyle bir şeydi... Bindığım uçak, burnunu gökyüzüne dikerken, bu kentte ruhumun, gözümün ve elimin değiştiği her şey uçuşmaya başladı. Gideceğim kentte beni bekleyen meseleler ağırlık kazandıkça, Erbil'de bırakmış olduğum kısa geçmişim, içimdeki loş bir özlem köşesine yığıldı, kaldı...

Bir istisna hariç... Bir genç kız vardı ki gözleri, bakışları ve berrak yüzü, asılı kaldı zihnimde, kaybolmadı... Hani *Candy Crush* oyununda sökemediğiniz jöleli kutucuklar gibi...

Adına **X** diyeceğim o Kürt kızının...

X ile Erbil'de tanıştım. Önce adını duymuştum X'in. Birkaç gün evvel bir dost sohbetinden konuşuldu. O gün iş yerinde çalışırken bayılmış, hastaneye kaldırmışlar... Bu bayılmalar sık sık oluyormuş, yine fiziki hiçbir neden bulunamamış. X'i iyi tanıyan bir arkadaşı, nedenin psikolojik olduğunu söylüyordu. X'i tanıyan yardımsever insanlar, onu vatani olan Türkiye'ye kaçak yollardan sokmuş. X hastanede tedavi görmüş ancak faydası olmamış, geri kampa dönmüş...

Ertesi gün X'le çok kısa da olsa tanışma ve konuşma şansım oldu... Güzeller güzeli bir genç kız... Güler yüzlü, yumuşak sesli, yumuşak üsluplu ve sakin...

Şırnaklıymış X. Daha bir yaşındayken köyleri yakılmış... O günden sonra kendisini '**Irak topraklarında**' bulmuş, yani şimdi Irak Kürdistanı denenen bölgede...

X'le konuşunca ve öyküsünü dinleyince insan garip bir suçluluk hissine kapılıyor. Kendi hayatımda şikâyet ettiğim şeyler ve onun hayatındaki meseleler arasında ister istemez bir kıyaslama yaptım. Benimki ayakta kalma mücadelesi onunki ise hayatta kalma mücadelesiydi.

Şimdi Erbil'e yarım saat uzaklıktaki bir kampta, **Mahmur**'da kalıyor X... Yaklaşık 12 bin Türkiye Kürd'ü bu kampta yaşıyor... Riskli sınır köylerinde yaşadıkları için çoğunluğu 1994 yılında göç eden insanlar bunlar. Yerden yere, kamptan kampa savrulmuşlar. Diyor ki X; **"Gittiğimiz yeri cennete çeviriyoruz, ağaçlandırıyoruz, sonra hop, oradan da ayrılıyor, bu defa başka bir yere... Yıllardır Mahmur durağındayız..."**

Mahmur Kampı kuru bir çölün ortasında kurulmuş. Yıllarca orada çadırlarda yaşamışlar, olmayan sudan, sonra kampa gelen kirli sudan, sıcaktan, akrep sokmalarından ölen çocuklar olmuş... Şimdi ise kampta kerpiçten evler yapılmış, ağaçlandırılmış, çölü cennete çevirmişler.

Geçtiğimiz yıl bir üniversiteye yazılmış X... Şimdi hem okula gidiyor hem çalışıyor... **"Babama yük olmak istemiyorum"** diyor. Derinden gelen kısık bir sesle, **"Yaşlandı babam ve çok çöktü"** diye tamamlıyor cümlesini.

Babasının **'part-time gerilla'** olduğunu öğrenince küçük bir şok geçiriyorum... Hiç bilmediğim bir konsept. Öyle bir baba ki yılın üç dört ayını dağlarda geçiriyormuş. Dağlara gitmediği zamanlarda ise Erbil'deki inşaatlarda çalışıp, ailesinin geçimini sağlıyormuş.

Açıkkası irkildim bu durumdan. Çocuk yapan, ailesiyle birarada yaşayan bir baba, mevsimlik bir işçi gibi dağlara çıkıyor. Her çıktığında dönmeme durumu var. Bir yıl değil, iki yıl değil, her daim babalarının ölüm haberini bekleyen çocukların hâlini düşünün.

X doğduğunda babası hapisteymiş. Baba hapisten çıkınca ailesini ardında bırakıp, gerillaya katılmış. Faili meçhullerle kanlanan topraklarda kalmak ona daha riskli gelmiş, dağlara sığınmış...

X'in erkek kardeşlerinden biri, daha bir yıl önce gerillaya katılmış. **"Bize hiç haber vermedi, babamın bile haberi yoktu"** diyor X... Bir ablası ve abisi Şırnak'ta kalmış. Oradaki erkek kardeş babasını suçluyormuş hep, **"hayatımızı mahvetti, ailemizi parçaladı"** diyormuş...

Bugün 20 yaşında X... Dokuz yaşında gelmiş Mahmur'a... Şahit olduğu, yaşadığı acıların yanı sıra ailesinin acı hatıralarını da beraberinde getirmiş. Kendisine anlatılana göre, yaşadıkları köy evi, Türk askerleri tarafından yıkılmış ve yakılmış. Annesi, yengesi ve amcası yanan evin içine atılmak istenmiş ama onları yine bir Türk subayı kurtarmış.

Daha fazla konuşamadım X'le... Daha doğrusu o konuşmak istedi ama bende onu dinleme gücü kalmamıştı... Benim dinlemeye tahammül edemediğim şeyler ise X'in içinden geçtiği bir hayattan başka bir şey değil...

Sanırım yeryüzündeki hiçbir varlık, böyle bir cehennemi hayat olarak yaşamayı hak etmiyor. Bu durumdan kim sorumlu, kim suçlu, ne kadar suçlu, tartışmakla bitiremezsiniz. Ancak Barış Süreci'nin Kürt kızı X ve onun gibi başka X'ler için ne kadar önemli olduğunun farkındasınız, değil mi...

Türkler için fırsatlar ülkesi; Kürdistan

HIDIR GEVİŞ 23.10.2013

 Türkler için fırsatlar ülkesi; Kürdistan **ERBİL**- Sağda solda **Erbil'in Irak Kürdistanı'nın Dubai'si** olduğunu duyuyor, okuyordum. Açıkcası bu benzetme konusunda pek ikna olmuş değildim. Çünkü büyük bir savaştan çıkmış bir bölgenin, bu kadar kısa bir zaman dilimi içinde kendini toparlayacağını ve iddialı bir hedefe doğru yöneleceğini aklım almıyordu. Ancak Erbil'i görünce fikrim değişti. Meğer burası sahiden bambaşka bir âlemmiş...

Tanıştığım herkes, Erbil'in beş yıl önce köy gibi bir yer olduğunu söylüyor. Şimdi ise eski kentin ortasındaki kaleye çıkıp 360 derecelik manzaraya şöyle bir baktığınızda, değişimi ve ilerlemeyi bütün çıplaklığıyla görebiliyorsunuz. Beş yıldızlı otel inşaatları, kenti halkalayan geniş otobanlar ve yeni yolların kenarında hizalanan lüks konut inşaatları, sahiden heyecan verici...

Kürdistan Bölgesel Devleti Başbakanı Sayın **Neçirvan Barzani** ülkenin altyapı yatırımlarına büyük önem veriyor. Yeni ve güçlü bir Kürdistan'ın ancak sağlam bir altyapı üzerine kurulacağını bilincinde çünkü. Erbil kenti daha şimdiden uluslararası ticaretin ve petrol endüstrisinin önemli merkezlerinden biri gibi... Risk almayı seven, cesur Türkiyeli şirketler, henüz kurumsallaşmasını tamamlayamamış bu bölgede yatırım yapıyorlar. Şimdilerde Lübnan şirketlerinin piyasaya girdikleri ve Türkiyeli şirketlere rakip oldukları söyleniyor.

Erbil'de, Türkiyeli yatırımcılarımızın her türlü var: Küçük ölçeklisinden, orta ve büyük ölçekli yatırımcılara kadar... Şehirdeki dev **Ziraat Bankası** tabelası da yatırımcılarımızın bu ilgisinin önemli bir göstergesi...

Örneğin **Family Mall** adlı alışveriş merkezine gittiğinizde, mağazaların neredeyse tümünün Türkiyeli zincirler olduğunu görüyorsunuz: **Arzum** mutfak aletleri, **Taç Perde**, **Koton**, **LC Waikiki**, **Vestel**, **Bay Döner**... Aklınıza ne gelirse...

Family Mall'da, en çok dikkatimi çeken mekân ise **Ada Cafe** oldu. Beyoğlu İstiklal Caddesi'nden bildiğiniz Ada Cafe'nin şubesi burası...İçeriye iki yanında kitap rafları olan bir koridordan geçerek giriyorsunuz. Raflarda Türkçe, Kürtçe ve İngilizce kitaplar var...

Mekânın sahibi **Zana Sezen**... Oldukça hoşsohbet biri. Yolunuz oralara düşerse uğrayın yanına...

Zana açtıkları mekânın bir anlamda sosyal yaşamı liberalleştirici bir etkisi olduğunu söylüyor. "**Kadınların, kadın arkadaşlarıyla gelip rahatlıkla bir şeyler yiyip içecekleri bu standartta bir mekân kentte yok, bir burası var**" diyor.

Başlangıçta ağırlıklı olarak yabancılar geliyormuş cafeye, şimdi yerli halk daha ağırlıkta... Gelenler, Ada Cafe'de dünya mutfağından örnekler tatma imkânı buluyorlar, Batılı yeme içme sunumunu tecrübe ediniyorlar... İsterlerse raftan bir kitap ya da dergi alıp karıştırabilirler de...

Ada Cafe'de otururken, Erbil'de araba tamirhanesi olan bir İzmirli Türkle de tanıştım. Buraya Türkiyeli şirketlerle birlikte Karadeniz'den Trakya'ya pek çok Türkiyeli de çalışmaya geliyor...

Family Mall'da müzisyen **Rojin**'in ortak olduğu bir de **Mado** şubesi var.

Gözle görülür bir zenginlik var Erbil’de. Ancak sosyal yaşam aynı ölçüde zengin ve renkli değil ve hâlâ erkek ağırlıklı. Tabii başka ülkelerden kente çalışmaya gelenler, sosyal yaşamı renklendirmek için yaratıcı girişimlerde bulunuyorlar. Kentin en güzel otellerinden biri olan **Divan Oteli** yöneticilerinden **Mine Özpınar**, bu girişimcilerden biri. Haftanın belli günlerinde, otel içinde özel film gösterimleri düzenlemek için kolları sıvamış. Otellerinde uzun süreli kalan profesyonel yöneticiler var. Film gösterimleri sırasında, hem otelde kalan sinema meraklısı bu yabancılar, hem Erbilli bürokrat, işadamı ve yöneticiler tanışıp kaynaşma imkânı bulacaklar. **“Böylece kente yeni gelenler, üzerlerindeki yalnızlık ve yabancılık yükünü atma şansına sahip olacaklar”** diyor Mine Hanım.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

LGBT oyları lezbiyen adaya gitmedi

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Hâlen sürmekte olan New York belediye başkanlığı seçimlerinde oldukça kayda değer bir gelişme oldu:

Birkaç hafta önce partilere kayıtlı seçmenler kendi partilerinden kimin aday olacağını oyladılar. **Demokrat Parti** adaylarından biri **Christine Quinn** adında bir kadındı. Quinn uzun zamandır belediye merkezli şehir siyasetinde yer almış, 2006’dan beri belediye başkanından sonraki en güçlü pozisyon sayılan Şehir Konseyi Sözcülüğü’nü yürüten, eşcinsel olduğunu gizlemeyen, bir kadınla nikâhlı bir kadın.

Adaylığını ilan ettiğinde ön plana çıkan Quinn’in eşcinsel kimliği oldu ve kendisi de bunu vurguladı. Eşcinsel nüfusun büyük ve etkili olduğu New York’ta ilk kez bir kadının, hem de eşcinsel bir kadının belediye başkanı seçilmesi çok cazip göründü ve Quinn kamuoyu yoklamalarında hemen birinci sıraya yerleşti.

Ancak, bir süre sonra Quinn’in bugüne kadar eşcinseller için birtakım olumlu girişimleri olmasına karşın, temelde kariyerini ön planda tutan, adı yolsuzluklara bulaşmış tipik, statüko yanlısı bir siyasetçi olduğundan söz edilir oldu. Quinn bu suçlamaları kadın ve eşcinsel düşmanlığıyla açıkladıkça taraftarlarını yitirmeye başladı. Ve bir noktada New York LGBT örgütleri kimlik üzerinden siyaset yapılmasını kınadıklarını, Quinn’i de herhangi bir insan olarak değerlendirdiklerini ve bu kişinin yalnızca eşcinsellere değil, bütün azınlıklara hizmet edebilecek iyi bir belediye başkanı olamayacağına karar verdiklerini bildirdiler. Quinn aday belirleme seçimlerinde üçüncü sıraya düştü ve elendi: Eşcinsellerin en yoğun olduğu Chelsea bölgesinde bile en çok oyu toplayan aday olamamış, tek kadın aday olmasına karşın kadınların yalnızca yüzde on altısının oyunu alabilmiş.

Sonuçta, **Demokrat Parti**’nin adayı **Bill de Blasio**, **Cumhuriyetçi Parti**’ninki de **Joe Lhota** oldu, seçim tarihi de 5 Kasım. Demokrat adayın kazanmaması çok büyük sürpriz olur: Şehir on iki yıldır başkan olan, dünyanın en zengin adamlarından **Michael Bloomberg**’den ve Wall Street baronlarından epeyce usandı, sanırım **de Blasio** da bu havaya uygun popülist programlar vadettiği için öne çıktı. Ancak, kim kazanırsa kazansın, LGBT kesiminin Quinn konusundaki tavrı azınlıklar arasında yeni bir dayanışma havası yaratmış görünüyor ve New York’un başı çekmesiyle bu yaklaşımın tüm ülkeye yayılabileceğinden konuşuluyor.

Elitist çevreciliğin iflası

HIDIR GEVİŞ 27.10.2013

 Elitist çevreciliğin iflası 2003 yılıydı... Boston'daydım ve bir gazetede okuduğum haber, gözlerimin faltaşı gibi açılmasına neden olmuştu. Amerika'nın kuzey doğu kıyılarında minik ve güzel bir ada vardır. Adı **Nantucket** olan bu adanın lakabı '**zenginler adası**'dır... Sözkonusu haber, işte bu adayla ilgiliydi.

Muhteşem güzellikteki yazlıklarında sadece bir kaç ay vakit geçiren ada sakinleri, yel değirmenlerine karşı savaş açmışlardı. Değirmen dediğim, değirmen falan değil tabii... Hani şu rüzgâr enerjisinden enerji elde etmek için dikilen uzun pervaneli direkler... Adalılar, okyanusun ortasında dikilen 130 adet pervaneli direğin, manzaralarını bozduklarından şikâyet ediyorlardı. Yani mehtaba bakmak istediklerinde direkler adadan uzakta da olsa seçiliyor... Bu da romantizm yaşamak isteyenlerin konsantrasyonunu bozuyordu. Kendilerini adeta bir dekor içinde yaşıyorlarmış gibi hissediyor, çok ince acılar çok rafine sızılar çekiyorlardı.

Hepimiz inceliklerimizi savunma hakkına sahibiz elbet, kimse duyularımızı küçümseyemez. Ancak sözkonusu bu direkler, 700 milyon dolarlık bir yatırımdı ve temiz enerji, diğer bir deyişle çevreci enerji kaynağı olacaktı. Bu da enerjide dışa bağımlı olan ve bu bağımlılıktan kurtulmak için çaba gösteren Amerika için önemliydi. Bugün artık Ortadoğu'daki bütün bu kavga gürültünün aslında petrol ve doğalgaz enerjisiyle ilgili çatışmalar olduğunu, aşağı yukarı herkes kabul ediyor. Bu çatışmalarda Amerika'nın neden başrol oynadığını da herkes biliyor. Dolayısıyla Amerika'da temiz enerji konusunda atılan her adım, Ortadoğu'da daha az insan kanı akması demek.

Buradan şuraya gelmek istiyorum. Türkiye'de çevre için mücadele edenler, çoğu zaman Nantucket adası sakinleri kadar romantik ve ayakları yere basmayan tezlerle ortaya çıkıyorlar. Bu nedenle haklı olduklarından daha çok haksız oluyorlar. Çünkü çift şeritli yoldan gelip, tek bir yoldan ilerlemek zorunda kaldığınızda, yolu ister istemez ince sızılarınıza değil, temel ihtiyaçlarınıza vermeniz gerekiyor.

Tuhaf bir şey söylediğimin farkındayım... Çünkü durum tuhaf, ben ne yapayım...

Yaşı yetenler İstanbul Boğazı'na 2. Köprü kurulurken nasıl bir direnç gerçekleştiğini hatırlar. Geride bıraktığımız günlerde rahmetli olan Mimarlar Odası Başkanı **Oktay Ekinci** gibi isimlerin öncülük ettiği gruplardı bunlar ve ben de gençliğimde onları sonuna kadar destekleyen kalabalıkların içindeydim. İstanbul'un silüetinin bozulacağından endişe ediyorduk. Oysa bu çok gerçekdışı bir Kerime Nadir romantizminden başka bir şey değildi. Çünkü köprü elzem bir ihtiyaçtı. Şimdi ise genç çevreciler aynı iddialarla aynı direnci 3. Boğaz köprüsü için gösteriyorlar. Damardan giriliyor ve sürekli olarak ağaçların kesildiğini vurguluyorlar. Ağaçlar kesilmesin, tamam, iyi ama yolun geçmesi için de ağaçların kesilmesi gerekiyorsa ne yapacaksınız.

İşte meselenin tam burasında ilerleme ve elitist çevreci hareketler arasında dünyanın her tarafında yaşanan tarihsel çatışma bir kez daha canlanıyor. Türkiye, ekonomisi büyüyen, hızla ilerleyen, çehresini değiştiren ve değiştirmek zorunda da olan bir ülke. Bu ülkede yaşayanların aş bulması, iş bulması, demokrasiyi yaşaması için ekonomik kalkınma çok önemli. Bu değişim sürecini kendi içinde en şiddetli yaşayan kent de İstanbul. İstanbul'un kendi iç dinamikleri bu kenti büyümeye itiyorsa, buna karşılık devletin altyapı yatırımı yapması gerekiyorsa, çevrecilerin bu gidişata direnmeleri nafîle bir çaba olur. Bence rollerini çok fazla abartmamalılar, daha doğrusu siyasetten rol çalmamalılar. Evet, mesela yeni köprü yolu etrafında oluşacak olası rant

girişimlerine gözcülük yapabilirler, İstanbul içinde yeşilin toplumsal faydaya değil ranta dayalı katledilmesi, yine aynı şekilde tarihî mimarinin ranta dayalı olarak katledilmesi konularında gözcülük yapabilirler ama İstanbul'un büyümesi karşısında bu kadar tutucu olmaları çevreci hareketi sadece etkisizleştirir. Çevrecilere tavsiyem, kendi fildişi kulelerinden biraz inmeleri ve ilerlemeye yol vermeleri.

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kulaklıkları çıkarın, etrafı dinleyin..

» **SEMİH FIRINCIOĞLU- (New York)**- Geçenlerde bir sabah metroda ayakta, tanımadıklarıyla omuz omuza yolculuğumu yaparken çok tuhaf bir incelik ve yumuşaklıkta, tek düze sürüp giden, şırıltı gibi bir kadın sesi başladı. Benim gibi çevremdeki (kulağında kulaklık olmayan) herkes de sesin kaynağını bulmak için bakınmaya başladı ve gördük ki yan yana oturan orta yaşlarda iki ufak tefek kadından biri elindeki gazeteyi yüksek sesle okuyor, öteki de başını okuyanın omzuna yatırmış dinliyor. Okuyanın sesinin farklılığı bir yana, o ortamda yüksek sesle okumaya karar vermiş olması da, okuduğunun gazete olması da, sayfada haber ya da ilan, önüne ne gelirse peş peşe okuyor olması da dikkat edilmeyecek gibi değildi. Aklıma dinleyenin gözlerinin görmüyor olabileceği geldi, inceledim, bir farklılık göremedim (yüzü de bana çok ilginç göründü: beyaz kâğıda kaş göz çizilmiş gibi kırışksız, huzurlu bir yüz).

Yanımda duran ve arada bir birbirine "**amma acayip, değil mi?**" mimikleri yapan genç çiftin kadın olanı bana gülümseyip böyle durumlarda söylenen en basmakalıp sözü söyledi: "**Only in New York!**" "**İyi de, dikkat ederseniz vagondakilerin yarısı olayın farkında bile değil, çünkü kulaklarına kulaklıklar tıkalı, gözleri de küçük ekranlara sabitlenmiş**" dedim. Etrafa bakıp ilk kez fark ediyormuş gibi "**ne kadar da haklısın**" dediler, içimden bir (Türkçe) "**yapmayın ya**" çektim.

Teknoloji özürlü değilim (ekmeğimi teknolojiden yiyorum), neredeyse iki yıldır kitap, dergi, gazete, ne varsa tabletten okuyorum ama bu telefon ya da tablet izleyip dinleme işinin insan içine çıkınca yapılmasını benim aklım almıyor. Bir ara denedim, hayatı ıskaladığım duygusuna kapılıp panikledim, hemen vazgeçtim. Sokağa çıkıp kalabalıklara karıştığında rastlayabileceğin bin bir ilginç olaya gözlerini kapatıp kulaklarını tıkamak niye? Yollarda, araçlarda, kafelerde, dükkânlarda karşına çıkan her biri ötekinden farklı insan yüzlerini, kılıklarını, davranışlarını incelemek, bu kadar hareketin, sağdan soldan yükselen seslerin birbiriyle örtüşmesini, biri kaybolurken ötekinin belirmesini izlemek varken burnunu ekranına gömüp **Candy Crush** oynamak niye? Fena hâlde azınlıkta bir açıdan baktığımin farkındayım ama yine de söylüyorum: Çevremde farkında olarak ya da olmayarak yaşam şölenini sürekli es geçen, kelimenin tam anlamıyla "**içine kapanık**" bireyler görüyorum ve onların hesabına gerçekten içim burkuluyor.

www.isteyenokusun.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan'ın hayatı belgesel oluyor

HİDİR GEVİŞ 30.10.2013

 Öcalan'ın hayatı belgesel oluyor **Siyabend-ü Xece, Karartma Geceleri, Yağmur Başladı** gibi filmlerin yapımcılığını yapan **Senar Turgut, Abdullah Öcalan belgeseli hazırlıyor**. Bu kez sadece yapımcılık değil, yönetmenlik de yapıyor.

Senar Turgut'la Duhok Film Festivali sırasında tanışmıştık. Hazırladığı belgeselle ilgili kendisine sorduğum ilk soru şu oldu: "**Öcalan'ın hayatında seni en çok şaşırtan şey neydi?**" Cevabı aynen şöyle : "**Ailesinin olağanüstü yoksul olması beni şaşırttı.**"

ÖCALAN AİLESİ ÇOK YOKSUL

Milyon dolarlık bir örgütün lideri olan Abdullah Öcalan'ın kardeşi **Mehmet Öcalan**, Urfa Halfeti'ye bağlı Ömerli Köyü'nde yaşıyor. İlk eşinin ölümünün ardından iki evlilik yapmış. Her bir eşinden altı çocuğu; toplam 12 çocuğu var. Yönetmen Turgut, kardeş Öcalan'ın biraz fıstık ağacının olduğunu ama normal şartlarda oradan elde edilen gelirle iki kişinin bile geçinemeyeceğini söylüyor. "**Ekmek almak için dahi sıkıntı çekiyorlar**" diyor... İçinde yaşadıkları ev ise Öcalan'ın doğduğu ve baba Ömer Bey'in 70 yıl önce inşa ettiği ev...

MATEMATİKTE ÇOK BAŞARILIYDI

Kardeş Öcalan abisi nedeniyle defalarca gözaltına alınmış. Bir dönem Adana'ya göç etmiş, orada çoluk çocuk pamuk tarlalarında çalışmışlar. Yaklaşık sekiz yıl sonra geri dönmüşler.

Öcalan'ın kız kardeşlerinden **Ayne**'nin, şeker hastalığı nedeniyle bir bacağı kesik. Bir oğlunu gerillada kaybetmiş. Adana'da yaşayan ablası **Havva** ve dayısı **Süleyman**'ın durumları ise orta hâlliymiş.

Öcalan'ın ilkokul öğretmeni Fuat Bey'le de görüşmüş yönetmen Senar Bey. "**Urfa'da bir Türkmen köyünde yaşıyor, kendisi de Türkmen zaten**" diyor.

Öğretmeninin anlattığına göre Öcalan çok parlak bir öğrenciymiş, matematikte olağanüstü başarılıymış. "**Abdullah çok yoksuldu ama diğer öğrencilerle her şeyini paylaşırdı**" diyormuş öğretmen Fuat Bey.

ÖCALAN İMAMDAN ÖNCE CAMİYE GİDERDİ

Okula ulaşmak için üç dört km. yürüyen Öcalan'ın sabahları kalkıp imamdans önce camiye gittiğini de söylüyormuş yakınları.

Sadece aile üyeleri değil, öğretmen Fuat Bey Öcalan'ın öğretmeni olmanın çilesini çekmiş. 80'lerin ortalarında Fuat Bey'in evine askerler gelmiş, Öcalan'ın Ermeni olduğu konusunda açıklamalar yapmasını istemişler öğretmeninden.

Nisan ayında çekimlerine başlanan belgesel için şimdiye değin **İsmail Beşikçi, Vedat Türkali, Murat Karayılan, Cemil Bayık, Mehmet Ali Birand, Salih Müslim**, bazı akademisyen ve siyasetçilerle görüşülmüş.

Bir de görüşülecekler listesi var. Bu listede dünya ünlüleri de var. Arjantin'deki Mayıs Anneleri adlı grubun lideri **Estela Barnes de Carlotto**, Bolivya Devlet Başkanı **Juan Evo Morales**, Nobel Barış Ödülü sahibi **Desmond Tutu**'dan randevu alınmış bile. **Mandela** ile de temas kurulmuş ancak hastalığı nedeniyle randevuları şimdilik askıda.

Yazının sonunu yönetmen Senar Turgut'a sorduğum kısa soru cevaplarla bitreyim:

Ya PKK'nın ya da Öcalan'ın hoşlanmayacağı şeyler olursa belgeselde, sizi sansürlemek isterlerse?

"Bu konuda ne hükümet ne de PKK açısından bir kaygım var. Zaten Başbakan'ın sanatçılara çağrısı oldu. Biz de bu çağrıyı değerlendiriyoruz. Barışa katkı sunmak açısından, bu meseleyi ve Öcalan'ı Türk toplumuna anlatmaya çalışıyoruz. Belki bazı önyargıları kırabiliriz ve bu da barış şansını güçlendirir."

Öcalan'ın haberi var mı bu belgeselden, izin aldınız mı ondan?

"Haber var, kardeşi Mehmet Öcalan ile haber yolladık... 'Çekmek istiyorlarsa çeksinler' demiş."

Öcalan'la ilgili hiç yayınlanmamış bir belge ya da fotoğrafa ulaştınız mı...

"Kamuyonun bildiğinden farklı resimler yok. Zamanında pek çok fotoğraf, kaygılanan aile fertleri tarafından imha edilmiş."

Neden dünyadaki siyasetindeki bu isimlerle de görüşmek istediniz?

*"**Morales**'in, **Mandela**'nın ve **Garry Adams**'ın mücadelesi bizdekiyle benzerlikler taşıyor. İzleyiciye, dünyadaki benzer hareketleri ve bu hareketlerin yaşadığı çatışmalardan nasıl barışla çıktığını anlatmak istiyoruz..."*

Savaş boyunca etkin olmuş Türk askeri yetkililer ve istihbarat üyeleriyle de görüşmeyi planlıyor musunuz?

"Görüşmemiz gerekir belki, düşünmedik..."

PKK ile ilgili merak ettiklerim

Kandil'e pek çok gazeteci gidiyor, ben hiç gitmeye heves etmedim. İncilerimin dökülmesinden korkuyor olabilirim. Tuvalet koşulları, yiyeceklerin hijyenikliği, vs. Benim için böyle şeyler çok önemli... **Hürriyet**'te yazıyor olsaydım, röportaj yapacağım yere **Madonna** gibi bir kaç TIR'la değilse de tam techizatlı bir karavanla gitmeyi isteyebilirdim. Fotoğrafçı olarak da **Nihat Odabaşı**'nı alırdım yanıma... Beni dağın taşın tozunda dumanında, daha fotoşoplu çekerdi... Ne de olsa ben bir salon gazetecisi sayılırım.

Uzatmayayım, **Kandil**'e gitmek beni en çok şu nedenle korkutuyor: Acayip sorular sorar da **Murat Karayılan**'ın tepesini attırır mıyım acaba... Çünkü ben PKK ile ilgili bambaşka şeyler merak ediyorum. Mesela yıllık bütçeleri ne ? Bu bütçe nasıl değerlendiriyor, borsaya yatırım yapıyorlar mı, yapıyorsa Borsa İstanbul'da hisseleri var mı ?.. Yoksa New York Borsası'nı mı tercih ediyorlar ?.. Barış süreci boyunca hiç kurşun sıkmadılar, para biriktirdiler mi ?.. Biriken paralar nasıl değerlendiriliyor, emlaka yatırım yapıyorlar mı ?.. Epeydir askerî malzeme almadıkları için askerî malzemelerin satıldığı kara markette fiyatlar düştü mü?.. Bu tür pazarlıkları onlar adına nasıl insanlar yapıyor ?.. PKK tümünden silah bırakırsa dev bir holding hâline gelir mi ?.. Yılbaşı gecesi, yeni yılın gelişini mandalina portakal ve kuruyemişle mi kutlayacaklar, bu konuda bir planları var mı ?.. İşte böyle:))

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendimizi haklı çıkarma hastalığı

HIDIR GEVİŞ 01.11.2013

Enteresan bir toplumuz... Olmadığımız yer, olmaması gereken yerdir mantığından bir türlü vazgeçemiyoruz... Bu nedenle demokrasi yolunda bu kadar ağır aksak ilerliyoruz... Çünkü olmadığımız yeri yanlışlama, kara çalma ve haksız çıkartmaya çalışırken, vakit kaybediyoruz, tükeniyoruz.

Bu durum belki bizdeki iletişim yeteneksizliğiyle ilgili bir şey. Birbirimize ne kendimizi doğru dürüst anlatabiliyor ne de anlayabiliyoruz. Ancak bütün bunların da altında yatan asıl sorun şu; kendimizi haklı görme saplantımız bizi terketmiyor.

Bu saplantı Türkiye'deki her siyasi kesimde var. Bu nedenle birbirimize sahiden çok benziyoruz. Başkasının haklılığını kabul etmeyi bir küçülme, bir hiçleşme, bir yok olma gibi görüyoruz.

Bu nedenle bizden olmayan bir mağdur, hakkını alınca, sevinmeyi bilmiyoruz... O'nun adına heyecan duymuyoruz...

Örneğin **kadın vekillerin Meclis'e başörtüsüyle girmesi konusunda insanların öksürüğü- aksırığı bir türlü bitmiyor...**

Aksıran- tıksıran bu insanlar, görünüşe göre başörtüsüyle Meclis'e girilmesine karşı olmayan insanlar. Ancak tam da bu başörtüsü meselesi çözülmüşken, öyle karşıtlıklarla çıkıyorlar ki insanın karşısına, adeta **alınan hakkı itibarsızlaştırmaya çalışıyorlar...**

Ünlü ve akli başında insanların *Twitter*'daki yorumlarını okuyorum... Biri diyor ki, kadınlar, Meclis'e diz üstü etekle gidebiliyorlar mı... Bir başkası diyor ki, erkek vekiller, kulağına küpe taktıklarında, Meclis'e sokulurlar mı... Öteki diyor ki **Şafak Pavey**, Meclis'e pantolon giyerek gidemiyor...

CHP'li **Muharrem İnce** gibi isimler ise bir alt başlık açıp: "**Bakin biz sizin hakkınızı almanıza ses çıkarmadık ama siz, üzerine biber gaz sıkılan kırmızılı kadını bir kez bile savunmadınız**" diyor.

Bunların her biri doğru tespitler ve haklı istekler...

Ama bunların hepsini böyle bir dönemde dile getirmek gerçek bir siyasal densizlik, olgunluktan yoksunluk, çocukluk...

Yıllardır bu ülkede ciddi çalkantılar yaratmış, kitlesel bir mesele hâline gelmiş başörtüsü konusunda, gerçekten önemli bir ilerleme kaydedilmiş, normalleşme sağlanmış... E, artık bi zahmet, bi lütfen buna biraz saygı duyun ve azıcık susun, serin tutun kendinizi...

Toplumsal ihtiyaçların zamanı, sizin canınızın o an ne istediğine göre tik tak'lamıyor... Her şeyin bir sırası var... Sizin dedikleriniz de zamanı gelir, tartışılır ve orada da normalleşme sağlanır. Ama allahaşkına biraz başkaları adına sevinmeyi öğrenin. Ne güzel işte... Kadın vekiller başörtüleriyle artık Meclis'e girebiliyorlar. Yani bugüne kadar hepimizi boşu boşuna yoran, enerjimizi çalan bir mesele, sonunda çözüldü.

Ve son cümlem: **Kadınların Meclis'e başörtüsüyle girebilme meselesini, kadınların Meclis'te istediğini özgürce giyebilme meselesi olarak algılıyorsanız eğer, siz bu işten hâlâ hiçbir şey anlamamışsınız.**

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis'in pop istatistiği

HIDIR GEVİŞ 03.11.2013

 Meclis'in pop istatistiği Bu köşeye New York'tan yazan Semih Fıncıoğlu üşenmedi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili ilginç bir istatistik hazırladı.

EN BİYIKLI PARTİ

Bu istatistikte benim en dikkatimi çeken unsurlardan biri, erkek vekillerin yüzde 2'sinin, kadın vekillerin ise yüzde 17'sinin **bekâr** olması. Bekâr kadın vekiller daha fazla yani. TBMM'deki 469 erkekten 11'i bekâr, 79 kadından da 13'ü bekâr.

Türkiye'de bekârlık demek biraz da gençlik demek... E, demek ki gençlere ve bekârlara pek iş teslim etmeyi seven bir siyasi sistemimiz yok. Bu arada yaş ortalaması en düşük, yani en genç partinin BDP olduğunu da hatırlatayım.

Meclis'te **en çocuklu** partinin AK Parti olmasına ise hiç şaşırmadım. En az çocuklu parti ise BDP. Yani BDP'li vekiller bu hususta Kürtlerle pek paralellik taşıyorlar.

Bir başka ilginç sonuç ise **biyıklı** vekillerin oranı. Ben bıyığın modası çoktan geçti sanıyordum. Meclis'teki toplam 469 erkek milletvekilinin 225'inin (yüzde48) bıyığı var, 244'ü (yüzde52) bıyıksız.

En bıyıklı parti AK Parti. 281 AKP'li erkek vekilden 169'unun bıyığı var. En bıyıksız parti ise BDP; 20 erkek vekilden yedisinin bıyığı var. Bu partinin bıyıklı oranı yüzde 35.

EN BATILI PARTİ BDP Mİ

Bütün bu sonuçlar üzerine şöyle bir soru-yorum yapmadan edemeyeceğim. En Batılı parti BDP mi... Öyle ya çocuk az, bıyık yok...

Meslek grubu olarak düşünüldüğünde ise bütün partilerde **hukukçu** vekillerin sayısı fazla. Ancak MHP'de **ekonomi**ciler ağırlıkta. Bu sonuç, MHP lideri Bahçeli'nin matematiğe olan ilgisiyle paralel... Öyle ya ekonomi demek biraz da matematik demek.

Meclis'teki **en yaygın isim Mehmet**. Tam 48 vekilin adı Mehmet. Çocuğunuz vekil olsun istiyorsanız Mehmet adını koyun, şansı artar:)) **Kadınlarda ise Ayşe** en yaygın isim; sekiz milletvekilinin adı Ayşe.

Ben şimdi aradan çekiliyorum ve sözü Semih'e bırakıyorum.

Eylül 2013 itibariyle TBMM'deki toplam milletvekili sayısı 548. Bu sayının partilere dağılımı: AKP 327, CHP 134, MHP 52, BDP 29, Bağımsız 6.

Milletvekillerinin 469'u erkek (yüzde 86), 79'u kadın (yüzde 14).

Meclis'in genel yaş ortalaması 52 (en yaşlı milletvekili 79, en genç 29 yaşında).

Erkek milletvekillerinin yaş ortalaması 53, kadınların 49. (Partilere göre genel yaş ortalamaları: AKP 51, CHP 55, MHP 56, BDP 50, Bağımsız 55.)

Erkeklerin partilere göre yaş ortalamaları: AKP 51, CHP 55, MHP 56, BDP 51, Bağımsız 58. Kadınların partilere göre yaş ortalamaları: AKP 47, CHP 54, MHP 55, BDP 46, Bağımsız 50.

Milletvekillerinin toplam 1.273 çocuğu var. Ortalama çocuk sayısı 2,3. Ortalamanın partilere dağılımı: AKP 2,6; CHP 1,7; MHP 2,2; BDP 2,0; Bağımsız 2,5. Kadın milletvekillerinin ortalama çocuk sayısı 1,7, erkeklerin 2,7.

Toplam 469 erkek milletvekilinin 225'inin (yüzde 48) bıyığı var, 244'ü (yüzde 52) bıyıksız.

Partilere dağılımına baktığımızda bıyığın en yaygın olduğu partinin AKP (yüzde 60), en az yaygın olduğu partinin de CHP (yüzde 24) olduğu görülüyor. Erkeklerin çocuk sayısı ile bıyık tercihleri arasında net bir bağlantı görülüyor: Altı veya daha çok çocukluların yüzde 100'ü, beş çocukluların yüzde 94'ü, dört çocukluların yüzde 74'ü, üç çocukluların yüzde 61'i, iki çocukluların yüzde 39'u, bir çocukluların yüzde 24'ü, çocuksuzların yüzde 14'ü bıyıklı. Ayrıca, gençler arasında bıyık yaşlılar arasında olduğu kadar popüler değil.

548 milletvekilinden yaklaşık 50 kişi üniversite mezunu değil.

Üniversite mezunları arasındaki en kalabalık meslek grubu hukuk (121 kişi). Bunun ardından gelen 10 grup: mühendislik (79), ekonomi (71), tıp (40), siyasal bilimler (30), işletme (26), ilahiyat (17), eczacılık, kamu yönetimi (13), sosyal bilimler (9), mimarlık (8). Kadınlar arasındaki meslek dağılımı da az çok aynı.

TBMM milletvekillerinin yüzde 28'i (152 kişi) yüksek lisans ve doktora derecesine sahip (yüksek lisanslı 71, doktoralı 81 kişi). Yaş gruplarına bakıldığında akademik derecelerin en çok 60 yaşın üzerindekiiler arasında (yüzde 33), en az da 40 yaşın altındakiler arasında (yüzde 24) yaygın olduğu görülüyor. Kadınların yüzde 20'sinin akademik derecesi var.

Doktora derecelerinin alındığı ilk beş alan: ekonomi (15), siyasal bilimler (12), mühendislik (11), ilahiyat (7), hukuk (5). Bunların partilere dağılımında en dikkat çeken nokta 11 mühendislik doktoralı milletvekilinin

hepsinin, yedi ilahiyat doktoralı milletvekilinin de altısının AKP üyesi olması. Doktora derecelerinin alındığı üniversitelerin sıralamasında ilk beş: İstanbul Üniv. (16), yurtdışı (13), Ankara Üniv. (11), Gazi Üniv. (6), Marmara Üniv. (6).

Yüksek lisans derecelerinin alındığı ilk beş alan: mühendislik (19), ekonomi (17), hukuk, kamu yönetimi (7), işletme (6). Yüksek lisanslı 19 mühendisin 17'si, 17 ekonomistin de 12'si AKP üyesi. Yüksek lisans derecelerinin alındığı üniversitelerin sıralamasında ilk beş: Yurtdışı (24), İstanbul Üniv. (11), Gazi Üniv. (4), Marmara Üniv. (3), ODTÜ (3).

Bu bulgular açısından Bakanlar Kurulu'na baktığımızda:

26 bakanın yaş ortalaması 55. Kuruldaki 1970 ve 1972 doğumlu iki bakanın dışındakilerin ortalaması 58.

26 üyenin 25'i erkek, biri kadın. Yalnız bir bakan bekâr, geriye kalanların ortalama çocuk sayısı üç.

25 erkekten 18'inin bıyığı var.

Bakanlar arasındaki meslek dağılımı: Sekiz mühendis, altı hukukçu, üç ekonomist, üç siyasal bilimci, bir ilahiyatçı, bir işletmeci, bir iletişimci, bir sosyolog, bir tıp doktoru, bir veteriner. Kurulda altı kişi doktora, sekiz kişi de yüksek lisans derecesine sahip.

Yukarıdaki bulguların daha ayrıntılı dökümünü tablolara bölünmüş biçimde görmek için:

(www.isteyenokusun.com/2013/10/30/profil)

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben bir kader mahkumuyum çünkü

HIDIR GEVİŞ 08.11.2013

 Ben bir kader mahkumuyum çünkü İlk defa cezaevi içine bu kadar girdim... Allah kimseyi düşürmesin... Orada kalmak da orada çalışmak da orayı ziyarete gitmek de zor...

Yanımda Savaş ve Süheyl vardı. Süheyl'i tanıyorsunuz; tiyatrocü **Süheyl Uygur...** **Savaş Bal** ise Elazığ Müzik ve Sanat Derneği (EMSAD) Başkanı. Onu da Elazıglılar tanır.

Önce bir odaya alındık... Cumhuriyet Savcısı **Cemalettin Şimşek**, Hâkim **Salih Ay** ve askerî yetkili **Mehmet Yakut** da oradaydı. Süheyl'in tiyatrocülüğü orada da devreye girdi, yaptığı esprilerle odadakileri kaynaştırdı. Hatta koltuğunda bile oturamıyordu, bir şey anlatırken hop yerinden kalkıp, orta yerde sahne alıyordu...

Sohbetin ardından, sahnesi olan küçük bir salona alındık. En arka sıralarda takım elbiseli son derece şık cezaevi görevlileri oturuyordu. Orta kısımda mahkûmlar ve önde misafirler.

O gün hayatımda ilk kez cezaevinde tiyatro izledim. İnsan kendini tuhaf hissediyor.

EMSAD'a bağlı oyuncular, seyircilere çok iyi vakit geçirten skeler oynadılar. Hepsinin oyunculukları çok başarılı.

Bu oyun **Elazığ Tiyatro Festivali** kapsamında, **Elazığ E Tipi Cezaevi**'nde oynandı. Bu yıl ikincisi yapılan festival, 1 Kasım'da başladı, bugün akşama kadar devam edecek, hatırlatayım..

Oyun sonrasında yine aynı odaya, Savcı Cemalettin şimşek Bey'in odasına geri döndük. Savcı şimşek, Savaş'la birlikte üzerinde çalıştıkları projeyi anlattı. Mahkmlara yönelik bir yarışma açacaklar. Katılımcılardan **'Kader mahkmuyum çünkü..'** diye başlayan kendi hikâyelerini yazmalarını isteyecekler. Seçilen hikâyeler biraraya toplanacak, yeniden yazılacak ve bir tiyatro oyunu hâline getirilecek. Sonra bu oyunun, mahkmlardan seçilen bir oyuncu kadrosuyla bütün illerde oynanması sağlanacak.

Savcı şimşek, mahkûmların dışarı çıktıktan sonra uyum sorunu yaşadıklarını, bu uyumsuzluk sorununda toplumun onlara karşı önyargılarının da büyük önem taşıdığını söylüyor. Böyle bir oyun projesinin, iki kesim arasında diyalogu artıracığına inanıyorlar.

Cemalettin Bey ilginç bir savcı, daha evvel hiç tanıımıyordum, bugüne kadar neler yaptığını da bilmiyorum ama anlattıklarından, olayları tahlil tarzından anladığım kadarıyla yenilikçi, sorgulayıcı, ezbercilikten uzak, idealist ve esnek bir bürokrat, katı değil. Hapishanedeki mahkmları belli ki çok iyi anlıyor. Onların oradaki hayat standartlarını yükseltecek projeler üzerinde alışıyor. Yeni bir şeyler denemek istiyor.

Böyle bürokratların desteklenmesi gerekiyor, toplumsal hayatın kalitesi böyle insanların gayretleriyle ilerleme sağlar. Savaş'ın yaptığını da aynı şey... O da Elazığ'da başında olduğu dernek aracılığıyla, gençlere tiyatro öğretiyor. Sosyal hayatı maalesef son derece kurak olan bu şehirde gençlerin hayatına bir renk katmaya, kenti onlar için daha yaşanılır kılmaya alışıyor. Ancak Savaş'a bu da yetmemiş olacak ki sonunda çalışma arkadaşları **Ferhat Bibal** ve **Uğur Kılıç** ile birlikte tiyatro festivalini organize etmişler. Galaksi Turizm'in sahibi **Nurettin Bahçeci** de elini taşın altına koymuş ve festivalin sponsorluğunu üstlenmiş.

Bahçeci de ilginç biri. Tersine g gerçekleştirmiş. nce İstanbul'a göç etmiş sonra Elazığ'a geri gelmiş. Elazığ'a yatırım yapmış bir işadamı. İşletmecilik konusundaki tecrübesini Elazığ'da devreye sokmuş. Hazar Gölü kıyısındaki Galaksi Tatil Kynn, Harput'daki muhteşem manzaralı Hnkr Konağı'nı işletiyor.

Nurettin Bey Elazığ'da girişimcilik ruhunun biraz zayıf olduğundan şikâyet ediyor. Sunduğu gerekçe çok mantıklı. Diyor ki; *"Bir zamanlar pek çok devlet kurumunun bölge müdürlükleri Elazığ'daydı. Bu da halk için önemli bir iş kapısı oldu. Devletin sunduğu garantili iş olanağı, halkın risk içeren ticarete atılma enerjisini düşürdü."*

Girişimcilik olmayınca kent ekonomisi de yerinde sayıyor hâliyle. Elazığ'da konuştuğum pek çok kişi, *"Diyarbakır ve Malatya aldı başını gitti, Elazığ ise yerinde sayıyor"* diyor.

Ama belli ki artık bazı şeyler değişiyor Elazığ'da... Festival'deki oyunlara halk büyük ilgi gösteriyor. İl Kültür müdürü **Tahsin ztrk**'den Elazığ Belediyesi ve İl zel İdaresi'ne kadar pek çok kurum festivale destek oluyor.

E, haydi Elazığ ileri, daha ileri...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Evlerde ateşli sevişmeler var

HIDIR GEVİŞ 10.11.2013

 Evlerde ateşli sevişmeler var İyi kötü hatırlayabiliyorum... Elazığ... 70'li yılların ortası... Yaşadığımız mahallede iki katlı, kerpiçten, beton sıvalı eski bir Elazığ konağı vardı. Konağın her bir odasında bir aile yaşıyordu. Mutfak, tuvalet ve banyo bu konağın kiracıları tarafından ortak kullanılıyordu.

Konağın evsahibi olan yaşlı nine ve torunu Talat da aynı konaktaki bir odayı paylaşıyorlardı. Kiracı aileler ise aslında dağ köylerinde yaşıyor ve okul mevsiminde, ilk- orta- lise derecesindeki çocuklarına yakın olmak, onların ihtiyaçlarını sağlamak ve eğitimlerini disipline etmek için onlarla birlikte şehre geliyorlardı. Geniş bir ev kiralamaya güçleri yetmediği için **roommate** olarak yaşıyorlardı. Yani başka ailelerle ev arkadaşlığı yapıyorlardı.

Anne babalar, okul döneminin belli bir diliminde çocuklarıyla kalıyor, sonra baharın başında köylerine geri dönüyorlardı. Çünkü baharla birlikte köy işleri başlıyordu. Bu durumda çocukları, en yetişkin olan çocuğa emanet ediyorlardı. Bu süreçte, anne ya da babadan biri, ara ara köyden şehre gelip gidiyordu...

Yıllar sonra Amerika'ya gittiğimde ben de roommate hayatı yaşadım. Çünkü tek başına bir evde oturmak aşırı pahalıydı benim için. Boston kentinde, Watertown adlı Ermeni asıllı Amerikalıların yaşadığı semtte, iki katlı, ahşap, bahçeli bir evin çatı katında oturuyorduk. Üç odalı bu evde kızlı erkekliydik... Hatta bir odayı bir çift paylaşıyordu.

O yıllar benim için güzel, renkli, enteresan ve eğiticiydi. Kan bağımlı olmayan, hayatımda ilk kez gördüğüm, kültürel olarak farklı olduğum insanlarla birarada nasıl yaşanacağını öğreniyordum. Paylaşmayı, saygı duymayı, gizli sınırlardan içeri girmemeyi, katlanmayı, ev arkadaşlarının varlığına rağmen kendi mahremiyet alanını yaratabilmeyi, eğlenmeyi ve farklı bir disiplinle davranmayı öğreniyordum... Hoşgörü, diplomasi ve esneklik yeteneğimi o yıllara borçluyum.

Tabii aynı evi paylaşma kültürü ne Elazığ'da başladı ne de Watertown'da bitti. Savaş sonrası virane olmuş ve yeniden yapılanan Sovyetler'de komünal apartmanlar vardı. Bu tür apartmanların Elazığ'daki o konak örneğinden pek bir farkı yoktu... Lenin'in komünal apartman projesi, ekonomik zorluklardan kaynaklanıyor olsa da alt gerekçelerinden biri, farklı sosyal grupların aynı fiziki ortamda birarada yaşamalarını sağlamaktı... Toplumsal katmanlar bu şekilde birleştirilmek isteniyordu.

Ev paylaşmak Amerikan kültürünün de çok önemli bir parçası. Bu ülkede sadece öğrenciler değil, çalışan bekârlar da aynı evi paylaşır. Böylece daha iyi bir evde, tek başlarına değil ama başkalarıyla yaşama şansı bulurlar. İşin bir de başka yararları var: Mesela eve geldiğinizde sohbet edeceğiniz birileri var, yalnız değilsiniz, size göz kulak olan birileri var, ev arkadaşlarınızın arkadaşları var, yani ilişki halkanız büyüyor, çevreniz genişliyor...

Nitekim Amerika'nın **Will and Grace**, **Friends**, **Altın Kızlar** gibi en çok tutulan dizileri roommate arkadaşlıkları üzerine kuruludur. Will and Grace adlı dizi, Will adlı gay bir erkek ve onun ev arkadaşı Grace etrafında döner.

Demek istemem şu ki Amerika'da kadınlar ve erkekler aynı evde, ev arkadaşı olarak yaşayabiliyor. Kent yaşamı bunu gerektiriyor. Ancak bu onların arasında duygusal- özel bir ilişki ya da seksüel bir ilişki olduğu anlamına gelmiyor, olmadığı anlamına da gelmiyor. Hayat karışık bir şey zaten... Her yetişkin de bu karışıklığı kendi tertip etmek ister...

Ve birlikte yaşamamanın en asal unsurlarından biri; mesafe. Yani aynı evi paylaşan ev arkadaşları arasındaki o görünmez mesafe gibi bir mesafe... Dolayısıyla iyi geçinmek, rahat etmek istiyorsak, aramızdaki mesafeyi korumalı, ihlal etmemeliyiz.

Şimdi yukarıdaki başlığı soruyorsunuz değil mi... Sadece saçmaladım...

Diyarbakırlı Suzan Norveç'in en prestijli ödülünü aldı ama

Suzan Ilir henüz 16 yaşında... Tam yaşının kızı; sevimli ve haylaz bir Kürt kızı... İşte bu Suzan, çok büyük bir başarıya imza attı. **Before Snowfall** filmindeki rolüyle Norveç'in en prestijli ödülü olan **Amanda Ödülleri'nde En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu** ödülünü aldı. Suzan bu ödülü kazanan ilk Türkiyeli oyuncu.

Yalnız Suzan'ın durumu biraz ilginç... Bu son derece yetenekli çocuk, sinema ve televizyon endüstrisinin merkezi olan İstanbul'da değil Diyarbakır'da yaşıyor. Hâliyle bu uluslararası yetenek, yerli film sektörü tarafından kullanılamıyor.

Ne diyeyim, ne dileyeyim bilemiyorum... Belki bu yazı Suzan'a yardımcı olur.

Ortadoğu'da Kürtlere çifte pasaport verilsin

Çılgın fikir biliyorum yine de öneriyorum... **Türkiye, İran, Suriye ve Irak Kürdistan'ı (Ya da Irak) kendi aralarında bir anlaşma imzalasalar ve sınır boyunda yaşayan Kürtlere çifte vatandaşlık hakkı tanısalarsa...** Diyelim ki Türkiye'nin İran sınırında yaşayan Kürtler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyken, İran vatandaşı da olabilseler. Böylece o saçma sınırlar nedeniyle bölünen Kürtler birazcık birleşmiş olur, tansiyon düşer, ne dersiniz?..

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atatürk olmasaydı, olur muyduk olmaz mıydık

HIDIR GEVİŞ 13.11.2013

 Atatürk olmasaydı, olur muyduk olmaz mıydık Her şey o ilanla başladı.

10 Kasım günü, **Akit** gazetesi sayfalarından biri, siyah çıktı. O siyah tam sayfa üzerinde sadece şu sözler vardı: **“Olmasaydı da olurduk... 1881-1938”** Sayfanın altında ise **‘Sancaktar’** dergisinin imzası vardı.

Bu ilan, Koç Grubu’nun, Atatürk’e atıfta bulunan **“Olmasaydın... Olmazdık”** ilanına gönderme yapıyordu.

Hâliyle **Akit** gazetesindeki bu ilan, sosyal medyayı birbirine kattı. Gazetecilerin de tepesini attırdı. Hatta bu gazetecilerden en makûl olanı bile rüzgârın estiği yönden meseleyi yorumlayarak ilanın saygısız ve kışkırtıcı olduğunu iddia etti.

Oysa **Akit**’in ilanı kışkırtıcı sayılabilirdi ama saygısız değildi. Ayrıca negatif değil, pozitif bir kışkırtıcılık vardı ilanda. Okurları tersinden düşünmeye itiyordu.

Atatürk hakkında **‘Olmasaydın... Olmazdık’** ya da **‘Olmasaydın da olurduk’** türünde bir ilan için söylenebilecek tek şey şu; siyasi bir dergi için bu tür bir ilan vermek tuhaf olmayabilir ama ticari bir kurum adına bu tür bir ilan vermek doğru değil.

Bütün bu sapanla taş atışlarının sebebi ise Türkiyeli **‘laiklerin’** kronikleşmiş bir davranışı... Bu kesim, toplumu Atatürk’e borçlandırarak birlik sağlanacağını düşünüyor, dolayısıyla bu bilinci yaymak için çaba harcıyor. Ancak bu çaba doğru bir çaba değil. Çünkü hiçbir kurumun ya da hiçbir kişinin birilerini birilerine borçlu kılma hakkı olamaz. Herkes hesabını kendi adına yapmalı, kendi adına konuşmalı...

Ben, **Hıdır Geviş** olarak, **‘bugünümü Atatürk’e borçluyum’** diyebilirim. Ama kalkıp da siz okurlara, **‘hepimiz bugünümüzü Atatürk’e borçluyuz’** deme hakkım olamaz. Dersem densizlik etmiş olurum, o nedenle kendi adıma konuşmalıyım.

Demem o ki birileri kendilerini Atatürk’e borçlu hissedebilir birileri de hissetmeyebilir... Ama lütfen herkes açık ve net, kendi adına konuşsun, başkaları adına değil.

Akit ilanının *Facebook* ve *Twitter* kazanını nasıl kaydattığına gelince... Gençler bu konuda adeta cinnet geçiriyorlar, ağızlarına ne geliyorsa yazıyorlar. Örneğin *Twitter*’da **‘Atatürk olmasaydı babanız belli olmazdı’** gibi iğrenç bir hashtag açıldı. Hatta bu hashtag altında, geleceğimizin emanetçisi olan bir kısım gençlerin, nasıl da ar damarı çatlamış bir üslup kullandıklarını merak ediyorsanız, bir kaçını buraya aktardım.

*Ulan duyduğunuz su ezan Atatürk sayesinde Pis Nankörler

*Dedik gene de anlamıyorsunuz değil mi... Lan p.ç olursunuz p....ççç QK ? :)

*Ve insan yemek yediği kaba s.çmaz arkadaşlar. Biraz saygınız olsun orda canını veren insanlara.

*Dininiz belli olmazdı, milliyetiniz belli olmazdı.

Takım elbise giymeyen gazeteci

Gazeteci **Savaş Ay**’a Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum. Kendisine hiçbir zaman sempati duymadım. Nedenini bilmiyorum, bunun için belki de bir psikolog koltuğuna oturmam gerekiyor. Ama bildiğim bir şey var; bana hitab eden, dokunan hiçbir işini hatırlamıyorum.

Ancak Savaş Ay'ın ölümünün ardından oturup düşününce, çok önemli bir farklılığı kafama dank etti. Kendisiyle aynı jenerasyondan gazeteciler gibi takım elbise giymedi. Başında şapkası, üzerinde kat kat tişörtleri, gömlekleri, ayağında botları, yandan cepli pantolonlarıyla hep spor kaldı hep muhabir gibi göründü Savaş Ay

...

Savaş Ay'ın bu tutumu bile kendisini başlı başına bir devrimci kılar aslında... Gazeteciler medyada yükselince bürokratlara benzerler... Niye bilmiyorum, belki de takım elbise giymek, tepede kalmak için bir çeşit sigorta poliçesi gibi bir şeydir onlar için. Ancak Savaş Ay o yoldan gitmedi, kendi yolunda yürüdü. Sırf bu yüzden kendisini hep sevgiyle anacağım.

Üzüntü satan gazeteciler

Gazeteci milletinde, mesleklerini fazla abartma, fazla ciddiye alma durumları vardır. Kendilerini kahramanlaştırmayı çok severler. Kanlarının son damlasına kadar gazetecilik yapma gibi bir inanışla davranışlarını biledikçe bilirler. Bu nedenle bazen, densizce davranışlarını gazetecilik sanırlar.

Savaş Ay'ın ölüm haberinin üzerinden daha bir kaç dakika geçmiş geçmemiş... Sosyal medyada, kendini O'nun arkadaşı olarak gören gazeteciler, Savaş Ay resimleri paylaştılar... Resim altına da dokunaklı, şiirsel sözler döşendiler. Gündemin sıcaklığı nedeniyle, *Twitter*'daki bu foto mesajlar yüzlerce RT aldı tabii. Hatta **Can Dündar**, Savaş Ay'la hastanede çektiydikleri son ve özel bir fotoğrafı bile paylaştı ve 806 RT aldı. Bu da yetmedi, öldüğü daha dün bir bugün iki hemen sığağı sığağına bir de viral belgesel hazırlayıp sosyal medyaya sundular. Can Dündar yine aynı ağırlıklı ses tonuyla belgeseli seslendiriyor. Yani bu fırsat da kaçırılmadı ve bir kariyer cilasına dönüştürüldü.

Emim kendilerine sorarsanız bunu Savaş Ay'ın aziz hatırasını canlı tutmak için yapmışlardır. Bense böyle bir durumda ister istemez soruyorum; başkasına değil, kendime soruyorum... Ölümün verdiği üzüntü, sarsıntı ya da şok, insanı sessizliğe çeker. Acaba Savaş Ay'ın bu gazeteci dostları, bir süre sessiz olmayı, biraz da olsa üzüntüleriyle baş başa kalmayı neden beceremediler...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti'nin ilerici pragmatizmi

HIDIR GEVİŞ 15.11.2013

Türkiye'nin siyasi ve entelektüel kültüründe '**pragmatizm**' kavramı negatif bir imaja sahip... Bir zamanlar, özellikle de '**solcular**', birinin davranışını ya da bir örgütün politikasını kötülemek istediklerinde, '**ay çok pragmatist**' falan derlerdi.

Benim kavrayış dünyamda ise pragmatizmin negatif olacak hiçbir yanı yok. Çünkü bu kavramın benim için izahı şöyle; acil meseleler karşısında, teoriyi, dogmayı, kuralı elinin tersiyle itip, hiç laga-luga etmeden, o an ne gerekiyorsa onu yapmak. Bunu kendi bireysel çıkarlarınız için de yapabilirsiniz, ülke çıkarları için de, kurum çıkarları için de...

Aman yanlış da anlaşılmasın... Bir meseleyi çözerken bunu birilerine zarar vererek ya da kurumların üzerine basarak çözme yolu aklınıza gelmesin... Pragmatist davranmak demek akılcılığı ve adaleti elden bırakmak demek değil çünkü...

AK Parti'yi beğenirsiniz beğenmezsiniz ama bu partinin her şeye rağmen başarılı olmasının altında yatan sır da pragmatizm. AK Parti'yi bazen diğer siyasi partilere göre bu kadar gözü kara yapan da aynı şey...

AK Parti'deki pragmatizmin son sembolik göstergelerinden biri de yarın gerçekleştirilecek **Diyarbakır Toplantısı**. Biliyorsunuz, Kürdistan Bölgesel Yönetimi Devlet Başkanı Sayın **Mesut Barzani**, Başbakan **Erdoğan** ile Diyarbakır'da buluşacak. **İbrahim Tatlıses** ve yıllardır vatanına gelemeyen **Şivan Perwer** birlikte düet yapacaklar.

Bu buluşma için MHP Genel Sekreteri **İsmet Büyükataman**'ın ne dediği çok önemli. Gerçi ne diyecek ki, AKP bunu oy için yapıyor, diyor.

Bu yaklaşım şunu görmek açısından önemli. Pragmatizm damarı olmayan bir siyasi parti yırtık pırtık inanışlarla idare eder ve yerinde sayar tıpkı MHP gibi. Bir siyasi parti tabii ki oy almak için uğraşacak. Tabii ki oy almak için seçmenin gönlünü almaya çalışacak. Bunu yapmaması tuhaf olurdu. MHP gibi yerinde oturup Kürtlere karşı kör ve sağır olmakla oy toplanmıyor şekerim.

Evet, Diyarbakır buluşması aynı zamanda AKP ve BDP arasında daha şimdiden başlayan muhteşem rekabetin ölçüsünü gösteriyor. İki parti de Kürtlerin oyunu almaya çalışıyor, rekabet serbest, dileriz iyi olan oyları alır. Tabii burada çok önemli bir başka nokta daha var: Pragmatizmin, bir siyasi partiyi, rakiplerine karşı nasıl ilerici bir noktaya taşıdığı, nasıl yenilikçi bir çizgiye oturttuğu... Bir AKP'ye bakın bir de MHP ve CHP'ye. Onlar neden Kürt oylarını almak için bu tür girişimlerde bulunmuyor ve o kırık dökük tabularından hiç taviz vermiyorlar. Alın işte AKP, Kürdistan'a da Şivan ve Diyarbakır gibi Kürt sembollerine de sahip çıkıyor, tabuları eziyor, olması gerekeni yapıyor. Oy için mi yapıyor, canı sağolsun...

Ve dilerim ki bu AK Parti damarlarındaki bu pragmatizm, Erdoğan'ı sürekli laik değerlere çomak sokma alışkanlığından da vazgeçirir.

Bir dipnot: Yazılarını kaçırmadan okuduğum Sevgili Emre'nin yazdığı gibi Barzani ziyaretini Öcalan'ın çatlayarak izleyeceğini hiç zannetmiyorum. Çünkü Barzani ile Öcalan arasında herhangi bir rekabet yok, bir kere birbirlerinin alternatifi değiller, çünkü kulvarları farklı.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'deki Amerikan rüyası: Acun

 Türkiye'deki Amerikan rüyası: Acun **Acun Ilıcalı**, Türkiye'nin en ilginç simalarından biri... Muhabirlikten gelip medya sektöründe trilyoner olması ile dikkat çekti. Şimdi daha farklı bir zemine geçiş yaptı; o artık bir kanal sahibi. **TV8**'i geçenlerde satın aldı ve kanalın patronu oldu.

Acun aslında yeni Türkiye'nin sembollerinden biri. Hiçbir şeyi yokken, sadece yaptığı işle çok kısa sürede zengin oldu...

En dipten geldi ve patron oldu Acun. Oysa biz bu ülkede sadece babadan zengin gençlere alışmıştık. Türkiye'de sıfırdan gelip, bir işi hakkıyla yaparak zenginlik kurmak kolay bir şey değildi çünkü. Bu tür şeylere biz Amerika'dan alıştık. Özellikle **Clinton** sonrası öne çıkan bilgisayar teknolojileri sektörüne yön verenler, sıfırdan gelen, beş parası olmayan isimlerdi. Ancak bu isimler yaratıcılıkları, iş disiplinleri, yenilikçi tutumları ve güçlü yönetim kabiliyetleriyle, dünyanın çehresini değiştiren global şirketler kurdular. **Google**'un sahipleri, **Apple**'ın rahmetli sahibi, **Microsoft**'un sahibi, hepsi daha gençken zengin oldular. Bu saydıklarım popüler olanlar, bir de popüler olmayan ama çok önemli isimler var.

Acun'u da yukarıdaki isimlere benzetiyorum. Sıfırdan geldi ve şimdi eğlence endüstrisine yön veriyor. Ve dilerim öyle kanallar kurar ki bu kez başka dünya kanalları, ondan patent almak için, kapısını çalarlar.

Acun Türkiyeli gençler için de bir umut, bir sembol, bir rol model. Artık hiçbir genç, aman dayım yok, aman çevrem yok, aman sermayem yok bahanelerinin ardına sığınamayacak. Yeni Türkiye artık gençler için bir fırsatlar ülkesi. İyi olduğunuzda, üstelediğinizde, kendinizi iyi kullandığınızda, doğru insanlarla iyi ilişkiler kurup o ilişkileri doğru yönettiğinizde en tepe noktalara gelebilirsiniz. Acun kendi başarısıyla bunu bize gösterdi.

Ancak Acun'un bu başarısına, bu ilerlemesine mırın kırın edenleri ise pek anlamıyorum. Geçenlerde bir köşe yazarı hayatımda okuduğum en tuhaf yazılardan birini yazmış. Acun yerinde oturmalı, rahat rahat parasını kazanmalıymış... Neden kanal alıp da bin bir riske girmiş de, ne gerek varmış da...

Ya, böyle vasat bir yaklaşım olabilir mi. İyi oldu sayın köşe yazarı, madem öyle sen de eski gazetende kalıp köşe yazmaya devam etseydin, ne gerek vardı da **Hürriyet**'e geçtin. Kıskançlık böyle bir şey işte insanı gerçeklikten koparıyor ve sayıklatıyor. Ama Acun, sen aldırma ve yoluna devam et... **TV8** senin son sıçraman olmasın, sıçramaya devam...

Tembel vekil kim, çalışkan vekil kim?

Meclis'teki bir vekilin çalışkanlığı nasıl ölçülür neyle ölçülür açıkçası çok bilmiyorum. Ancak geçenlerde **Twitter**'da **@alicanozcan** adlı hesap, AK Parti İstanbul vekili Hakan Şükür'ün TBMM'deki yasama faaliyetleri karnesini vermiş ve şu notu eklemiş: Sizin işinizde zor haketten.

Ben Şükür'ün yasama faaliyetleri karnesine, CHP İstanbul vekili **Sezgin Tanrıku**'nun karnesini de ekledim. Gerçi Hakan Şükür vekil, Tanrıku ise partisnin İnsan Hakları'ndan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, biri iktidar partisni diğeri muhalefet partisni temsil ediyor. Dolayısıyla ikisini kıyaslamıyorum, sadece karneyi merak edenlere aşağıdaki hizmeti sunuyorum.

İmzası Bulunan Kanun Teklifleri

Sezgin Tanrıkulu: 100'ün üzerinde

Hakan Şükür: 3

Sahibi Olduğu Sözlü Soru Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 1

Hakan Şükür: 0

Sahibi Olduğu Yazılı Soru Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 100'ün üzerinde

Hakan Şükür: 0

İmzası Bulunan Genel Görüşme Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 3

Hakan Şükür: 0

İmzası Bulunan Meclis Soruşturma Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 2

Hakan Şükür: 0

İmzası Bulunan Meclis Araştırma Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 100'ün üzerinde

Hakan Şükür: 4

İmzası Bulunan Gensoru Önergeleri

Sezgin Tanrıkulu: 0

Hakan Şükür: 0

Genel Kurul Konuşmaları

Sezgin Tanrıkulu: 50'nin üzerinde

Hakan Şükür: 3

Normalleşme çok ferah bir şeymiş

Dün Diyarbakır'da gerçekleştirilen buluşma muhteşemdi. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Erdoğan'ı, Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Barzani'yi ve efsanevi sanatçı Şivan Perwer'i yan yana görmek beni çok duygulandırdı. Töreni gözlerimde yaşlarla izledim. Normalleşme ne güzel ne ferah bir şeymiş. Bu adımda

emeği geçen bütün AK Partili yetkililere bravo... BDP'li yetkililere de bravo. Bir rakip gibi davranarak bu adıma taş koymadıkları ve Başbakan'ı Diyarbakır'da sıcaklıkla karşıldıkları için...

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler ve hükümetin arasından ekilin

HIDIR GEVİş 22.11.2013

Hiç kenar ss yapmadan doğrudan meseleye girmek istiyorum. Bu ülkede öyle bir gazeteci kitlesi var ki kendilerini Kürtlerin vazgeçilmez antrenörü olarak görüyorlar. Bu da yetmiyor; Kürtlerle- Türkler ve Kürtlerle- hkmet arasında hakemliğe soyunuyorlar. Bu kulvarda epey taraftar topluyor, önemli bir kariyer gücü elde ediyorlar.

Medyamız da bu eğilime destek oluyor. Özellikle televizyon programlarında bu gazeteciler, Kürtler adına konuşturuluyor... Kürtlerin ne istediklerini, neye bozulduklarını, neyin onlar için kötü veya iyi olduğunu anlatmak onlara düşüyor. Çünkü medya, ne yazık ki biz Kürtlere tercüman olma vazifesini, bu insanlara vermiş.

Bu sistem geçmişte belki işliyor ve her iki tarafın da işine yarıyordu. Ama bence artık bu gidişata bir son verilmesinin zamanı geldi. Çünkü bu gazeteciler biz Kürtlerin ne istediğini bizden daha iyi bilir hâle geldiler. Hatta yle geldiler ki Kürtleri ve Kürt siyasetlerini de etkileme, yönlendirme, manipüle etme çabası içine girdiler.

Bu durumun nasıl barış sürecini yaralayan bir krize dönüşebileceğini en son Diyarbakır buluşmasında gördük. Bu kraldan çok kralcı gazeteciler öyle bir tablo çizdiler ki BDP'li politikacıların Diyarbakır toplantısına destek vermeyerek sabote edeceklerini bile düşündük. Ancak gördük ki BDP'li politikacılar bu gazetecilerden çok daha makul ve uzlaşmacı bir tavır sergilediler... Barış neyi gerektiriyorsa yapmaktan sakınmadılar... Başbakan'la da Barzani'yle de biraraya geldiler... Sonuçta ortaya çıkan pozitif tablo hepimizi duygulandırdı, ağlattı, sevinç yarattı.

Ancak gelin görün ki sözünü ettiğim gazeteciler, yazılarına, '**iyi**' diye başlayıp '**ama**'... '**ama**' ve '**ama**'larla devam ettiler.

Onlara göre Başbakan'ın '**Kürdistan**' demesi iyiymiş de Barzani'nin orada ne iş varmış, çünkü Barzani Rojova'ya kapılarını kapamış... Barış mesajları iyiymiş de barışın i Kürtlerle yapılması gerektiği unutulmamalıymış... Orada barışın kurucularından calan'ın ismi neden anılmamış... şivan'ın 37 yıl sonra vatanına gelmesi iyiymiş de hkmet politikalarına alet olması pek iyi olmamış...

Naif bir başbakanımız olsa bu yazıları okur ve ben ne yaptım diye oturup bileklerini bile kesebilirdi. Ancak Başbakan da halkın önemli bir kısmı da bu ağır oturup ağır kalkan ama son derece olgunluktan yoksun gazetecilerin düz analizlerine kulak asmadılar.

Bu yarı cahil gazeteciler, barış konusundaki politik stratejiyi düz ovada ilerleyen bir yol zannediyor olabilirler. Oysa politik strateji bir televizyonun arka kapağını açtığınızda gördüğünüz manzara gibidir. Farklı faktörleri

devreye sokmanız, aralarındaki senkronizasyonu sağlamanız gerekli. Diyarbakır buluşması gibi... O buluşma, yumurtayı oracıkta tavaya kırmak ve oturup yemek için yapılmış bir son hamle değildi elbet... Hamlelerden sadece biriydi... Barışın koşullarını güçlendirmek ve bugüne kadar attığınız adımları mayına basıp yok etmemek için dikkatle ilerlemek şart.

Diyarbakır buluşması Kürtlere yönelik zihniyet dönüşümü sağladığı için çok başarılıydı. Gerisi gelecektir. Zaten bu işlerde asansör yok, barışa hep birlikte merdivenle çıkacağız; hazmede hazmede, inana inana...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adnan Hoca ve Kedican show

HIDIR GEVİŞ 24.11.2013

 Adnan Hoca ve Kedican show **TV8**'i satın alan Acun, bambaşka gıcır gıcır bir kanal yaratmak için icraatlara başladı bile. Ben de çok merak ediyorum, neler yapacak acaba diye. Acun'un **TV8**'i eğlence kanalı hâline getireceği söylendi, haber istemediği söylendi. Mantıklı tercihler, çünkü varolan türde kanallara bir benzerini daha eklemeye hiç gerek yok. Hem zaten Türkiye'de, Amerikan **Bravo** kanalı gibi bir eğlence kanalı boşluğu var.

Acun'un kanalında muhtemelen realty show'lar, gençlere yönelik komedi programları, filmler, mini diziler olacaktır. Yeni yapılacak programlarla kanalın kimliği ortaya çıktığında, televizyon sektöründe taşlar yerinden oynayabilir, trendler değişebilir...

Ben Acun'un yerinde olsam, **Adnan Hoca** ve **Kedicanlar**'ını transfer ederdim. Son derece sempatik, farklı ve eğlenceli biri Adnan Hoca... Her biri barbie bebeğin balıketi versiyonu gibi olan Kedicanlar'ı da öyle... Hoca ve Kedicanlar'ı daha şimdiden Türkiye'nin liste başı fenomenleri. Eğer farklı bir formatla ve kitlesel bir kanalda izleyici karşısına çıkarlarsa izlenme rekorları kıracaklarına eminim.

El Cezire önce online'dan yayına başlayacak

Al Jazeera kanalı benim en favori kanallarımdan biri ve bence **CNN International**'a beş çeker. Haber konusunda çok daha zenginler, haber belgeselleri harika... Batı dünya merkezli değiller... Doğu dünyanın sesi ve sıcaklığı bu kanala ayrı bir lezzet katıyor.

Al Jazeera kanalının Türkiye'deki versiyonu ise **El Cezire Türk**... Türkçe yayın yapacaklar... Kendi kadrolarını oluşturdular ve ha yayına girildi ha girilecek derken yıllar geçti. Kanal hâlâ yayında değil. Aldığım duyuma göre **El Cezire**, televizyondan önce, online üzerinden yayın yapacak. Daha sonra televizyondan yayına girecekler.

Deneyimli televizyoncu **Gürkan Zengin**'in haber direktörlüğünü yaptığı kanalın bu konudaki dijital operasyonlarını **Can Tüzüner** yürütüyor.

Kanalın bu kararı bence hiç de fena bir düşünce değil. Mobil telefon, internet ve sosyal medya kullanımının bu kadar yüksek olduğu bir ülkede online üzerinden giriş yapmak kendileri açısından iyi sonuçlar doğurabilir. Bu durum, Türkiye'deki web televizyonculuğu ve benzeri yeni yatırımları cesaretlendirecektir.

El Cezire'nin, şubat ayına kadar online'dan yayına başlaması tahmin ediliyor. Hayırlı olsun, yolları açık olsun. Medyaya yeni bir heyecan katacakları, kalite konusunda çıtayı yükseltecekleri kesin.

Belediye seçimlerinde dijital stratejiniz ne

Önceki hafta, **Mediacat** dergisinin düzenlediği '**Brandweek İstanbul**' etkinliği vardı. Konuşmacı konuklardan biri olan **Ravi Singh**'i dinlemek için ben de Çırağan Otel'in yolunu tuttum. Ravi seçimlerde dijital kampanya yürütmenin püf noktalarıyla ilgili ilginç bilgiler verdi.

Ravi, İstanbul'da kendisini en çok şaşırtan şeyin, herkesin elinde bir cep telefonu olduğunu görmek ve sosyal medyaya gösterilen ilgi olduğunu belirtti. Bu durumda Türkiyeli siyasetçilerin dijital alanı ne derece kullandıklarını merak ediyor tabii. Çünkü onun işi bu, seçimler konusunda siyasetçilere yardımcı olmak.

Burada ben devreye gireyim. Siyasetçiler *Facebook* ve *Twitter*'ın gücünü fark etmişler etmesine ama önemini fark etmemişler. Çünkü bu alanlara geniş kadrolarla yatırım yapmaya hâlâ yanaşmayanlar var. Ülke nüfusunun yarısının *Facebook*'ta yaşadığı düşünülürse, meydanlar ve kahve gezmeler yeterli değil. Fiziki iletişimin getirdiği zorluklar, zaman ve para kaybındansa sosyal medya üzerinden kitlelere ulaşmak daha mantıklı. Çünkü daha kolay ve daha ucuz. Ama uzmanına danışarak tabii.

Film festivali mi... Biraz da komedi festivali yapın

Geçen perşembe gecesi düzenlenen bir ödül töreniyle, **Malatya Film Festivali** sona erdi. Malatya, Türkiye'nin diğer kentlerinde varolan film festivallerin bir benzerini. Ülke maşallah bir film festivalleri cenneti zaten. Bu konuda ciddi bir enflasyon olduğu bile söylenebilir. İstanbul'da var, Ankara'da var Antalya'da var Adana'da var, var da var... Her yerde film festivali var.

Ancak bu festivallere halkın ilgisi çok düşük, onu söyleyeyim. Hani zaten film festivali sahibi olan kentlere bir şey demiyorum. Malatya, üzerine alınmasın yani... Ama işte kendi kentlerinde film festivali organize etmeyi aklından geçiren belediyelere tavsiyem şu; sakın yapmayın. Biraz farklı alanlar seçin, halkın daha çok ilgi göstereceği alanlar... Film festivalleri sadece İstanbul merkezli sinema camiasını memnun eden, şımartan organizasyonlar, o kadar. Siz bırakın sinemayı, bırakın İstanbul'a yalakalık yapmayı, kasmayın daha fazla ve gelin başka şeyler deneyin. Örneğin komedi festivali yapabilirsiniz. Ülkenin farklı bölgelerinden komedyenleri getirin, farklı konseptlerde gösteriler yapsınlar. Şehir halkının biraz ruhu şenlensin. O çoğu birbirinden sıkıcı ve asosyal sinemacıları şehrinize doldurmakla elinize bir şey geçmez, söyleyeyim.

Başbakanın uçağına otostop

HIDIR GEVİŞ 27.11.2013

Başbakanın uçağına otostop Ne zaman Başbakan'la ya da Cumhurbaşkanı'yla uçakta sohbet eden gazeteci haberi veya fotoğrafı görsem, orta şiddette bir kıskançlık krizi geçiriyorum. Benim neyim eksik, ben neden orada değilim demeden edemiyorum.

Bir gün, madem köşe yazarıyım, bunu kullanayım bari dedim. Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**'ün gezilerine katılmak için köşkü aradım. Basın danışmanı **Ahmet Sever**'le görüşmek istedim. Ama kendisi nasıl bir basın danışmanıysa, telefona çıkmıyor, defalarca not bıraksanız da size geri dönmüyor. Benim böyle bir çalışmam olsa, derhal işten atardım. Sever'e ulaşmak için Köşk'ün çatısına paraşütle atlayıp, ofisine bacadan mı girmeliyim, bilemiyorum.

Başbakan'ın uçağına binmeyi ise çoktan beri kafama koymuştum. Birkaç kere aramalar yaptım, üşenmedim yani. Ancak oradan oraya, oradan oraya aktarıla aktarıla pes ettim. Bilemiyorum, belki de bir yolunu bulup hava meydanına girmeli ve Başbakan'ın uçağına otostop falan yapmalıyım.

Bu konuda kararlıyım çünkü ben de diğer gazeteciler gibi '**Başbakan Erdoğan bana konuştu**', '**bana açıkladı**' ya da '**Cumhurbaşkanı Gül bana konuştu**' deyip, bunun havasını atmak istiyorum. Kompleks yaptım. Hatta bu konuda kimseyle pişti olmaktan da korkmuyorum.

Geçenlerde *Twitter*'da **@mezararkalikizi**'nin kullandığı ve köşede gördüğünüz fotoyu gördüm. Herkes, sanki Başbakan sadece onlara özel konuşmuş gibi aktarıyor görüşmeyi. Hiç umurumda değil, ben de aynısını taklit etmek istiyorum. Düşünebiliyor musunuz **Taraf**'ın manşetinde ben ve Başbakan'ın karşılıklı resmi ve başlık şu; '**Başbakan Erdoğan, yazarımız Hıdır Geviş'e konuştu**'... Gerçekten çok havalı olurdu.

Hani kendimi kimseyle kıyaslamak istemem ama diğer gazetecilerle kıyaslandığımda en yüzüne bakılır, en temiz yüzlü gazeteci de benim. Hem sıkıcı bir adam da değilim, Başbakan sorularımı cevaplarken, ben de kendisine Amerikan maceramı anlatabilirim. Ve hayatında hiç duymadığı türde sorular sorardım. Ne mi... İşte: **Evde kırlenti kafanızın altına koyup, kanepenin üzerine uzanarak TV izlediğiniz olur mu...** Amerika'da Apple Store'da alışveriş ederken Kılıçdaroğlu ile karşılaşırsanız, tepkiniz ne olurdu... **Kulaklıkla müzik dinler misiniz...** En çok hangi danışmanınızla sohbet etmeyi seversiniz... **Görüştüğünüz yabancı liderler arasında kanınızın hiç ısınmadığı biri oldu mu...** Gezdiğiniz ülkelerde tadı damağınızda kalan yemek hangisi? **Eşiniz evde size yemek yapıyor mu?** İşte böyle:))

Demokrasi için otoriter liderlik

80'lerden itibaren '**3. dünya ülkeleri**'nde demokrasi rüzgârları kopmaya başladı. Batılı ülkelerdeki sivil toplum örgütleri ya da yarı resmî örgütler, 3. dünyadaki alternatif akımlara özellikle sol organizasyonlara destek verdiler. İnsan hakları bu şekilde yayılmaya başladı, demokrasi kavramı bu şekilde popüler oldu. O dönemde

Güney Yarımküre’de ‘**diktatörler**’, askerî diktatörler, krallar vardı... Ve bir de onların otoriter yönetimine ve baskı rejimine karşı alternatif politikalar geliştiren gruplar...

2000’de ise kendilerine ‘**otoriter**’ denen liderler ortaya çıktı. Bu liderler Batılı ülkelerde yerin dibine batırıldılar ama uyguladıkları başarılı politikalarla da kendi ülkelerini şaha kaldırdılar. Bunların en bilinenleri ise sosyalist rejimlerin enkazından doğdular. Örneğin **Putin**, popülerlikte herkesi geride bırakan bir ‘**otoriter liderdi**’. Ben dâhil dünyanın her yerindeki makul insanlar, Putin’i insan hakları ihlalleri konusundaki politikaları, kullandığı şiddet, eski cumhuriyetleri yeniden kendi aurasına çekmek için yaptığı alicengiz oyunları nedeniyle eleştiriyorduk. Gelgelelim bu adam çok büyük başarılarla imza attı. Her bakımdan yerlerde sürünen bir ülkenin başkanı oldu. Ekonomi yerlerde sürünüyordu, ülke özkaynakları adeta yağmalanmıştı. Ancak Putin’in döneminde Rusya enerjide süpergüç oldu, dünyanın 10 büyük ekonomisi arasında yer aldı. Halkın karnı doydu, zenginleşti. Ücretler ortalama 90 dolardan 500 dolara çıktı, vesaire vesaire. Çin de aynı şekilde otoriter liderlerle kendini toparladı. İnsan hakları ve çevre konusunda Batı’dan çakılan şimşeklere rağmen bugün geldikleri noktayı biliyorsunuz. Bir zamanlar insanların aklıktan ağaç kabuğu kemirdiği bu ülke, bugün dünya ekonomisine yön veriyor.

Amacım otoriterliği savunmak değil, iyi ve kötü yönleriyle anlamak. Ekonomisi siyaseti ve iç barışı oturmuş zengin Batılı ülkeler için uzaktan ‘**otoriter**’lik suçlamaları yaparak atıp tutmak kolay... Ama bazen gerçeklik ve teori birbirini tutmayabiliyor. Demokrasi için otoriterlik gerekebiliyor. Tabii sistemi oturmamış ülkeler için...

Eğer siz ülkeye ve halka zarar veren eski ve kökleşmiş bir sistemle mücadele ediyorsanız, o sistemin verdiği zararlardan halkı korumak istiyorsanız, demokrasiyi inşa etmek istiyorsanız, bunu ‘**bırakınız herkes istediğini yapsın**’ şeklindeki bir liderlikle yapabilir misiniz; sadece soruyorum. Çünkü eski sistem ve bu sistemle bağları güçlü olan medya, sivil toplum kurumları, entelektüeller ve sanatçılar her zaman sizi sabote etmek için karşınıza dikileceklerdir. Bu nedenle Erdoğan’ın otoriterliğini ve medyadaki hâkimiyet kaygısını şimdi daha iyi anlıyorum.

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasi partiler ve eşcinsellerin flörtü

HIDIR GEVİŞ 01.12.2013

 Siyasi partiler ve eşcinsellerin flörtü Dün **Diyarbakır**’da (**Amed**), **BDP**’nin **Gençlik Kongresi** gerçekleştirildi. Kongre’de **partiye bağlı eşcinsel gençler, gökkuşağı bayrağı bile açtılar**. BDP’nin, özellikle de **Sırrı Süreyya Önder**, **Sebahat Tuncel** ve **Ertuğrul Kürkçü** gibi vekillerin, eşcinsel gruplara açıkça destek verdiklerini biliyorduk zaten. Ancak eşcinsel Kürtlerin böyle bir kongrede bayrak açmaları ile bu flörtün rengi hayli değişmiş oldu. Artık eşcinsellere dışarıdan bir güç olarak destek verilmiyor, aksine onlardan destek alınıyor hem de resmî olarak, yani içeriden bir güç olarak.

Bu iyi bir gelişme, Türkiye’nin normalleştiğini gösteriyor.

Eşcinsellerin hem şirketler hem de siyasi partiler için ne kadar iştah açıcı güçte bir tüketici kitle olduğunu, geçen yaz İstanbul’da yapılan Gay Onur Yürüyüşü’nde gördük. Koca ülkenin tek bir şehrinde, binlerce Türkiyeli LGBT (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Transseksüel) bireyi İstiklal Caddesi’nde uzun bir nehir gibi aktılar.

Buna kalabalığa başka şehirlerde yaşayan eşcinselleri ve bir de kimliğini saklamayı tercih edenleri eklersek... Oooo eşcinsel nüfusunun milyona vardığını bile iddia edebiliriz... Kim bu nitelikli kitleyi değerlendirmek istemez ki...

Peki, **BDP dışındaki partilerin eşcinsellerle flörtü hangi seviyede?**

CHP’den başlayalım. Sorunun cevabı, geçen haftalarda, CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun gerçekleştirdiği bir buluşmayla verildi. **Kılıçdaroğlu**, sevgili **Melda Onur**’un da eşlik ettiği bir toplantıda, LGBT temsilcileriyle biraraya geldi ve onlara , **“Belediye meclis üyeliklerine aday olmanız hâlinde üst suralarda yer almanızı değerlendiririz”** dedi.

Bu gelişmenin anlamı şu; geçmişte eşcinsellerle flörtü insan hakları ve destek bağlamında sürdüren CHP, BDP’nin yaptığını yapıyor; bu ilişkiyi resmiyete döküyor. Onlar da eşcinsellerin desteğini kazanmak istiyor. Yani bundan böyle dış eşcinseller yok, iç eşcinseller var.

MHP’yi bir kalemde geçiyorum. Konuşmaya değmez. Peki, ya AK Parti’nin bu konudaki tutumu ne?

Aslında özellikle ulusalcılar ve bir kısım solcu kitle arasında AK Parti ve eşcinseller arasında bir çatışma olduğu inancı yaygın. Belli isimler de bu inancı pompalamaya çalışıyor. Ancak bu tümüyle uydurma, tümüyle aptalca bir manipölasyon. **AK Parti dönemi eşcinsellerin en özgür olduğu dönem oldu.** Gay barları AKP öncesi basılırdı; müşteriler psikolojik olarak taciz edilirdi... Şimdi ise diğer barlar ne kadar basılıyorsa, gay barlar da o kadar basılıyor. Onur yürüyüşleri çok az ülkede özgürce yapılır. Bunlardan biri de AK Parti Türkiyesi. AK Parti döneminde TV’lerden feminen gayler uzaklaştı mı... E, onlar zaten gay değiliz demiyorlar mıydı... Hiç merak etmeyin yeni jenerasyon gayler dizilerle showlarla televizyonlarda yerlerini alacaklardır.

Bir de **Başbakan Erdoğan**’ın sözleri var, bunu da unutmayın. Şöyle demişti: **“Eşcinsellerin de kendi hak ve özgürlükleri çerçevesinde yasal güvence altına alınmaları şart.”** Böyle ilerici bir sözü bugüne kadar kim dedi ki... Demirel mi dedi, Ecevit mi dedi, Mesut Yılmaz mı dedi, kim?

Bu ülke Fethullah Gülen’ e çok şey borçlu

Fethullah Gülen’in çalışmalarını hiçbir zaman takıntı ve önyargılarımla izlemedim; mantığımla izledim. Sonuçta ben bir Aleviyim ve ne kadar kurtulmaya çalışırsam çalışayım çok duygusallaştığım bir anda, Sünnilere karşı bilinçaltımda gizlenmiş önyargılarım, kendini toparlayıp, güç kazanabilir. Ama buna izin vermedim.

Gülen hoca efendinin hayatım boyunca bana hiçbir katkısı olmadı, kendisiyle hiçbir ilişkim yok. Ancak Gülen, bu ülkede ve dünyanın diğer ülkelerinde; gençlerin, fakir fukara çocuklarının elinden tutmuş, onları okutmuş,

ailelerine, insanlığa ve kendi kendilerine yararlı bireyler hâline getirmiş bir isim. Bu anlamda hakkı ödenebilecek biri değil. Belki dindar bir kuşak yetiştiriyor ama inanın o kuşak bu ülkeyi sadece güzelleştiriyor; daha üst bir seviyeye taşıyor. Çünkü zararlı insanlar değil, bilgili, eğitilmiş, insani terbiyesi yüksek insanlar yetiştiriyor. Ve bundan ben, Hıdır Geviş olarak da sizler de dolaylı olarak fayda görüyorsunuz.

O nedenle kavgalarımızda da kızgınlıklarımızda da lütfen bu noktayı aklımızdan çıkarmayalım.

Hayde yurttaş gazeteci, pamuk eller cebe

Bundan böyle medya şöyle de böyle de diye şikâyet etmek yok. Madem beğenmiyorsunuz, buyurun, kendiniz haber yapın. Yoo, hayır, şaka yapmıyorum. **Vivahiba.com** sonunda faaliyete geçti. Hangi siyasi görüşten olursanız olun, kim olursanız olun, dünyanın ve Türkiye'nin neresinde olursanız olun, bu siteye girip haber yükleyebilir, tepe tepe kullanabilirsiniz. Ama oradaki özgürlüğü istismar etmek yok. Unutmayın, vivahiba'nın masumiyeti sizlere emanet...

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Melez Türkiye

HIDIR GEVİŞ 06.12.2013

Ablam **Fatma Öztürk** şu günlerde Elazığ'da... Kendisi Tunceli'nin (Dersim) ilçelerinden biri olan Hozat'a gidip geliyor sık sık. İlçedeki eski kayıtlardan annemin soy kütüğünü araştırıyor. Ablamın edindiği bilgilere göre Musevi damarımız da olabilir Ermeni damarımız da...

Nedense ablamın bu iddiaları karşısında annem dahil ailede hiç kimse heyecanlanmıyor. Mesela ben diyorum ki olsun; Aleviliğimizdir, şuyumuzdur buyumuzdur derken Museviliğimiz de olsun, bir de ondan yana çekeriz:)

Çekeriz derken, şaka tabii... Çünkü bu konuda bazı şeyler hissedilir ölçüde değişiyor. Dünyada ırkçılık denen duygu ya da inanış güneşe bırakılmış bir sabun gibi eridikçe, etnik kimlik boyutlu siyasal kamplaşmaların önemi de azalıyor.

Türkiye'de de böyle... Kürtlerin mücadelesiyle sadece Kürtler değil, bütün etnik kimlikler, saklandıkları dolaptan çıktılar ve çıktıkça da etnik kimlik bir siyasi kaide olmaktan uzaklaşıyor ya da uzaklaşacaktır... Bakın Kürtlerin kimlik hakları konusunda savaştan PKK artık savaşıyor. Kürtlerin kimlik haklarını sonunda kabul eden devlet de artık savaşıyor.

Etnik kimliklerin ayırıcı olma gücünü anlamsızlaştıran en önemli unsurlardan biri de melezleşme. İnsanlar hangi etnik kimlikte olurlarsa olsunlar, evlilik yapıyorlar. Farklı ırklar birleşerek melezleşiyor. Aslında insanlık tarihi boyunca melezleşme hep vardı ama şimdi bu gidişatın hızı artıyor.

Amerika'ya bakıyorsunuz, her yıl düzenli olarak dünyanın her yerinden göçmen kabul ediyor. Bu göçmenler bulundukları ülkeye daha kolay entegre olmak, konforlarını artırmak için ülkedeki farklı dinden ya da ırktan insanlarla evlenebiliyorlar. Nitekim nüfus rakamları da bunu doğruluyor. Örneğin 2000'den 2010'a kadar genel Amerikan nüfusu yüzde 9,7 artarken, melez ırkın nüfusu yüzde 50 artmış. Gelen göçmenlerin çocukları yani İkinci Kuşak için ırk duygusu iyice hafifliyor ve onların farklı bir ırkla evlilik yapmaları daha da kolaylaşıyor, hızın sebebi bu.

Türkiye için de böyle. Doğudan ekonomik nedenler veya savaş nedenleriyle batıya göçeden Kürtler, oralarda başka ırklardan Türkiyelilerle evlilik yaptılar. Bugün savaşın bitmesine neden olan faktörlerden biri belki de batıda doğan bu melez kuşağın ırk çatışmaları konusundaki yorgunluğu oldu.

Geçenlerde **Cemil Barlas** güzel bir twit atmıştı; **'Türk ırkı diye bir şey var mı yok mu bilmem ama dünya hızla melezleşiyor... Sonunda herkes Brezilya'da yaşayanlar gibi olacaktı..'**

Cemil'in söylediği doğru. Brezilya'ya ilk koloniciler geldiğinde çoğu erkek ve bekârdı ve Brezilyalı yerlilerle evlendiler. Hatta insanları renklerine göre kategorize eden Brezilya İstatistik Enstitüsü bu ırka **'pardo'** adını verdi. Ve bir de Afrika'dan Brezilya'ya getirilen köleler var. Onlarla birlikte Brezilya iyice melez bir ülke oldu.

Günümüzde sadece Türkiye'de değil bütün dünyada uçakla yolculuk daha imkânlı hâle geldi. Bu da farklı ırkların eskisi gibi ağırlıklı olarak savaş ve kolonizasyon nedenleriyle değil, ticaret, eğitim, keyfine seyahat, sığınmacılık nedenleriyle biraraya gelmelerini, kaynaşmalarını sağladı. Farklı ırklardan evlilikler arttı. İngilizcenin yaygınlaşması ve internet de bu duruma destek verdi.

Avrupa'ya bakıyorsunuz durum aynen böyle. Kuzey Afrika, Ortadoğu ve başka bölgelerden savaş, siyasi nedenler ve ekonomik çaresizlik yüzünden Avrupa'ya gelenler, bu yaşlı kıtadaki melezleşmenin en büyük dinamiği oldular.

Hem Türkiye hem dünya giderek melezleşiyor... Ve yaşasın melezlik...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saatim 10 bin dolar

HIDIR GEVİŞ 08.12.2013

 Saatim 10 bin dolar Türkiye'ye döndüğümünden beri gazetecilikten nasıl para kazanabileceğim konusunda planlar yapıyorum. En son **'gazetecileri evlat edinin'** projem vardı.

Evlatlık projem kısaca şunu öneriyordu: Sivil toplum kuruluşları, kendi kafalarına uygun gazetecileri işe alsınlar ve yaptıkları etkinliklerin haberlerini onlara yaptırınsınlar. Ya da çalışma alanları neyse, gazeteciye o alanlarda haber yaptırınsınlar. Maaşını da ödesinler.

Ancak bu planım tutmadı, ilgi de görmedi, kimsenin umurunda da olmadı.

Peki, ben bu durumda ne yaptım, bunalıma mı girdim, tabii ki hayır. Mücadeleye devam ettim. Hızımı hiçbir yenilgi kesemezdi.

Kendi kurduğum bir danışmanlık şirketi var. Bununla şöyle bir iş yapacaktım. Bütün akademisyen, yazar, sanatçı ve entelektüellerle sözleşme imzalayacaktım. Bu insanlar televizyona mı çağrıldı, panele mi çağrıldı ya da başka etkinliklere mi çağrıldı; aracı ben olacaktım. Örneğin TV kanalına yorumcu olarak davet edildiklerinde, kanaldan para talep edecektim. Konferansa davet edildiklerinde yine aynı; para talep edecektim... Business class uçmalarını sağlayacaktım... Özel şoför tahsis edilmesini sağlayacaktım... İyi bir otelde kalmalarını sağlayacaktım... Alacakları ücretin dışında masraflarının karşılanmasını sağlayacaktım...

Amacım kimsenin para vermek istemediği, hep bedavaya getirmek istediği düşünceye parasal değerini kazandırmaktı. Çünkü bu ülkede her şeye para var ama düşünceye gelince yok anasını satayım. Çünkü herkes **'ay bunu ben de düşünürüm'** küstahlığında. Oysa örneğin akademisyenler yıllarını veriyor o hâle gelmek için...

Ancak bu projem de tutmadı. Sözleşme gönderdiğim, yazar, gazeteci vesaire vesaire arkadaşlarım bana geri dönüş yapmadılar. Ben yine kaldım mı orta yerde çük gibi.

Şimdi yeni bir planım var. Sosyal medyadan ve e-mail yoluyla hayranlarımdan sık sık mesajlar alıyorum: **'Hıdır Bey bir kahve içelim', 'Hıdır Bey bir yemek yiyelim'** diye. Eskiden saf saf kalker gider buluşurdum. İyi kalpli bir yazar olduğumu çevreye ispatlamak için. Yok anacım, bir işime yaramıyor, karşı tarafın işi görülmüş oluyor.

Artık bu tür teklifler için bir tarife hazırladım. Kahve içmek isteyenler banka hesabıma bin dolar yatırmak zorunda... Yemek yemek isteyenler 10 bin dolar...

Evimden şoförlü ve sarsıntı yapmayan bir arabayla alınmak istiyorum. Ancak bir şartım var: Hayranlarımla mum ışığında yemek yemek istemiyorum, mümkünse loş diil, flüoresan lambayla aydınlanan bir lokanta seçsinler:))

Mandela ile Apo yer değiştirebilir mi

Sergilediği irade ve ortaya koyduğu mücadele ile dünyadaki bütün ezilen halklara ilham kaynağı oldu **Nelson Mandela**. Bu büyük liderin ölümünün ardından ABD Başkanı **Obama**, dokunaklı bir açıklama yaparak şunları söyledi: **"Bugün o evine gitti ve biz bu dünyadaki en etkili, cesur ve son derece iyi bir insanı kaybettik. O, artık sadece bizim zamanımıza ait değil, çağlara ait biri"** dedi.

Ancak Amerikan sağı özellikle geçmişteki Amerikan liderleri Mandela ile ilgili hiç de Obama gibi düşünmüyorlardı.

Örneğin 80'li yıllarda **Reagan**, Afrika Ulusal Kongresi'ni çok açıkça terörist ilan ederken Apartheid yönetimini ise **'iyi'** diye niteliyordu. O Apartheid rejimi ki Güney Afrika Cumhuriyeti vatandaşları olan siyahlara hayvan muamelesi yapıyor, fırsat buldukça yine bir hayvan gibi öldürüyordu. Hani bu durumu biraz AK Parti öncesi eski devletin, Kürtleri öldürme alışkanlığına benzetebilirsiniz.

Mandela, Amerikalıların terörist ilan ettiği Afrika Ulusal Konseyi sayesinde pis ve insanlık dışı bir rejime son verdi. Beyaz siyah ayrılığı ortadan kalktı ve bütün vatandaşlar eşitlendi. Ancak bu büyük lider tam 27 hapis yattı.

Evet, **Heritage Foundation** gibi Amerikan muhafazakâr düşünce kuruluşları, Mandela'yı 90'lara gelindiğinde bile terörizmi destekleyen bir isim olarak görüyorlardı. O da ne ki Mandela 2008 yılına kadar Amerikan 'terrorism watch list'indeydi.

Şimdi bu süreçten çıkaracağımız bir politik modeli, Türkiye'ye uygulayanlar çıkabilir ve diyebilirler ki. Öcalan da tıpkı Mandela gibi yasadışı bir örgüte liderlik ederek, yasa dışı yollardan, baskıcı inatçı ve ayrımcı bir devletle savaştı. Hapse düştü. Bu bir kirli savaştı tamam ama bu savaş ağır bedellerine rağmen, Türkiye devletinin değişmesine, anti-demokratik yönlerini budamasına, ayrımcılığa son vermesine ve AK Parti gibi gerçek anlamda bir sivil bir iktidarın ortaya çıkmasına neden oldu.

Ben demiyorum diyenler vardır diyorum... He he he:)))

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiçbir gücün 'toy boy' u olmayan bir lider: Erdoğan

HIDIR GEVİŞ 11.12.2013

 Hiçbir gücün 'toy boy' u olmayan bir lider: Erdoğan Başbakan Erdoğan'ı da AK Parti'yi de yeri geldiğinde eleştiren bir gazeteciyim. YazılarımTaraf 'ın internet arşivinde duruyor, açar bakarsınız... Ancak son 10 yılın bu çok önemli liderinin, uyguladığı politikalarındaki negatif yönlere, aksaklıklara, hatalara, şunlara bunlara rağmen Türkiye'ye çağ atlattığına çok samimi biçimde inanıyorum.

Erdoğan'ın belli ölçüde otoriter olduğuna da inanıyorum, ancak bu otoriterliğin dozu aşmadığını, aksine ülkenin kendini toparlaması için gerekli maksimum ölçüde pozitif bir otoriterlik olduğuna da inanıyorum. Bunu da über liberal bir yazar olarak söylüyorum, olası, üzücü yan etkilerine rağmen söylüyorum.

Eski devletin hâlâ iktidarın ayaklarına dolandığı, hâlâ provakasyonların bir şantaj usturası gibi yönetenlerin boğazına dayandığı, açıkçası siyasi sistemi oturmamış olan bir ülkeyi, kontrolcü olmadan ayakta tutmanız sadece küçük bir kız hayali. Hani harikalar diyarı diye bir yer olsaydı, Erdoğan da bizim düşlediğiniz ölçülerde harika bir lider olabilirdi. Ancak gerçekler çok sert, çok yakıcı ve bazen çok tehlikeli; o nedenle harika bir ülke değiliz, harika olmaya çalışan bir ülkeyiz.

Eğer Erdoğan bugün istediğimiz modelde bir lider olsaydı, kendinden önceki siyasi liderlerin durumuna çok rahat düşünebilirdi; yani başka güçlerin canı istediği gibi oynadığı 'toy boy' olurdu, onların oyuncağı olurdu. Ancak Başbakan Erdoğan, Erdoğan olabildiği için kimsenin oyuncağı olmadı.

İşte bu yüzden, bütün kızmalarıma, takılmalarıma, gezi dönemi gibi duygusallığımın tavan yaptığı dönemlerde ortaya koyduğum keskin çıkışlarıma rağmen, Erdoğan bana güven veren tek siyasi lider. Çünkü O'nun kimsenin oyuncağı olmadığını biliyorum.

Bir kere, Türkiye’de Özal’ın başlattığı ekonomik devrimleri siyasi devrimlere dönüştürebilme becerisi gösterebilmiş bir lider Erdoğan... Bu büyük dönüşümü (isteyen devrim de diyebilir) ne bir isyanla ne de İran’da yapıldığı gibi gibi insanları darağacında sallandırarak yaptı. Ülkeyi yönlendiren devlet içinde ve devlet dışındaki farklı gruplarla belli ölçüde uzlaşa uzlaşa, tavizler vere vere sivil iktidarı güçlendirdi ve bugünlere geldi.

Geçmişte İstanbul’un ortasında patlayan bombalar şimdi patlıyor mu... patlamıyor. Geçmişte her gün yüreğimizi yakan şehit ve gerilla haberleri şimdi geliyor mu... gelmiyor. Geçmişte dededen bürokrat Ankaralıların çocukları devlet burslarıyla yurtdışına giderken şimdi köylü çocukları gidiyor mu... gidiyor. Geçmişte ülkeye düşman kampta yer alan Öcalan şimdi Türkiye’nin çıkarlarını gözetten bir vatansever gibi davranıyor mu... davranıyor... Geçmişte ülke ekonomisini delik deşik eden o iğrenç IMF’den şimdi eser var mı... yok... Geçmişte bütün ülkelerin ekonomisi üzerinde kirli oyunlar çeviren uluslararası finans kuruluşları şimdi istedikleri gibi cirit atıyorlar mı... atamıyorlar. PKK geçmişteki gibi savaşıyor mu... savaşıyor. Geçmişteki gibi büyük devlet ihaleleri büyük ailelere mi veriliyor... veriliyor... Geçmişte Kürt sözcüğünü dilimize alamazken şimdi her şeyi aradaki kazalara rağmen özgürce tartışıyor muyuz... tartışıyoruz... O hâlde her şey tam iyiye giderken bu kriz niye?.. VeTaraf gazetesinin aktivist kıvamındaki haberciliğini iyice ileri götürüp bu kadar militan bir düzeye taşıması niye?..

www.vivahiba.com
twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Hindistan’da 22 resmî dil var, sorun yok’

HİDİR GEVİŞ 15.12.2013

 ‘Hindistan’da 22 resmî dil var, sorun yok’ Abant Platformu’nun Alevilik toplantısında ilginç bir isimle tanıştım. İsmi Anwar Alam. Kendisi Hindistanlı Müslüman bir profesör.

Prof. Alam’ın Hindistan’a yönelik verdiği bilgiler ilginç. Ama Türkiye’ye dair gözlemleri de en az o kadar ilginç... Hiç makale falan yazmaya kalkışmadan onun söylediklerini madde madde aktarayım istiyorum. Hatırlar mısınız, eskiden gazeteciler bizi hep Batılılar’a sorardı. Bakalım dünyanın doğusunda yaşayan Hinli bir beyefendi hakkımızda ne düşünüyor. Hadi bismillah!

- Türkleri savaşçı, sert, agresif insanlar olarak bilirdim. Bu bize İngiliz kolonyal döneminden kalma bir Türk algısı. Oysa Türkiyeliler aşırı sıcak, ilgili, yardımsever, konuşmayı çok seven insanlar...
- Ülkenize ayak bastığımda Türkiyelilerle ilgili ilk izlenimim, çok yemek yemeleri olmuştu. Bana sanki herkes sürekli yemek yiyormuş gibi gelmişti...
- Aşırı titiz, temiz ve şıksınız. Belediye otobüsü sürücüsü bile takım elbise giyiyor... Üstelik jilet gibi ütülü bir pantolonla... Bir de güzelce taralı saçlar var tabii... Türkiyeli öğrencilerim de öyle...
- Hindistan’daki Müslümanlar siz Türkiyelileri pek Müslüman olarak görmezler. Nedeni ise sizin dindarlığınızla

ilgili fikirlerimizin kaynağının, Suudi Arabistan'ın Hindistan'a yolladığı imamlar olması. Araplar Kemal Atatürk nedeniyle Türkiye'nin yolundan şaştığını Müslümanlıkla ilgilerinin olmadığını düşünürler. Sırf bu yüzden, Hintli Müslümanlar, Hindistan'da 12'ye yakın okulu olan Gülen Hareketi'nin dindarlığına bile şüpheyile bakarlar.

- Hindistan'da şöyle bir inanış vardır; dünyada iki ülke mezarlıktan yönetiliyor. Biri Kuzey Kore diğeri Türkiye... Ölmüş insanların hâlâ yaşayanların hayatını kontrol etmesi anlamında söyleniyor bu...
- Bizde devlet dairelerinde Gandi'nin ya da diğeri önemli liderlerin fotoğrafları yoktur, sizde her yerde Atatürk'ün fotoğrafları var, tuhaf...
- Hint demokrasisini şu durumla dFaha iyi ölçebilirsiniz. Bizde bir vatandaş, devlet başkanının karşısına çıkıp, ağzına geleni söyler. Bu konuda kimse onu yargılayamaz, cezalandıramaz.
- Bizde 22 ayrı resmî dil var. Devlet dairelerinde her evrak 22 ayrı dilde olmak zorunda. İhtiyaç duyulduğunda vatandaşa çevirmen temin edilir. Ulus tek din ve dil birliğiyle kurulan bir şey değil... Farklılıkların birarada yaşama konforudur ulusu ulus yapan...
- Bizde ulusun birliği ulusu meydana getiren bütün farklı grupların hepsini, kendi etnik ve dinî kimlikleriyle kabul etmeye dayanıyor. Böylece onlar kendilerini o ulusun güçlü ve ayrılmaz bir parçası olarak görebiliyorlar. Siz o grubun kimliğini inkâr ederseniz eğer, onlar nasıl kendilerini ulusun bir parçası olarak görebilirler ki...
- Bizde devlet her dinî grubun kendi bayramını kabul eder ve her grup kendi bayram günlerinde tatil yapar. Sizde mesela Aleviler ya da Museviler kendi kutsal günlerinde tatil yapamıyorlar.
- Din dostu devletler her zaman daha iyidir. Alevi ve diğeri dinî azınlıkların geçmişte kendi varlıklarını inkâr etmesine rağmen din dostu olmayan Kemalist rejimle yakınlığı anlaşılabilir bir durum. Çünkü onlar için dindar hükümet demek çoğunluğun dini ya mezhebini temsil eden hükümet demek; bu da onları endişelendiriyor. Ama Türkiye'deki Alevi açılımı bunun her zaman böyle olmayabileceğini gösteriyor.
- Türkiye'de kendine en milliyetçiyim diyen gruplar Türkçeyi ülke sınırlarına taşıyamadı ama Gülen Hareketi taşıdı, bu durumda kim daha milliyetçi?
- Türkiye'de inanılmaz bir zenginlik, bolluk bereket var... Petrolünüz olmadan bunu nasıl başarıyorsunuz anlamıyorum. Gerçekten bravo size. Heyecan dolu ve geleceği parlak bir toplumsunuz.

Abant Platformu TV ekranlarını boşalttı

Bu yazıyı Abant'tan yazıyorum. Buraya Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın düzenlediği 'Aleviler ve Sünniler: Barış ve Geleceği Birlikte Aramak' başlıklı toplantıya katılmak için geldim. Toplantı cuma sabahı başladı ve bugün öğleden sonraya kadar sürecek.

Toplantıya 150'ye yakın araştırmacı, gazeteci, yazar, akademisyen katıldı. Hatta bu neden dünkü toplantıda, katılımcılardan biri şöyle dedi: "Bu toplantı nedeniyle bütün aydınlar burada. O nedenle televizyon kanalları, tartışma programlarına çıkaracak kimseyi bulamıyor."

Misafirler, İstanbul ve Ankara'dan servislerle Abant Gölü kıyısındaki Büyük Abant Otel'i'ne getirildi.

İstanbul'daki misafirler için Harbiye Hilton Otel'i'nin Otoparkı'ndan, Metro şirketine ait bir otobüs kalktı. Toplantıya davetli bazı yazarlar, toplantının hafta sonuna denk gelmesi nedeniyle, pek çok davetli aileleriyle gelmişlerdi. Bunlardan biri Yeni Şafak yazarı Murat Aksoy, diğeri ise Radikal gazetesi yazarı Orhan Kemal Cengiz'di... Aksoy'un bu sene okula başlayan küçük ve çok sevimli bir kızı var. Babası kızına aşırı düşkün... "Geç baba olunca böyle oluyor" diyor Murat...

Orhan'ın oğlu Cem Ege ise daha bebek...

Ben bunları yazıyorum ama umarım bana kızmazlar. Seviyorum gazeteci paparazziciliği yapmayı.

Abant'a vardığımızda hafif kar yağışı vardı. Kar kalınlığı yarım metreye yakındı... Daha doğrusu tam ölçemedim. İçimden bir ses 30 cm. diyor, başka bir ses 15 cm., acayip bir ses de bir metre falan diyor... Aslında nereye baksanız farklı bir kar kalınlığı var, ben de tam anlayamadım.

Otel fena değil, temiz, odalar gayet geniş, rahat ama sanki biraz fazla sıcak, kaloriferin ısısı düşürülebilir belki ama üşendiğim için hiç denemedim bile. Yemekleri, eh... Eh diyorum ama bayağı yiyorum... Saunası ve yüzme havuzu da var ama denedim. Odaların mini barında ise alkol yok...

Otel, Abant kıyısında. Abant dediğiniz etrafı karlı çam ağaçlarıyla çevrili minik bir göl... Bu gölün güzelliği olağanüstü. Yukarıda, merakınız gidermek için bir fotomu da koydum. Mutlu olunca nasıl çıldırdığımın kanıtı olan bu fotoğrafı, eskiden Dışişleri Bakanlığı'nda çalışan sonra bürokrasiyi bırakıp Today's Zaman'da çalışmaya başlayan Sevgi Akarçeşme çekti.

Toplantının içeriğini haberlerde okumuş, izlemişsinizdir; ek olarak ne söyleyebilirim ki. Ancak Alevi ve Sünnilerin biraraya gelmeleri, tanışmaları ve birbirlerine içlerini dökmeleri sahiden çok iyi oldu. Bana göre toplantılar her şeyden evvel bir çeşit siyasal grup terapi gibiydi. Bagajlarında az ya da çok birbirlerine karşı önyargı taşıyan iki kesim, iki halka şeklinde sıralandılar, omuz omuza oturdular, özgürce düşüncelerini aktardılar. Önyargı bagajımızı temizlemek için şahane bir yöntem bu. Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'na da buna imkân sağladıkları için bin kere bravo.

Hissediyorum, burada kimler var, merak ediyorsunuz değil mi... Aklıma hemen gelenleri sayayım... Kürt yazar ve a haber'de program yapımcısı Ümit Fırat, Zaman gazetesi yazarları Ali Bulaç, Mümtaz'er Türköne... Today's Zaman Yayın Yönetmeni Bülent Keneş... Cihan Haber Ajansı Genel Müdürü ve Zaman yazarı Abdulhamit Bilici... Akademisyen Levent Köker... Birikim Dergisi Yayın Yönetmeni Ömer Laçiner, Taraf yazarları Murat Belge ve Cafer Solgun... Alevi araştırmacı ve eski AK Parti milletvekili Reha Çamuroğlu... Rotahaber haber sitesi kurucusu ve Yayın Yönetmeni Ünal Tanık ve eşi... Eski milletvekili Ufuk Uras... Eski Kültür Bakanı Ertuğrul Günay.

www.vivahiba.com
twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dürüstlük romantizmini bırakın, yolsuzluk bizim trajedimiz

HIDIR GEVİŞ 18.12.2013

Dürüstlük romantizmini bırakın, yolsuzluk bizim trajedimiz Belki daha önce bahsetmişimdir. Bir gün uçaktayım... New Yorkİstanbul uçağıydı. Yanıma oturan adam enteresan bir işle uğraşıyordu. Az gelişmiş ülkelerdeki ilginç ve yaratıcı işler yapan şirketlere ortak oluyorlarmış. Bu yolla o küçük şirketlere finansal destek veriyor ve şirketlerin büyümesini sağlıyorlarmış. Sosyal sorumluluk yönü güçlü olan bir çeşit melek yatırımcılık işi yani...

Bu adamcağızla Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi konusunu konuştuk. "Ekonomik çıkarlarınızdan bakarsak girmeniz sizin için iyi olmaz " dedi. "Çünkü Avrupa Birliği'nin kurallarıyla hareket etmek teorik olarak kulağa çok hoş geliyor olabilir ama bu sizi bitirebilir de... Türkiye'nin bir süre daha kuralsızlıkla gitmesi kendi hayrına... Dinamizminizi ve hızınızı buradan alıyorsunuz, o yüzden... Bakın, örneğin ülkedeki çok sıkı ekonomik bürokrasi, İtalyan şirketlerinin elini kolunu öyle bağlamış ki bu şirketler İtalya dışına çıkıp yatırım yapmaya çalışıyorlar."

Ekonomide ve siyasette uyulması gereken kurallar olduğu hâlde bu kuralların delinmesi ya da etrafından geçilmesi teorik olarak kötü bir şey. Kurumsal yapıların ticari olarak sisli boşluklardan akmasını hoşgörmek tabii ki ahlaki değil, ancak bu durum ülke ekonomisine ister istemez bir esneklik kazandırıyor, gelişimi besleyen bir dinamik oluyor. Zaten Amerikalı akademisyen olan Chris Blattman diyor ki, dünyada yapılan araştırmalarda yolsuzluğun ekonomik gelişmeyi baltaladığıyla ilgili doğrudan kanıtlar bulunmuş değil...

Minik bir örnek veririm ne dediğim belki daha iyi anlaşılır. Geçmişte telif hakları bugünkü kadar katı olsaydı, tekstil şirketleri bu kadar büyüyebilirler miydi. Çorabın üzerine Adidas yazısını basıp ucuza satmak var, Adidas'a telif ödeyip pahalıya satmak var. Bu bir yolsuzluk ama o küçük şirketi büyüten bir yolsuzluk, dolayısıyla ülkenin de tüketicinin de işine yarayan bir yolsuzluk. Belli bir noktadan sonra şirketler büyüyor ve bunu yapmaya ihtiyaç duymuyorlar.

Nitekim Türkiye'nin gelişmiş ülkelere karşı rekabet gücünü artıran da yolsuzluk. Trajik ama bu tez doğru... Rüşvet vermeyi ve almayı çok iyi bildiğimiz için doğu Avrupa ve Afrika ülkelerindeki işadamlarımız bu kadar başarılı.

Ben dâhil çoğu insan bu konuya romantik bir perspektiften bakıyoruz. Yolsuzluk ve adam kayırma... Rüşvet ve birini diğerine karşı haksızca tercih etme, hayatımızda olmasın istiyoruz. İstatistikler de gösteriyor ki az gelişmiş ülkelerde yolsuzluk oranı en tepede... Sonra gelişmekte olan ülkeler geliyor ve ardından gelişmiş ülkeler. Ancak bu istatistiklere rağmen yüzyılın en büyük yolsuzluk skandalı Enron, en gelişmiş ülke olan Amerika'da yaşandı. Fakat Amerika'daki bu yolsuzluk, Amerika dâhil hiçbir gelişmiş ülkede, toplumsal tabana, bizim gibi ülkelerde olduğu kadar yayılmadı. İsterseniz kendi hayatınızı bir düşünün; işyerinizde belli insanları kayırırken, üniversitenize asistan alırken, küçük kafanızdaki fiyat politikanızı belirlerken, trafik polisiyle karşılaşırken, özel kaynaklardan aldığınız bilgiden hareketle kıymete binecek bir muhitten arazi düşürmeye çalışırken, vesaire vesaire... Göreceksiniz ki yolsuzluk olmadan bu ülkede peynir gemisi yürütölmüyormuş. İşte bu bizim trajedimiz.

Bu nedenle, yolsuzluk kesinlikle önlenmesi gereken bir alan ama bunu yaparken siyasi olarak istismar da

edilebilecek bir alan. Ancak daha da kötüsü, ekonomisi iyi kötü olgunlaşmış bir ülkede, yolsuzluk yapma rahatlığını ve gücünü istismar etmek...

www.vivahiba.com
twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çıldırılmış bir gazetecinin hatıra defteri

HIDIR GEVİŞ 20.12.2013

Önceki gün dışarı çıkıp kendime İstanbul'un farklı semtlerinden üç ayrı piyango bileti aldım: Tam, yarım ve çeyrek biletler... Milli Piyango idaresi 36 milyon 500 bin adet bilet satışa çıkarmış. Bu durumda milyonda kaç şansım olmuş oluyor, hesap edemedim...

Dalgın bir günümdeydim. Para üstlerini almayı unutuyordum. Öğlen yemeğini yemeyi de unutmuştum. Eve döndüğümde akşam olmuştu. Apartman girişinde bir kediyle karşılaştım. Bana bakıp 'terbiyesiz herif' diye mırladı. Aldırış etmedim, sadece ters ters bakıp geçtim.

Eve girdiğimde hayli açtım. Salona geçerken ortadaki sehpanın yerinde üç adet dev para kasası duruyordu... Kasaların kapıları aynı andan açıldı ve içlerinden arı büyüklüğünde para sayma makineleri döküldü. Sonra hepsi kanatlanıp uçmaya başladılar. Yukarıdan bir ses duydum. Kafamı kaldırdım, üç yapraklı avizenin her bir yaprağının üzerinde oturmuş üç bakan. Bana 'ayağındaki terliği çıkar ve uçuşan makinelere vur' diye seslendiler heyecanlı bir tonda. İtiraz etmeden dediklerini yaptım. Terlik darbesi yiyen her makinecik birer Reşat altın olup yere düşüyor, her defasında bakanlar 'oley' diye slogan atıyorlardı.

Bakanlar aşağı zıplarken Cemil Ertem yemek masasının üzerinde yoga pozisyonu alarak oturmuş, fısıltıyla; 'Eyyy Goldman Sachs ve IMF!!! Kötü enerjinizi ekonomimizin üzerinden çekin' diyordu. Bir şey anlamadım.

Yiyecek bir şeyler bulurum diye mutfığa geçip buzdolabının kapısını açtım... İçine tümüyle ayakkabı kutuları istif edilmişti. Başkaca da bir şey yoktu. Şaşırmadım. Kapıyı kapayıp yatak odasına doğru ilerledim. İçeride bir adam badana yapıyordu. Boynunda asılı askerlik künyesinde 'Ali Ağa...' (bazı harfleri silinmişti) yazıyordu. Kendisine selam verdim. Bana 'bu evi senin için baştan yaratacağım, iyi gazetecisin' dedi. Hiç yorum yapmadan kendisine teşekkür ettim ve etajerin üzerinde duran depresyon ilacından iki kapsül alıp, ağzıma atıverdim. Bardağa su doldurup içmeye üşeniyordum. İlacı kuru kuru yutmaya çalıştım.

Yatak odasında pantolonumu çıkardım ve kedi kakası gibi oracıkta bırakıp çıktım. Koridordan banyoya ilerlerken, gömleğimi ve çoraplarımı çıkarmıştım bile. Küvete girdiğimde boxer'ım elimdeydi, kenara fırlatıverdim. Hop, koca bir kameranın üzerine düştü. Allah Allah, lavabonun yanında, ayaklı bir kamera duruyordu, tam arkasında ise Sinan Çetin. Bana rahat olmamı, sadece çekim yapmak için orada olduğunu söyledi. 'Yoo, rahatım' dedim. Görüntülerimin video kasedini vivahiba 'da yayınlayacakmış. Ona vivahiba'nın dijital bir yayın olduğunu, dolayısıyla kasetin olamayacağını anlatmaya çalışıyordum ki içeriye o sokak kedisi girdi... Kedi, Sinan'a 'arkanda uluslararası finans kuruluşları mı var yoksa Cemaat mi' diye sordu. Sinan, kediye

çok kızdı ve 'terbiyesiz herif' diyerek kuyruğuna teneke bağlamak için peşinden koştu.

Banyodan tam sarılıp çıkarken aynanın önünde yanan mumdan Emre Uslu'nun siması belirdi. Bana başıma neler geleceğini bilmek istiyorsam 'emreuslu' yazıp 4444'e yollamamı, geleceğimin cebime geleceğini söyledi. 'Yo, sağol kalsın' dedim sakince. 'Birazdan Mehmet Baransu içeri girecek' diye de arkamdan seslendi.

Tam içeriye geçerken zil çaldı, açtım, elinde valiziyle Mehmet Baransu. Selam bile vermeden, valizinden, Osman Hamdi'nin Kaplumbağa Terbiyecisi adlı tablosunu çıkardı. Mehmet, tabloları, hükümete ait özel şifreli bilgilerin saklandığını iddia ediyordu. Bense ona 'Bak Mehmetçim, ben Amerika'dan geldim, bu işleri bilirim. Gel senle Mehmet Baransu markalı bir çanta-valiz markası yaratalım, parayı vururuz. Bu işlerin stresinden kurtulursun' dedim.

O sırada omzuma 'Balıkçı' lakaplı İlhami Işık dokundu. Mehmet'in getirdiği şifreleri çözersem, Uzaylıların ülkeyi istila edeceğini ve daha yeni sonlanan yıldız savaşlarının tekrar başlayacağını iddia etti.

Ben ne yaptım, gidip kendimi camdan aşağı attım.

www.vivahiba.com
twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sosyal medyada kendi kendimizi zaten fişliyoruz

HIDIR GEVİŞ 22.12.2013

 Sosyal medyada kendi kendimizi zaten fişliyoruz Bu fişlemenin tam ne olduğunu inanın bilmiyorum. Dün **Twitter**'dan sordum ama cevaplar beni tatmin etmedi. Eskiden sol yayınlarda okuduğum haber ve yazılardan aklıma saplanmış şeyler; **fişleme** ve **fişlenmek**.

Geçenlerde **Derya Köroğlu** ve **Selim Atakan** ile yapılmış güzel bir röportaj okudum, **Zaman** gazetesinde... Onlar da acıklı sözcüklerle '**geçmişte, suçumuz yoktu fişlenmiştik**' demişler. Fişlenince ne olmuş, hayat onlardan neyi esirgemiş o belli değil. Ayrıca da hiç hoşlanmadığım bir şeydir... **Bizde insanlar kendilerini mağduriyetleriyle kahramanlaştırmaya çalışırlar...** Mağduriyetleriyle sempati toplamaya çalışırlar.

Kimsenin acısını ve sıkıntısını küçümsemiyorum elbet. Geçmişte fişleme devletle ilişkisinde ayrımcılığa uğramana neden olabilirdi belki. Polis tarafından hiç yok yere alınıp içeriye atılmana da... Ancak günümüzde bunun bu kadar sorun olacağını pek zannetmiyorum. **Hepimiz kendimizi sosyal medyada zaten gönüllü olarak fişlemiyor muyuz.** *Twitter*'da tweet yazarlar bütün gün kendi ideolojik görüşlerini deşifre ediyorlar. *Facebook* deseniz, yedi sülaleniz orada. Neredeyse kaçta uyuduğunuzu, ne yiyip ne içtiğinizi, kimlerle görüştüğünüzü sergiliyorsunuz. *Foursquare*'de saat kaçta nerede olduğunuz belli.

Ve hatta biliyoruz ki özel şirketler bizi işe alma aşamasında *Facebook* sayfamıza bakarak karar verebiliyorlar.

Bilmiyorum, **bu kendi kendimizi gönüllü olarak fişlemekten bu über şeffaflaşmadan sonra geriye fişlenecek başka neyimiz kaldı ki...**

Amerika İran'la ticaret yapıyor da bu iş bize niye haram

Amerikan Kongresi'ndeki çok afedersiniz 47 kazık adam, nisan ayında Amerikan Dışışleri'ne ve Hazine Bakanlığı'na bir mektup yazmışlar. Mektupta **Halkbank**'ın İran'a yaptığı altın ihracının incelenmesi istenmiş. Bu talebin amacının ise İran'a uygulanan ambargoları sıkılaştırmak ve terörist faaliyetlerin finansını durdurmak olduğu belirtilmiş..

Şimdi bakın siz şu işe ki bu 47 kazık adam, Türkiye'nin İran ile ticaret yapmasını önlemeye çalışıyor ve bu konuda Amerikan hükümetine baskı yapıyor... Yapıyor yapmasına ama öte yandan da 30'un üzerinde Amerikan şirketi, İran'da faaliyet gösteriyor. E, peki nasıl oluyor bu iş?

Daha geçen mayıs ayında Amerikan **CNN** televizyonunda bir haber vardı. Habere göre 30'un üzerinde Amerikan şirketi İran ile ticaret yapıyordu. Oysa 1980 yılında bir yasa çıkmış ve buna göre Amerikan vatandaşlarının ve şirketlerinin İran ile ticaret yapmaları yasaklanmıştı... O hâlde bu yasaklamaya rağmen Amerikan şirketleri orada ne geziyor?

Ne mi geziyor, ne gezecek, para kazanmaya çalışıyorlar. Peki, yasak olduğu hâlde bu işi nasıl yapıyorlar. E, onlar bu işi kitabına uydurarak yapıyorlar. Bizimkiler gibi açık vermiyorlar... Hatta ve hatta şunu söyleyeyim, bir önceki Amerikan başkanı Bush'un yardımcısı **Cheney**'in **Halliburton** adlı firmasının Tahran'da bir ofisi var. Bu firma, İran'ın güneyinde petrol kuyusu kazıyor.

Olayı kitabına nasıl uydurmuşlar biliyor musunuz. Şirketin kaydını Cayan adalarında yaptırtmışlar, merkezini ise Dubai'ye yerleştirmişler, çalışanların ise hiçbiri Amerikalı değil. Dolayısıyla illegal hiçbir durum yok ama illegal tabii.

Sadece o mu... Şu bildiğiniz **Caterpillar** de İran'da... **General Electrics** de İran'da... Hidroelektrik santral projesi üzerinde çalışıyor.

Elbette Amerikan Girişimciler Enstitüsü İran'da iş yapmanın terörizme yaltaklık yapmak olduğunuz söylüyor ve bu durumu eleştiriyor. Ancak yapacak bir şey yok, her illegalite legalize edilmiş.

Bir de şu var tabii. Geçen ekim ayı sonunda İran'la Cenevre Nükleer Anlaşması'nın ardından Batılı şirketler Tahran'daki otelleri doldurmaya başladı. Çünkü İran'a yönelik ekonomik müeyyidelerin kalkma durumu var...

E, bütün bunlar ortadayken Halk Bankası'nın İran'la ekonomik birtakım ilişkileri neden illegal oluyor... Neden bu ilişki pis bir yolsuzluk olayı aniden açığa çıkarılarak bitirilmeye, hükümetin altı oyulmaya çalışılıyor, soruyorum?

Şunu da not düşeyim... Ben her şeyin arkasında Amerikan parmağı arayan biri değilim. Yazılarımı okuyan bilir. Amerika'yı da Amerikalıları da aşırı derecede severim. Ayrıca Amerika benim 2. Vatanım...

Cemaat ve AK Parti arasındaki ikna savaşları

HIDIR GEVİŞ 25.12.2013

 Cemaat ve AK Parti arasındaki ikna savaşları Gülen Cemaati ve AK Parti arasında çok açık bir savaş yaşanıyor. Eskiden bu savaşı dillendirenlere 'fitneci' deyip kızıyorlardı. Şimdi iki taraf da dillerinin en kemiksiz hâllerıyla adeta bir gladyatör gibi birbirleriyle çarpışıyor.

Bu kavgayı sosyal üzerinden bazen ağzım beş karış açık izliyorum. AK Parti de Cemaat de kendilerine bağlı insanlarla birlikte hiç yorulmaksızın mücadele ediyor. Bu sosyal medya muharebesinde gazeteciler büyük rol oynuyorlar. Hatta onlar biraz da kendi bulundukları tarafın kolordu komutanları gibiler. Her biri takipçilerinden oluşan bir Kocatepe'ye çıkıp, oradan aşağılara efsunlu sözcükler savuruyorlar. Bu sözcükler, ideolojik bir nükleer bomba gibi kişiden kişiye yayılarak, her düştüğü noktada yeniden parçacıklara ayrılarak etkisini kitleseliyor. Sonuçta ortaya, davaları konusunda inançlı, motivasyonu tam, enerjisi yüksek taraftarlar çıkıyor...

Aslında bütün bu olup bitenler çok ciddi bir ikna savaşı... Herkes diğerini kendi argümanlarıyla ikna etmeye çalışıyor. Gazetecilerin rolünün bu kadar abartılı olmasının sebebi de bu. Onlar sözcüklerin efendisi... Bir şeyi en yalın, en kısa, en çarpıcı formatta anlatıp, nasıl ikna edeceklerini, karşı tarafın argümanlarını nasıl boşa çıkaracaklarını çok iyi biliyorlar.

Bu savaşta sağlıklı düşünmek istiyorsanız bütün bu enformasyon yağmurundan kendinizi korumalısınız. Yoksa dün ona bugün buna inanıp bertaraf olursunuz valla.

Bütün bu mekanizmadan kendinizi koruman bir yolu daha var. İkna bilimini, kurallarını bilmek. Böylece nasıl bir mekanizma içinde olduğunuzu daha kolay görebilirsiniz.

Önceki gün *Twitter*'da sevgili **R. Erdem Kul**, bir video paylaştı. Bu video, **Rober Cialdini**'nin yazdığı **İknanın Psikolojisi** kitabının bir animasyonu. Hatta animasyonu **Selim Geçit** Türkçeleştirmiş. Ben, o videoda söylenenleri neredeyse kelimesi kelimesine alarak buraya aktarıyorum.

"Bir taleple karşılaştığınız vakit buna 'evet' veya 'hayır' dedirten faktörler nelerdir? Bilim insanları yıllardır bu faktörleri inceliyor. Biz de bir konuda karar verirken, verileri ölçüp biçip değerlendirmek yerine, özellikle de zaman baskısı nedeniyle, hızlı karar vermek için bazı kısa yollar, bazı işaretler kullanıyoruz. Bu kısa yollardan, iknayı etkileyen bu faktörlerden altı tanesi çok önemli.

• 1- Karşılık yaratmak:

Karşılık yaratmak bize yapılmış bir iyiliği karşılıksız bırakmama alışkanlığıdır. Örneğin bize iyilik yapmış birinden gelen talebe evet dememiz daha yüksektir. Restoranlarda bir deney yapılmış. Garson hesabı getirirken içine bir tane nane şekeri koyunca bahşişler yüzde 3 artmış, iki tane koyunca yüzde 14 artmış... Garson, tek bir şeker verip sonra duraksayıp geri döndüğünde ve 'Siz tatlı müşterilerimiz için bir nane şekeri de benden' dediğinde, bahşiş yüzde 23 artmış. Dolayısıyla burada ne yapıldığı kadar, nasıl yapıldığı da önem kazanmış oluyor.

• 2- Azlık:

İnsanlar az olan şeyi daha çok elde etmek isterler. 2003'te Londra- New York arasındaki Concorde uçak seferlerini iptal edeceklerini açıklayan havayolu şirketinin, bilet satışları tavan yapmış. Çünkü müşteri artık olmayacak bir şeye daha fazla ilgi gösteriyor. Dolayısıyla bir ürünü ya da düşünceyi karşı tarafa avantajlarıyla sunmak yetmiyor, onlara şayet bizim önerimizi göz önüne almazlarsa, neler kaybedeceklerini anlatmak lazım.

• 3- Otorite:

Eğer öneri kendi alanında tecrübeli birinden geliyorsa, ikna olmak daha kolay. Bu arada birini etkilemek istiyorsanız o alandaki bilgi, tecrübe ve yetkinliğinizi karşınızdakine siz değil bir başkasının aktarması daha iyi olur.

Örneğin bir emlak şirketinde şöyle bir deney yapılmış. Müşteri aradığında, santral memuru şirketteki görevli kişiyle ilgili ufak bir bilgi aktarmış. Evini kiralamak isteyen biri aradığında 'Sizi Susan'a bağlıyorum, kendisi 15 yıldır şirketimizde bu işi yapan, tecrübeli biridir, bir saniye hemen bağlıyorum' diyormuş. Bu sayede randevularda yüzde 20, sözleşmelerde ise yüzde 15 artış olmuş.

• 4- Tutarlılık:

İnsanlarda daha önce yaptıkları şeylere bağlı kalma alışkanlığı var. Bunun mekaniği şöyle oluyor.

Deney şu: Bir dernek, iki ayrı mahalleye pek de hoş görünmeyen eciş bücüş pankartlar götürüyor. 'Bu pankartları evinizin önüne asar mısınız, dikkatli araç kullanımı meselesine dikkat çekmek istiyoruz' deniyor. Ancak bu mahallelerden birine dört gün önce çok şık, albenili pankartlarla gidiyorlar ve o mahalleli pankartları asmayı kabul ediyor. İkinci gidişte ise ilk defa gidilen mahalle pankartları asmayı reddederken, ikinci defa gidilen mahalle pankartları beğenmese de asıyor, neden, çünkü bir önceki kararları konusunda uyumlu ve tutarlı olmak istiyorlar.

• 5- Beğeni:

İnsanlar beğendikleri insanlardan etkileniyorlar. Beğeni neye göre oluşuyor peki? İnsanlar kendilerine benzer insanları beğeniyorlar, kendilerine iltifat edenleri beğeniyorlar, aynı hedef doğrultusunda birlikte çalıştıkları insanları beğeniyorlar.

Bunun da deneyi var ama yerim dar.

• 6- Toplumsal kanıt:

İnsanlar doğası gereği kararsız kaldıklarında kendilerinden önce çoğunluğun verdiği kararlara bakıyor ve ona göre hareket ediyor. Bu da deneylerle kanıtlanmış."

Instagram'da volta atan bir restoran: Hristo

Sosyal medya, özellikle küçük işletmeler ve firmalar için müthiş fırsatlar barındırıyor. Bu alanı bazıları kullanamıyor ama bazıları çok iyi kullanıyor ve karşılığını da alıyorlar.

Tarabya'daki **Hristo** Restoran'ın işletmecileri **Yasin Yıldız** ve **Sayim Gökçe** de bu işin önemini kavramışlar. Yasin Bey, fotoğraf paylaşım sitesi olarak nam salan **Instagram** sayesinde pek çok yeni müşteri kazandığını söylüyor. *Instagram*'a mutfakta pişen her şeyin resmini koyuyor... Güveçte suflenin, balık böreğinin ve deniz ürünlerinden yapılmış patlıcan sarmanın fotoğraflarını gören insanlar, ister istemez etkileniyor ve merak ediyorlar... O insanlar bir süre sonra da Hristo'nun müşterileri oluyorlar. Tarabya'da tertemiz bir restoran Hristo. Balık böreği olağanüstü lezzetli, patlıcan sarma da öyle...

www.vivahiba.com

twitter.com/hidirgevis

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf'a veda

HIDIR GEVİŞ 15.01.2014

Bu gazetede neredeyse kuruluşundan beri yazıyorum. Önce New York'tan Pazar yazıları yazmıştım... Bana bu fırsatı sağlayan isim, Yasemin Çongar'dı. Kendisine her zaman minnettar olacağım. Bir süre sonra, **Taraf**'ın 2. sayfasında, '**Öteki Amerika**' adlı bir köşem olmuştu. Kendimi çok havalı hissediyordum.

Amerika'dan Türkiye'ye dönünce, **Taraf**'tan koptum. Sonra tekrar döndüm gazeteye. Markar Esayan, Kurtuluş Tayiz ve Tuncer Köseoğlu gibi sevdiğim arkadaşlardan oluşan bir konsorsiyum, bana haftada üç gün yazmam için bu köşeyi verdi: **Pop-up** işte böyle doğdu... Bu üç arkadaşla her zaman minnettar olacağım.

Gazetede yazdığım süreçte hiçbir şekilde yazılarıma müdahale edilmedi, özgürce, canım ne istiyorsa onu yazdım.

Sonra o üzücü toplu ayrılık olayı yaşandı. Sevdiğim insanlar gitti, ben kaldım.

Taraf'ı her zaman çocukça bir duyguyla sevmiştim. Türkiye'nin siyasi dönüşümünde, medyanın kirlerinden arınmasında önemli bir payı oldu. Bu da beni duygusal olarak gazeteye bağlayan temel nedendi. Gazetenin hataları da oldu, olmadı değil ama ben kendi yazarlık tarihime baktığımda, orada da hatalar görebiliyorum...

Taraf'ta yazarken beni motive eden en güçlü sebep, gazetenin bu dönüştürücü ve yenilikçi ruhuydu. Ancak **Taraf**'taki yazarlık motivasyonumu artık kaybetmiş durumdayım. Burada yazmak hiç içimden gelmiyor... İleride pişmanlık duyacağım acele bir karar vermemek için gazeteden izin almıştım... Her türlü etkiden uzak, düşünmek istemiştim. Sonunda kararımı verdim. **Taraf**'tan ayrılıyorum.

Anlarsınız ki günlük ve etkili bir gazetede haftada üç gün yazmak bir gazeteci için önemli bir şey. Ama inanın ne yeni bir iş bulduğumdan ne de bir başka gazeteye transfer olduğumdan değil, sadece buradan gitmek istediğimden gidiyorum. Üstelik uzun süre işsiz kalma riskini göze alarak...

Son olarak... Türkiye çok kritik bir süreçten geçiyor. Birbiri ardına, şarjörden boşalırcasına yapılan operasyonların, seçilmiş hükümete karşı ciddi bir darbe girişimi olduğunu düşünüyorum. Ben de bu iktidarı

çok eleştirdim, ben de Erdoğan'ı çok eleştirdim. Ancak bir iktidarın bir gecede devrilmesi girişimi çok korkunç ve kabul edilemez bir girişim. Hatalar ve günahlar varsa bunlar er ya da geç makul bir hukuki elekten geçer ve bir yere varır... Ancak halk iradesiyle gelen bir hükümet yine halk iradesiyle gider, nereden geldiği belli olmayan bir sabah operasyonuyla değil... İşte bu nedenle, bu kritik süreçte Erdoğan'a da sahip çıktım, hükümete de... Size de aynı şeyi yapmayı öneriyorum.

Ben, referandum döneminde Türkiye'ye dönerken, **Zaman** gazetesindeki sevgili dostlar, fotoğrafımı manşete koymuş ve şu başlığı atmıştı: '**Aleviyim, Kürdüm evet demek için Türkiye'ye geliyorum.**'

Doğru bir haberdirdi bu. Tayyip Erdoğan öncesi Türkiye'deki baskın politik mantaliteden, siyasetteki olağanüstü kirlilikten, tavan yapmış ayrımcılıktan, Kürtleri hiç acımadan öldüren ve zulmeden devletten, savaş kışkırtıcılığından ve bugün demokrat kesilen o kaçar- elitist- faşist- ırkçı gazetecilerden tiksiniyordum. Bu tiksintiyle bu ülkeden gitmiş ve Amerika'da bulaşık yıkamaya fit olmuştum.

Amerika'da zor zamanlar geçirdim, ayakta kaldım, yeniden okudum, iyi kurumlarda çalıştım, başarılı oldum ve ülkeme demokrasi geldiğine inandığım için bir gün valizimi alıp geri döndüm.

Ve döndükten sonra bu ülkeyi sevdim, gerçekten sevdim. Bu sevgi, insanı öyle hafifleten öyle rahatlatan bir şey ki çeken bilir, yaşayan bilir... Ve ülkeme olan bu sevgimi kazanmamda Tayyip Erdoğan'ın çok büyük bir payı var. Bu nedenle bugün O'nun yanındayım. Neden mi?.. Kendini şimdi gerçekten özgür hisseden bir vatandaş olarak, kazandıklarımı kaybetmeye hiç niyetim yok da ondan.

Giderken, yazarlar editörümüz Tamer Kayaş'a teşekkür etmek isterim, az kahrımı çekmedi... Gazeteyi her aradığımda, o canlı, o sevecen ses tonuyla bana 'Merhaba Hıdır Beeyyyyyy' diye seslenen Yelda'ya da teşekkürler... Bu gazetede zor koşullarda fedakârca çalışan muhabir ve editör arkadaşlarıma, reklam departmanındaki o gürültücü, neşeli ve güzel hanımefendilere, teknik servisteki arkadaşlara, sayfa sekreterlerine, güvenlikteki arkadaşlara kalpten sevgilerimi gönderiyorum.

Siz okurlarımı çok öpüyorum... Hıdır'a bol şans dileyin lütfen... İyi dileklerinize ihtiyacım var...

www.vivahiba.com

hidirgevis@yahoo.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)